

Morminte fără cruce. Contribuții la cronică rezistenței românești împotriva dictaturii

Cicerone Ionițiu

GUVERNUL COMUNIST DIN ROMÂNIA ERA O SUCURSALĂ A MOSCOVEI

După ce a obținut de la anglo-americiani mai mult decât a obținut din partea lui Hitler, Rusia a început să se poarte ca stăpână absolută peste o jumătate de Europă. Stalin a fost cel care a dat directivele atât în politica internă cât și în cea externă. Scopul urmărit era de a interzice orice influență străină de cea rusească, prin orice mijloace. De aceea s-a recurs la distrugerea opoziției și a instituțiilor de bază din țările subjugate, înlocuindu-le cu modele sovietice, pentru a se putea trece la o cruntă exploatare. Desigur că s-au găsit unelte murdare care, alături de oamenii instalați de Moscova, să aducă țara la sapă de lemn.

Și tot Moscova a transformat țările ocupate în adevărate închisori și centre de exterminare. Paralel cu teroarea internă se ducea o politică de aversiune împotriva tuturor țărilor necomuniste pentru a le îndepărta din zona de influență rezervată lor.

Ca la o comandă au început să se intenteze procese, în același timp, în toate țările zise de democrație populară, în care să fie implicate ambasadele și legațiile străine, de la ministru, până la ultimul funcționar.

În România asistăm la procese în care au fost implicate peste o sută de persoane din legațiile țărilor occidentale, aducându-se acuzații și mai ales insulte șefilor de State, Vaticanului și miniștrilor. Dar în acest timp pe teritoriul României se pregătea muniția pentru întreținerea războiului din Coreea și expansiunea comunismului în lume. Și tot România hrănea armatele de diversiune de peste tot

Statele Unite erau învinuite că uneltesc împotriva regimului comunist popular din România și

întrețin o propagandă războinică ajutând grupările de opoziție. S-a refuzat acceptarea planului de ajutorare american pentru Europa, pretextându-se că are substrat politic, în timp ce, printr-o cruntă exploatare, Rusia a secătuit solul și subsolul României.

La protestele făcute împotriva abuzurilor, a falsificării voinței naționale și a teroarei dezlănțuite de un guvern străin de interesele poporului român, oamenii Kremlinului sfidau și dezlănțuiau un nou val de teroare.

Prin aceste procese s-au urmărit:

- Represalii împotriva Statelor Unite deoarece a expulzat pe consilierul de presă român de la Washington și a interzis intrarea în America a unor propagandiști comuniști printre care Constantinescu Iași, Emil Petrovici și Matei Socor.
- Să se "demonstreze" că partidele de opoziție urmăreau răsturnarea regimului din România, prin forță.
- Că Partidul Social Democrat - Independent de sub conducerea lui Constantin Titel Petrescu lucra sub influența laburiștilor englezi în scopul ruperii social-democrațiilor de comuniști. S-a spus că, în acest scop, din Anglia au venit Morgan Philips (Secretarul General al Partidului Laburist) și Sam Hatson (Președintele Uniunii Sindicale a minerilor englezi), care au sfătuit pe Titel Petrescu să nu fuzioneze cu comuniștii. În aceste procese s-a vorbit de multe nume de social-democrați, adepți ai lui Const. Titel Petrescu, printre care: Adrian Dimitriu (Secretar General), Eftimie Gherman, Hromatka, Iosif Mustețiu, Virgil Patru (Secretarul Președintelui), Bellu Silber, Sașa Wolhmann, Șerban Voinea.
- S-a încercat să se inventeze că sioniștii ar fi fost folosiți ca o armă împotriva guvernului comunist și că organizația Irgun Zwei Leumi ar putea fi folosită la acte teroriste
- S-a urmărit îndepărtarea corespondenților de presă, acuzându-i că deformează realitățile și întrețin atmosfera de încordare internațională.

Regimul comunist a trecut la desființarea Oficiilor culturale și de informații american și englez, învinuindu-le de spionaj și a procedat la arestarea a mii de oameni, nu numai români, dar și cetățeni de naționalități străine.

Numele funcționarilor diplomatici de la toate legațiile occidentale au circulat în toate procesele înscenate de guvernul comunist.

Din cadrul legației engleze s-a vorbit despre: Generalul Greer (șef de stat major), Le Bougetell (șeful misiunii politice); Bodman, John Benett; Bowden; Chastelaine; Cleaver; Chipperfield; Eck Alexander (profesor de bizantinologie); Faure; Grees; Gibson; Kay; Kendel; King A. Robert (secretar de legație); Kirschen Leonard, Hogg Ton (ofițer); Hoggarth; Hollman (ministru); Marchant-Benet Francisc (șef oficiu presă); Porter Ivor (căpitan), Ramsden; Ratz; Reed John; Roberts (ofițer); Robinson Charles (atașat militar); Sarrell Roderik (prim secretar); Watson (atașat comercial); Wats (prim-secretar).

Numele americanilor care au circulat în timpul proceselor, au fost următoarele: Berry Bourton (șeful misiunii); Buta Serafim; Donald; Dunham (șeful presei americane); Fergusson; Gantenbein; Garrvey; Glod (maior); Halle (maior); Hamilton; Kohler; Mac Donald George; Melbourne Roy; Leveritch (consilier); Lowelle (colonel); Springfield; Shea Robert (șeful oficiului de cultură și informații); Wattson; Wilcok (colonel); Williams Murat; Young Bill; Markham R.

Italianii nu au lipsit nici ei: Scammacca (ministru); Americo Roșă (vice consul); Beltrani Vito Alvari; Benedetti; Bertolotti (agent consular); Carguelli (inginer); Cerbore (ministru); Cesare Regard (prim secretar); Giacomelo; Lazza (inginer); Manzone Bruno (profesor) Paris (vice consul); Purini Puri (prim secretar); Schisano; Spinedi Antonio (atașat comercial); Vignati (agent consular).

Franța. Aici s-a vorbit de interesul pe care-l purta Doamna Bidault (soția ministrului de externe) față de unele persoane din România; Ministrul Franței la București a fost amintit și el; Barit; Baumartner; Borel; Boulen Pierre (consul); Damais; Grafeuille (secretar); Gurrier; Guirot Pierre (profesor); Karpe (atașat militar la Istanbul); Lamy Leon (secretar); Parisol Serge (colonel atașat militar); Perry; D-na Prie; D-șoara Racia; Thibaudet (profesor); Varas Felix.

Din partea Elveției a fost pomenit numele lui Ruedi Jaques (prim secretar de legație).

Turcia a fost prezentă prin numele consului Regeb Bei și al lui Emin.

Ministrul Suediei Reutersward Patrie nu a lipsit nici el.

Austria a fost deasemenea pomenită prin numele soției reprezentantului Schmidt.

Nunțiatura de la București a fost implicată prin: O'Hara Patrie, nunțiu apostolic și arhiepiscop de Savannah; Msg. Guido Del Mestri; Kirk.

Zile de-a rândul s-a aruncat cu noroi în "clica" lui Tito-Rancovici și în uneltele lor de la Ambasada din București: Baldjici Voia (consul); Bogdanovici Dobrița (consul); Iancovici Dușco, Jupanschi Vasa (consul); Ranco Zeț; Velebit (general-ministru).

Cunoscuții acestor persoane și cunoscuții cunoscuților lor și așa mai departe au fost arestați, judecați și condamnați chiar la pedeapsa cu moartea.

Corespondenții de presă străini au fost fie judecați și condamnați, fie expulzați:

Brower Saint (de la ziarul New York Times);

Ștefănescu Fernanda (de la același ziar);

Gardony Ștefan (de la ziarul laburist Daily Herald);

Kirschen Leonard (de la Associated Press);

Phonc Marcel (correspondent al Agenției Israeliene de presă);

Stoianov Pavle (correspondent la Tanjug) . . .

Și pentru a face un ghiveci național, s-a recurs și la pomenirea numelor celor ce scăpaseră din țară:

Arhiducesa Ileana; Caranfil Nicolae; Doctor Willy Filderman; Minai Fărcășanu și cu soția lui

Pia Pilat-Fărcășanu; Grubert; Mircea Ioanițu; Josette Lazăr; Niculescu

Buzești; Augustin Popa;

Romulus Boilă; Max Manolescu; Nicolae Rădescu; Rizescu Brănești; Camil

Ring; Șerban Voinea;

Iosif Sraier; Constantin Vișoianu; Sașa Wolhman.

În jurul Legației Marelui Britanii au avut loc mai multe procese. Din lotul principal au făcut parte:

Prințesa Eleonora Bunea-Wied, fiica regelui Albaniei, înrudită și cu familia regală română, care

a fost condamnată la 20 de ani muncă silnică și a murit în închisoare.

Liviu Popescu-Nasta, corresponsent de presă, a cărui fiică era căsătorită cu William Deakin,

secretarul lui Winston Churchill, condamnat la 20 de ani muncă silnică.
Mugur Constantin, condamnat pe viață.
Surorile Anny și Nora Samuelli, funcționare la ambasadă și care au primit 20 și respectiv 15 ani muncă silnică.

În acest proces, ca de altfel în toate celelalte, s-au adus martori ai acuzării dintre prieteni și

cunoscuți, care au depus mărturie în stare de arest și după aceea au fost condamnați în alte loturi și

trimiși în lagărele și închisorile de exterminare. Dintre acei care au fost arestați cu acest lot, au mai fost

semnalați:

Bercovici Israel-Asra (Directorul ziarului "L'Independance Roumaine" și "Liberalul"); Bodman

(șef de aeroport); Beldi Francisc; Boroida Sama; Corbaru Vladimir (student); Constantinescu Octavian

(Director General în Ministerul de Finanțe); Cantacuzino-Herescu Nadia; Grigoriță Fulvia; Grigorescu

Modest; doctor Gligor Ștefan; Gesner Nicolae; Hillard Richard (profesor la Academia Comercială);

Hurmuzescu Dan; Iordan Dumitru (Director de bancă); Ionescu State (colonel), Pora Gabricla; Petala

Vintilă; Patru Virgil (avocat); Racotă; Rațiu Victor; Roiu Florin (din Ministerul de externe, condamnat

și în lotul Iuliu Maniu); Semilian S. (ziarist); Sejanu (ziarist), Snabel Nathan; Tomaziu Gheorghe;

Visner E. (inginer), Zahirnic Constantin (Director la YMCA)\..

Alte loturi condamnate în legătură cu Legația Marei Britanii:

Bosoancă Mihai, colonel, condamnat la moarte și executat;

Liciu Alexandru (Președintele Curții de Apel), executat;

Polizu Micșunești Gheorghe, executat;

Romanescu Mihai, (general de aviație) executat;

Dumitrescu Anton (colonel), condamnat la 16 ani; Matac Radu (inginer), condamnat la 20 ani;

Onișor Titus (avocat), la 12 ani; Vasilescu Valjan Ion (avocat), condamnat la 20 ani; Agarici

Constantin (as al aviației); Alexe Gheorghe (maistru); Birthelmen Ana;

Cassian (general); Cecropide

Dinu (director de bancă); Constantinescu Traian (căpitan); Coslovschi Orest; Ducu Gheorghe; Gașpar

Mihaela (aviatoare); Giurcone Alexandru; Kiriacescu Lulu (colonel, atașat militar la Ancara),

Lăzărescu Mihai (colonel), Liciu Germina (condamnată la 15 ani); Micu (colonel); Mincă Dan

(căpitan), Păun Alexandru (pilot); Păunescu Alexandru; Rășcanu Gr. Petre (Procuror General la înalta

Curte), condamnat 15 ani și exterminat la Pitești; Rășcanu Elena (soție), condamnată la 10 ani; ing.

Rășcanu Dinu (fiu) condamnat la 10 ani; Rusu Nadia (aviatoare), Săvescu Constantin (colonel);
Teodoru Constantin (comandor de aviație).

În jurul Ambasadei Franței s-a constituit un lot principal în care s-au pronunțat următoarele

condamnări:

Cudablu Ion, moșier și industriaș, condamnat la moarte;

Druszez Romuald, inginer, condamnat la moarte și executat;

Matei Dumitru, preot catolic de la Iași, condamnat la moarte și executat.

Brașoveanu Gheorghe, maior de aviație, condamnat 20 de ani.

Bassy Lucian, Secretarul Uniunii Francezilor din România, cetățean francez, condamnat la 20

de ani muncă silnică.

Celestine Gauchet Pauline, cetățeană franceză, 20 de ani.

Fontaine Louis, cetățean francez, condamnat 20 de ani.

Ghițulescu Toma, inginer, Directorul Societății Franceze de mine de aur din România, condamnat 10 ani.

Lambru Dumitru, funcționar la C.F.R., condamnat pe viață.

Olteanu Alexandru, locotenent colonel, condamnat 20 de ani.

Perraudin Elisabeta, cetățeană franceză, 15 ani muncă silnică.

Pentru a se vedea că acțiunile se dirijau de la Moscova, amintesc faptul că în același timp avea

loc un proces cu același substrat în Polonia, tot în jurul diplomaților francezi, în care au fost implicați

Consulul Bordet, De Brossin, Humm, Gaston, Andre Robineau, ș.a.

Tot conform dispozițiilor primite, martorii acuzării au fost condamnați, printre ei găsim:

Chirilă Aurel (licențiat în litere, din Rădăuți), Coman Valeriu, Coposu Harlette, Dumitru

Grigore, Ene Catrina, Furnarache Robert, Doctor Gheorghiu Ion, din Iași;

Gheorghiu Mihai;

Hărvătescu Dumitru; Havrenciuc Marian; Irimescu Vasile; Mocanu Vasile;

Marcovici France (moartă

la închisoarea Mislea); Popescu Alexandru (ofițer); Popescu Petre;

Raftopol Spiru; Șchiopu

Ion; Sosinschi Petre; Vârlănescu Nicolae . . .

În jurul Nunțiaturii, cu implicații și asupra Legației Italiei de la București, s-au înscenat mai

multe procese, în lotul principal au fost incluși:

Boroș Adalbert, Rectorul Seminarului din Timișoara, consacrat ca episcop catolic, condamnat

la muncă silnică pe viață.

Pintori Eraldo, cetățean italian, funcționar al Legației, a fost condamnat la muncă silnică pe viață.

Săndulescu Gheorghe, Inspector general școlar, colaborator cu regimul comunist, a creat un Partid Social Creștin. A fost condamnat pe viață.
Schubert Iosif, consacrat episcop catolic, condamnat pe viață.
Ștefănescu Lazăr, Inspector general școlar, aviator politic și colaborator al regimului comunist.
S-a asociat lui Săndulescu și au dus în închisoare peste o sută de oameni nevinovați. În închisoare a căutat să reeduce pe deținuți. A fost condamnat pe viață.
Pacha Augustin, Episcop din Timișoara, condamnat 18 ani muncă silnică.
Gatti Clement, preot la Biserica Italiană din București, 15 ani.
Heber Ion, preot și secretarul Episcopiei Romano-catolice din Timișoara, condamnat 12 ani muncă silnică.
Topa Petre, doctor, fost Subsecretar de Stat, condamnat 10 ani.
Waltner Iosif, Directorul Eparhiei catolice din Timișoara, 15 ani.

Tot în legătură cu Nunțiatu au fost arestate și condamnate la pedepse foarte mari zeci de persoane:

Alexandrescu Constantin, profesor, doctor în filozofie, originar din județul Vâlcea (25 de ani);
Alecă Ion; Baram Louis (preot); Bil Simion; Bob Leon (preot); Costache Ion; Crăciun Gheorghe (preot); Cruceanu Constantin (consul II); Csendes Eugen; Cutcan Eusebiu (preot din comuna Șoricani);
Dewald Cristina; Epureanu Paulina (medic din Turnu Severin); Fenywes Iudith-Maria (soră); Fisch Ion; Guțiu Gheorghe; Griț Grigore (preot); Hagiu Petre (preot); Iliescu Constantin; Kernweiss Ecaterina (Gerta); Lehrer Terezia; Leluțiu Aurel (preot); Miclăuș Ștefan-Vasile (călugăr); Marinescu Vasile; Mihoc Martin (preot); Moldoveanu Ieronima-Ana; Neagoe Constantin (învățător din Caracal);
Niculescu Petre (funcționar la vamă); Niculiță Ioana; Orsoz Nicoară (din comuna Săcăuța, județul Maramureș); Popovici Măria; Pădure Valeriu (general); Popovici Ion (consul II); Pop Gheorghe (din comuna Săcăuța, județul Maramureș); Patricia (soră); Radu Ștefan (profesor); Reissner Hildegard (soră); Ritti Emil (preot); Rotaru Mihai (preot); Sălăjan Gavril (preot); Sandor Imre (preot din Alba Iulia); Schrit Eva-Elisabeta (soră); Ștefănescu Alexandru (consul II); Tătaru Ștefan (preot); Todea Alexandru (preot); Tudor Nicu (învățător); Ursescu Gheorghe; Willjung (preot din comuna Becicherecul Mic); Wulff Elisabeta.

În legătură cu activitățile ce se desfășurau în jurul legației Turciei au avut loc mai multe

procesele în care au fost implicate alte zeci de persoane:

Ciobanu Vasile, pilot, născut în comuna Măgureni-Bacău, a fost condamnat la moarte, dar se

pare că nu a fost executat, deoarece este semnalat în 1953 la lagărul de muncă forțată de la Midia.

Vâlsan Nicolae, ofițer de marină din Constanța, condamnat la moarte, în aceeași situație cu

Ciobanu (neexecutat);

Ciocâlțu Șt. Alexandru, originar din Cluj, condamnat 20 ani;

Bentze Mircea Gheorghe, inginer din București, 15 ani;

Cernătescu Aurelia-Sanda, casnică, din Constanța, 10 ani; Kiazim Aktuan, căpitan de vas, de

origină turcă, condamnat 10 ani; Popescu Nicolae, originar din Bacău, condamnat 7 ani; Alexiu Dan

(funcționar); Bari Suleiman (ofițer); Bentze Aurel-Alfons (inginer); Bogorin Ion; Codru-Runcan

Simion; Crețu (inginer); Despan Ion; Do-bra Constantin (radio-telegrafist), Fintescu Ion; Florea

Gheorghe; Georgescu Ion (doctor); Gheorghiu Cleante; Ionescu Guy; Ionescu Remus; Iscu

Alexandru (căpitan); Mamut (comandant de vas), Mexi Ion; Popa Stelian; Popescu-Abeles Virginia;

Popescu A. Ion; Popescu Ion-Oaie (comandor); Raftopol Spiru (doctor); Săndulescu Margareta;

Scrădeanu Epure Stela; Ștefănescu Henriette; Teodosiu Dorin; Ticușeanu Ion (farmacist);

Vasilescu-Veniamin Irina; Zaharia Ion (căpitan).

Stricându-se relațiile cu Iugoslavia și vrând Stalin să se răzbune pe călăul Tito, a ordonat să se

facă procese exemplare în toate guberniile primite cadou de la Aliați. Și călăul Gheorghiu-Dej trebuia

să fie prezent. Sute de persoane au fost arestate și condamnate. Printre ele se numără:

Basler Djuro, inginer, fost șef de serviciu la Centrala petroliferă Muntenia. A fost condamnat

la moarte, dar se pare că n-a fost executat.

Milutinovici Nicola, a fost condamnat la moarte, dar neexecutat.

Nedici Vidosa, renumita "Vida", care schingiua pe bărbați cu un sadism necunoscut în analele

criminalisticii, ajunsă colonel în securitatea românească, a fost arestată pentru colaborare cu sârbii și

condamnată la moarte, dar n-a fost executată. În cadrul schimbului cu un spion român, a fost predată

Iugoslaviei.

Boșca Lațichi, atașat de presă al Ambasadei Iugoslave de la București, a fost condamnat pe

viață;

Adamov Milord, din Chichinda, condamnat pe viață; Peiovici Angelco, condamnat pe viață;

Silin Miladin (pe viață); Stanoievici Bojidar (la muncă silnică pe viață); Milos Tudorov (doctor), condamnat pe viață, Petrov Jiva; Radosavlievici Svetomir; Medici Nicola; Adamovici Mita (din corn Sânicolau), Balea Alexandru (din com. Moldova Nouă); Bogov Margareta (din Oravița); Bugarschi Sava (din Securitatea de la Timișoara, unde era maior anchetator și a schingiuit deținuții, alături de ticăloasa Vida Nedici . Partizanii din lotul colonelului Uță Ion, nu-i pot uita niciodată din cauza chinurilor pe care le-au suferit); Belovici Draga; Conici Borislav; Daniei Stoian (din comuna Sâmpetru Mare); Despotovici; Ghiughici Ivan; Fenlacichi Rada (din Timișoara); Ghedos Teodorov, Giurcovici Radoslav (din com. Socol); Gavrilovici Nicolae (profesor); Giurgiev Pera (din com. Saravale); Giurgieb Bogdan (din com. Saravale); Isac Milutin (din com. Cenad); Jivanov Rada (din com. Cenad); Iovanov Arsa; Ioachim Georgea (notar), Iacovlevici Bora; Iancovici Ivan (din com. Liubcova); Iancivici Jiva; Iovancovici Dușco; Iovancovici Dușan; Iovin Mita; Lazăr Adamov (învățător); Luchici Panta; Marșal Ante; Marcovici (inginer), Medici Nicola; Milici Rada (din com, Saravale), Mircov Jiva; Mircov Milan; Marcovici Liubița; Milutinovici Nicola; Nedomacichi Marince; Nestorovici Visa (din com. Liubcova); Nicolin Lazăr; Ostoici Mihai; Paulievici Slobodan; Petrov Bora; Petrov Jiva; Popov Novac (din Timișoara); Popovici Jiva (din com. Belobreșca); Radosavlievici Nicolae; Radosavlievici Svetomir; Radosevici Milan (din com. Socol); Sapunjin Jifco (din com. Cenadul Mare); Sapunjin Iota; Selim Velimir; Stanoiev Dobrivoi; Stoianov Pașa; Stoianovici Svetca (din com. Moldova Nouă); Stoicovici Gheorghe (comisar la Oravița); Unici Jarco (din com. Belobreșca); Teodorovici Gorița; Tudorovici Milan, Valevici Jiva, Vemici Lazăr; Vucmirovici Goico; Vulețici Zoran; Tovladiat Liubomir.

Prin anchete au trecut circa 1.000 de persoane.
Toate aceste arestări, condamnări și executări au avut loc înainte ca Stalin să crape. A fost o lecție pe care a dat-o aliaților care l-au salvat și ajutat să câștige războiul. Este de fapt politica perfidă rusească și, de ce să nu spunem, comunistă, care se servește de oricine, atâta timp cât are nevoie și după aceea, drept recunoștință, îl extermină. A dovedit-o pe propriu-i popor, prin milioanele de

exterminați, înainte de a arăta lumii libere "fața umană a comunismului".
Dizidenții mai au încă de
învățat, că dialogul se poartă într-un singur sens: cel dorit de Kremlin.
Și același lucru trebuie să-l înțeleagă și lumea liberă.

O NOUĂ TACTICĂ SOVIETICĂ

Moartea lui Stalin pune noua conducere sovietică în fața revoltei de la Berlin din 1953.

Cu toate dificultățile interne datorate mișcărilor din lagărele de exterminare, cu toate nemulțumirile din țările subjugate, Rusia urmărește să schimbe tactica pe plan extern și să continue amenințarea lumii. Acest guvern de aventurieri, demagogi și mincinoși căuta sub paravanul coexistenței pașnice, a luptei pentru pace, să câștige timp, să pună mâna și să stăpânească dezordinea ce părea că se extinde. Sesizează că americanii și lumea liberă nu doresc războiul nuclear și caută să profite.

Conferințele la nivel înalt nu vor rezolva nimic. În schimb prestigiul rusesc crește după fiecare

întâlnire. Un nou asalt pentru dominarea lumii se pune la cale prin:

- Infiltrarea economică și politică în Orientul Apropiat.
- Instaurarea unui regim favorabil în Egipt prin care să urmărească tăierea legăturilor comerciale ale Angliei prin Canalul de Suez.
- Încercarea de a face din Pakistan o trambulină prin mărirea numărului de spioni și centre de informații.

Scopul era același de totdeauna: modificarea forțelor în favoarea statelor comuniste, indiferent de ce denumire ar fi purtat și, la nevoie, siguranța că pot lovi primii.

Rusia, care încă din 1951 încercase pregătirea terenului în vederea invaziei Iranului și

înlăturarea Șahului, prin instalarea ca prim ministru a lui Mosadek, se vede în dificultate. Datorită

politicii antipopulare, Mosadek a fost nevoit să fugă în pijama și să se ascundă într-o pivniță de furia

poporului, sătul de acest guvern care, în acele zile, scosese mitralierele și tancurile pe străzi.

JILAVA MEREU SUPRAAGLOMERATA

Relatări din gura unora ce nu mai sunt și din spusele altora ce par niște ființe veștejite.

"Întunericul se așternuse peste Jilava. Neospitalieră închisoare n-a mai voit să ne primească.

Închiderea se făcuse pentru ziua de 12 Decembrie. Dar afară nu ne-au dat.

Ofițerul de serviciu a luat

dosarele în mână, le-a aranjat alfabetic și ne-a întors cu fața la perete, cu mâinile ridicate spre cer, ca pentru rugăciune. Tradiționala și umiltoarea percheziție s-a făcut noilor veniți în "așezămintele" comuniste, după toate regulile, aici sub bolta rece a porții fortului 13.

Când plăcerea pentru ei și canonul pentru noi au luat sfârșit, ofițerul s-a adresat cu o voce gravă: "Care cum îți auzi numele, intră". Noi, buimăciți, ne uitam, întrebându-ne în gând: "unde"? În acest timp un gardian desferecă o ușă ca de coteț prin care intrarăm pe brânci, înghesuindu-ne și tot așa ramaserăm nedumeriți. De ridicat nu ne puteam ridica, pentru că nu aveam unde. În urma noastră ușă se închise și se ferecă, Lumina palidă a unui bec încastrat în plafon, nu ne permitea să vedem cât de lung este gangul în care ne aflam. Rămăsesem tot în ordine alfabetică: Beloiu Preda, Bentz Gheorghe, Boca Barbu Gheorghe, Miller Cornel și Piticu Florin. Ghemuiți, ne-am răsucit și am reușit să ne orientăm asupra locului unde ne găseam. Înălțimea o apreciarăm la 1,20 m., lățimea tot cam la atâta, iar lungimea mai puțin de 2 metri. Pe partea dreaptă, lipite de zid, erau niște marmite metalice și hârdaie care, după părerea noastră, serveau la transportul mâncării pentru deținuți. Așa că în spațiul rămas liber între marmite și zid, urma să ne întindem mădulelele. Rămași singuri, sprijiniți în mâini și în genunchi, ne sfătuiam cum vom rostui de culcare și mai ales de servitul tinetei care se găsea lângă ușa de intrare. Tineta nu putea fi dată din mână în mână până la cel care avea nevoie de ea, așa că trebuia să suportăm trecerea unuia peste ceilalți și la ducere și la întoarcere.

După ce am făcut un schimb de informații despre ce se mai întâmpla pe afară, informații unele știute de luni de zile, altele auzite de la a doua sau a treia mână, cineva a propus să ne facem o scurtă prezentare. În acest fel ne cunoșteam cel puțin pentru o noapte și rămâneam cu un mic bagaj de cunoștințe pe drumul pornit fără a ști unde duce și cât durează".

Domnul Miller Cornel sparse gheața și începu cam așa: "Domnilor, eu mi-s bănățean în straiile mele, așa cum se spune la noi în comuna Bocșa Montană de pe valea Bârzavei. M-am pomenit în casa părinților mei pe care o aveau în moștenire de la străbunici, de pe timpul când se alăturaseră lui Eftimie Murgu. Era o casă curată și spațioasă care

purta-n sprânceană cuiburi de lăstuni, ca mai toate casele din comuna mea. Tata, care și el s-a născut în aceeași casă, își petrecea tot timpul liber în a o îngriji și a o dichisi. El este contabil la fabrica de cherestea, mama profesoară de muzică, iar eu, după ce am terminat facultatea de istorie și arheologie din Cluj, am fost repartizat la Caransebeș, unde mi-am început ucenicia de profesor. Cum în secundar am făcut arheologia, am participat la săpăturile de la Oradea, Arcidava și altele. Actul de la 23 August 1944 a adus după sine viforul evenimentelor prea cunoscute de d-voastră și pe care nu le mai pomenesc. Peste toți s-a abătut nenorocirea în care suntem astăzi. Însă peste noi, care am fost cetățeni români dar de origine șvabă, s-a mai abătut o altă pacoste înaintea acesteia. Fiind socotiți ca nemți de către sovietici și comuniștii români, am fost transportați în URSS. Mii de oameni, claie peste grămadă ne-am pomenit aruncați în vagoane de transportat vite și în condițiuni animalice am străbătut întinderile sălbatice ca si "umanitarismul" sovietic. Domnilor voi sări peste episodul acelei călătorii, pentru că-n starea în care ne aflăm ar fi prea crud să deschid, fie și-n treacăt, imaginea unor chinuri de neconceput. Suficient să vă spun că am fost deportat în lagărele de exterminare din Extremul Orient, dar poate n-ați crede dacă n-aș da și nume ce mă cutremură astăzi când mă gândesc la ele și sunt sigur că vor îngrozi omenirea într-o zi când se vor afla toate fărădelegile ce s-au petrecut pe acolo. Îmi permit să vă amintesc numai câteva din numele de groază prin care am trecut: Krasnoiarsk pe fluviul Enisei ce-și mână apele spre Oceanul Arctic, Bratsk pe Angara, unul din afluenții primului, unde lucram la viitoare amenajări de hidrocentrale. De acolo ne-au mutat mai spre răsărit, la Maevka, dincolo de mult cântatul lac Baikal. Nu pot să nu amintesc "escalele" de-a lungul Amurului la: Svobodni, Blagovescenski, Habarovsk. Acolo trebuia să ne ocupăm cu pescuitul pe fluviul ce-și duce apele-n Pacific. Din capul locului trebuie să vă spun să ni s-a impus o anumită normă ce trebuia îndeplinită. Numai că pescuitul prin copci de gheață a căror grosime varia între 50-70 cm., este foarte anevoios. Când scoteam peștii la suprafață, îi depozitam direct în lăzile destinate pentru transport, deoarece erau gata congelați. Vă dați seama la ce temperatură lucram. Imaginea acelor pești mi s-a întipărit pe vecie: solzii roșii, ochii ca două boabe negre încercuite de câte un inel de aur

strălucitor. Uneori aveam impresia că ochii aceia mă urmăresc cu dojana, lăsându-mi în suflet o sinceră și neputincioasă compătimire, iar pe obraz o discretă lacrimă. La sfârșitul programului mă întorceam în lagăr sub influența acelor ochi ce-mi produceau durere. În acele condiții vitrege, pe lângă aceste munci forțate căutam să-mi răscumpăr păcatele cu conceperea unor piese de teatru.

Lucrările de care vă pomenii le-am refăcut în țară și poate într-o bună zi vor vedea lumina rampei.

Faptul cel mai important este că am cunoscut în acele locuri neospitaliere pe Medi, o fată din Aradu- Nou, de care m-am îndrăgostit lulea. Acei care nu au putut rezista vitregiilor vremii și barbariei omului, au rămas pe acele meleaguri străine, ca mărturie de necontestat a sclaviei secolului nostru. Câți am mai rămas în viață, și nu greșesc dacă spun că ne putem socoti supraviețuitori ai "infernului comunist", ne-am reîntors în Țară, în țara noastră românească, nu în Germania. Medi a plecat înaintea mea cu vreo două săptămâni.

Cum am ajuns la Bocșa, i-am scris o carte poștală: "Dacă vrei să ne căsătorim, răspunde-mi". Și răspunsul l-am primit și mai scurt, tot pe o carte poștală: "Da". Și, da a fost. Am doi flăcăi voinici. Medi este o bună și iubitoare mamă. Sunt convins că-i va îngriji bine, cât timp nu voi fi lângă ei. Ceea ce este mai greu, este faptul că nu știu pentru ce sunt arestat. Sper să aflu".

Profesorul tăcu cu privirile pironite în tavanul scund. Tăcând, poate își aduna-n gând pricini imaginare pentru care ar fi arestat. Vorbind despre familie poate i se înfiripase vreo speranță, sau gândurile îi zburau spre răsăritul îndepărtat, spre acei ochi dojenitori în cerc de aur. Toți îi respectă, cu sfințenie, pribegia gândurilor. Deodată tăcerea fu spartă de prâslea: Florin. "Domnilor, eu sunt mic de stat și puțin de ani. De curând am împlinit 17 ani în beciurile ministerului de interne. Am fost elev la liceul Petru și Pavel. Părinții mei, sunt țărani și locuiesc în corn. Puchenii. Am fost arestat și "încălzirea" mi s-a făcut în beciurile securității de pe str. Vasile Lupu. De la Ploiești am fost adus la "interne", unde am stat 9 luni. Vorba vine că am stat. N-am să pot spune câte a îndurat domnul profesor, dar un lucru palpabil puteți să-l vedeți. M-au cocoșat în bătaie. Intre Piața

Palatului și Rahova m-au plimbat ca pe niște moaște, mai mult pe sus, că picioarele nu mă mai țineau.
Anchetat, bătut, iar anchetat, când pe rangă, când în vârful bocancilor ca mingea, nu știu cum, dar iată-mă ajuns să răsuflu. Anchetatorii, văzând că rezist și la bătăi și la promisiuni dulcele, m-au încadrat la omisiune de denunț și am scăpat cu trei ani de închisoare. Săr și eu ca domnul profesor peste câte mi-a fost dat să-ndur în perioada anchetelor și vreau să vă spun că nu mi-am vândut și nici nu mi-aș vinde colegii, de-ar fi să plătesc cu viața. Acum când am scăpat de ochelarii negri, de anchetele de după miezul nopții, ca și de cele repetate de peste zi, nu îmi mai fac probleme".

Așa își termina micuțul elev prezentarea, în timp ce noi ascundeam în suflet tristețea unor astfel de vremi barbare, ce-l maturizaseră înainte de majorat.
Beloiu Preda a fost scurt:
"Domnilor, îmi iubesc Țara și Neamul și de aceea sunt aici, unde sunt forțat să ispășesc o condamnare de 4 ani, pe care nu o merit. Sunt dobrogean de pe la Mircea Vodă, am familie și doi copilași. Săr peste perioada anchetelor de la interne și Rahova, iar pentru că am scăpat cu viață mulțumesc lui Dumnezeu. De acum nu mai am teamă. Cred că același lucru o să-l spună și fratele Boca Barbu. El este ardelean și bun român. Amândoi am fost în același proces. Nu mai are teamă că va fi mai rău decât în anchetele prin care a trecut".

La rândul său Bentz Gheorghe și-a făcut prezentarea: "Eu nu am trecut prin fața anchetatorilor de la securitate, dar în fața exemplului dumneavoastră, al amicului nostru Florin și, de ce să n-o spun, a unui neam ce îndură, cum n-a îndurat nici chiar sub năvălirile barbare, mă înclin. Sunt născut în București, locuiam la Cluj cu soția și fetița în vârstă de 11 ani și am fost arestat la Orăștie. Nu știu motivul, nu-l bănuiesc și de fapt m-am convins că nimeni nu are motiv de a fi arestat. La mijloc este numai ura de moarte împotriva gintei noastre. Sunt convins că Dumnezeu mă va întări să supraviețuiesc acestui cataclism".

Au urmat discuții mai mult pe șoptite în doi și, încet, liniștea s-a așternut de-a binelea. Doar șobolanii mai stăruiau printre marmite și hârdaie. Paiele, puține și jilave ca însuși lugubru edificiu în care ne aflăm, serveau și de saltea și de velință. Trecerile unuia peste ceilalți pentru servirea tinetei, s-

au sfârșit odată cu trecerea primei nopți.

Dimineața, când s-a ordonat ieșirea, ne-am încolonat unul în spatele celuilalt. Dar s-a iscat o problemă grea, care nu a putut fi rezolvată decât de un "ofițer". Primul ieșit a fost Piticu, iar dosarul prim era al lui Boca. Sergentul era nedumerit că nu corespundeau persoanele cu dosarele. Sta pe gânduri și se scărpină în cap. În nedumerirea gardianului a apărut un ofițer care ne-a comandat scurt să intrăm în gang. După câteva minute o nouă comandă de ieșire a lămurit situația. Deținuții și-au dat seama de încurcătura milițianului și au venit în ordinea dosarelor așezându-se unul în spatele altuia, iar ofițerul s-a umflat în pene zicând gardianului: "Când este cap, vedeți cât e de simplu"?

Afară ger. Norii mohorâți și grei stăteau parcă proptiți pe zidurile înalte în drumul pe care erau mânați. Am trecut pe sub o boltă, pe sub a doua și am cotit la dreapta. Gardianul zornăind cheile a deschis o ușă, a împins-o în laturi și s-a retras într-o parte.

Am fost loviți de un miros puternic de hasna, iar aerul cald dinăuntru, în contrast cu cel rece de afară, de la începutul lunii Decembrie, s-a transformat într-o năvală de aburi denși, ca o teribilă înfruntare în mijlocul căreia cei din prag nu mai vedeau nimic. După prima ciocnire ce a durat câteva zeci de secunde, prin unduirea aburilor care a urmat mai mult ghiceai, în față, siluete nedeslușite, cu contururi ce păreau când ale unor umbre demonice adunate-n jurul cazanului cu smoală, când ale unor heruvimi în mantii cu aureole albe, dănuitoare. O teamă venită din străfunduri necunoscute ne cuprinse cu fiecare pas ce-l făceam, iar sângele își schimbase viteza prin vine, sprâncenele se arcuiseră și așteptam să vedem cazanele în care fierb oamenii de vii. Până să realizăm ce se petrece cu noi am fost împinși, în timp ce ușa s-a închis și ferecat cu zăvoare și lacăte.

Striviți între ușă și mulțimea despuată încercam a crede că cei din fața noastră sunt legați asemeni unor frați siamezi, judecând după faptul că mișcarea unuia o stârnea pe a celorlalți. Fețele albe și supte, cu pomeții obrazilor ieșiți în afară, ca ale unor sfinți martiri desprinși din frescele murale ale vreunei biserici bizantine, căutau spre noi cu ochii compătitori și buni în timp ce noi priveam

nedumeriți. În fața acestui tablou de dincolo de imaginație, ramaserăm pironiți și sfioși.

Din mijlocul lumii pe care o deranjasem, s-a desprins unul a cărui voce calmă și odihnitoare ne

spuse:

- Domnilor, eu sunt astăzi șeful de cameră și-mi exprim părerea de rău că nu ne-am putut

cunoaște în condiții normale, adică omenești. Oricum, în această invenție comunistă unde nu este nici

aerul necesar pentru a respira, vă spun de la început că spațiul "locativ" este cât se poate de

economicos și nu exagerez dacă adaog că fiecare centimetru pătrat se măsoară. Pe priciurile suprapuse

sunt cei mai vechi și foarte mulți bolnavi, care nu au primit nici măcar o aspirină. Preferința locurilor o

are cel mai vechi sau bolnav și se repartizează începând de la fereastră spre ușă. Pe jos, pe sub priciuri,

ca și pe intervalele dintre priciuri sunt cei care au venit înaintea

dumneavoastră, fie chiar cu cinci

minute, așa că locuri, dacă s-ar mai putea numi așa, se găsesc numai la

șerpărie, adică acolo sub

priciurile dinspre tinetă. Din această cameră aproape zilnic se fac plecări și cu această ocazie se fac

schimbări de locuri".

După ce ne-am dezbrăcat la fel ca ceilalți, au urmat prezentările, întrebări, răspunsuri,

schimburi de informații "noi" de pe afară, toate acestea în turuitul de la tinetă, supra solicitată de cele

249 de persoane. Numele lui Florin, cel mai tânăr acum și din cameră, trecu din gură-n gură, fiecare

întrebându-se câți ani are și de unde este.

La un moment dat Florin se simți strigat. S-a îndreptat spre partea opusă tinetei către cel ce-l

chemase, și care i-a spus:

- "Domnule Florin, aș vrea să te rog ceva. Eu mă numesc Adam, dar toată lumea din satul meu

de lângă Arad îmi spune Moș Adam. Așa mi se spune și aici. Uite ce rugămintă am la dumneata. Din

păcate mi-am pierdut simțul mirosului, iar aici, pe prici, din cauza înghesuiei sunt obligat mereu să-

mi schimb poziția în funcție de pozițiile convenabile ale celorlalți. Acest lucru îmi suport greu. Dacă

dumneata, mai subțirel, ai suporta mai ușor, eu bucuros aș face schimb cu locul de lângă tinetă, sub

prici. Oricum, pentru mine ar fi mai bine acolo".

Florin, mișcat pentru faptul că i se spunea "domnule" și că vârsta lui era luată în considerație,

păru puțin jenat și spuse: "Nu, moș Adam, Vă mulțumesc".

La întoarcere, când Florin trecu pe lângă șeful de cameră, acesta îl opri și-i zise: "Domnule

Florin, aș vrea să te rog ceva. Vezi dumneata locul acela liber de pe prici? Este al meu" Florin îl

întrerupse scurt, spunându-i:

- "Și dumneavoastră doriți să facem schimb de locuri?"

- "Da, răspunse șeful de cameră, dar de unde știți?"

- "Știu, că și moș Adam mi-a propus același lucru".

Un altul, care a ascultat discuțiile, a adăugat:

- "Au comuniștii puterea de a distruge un om, de a suprima libertatea și drepturile unui popor, dar nu și omenia".

GUVERNUL COMUNIST DIN ROMÂNIA ERA O SUCURSALĂ A MOSCOVEI

După ce a obținut de la anglo-americiani mai mult decât a obținut din partea lui Hitler, Rusia a

început să se poarte ca stăpână absolută peste o jumătate de Europă. Stalin a fost cel care a dat

directivele atât în politica internă cât și în cea externă. Scopul urmărit era de a interzice orice influență

străină de cea rusească, prin orice mijloace. De aceea s-a recurs la distrugerea opoziției și a instituțiilor

de bază din țările subjugate, înlocuindu-le cu modele sovietice, pentru a se putea trece la o cruntă

exploatare. Desigur că s-au găsit unelte murdare care, alături de oamenii instalați de Moscova, să

aducă țara la sapă de lemn.

Și tot Moscova a transformat țările ocupate în adevărate închisori și centre de exterminare.

Paralel cu teroarea internă se ducea o politică de aversiune împotriva tuturor țărilor necomuniste pentru

a le îndepărta din zona de influență rezervată lor.

Ca la o comandă au început să se intenteze procese, în același timp, în toate țările zise de

democrație populară, în care să fie implicate ambasadele și legațiile străine, de la ministru, până la

ultimul funcționar.

În România asistăm la procese în care au fost implicate peste o sută de persoane din legațiile

țărilor occidentale, aducându-se acuzații și mai ales insulte șefilor de State, Vaticanului și miniștrilor.

Dar în acest timp pe teritoriul României se pregătea muniția pentru întreținerea războiului din Coreea

și expansiunea comunismului în lume. Și tot România hrănea armatele de diversiune de peste tot

Statele Unite erau învinuite că uneltesc împotriva regimului comunist popular din România și întrețin o propagandă războinică ajutând grupările de opoziție. S-a refuzat acceptarea planului de ajutorare american pentru Europa, pretextându-se că are substrat politic, în timp ce, printr-o cruntă exploatare, Rusia a secătuit solul și subsolul României.

La protestele făcute împotriva abuzurilor, a falsificării voinței naționale și a teroarei dezlănțuite de un guvern străin de interesele poporului român, oamenii Kremlinului sfidau și dezlănțuiau un nou val de teroare.

Prin aceste procese s-au urmărit:

- Represalii împotriva Statelor Unite deoarece a expulzat pe consilierul de presă român de la Washington și a interzis intrarea în America a unor propagandiști comuniști printre care Constantinescu Iași, Emil Petrovici și Matei Socor.
- Să se "demonstreze" că partidele de opoziție urmăreau răsturnarea regimului din România, prin forță.
- Că Partidul Social Democrat - Independent de sub conducerea lui Constantin Titel Petrescu lucra sub influența laburiștilor englezi în scopul ruperii social-democrațiilor de comuniști. S-a spus că, în acest scop, din Anglia au venit Morgan Philips (Secretarul General al Partidului Laburist) și Sam Hatson (Președintele Uniunii Sindicale a minerilor englezi), care au sfătuit pe Titel Petrescu să nu fuzioneze cu comuniștii. În aceste procese s-a vorbit de multe nume de social-democrați, adepți ai lui Const. Titel Petrescu, printre care: Adrian Dimitriu (Secretar General), Eftimie Gherman, Hromatka, Iosif Mustețiu, Virgil Patru (Secretarul Președintelui), Bellu Silber, Sașa Wolhmann, Șerban Voinea.
- S-a încercat să se inventeze că sioniștii ar fi fost folosiți ca o armă împotriva guvernului comunist și că organizația Irgun Zwei Leumi ar putea fi folosită la acte teroriste
- S-a urmărit îndepărtarea corespondenților de presă, acuzându-i că deformează realitățile și întrețin atmosfera de încordare internațională.

Regimul comunist a trecut la desființarea Oficiilor culturale și de informații american și englez,

învinuindu-le de spionaj și a procedat la arestarea a mii de oameni, nu numai români, dar și cetățeni de naționalități străine.

Numele funcționarilor diplomatici de la toate legațiile occidentale au circulat în toate procesele înscenate de guvernul comunist.

Din cadrul legației engleze s-a vorbit despre: Generalul Greer (șef de stat major), Le Bougetell (șeful misiunii politice); Bodman, John Benett; Bowden; Chastelaine; Cleaver; Chipperfield; Eck Alexander (profesor de bizantinologie); Faure; Grees; Gibson; Kay; Kendel; King A. Robert (secretar de legație); Kirschen Leonard, Hogg Ton (ofițer); Hoggarth; Hollman (ministru); Marchant-Benet Francisc (șef oficiu presă); Porter Ivor (căpitan), Ramsden; Ratz; Reed John; Roberts (ofițer); Robinson Charles (atașat militar); Sarrell Roderik (prim secretar); Watson (atașat comercial); Wats (prim-secretar).

Numele americanilor care au circulat în timpul proceselor, au fost următoarele:
Berry Bourton (șeful misiunii); Buta Serafim; Donald; Dunham (șeful presei americane); Fergusson; Gantenbein; Garrvey; Glod (maior); Halle (maior); Hamilton; Kohler; Mac Donald George; Melbourne Roy; Leveritch (consilier); Lowelle (colonel); Springfield; Shea Robert (șeful oficiului de cultură și informații); Wattson; Wilcok (colonel); Williams Murat; Young Bill; Markham R.

Italianii nu au lipsit nici ei: Scammacca (ministru); Americo Roșu (vice consul); Beltrani Vito Alvari; Benedetti; Bertolotti (agent consular); Carguelli (inginer); Cerbore (ministru); Cesare Regard (prim secretar); Giacomelo; Lazza (inginer); Manzone Bruno (profesor) Paris (vice consul); Purini Puri (prim secretar); Schisano; Spinedi Antonio (atașat comercial); Vignati (agent consular).

Franța. Aici s-a vorbit de interesul pe care-l purta Doamna Bidault (soția ministrului de externe) față de unele persoane din România; Ministrul Franței la București a fost amintit și el; Barit; Baumartner; Borel; Boulon Pierre (consul); Damais; Grafeuille (secretar); Gurrier; Guirot Pierre (profesor); Karpe (atașat militar la Istanbul); Lamy Leon (secretar); Parisol Serge (colonel atașat

militar); Perry; D-na Prie; D-șoara Racia; Thibaudet (profesor); Varas Felix.

Din partea Elveției a fost pomenit numele lui Ruedi Jaques (prim secretar de legație).

Turcia a fost prezentă prin numele consului Regeb Bei și al lui Emin.

Ministrul Suediei Reutersward Patrie nu a lipsit nici el.

Austria a fost deasemenea pomenită prin numele soției reprezentantului Schmidt.

Nunțiatura de la București a fost implicată prin: O'Hara Patrie, nunțiu apostolic și arhiepiscop de Savannah; Msg. Guido Del Mestri; Kirk.

Zile de-a rândul s-a aruncat cu noroi în "clica" lui Tito-Rancovici și în uneltele lor de la Ambasada din București: Baldjici Voia (consul); Bogdanovici Dobrița (consul); Iancovici Dușco, Jupanschi Vasa (consul); Ranco Zeț; Velebit (general-ministru).

Cunoscuții acestor persoane și cunoscuții cunoscuților lor și așa mai departe au fost arestați, judecați și condamnați chiar la pedeapsa cu moartea.

Corespondenții de presă străini au fost fie judecați și condamnați, fie expulzați:

Brower Saint (de la ziarul New York Times);

Ștefănescu Fernanda (de la același ziar) ;

Gardony Ștefan (de la ziarul laburist Daily Herald);

Kirschen Leonard (de la Associated Press);

Phonc Marcel (corespondent al Agenției Israeliene de presă);

Stoianov Pavle (corespondent la Tanjug) . . .

Și pentru a face un ghiveci național, s-a recurs și la pomenirea numelor celor ce scăpaseră din țară:

Arhiducesa Ileana; Caranfil Nicolae; Doctor Willy Filderman; Minai Fărcășanu și cu soția lui

Pia Pilat-Fărcășanu; Grubert; Mircea Ioanițiu; Josette Lazăr; Niculescu

Buzești; Augustin Popa;

Romulus Boilă; Max Manolescu; Nicolae Rădescu; Rizescu Brănești; Camil

Ring; Șerban Voinea;

Iosif Sraier; Constantin Vișoianu; Sașa Wolhman.

În jurul Legației Marelui Britannie au avut loc mai multe procese. Din lotul principal au făcut parte:

Prințesa Eleonora Bunea-Wied, fiica regelui Albaniei, înrudită și cu familia regală română, care a fost condamnată la 20 de ani muncă silnică și a murit în închisoare. Liviu Popescu-Nasta, corespondent de presă, a cărui fiică era căsătorită cu William Deakin, secretarul lui Winston Churchill, condamnat la 20 de ani muncă silnică. Mugur Constantin, condamnat pe viață. Surorile Anny și Nora Samuelli, funcționare la ambasadă și care au primit 20 și respectiv 15 ani muncă silnică.

În acest proces, ca de altfel în toate celelalte, s-au adus martori ai acuzării dintre prieteni și cunoscuți, care au depus mărturie în stare de arest și după aceea au fost condamnați în alte loturi și trimiși în lagărele și închisorile de exterminare. Dintre acei care au fost arestați cu acest lot, au mai fost semnalati:

Bercovici Israel-Asra (Directorul ziarului "L'Independance Roumaine" și "Liberalul"); Bodman (șef de aeroport); Beldi Francisc; Boroida Sama; Corbaru Vladimir (student); Constantinescu Octavian (Director General în Ministerul de Finanțe); Cantacuzino-Herescu Nadia; Grigoriță Fulvia; Grigorescu Modest; doctor Gligor Ștefan; Gesner Nicolae; Hillard Richard (profesor la Academia Comercială); Hurmuzescu Dan; Iordan Dumitru (Director de bancă); Ionescu State (colonel), Pora Gabricla; Petala Vintilă; Patru Virgil (avocat); Racotă; Rațiu Victor; Roiu Florin (din Ministerul de externe, condamnat și în lotul Iuliu Maniu); Semilian S. (ziarist); Sejanu (ziarist), Snabel Nathan; Tomaziu Gheorghe; Visner E. (inginer), Zahirnic Constantin (Director la YMCA)\..

Alte loturi condamnate în legătură cu Legația Marelui Britanii:

Bosoancă Mihai, colonel, condamnat la moarte și executat; Liciu Alexandru (Președintele Curții de Apel), executat; Polizu Micșunești Gheorghe, executat; Romanescu Mihai, (general de aviație) executat; Dumitrescu Anton (colonel), condamnat la 16 ani; Matarac Radu (inginer), condamnat la 20 ani; Onișor Titus (avocat), la 12 ani; Vasilescu Valjan Ion (avocat), condamnat la 20 ani; Agarici Constantin (as al aviației); Alexe Gheorghe (maistru); Birthelmen Ana; Cassian (general); Cecropide Dinu (director de bancă); Constantinescu Traian (căpitan); Coslovschi Orest; Ducu Gheorghe; Gașpar Mihaela (aviatoare); Giurcone Alexandru; Kiriacescu Lulu (colonel, atașat militar la Ancara),

Lăzărescu Mihai (colonel), Liciu Germina (condamnată la 15 ani); Micu (colonel); Mincă Dan (căpitan), Păun Alexandru (pilot); Păunescu Alexandru; Rășcanu Gr. Petre (Procuror General la înalta Curte), condamnat 15 ani și exterminat la Pitești; Rășcanu Elena (soție), condamnată la 10 ani; ing. Rășcanu Dinu (fiu) condamnat la 10 ani; Rusu Nadia (aviatoare), Săvescu Constantin (colonel); Teodoru Constantin (comandor de aviație).

În jurul Ambasadei Franței s-a constituit un lot principal în care s-au pronunțat următoarele condamnări:

Cudablu Ion, moșier și industriaș, condamnat la moarte;
Druszez Romuald, inginer, condamnat la moarte și executat;
Matei Dumitru, preot catolic de la Iași, condamnat la moarte și executat.
Brașoveanu Gheorghe, maior de aviație, condamnat 20 de ani.
Bassy Lucian, Secretarul Uniunii Francezilor din România, cetățean francez, condamnat la 20 de ani muncă silnică.
Celestine Gauchet Pauline, cetățeană franceză, 20 de ani.
Fontaine Louis, cetățean francez, condamnat 20 de ani.
Ghițulescu Toma, inginer, Directorul Societății Franceze de mine de aur din România, condamnat 10 ani.
Lambriu Dumitru, funcționar la C.F.R., condamnat pe viață.
Olteanu Alexandru, locotenent colonel, condamnat 20 de ani.
Perraudin Elisabeta, cetățeană franceză, 15 ani muncă silnică.

Pentru a se vedea că acțiunile se dirijau de la Moscova, amintesc faptul că în același timp avea loc un proces cu același substrat în Polonia, tot în jurul diplomaților francezi, în care au fost implicați Consulul Bordet, De Brossin, Humm, Gaston, Andre Robineau, ș.a.

Tot conform dispozițiilor primite, martorii acuzării au fost condamnați, printre ei găsindu-se:

Chirilă Aurel (licențiat în litere, din Rădăuți), Coman Valeriu, Coposu Harlette, Dumitru
Grigore, Ene Catrina, Furnarache Robert, Doctor Gheorghiu Ion, din Iași;
Gheorghiu Mihai;
Hărvătescu Dumitru; Havrenciuc Marian; Irimescu Vasile; Mocanu Vasile;
Marcovici France (moartă la închisoarea Mislea); Popescu Alexandru (ofițer); Popescu Petre;
Raftopol Spiru; Șchiopu Ion; Sosinschi Petre; Vârlănescu Nicolae . . .

În jurul Nunțiaturii, cu implicații și asupra Legației Italiei de la București, s-au înscenat mai multe procese, în lotul principal au fost incluși:

Boroș Adalbert, Rectorul Seminarului din Timișoara, consacrat ca episcop catolic, condamnat la muncă silnică pe viață.

Pintori Eraldo, cetățean italian, funcționar al Legației, a fost condamnat la muncă silnică pe viață.

Săndulescu Gheorghe, Inspector general școlar, colaborator cu regimul comunist, a creat un

Partid Social Creștin. A fost condamnat pe viață.

Schubert Iosif, consacrat episcop catolic, condamnat pe viață.

Ștefănescu Lazăr, Inspector general școlar, aviator politic și colaborator al regimului comunist.

S-a asociat lui Săndulescu și au dus în închisoare peste o sută de oameni nevinovați. În închisoare a

căutat să reeduce pe deținuți. A fost condamnat pe viață.

Pacha Augustin, Episcop din Timișoara, condamnat 18 ani muncă silnică.

Gatti Clement, preot la Biserica Italiană din București, 15 ani.

Heber Ion, preot și secretarul Episcopiei Romano-catolice din Timișoara, condamnat 12 ani

muncă silnică.

Topa Petre, doctor, fost Subsecretar de Stat, condamnat 10 ani.

Waltner Iosif, Directorul Eparhiei catolice din Timișoara, 15 ani.

Tot în legătură cu Nunțiatura au fost arestate și condamnate la pedepse foarte mari zeci de persoane:

Alexandrescu Constantin, profesor, doctor în filozofie, originar din județul Vâlcea (25 de ani);

Alecu Ion; Baram Louis (preot); Bil Simion; Bob Leon (preot); Costache Ion; Crăciun Gheorghe

(preot); Cruceanu Constantin (consul II); Csendes Eugen; Cutcan Eusebiu (preot din comuna Șoricani);

Dewald Cristina; Epureanu Paulina (medic din Turnu Severin); Fenywes Iudith-Maria (soră); Fisch

Ion; Guțiu Gheorghe; Griț Grigore (preot); Hagi Petre (preot); Iliescu Constantin; Kernweiss

Ecaterina (Gerta); Lehrer Terezia; Leluțiu Aurel (preot); Miclăuș Ștefan-Vasile (călugăr); Marinescu

Vasile; Mihoc Martin (preot); Moldoveanu Ieronima-Ana; Neagoe Constantin (învățător din Caracal);

Niculescu Petre (funcționar la vamă); Niculiță Ioana; Orsoz Nicoară (din comuna Săcăuța, județul

Maramureș); Popovici Măria; Pădure Valeriu (general); Popovici Ion (consul II); Pop Gheorghe (din

comuna Săcăuța, județul Maramureș); Patricia (soră); Radu Ștefan (profesor); Reissner Hildegard

(soră); Ritti Emil (preot); Rotaru Mihai (preot); Sălăjan Gavril (preot); Sandor Imre (preot din Alba

Iulia); Schrit Eva-Elisabeta (soră); Ștefănescu Alexandru (consul II); Tătaru Ștefan (preot); Todea

Alexandru (preot); Tudor Nicu (învățător); Ursescu Gheorghe; Willjung (preot din comuna Becicherecul Mic); Wulff Elisabeta.

În legătură cu activitățile ce se desfășurau în jurul legației Turciei au avut loc mai multe

procesele în care au fost implicate alte zeci de persoane:

Ciobanu Vasile, pilot, născut în comuna Măgureni-Bacău, a fost condamnat la moarte, dar se

pare că nu a fost executat, deoarece este semnalat în 1953 la lagărul de muncă forțată de la Midia.

Vâlsan Nicolae, ofițer de marină din Constanța, condamnat la moarte, în aceeași situație cu

Ciobanu (neexecutat);

Ciocâlțu Șt. Alexandru, originar din Cluj, condamnat 20 ani;

Bentze Mircea Gheorghe, inginer din București, 15 ani;

Cernătescu Aurelia-Sanda, casnică, din Constanța, 10 ani; Kiazim Aktuan, căpitan de vas, de

origină turcă, condamnat 10 ani; Popescu Nicolae, originar din Bacău, condamnat 7 ani; Alexiu Dan

(funcționar); Bari Suleiman (ofițer); Bentze Aurel-Alfons (inginer); Bogorin Ion; Codru-Runcan

Simion; Crețu (inginer); Despan Ion; Do-bra Constantin (radio-telegrafist), Fintescu Ion; Florea

Gheorghe; Georgescu Ion (doctor); Gheorghiu Cleante; Ionescu Guy; Ionescu Remus; Iscu

Alexandru (căpitan); Mamut (comandant de vas), Mexi Ion; Popa Stelian; Popescu-Abeles Virginia;

Popescu A. Ion; Popescu Ion-Oaie (comandor); Raftopol Spiru (doctor); Săndulescu Margareta;

Scrădeanu Epure Stela; Ștefănescu Henriette; Teodosiu Dorin; Ticușeanu Ion (farmacist);

Vasilescu-Veniamin Irina; Zaharia Ion (căpitan).

Stricându-se relațiile cu Iugoslavia și vrând Stalin să se răzbune pe călăul Tito, a ordonat să se

facă procese exemplare în toate guberniile primite cadou de la Aliați. Și călăul Gheorghiu-Dej trebuia

să fie prezent. Sute de persoane au fost arestate și condamnate. Printre ele se numără:

Basler Djuro, inginer, fost șef de serviciu la Centrala petroliferă Muntenia. A fost condamnat

la moarte, dar se pare că n-a fost executat.

Milutinovici Nicola, a fost condamnat la moarte, dar neexecutat.

Nedici Vidosa, renumita "Vida", care schingiua pe bărbați cu un sadism necunoscut în anele

criminalisticii, ajunsă colonel în securitatea românească, a fost arestată pentru colaborare cu sârbii și

condamnată la moarte, dar n-a fost executată. În cadrul schimbului cu un spion român, a fost predată

Iugoslaviei.

Boșca Lațichi, atașat de presă al Ambasadei Iugoslave de la București, a fost condamnat pe

viață;

Adamov Milord, din Chichinda, condamnat pe viață; Peiovici Angelco,

condamnat pe viață;

Silin Miladin (pe viață); Stanoievici Bojidar (la muncă silnică pe viață); Milos Tudorov (doctor),

condamnat pe viață, Petrov Jiva; Radosavlievici Svetomir; Medici Nicola;

Adamovici Mita (din corn

Sânicolau), Balea Alexandru (din com. Moldova Nouă); Bogov Margareta (din Oravița); Bugarschi

Sava (din Securitatea de la Timișoara, unde era maior anchetator și a

schingiuit deținuții, alături de

ticăloasa Vida Nedici . Partizanii din lotul colonelului Uță Ion, nu-i pot uita niciodată din cauza

chinurilor pe care le-au suferit); Belovici Draga; Conici Borislav; Daniei Stoian (din comuna Sâmpetru

Mare); Despotovici; Ghiughici Ivan; Fenlacichi Rada (din Timișoara); Ghedos Teodorov, Giurcovici

Radoslav (din com. Socol); Gavrilovici Nicolae (profesor); Giurgiev Pera (din com. Saravale);

Giurgieb Bogdan (din com. Saravale); Isac Milutin (din com. Cenad); Jivanov Rada (din com. Cenad);

Iovanov Arsa; Ioachim Georgea (notar), Iacovlevici Bora; Iancovici Ivan (din com. Liubcova);

Iancivici Jiva; Iovancovici Dușco; Iovancovici Dușan; Iovin Mita; Lazăr

Adamov (învățător); Luchici

Panta; Marșal Ante; Marcovici (inginer), Medici Nicola; Milici Rada (din com, Saravale), Mircov Jiva;

Mircov Milan; Marcovici Liubița; Milutinovici Nicola; Nedomacichi Marince;

Nestorovici Visa (din

com. Liubcova); Nicolin Lazăr; Ostoici Mihai; Paulievici Slobodan; Petrov

Bora; Petrov Jiva; Popov

Novac (din Timișoara); Popovici Jiva (din com. Belobreșca); Radosavlievici

Nicolae; Radosavlievici

Svetomir; Radosevici Milan (din com. Socol); Sapunjin Jifco (din com.

Cenadul Mare); Sapunjin Iota;

Selim Velimir; Stanoiev Dobrivoi; Stoianov Pașa; Stoianovici Svetca (din com. Moldova Nouă);

Stoicovici Gheorghe (comisar la Oravița); Unici Jarco (din com. Belobreșca);

Teodorovici Gorița;

Tudorovici Milan, Valevici Jiva, Vemici Lazăr; Vucmirovici Goico; Vuletici

Zoran; Tovladiat

Liubomir.

Prin anchete au trecut circa 1.000 de persoane.

Toate aceste arestări, condamnări și executări au avut loc înainte ca Stalin să crape. A fost o

lecție pe care a dat-o aliaților care l-au salvat și ajutat să câștige războiul.
Este de fapt politica perfidă
rusească și, de ce să nu spunem, comunistă, care se servește de oricine,
atâta timp cât are nevoie și
după aceea, drept recunoștință, îl extermină. A dovedit-o pe propriu-i popor,
prin milioanele de
exterminați, înainte de a arăta lumii libere "fața umană a comunismului".
Dizidenții mai au încă de
învățat, că dialogul se poartă într-un singur sens: cel dorit de Kremlin.
Și același lucru trebuie să-l înțeleagă și lumea liberă.

O NOUĂ TACTICĂ SOVIETICĂ

Moartea lui Stalin pune noua conducere sovietică în fața revoltei de la Berlin din 1953.

Cu toate dificultățile interne datorate mișcărilor din lagărele de exterminare, cu toate
nemulțumirile din țările subjugate, Rusia urmărește să schimbe tactica pe plan
extern și să continue
amenințarea lumii. Acest guvern de aventurieri, demagogi și mincinoși căuta
sub paravanul
coexistenței pașnice, a luptei pentru pace, să câștige timp, să pună mâna și
să stăpânească dezordinea
ce părea că se extinde. Sesizează că americanii și lumea liberă nu doresc
războiul nuclear și caută să
profite.

Conferințele la nivel înalt nu vor rezolva nimic. În schimb prestigiul rusesc
crește după fiecare

întâlnire. Un nou asalt pentru dominarea lumii se pune la cale prin:

- Infiltrarea economică și politică în Orientul Apropiat.
- Instaurarea unui regim favorabil în Egipt prin care să urmărească tăierea legăturilor
comerciale ale Angliei prin Canalul de Suez.
- Încercarea de a face din Pakistan o trambulină prin mărirea numărului de
spioni și centre de
informații.

Scopul era același de totdeauna: modificarea forțelor în favoarea statelor
comuniste, indiferent
de ce denumire ar fi purtat și, la nevoie, siguranța că pot lovi primii.

Rusia, care încă din 1951 încercase pregătirea terenului în vederea invaziei
Iranului și

înlăturarea Șahului, prin instalarea ca prim ministru a lui Mosadek, se vede în
dificultate. Datorită

politicii antipopulare, Mosadek a fost nevoit să fugă în pijama și să se
ascundă într-o pivniță de furia
poporului, sătul de acest guvern care, în acele zile, scosese mitralierele și
tancurile pe străzi.

JILAVA MEREU SUPRA AGLOMERATA

Relatări din gura unora ce nu mai sunt și din spusele altora ce par niște ființe veștejite.

"Întinericul se așternuse peste Jilava. Neospitalieră închisoare n-a mai voit să ne primească.

Închiderea se făcuse pentru ziua de 12 Decembrie. Dar afară nu ne-au dat.

Ofițerul de serviciu a luat

dosarele în mână, le-a aranjat alfabetic și ne-a întors cu fața la perete, cu mâinile ridicate spre cer, ca

pentru rugăciune. Tradiționala și umilitoarea percheziție s-a făcut noilor veniți în "așezămintele"

comuniste, după toate regulile, aici sub bolta rece a porții fortului 13.

Când plăcerea pentru ei și canonul pentru noi au luat sfârșit, ofițerul s-a adresat cu o voce

gravă: "Care cum îți auzi numele, intră". Noi, buimăciți, ne uitam, întrebându-ne în gând: "unde"? În

acest timp un gardian desfercă o ușă ca de coteț prin care intrarăm pe brânci, înghesuindu-ne și tot așa

ramaserăm nedumeriți. De ridicat nu ne puteam ridica, pentru că nu aveam unde. În urma noastră ușă

se închise și se ferecă, Lumina palidă a unui bec încastrat în plafon, nu ne permitea să vedem cât de

lung este gangul în care ne aflam. Rămăsesem tot în ordine alfabetică: Beloiu Preda, Bentz Gheorghe,

Boca Barbu Gheorghe, Miller Cornel și Piticu Florin. Ghemuiți, ne-am răsucit și am reușit să ne

orientăm asupra locului unde ne găseam. Înălțimea o apreciarăm la 1,20 m., lățimea tot cam la atâta, iar

lungimea mai puțin de 2 metri. Pe partea dreaptă, lipite de zid, erau niște marmite metalice și hârdaie

care, după părerea noastră, serveau la transportul mâncării pentru deținuți.

Așa că în spațiul rămas liber

între marmite și zid, urma să ne întindem mădularele. Rămași singuri, sprijiniți în mâini și în genunchi,

ne sfătuiam cum vom rostui de culcare și mai ales de servitul tinetei care se găsea lângă ușa de intrare.

Tineta nu putea fi dată din mână în mână până la cel care avea nevoie de ea, așa că trebuia să suportăm

trecerea unuia peste ceilalți și la ducere și la întoarcere.

După ce am făcut un schimb de informații despre ce se mai întâmpla pe afară, informații unele

știute de luni de zile, altele auzite de la a doua sau a treia mână, cineva a propus să ne facem o scurtă

prezentare. În acest fel ne cunoșteam cel puțin pentru o noapte și rămâneam cu un mic bagaj de

cunoștințe pe drumul pornit fără a ști unde duce și cât durează".

Domnul Miller Cornel sparse gheața și începu cam așa:

"Domnilor, eu mi-s bănăţean în straiile mele, așa cum se spune la noi în comuna Bocşa Montană de pe valea Bârzavei. M-am pomenit în casa părinţilor mei pe care o aveau în moştenire de la străbunici, de pe timpul când se alăturaseră lui Eftimie Murgu. Era o casă curată şi spaţioasă care purta-n sprânceană cuiburi de lăstuni, ca mai toate casele din comuna mea. Tata, care şi el s-a născut în aceeaşi casă, îşi petrecea tot timpul liber în a o îngriji şi a o dichisi. El este contabil la fabrica de cherestea, mama profesoară de muzică, iar eu, după ce am terminat facultatea de istorie şi arheologie din Cluj, am fost repartizat la Caransebeş, unde mi-am început ucenicia de profesor. Cum în secundar am făcut arheologia, am participat la săpăturile de la Oradea, Arcidava şi altele. Actul de la 23 August 1944 a adus după sine viforul evenimentelor prea cunoscute de d-voastră şi pe care nu le mai pomenesc. Peste toţi s-a abătut nenorocirea în care suntem astăzi. Însă peste noi, care am fost cetăţeni români dar de origine şvabă, s-a mai abătut o altă pacoste înaintea acesteia. Fiind socotiţi ca nemţi de către sovietici şi comuniştii români, am fost transportaţi în URSS. Mii de oameni, claie peste grămadă ne-am pomenit aruncaţi în vagoane de transportat vite şi în condiţiuni animalice am străbătut întinderile sălbatice ca si "umanitarismul" sovietic. Domnilor voi sări peste episodul acelei călătorii, pentru că-n starea în care ne aflăm ar fi prea crud să deschid, fie şi-n treacăt, imaginea unor chinuri de neconceput. Suficient să vă spun că am fost deportat în lagărele de exterminare din Extremul Orient, dar poate n-aţi crede dacă n-aş da şi nume ce mă cutremură astăzi când mă gândesc la ele şi sunt sigur că vor îngrozi omenirea într-o zi când se vor afla toate fărădelegile ce s-au petrecut pe acolo. Îmi permit să vă amintesc numai câteva din numele de groază prin care am trecut: Krasnoiarsk pe fluviul Enisei ce-şi mână apele spre Oceanul Arctic, Bratsk pe Angara, unul din afluenţii primului, unde lucram la viitoare amenajări de hidrocentrale. De acolo ne-au mutat mai spre răsărit, la Maevka, dincolo de mult cântatul lac Baikal. Nu pot să nu amintesc "escalele" de-a lungul Amurului la: Svobodni, Blagovescenski, Habarovsk. Acolo trebuia să ne ocupăm cu pescuitul pe fluviul ce-şi duce apele-n Pacific. Din capul locului trebuie să vă spun să ni s-a impus o anumită normă ce trebuia îndeplinită. Numai că pescuitul prin copci de gheaţă a căror grosime varia între 50-70 cm., este foarte

anevoios. Când scoteam peștii la suprafață, îi depozitam direct în lăzile destinate pentru transport, deoarece erau gata congelați. Vă dați seama la ce temperatură lucram. Imaginea acelor pești mi s-a întipărit pe vecie: solzii roșii, ochii ca două boabe negre încercuite de câte un inel de aur strălucitor. Uneori aveam impresia că ochii aceia mă urmăresc cu dojana, lăsându-mi în suflet o sinceră și neputincioasă compătimire, iar pe obraz o discretă lacrimă. La sfârșitul programului mă înforceam în lagăr sub influența acelor ochi ce-mi produceau durere. În acele condiții vitrege, pe lângă aceste munci forțate căutam să-mi răscumpăr păcatele cu conceperea unor piese de teatru.

Lucrările de care vă pomenii le-am refăcut în țară și poate într-o bună zi vor vedea lumina rampei. Faptul cel mai important este că am cunoscut în acele locuri neospitaliere pe Medi, o fată din Aradu- Nou, de care m-am îndrăgostit lulea. Acei care nu au putut rezista vitregiilor vremii și barbariei omului, au rămas pe acele meleaguri străine, ca mărturie de necontestat a sclaviei secolului nostru. Câți am mai rămas în viață, și nu greșesc dacă spun că ne putem socoti supraviețuitori ai "infernului comunist", ne-am reîntors în Țară, în țara noastră românească, nu în Germania. Medi a plecat înaintea mea cu vreo două săptămâni.

Cum am ajuns la Bocșa, i-am scris o carte poștală: "Dacă vrei să ne căsătorim, răspunde-mi". Și răspunsul l-am primit și mai scurt, tot pe o carte poștală: "Da". Și, da a fost. Am doi flăcăi voinici. Medi este o bună și iubitoare mamă. Sunt convins că-i va îngriji bine, cât timp nu voi fi lângă ei. Ceea ce este mai greu, este faptul că nu știu pentru ce sunt arestat. Sper să aflu".

Profesorul tăcu cu privirile pironite în tavanul scund. Tăcând, poate își aduna n gând pricini imaginare pentru care ar fi arestat. Vorbind despre familie poate i se înfiripase vreo speranță, sau gândurile îi zburau spre răsăritul îndepărtat, spre acei ochi dojenitori în cerc de aur. Toți îi respectă, cu sfințenie, pribegia gândurilor. Deodată tăcerea fu spartă de prâslea: Florin. "Domnilor, eu sunt mic de stat și puțin de ani. De curând am împlinit 17 ani în beciurile ministerului de interne. Am fost elev la liceul Petru și Pavel. Părinții mei, sunt țărani și locuiesc în corn. Pucheni. Am fost

arestat și "încălzirea" mi s-a făcut în beciurile securității de pe str. Vasile Lupu. De la Ploiești am fost adus la "interne", unde am stat 9 luni. Vorba vine că am stat. N-am să pot spune câte a îndurat domnul profesor, dar un lucru palpabil puteți să-l vedeți. M-au cocoșat în bătaie. Intre Piața Palatului și Rahova m-au plimbat ca pe niște moaște, mai mult pe sus, că picioarele nu mă mai țineau. Anchetat, bătut, iar anchetat, când pe rangă, când în vârful bocancilor ca mingea, nu știu cum, dar iată-mă ajuns să răsuflu. Anchetatorii, văzând că rezist și la bătăi și la promisiuni dulcege, m-au încadrat la omisiune de denunț și am scăpat cu trei ani de închisoare. Săr și eu ca domnul profesor peste câte mi-a fost dat să-ndur în perioada anchetelor și vreau să vă spun că nu mi-am vândut și nici nu mi-aș vinde colegii, de-ar fi să plătesc cu viața. Acum când am scăpat de ochelarii negri, de anchetele de după miezul nopții, ca și de cele repetate de peste zi, nu îmi mai fac probleme".

Așa își termina micuțul elev prezentarea, în timp ce noi ascundeam în suflet tristețea unor astfel de vremi barbare, ce-l maturizaseră înainte de majorat. Beloiu Preda a fost scurt: "Domnilor, îmi iubesc Țara și Neamul și de aceea sunt aici, unde sunt forțat să ispășesc o condamnare de 4 ani, pe care nu o merit. Sunt dobrogean de pe la Mircea Vodă, am familie și doi copilași. Săr peste perioada anchetelor de la interne și Rahova, iar pentru că am scăpat cu viață mulțumesc lui Dumnezeu. De acum nu mai am teamă. Cred că același lucru o să-l spună și fratele Boca Barbu. El este ardelean și bun român. Amândoi am fost în același proces. Nu mai are teamă că va fi mai rău decât în anchetele prin care a trecut".

La rândul său Bentz Gheorghe și-a făcut prezentarea: "Eu nu am trecut prin fața anchetatorilor de la securitate, dar în fața exemplului dumneavoastră, al amicului nostru Florin și, de ce să n-o spun, a unui neam ce îndură, cum n-a îndurat nici chiar sub năvălirile barbare, mă înclin. Sunt născut în București, locuiam la Cluj cu soția și fetița în vârstă de 11 ani și am fost arestat la Orăștie. Nu știu motivul, nu-l bănuiesc și de fapt m-am convins că nimeni nu are motiv de a fi arestat. La mijloc este numai ura de moarte împotriva gintei noastre. Sunt convins că Dumnezeu mă va întări să supraviețuiesc acestui cataclism".

Au urmat discuții mai mult pe șoptite în doi și, încet, liniștea s-a așternut de-a binelea. Doar șobolanii mai stăruiau printre marmite și hârdaie. Paiele, puține și jilave ca însuși lugubrul edificiu în care ne aflam, serveau și de saltea și de velință. Trecerile unuia peste ceilalți pentru servirea tinetei, s-au sfârșit odată cu trecerea primei nopți.

Dimineața, când s-a ordonat ieșirea, ne-am încolonat unul în spatele celuilalt. Dar s-a iscat o problemă grea, care nu a putut fi rezolvată decât de un "ofițer". Primul ieșit a fost Piticu, iar dosarul prim era al lui Boca. Sergentul era nedumerit că nu corespundea persoanele cu dosarele. Sta pe gânduri și se scărpină în cap. În nedumerirea gardianului a apărut un ofițer care ne-a comandat scurt să intrăm în gang. După câteva minute o nouă comandă de ieșire a lămurit situația. Deținuții și-au dat seama de încurcătura milițianului și au venit în ordinea dosarelor așezându-se unul în spatele altuia, iar ofițerul s-a umflat în pene zicând gardianului: "Când este cap, vedeți cât e de simplu"?

Afară ger. Norii mohorâți și grei stăteau parcă proptiți pe zidurile înalte în drumul pe care erau mânați. Am trecut pe sub o boltă, pe sub a doua și am cotit la dreapta. Gardianul zornăind cheile a deschis o ușă, a împins-o în laturi și s-a retras într-o parte.

Am fost loviți de un miros puternic de hasna, iar aerul cald dinăuntru, în contrast cu cel rece de afară, de la începutul lunii Decembrie, s-a transformat într-o năvală de aburi denși, ca o teribilă înfruntare în mijlocul căreia cei din prag nu mai vedeau nimic. După prima ciocnire ce a durat câteva zeci de secunde, prin unduirea aburilor care a urmat mai mult ghiceai, în față, siluete nedesluite, cu contururi ce păreau când ale unor umbre demonice adunate-n jurul cazanului cu smoală, când ale unor heruvimi în mantii cu aureole albe, dănțuitoare. O teamă venită din străfunduri necunoscute ne cuprinsese cu fiecare pas ce-l făceam, iar sângele își schimbase viteza prin vine, sprâncenele se arcuiseră și așteptam să vedem cazanele în care fierb oamenii de vii. Până să realizăm ce se petrece cu noi am fost împinși, în timp ce ușa s-a închis și ferecat cu zăvoare și lacăte.

Striviți între ușă și mulțimea despuiată încercam a crede că cei din fața noastră sunt legați

asemeni unor frați siamezi, judecând după faptul că mișcarea unuia o stârnea pe a celorlalți. Fețele albe și supte, cu pomeții obrazilor ieșiți în afară, ca ale unor sfinți martiri desprinși din frescele murale ale vreunei biserici bizantine, căutau spre noi cu ochii compătitori și buni în timp ce noi priveam nedumeriți. În fața acestui tablou de dincolo de imaginație, ramaserăm pironiți și sfioși.

Din mijlocul lumii pe care o deranjasem, s-a desprins unul a cărui voce calmă și odihnitoare ne

spuse:

- Domnilor, eu sunt astăzi șeful de cameră și-mi exprim părerea de rău că nu ne-am putut

cunoaște în condiții normale, adică omenești. Oricum, în această invenție comunistă unde nu este nici

aerul necesar pentru a respira, vă spun de la început că spațiul "locativ" este cât se poate de

economic și nu exagerez dacă adaog că fiecare centimetru pătrat se măsoară. Pe priciurile suprapuse

sunt cei mai vechi și foarte mulți bolnavi, care nu au primit nici măcar o aspirină. Preferința locurilor o

are cel mai vechi sau bolnav și se repartizează începând de la fereastră spre ușă. Pe jos, pe sub priciuri,

ca și pe intervalele dintre priciuri sunt cei care au venit înaintea dumneavoastră, fie chiar cu cinci

minute, așa că locuri, dacă s-ar mai putea numi așa, se găsesc numai la șerpărie, adică acolo sub

priciurile dinspre tinetă. Din această cameră aproape zilnic se fac plecări și cu această ocazie se fac schimbări de locuri".

După ce ne-am dezbrăcat la fel ca ceilalți, au urmat prezentările, întrebări, răspunsuri,

schimburi de informații "noi" de pe afară, toate acestea în turuitul de la tinetă, supra solicitată de cele

249 de persoane. Numele lui Florin, cel mai tânăr acum și din cameră, trecu din gură-n gură, fiecare

întrebându-se câți ani are și de unde este.

La un moment dat Florin se simți strigat. S-a îndreptat spre partea opusă tinetei către cel ce-l

chemase, și care i-a spus:

- "Domnule Florin, aș vrea să te rog ceva. Eu mă numesc Adam, dar toată lumea din satul meu

de lângă Arad îmi spune Moș Adam. Așa mi se spune și aici. Uite ce rugămintă am la dumneata. Din

păcate mi-am pierdut simțul mirosului, iar aici, pe prici, din cauza înghesuiei sunt obligat mereu să-

mi schimb poziția în funcție de pozițiile convenabile ale celorlalți. Acest lucru îl suport greu. Dacă dumneata, mai subțirel, ai suporta mai ușor, eu bucuros aş face schimb cu locul de lângă tine, sub prici. Oricum, pentru mine ar fi mai bine acolo".

Florin, mișcat pentru faptul că i se spunea "domnule" și că vârsta lui era luată în considerație, păru puțin jenat și spuse: "Nu, moș Adam, Vă mulțumesc".

La întoarcere, când Florin trecu pe lângă șeful de cameră, acesta îl opri și-i zise: "Domnule Florin, aş vrea să te rog ceva. Vezi dumneata locul acela liber de pe prici? Este al meu" Florin îl întrerupse scurt, spunându-i:

- "Și dumneavoastră doriți să facem schimb de locuri?"
- "Da, răspunse șeful de cameră, dar de unde știți?"
- "Știu, că și moș Adam mi-a propus același lucru".

Un altul, care a ascultat discuțiile, a adăugat:

- "Au comuniștii puterea de a distruge un om, de a suprima libertatea și drepturile unui popor, dar nu și omenia".

SPRE NECUNOSCUȚ

(După relatările lui Gheorghe Bentz)

O noapte-ntreagă au tremurat pe cimentul izolării de sub poarta secțiilor de la Jilava. Înainte de a se da deșteptarea au fost scoși cu înjurături și ghionturi, în drum spre poarta principală. Trecuseră noaptea cea mai lungă, în fugă, de abia apucau o bucată de pâine și slămina sărată prevestitoare de drum.

Mașinile-dubă au început să gonească spre gara triaj de la Podul Grand. Înghesuți ca sardelele, au fost urcați în vagonul-dubă și ferecați.

Necunoscutul îngrijora pe cei o sută de deținuți politici, în mare parte nejudecați. După 13 ore de drum, timp în care li s-au dat două găleți cu apă de băut, au fost coboriți în gara Bicz, într-o forfotă de oameni. Era seară și curioșii orașelor de provincie veneau, ca de obicei, la gară, să vadă coborând artiștii de teatru sau circ pentru mult așteptatele turnee. Căutând cu privirea printre liniile de cale ferată, n-au descoperit nici măcar vagoanele ce transportau menajeria circurilor.

Pe de altă parte, cei ce coborau din vagonul de la coada trenului erau și ei uimiți de mulțimea de pe peron. Nu știau ce să creadă. În schimb cordonul gardienilor începuse să înjure, să amenințe și să

ordone: "capu' jos și ține aproape". În sfârșit, în fața ochilor ce ne cercetau fără a arăta patimă, am început să ne arătăm demni, chit că tremuram în gerul ce se lăsase în acea lună de Decembrie. Gardienii au început să-și demonstreze superioritatea, înjurând, lovind cu patul armei și deșertând rapid tot cazarmamentul de cuvinte cazoane de care dispuneau. Organele de miliție, cele de tortură ale securității și numeroșii informatori mișunau prin mulțime, făcând eforturi zadarnice spre a o împrăștia. Curiozitatea "lumii libere" creștea și fiecare încerca să descopere vreun cunoscut.

Comandantul gărzii, un mititel de stat, dar sublocotenent, alerga de colo până colo, da ordine peste ordine, însoțite de amenințări și înjurături, manifestându-și din plin vigilența inoculată de partidul

comunist. Nimeni nu mai înțelegea ce vrea, nici chiar gardienii. În acest vacarm, convoiul s-a pus în mișcare. Mulțimea care ne înconjura a pornit și ea cu noi, în același ritm, căutând să descopere pe cineva în mijlocul nostru. Ce discutau între ei nu înțelegeam, dar din când în când se auzeau exclamări. Fețele le erau triste, unele chiar plânse. Spiridușul de comandant alerga, când în fața, când în spatele convoiului.

O femeie mai în vârstă, voinică și înaltă, suduia de mama focului, mai mult ca alte surate
:"Arde-v-ar Dumnezeu de netrebnici! Nu v-ar mai ajuta Maica Domnului de fiare!"
Sublocotenentul se trezi din vigilență și aducându-și aminte că reprezintă autoritatea, s-a adresat femeii, proțăpindu-se în fața ei:
- Pe cine tot blestemi, femeie? Hâ!? Ia care dânsa cu demnitate își coborî privirea în jos, către el, zicându-i:
- Pe cine altul, băiete, decât pe vinovați, arde-i-ar un foc ca la iad!
- Cum îndrăznești să-mi zici mie, "băiete"? Nu vezi că sunt ofițer?
- Vei fi poate și ofițer, că nu mă pricep la grade, dar fată nu ești? Ai văzut că nu sunt bărbat și mi te-ai adresat cu "femeie" și eu nu m-am supărat!

Era ofițerașul pus pe scandal și pe fapte mari, dar cum nu se aștepta la ripostă, nu mai știa cum să reacționeze, mai ales că mulțimea părea iritată. Atunci s-a hotărât să-și ia funcția în primire și a început să alerge, de colo, până colo. Se întunecase de-a binelea când, ajunși pe o uliță fără trotuare, lumea n-a mai putut să ne însoțească, iar noi am continuat drumul pe malul Bistriței.

Curentul văii, la care se adăuga gerul, făceau să simțim un jeratec prin oase. Se vedea colonia strivită între niște dealuri, ce formau o jumătate de cerc, și între șoseaua ce mărginea Bistrița renumiților plutași. La colonie eram așteptați de o ghirlandă de faruri și o grămadă de gardieni conduși de locotenentul Pietraru. După ce ne-a numărat de două ori, ne-a indicat un loc în partea dreaptă a curții, unde sublocotenentul, pentru a-și demonstra superioritatea, a început să urle și să-ndruga vrute și nevrute. Noi nu mai țineam cont de nimic. Eram înghețați tun și tremuram de-a binelea, când am auzit comanda să ne dezbrăcăm. Vuietul de protest a amuțit când fiarele s-au repezit spre noi. Am dat hainele și pantalonii de pe noi. Am scos un muget înfundat, când ofițerașul s-a repezit lovind cu pumnii, urmat de ceilalți și strigând: "Tot, tot de pe voi, în pielea goală, bandiților"!

La o nouă comandă, ne-am târât pe noi și la rândul nostru am târât pe cei ce nu o mai puteau face, până-n partea cealaltă a platoului unde ne aștepta, pe fiecare, câte o grămăjoară de haine vărgate, peste care trona o gamelă și o lingură. Ni s-a comandat să ne așezăm fiecare în dreptul uneia. Când am început însă să ne îmbrăcăm, au urlat la noi: "Culcat, nimeni nu mișcă"! O comandă care parcă venea din iad: tot sublocotenentul!

Gardienii se repeziră printre noi ca un trăznet și așa a început perchiziția corporală. Noi, în pielea goală. Sergentul Albu, înalt, voinic, inspectând desfășurarea operației, trecea printre noi zicând printre dinți: "E ordin să muriți, e ordin să muriți", în timp ce gardianul din dreptul fiecăruia striga: "Cască gura, apleacă-te, ridică brațele, întoarce-te, iar, apleacă-te, desfă bucle..."!

Sublocotenentul alerga ca nebunul și striga, când într-o parte, când în alta. În iadul acestor chinuri se auzi un glas: "Nu-i da Doamne omului cât poate să ducă"!

Ofițerașul s-a oprit din goană și a întrebat: "Care ai vorbit, mă"?

- Eu, a răspuns moș Adam.

- Repetă ce-ai zis!

- Vorbeam și eu așa, că ce-ar zice părinții dumitale dacă te-ar vedea ce suflet pui în această

operație de perchiziție a despuiaților.

Uimit, ofițerașul a rămas parcă mut, poate nu-i venea să creadă că un deținut a avut atâta curaj,

sau poate gândul i-a fugit la părinți. A ridicat brațul spre cer tocmai în momentul în care locotenentul

Pietraru comanda "drepti" și raporta: "Tovarășe comandant, operația de perchiziție și numărătoare este

gata"!

Comandantul Dogaru a ordonat îmbrăcarea. După ce ne-am îmbrăcat cum am putut și am luat

hainele cu care venisem și care între timp fuseseră purecate cută cu cută, comandantul ni s-a adresat:

- Aici este o colonie de muncă, nu de oameni bolnavi. Așa că vă sfătuiesc să nu stați din

tremurat, că s-ar putea să răciți. Cine nu muncește, va dormi la carceră. Cine nu respectă regulamentul

coloniei, va avea de a face cu mine, și nu v-aș dori-o. Dimineața veți merge la muncă acolo sus, și,

ridicând un braț, zâmbi sarcastic ... pe cotă . . . sus pe munte ... să luați cu asalt cota 550. Și, acum

repede la baracă!

Ne-a întors spatele și s-a dus. Curentul Bistriței îi făcea rău.

Era scara de 22 Decembrie 1952.

Sprijinindu-ne unul pe altul, mai mult cu voința decât cu puterea, asemeni unor bețe lipsite de

articulații, am ajuns în baracă. Baraca era înzestrată cu o sobă de cărămidă în care nu se observa că

pâlpâise vreodată vreun vreasc. Totuși nu bătea vântul. Eram 60 de oameni, din care prea puțini au

trecut examenul de rezistență în confruntarea cu gerul. La propunerea

profesorului Miller, cei în putere

s-au apucat să maseze pe cei înghețați. Celor ce acuzau degeraturi, li s-au făcut frecții cu zăpadă.

În sfârșit a trecut și noaptea.

Am trecut și a doua zi prin poartă, dar nu dimineața, cum spusese comandantul, ci seara, fiindcă

am fost dați să lucrăm în schimb de noapte. Drumul până la șantier l-am făcut pe întuneric, călăuziți de

luminița electrică înșirată de-a-lungul Bistriței. Pentru securitate eram urmați de o mașină echipată cu

turelă, mitralieră și faruri.

După vreo jumătate de oră am ieșit din strânsoarea munților care străjuiau de o parte șoseaua, iar

pe partea cealaltă râul, ca niște pereți de stâncă a căror înălțime nu o puteam distinge din cauza

întunericului. Dincolo, munții se depărtară în forma arcurilor de cerc prin mijlocul cărora Bistrița își

urma cursul milenar. Imensa deschizătură a munților, după cum era luminată de o puzderie de faruri

electrice, părea o imensă arenă de foc. Privind-o, gândurile ni se răvășiră.

Senzația de a fi într-o arenă

romană se cuibărise în fiecare din noi, și fiecare trăia, fie pentru o clipă,

sentimentul de gladiator. Dar

realitatea ne-a trezit în sclavi aruncați fiarelor.

Aici trebuia să înfruntăm stâncile. Alții la Canal înfruntaseră utopiile patricienilor
marxiști. Și
aici și a-colo și pretutindeni, scopul era același : exterminarea omului de o clică
de schizofrenici care
terorizau mulțimile, din 1917. Dar sfârșitul calvarului nu se întrezărea. Și lumea
zice că se numește
marxism. Și unii îl doresc. Of! De-ar putea să ni-l ia tot, să ne lase fără urmă de
marxism. Să fie și ei
fericiți. Și așa cu gândurile răvășite, ne trezirăm în fața unei pasarele și ca la
strungă, unul câte unul,
începurăm să ne împleticim picioarele, balansându-ne, în strădania de a o
traversa. De jos priveam cu
mirare tabloul în care umbrele profilate pe cerul de smoală treceau întretăind
strălucirea becurilor
înșirate pe munți.

În mijlocul acestui joc de lumini, schimbând direcția, privii spre râu. De acolo
văzui cum, din
tăinițele apei, ca niște vrăji, se năzăreau aburi ce păreau că se îndreaptă spre
noi.
Involuntar am început să ne frecăm pe mâini, pe față, pe ciolanele cuprinse de-
un îngheț ce
pătrundea pe nesimțite în toată făptura.

Ne-a venit și nouă rândul la scrânciob. Uitarăm de ger și nu mai simțeam nici
vântul, care, acolo
sus, mușca din noi. De cealaltă parte a râului și-n lungul lui, ne rânjea o gură
enormă cu dinți de stâncă
colțuroasă, spre care înaintam clătinându-ne ca niște hipnotizați.

Aceasta era batardoul ce se întindea pe câteva sute de metri lungime și vreo
două lățime.
Adâncimea era de aproximativ 30 metri sub nivelul apei. Mai târziu am aflat că
trebuia să ajungem la 40
de metri. În lumina becurilor electrice, etajate pe malul stâng al râului, se vedeau
trenuri cu locomotive
mici, buldozere și două escavatoare, iar jos, pe fundul batardoului, linii de
decovil, cu vagoneți ce
păreau niște jucării împinse de copii bătrâni. Teamă de a merge pe pasarelă fu
furată de staticul tablou în
cadru căruia trebuia să intrăm în luptă cu stâncile. Amuțisem. Devenisem ca
niște copaci înclinați spre
prăpastia care nu ne înghițise încă.

Odată trecuți dincolo de pasarelă, furăm îndrumați în josul batardoului prin larma
și înjurăturile
gardienilor.
Tabloul a fost sfâșiat. Am început să încărcăm bolovani din stânca dislocată de
dinamită.
Norma era republicană, dar pentru noi, ca deținuți politici, se suplimentase cu
50%. Ni s-a atras atenția

că trenul trebuie încărcat la ore fixe, iar, în caz de întârziere, însemna că nu ne-am îndeplinit norma, deci că vom dormi în carceră. Nici n-a apucat să-și termine lămuririle, că deodată, din nu știu câte guri, se auzi:

"Vine, vine, atențiune!"

Ramaserăm ca stană de piatră, nu realizam ce se întâmpla, când peste noi, în fundul batardoului, răbufni în cădere o bucată de stâncă de mărimea unui om. Atunci am înțeles ce s-a petrecut, de ce lumea era agitată.

Dintr-o altă brigadă a venit un deținut care ne-a spus că, ori de câte ori auzim un zgomot suspect, sau strigăte de atențiune, "Vine" . . . , să ne lipim de peretele cotei pentru a fi feriți de dislocările stâncilor. Ne-a mai explicat că în timpul când servim fiertura ce se numește masă, și între cele două schimburi, artificierii civili dau foc dinamitei pentru a disloca stâncă din stâncă. Cum însă mai rămân bolovani agățați, aceștia se desprind când nici nu te aștepți și produc accidente, zilnic, de multe ori chiar mortale.

Am început munca. Lucram pentru a ne încălzi, lucram pentru a îndeplini norma și a nu dormi la carceră, lucram pentru a supraviețui și a istorisi omenirii, cine va mai apuca, întâmplările trăite de sclavii secolului 20 în împărăția preconizată de Marx, care n-o putuse înfăptui, și continuată de urmașii lui bolnavi după putere, bolnavi după descoperirea de noi metode de torturare a semenilor lor .

Vagoanele au plecat la timp și-n noaptea de Ajun, și-n noaptea de Crăciun și-n cea de Anul Nou, 1953. Oamenii ascultau de Moș Adam, un țăran cu scaun la cap, care începuse, încet, încet, să conducă lucrările, încât norma se îndeplinea cu greu, dar se îndeplinea. Cei ce nu puteau erau ajutați de ceilalți, o solidaritate se crease între oameni, iar unele dedesubturi contribuiau să se evite pedepsele. Deținuții politici au reușit de multe ori să se descurce. De exemplu moș Adam făcea totul cu dichis, cu multă chibzuință. Acest lucru îl observase și șeful de cotă, care era gardian.

De obicei șefii de cotă se roteau în jurul focului și pălăvrăgeau până la ziuă. Dar șeful de la cota 450 era mai mult pe lângă oamenii lui moș Adam și receptiv la discuțiile ce se purtau între ei. Profesorii Miller și Berciu dezbăteau mai mult probleme de arheologie și parcurgeau trecutul, lucru ce-i plăcea și

gardianului. Era atras și de Damian și Bentz care discutau despre aviație, mai ales că primul fusese comandor.

Aceste discuții dintre o săpătură și o încărcătură cu vagonați, erau din ce în ce mai ascultate de gardian, într-o noapte, l-a întrebat pe moș Adam, că nu pricepe cum pot fi legionari, când sunt așa de învățați și muncitori, și i-a adăugat: "Știi că eu nu v-aș lăsa în poartă chiar dacă nu v-ați îndeplini norma. Eu știu că legionarii au adus cea mai mare nenorocire țării, până și cutremurul din 1940, fără să mai vorbim de prigonirea evreilor, care și ei sunt oameni".

Moș Adam, care era mai mult omul faptelor, s-a oprit din lucru și, sprijinit în ranga pe care o

manevra ca mangleal, l-a întrebat pe șef:

- "Dumneata crezi că toți deținuții sunt legionari"?

- "Bine-nțeles, a răspuns acesta. Știm de la orele de educație politică pe care ni le ține tovarășul locotenent Pietraru, aproape zilnic, iar odată pe săptămână ne vorbește și comandantul".

Moș Adam a tăcut puțin, și-a adunat gândurile, și i-a zis:

- "Domnule șef îmi pare rău, vă dezamăgesc, dar trebuie să știți că nu toți care suntem aici,

suntem legionari. Dacă ar fi să facem aprecieri pe nuanțe politice, cei mai mulți ar fi țărâniști, urmați de

liberali, social-democrați și ceva legionari. Peste ei pot să zic că predomină țărani care s-au opus

colectivizării. Sunt prezenți și muncitorii care au luptat pentru drepturile lor. Sunt și comuniști, cum este

moș Păsărică, fost secretar în ilegalitate, și mulți nevinovați, pentru a nu înkurca drumurile lui

Gheorghiu-Dej. Dar la drept vorbind nimeni nu este vinovat, este numai o răzbunare a regimului care se

teme și de umbra lui, neputând să se mențină decât bazându-se pe ajutorul rușilor și arestarea tuturor

celor bănuți, numai, ca adversari. De exemplu eu și cei care lucrăm pe această cotă, nu suntem

legionari, dar o să-ți spun unele lucruri și despre ei.

După terminarea primului război mondial, s-au făcut niște tratate de pace care dădeau fiecărui

popor dreptul să trăiască liber în granițele fixate, ținându-se seamă de locurile unde se născuse și

crescuse. Cu acea ocazie ne-am câștigat și noi Transilvania care ne fusese răpită de Unguri, ca și

Basarabia răpită de ruși, tovarășii noștri de azi. Și rușii ne-au mai răpit-o încă odată și iar o să trebuiască

să ne luptăm să ne-o luăm înapoi. Cei de la conducerea țării, în loc să ne omoare aici, prin muncă

forțată, mai bine ar merge cu noi să ne luăm înapoi Basarabia și Bucovina, care sunt aici, aproape de locurile unde ne chinuim acum. Vezi dumneata, asta este politica.

Mai târziu, după pace, țările care au pierdut războiul au început să fie nemulțumite pentru teritoriile pe care le stăpâniseră de la alții și le pierduseră. Este bine de știut că sfârșitul primului război mondial a fost mai drept de cât cel de acum. Atunci s-au dat drepturi fiecărui popor, iar acum s-au dat țări întregi, fără să întrebe popoarele dacă vor. Și s-a mai jucat și teatru. S-a spus că se țin alegeri, dar rezultatul era aranjat înainte de deschiderea urnelor. Totul a fost o înșelătorie, ca marile puteri să spună că totul s-a făcut după voia poporului. Așa au crezut ei, noi suntem în schimb cei care suferim. Și suferiți și dumneavoastră și ferească Dumnezeu să nu vă sufere și copiii.

Atunci, după război, cum zisei, s-a trezit un curent naționalist care urmărea să sprijine pe omul născut pe pământul lui, ca să se bucure de toate câte sunt în țara lui. Munca românului nostru era cumpărată mai pe nimic. Cei care o cumpărau erau străinii. Și așa s-a născut curentul național ca să poată românul să-și vândă produsele lui singur, să nu mai fie intermediarul. Naționaliștii de atunci s-au numit legionari și au zis că evreii sunt cei care fac comerț și câștigă fără să muncească pământul, sau în fabrici. Ei lucrau numai cu banul, cu băncile și nu duceau lipsă de nimic, iar românul nostru muncea din zi în noapte, fără nici un spor și nici măcar copiii nu și-i putea căpătui. Legionarii susțineau ridicarea elementului românesc în toate domeniile de activitate, inclusiv negoțul. Evreii răspândiți prin toate țările lumii, ca și-n România, nu purtau nici o vină pentru priceperea lor în comerț. Fiecare în fond luptă, în mod cinstit, în cadrul legilor statului, pentru o viață mai bună. Este adevărat, au fost excese. Ba unii dintre ei, pe cont propriu, din răzbunare, au făcut abuzuri. Dar câți dintre ei au fost chinuiți și omorâți nevinovați? Oameni fără chibzuință, dintre ei, au stricat, împinși de alții, gândurile pe care le-au avut bune. Să admitem că au făcut vreo sută de crime. Ai putea dumneata, domnule șef, să spui câte victime s-au făcut numai aici, în Bicăz? Dar câte zeci de Bicăzuri avem în țară și de câți ani, poate vreo șase la număr, numai de morți avem parte! Și nu este regim legionar la putere.

În ceea ce privește cutremurul, să știți că forțele naturii nu pot fi comandate nici de noi, nici de legionari. Dumneata ești tânăr și spui că ai doi copii. Să-ți trăiască și să le ajute Dumnezeu să învețe, să

cunoască zbuciumata noastră istorie".

Vagoneții sosind, oamenii începură să-i încarce, după care moș Adam își relua activitatea, pe post de politic. Între timp observară că tânărul gardian era în cumpănă. Nu se potriveau cele auzite de la "bandiți" cu cele spuse de politrucul lor. Omul părea de bună credință.

La un moment dat gardianul îi dădu lui moș Adam o veste ce umplu tuturor inima de bucurie.

Se hotărâse să le dea o carte poștală pentru a scrie acasă, dar l-a rugat să nu o difuzeze, pentru a nu-i face rău, fiindcă, dacă aude ofițerul politic, poate să riște urmări grave.

Într-un moment de sinceritate, gardianul le-a spus că de politic se tem toți, până și comandantul, fiindcă funcția este mai mare decât gradul, și o simplă vorbă necugetată poate să-i lase copiii pe drumuri.

- "Eu, spuse gardianul, sunt țăran dintr-o bucată și prefer să mă muște omul de nas decât de fund. Politicul nostru are năravul lingușirii până scoate o vorbă de care are nevoie pentru a vinde și pe cel mai drag dintre ai lui. Îl prefer pe comandant care este rău și aspru. Așa este felul lui. Totuși e cinstit, nu este viclean și răzbunător. Este sincer. După o oră de educație politică, vorbind despre el, comandantul ne-a spus că pentru partid a renunțat la carieră. El ar fi vrut să se facă astro-fizician. Zicea că-i plăcea această știință deoarece îi oferă un câmp vast de cercetări. Lui îi place să descopere necunoscutul, marginile lumii".

- Bine, a zis moș Adam, el are posibilitatea să facă studii în paralel cu cariera de militar.

- Tocmai asta ne-a și spus. Și eu cred că o va face, fiindcă este un om dârz și hotărât. Și apoi cum să n-o facă? Numai anul trecut a câștigat trei ani de odată.

- Atunci înseamnă că a terminat Academia militară? a zis moș Adam.

- O, nu moșule! A terminat integralul, clasa 5-a, 6-a și a 7-a. Acum este pe a 8-a. Anul acesta dă o singură clasă, până se dedă cu algebra, iar la anul trece două clase deodată și simultan!

- Ei, dacă este așa, înseamnă că merge pe drumul cel bun, ripostă moș Adam. Între timp umplându-se vagoneții, profesorii Miller și Berciu pleacă după primul, iar Popescu și

Bentz după cel de-al doilea. Primul vagonet trecu podețul. Al doilea se cam îngreuna. Popescu-

Mehedinți împingea din greu. Când se uită văzu că Bentz, cu care vorbise până atunci, nu mai era. Avu

o presimțire și strigă la cei de față: "A dispărut Bentz"! Toți se alarmară și începură să-l strige.

Şeful de cotă, cu Radu Damian şi Radu Belea veniră într-un suflet, întrebând ce s-a întâmplat. În timp ce li se povestea, sosi şi moş Adam, care cercetând podul, îi spuse lui Radu Belea, fiind mai tânăr, să coboare în prăpastie. Până la urmă coborîră cu toţii, în afară de moş Adam, care strigă după doctorul cotei.

Îl găsiră. Se punea problema scoaterii. Ninsese cu fulgi mari şi deşi mai toată ziua. Noaptea continuase. Zăpada era mare şi afânată. Coborîrea a fost cum a fost. Scoaterea lui a pus destule probleme. Pereţii prăpastiei erau cam dreپتي. Cu chiu, cu vai, l-au scos.

Doctorul Găbureac, care între timp sosise, spuse şefului de cotă că nu are ce să-i facă. Trebuia trimis la infirmerie, de urgenţă. A fost urcat într-o maşină pe o targa. Din cauza zăpezii, drumul a fost o problemă. Au trebuit să ocolească pe la podul cel mare.

Când s-a întors schimbul de noapte, doctorii Ivan Cornel, Grigoriu şi Găbureac au dat fuga la infirmerie să vadă care este situaţia lui Bentz. Doctorul Constantinescu i-a liniştit, spunându-le că este vorba de o leziune la muşchiul pieptului stâng, care o resimte din cauza căzăturii şi a spaimii pe care a tras-o. L-au mai examinat odată cu toţii. Nu era aşa grav. Doctorul Grigoriu îl sfătui pe Bentz, să nu spună nimic plutonierului, deoarece îi va aranja câteva zile de scutire pentru a se reface.

Plutonierul infirmier fiind liber, nu a venit. În schimb a trecut comandantul de acolo. Doctorul Constantinescu i-a raportat că erau 3 deţinuţi cu oasele zdrobite ce trebuiau duşi la spital. Comandantul i-o tăie scurt: Doctorii nu dispun şi nu comandă, ei nu ştiu ce trebuie şi ce nu trebuie. Singurul care ştie şi dispune este infirmierul, că de-aia e plutonier!

Comandorul de marină Protopopescu, care se afla internat şi avea o fractură, strigă revoltat: "Cum e posibil, domnule comandant"? Nu apucă să termine ce avea de spus, că acesta îi luă vorba din gură: "Tu să taci, bâlbâitule!" "Eu sunt bâlbâit la gură când sunt nervos, dar nu sunt bâlbâit la cap". - "O să mai vorbim noi", zise comandantul şi plecă.

Între timp muri Stalin şi veniră cărţile poştale, de pomană, ca pentru sufletul lui. S-a dat un creion pentru fiecare baracă şi cărţi poştale pentru fiecare deţinut. Ofiţerul politic a dat personal explicaţiile necesare, învăţându-i pe oameni cum se scrie o carte poştală:

"În primul rând adresa. Adresa trebuie să fie scrisă clar, pentru că după adresă se duce scrisoarea și găsește pe cel căruia i-ați trimis-o. Nu trebuie greșită, pentru ca să nu ziceți că n-a ajuns la destinație. La expeditor se scrie numele celui care expediază, adică al vostru, care o să primiți răspuns, dacă o să vă răspundă cineva. Dar adresa expeditorului nu este voie să o scrieți pentru că nu este voie să se știe unde sunteți. Este secret militar și de aceea în loc de adresă, vă dăm un număr după care vă găsește aici. La poștă se știe secretul și scrisorile sunt expediate aici. După ce ați terminat cu adresa și expeditorul, întoarceți cartea poștală și intrați în conținut. Dar măsurați-vă cuvintele, să nu fie mai mult de zece rânduri și să cuprindă tot ce este nevoie. Lăsați vorbele de dragoste, că vă mănâncă din spațiu și nici nu aveți nevoie. Scrieți să vă trimită haine de iarnă, ca să nu mai tremurați, și să nu cereți haine de lucru, pentru că asta dă de gândit la cei de acasă și să nu le produceți necazuri. Să vă trimită zahăr, marmeladă și ceai. Nu miere, ciocolată sau prăjituri. O bucată de slănină puteți să cereți, dar nu jambon sau șuncă. Astea intră în alimente de lux și aici nu este voie să primiți. Este interzis să se scrie cum sunt, sau cum nu sunt munții și râul care trece pe aici, că aceasta poate conduce la deducții din care reiese locul unde vă aflați și nu este voie să se știe. Iar de sănătate să scrieți că sunteți bine".

A dat să plece, dar de la ușă s-a înapoiat grăbit: "Bă . . . ă . . . ă am uitat ceva care este foarte important, eu care aveam o memorie uluitoare. M-ați derutat cu problemele voastre. Să scrieți clar și cu litere mari ca răspunsul să vi-l trimită tot pe o carte poștală. Atenție, totul să intre în zece rânduri".

Și politicianul, în persoană, a plecat din baracă-n baracă să lămurească pe domnii "bandiți". Într-o Duminică, după amiază, după ce venisem de la munca voluntară, am văzut că oamenii care lucrau cu moș Adam erau strânși în jurul lui. Era o fire deschisă, plin de bunătate și sfătos. La cei peste 70 de ani, comportamentul lui se confunda cu dictonul: "Soarele răsare roșu și tot roșu el apune, Omul bun și-n zile rele, el tot bun rămâne". Acum, depănându-și amintirile ca și necazurile, spunea: - Apăi dragii moșului, cum v-am spus, am trei feciori. Cel mai mare a făcut școala tehnică la C.F.R. și în anul 1946 lucra ca maestru mecanic la Atelierele din Simeria. Era căsătorit, cu doi copii. În acel an, înainte de alegeri, într-o ședință sindicală, el trebuia să citească o hârtie pe care i-a dăduse

conducerea de partid comunist. După acea hârtie el trebuia, ca maestru, să facă niște propuneri pentru noul comitet sindical. Erau trecute și numele celor ce urmau să fie propuși și angajamentul muncitorilor de a susține în alegeri lista "Blocului partidelor democrate", adică ale celor ce se dăduseră cu comuniștii. Numai căci, fără să țină cont de hârtia primită, a propus pe alții. Toți muncitorii au bătut din palme și au aclamat pe cei propuși. Cei din comitetul de partid s-au opus și, din hâră în hâră, a început bătaia. Aproape toți comuniștii au fost duși la spital. Țap ispășitor, bineînțeles, a fost Gavrilă al Adamului, adică feciorul meu, băiatul cel mare cum vă spusei.

Fără multă vorbă, a fost arestat și dus, ce știu eu unde. Acasă n-a venit. La două zile am aflat și eu. Mi-am zis: Doamne, ce știu eu a face? I-am zis și nevestii să-mi prepare o straiță cu merinde, că plec la București.

- Măi Adamul meu, mi-a zis muierea, nu cumva te-ai gândit să te duci la Pătruț?
- Doamne feri-mă! Dar gândii eu în mintea mea și spusei: Ba m-oi duce.
- D-apoi tu nu te-ai prea avut bine cu el și s-ar putea întâmpla să nu mai vii nici tu.
- Ba m-oi duce mă femeie, și mă voi și-ntoarce.

Am plecat la București și, cum nu-i cunoșteam adresa, mă interesai unde-i clădirea Consiliului de Miniștri. Când o găsii, dădui să intru direct înăuntru. Dar cum poteră era destulă, un ofițer cu banderolă pe mână mă înhață și mă împinse pe o intrare dindărătul celei principale și mă luă la întrebări. Eu îi spusei de unde vii și că-s văr cu Pătruț și trebuie să vorbesc cu el, într-o problemă de familie. Ofițerul se calmă și, după ce a dat niște telefoane, mă pofti afară-n stradă unde m-a urcat într-o mașină mică și-a zis că mă duce la Pătruț. Ofițerul care a mers cu mine, m-a dat în primire altuia, care m-a poftit într-un salon și mi-a zis să aștept. După vreo jumătate de oră a venit o cucoană și mă duse la Pătruț, care mă primi cam chiorâș.

Bineînțeles, eu care aveam oful pe suflet îi spusei de Gavrilă al meu. M-a ascultat el cu răbdare până am terminat, după care mi-a zis: "Măi fratele meu, pentru Gavrilă al tău cere-mi haina și ți-o dau, dar să-l caut și să-l scot de unde este, să nu-mi ceri".

Am sărit de pe scaun ca să plec. S-a sculat și el și m-a îmbiat să intru în altă încăpere. Era biroul lui, gândesc, era mobilat așa ca biroul lui Franț Iosif, așa zice eu. S-a instalat bine, a aranjat una și alta pe birou și mi-a făcut semn să iau și eu loc. Am rămas în picioare, curios ce va mai da din el.

—Tu, măi Adamule, știi că toată viața mi-am jertfit-o pentru binele poporului,
pentru partidul
comunist. Acum când vezi bine câte lucruri bune a făcut, v-a dat pământ, v-a dat
voie să vă cereți
drepturile furate de alții, tu vii să mă pui la rele pentru Gavrilă, pe care n-ai știut
să-l educi, să-i deschizi
ochii. Apoi începu să ridice tonul la mine de parcă țipa: "Eu nu-mi înșel poporul
pe care-l iubesc, eu nu-
mi înșel partidul care ne-a acordat încrederea lui. . . m-ai înțeles"?
A sunat, a venit un ofițer care m-a luat și la poartă mi-a spus că mă duce cu
mașina la gară.
Așa a fost cu vărul.
Acasă nevasta mi-a spus: Vezi Adamul meu, ți-am spus că n-ai ce căuta la
Pătruț!

N-am vrut să ies din casă o bună bucată de timp. Dar campania electorală
începuse și n-aveam
de ce să fiu supărat pe oamenii care așteptau sfaturi de la mine. În afară de
câțiva derbedei din satul meu
și din împrejurimi, unul nu le-a dat un vot. Numai că rezultatele au fost așa cum
bine știți. Una s-a votat
și alta a ieșit. Mai rău ca pe vremea turcilor. Aia luau peșcheșul și plecau. Aștia
ne jupoaie și ne țin zălog
toată viața.

Acum mă frământ, așa în mine, că ce-o fi pe biata muiere când o fi primit vestea
și de la fecior
și de la mine. Iar eu mă gândesc, dacă ei or mai trăi.

Tainele sfintei familii, coborâte din străbuni, le-am păstrat cu sfințenie în casa
noastră. Și poate
că a rămas ca tot ce este mai demn și mai de preț acestui popor, în familie s-a
plămădit dragostea cea
adevărată, prin ea am învățat să ne-mpărțim iubirea atât pentru Dumnezeu, cât și
pentru țară. Iar acum
încearcă să reducă această sfântă familie la o formalitate pe hârtie, care se
poate rupe oricând. E vai
și vai dacă nu se ține familia încheată. Când Goga vorbea de "Un stâlp la
bătrânețe", el nu se gândea
la lemnul de brad. El vedea milioane de stâlpi, în casa fiecăruia, cel puțin unul,
care să susțină familia
și să o ducă mai departe, peste veac.

Și acum că v-ați prins la vorbă, eu țăranul din Banat am căsnit câteva versuri de-
aș dori să vi le
zic, le-am intitulat "Cugetătorii":
Sap-adânc cugetătorii, globul... se învârtă roată
Cu iubirea-ntreagă a lumii și etern cu el ne poartă
Prin fantastic, armonie, prin vecie și prin gol,
Animat de-o sfântă rază îi dă globului ocol.

Sap-adânc cugetătorii succedându-se pe rând,
Smulg din tainele naturii; se-nădește gând cu gând
Fac și legi, chiar axiome, dar nici când vor fi în stare
Să explice bobârnacul ce-a pus totul în mișcare.

Nu-s venit să vă stric legea, spuse-n vreme, blând, Isus
Deslegați și deslegate vor fi și-ntru Cel de Sus?
Nu vă cert cu vorbe grele, pe grumaji eu nu pun sfori,
Eu vă-ndemn la fapte bune doar cu dragoste și flori.

O nălucă de stafie, peste tot ce ai iubit
Pune vrajbă, varsă ură, unei teste-nebunit.
Din fiorduri poartă vântul, tot ce Marx a născocit
Iar prin rai dă să împroaște duhnetul de iad cumplit.

Ce-a scris Marx, deveni lege. Cugetând, devii tâlhar,
Devii hoit în închisoare, devii sclav la cerc polar.
Iar de taci, ești dinamita aruncată pe poteci
Ce-ai putea să scuipi Marxismul ăstui secol douăzeci.

Animat de-o sfântă rază a sistemului solar,
Ceru-ndură și adastă țări și neamuri ce dispar.
In genunchi cugetătorii își plec fruntea la pământ:
Tu ești Doamne-n noi nădejdea, Iertătorule Prea Sfânt!

Vino iar la noi lisuse căci prea multe-am îndurat,
Iartă-ne de cruciade, prea mult sânge s-a vărsat.
Nici gulag, nici Hiroșima, nici Auschwitz, nici închisori,
Fă ca-n slava Ta să-ncapă numai dragoste și flori.

Imbrățișarea lui moș Adam și strângerea mâinii lui aspre de țăran dovedeau
dragostea de care se
bucura printre cei plecați pe calea suferinței.

Profesorul Cornel Miller, cu privirea plecată gânditoare, aruncă vorbe pline de-nțelesuri: "Mi-e
sufletul uscat ca un ulcior de lut, în care n-a mai fost de mult, de mult, un strop de
apă".

Și tăcerea se așternu peste grupul rotat în jurul moșului. Gândul ne fugea spre
zecile de mii de
țărani și muncitori condamnați și aruncați prin închisorile și lagărele de
exterminare. Tăcerea era
aparentă căci interiorul ne era răscolit de o revoltă fără margini în fața diabolicului
sistem aplicat fără
cruțare, mai rău decât de acolo de unde venise. Și care sentiment uman mai
putea rămâne-n adormire
când actele draconice, de teroare și asuprire bântuiau țara ca o ciumă! Dacă
partidul marxist era al clasei
muncitoare, cum se mai explica faptul că cei din uzine și de pe ogoare umpleau
Auschwitzu-rile
românești?!

Dictatura proletară a început să fie exercitată de ei. Și acum ajunseră sub dictatură. Alții își însușiseră titlul de muncitori și veniseră cu biciul marxist împletit la Moscova, să-i învețe să slăvească lenea, hoția și minciuna. Și dacă ar fi fost numai asta!

Cei ce ținuseră ciocanul și secera-n mână o viață întreagă se întrebau cum se aplică lozinca: "Propunerile vin de jos în sus", iar deciziile se iau invers, de o minoritate ce dictează? Ei, cei mulți, peste 80.000 de țărani și alte zeci de mii de muncitori se găseau sub biciul unei minorități, care nu numai că nu muncise cu ei, cot la cot, dar nici nu era de pe aici.

Li se spusese, strângeți, strângeți curelele, căci va veni și ziua noastră. Și nu le venea să creadă că aceasta le era răsplata mult promisă: sclavia. Deci între sclavia de azi și cea de ieri nu era nici o deosebire.

Nu se găsea cine să-l lămurească nici pe țăranul Adam, nici pe muncitorul Radu Belea. Securitatea și miliția, o adevărată pacoste pe capul țării, reprezenta aproape o cincime din populație. Ramificații nevăzute se găseau infiltrate în toate familiile, în toate ungherele țării. Și unii dintre cei de jos fuseseră izgoniți, cu familii cu tot, de pe locurile unde munciseră și clădiseră temelie de țară, spre bărăganurile și lagărele unei țări umilite, de oameni nechemați și nedoriți. Și gândurile se întunecau și nu mai înțelegeam nimic".

DINTRE DEȚINUȚII POLITICI CARE AU TRECUT PE LA BICAZ (o mică parte)

Berciu Ion (or), Duca M. (Câmpia Turzii), Damian Radu (Comandantul aviației de la Budești); Flondor (baron), Găbureac (student); Grigorescu (doctor din Oltenia); Ivan Cornel (doctor); Kungel (ceasornicar din Timișoara), Marinescu (inginer din Iași); Miszrachi (pianist); Moș Adam; Maniu (student din Făgăraș), Müller Cornel (profesor din Aradul Nou); Müller Helmut (Timișoara); Niculescu Laurențiu (inginer); Pangică (instructor parașutist); Popescu-Mehedinți Traian (contabil); Protopopescu (comandor de marină); Șerban Raul (profesor); Sturza (student), Tărtăcuță (student de la Iași, cocheta cu administrația); Ungheanu (inginer); Vlădescu (doi frați din Ploiești); Voicu Sorin (din Pucheni-Prahova);

LAGĂRUL DE MUNCA FORȚATĂ DE LA ONEȘTI

Apostol Constantin (student la Petrol și gaze); profesor din Alba Iulia); Bentz Gheorghe (electrician, din București); Bănățeanu (avocat); Belea Radu (București); Baci Dumitru (muncitor); Borca Gheorghe (București, de la Spitalul Colțea); Bosie (inginer), Burlacu (student la Iași); Comșa Ion (inginer); Crâșmaru (sculptor), Dobre Pande (instalator); Ghenadie Marcovici (electronist); Soare Gheorghe (țesător din Roșiorii de Vede); Teodorescu Ovidel (artist).

GHERLA-ANTICAMERA IADULUI

Se pomeni scos din celulă:

- Hai trântore, cât o să mai mănânci de pomană?
Alec, pentru că lui i se adresase domnul major Szabo, ieși nedumerit. Minte îi era răvășită. Nu știa ce mâncase și mai ales ... de pomană. Mergea înghiontit, în timp ce gândul îi fugea la înjurătura și la pumnii lui Domocoș, pentru care se găsea, la izolare, pentru a câta oară, nici el nu mai știa.

Gândurile i se răsfirară în fața realității. Zgomotul ritmic îl făcu să tresară. La prima vedere, se găsea în vestitele ateliere ale Gherlei, unde se smulgea ultima vlaga de energie ce mai sta ascunsă în scheletele însuflețite.

- Szilaghi, ia-1 în primire, pune-1 la muncă, a trândăvit destul, se auzi vocea majorului adresată vreunui șef.

Da, Szilaghi era șef, după câte a aflat. Trecuse prin reeducarea de la Pitești, iar aici îndemna la îndeplinirea normei, în timp ce doi gradați pândeau de după stâlpii din hală. În fugă i se explică: aici se confecționează bricege. Lamele de oțel erau asamblate cu prășele de os, cu ajutorul a două ciocane mici care se alergau fără întrerupere. Nici o lovitură în gol.

Fu așezat la banc, alături de Nemetzi, Kiseleff și parcă Urleasca. Încercă. Era neîndemânat. Ritmul lui nu era ca al celorlalți. Nu avea putere, dar nici

inima nu-1 trăgea. După câteva minute auzi la spate vocea șefului:

- Intră în ritm, nu te codi, dă-i până mori! Acelaș îndemn, de ani de zile. Nu-1 putea uita. La

Canal era să-și lase oasele din cauza lui. Aici din nou îl auzea. Devenise lozincă regimului comunist.

Celor de la banc le spuse printre bătăile ciocanelor:
- Aici, dacă nu mori azi, mori mâine. Asta nu e muncă!

Alecu nu mai avea putere. Îi fusese vlăguită prin izolări. Dar nici inima nu-1 trăgea să dea până cade.
Ritmul lui era din ce în ce mai rar. Se uita și la ceilalți. Erau niște arătări, cu ochii duși în fundul orbitelor, pe care, la auzul comenzii: "mai repede, nu încetini", îi vedea ca pe niște resorturi ce se întind, lăsând impresia că se rup. În două zile s'a lămurit: mulți erau "absolvenții centrului de reeducare Pitești". Alecu îi cunoștea de la Canal. Și-a dar seama că era bine încadrat.

După trei zile, unul din gradați, care pândea după stâlp, s'a apropiat, 1-a înșfăcat de după gât cu o mână și, cu cealaltă, ajutat de picioare, a început să dea în el ca într'o minge, strigând: "Szilaghi, tu ce păzești aici, nu vezi că banditul ăsta a stricat și ritmul celorlalți de când a venit"? Și dus în pumni și pe sus, s'a trezit tot în izolarea unde i se spusese că mânca de pomană. Corpul îi era amortit din cauza loviturilor.

După trei săptămâni de izolare, Alecu a fost scos, de data aceasta de locot. major Domocoș, care i s'a adresat: "Haaai"! Și tot cu o comandă scurtă s'a adresat unuia: "Ia-1, Hatmane". Hatmanu, plin de el, a răspuns "ofițerului": Da-1 la mine, că scot eu untul din el"! La auzul numelui Hatmanu, Alecu a tresărit puțin. Se dusese vestea acestui deținut devenit călău. Hatmanu fusese plutonier de jandarmi, originar din Moldova, Și acum chinuia pe deținuți. Datorită turnătoriilor și servilismului arătat administrației, ajunsese șeful atelierului de fierărie.

Insoțit de șef, a trecut pe lângă ușa atelierului. Lângă ea se găsea hârdăul cu mâncare groasă (până atunci nu văzuse în Gherla așa mâncare), unde veneau istoviții să-și împrăspăteze forțele. Intrat în sală, un zgomot infernal 1-a asurzit. Avea impresia că se găsea în iad. Arătările erau desbrăcate până la brâu, iar ciocanele mânuite de aceste schelete băteau într'un ritm drăcesc. Unul după altul, ca să nu se ajungă. Fiecare lovitură făcea să țâșnească o jerbă de stele incandescente, ce se stingeau de cele mai multe ori pe pielea vreunuia, osândit la munca satanică.

Cu cât înainta, Alecu nu mai auzea nimic. Se simți apucat de umăr și i se întinse un baros. Slăbit cum era, avu impresia că greutatea îl trăgea în jos. În cap îi străfulgera ideea: dacă lucrez aici, mor.

În căldura insuportabilă, îmbrăcat cum era, simți că apa îți șuroia pe față, prelingându-i-se pe gât, sub cămașă. Era ca într-o baie de aburi. Nu mai era de stat pe gânduri. A apucat barosul cu amândouă mâinile de la mijlocul cozii și a început să se'nvârtă într-o piruetă, cu ochii închiși. Nu mai auzi nici un zgomot. Liniște de mormânt. Ciocanele încetaseră să mai toace fierul înroșit. Simțea un gol în jur și deodată . . . dădu drumul ... O bufnitură înăbușită, și o trombă de praf de cărbune și scânteii s'a ridicat din cuptorul încins.

În drum, barosul ciupise brațul unui deținut. Hatmanu se dăduse la o parte îngrozit. Văzându-l pe Alecu amețit din cauza învârtelii, namila a sărit pe el ca un resort. Locotenentul major înlemnise. În pumni, pe sus, a fost scos din atelier și aruncat afară. Nenumărate cizme și bocanci l-au jucat în picioare, l-au frământat ca pe aluat. S'a trezit, nu se știe după cât timp,... tot în izolarea de unde îl luase Domocoș.

ASPECTE TOT DIN ÎNCHISOAREA DE EXTERMINARE GHERLA

Chinuirea deținuților politici se făcea permanent, fie prin lipsa de mâncare sau alimente, fie prin bătaia ce se aplica, fără motiv, numai din dispoziția de a tortura pe cei lipsiți de orice apărare. De multe ori ușa celulei se deschidea și brutele administrației năvăleau începând să lovească, să joace în picioare. Același sistem l-am văzut aplicat și la Aiud, Galați, Jilava. . . Deci era o tortură ce se făcea organizat, în urma dispozițiilor.

De dimineața, până seara, nu aveai "dreptul" să stai întins pe pat, ci numai la marginea lui, cu ochii la ușă, sau să te plimbi. Atunci când ieșeau la plimbare trebuia să treci fuga, printre bățele milițienilor, pentru a nu fi lovit. Tinerii scăpau mai ușor, dar bătrânii care nu puteau fugi erau bine ciomăgiți, în hazul brutelor.

În anul 1956 s'a întâmplat un caz deosebit. Într-o celulă de 12 persoane se găseau și câțiva bătrâni, printre care și moș Florea, țăran din jud. Bihor, arestat cu doi copii, deoarece la el se ascunseseră doi dintre conducătorii revoltei. Aceștia erau în șură și nu voiau să se predea. Atunci Securitatea a pus foc surei, iar cei doi au ars de vii. Pe gazdă și pe cei doi feciori, i-au arestat. Bătrânul, la cei peste 70 de ani, era slăbit, bolnav și de-a-bia se mișca. Cei mai tineri

din celulă au hotărât să-1 protejeze pe bătrân, expunându-se ei bătăilor (ciomegelor): înainte de a fi scoși la plimbare, se încingeau cu păturile peste care îmbrăcau zeghea. În acest fel suportau mai ușor loviturile.

Într-una din zilele anului menționat, când au ieșit pe sală, deținuții au fost înconjurați ca de obicei de 4 milițieni care loveau cu sete, în timp ce ceilalți se strecurau. La urma grupului, a rămas Ionescu Romică, tânăr, elev din București, pentru a încasa loviturile plutonierului Dodea, protejând în același timp pe moș Florea care cobora pe scări. Fiind la urmă, n-a mai putut ieși în curte, deoarece o haită de milițieni, în frunte cu Istrate, o stârpitură de locotenent, au năvălit pe culoar, pentru a începe bătaia în camere. Văzându-1 pe Ionescu Romică și tânăr și ultimul, l-au luat la bătaie. Încălzit de bătaia primită cu câteva secunde înainte, Romică, un băiat înalt, s'a oprit, 1-a prins de revere pe locotenentul Istrate, 1-a ridicat în sus și 1-a izbit de perete. Acesta a căzut ca o balegă jos, nemaiputând articula nici un cuvânt. Ceilalți hăitași s'au repezit pe Romică, l-au lovit și l-au dus pe sus la corpul de gardă. Timp de 24 de ore, toți milițienii au trecut și l-au jucat în picioare.

A doua zi, colonelul doctor al securității, —Sin—, fiind informat de crima ce se pusese la cale împotriva deținutului Romică Ionescu, s'a dus la locul unde acesta se găsea închis. A încercat să intre la el, dar a fost oprit de un milițian, care i-a spus că are dispoziție de la locotentul Istrate să nu dea voie la nimeni.

După un schimb dur de cuvinte, ușa a fost deschisă. Pe ciment zăcea tânărul Ionescu Romică, într'un lac de sânge. A fost luat de acolo și internat în infirmerie, unde i s'a dat imediat asistența medicală, din dispoziția colonelului Sin. Din cauza pierderii de sânge și a leziunilor produse de nenumăratele lovituri suferite pe tot corpul, a fost cu greu salvat. Dar urmele adânci au rămas .

DIVERSE ASPECTE - ELIBERĂRI PENTRU A NU MURI ÎN ÎNCHISOARE

Bebe Brătianu, secretarul general al Partidului Național Liberal, ținut în închisoare fără vreo

sentință judecătorească, a fost eliberat în 1955 și internat direct în spitalul Colțea din București.

În timpul tratamentului, care nu prea s'a făcut, s'a ivit o ocluzie intestinală. Deși în spital, operația s'a efectuat cu foarte mare întârziere. Primul diagnostic după deces (la începutul lui 1956) a fost de neoplasm, apoi TBC generalizat. Cert este că cineva a urmărit fișa medicală, din care reieșea că nu i s-a administrat nici un fel de micina (antibiotic) pentru a preveni infecția.

* * *

Tot în 1955, pe Constantin Titel Petrescu, președintele Partidului Social Democrat, după ce a stat ani de ani închis fără nici o sentință, au reușit să-1 șantajeze înainte de eliberare. A iscălit o declarație recunoscând realizările regimului, pentru a ușura eliberarea prietenilor săi. Eliberarea se făcea și fără această declarație, deoarece leaderul laburist din Anglia, Gaistkell, intervenise pentru ei. Printre eliberați se numărau: Ene Filipescu, C. Motaș, Gh. Cristescu. Gheorghe Tătărescu, bolnav în spital, cerea cu insistență lui Mihai Popovici, prin Gheorghe Vântu, să-i facă o vizită, pentru că avea să-i comunice ceva foarte important. Bătrânul Mihai Popovici a refuzat să-1 vadă pe acest om care a adus numai nenorocire în viața politică; în fața nenumăratelor solicitări, vicepreședintele Partidului Național Țărănesc 1-a rugat pe dr. Vicu Argeșanu să meargă să-1 reprezinte. După ce a ascultat motivul bolii care 1-a împiedecat pe Mihai Popovici să vină personal, Gh. Tătărescu 1-a sfătuit să-i comunice să-și îngrijească sănătatea, deoarece se aranjase cu guvernul să lase un partid de opoziție, iar Mihai Popovici era cel mai indicat ca președinte. Regimul comunist jucase sforarului politic încă o farsă înainte de a muri. Fața îi era pământie; corpul: piele și os. Peste câteva zile s'a dus . . . pentru totdeauna . . .

* * *

Unora dintre cei cu pedepsele expirate li s'au rejudecat procesele, iar condamnările s'au majorat. Este cazul lui Nicolae Penescu — de la 5 la 9 ani — și al lui N. Carandino — de la 5 la 8 ani —. Restul celor de la Sighet vor fi dirijați spre Aiud, care va deveni o închisoare în general pentru legionari, și spre Râmnicul Sărat, transformată într'un depozit al Ministerului de Interne, cu un regim foarte sever.

Tot pe linia reorganizării închisorilor, penitenciarul Oradea Mare va ajunge să aibă o coloratură național-țăranistă, în timp ce la Gherla vor fi dirijați frontieriștii, muncitorii, țăranii și cei fără de

partid. Pe data de 17 Aprilie 1955 a fost desființat Kom-informul.
După eliberare, întâmplarea a făcut să întâlnesc pe unul dintre cei scăpați de la Târgu Ocna.
Cum m'a văzut, a venit pușcă la mine și mi-a spus: "Să-ți zic una grozavă, care merită să nu fie uitată: La Târgul Ocna s'au aprobat pachete și vorbitor în toamna lui 1954. La sfârșitul lui Septembrie, într-o Duminică, am văzut un domn cu lavalieră, cu pălărie cu boruri mari, certându-se în fața administrației cu un plutonier. La un moment dat, a fost chemat Nelu la vorbitor. La înapoierie ne-a spus surpriza. Maestrul Hristache Stratulat a venit să ne comunice că și-a ținut promisiunea de a ne vizita la închisoare după eliberare. A comunicat că familiile noastre au fost anunțate și să fim siguri de plecarea noastră acasă. În 1955, la doi ani după moartea lui Iuliu Maniu, prietenul și colaboratorul său, Ion Mihalache, a fost dus cu trenul dubă la București. Într-o celulă vecină din dubă se găsea fostul ministru I.C. Petrescu, cu care s'a întreținut în limita posibilităților. Ajuns la București, Ion Mihalache a fost dus și întemnițat în celulele Ministerului de Interne. Aici Gheorghiu-Dej a trimis doi emisari ca să discute și să-l convingă pe Ion Mihalache să semneze o declarație de aprobare a regimului comunist, prin care să recunoască rezolvarea problemei țărănești prin experiența marxistă.

Patriarhul comunist Justinian Marina și Mihai Ralea au încercat să poarte conversații cu Ion Mihalache într'unul din birourile Securității.
- Dumneavoastră, domnule Mihalache, vă revine acum sarcina să vă salvați atât pe dumneavoastră cât și prietenii, prin semnarea unei declarații. Răspunsul lui Mihalache a fost prompt: "Nimeni nu are voie să înșele năzuințele spre dreptate și libertate ale unui neam, a cărui voință a fost furată de oameni străini de interesele lui. "

Stăruitor, patriarhul roșu a căutat să convingă prin aranjamente puerile, dorința comuniștilor:
—Domnule Mihalache, gândiți-vă bine la ce înseamnă o declarație. Aceasta nu este altceva decât vorbe, și vorbele în definitiv azi nu au nici o valoare. Principalul e ca să ieșiți afară, că nimeni nu vă va întreba ce ați iscălit.
—Ascultă măi Marina, i-a tăiat-o Ion Mihalache, am auzit că așa ziși popi ca tine, când nu au vin, oficiază și cu bragă. Dar să-ți intre în cap că eu nu fac astfel de liturghii. Anul 1956, care va

zgudui și va face să sângereze lagărul socialist, a început cu congresul al XX-lea al Partidului

Comunist al URSS (14 februarie). Cu ușile închise, între partidele frățești, Nikita Hrușciov face un aspru rechizitoriu cultului personalității lui Stalin. Sunt reliefate figura de adevărat călău și ororile săvârșite, fapt ce a mișcat pe mulți dintre cei prezenți, pe unii trezindu-i la realitate.

* * *

Câțiva dintre prietenii eliberați din închisoare, pe care-i mai întâlneam, îmi spuneau că și ei observau că sunt supravegheați de agenți. La data de 6 Mai 1956 am fost chemat printr'o invitație la un birou al Securității din Galeriile Krețulescu. De acolo am fost condus de un civil la Ministerul de Interne, într'un birou unde se găseau două persoane. Discuția a început cu întrebări asupra locului unde lucrez, dacă mă descurc și dacă sunt mulțumit. După aceea au scos dintr'un sertar vreo 30 de fotografii, cerându-mi să-i indic pe cei cunoscuți. Erau figuri de pușcăriași nerași, cu părul mare, speriați, unii cu numerele pe piept. Probabil nejudecați. N'am recunoscut pe nici unul. În timp ce priveam, unul dintre ei mă supraveghea să vadă dacă am vreo tresărire. "Mai uită-te o dată", am fost îndemnat. Am făcut-o. Aceleaș figuri, care nu-mi spuneau nimic. Mi s'a dat drumul, cu indicația să mă mai gândesc și în cazul în care îmi voi reaminti vreo figură să vin să le spun. Nu știam ce să cred, ce anume urmăreau. Gândul mi-a fugit la cei împușcați pe la vitrinele magazinelor sau la colțurile străzilor.

SPERANȚE DEȘARTE

După Congresul XX, un aer plin de speranță părea că vine din spre răsărit. La 30 Martie 1956, în Ungaria este reabilitat Laszlo Rajk, iar presa și intelectualitatea încep să prindă curaj, atacând politica de opresiune a lui Rakosi. Cercul Petöfi dezbate problema destalinizării, preconizând schimbări radicale în viața politică și economică.

Poznanul este zguduit în 28 Iunie de o mișcare muncitorească poloneză, reprimată de guvern. Și totuși fierberea continua. Gomulka, fruntaș comunist exclus din partid în epoca stalinistă (1949), este reabilitat și ales prim-secretar (21. Oct. 1956), cu toată opoziția lui Nikita Hrușciov, venit la Varșovia să readucă autoritatea sovietică. S'a întâmplat însă un lucru neașteptat: s'a înapoiat la Moscova fără câștig de cauză. În plus, mareșalul Rokossovski, ofițer al Armatei Roșii, impus ca

ministru al apărării și comandant șef al armatei poloneze, a fost nevoit să se înapoieze în marea patrie a socialismului.

Gomulka a făcut un pas înainte și a anunțat:

—scoaterea Poloniei de sub controlul sovietic;

—abandonarea colectivizării forțate;

—sindicatele vor căpăta o mai mare libertate de organizare și preocupare profesională.

* * *

Paralel, Ungaria începe să clocotească. Posturile de radio străine ne țineau la curent cu evoluția

situației din această țară, unde pe zi ce trecea mulțimea disperată cerea:

—o Ungarie independentă din punct de vedere politic și economic;

—conducerea uzinelor de către muncitori și specialiști,

—dreptul țăranilor de-a-și decide singuri soarta;

—alegeri libere și vot secret;

Odată cu intrarea în acțiune a tancurilor rusești, o parte din armata ungară s'a alăturat

manifestanților, în fruntea cărora se aflau studenții. Imediat, pentru potolirea spiritelor s'a recurs la

numirea lui Imre Nagy ca prim ministru. Demonstrațiile continuând, în seara și noaptea de 24-25

Octombrie, rușii deschid focul asupra mulțimii, provocând sute de victime.

Suslov și Mikoian sunt trimiși de Kremlin la Budapesta pentru a liniști lucrurile. În fața acestei

situații, președintele Statelor Unite, Eisenhower, a făcut o declarație în 25

Octombrie, în care

deplânge intervenția forțelor militare sovietice, cerând retragerea lor în conformitate cu stipulațiile

tratatului de pace. A subliniat în același timp că prezența acestor trupe

demonstrează scopul de a nu

proteja Ungaria de o agresiune din exterior, ci de a continua ocupația acestei țări.

El asigură că

America este cu toată inima alături de poporul Ungariei.

Cuvinte încurajatoare, dar numai atât, deoarece Statele Unite erau neputincioase în a acționa,

fiind în pragul alegerilor prezidențiale din prima marți a lunii Noiembrie 1956.

În schimb, Ungaria a intrat în grevă și demonstrațiile s'au generalizat pe tot cuprinsul țării. La

cereri se adaugă libertatea religioasă, ca și eliberarea cardinalului Mindszenty, arestat la 26 Decembrie

1948 sub inculpația de trădare. Rusia cere sfatul Chinei asupra situației din Ungaria, iar Nikita

Hrușciiov însoțit de Malenkov pleacă să se consulte cu Polonia în legătură cu aceeași problemă,

aleargă la București pentru a conferi cu comuniștii români și bulgari, după care se opresc câteva

ore în insula Brioni, unde erau așteptați de Tito.

Situația internațională se complica prin deschiderea ostilităților la Suez între Israel și Egipt, în data de 29 Octombrie, lăsând astfel Rusiei mână liberă de acțiune. Ordinul de intervenție dat de Hrușciiov mareșalului Koniev la 4 Noiembrie a dus la înăbușirea în sânge a aspirațiilor de libertate ale poporului maghiar, sub privirile neputincioase ale lumii libere. Și tot Rusia este aceea care amenință cu rachete în cazul în care nu se pune capăt intervenției de la Suez. Moscova alesese bine momentul politic.

Țările subjugate de Uniunea Sovietică erau frământate. Nemulțumirile creșteau datorită clasei comuniste instaurată la putere. România cunoștea asuprirea mai mult decât celelalte surori socialiste. Familiile erau văduvite, țăranii aduși la sapă de lemn, iar studenții, obligați să învețe limba rusă și marxismul, nu puteau să-și desăvârșească pregătirea. Și acest tineret, ca peste tot și întotdeauna este prezent la protestul împotriva noii orânduiri.

AIUD

Toate acțiunile și atitudinea celor ce schingiuiu pe deținuții politici erau premeditate, și în legătură directă cu situația internațională. "Spiritul" Conferinței de la Geneva îndulcise puțin atmosfera de teroare din închisori, sub pretextul sovietic al "coexistenței pașnice" prin care omenirea a fost indusă în eroare, iar repercusiunile acestui fapt, cât și moartea călăului călăilor, s'a resimțit și'n lagărele de exterminare din țările subjugate din URSS. Atunci s'a căutat să se dea drumul la deținuții politici administrativi, să se elibereze câțiva fruntași politici, în prealabil compromiși, și mai ales să se vânture acel "condițional" de muncă.

Un episod foarte interesant pentru a ilustra perioada respectivă a fost relatat de deținutul politic Bentz

Gheorghe din București:

"În luna Mai 1956 eram grav bolnav, internat la spitalul închisorii de exterminare din Aiud, așteptându-mi rândul spre cimitirul "3 plopi". Pe data de 11 Mai din acel an, pe la orele 7 dimineața și-a făcut apariția un gardian care mi-a spus să-1 urmez cu ce am la mine. Am bănuț că mă duce la celular, lipsindu-mă și de minimum de asistență, poate din cauza vreunei turnătorii. Când am ieșit din clădirea spitalului, am dat s'o apuc spre celular, dar gardianul mi-a spus să merg la poartă. Am fost înfiorat de emoție și nu știam ce să cred. Mintea mi se răvășise într'un noian de gânduri, care la capătul a circa 100 metri s'au spulberat când milițianul mi-a ordonat să urc în duba ce aștepta la poartă. În interior mai erau 3 deținuți, unul fiind întins pe o targă, în lungul dubei.

După câteva minute a apărut colonelul Colier, comandantul de tristă memorie al Aiudului, însoțit de căpitanul Dogaru, care inspecta plecarea dubei. Comandantul ne-a întrebat dacă se simte cineva rău și a adăugat:

"Aveți apă, mâncare și la nevoie medicamente. Pe drum să bateți în ușă numai dacă sunteți prea presați și vi se va da asistența cuvenită". Am fost impresionați de grija ce ne-o purta, știind că din cauza lui majoritatea eram bolnavi mai ales de TBC, din perioada vestitelor "bestialii" când în plină iarnă, luni de zile, deținuții erau desbrăcați la piele și parcurgeau zeci de metri pentru a se îmbrăca cu alte haine înghețate înainte de a intra în fabrică, operație ce se repeta la ieșirea (plini de transpirație) de la lucrul istovitor. Pierdusem de mult deprinderea gesturilor de atenție. Eram obișnuiți numai cu sudalme, din cele mai triviale, cu grosolănii lipsite de omenie. Uitasem că mai poate fi și altfel. Întrebări la care nu găseam răspuns, mai ales când aceste atenții veneau tocmai de la cine nu te așteptai.

Despre colonelul Colier s'a scris și se va mai scrie. Și tot ce se va spune ar fi demn pentru a se lua în considerație la un "nou Nürnberg" al regimurilor marxiste.

Despre căpitanul Dogaru, care a fost comandant al lagărului de exterminare Bicaz, pe atunci locotenent major, la fel s'a vorbit și se va mai scrie în același sens și în acelaș scop al depistării crimelor săvârșite de comuniști.

Când ușa dubei s'a închis, m'am adresat celui întins pe targă:

—Domnule profesor, cum vă simțiți?

—Domnule, vă mulțumesc pentru întrebare, mă simt bine, cu toate că sunt întins pe targă. Am avut câteva crize de curând, dar au trecut și aerul acesta de primăvară îmi dă multă putere. De multe ori e mai necesar ca mâncarea, și satrapii noștri o știu foarte bine. De aceea ni-1 confiscă. Imi cer scuze, a continuat, dar nu-mi pot aminti în ce împrejurare v'am cunoscut, deși cred că dispun de o memorie destul de bună.

—Domnule profesor, nu v'am cunoscut niciodată, dar după descrierile tuturor celor care v'au

văzut în închisoare, după aspect și după vigoarea pe care ați dat-o vieții din temnițe, eu sunt sigur că

dumneavoastră nu puteți fi decât domnul profesor Radu Gyr. I-am cerut permisiunea să-i recit

câteva versuri. Incuviințând, din cap, am început:

JUDECATA

Nici n'am ajuns pe trepte sus în fața Ta, puternic Jude ,

Nici în balanță nu mi-ai pus Sminteala bieteii mele trude.
Și totuși mi-ai trimis din cer Osândă fără judecată
Când milă n'am venit să cer,
Nici osândire, nici răsplată.

Profesorul asculta, în timp ce ochii i se umezeau, și după a doua strofă
mi-a făcut semn din
cap ca să mă opresc și a continuat dumnealui:

Spre tine urc cu-al meu amar
Pe treptele ce mă adastă ,
Purtând peceta de tâlhar
Și Sfânta'mpungere sub coastă.

Pentru câțva timp, liniștea s'a așternut, ca'n timpul Sfintei liturghii . . .
Mergeam în direcția sudului. Gardienii s'au purtat fără reproș. Deci constatam noi
că se poate și așa
ceva. Au oprit de câteva ori pe la margini de pădure. Apa din bidoane a fost
împropătată de câteva
ori, iar pentru masa de prânz am fost îmbiați să luăm loc pe iarbă și întrebați: "la
soare, sau la
umbră"? Era o zi minunată de primăvară scăldată de razele soarelui. Pomii cu
crengile grele de
floare se înclinau în fața noastră, parcă anume gătiți pentru acest picnic de jale.
Când am ajuns la penitenciarul din Ploiești, se întunecase de-a binelea. Aproape
imediat după ce
am fost instalați într'o celulă, ni s'a adus mâncare. La un moment dat s'a deschis
ușa și au intrat 3
ofițeri. Un maior s'a oprit în fața primului pat și a întrebat:
—Cum te numești?
—Bentz Gheorghe.
—Și ce boală ai?
—Infiltrat bilateral.
—Bine, bine, infiltrat, dar unde s'a infiltrat, la mâini, la picioare, la burtă, unde?
—La plămâni, domnule maior.
Trecu la al doilea pat și întreabă, numele:
—Demetrescu Radu.
Căutară cu privirile spre profesor și maiorul întreabă din nou:
—Ce boală ai?
—Hemoptizie.
—Și unde ai imoptizia asta?
—Din cauza hemoragiei căilor respiratorii elimin sânge.
Maiorul a ridicat din sprâncene, a stat câteva secunde pe gânduri și a zis:
—Dacă e pe căile respiratorii, nu e vina noastră. Am fost informat că pe drum ați
avut de-
ale gurii, dar nu calde. Au fost bune?
Profesorul a răspuns: "Foarte calde, domnule maior !"
Au ieșit fără să mai cerceteze pe ceilalți.

A doua zi duba a plecat și nu s'a mai oprit până la Jilava, unde am fost duși într'o
celulă

din secția 1. Încă nu se servise masa de seară, când ușa se deschise și gardianul Fătu a comandat "drepti", în timp ce comandantul Czaki (mi se pare), însoțit de doi ofițeri, și-a făcut intrarea în celulă. Noi ne-am ridicat în capul oaselor pe pat.

Comandantul a întrebat care este Demetrescu Gyr.

—Eu, a răspuns profesorul.

—Am venit personal să te văd și să discut puțin cu dumneata.

Profesorul n'a scos nici un cuvânt. Comandantul se'ncruntă. Tăcerea devenise apăsătoare, când i s'a adresat din nou:

—De ce nu răspunzi?

—Eu răspund, am așteptat să terminați dumneavoastră.

—Să termin? Ce să mai termin?

—Nu mi-ați spus, domnule comandant, dacă discuția de care ați pomenit, doriți să fie purtată de la

om la om, sau de la comandant la întemnițat ?

În clipa următoare suita a ieșit ca o furtună, ușa s'a trântit cu putere și s'a ferecat.

Profesorul s'a așezat într-o poziție convenabilă și, calm, ne-a povestit despre o întâmplare

asemănătoare de la Aiud, unde colonelul Colier a făcut acelaș gest.

După ce s'a făcut numărătura și închiderea, profesorul își împărtășe îngrijorarea.

—Domnilor, am toate motivele să cred căăștia vor ceva de la mine. În ultima vreme prea am fost

asaltat. Nu mai departe, pe la sfârșitul lui Aprilie m'am pomenit cu gardianul care-mi spuse să-l urmez. De

la Zarcă am fost dus la celular. Știam unde mă duc, pentru că mai trecusem pe acolo. Au ei acolo o celulă la

parter, amenajată în chip de birou. Eram așteptat de un maior de Securitate, care la intrarea mea îmi făcu

semn să iau loc pe un scaun în fața lui. Am dat să trag scaunul puțin mai într-o parte, dar el a insistat să-1

las pe locul lui, pe motiv c-ar fi mai intim.

A scos un pachet cu țigări și m'a invitat să servesc. Bine'nțeles c'am refuzat politicos, spunându-i că nu

obișnuiesc. După aceasta a început:

— Domnule, am venit special pentru dumneata, de la București. Nu de mult eu am luat un nou birou în

primire, în acest nou birou am dat și de dosarul dumitale și l-am studiat. L-am studiat din scoarță'n

scoarță. Mă înțelegi dumneata?

În urma acestui studiu sunt aici, să vă cunosc și să stăm de vorbă, deschis, de la om, la om. Eu vă

voi vorbi cu toată sinceritatea.

De la început trebuie să vă precizez că noi, pentru politica legionară purtăm toată adversitatea.

Această politică greșită a adus țării atâtea dezastre, până și cutremurul din 1940. Totuși nu ne-a putut scăpa

din observație simțul de adevăr care se găsește destul de dezvoltat la unii legionari, printre care vă consider și pe dumneavoastră și de aceea am venit să discutăm. Am observat că nu sunt negativiști, în sensul că își dau seama că realitatea palpită și nu o neagă din nu știu ce motive absurde. Adică am ajuns la concluzia că legionarul vede, pipăie și spune sincer, este sau nu este bine. De exemplu, de când ești arestat ?

— Domnule maior mi-ați spus că ați studiat dosarul din scoarță'n scoarță și de aici trag concluzia că știți, și dacă știți cred că nu are rost să mă mai întrebați. Și după aceea spuneți că aveți o adversitate, pe care o declarați fățiș și din capul locului, iar ca să subliniați pretinsul dezastru, ne puneți în spate și cutremurul.

Dar nu comparați acest dezastru cu cataclismul, ca să folosesc un cuvânt apropiat de al dumneavoastră, adus de comunism. Asta ca să discutăm de la ideologie la ideologie.

—Perfect. Imi place că discuți deschis, fiindcă am zis, vorbim de la om, la om. De fapt ce voiam să întreb

este că nu știu dacă dumneata ai fost informat de către noii veniți pe aici, așa cum se obișnuiește prin penitenciare, despre marile transformări prin care a trecut țara noastră. De aceea am întrebat de când ați fost arestat. Uite domnule, noi într'un interval uluitor de scurt istoricește, am făcut lucruri de neînchipuit. De necrezut, domnule, mă înțelegeți? Dacă ai vedea Bucureștiul, nu l-ai mai recunoaște. Dar să nu mă opresc la el. Să luăm alt oraș. Uite de pildă Craiova dumitale, de care ești poate legat, a răsărit ca din pământ, cu spitale, creșe, case de nașteri și câte și mai câte. Și ce este mai interesant tovarășe . . .

—Domnule maior, pardon, eu nu sunt tovarăș, i-am replicat scurt. El continuă:

—In virtutea obișnuinței, știi, mă adresez altora cu tovarășe. Domnule Demetrescu, cum

spuneam, ce este foarte interesant ... că am ajuns până acolo cu realizările noastre, încât diferența dintre sate și orașe aproape că nu mai există. Da, da, să nu vi se pară lucru de glumă, o vom șterge domnule această diferență, ascultă ce-ți spun eu. Păi dacă ai vedea librăriile încărcate cu cărți, excelent ilustrate și din hârtia cea mai fină, ai fi îndemnat să scrii și dumneata și să tot scrii, mai ales că sursele de inspirație se expun vederii, pipăitului și, mă rog, la toate simțurile noastre, că avem destule.

Mihail Sadoveanu, Zaharia Stancu, Mihai Beniuc și atâția alții se întrec în a cânta aceste opere de creație socialistă.

Și iată, domnule, pentru ce am adus în discuție simțul de adevăr al unor legionari. Fiecare am greșit, dar principalul este ca omul să recunoască. Domnule, asta este! Crezi dumneata că cererile

de iertăciune nu sunt luate în seamă? Dumneata știi cum e românul iertător și, după aceea, e născut și poet. Este suficient să ieși pe stradă și să privești marile prefaceri și gata ești, inspirat. Nu mai departe, eu, care sunt ofițer superior domnule, acum un an când mi-am luat "Bacul", m'am hotărât să mă dedau la poezie. Superiorii, când au auzit, pe capul meu, ca să urmez cariera militară, că de scris pot să scriu cât poftesc în orele libere. Și scriu domnule, numai că nu le prea termin domnule, din cauză că vezi dumneata, mă'ncearcă noi și noi subiecte și probleme. Oricum dumneata ești profesionist, dumneata poți să scrii biblioteci întregi, mă înțelegeți? Și vei fi înțeleș!

Am dat din cap, eram obosit și plictisit de turuiala poetului securist. Cu coada ochiului îl observam că se uita la ceas. El a mai înșirat mult și la un moment dat mi-a zis: —Eu m'am lăsat captat de discuție și dumneata nu mi-ai spus nimic. —Ce vă pot spune, căci nu știu nimic din cele ce le-ați relatat. Și dumneavoastră o știți prea bine. Noi numai de la bufnițe și cucuvele mai aflăm vești. Realitățile pe care le vedem noi, ne înfioară numai la gândul că soarta neamului românesc a fost crudă și că pot veni alte nenorociri mai mari pe capul nostru. De 12 ani închisorile gem și, cu tot numărul enorm al morților, constatăm că alții răsar în mijlocul nostru pentru a muri tot în veșnicia realizărilor pe care le vedem, le pipăim, le auzim: toată țara asta e închisoare. Cei ce vin aici, sosesc din alte cazne, desfigurați și bolnavi, munciți ca pe timpul faraonilor.

Domnule maior, eu pot prea bine să vă vorbesc de Aiud, de gratii, de guzgani. Pot deasemenea să vă vorbesc de simțul adevărului palpabil, de care ați pomenit, dar în legătură cu tristețea care mă cuprinde când aud zgomotul căruței care transportă morții la groapa comună. Nu este în firea mea de a contrazice pe cineva, eu vă cred pe cuvânt până voi ajunge să pipăi, și numai atunci să cred cu adevărat. Toate câte vi le-am spus, am făcut-o fiindcă m'ați întrebat despre veștile pe care le primim de la cei ce vin de "afară", adică dintr'o închisoare de exterminare în alta. Am fi fericiți să nu mai vină.

În timpul detenției, eu nu am făcut cereri de iertăciune. V'ați deplasat pentru mine și vă mulțumesc. Ce aș putea să vă mai spun? Maiorul băgă mâna sub ziarul de pe birou. Eu l-am observat și am zâmbit. El îmi spuse parcă

confidențial: "O să am de furcă cu banda asta".

După aceea, cu o voce gravă a adăugat: "Nu uita nimic din ce ți-am spus. Ai timp să judeci

cum se cuvine, pentru c'ai îmbătrânit pe aici".

Și profesorul, obosit de această relatare, a tăcut încercând să se odihnească. Se simțea liniștit

și mulțumit ca după spovedanie.

Peste 2-3 zile, într-o dimineață am fost duși în poarta Jilavei, unde ne aștepta o dubă. În ea se

găsea și Ghica, fostul prefect al poliției Capitalei. Ajunși la spitalul Văcărești, am fost conduși la

diferite servicii. La întoarcere s'a observat că Radu Gyr și Ghica lipseau. Probabil au fost

internați.

"SPITALUL" JILAVA

O cameră ca toate celelalte, o hrubă pe ai cărei pereți mustea apa, se numea

"spital". Paturi suprapuse,

hârdău pentru tinetă, hârdău pentru apă și câteva schelete ce-și scui-pau

plămânii.

Într-o zi a fost adus Turcu Viorel, un economist, învinuit de a fi format un guvern în care el trebuia să

dețină portofoliul Economiei naționale. A venit după el Popescu Gheorghe,

avocat, condamnat pentru spionaj în

favoarea americanilor și purtat prin lagărele de exterminare din Rusia. Prin Aprilie

1956 și-a făcut apariția un

procuror al Capitalei, un anume Popescu. Regimul nu se deosebea cu nimic. Era

normal. În regimul comunist

toți sunt "egali".

Pe data de 11 Iunie, aniversarea a 8 ani de la naționalizarea industriei, în mijlocul bolnavilor s-a ivit un

procuror însoțit de doi ofițeri, și li s-a adresat:

- "Domnilor aș vrea să cunosc nemulțumirile ce le aveți în legătură cu felul în care sunteți tratați ca de-

ținuți și ca bolnavi. În afară de aceasta mă interesează problemele strict juridice, sau dacă aveți ceva de contes-

tat. Tot odată vă aduc la cunoștință că fiecare are dreptul să scrie reclamații,

plângeri sau cereri de iertăciune, la

oricare din organele de stat sau de partid. Puteți să scrieți direct în URSS, la

Comitetul Central sau la Sovietul

suprem. Dacă este cazul puteți face întâmpinări scrise la procesele ce sunt în

curs de judecată. Corespondența

dumneavoastră, vă asigur, nu va fi sub nici o formă cenzurată. Pentru aceasta s-au amenajat camere speciale în

care puteți scrie maximum 3 zile. Trebuie numai să cereți șefului de secție să fiți

duși în camerele de care am

amintit și veți putea scrie. Eu nu sunt grăbit, așa că pot asculta nemulțumirile pe

care le aveți. Ce este posibil, se

va rezolva pe loc. Ce nu se poate acum, eu îmi notez și vă voi comunica în termen de 15 zile.

Oamenii erau buimăciți. Așa ceva nu visaseră să audă. Și în această atmosferă de suspiciune, unul spar-se gheața:

- Domnule procuror, mă numesc Bentz Gheorghe, de aproape 4 ani colind prin închisori și lagăre de muncă forțată, nu vă mai spun ce am îndurat în această perioadă, dar sunt nedumerit că nimeni nu mi-a spus pentru ce sunt arestat. Când întrebam pe cineva, eram înjurat și făcut bandit. Dar eu n-am furat niciodată și nimeni nu m-a întrebat nimic.

- Domnule, mi-am însemnat numele și în 15 zile ai să știi.

- Altcineva?

Fostul procuror al Capitalei s-a ridicat din pat și a înfruntat privirea fostului subaltern, care a avut o tresărire.

Acesta, după o scurtă ezitare, i s-a adresat fostului șef:

- Dumneavoastră?

- Domnule procuror, eu protestez pentru neaplicarea regulamentului privitor la funcționarea penitenciarilor, semnat și aprobat de forurile superioare de stat și de partid. Acest regulament nu transformă salariații penitenciarelor în slugi, dar nici în călăi. Salariații nu sunt, cel puțin după regulament, organe de tortură. De aceasta se ocupă securitatea, după cum fiecare dintre noi a constatat și cred că știți și d-voastră.

Condițiile elementare de igiena sunt nesocotite în acest loc suprapopulat, unde în orice moment o

epidemie poate să izbucnească. Nu avem apă nici de băut, iar de spălat nici nu se pune problema. Puțim ca

hoiturile. La două săptămâni se zice că suntem duși la baie, într-o goană teribilă. Practic apa este lăsată să

curgă 3-4 minute, când fierbinte, când rece. Rămânem năclăiți cu săpun, fiindcă suntem scoși cu forța afară. Nu

avem periuțe de dinți, nu putem să ne spălăm zdrențele ce se cheamă lenjerie.

La plimbare nu suntem scoși.

Avem între noi bolnavi de plămâni, de inimă, dar îngrijirea nu există. Acesta se numește spital. Nu avem

corespondență cu familia, ca cel puțin de la ea să primim cele necesare. Ar trebui să avem, conform

regulamentului, pachet și vorbitor. Dar nimeni nu a beneficiat de așa ceva. Unii din noi nici nu au fost judecați de ani de zile.

În schimb avem sudalme și bățai, un regim diferențiat în rău față de condamnații de drept comun, deși

nici unul dintre noi n-a săvârșit vreo crimă.

Dacă salariații penitenciarelor se opun aplicării regulamentului, înseamnă că se opun organelor semnatare și implicit statului.

Ofițerii de securitate și miliție, care-l însoțeau pe procuror, l-au săgetat cu privirile pe dl. Popescu, dar n-au zis nimic.

Procurorul venit în inspecție ni se adresa calm, fără a-l lua în seamă pe fostul lui șef:

- Domnilor, începând de mâine dimineață veți fi scoși la aer o oră pe zi, la baie veți fi duși o dată pe săptămână, iar apa va curge încontinuu timp de 20 de minute. Salariații penitenciarului și chiar comandantul vi se vor adresa cu "domnule".

Despre restul problemelor veți fi ținuti la curent în 15 zile.

Dacă mai are cineva de raportat ceva, însă să nu se mai repete, vă rog să expuneți fără teamă.

Cum nimeni nu a mai avut ceva de spus, procurorul și însoțitorii au ieșit spunând "bună ziua".

În închisoarea subpământeană, în cavourile de la Jilava a fost un mare eveniment, ceva neașteptat și

scheletele însuflețite au început să discute, să-și pună probleme:

Ce oare s-o fi întâmplat de a transformat pe lupi, în mieușei?

Să-i fi apucat mila de atâtea cadavre și sânge ce a curs? Să-și dea ei oare ura de moarte împotriva noastră, după care și-au câștigat faima de călăi, pentru un strop de omenie? De bună voie n-au făcut-o.

Care să fie motivul de s-au văzut constrânși să-și schimbe comportamentul?

În orice caz, moralul s-a ridicat. Oamenii au început să facă glume, în primul rând cu privire la procuror-

rul care-și pierduse funcția și la cel ce și-o mai păstra. Noutatea a avut și darul de miracol: foarte mulți din fosta

Siguranță a statului, care se găseau acum printre deținuți, au început să-și facă procese de conștiință, să se

frământa. Li se oferea posibilitatea să spună adevărul. La data când au fost anchetați li s-au cerut note despre

comuniștii care au fost informatori. Dar listele nu au fost complete deoarece unii dintre ei ocupau funcții mari,

iar pe de o parte așteptau recunoștință de la ei, pe de alta se temeau să-i divulge. Dar recunoștința nu se vedea

nici după 7-8 ani de la arestare. Acum, privindu-se în ochi, au luat hotărârea să spună adevărul. Mulți dintre cei

de acolo, aflau lucruri pe care niciodată nu le-ar fi bănuț. Numărul de 7-800 comuniști până în 1944, nu mai era

o noutate. Devenise certitudine confirmată de cei care-i avuseseră în mână, dar ceea ce era și mai important era

faptul că mai mult de jumătate fuseseră agenții serviciilor de informații și primiseră bani. Până și printre

comuniștii din închisoare se găseau agenți. După aceea se cunoștea că erau finanțați numai prin ajutorul roșu

trimis de Moscova prin intermediul unor conturi ale lui Petru Groza. Deci

comuniștii erau pe de o parte salariați

ai Moscovei, iar pe de alta, o parte din ei primeau salarii duble, fiind plătiți și de Siguranță.

Între foștii polițiști au început consultări despre ștabii de azi, care ieri le-au fost subalterni. Discret își schimbau numele lor și le împrăștiu. Chiar dacă erau în camere diferite, căutau, atunci când ieșeau la plimbare sau la baie, să treacă pe sub fereastra unuia și să întârzie câteva secunde pentru a comunica sau a primi un nume, o dată despre un fost agent.

Procurorul Popescu era frământat. Pentru el dorința de a scoate la lumină unele lucruri murdare, - măs-lui sau înscenări de procese, - devenise o chestiune mai mult de răzbunare decât de restabilire a adevărului. El înțelegea că demascând pe unii din partid și guvern se demască și pe el. Dar tot el căuta să se apere, motivând că în funcția pe care o avusese intervenise constrângerea morală și materială. Nu se putea opune unor ordine, chiar dacă acestea nu se încadrau în lege. Și cum s-ar fi putut opune, când știa că scaunul lui depindea de cel care îi da dispoziție? Dacă nu executa el, se găsea imediat un altul. Avea mulți "prieteni" care îl invidiau și care ar fi fost gata să-i ocupe locul. O spunea deschis: "În afară de patul moale și cald nu mă interesa nimic. Nici politica și nici viața socială a Țării. Eu am făcut servicii și am cerut plată pe măsură. Cunoscând legile, mă ascundeam cu abilitate printre ele, așa cum mă ascundeam și față de cei care mă plăteau. Ei bine, numai de Dumnezeu n-am știut să mă ascund. Probabil că de la El mi s-au tras toate câte le pătimesc. Cine altul, decât El, putea să facă posibilă o așa țesătură de împrejurări care să conducă la distrugerea mea? Eram agreat, bine văzut, aveau nevoie de mine și îi serveam. Și acum sunt aici". Lumea a început să-și scrie păsurile, căutând să-și mai descarce nervii de atâta nedreptate, sperând în vreo minune.

Trei zile a scris procurorul nostru. Dacă avea mai mult de relatat, spunea că ar fi scris. Nouă ne povestea că a trimis un memoriu lui Dej despre unii, și altul la Comitetul Central al URSS, despre Dej. L-au costat cam scump cele scrise. Deocamdată se accentuase ticul pe care-l avea de a duce mâna stângă spre umărul drept, odată cu întoarcerea capului, ca omul care-și aranjează cravata. De multe ori rămânea cu privirea pierdută-n gol, absent la tot ce se petrecea în jurul lui. El era magistratul solitar care "muncise" pentru a-și câștiga pâinea fără grijă. Acum, poate se întrebau cei din jur, se gândește la zecile de mii de ani de închisoare care i-au fost ceruți în schimbul plății, și poate la cei ce fuseseră executați. Un alt Popescu, dar Gheorghe, venit direct din Rusia în camera zisă spital al Jilavei, era avid după noutăți din țară, din toate domeniile. S-a găsit domnul Cucu, revizor contabil, să-l pună la curent cu tot felul de

lucruri, printre care și de-ale lui Bulă. I l-a prezentat ca un personaj de mare circulație, întâlnit peste tot, savurat de toți, îndrăgit de toate generațiile. Bulă nu era nici - doina - străbunilor noștri, cântată prin desișul pădurilor în vremuri de tristețe sau res-triște ca o expresie a sentimentelor calde și pline de speranță; nu era nici - balada - coborîta pe cale orală din generație în generație; nu era nici Făt Frumos, Toma Alimoș sau Gruia lui Novac la vârsta când eroii mânuiau paloșul; despre el nu se spun povești și nici nu se începe cu "a fost odată"; el este contemporan cu noi și se trans-pune în mii și mii de ipostaze, modelat de oameni după chipul și asemănarea suferințelor la care au fost supuși, înțelepciunea populară face aluzie directă și usturătoare la adresa moravurilor și năravurilor epocii scornite de marxism. Bulă e singurul care pătrunde până-n sferile cele mai înalte, descoperind fruntea cu povești, ținând seamă de locul unde se găsește.

Intr-o zi, după închidere, domnul Turcu s-a adresat celor de față:
"Domnilor, pentru că sunt pe post de ministru 5 ani, numai dacă n-o cădea cabinetul, dați-mi voie să-mi aleg o poziție pe măsura funcției", și după ce și-a aranjat boarfele la spate, a început:
- "Înainte de arestare mă gândeam cu nevastă-mea că am fost invitați la mulți, că am petrecut de minune dar că la noi nu prea a fost ușa deschisă. Nevastă-mea, cum o lăsase Dumnezeu cu simțul prevederilor și al vremurilor, mi-a zis că și ei îi era jenă să mai meargă la alții până nu invită pe cineva la noi, dar că 1.000 de lei, cât s-ar cheltui cu o simplă masă, erau niște bani ce nu ne dădeau afară din casă. Avea dreptate, pentru că trimitea maicăsii 500 lei pe lună ca să-i completeze cei 60 lei primiți lunar de la colectivă, iar sora ei era în ultima clasă de liceu întreținută tot de noi, plus toate celelalte cheltuieli pe care trebuia să le suportăm. Totuși, după o trecere în revistă a obligațiilor, ne-am hotărât. Eram eu șef de serviciu în minister, cu un salariu bun, dar cumpărăturile le făceam la negru. Ce să vă mai spus? I-am invitat pe toți față de care aveam obligații, cu nevestele, în plus am chemat și un subaltern care mă copleșea cu amabilitățile la serviciu. Cum nu avea nevastă, a venit singur. Ne adunasem vreo 15, ca la o nuntă mai modestă, fără dar. Preparasem mâncare și băutură, încât toată lumea părea mulțumită. Când întâlneam privirea nevestii, o felicitam cu recunoștință. Și ea părea mulțumită. Glumele și voia bună ne încălzise. Bulă se transpunea în fel de fel de situații, care mai de care mai comice. Pe la ora 23, Bulă ajunsese șef de guvern, în hazul tuturor. Dar cum Bulă era războinic din fire, căzuse de data aceasta într-o tristețe fără remediu. Sfetnicii nu mai știau ce să-i facă pentru a-i intra în voie. Unul dintre

ei, mai deștept, cunoscând pricina cumplitei decepții, îi zise:

- Prea luminate Bulă, ți-ai distrus toți adversarii politici, le-ai desființat partidele, iar acum când nu mai ai cu cine lupta, te descurajezi? Uite ce-ți propun. Dă sfoară în țară și anunță-ți supușii că au voie să facă ori câte guverne de opoziție doresc. Iar tu cu marea ta înțelepciune, te înfigi în ei și-i distrugi ca pe ceilalți.

Povestea mie nu mi-a plăcut, dar mi-am zis că nu se cade ca în calitate de gazdă să stric seara oferită

invitaților. Dar cum această funcție solicita discuții de durată, pe la ora 4 dimineața, după plecarea musafirilor,

mă văzui invitat la Ministerul de interne. Mașina mă aștepta la poartă. Mi-am dat seama imediat că nu era pentru

a mă pune în funcție. Aghiotanți mă așteptau destui afară, în stânga, în dreapta, în față, plus șoferul, fără să mai vorbesc de o altă mașină care ne urmărea.

La anchetă erau prezenți toți cei de la petrecere, în afară de subalternul meu care ne angrenase în jocul

cu Bulă. Curios era că de câte ori aduceam vorba de Bulă, anchetatorii mă plesneau și-mi ziceau să nu-i mai zic

ășa. Exasperat am întrebat: Cum să-i zic domnule ofițer? "Zi-i Dej", a fost răspunsul lui. „Ba să-i zici dumneata,

că eu îi spun Bulă" și cu toată bătaia mâncată, tot așa l-am trecut în declarații.

La proces, acest Bulă a fost servit de procuror ca probă de acuzare pentru a dovedi denigrarea șefului de partid.

Am cerut martori nevestele noastre care au fost de față și pe subalternul meu. Și s-a spus că în lot va fi

audiată toată lumea. Închipuiți-vă ce a fost de noi când am auzit și de lot. Dar de adus tot nu i-au adus.

Primul ministru făcut de Bulă, luând cuvântul la proces, a spus printre altele:

- "După punerea în scenă a acestei comedii, am impresia că instigația și provocarea ocupă loc de cinste

în fața instanțelor militare de judecată. Și nu mă miră că în lumea nouă, bazată numai pe propagandă, dacă omul

ar putea ucide cu gândul și fecunda cu ochii, toate străzile civilizației marxiste ar fi pline de morți și copii,

nemaiputându-se manifesta și defila".

Nouă ne-a plăcut ce-a zis, dar judecătorilor nu, pentru că l-au condamnat la 12 ani temniță grea.

Cei din fostul serviciu de Siguranță al statului au tot scris, peste o lună de zile.

După calculul celor din

celulă, trecură mai mult de o lună și jumătate de la vizita procurorului. Pentru el nu se scurseseră cele 15 zile

promise ca termen de răspuns. Probabil calculul se făcea după alte metode.

În sfârșit, la aproape două luni după calculul calendarului gregorian, a venit ofițerul de la grefă și a

comunicat rezultatul investigațiilor în două cazuri:

1. Bentz Gheorghe avea fixată data procesului, la 4 ani de la arestare, fiind învinuit de crimă de

uneltire împotriva clasei muncitoare.

2. Condamnarea la 20 de ani a avocatului Popescu Gheorghe căzuse. El fusese condamnat în URSS.

A fost anunțat că urmează să fie rejudecat de Tribunalul militar din România, fiind acuzat de spionaj în favoarea americanilor.

Avocatul Gh. Popescu, la auzul celor comunicate, a rămas indiferent. După ce s-a închis ușa ne-a spus

că nu-l mai interesează nici anularea sentinței rusești, nici judecata românească deoarece Rușii l-au aranjat așa

de bine, încât nu știe cât va mai trăi, că în ceea ce privește judecata românească s-a lămurit din câte a auzit aici,

în închisoare, și chiar o eliberare în zisa libertate a regimului comunist ar fi similară cu o condamnare la moarte

lentă. Așa a început să-și depene amintirile dintr-o lume pe care n-o cunoaștem în cruda ei realitate: lumea

intrigilor nevăzute și totuși prezente, între prieteni și parteneri, și nu greșim dacă spunem "ca-n junglă".

Iată pe scurt povestea: "Liceul l-am urmat la Buzău și facultatea de Drept am terminat-o cu brio la Bu-

curești. Fiind tânăr, era greu să lucrez pe cont propriu. Cum fusesem apreciat de Istrate Miclescu, m-am gândit să

mă prezint cu rugămintea de a lucra în cabinetul lui. Maestrul m-a primit bucuros. Colegii mă invidiau. La drept

vorbind aveau dreptate pentru că, lucrând pe lângă un maestru de talia lui, cartea de vizită căpăta o valoare de

necontestat. Toate erau bune, însă se punea problema armatei, pe care n-o făcusem. Mi-am îndeplinit și datoria

aceasta, așa că în anul 1942 mă găseam ieșit sublocotenent repartizat la o unitate de transmisiuni. În această

unitate eram prieten la cataramă cu un sergent Vergoti, de la care învățasem limba rusă, atât cât să mă descurc.

Deoarece doream s-o deprind mai bine, hotărâsem ca în afara orelor de program să vorbim numai rusește. Uni-

tatea noastră fiind în deplasare, eu îl purtam prin toate locurile de cazare.

Superiorii îmi atrăgeau atenția că acest

sergent era basarabean din Ceatarlunga și că mă va bolșeviza. M-am convins că nu era așa. Vergoti mi-a pove-

stit cum la răpirea Basarabiei, în 1940, s-a hotărât să plece prin raiul sovietic pentru a-l cunoaște. După 6 luni de

alergătură prin diverse orașe rusești, inclusiv Moscova, nu a știut cum să facă calea întoarsă mai repede. La

trecerea Prutului spre Moldova a avut greutate, dar cu riscul vieții, a reușit.

Povestea că prin raiul sovietic, ori ca

oficialitate ori ca turist, ghidat numai pe unde vor cei care te conduc, poți să înțelegi că toate sunt altfel de cum

ar fi firesc. El, care a trăit o jumătate de an și a pipăit, cunoștea mai bine lucrurile și-mi confirma câte ceva din

câte aflasem și eu, despre viața și "bunăstarea" cetățenilor sovietici. Vergoti, după înapoierea din Rusia, a fost

încorporat și repartizat la unitatea noastră și împreună am trecut Prutul, Nistrul, Bugul, Donul și am ajuns în fața Stalingradului, unde am picat prizonier cu regimentul meu în Ianuarie 1943. Ce-am văzut și ce am auzit din gura oamenilor de la sate și orașe, precum și de la prizonierii pe care îi luasem pe acest traseu străbătut cu piciorul, mi-au confirmat cele spuse de Vergoti. Explicarea fenomenului de supunere era teroarea care timp de un sfert de secol i-a măcinat pe oameni, aducându-i în starea de animal, a- ceea de a executa numai la comandă. Auzul cuvintelor "Siberia" și "închisori" îi îngrozea. Toți tremurau de teamă. Când duba neagră oprea la poartă, orice mișcare înceta în casă, și numai după ce vedeau că de data asta era ridicat vecinul, de-abia atunci începeau să se roage în genunchi, mulțumiți că au scăpat și acum. Am picat în același lagăr cu Vergoti și, descurcăreț cum era, făcea pe translatorul, reușind să mai obțină câte o pâine, pe care o împărțea cu cei din jur.

Prin Martie 1943 s-a făcut o nouă triere: ofițeri, trupă și ostași. M-au despărțit de Vergoti și alți prieteni dragi, și am ajuns într-un lagăr la vreo 100 km. de Moscova, unde am nimerit peste un tratament mai bun. Aici ni s-au făcut fișe individuale și am dat autobiografii. Cei care cunoșteau limbi străine trebuiau să o traducă în fiecare din limbile cunoscute. A avut loc o nouă triere și am rămas pe loc numai cei care cunoșteam limba engleză. Nu după mult timp a avut loc o selecție după studii, în urma căreia am fost trimis la Moscova, unde am fost internat într-un spital și supus unui control medical aspru. Într-o zi și-a făcut apariția în camera mea un colonel rus și mi-a vorbit calm, spunându-mi că războiul are nevoie de oameni de valoare, cinstiți și că deși sunt prizonier, el vrea să stea de vorbă serios cu mine, dacă mă consider un om corect. Că sunt credincios l-am asigurat, dar despre valoare am spus că nu eu sunt cel care apreciez. Mi-a promis că mă va invita la el să discutăm de la om la om.

A doua zi, cu o mașină, am fost dus la biroul colonelului, care mi-a spus că a reflectat asupra mea și că mi-ar propune să fac un curs de diplomatie. Am acceptat. Cursurile au avut loc într-un fost conac, unde eram nouă candidați. Am urmat un program foarte riguros. La ora 6,30 era deșteptarea. De la 7,15 făceam o jumătate de oră gimnastică și în special alergări. După ce luam dejunul, urma o oră de călărie până la 9,30, când intram la cursuri până la ora 15. După amiază aveau loc cursuri de foto și discuții asupra cursurilor de dimineață. În Iunie 1943, terminând aceste cursuri, am început altele în legătură cu șoferitul și pilotajul, iar de

două ori pe săptămână participam la ore de "comportament în societate", unde ne întrețineam cu dame și bărbați stilați, unde dansam și eram supuși tentației. În luna Septembrie 1943 am fost parașutat într-o noapte pe un câmp de lângă Mariopol, de unde m-am întors cu fotografii conform indicațiilor primite. În Octombrie și Noiembrie am avut de îndeplinit alte misiuni la Ghenisec și Nicolaev și din ambele situații am ieșit cu calificativul excepțional. Eram făcut parcă pentru a mă expune pericolului. În primăvara lui 1945 am ajuns la Leipzig, unde am rămas până în ziua capitulării. Pe data de 9 Mai 1945 nu mai eram eu. Ajunsesem fiul unui industriaș din Leipzig care fugise în Berlinul ocupat de americani. Aveam un pașaport cu numele de Schultzer Georg, cu vize din mai multe țări. Pașaportul era original, numai poza măsluită de specialiști ruși. În Leipzig fusesem inițiat în afacerile industriale și de familie ale patronului.

În Berlin urma să intru în legătură cu un maior american. Nu mi-a fost greu, mai ales că de la prima întâlnire s-a stabilit între noi o simpatie reciprocă. L-am tatonat timp de câteva luni și între timp țineam la curent pe Ruși despre nivelul relațiilor noastre. După ce m-am convins că maiorul nu era filo-rus și nici în serviciul de spionaj al NKVD, i-am spus adevărul. El a raportat mai departe și am convenit să intru în serviciul lor de spionaj. Ei mi-au pus la dispoziție niște copii, după niște documente furate de serviciul de spionaj rus, pentru a le verifica autenticitatea. Eu le-am predat Rușilor în Berlinul ocupat de ei și le-am cerut bani pentru a plăti pe cei care mi le-au furnizat. Figura cu prezentări de documente s-a mai repetat, însă la Moscova această afacere m-a cam umbrit. Ceream bani pentru lucruri pe care ei le aveau.

Americanilor le prezentam doar vorbe în legătură cu falsitatea aliaților, dar ei erau deja informați. Între timp mă ocupam cu articole de propagandă împotriva rușilor și le publicam sub pseudonime. Aveam un caricaturist bun, pe care-l plăteam regește, și pe desenele lui, eu treceam doar textul. Simțeam că Rușii sunt nemulțumiți și bănuitori, și am încetat de a mai trece în Berlinul răsăritean. Am spus maiorului american că trebuie să plec și după câteva zile mi-a spus să merg la Koln, unde mă va ține la curent când să plec mai departe.

Cum nu-mi venea să stau, am mai dat o fugă la Berlin, la caricaturist pentru a mai lua ceva desene. Aveam o stare nervoasă neobișnuită. După 2 zile, spre seară, mă îndreptam spre gară. Pe drum o mașină s-a

oprit lângă mine și m-au poftit înăuntru. Revolverul era îndreptat spre mine. Am protestat, făcând pe omul jignit. Le-am spus că sunt pe punctul de a prinde niște documente de mare valoare. Însoțitorii mi-au spus că nu ei decid. La fel mi-a spus și colonelul rus de la Berlin. Am ajuns cu avionul la Moscova. Eram o piesă rară. Numai că aici, după ce m-au deșurubat din toate măduarele, m-au condamnat la 20 de ani și m-au aruncat în închisoare.

Inchisoarea din care am venit aici, este una specială, numai pentru cei ce au lucrat în spionaj. Pe sovietici îi interesează ca aceștia să nu mai vorbească. Spionul sovietic termină în închisoare din mai multe motive: ori nu dă rezultate, ori a fost surprins că face joc dublu, ori știe prea multe și devine periculos. Rușii investesc pentru spionaj sume fabuloase, au școli speciale și unii se ocupă chiar de copii.

DIVERSE ASPECTE - ELIBERĂRI PENTRU A NU MURI ÎN ÎNCHISOARE

Bebe Brătianu, secretarul general al Partidului Național Liberal, ținut în închisoare fără vreo sentință judecătorească, a fost eliberat în 1955 și internat direct în spitalul Colțea din București.

În timpul tratamentului, care nu prea s'a făcut, s'a ivit o ocluzie intestinală. Deși în spital, operația s'a efectuat cu foarte mare întârziere. Primul diagnostic după deces (la începutul lui 1956) a fost de neoplasm, apoi TBC generalizat. Cert este că cineva a urmărit fișa medicală, din care reieșea că nu i s'a administrat nici un fel de micina (antibiotic) pentru a preveni infecția.

* * *

Tot în 1955, pe Constantin Titel Petrescu, președintele Partidului Social Democrat, după ce a stat ani de ani închis fără nici o sentință, au reușit să-1 șantajeze înainte de eliberare. A iscălit o declarație recunoscând realizările regimului, pentru a ușura eliberarea prietenilor săi. Eliberarea se făcea și fără această declarație, deoarece leaderul laburist din Anglia, Gaistkell, intervenise pentru ei. Printre eliberați se numărau: Ene Filipescu, C. Motaș, Gh. Cristescu. Gheorghe Tătărescu, bolnav în spital, cerea cu insistență lui Mihai Popovici, prin Gheorghe Vântu, să-i facă o vizită, pentru că avea să-i comunice ceva foarte important. Bătrânul Mihai Popovici a refuzat să-1 vadă pe acest om care a adus numai nenorocire în viața politică; în fața nenumăratelor solicitări, vicepreședintele Partidului

Național Țărănesc 1-a rugat pe dr. Vicu Argeșanu să meargă să-1 reprezinte.
După ce a ascultat moti-
vul bolii care 1-a împiedecat pe Mihai Popovici să vină personal, Gh.
Tătărescu 1-a sfătuit să-i comunice
să-și îngrijească sănătatea, deoarece se aranjase cu guvernul să lase un
partid de opoziție, iar Mihai
Popovici era cel mai indicat ca președinte.
Regimul comunist jucase sforarului politic încă o farsă înainte de a muri. Fața
îi era
pământie; corpul: piele și os. Peste câteva zile s'a dus . . . pentru totdeauna .
. .
* * *

Unora dintre cei cu pedepsele expirate li s'au rejudecat procesele, iar
condamnările s'au
majorat. Este cazul lui Nicolae Penescu — de la 5 la 9 ani — și al lui N.
Carandino — de la 5 la 8 ani —.
Restul celor de la Sighet vor fi dirijați spre Aiud, care va deveni o închisoare în
general
pentru legionari, și spre Râmnicul Sărat, transformată într'un depozit al
Ministerului de Interne,
cu un regim foarte sever.

Tot pe linia reorganizării închisorilor, penitenciarul Oradea Mare va ajunge să
aibă o coloratură
național-țărănistă, în timp ce la Gherla vor fi dirijați frontieriștii, muncitorii,
țărani și cei fără de
partid. Pe data de 17 Aprilie 1955 a fost desființat Kom-informul.
După eliberare, întâmplarea a făcut să întâlnesc pe unul dintre cei scăpați de
la Târgu Ocna.
Cum m'a văzut, a venit pușcă la mine și mi-a spus: "Să-ți zic una grozavă,
care merită să nu fie
uitată: La Târgul Ocna s'au aprobat pachete și vorbitor în toamna lui 1954. La
sfârșitul lui
Septembrie, într'o Duminică, am văzut un domn cu lavalieră, cu pălărie cu
boruri mari, certându-se
în fața administrației cu un plutonier. La un moment dat, a fost chemat Nelu la
vorbitor. La
înapoiere ne-a spus surpriza. Maestrul Hristache Stratulat a venit să ne
comunice că și-a ținut
promisiunea de a ne vizita la închisoare după eliberare. A comunicat că
familiile noastre au fost
anunțate și să fim siguri de plecarea noastră acasă. În 1955, la doi ani după
moartea lui Iuliu Maniu,
prietenul și colaboratorul său, Ion Mihalache, a fost dus cu trenul dubă la
București. Într'o celulă
vecină din dubă se găsea fostul ministru I.C. Petrescu, cu care s'a întreținut în
limita posibilităților.
Ajuns la București, Ion Mihalache a fost dus și întemnițat în celulele
Ministerului de Interne. Aici

Gheorghiu-Dej a trimis doi emisari ca să discute și să-1 convingă pe Ion Mihalache să semneze o declarație de aprobare a regimului comunist, prin care să recunoască rezolvarea problemei țărănești prin experiența marxistă.

Patriarhul comunist Justinian Marina și Mihai Ralea au încercat să poarte conversații cu Ion

Mihalache într'unul din birourile Securității.

- Dumneavoastră, domnule Mihalache, vă revine acum sarcina să vă salvați atât pe dumneavoastră cât și prietenii, prin semnarea unei declarații. Răspunsul lui Mihalache a fost prompt: "Nimeni nu are voie să înșele năzuințele spre dreptate și libertate ale unui neam, a cărui voință a fost furată de oameni străini de interesele lui. "

Stăruitor, patriarhul roșu a căutat să convingă prin aranjamente puerile, dorința comuniștilor:

—Domnule Mihalache, gândiți-vă bine la ce înseamnă o declarație. Aceasta nu este altceva decât vorbe, și vorbele în definitiv azi nu au nici o valoare. Principalul e ca să ieșiți afară, că nimeni nu vă va întreba ce ați iscălit.

—Ascultă măi Marina, i-a tăiat-o Ion Mihalache, am auzit că așa ziși popi ca tine, când nu au vin, oficiază și cu bragă. Dar să-ți intre în cap că eu nu fac astfel de liturghii. Anul 1956, care va zgudui și va face să sângereze lagărul socialist, a început cu congresul al XX-lea al Partidului Comunist al URSS (14 februarie). Cu ușile închise, între partidele frățești, Nikita Hrușciov face un aspru rechizitoriu cultului personalității lui Stalin. Sunt reliefate figura de adevărat călău și ororile săvârșite, fapt ce a mișcat pe mulți dintre cei prezenți, pe unii trezindu-i la realitate.

* * *

Câțiva dintre prietenii eliberați din închisoare, pe care-i mai întâlneam, îmi spuneau că și ei

observau că sunt supravegheați de agenți. La data de 6 Mai 1956 am fost chemat printr'o invitație

la un birou al Securității din Galeriile Krețulescu. De acolo am fost condus de un civil la Ministerul

de Interne, într'un birou unde se găseau două persoane. Discuția a început cu întrebări asupra locului

unde lucrez, dacă mă descurc și dacă sunt mulțumit. După aceea au scos dintr'un sertar vreo 30 de

fotografii, cerându-mi să-i indic pe cei cunoscuți. Erau figuri de pușcăriași nerași, cu părul mare,

speriați, unii cu numerele pe piept. Probabil nejudecați. N'am recunoscut pe nici unul. În timp ce priveam, unul dintre ei mă supraveghea să vadă dacă am vreo tresărire. "Mai uită-te o dată", am fost îndemnat. Am făcut-o. Aceleași figuri, care nu-mi spuneau nimic. Mi s'a dat drumul, cu indicația să mă mai gândesc și în cazul în care îmi voi reaminti vreo figură să vin să le spun. Nu știam ce să cred, ce anume urmăreau. Gândul mi-a fugit la cei împușcați pe la vitrinele magazinelor sau la colțurile străzilor.

SPERANȚE DEȘARTE

După Congresul XX, un aer plin de speranță părea că vine din spre răsărit. La 30 Martie 1956, în Ungaria este reabilitat Laszlo Rajk, iar presa și intelectualitatea încep să prindă curaj, atacând politica de opresiune a lui Rakosi. Cercul Petöfi dezbate problema destalinizării, preconizând schimbări radicale în viața politică și economică.

Poznanul este zguduit în 28 Iunie de o mișcare muncitorească poloneză, reprimată de guvern. Și totuși fierberea continua. Gomulka, fruntaș comunist exclus din partid în epoca stalinistă (1949), este reabilitat și ales prim-secretar (21. Oct. 1956), cu toată opoziția lui Nikita Hrușciiov, venit la Varșovia să readucă autoritatea sovietică. S'a întâmplat însă un lucru neașteptat: s'a înapoiat la Moscova fără câștig de cauză. În plus, mareșalul Rokossovski, ofițer al Armatei Roșii, impus ca ministru al apărării și comandant șef al armatei poloneze, a fost nevoit să se înapoieze în marea patrie a socialismului.

Gomulka a făcut un pas înainte și a anunțat:

- scoaterea Poloniei de sub controlul sovietic;
- abandonarea colectivizării forțate;
- sindicatul vor căpăta o mai mare libertate de organizare și preocupare profesională.

* * *

Paralel, Ungaria începe să clocotească. Posturile de radio străine ne țineau la curent cu evoluția

situației din această țară, unde pe zi ce trecea mulțimea disperată cerea:

- o Ungarie independentă din punct de vedere politic și economic;
- conducerea uzinelor de către muncitori și specialiști,
- dreptul țăranilor de-a-și decide singuri soarta;
- alegeri libere și vot secret;

Odată cu intrarea în acțiune a tancurilor rusești, o parte din armata ungară s'a alăturat

manifestanților, în fruntea cărora se aflau studenții. Imediat, pentru potolirea spiritelor s'a recurs la numirea lui Imre Nagy ca prim ministru. Demonstrațiile continuând, în seara și noaptea de 24-25 Octombrie, rușii deschid focul asupra mulțimii, provocând sute de victime.

Suslov și Mikoian sunt trimiși de Kremlin la Budapesta pentru a liniști lucrurile. În fața acestei situații, președintele Statelor Unite, Eisenhower, a făcut o declarație în 25 Octombrie, în care deplânge intervenția forțelor militare sovietice, cerând retragerea lor în conformitate cu stipulațiile tratatului de pace. A subliniat în același timp că prezența acestor trupe demonstrează scopul de a nu proteja Ungaria de o agresiune din exterior, ci de a continua ocupația acestei țări. El asigură că America este cu toată inima alături de poporul Ungariei.

Cuvinte încurajatoare, dar numai atât, deoarece Statele Unite erau neputincioase în acțiune, fiind în pragul alegerilor prezidențiale din prima marți a lunii Noiembrie 1956. În schimb, Ungaria a intrat în grevă și demonstrațiile s'au generalizat pe tot cuprinsul țării. La cereri se adaugă libertatea religioasă, ca și eliberarea cardinalului Mindszenty, arestat la 26 Decembrie 1948 sub inculpația de trădare. Rusia cere sfatul Chinei asupra situației din Ungaria, iar Nikita Hrușciov însoțit de Malenkov pleacă să se consulte cu Polonia în legătură cu aceeași problemă, aleargă la București pentru a conferi cu comuniștii români și bulgari, după care se opresc câteva ore în insula Brioni, unde erau așteptați de Tito.

Situația internațională se complica prin deschiderea ostilităților la Suez între Israel și Egipt, în data de 29 Octombrie, lăsând astfel Rusiei mână liberă de acțiune. Ordinul de intervenție dat de Hrușciov mareșalului Koniev la 4 Noiembrie a dus la înăbușirea în sânge a aspirațiilor de libertate ale poporului maghiar, sub privirile neputincioase ale lumii libere. Și tot Rusia este aceea care amenință cu rachete în cazul în care nu se pune capăt intervenției de la Suez. Moscova alesese bine momentul politic.

Țările subjugate de Uniunea Sovietică erau frământate. Nemulțumirile creșteau datorită clasei comuniste instaurată la putere. România cunoștea asuprirea mai mult decât celelalte surori

socialiste. Familiile erau văduvite, țăranii aduși la sapă de lemn, iar studenții, obligați să învețe limba rusă și marxismul, nu puteau să-și desăvârșească pregătirea. Și acest tineret, ca peste tot și întotdeauna este prezent la protestul împotriva noii orânduiri.

AIUD

Toate acțiunile și atitudinea celor ce schingiuiu pe deținuții politici erau premeditate, și în legătură directă cu situația internațională. "Spiritul" Conferinței de la Geneva îndulcise puțin atmosfera de teroare din închisori, sub pretextul sovietic al "coexistenței pașnice" prin care omenirea a fost indusă în eroare, iar repercusiunile acestui fapt, cât și moartea călăului călăilor, s'a resimțit și'n lagărele de exterminare din țările subjugate din URSS. Atunci s'a căutat să se dea drumul la deținuții politici administrativi, să se elibereze câțiva fruntași politici, în prealabil compromiși, și mai ales să se vânture acel "condițional" de muncă.

Un episod foarte interesant pentru a ilustra perioada respectivă a fost relatat de deținutul politic Bentz

Gheorghe din București:

"În luna Mai 1956 eram grav bolnav, internat la spitalul închisorii de exterminare din Aiud, așteptându-mi rândul spre cimitirul "3 plopi". Pe data de 11 Mai din acel an, pe la orele 7 dimineața și-a făcut apariția un gardian care mi-a spus să-1 urmez cu ce am la mine. Am bănuir că mă duce la celular, lipsindu-mă și de minimum de asistență, poate din cauza vreunei turnătorii. Când am ieșit din clădirea spitalului, am dat s'o apuc spre celular, dar gardianul mi-a spus să merg la poartă. Am fost înfiorat de emoție și nu știam ce să cred. Mintea mi se răvășise într'un noian de gânduri, care la capătul a circa 100 metri s'au spulberat când milițianul mi-a ordonat să urc în duba ce aștepta la poartă. În interior mai erau 3 deținuți, unul fiind întins pe o targă, în lungul dubei.

După câteva minute a apărut colonelul Colier, comandantul de tristă memorie al Aiudului, însoțit de căpitanul Dogaru, care inspecta plecarea dubei. Comandantul ne-a întrebat dacă se simte cineva rău și a adăugat:

"Aveți apă, mâncare și la nevoie medicamente. Pe drum să bateți în ușă numai dacă sunteți prea presați și vi se va da asistența cuvenită". Am fost impresionați de grija ce ne-o purta, știind că din cauza lui majoritatea eram bolnavi mai ales de TBC, din perioada vestitelor "bestialii" când în plină iarnă, luni de zile, deținuții erau desbrăcați la piele și parcurgeau zeci de metri pentru a se îmbrăca cu alte haine înghețate înainte de a intra în fabrică, operație ce se repeta la ieșirea (plini de transpirație) de la lucrul istovitor.

Pierdusem de mult deprinderea gesturilor de atenție. Eram obișnuiți numai cu sudalme, din cele mai triviale, cu grosolănii lipsite de omenie. Uitasem că mai poate fi și altfel. Întrebări la care nu găseam răspuns, mai ales când aceste atenții veneau tocmai de la cine nu te așteptai.

Despre colonelul Colier s'a scris și se va mai scrie. Și tot ce se va spune ar fi demn pentru a se lua în considerație la un "nou Nürnberg" al regimurilor marxiste.

Despre căpitanul Dogaru, care a fost comandant al lagărului de exterminare Bicaz, pe atunci locotenent major, la fel s'a vorbit și se va mai scrie în același sens și în același scop al depistării crimelor săvârșite de comuniști.

Când ușa dubei s'a închis, m'am adresat celui întins pe targă:

—Domnule profesor, cum vă simțiți?

—Domnule, vă mulțumesc pentru întrebare, mă simt bine, cu toate că sunt întins pe targă. Am avut câteva crize de curând, dar au trecut și aerul acesta de primăvară îmi dă multă putere. De multe ori e mai necesar ca mâncarea, și satrapii noștri o știu foarte bine. De aceea ni-1 confiscă. Imi cer scuze, a continuat, dar nu-mi pot aminti în ce împrejurare v'am cunoscut, deși cred că dispun de o memorie destul de bună.

—Domnule profesor, nu v'am cunoscut niciodată, dar după descrierile tuturor celor care v'au văzut în închisoare, după aspect și după vigoarea pe care ați dat-o vieții din temnițe, eu sunt sigur că dumneavoastră nu puteți fi decât domnul profesor Radu Gyr. I-am cerut permisiunea să-i recit câteva versuri. Incuviințând, din cap, am început:

JUDECATA

Nici n'am ajuns pe trepte sus în fața Ta, puternic Jude ,
Nici în balanță nu mi-ai pus Sminteala bieteii mele trude.
Și totuși mi-ai trimis din cer Osândă fără judecată
Când milă n'am venit să cer,
Nici osândire, nici răsplată.

Profesorul asculta, în timp ce ochii i se umezeau, și după a doua strofă mi-a făcut semn din cap ca să mă opresc și a continuat dumnealui:

Spre tine urc cu-al meu amar
Pe treptele ce mă adastă ,
Purtând peceta de tâlhar

Și Sfânta'mpungere sub coastă.

Pentru câțva timp, liniștea s'a așternut, ca'n timpul Sfintei liturghii . . .
Mergeam în direcția sudului. Gardienii s'au purtat fără reproș. Deci constatham
noi că se poate și așa
ceva. Au oprit de câteva ori pe la margini de pădure. Apa din bidoane a fost
împrospătată de câteva
ori, iar pentru masa de prânz am fost îmbiați să luăm loc pe iarbă și întrebați:
"la soare, sau la
umbră"? Era o zi minunată de primăvară scăldată de razele soarelui. Pomii cu
crengile grele de
floare se înclinau în fața noastră, parcă anume gătiți pentru acest picnic de
jale.

Când am ajuns la penitenciarul din Ploiești, se întunecase de-a binelea.
Aproape imediat după ce
am fost instalați într'o celulă, ni s'a adus mâncare. La un moment dat s'a
deschis ușa și au intrat 3
ofițeri. Un maior s'a oprit în fața primului pat și a întrebat:
—Cum te numești?
—Bentz Gheorghe.
—Și ce boală ai?
—Infiltrat bilateral.
—Bine, bine, infiltrat, dar unde s'a infiltrat, la mâini, la picioare, la burtă, unde?
—La plămâni, domnule maior.
Trecu la al doilea pat și întrebă, numele:
—Demetrescu Radu.
Căutară cu privirile spre profesor și maiorul întreabă din nou:
—Ce boală ai?
—Hemoptizie.
—Și unde ai imoptizia asta?
—Din cauza hemoragiei căilor respiratorii elimin sânge.
Maiorul a ridicat din sprâncene, a stat câteva secunde pe gânduri și a zis:
—Dacă e pe căile respiratorii, nu e vina noastră. Am fost informat că pe drum
ați avut de-
ale gurii, dar nu calde. Au fost bune?
Profesorul a răspuns: "Foarte calde, domnule maior !"
Au ieșit fără să mai cerceteze pe ceilalți.

A doua zi duba a plecat și nu s'a mai oprit până la Jilava, unde am fost duși
într'o celulă
din secția 1. Încă nu se servise masa de seară, când ușa se deschise și
gardianul Fătu a comandat
"drepti", în timp ce comandantul Czaki (mi se pare), însoțit de doi ofițeri, și-a
făcut intrarea în
celulă. Noi ne-am ridicat în capul oaselor pe pat.

Comandantul a întrebat care este Demetrescu Gyr.
—Eu, a răspuns profesorul.
—Am venit personal să te văd și să discut puțin cu dumneata.

Profesorul n'a scos nici un cuvânt. Comandantul se'ncruntă. Tăcerea devenise apăsătoare, când i s'a adresat din nou:

—De ce nu răspunzi?

—Eu răspund, am așteptat să terminați dumneavoastră.

—Să termin? Ce să mai termin?

—Nu mi-ați spus, domnule comandant, dacă discuția de care ați pomenit, doriți să fie purtată de la

om la om, sau de la comandant la întemnițat ?

În clipa următoare suita a ieșit ca o furtună, ușa s'a trântit cu putere și s'a ferecat.

Profesorul s'a așezat într-o poziție convenabilă și, calm, ne-a povestit despre o întâmplare

asemănătoare de la Aiud, unde colonelul Colier a făcut acelaș gest.

După ce s'a făcut numărătura și închiderea, profesorul își împărtășe îngrijorarea.

—Domnilor, am toate motivele să cred căăștia vor ceva de la mine. În ultima vreme prea am fost

asaltat. Nu mai departe, pe la sfârșitul lui Aprilie m'am pomenit cu gardianul care-mi spuse să-l urmez. De

la Zarcă am fost dus la celular. Știam unde mă duc, pentru că mai trecusem pe acolo. Au ei acolo o celulă la

parter, amenajată în chip de birou. Eram așteptat de un maior de Securitate, care la intrarea mea îmi făcu

semn să iau loc pe un scaun în fața lui. Am dat să trag scaunul puțin mai într-o parte, dar el a insistat să-l

las pe locul lui, pe motiv c-ar fi mai intim.

A scos un pachet cu țigări și m'a invitat să servesc. Bine'nțeles c'am refuzat politicos, spunându-i că nu

obișnuiesc. După aceasta a început:

— Domnule, am venit special pentru dumneata, de la București. Nu de mult eu am luat un nou birou în

primire, în acest nou birou am dat și de dosarul duminale și l-am studiat. L-am studiat din scoarță'n

scoarță. Mă înțelegi dumneata?

În urma acestui studiu sunt aici, să vă cunosc și să stăm de vorbă, deschis, de la om, la om. Eu vă

voi vorbi cu toată sinceritatea.

De la început trebuie să vă precizez că noi, pentru politica legionară purtăm toată adversitatea.

Această politică greșită a adus țării atâtea dezastre, până și cutremurul din 1940. Totuși nu ne-a putut scăpa

din observație simțul de adevăr care se găsește destul de dezvoltat la unii legionari, printre care vă consider și

pe dumneavoastră și de aceea am venit să discutăm. Am observat că nu sunt negativiști, în sensul că își dau seama

că realitatea palpita și nu o neagă din nu știu ce motive absurde. Adică am ajuns la concluzia că legionarul

vede, pipăie și spune sincer, este sau nu este bine. De exemplu, de când ești arestat ?

— Domnule maior mi-ați spus că ați studiat dosarul din scoarță'n scoarță și de aici trag concluzia că știți, și dacă știți cred că nu are rost să mă mai întrebați. Și după aceea spuneți că aveți o adversitate, pe care o declarați fățiș și din capul locului, iar ca să subliniați pretinsul dezastru, ne puneți în spate și cutremurul.

Dar nu comparați acest dezastru cu cataclismul, ca să folosesc un cuvânt apropiat de al dumneavoastră, adus de comunism. Asta ca să discutăm de la ideologie la ideologie.

—Perfect. Imi place că discuți deschis, fiindcă am zis, vorbim de la om, la om. De fapt ce voiam să întreb

este că nu știu dacă dumneata ai fost informat de către noii veniți pe aici, așa cum se obișnuiește prin peni-

tenciare, despre marile transformări prin care a trecut țara noastră. De aceea am întrebat de când ați fost

arestat. Uite domnule, noi într'un interval uluitor de scurt istoricește, am făcut lucruri de neînchipuit. De

necrezut, domnule, mă înțelegeți? Dacă ai vedea Bucureștiul, nu l-ai mai recunoaște. Dar să nu mă

opresc la el. Să luăm alt oraș. Uite de pildă Craiova dumată, de care ești poate legat, a răsarit ca

din pământ, cu spitale, creșe, case de nașteri și câte și mai câte. Și ce este mai interesant tovarășe . . .

—Domnule maior, pardon, eu nu sunt tovarăș, i-am replicat scurt. El continuă:

—In virtutea obișnuinței, știi, mă adresez altora cu tovarășe. Domnule Demetrescu, cum

spuneam, ce este foarte interesant ... că am ajuns până acolo cu realizările noastre, încât diferența

dintre sate și orașe aproape că nu mai există. Da, da, să nu vi se pară lucru de glumă, o vom șterge

domnule această diferență, ascultă ce-ți spun eu. Păi dacă ai vedea librăriile încărcate cu cărți, excelent

ilustrate și din hârtia cea mai fină, ai fi îndemnat să scrii și dumneata și să tot scrii, mai ales că sursele de

inspirație se expun vederii, pipăitului și, mă rog, la toate simțurile noastre, că avem destule.

Mihail Sadoveanu, Zaharia Stancu, Mihai Beniuc și atâția alții se întrec în a cânta aceste

opere de creație socialistă.

Și iată, domnule, pentru ce am adus în discuție simțul de adevăr al unor legionari. Fiecare am

greșit, dar principalul este ca omul să recunoască. Domnule, asta este! Crezi dumneata că cererile

de iertăciune nu sunt luate în seamă? Dumneata știi cum e românul iertător și, după aceea, e

născut și poet. Este suficient să ieși pe stradă și să privești marile prefaceri și gata ești, inspirat.

Nu mai departe, eu, care sunt ofițer superior domnule, acum un an când mi-am luat "Bacul", m'am hotărît să mă dedau la poezie. Superiorii, când au auzit, pe capul meu, ca să urmez cariera militară, că de scris pot să scriu cât poftesc în orele libere. Și scriu domnule, numai că nu le prea termin domnule, din cauză că vezi dumneata, mă'ncearcă noi și noi subiecte și probleme. Oricum dumneata ești profesionist, dumneata poți să scrii biblioteci întregi, mă înțelegi? Și vei fi înțeles!

Am dat din cap, eram obosit și plictisit de turuiala poetului securist. Cu coada ochiului îl observam că se uita la ceas. El a mai înșirat mult și la un moment dat mi-a zis:
—Eu m'am lăsat captat de discuție și dumneata nu mi-ai spus nimic.
—Ce vă pot spune, căci nu știu nimic din cele ce le-ați relatat. Și dumneavoastră o știți prea bine. Noi numai de la bufnițe și cucuvele mai aflăm vești. Realitățile pe care le vedem noi, ne înfioară numai la gândul că soarta neamului românesc a fost crudă și că pot veni alte nenorociri mai mari pe capul nostru. De 12 ani închisorile gem și, cu tot numărul enorm al morților, constatăm că alții răsar în mijlocul nostru pentru a muri tot în veșnicia realizărilor pe care le vedem, le pipăim, le auzim: toată țara asta e închisoare. Cei ce vin aici, sosesc din alte cazne, desfigurați și bolnavi, munciți ca pe timpul faraonilor.

Domnule maior, eu pot prea bine să vă vorbesc de Aiud, de gratii, de guzgani. Pot deasemenea să vă vorbesc de simțul adevărului palpabil, de care ați pomenit, dar în legătură cu tristețea care mă cuprinde când aud zgomotul căruței care transportă morții la groapa comună. Nu este în firea mea de a contrazice pe cineva, eu vă cred pe cuvânt până voi ajunge să pipăi, și numai atunci să cred cu adevărat. Toate câte vi le-am spus, am făcut-o fiindcă m'ați întrebat despre veștile pe care le primim de la cei ce vin de "afară", adică dintr'o închisoare de exterminare în alta. Am fi fericiți să nu mai vină.

În timpul detenției, eu nu am făcut cereri de iertăciune. V'ați deplasat pentru mine și vă mulțumesc. Ce aș putea să vă mai spun? Maiorul băgă mâna sub ziarul de pe birou. Eu l-am observat și am zâmbit. El îmi spuse parcă confidențial: "O să am de furcă cu banda asta".

După aceea, cu o voce gravă a adăugat: "Nu uita nimic din ce ți-am spus. Ai timp să judeci cum se cuvine, pentru c'ai îmbătrânit pe aici".
Și profesorul, obosit de această relatare, a tăcut încercând să se odihnească. Se simțea liniștit și mulțumit ca după spovedanie.

Peste 2-3 zile, într-o dimineață am fost duși în poarta Jilavei, unde ne aștepta o dubă. În ea se găsea și Ghica, fostul prefect al poliției Capitalei. Ajunși la spitalul Văcărești, am fost conduși la diferite servicii. La întoarcere s'a observat că Radu Gyr și Ghica lipseau. Probabil au fost internați.

"SPITALUL" JILAVA

O cameră ca toate celelalte, o hrubă pe ai cărei pereți mustea apa, se numea "spital". Paturi suprapuse, hârdău pentru tinetă, hârdău pentru apă și câteva schelete ce-și scuipau plămânii.

Într-o zi a fost adus Turcu Viorel, un economist, învinuit de a fi format un guvern în care el trebuia să dețină portofoliul Economiei naționale. A venit după el Popescu Gheorghe, avocat, condamnat pentru spionaj în favoarea americanilor și purtat prin lagărele de exterminare din Rusia. Prin Aprilie 1956 și-a făcut apariția un procuror al Capitalei, un anume Popescu. Regimul nu se deosebea cu nimic. Era normal. În regimul comunist toți sunt "egali".

Pe data de 11 Iunie, aniversarea a 8 ani de la naționalizarea industriei, în mijlocul bolnavilor s-a ivit un procuror însoțit de doi ofițeri, și li s-a adresat:
- "Domnilor aș vrea să cunosc nemulțumirile ce le aveți în legătură cu felul în care sunteți tratați ca de-ținuți și ca bolnavi. În afară de aceasta mă interesează problemele strict juridice, sau dacă aveți ceva de contestat. Tot odată vă aduc la cunoștință că fiecare are dreptul să scrie reclamații, plângeri sau cereri de iertăciune, la oricare din organele de stat sau de partid. Puteți să scrieți direct în URSS, la Comitetul Central sau la Sovietul suprem. Dacă este cazul puteți face întâmpinări scrise la procesele ce sunt în curs de judecată. Corespondența dumneavoastră, vă asigur, nu va fi sub nici o formă cenzurată. Pentru aceasta s-au amenajat camere speciale în care puteți scrie maximum 3 zile. Trebuie numai să cereți șefului de secție să fiți duși în camerele de care am amintit și veți putea scrie. Eu nu sunt grăbit, așa că pot asculta nemulțumirile pe care le aveți. Ce este posibil, se

va rezolva pe loc. Ce nu se poate acum, eu îmi notez și vă voi comunica în termen de 15 zile.

Oamenii erau buimăciți. Așa ceva nu visaseră să audă. Și în această atmosferă de suspiciune, unul sparge gheața:

- Domnule procuror, mă numesc Bentz Gheorghe, de aproape 4 ani colind prin închisori și lagăre de muncă forțată, nu vă mai spun ce am îndurat în această perioadă, dar sunt nedumerit că nimeni nu mi-a spus pentru ce sunt arestat. Când întrebam pe cineva, eram înjurat și făcut bandit. Dar eu n-am furat niciodată și nimeni nu m-a întrebat nimic.

- Domnule, mi-am însemnat numele și în 15 zile ai să știi.

- Altcineva?

Fostul procuror al Capitalei s-a ridicat din pat și a înfruntat privirea fostului subaltern, care a avut o tresărire.

Acesta, după o scurtă ezitare, i s-a adresat fostului șef:

- Dumneavoastră?

- Domnule procuror, eu protestez pentru neaplicarea regulamentului privitor la funcționarea penitenciarelor, semnat și aprobat de forurile superioare de stat și de partid. Acest regulament nu transformă salariații penitenciarelor în slugi, dar nici în călăi. Salariații nu sunt, cel puțin după regulament, organe de tortură. De aceasta se ocupă securitatea, după cum fiecare dintre noi a constatat și cred că știți și d-voastră.

Condițiile elementare de igiena sunt nesocotite în acest loc suprapopulat, unde în orice moment o epidemie poate să izbucnească. Nu avem apă nici de băut, iar de spălat nici nu se pune problema. Puțim ca hoiturile. La două săptămâni se zice că suntem duși la baie, într-o goană teribilă. Practic apa este lăsată să curgă 3-4 minute, când fierbinte, când rece. Rămânem năclăiți cu săpun, fiindcă suntem scoși cu forța afară. Nu avem periute de dinți, nu putem să ne spălăm zdrențele ce se cheamă lenjerie. La plimbare nu suntem scoși.

Avem între noi bolnavi de plămâni, de inimă, dar îngrijirea nu există. Acesta se numește spital. Nu avem corespondență cu familia, ca cel puțin de la ea să primim cele necesare. Ar trebui să avem, conform regulamentului, pachet și vorbitor. Dar nimeni nu a beneficiat de așa ceva. Unii din noi nici nu au fost judecați de ani de zile.

În schimb avem sudalme și bătaii, un regim diferențiat în rău față de condamnații de drept comun, deși nici unul dintre noi n-a săvârșit vreo crimă.

Dacă salariații penitenciarelor se opun aplicării regulamentului, înseamnă că se opun organelor

semnatare și implicit statului.

Ofițerii de securitate și miliție, care-l însoțeau pe procuror, l-au săgetat cu privirile pe dl. Popescu, dar n-au zis nimic.

Procurorul venit în inspecție ni se adresează calm, fără a-l lua în seamă pe fostul lui șef:

- Domnilor, începând de mâine dimineață veți fi scoși la aer o oră pe zi, la baie veți fi duși o dată pe săptămână, iar apa va curge încontinuu timp de 20 de minute. Salariații penitenciarului și chiar comandantul vi se vor adresa cu "domnule".

Despre restul problemelor veți fi ținuti la curent în 15 zile.

Dacă mai are cineva de raportat ceva, însă să nu se mai repete, vă rog să expuneți fără teamă.

Cum nimeni nu a mai avut ceva de spus, procurorul și însoțitorii au ieșit spunând "bună ziua".

În închisoarea subpământeană, în cavourile de la Jilava a fost un mare eveniment, ceva neașteptat și

scheletele însuflețite au început să discute, să-și pună probleme:

Ce oare s-o fi întâmplat de a transformat pe lupi, în mieușei?

Să-i fi apucat mila de atâtea cadavre și sânge ce a curs? Să-și dea ei oare ura de moarte împotriva noas-

tră, după care și-au câștigat faima de călăi, pentru un strop de omenie? De bună voie n-au făcut-o.

Care să fie motivul de s-au văzut constrânși să-și schimbe comportamentul?

În orice caz, moralul s-a ridicat. Oamenii au început să facă glume, în primul rând cu privire la procuro-

rul care-și pierduse funcția și la cel ce și-o mai păstra. Noutatea a avut și darul de miracol: foarte mulți din fosta

Siguranță a statului, care se găseau acum printre deținuți, au început să-și facă procese de conștiință, să se

frământa. Li se oferea posibilitatea să spună adevărul. La data când au fost anchetați li s-au cerut note despre

comuniștii care au fost informatori. Dar listele nu au fost complete deoarece unii dintre ei ocupau funcții mari,

iar pe de o parte așteptau recunoștință de la ei, pe de alta se temeau să-i divulge. Dar recunoștința nu se vedea

nici după 7-8 ani de la arestare. Acum, privindu-se în ochi, au luat hotărârea să spună adevărul. Mulți dintre cei

de acolo, aflau lucruri pe care niciodată nu le-ar fi bănuț. Numărul de 7-800 comuniști până în 1944, nu mai era

o noutate. Devenise certitudine confirmată de cei care-i avuseseră în mână, dar ceea ce era și mai important era

faptul că mai mult de jumătate fuseseră agenții serviciilor de informații și primiseră bani. Până și printre

comuniștii din închisoare se găseau agenți. După aceea se cunoștea că erau finanțați numai prin ajutorul roșu

trimis de Moscova prin intermediul unor conturi ale lui Petru Groza. Deci comuniștii erau pe de o parte salariați ai Moscovei, iar pe de alta, o parte din ei primeau salarii duble, fiind plătiți și de Siguranță. Între foștii polițiști au început consultări despre ștabii de azi, care ieri le-au fost subalterni. Discret își schimbau numele lor și le împrăștiu. Chiar dacă erau în camere diferite, căutau, atunci când ieșeau la plimbare sau la baie, să treacă pe sub fereastra unuia și să întârzie câteva secunde pentru a comunica sau a primi un nume, o dată despre un fost agent.

Procurorul Popescu era frământat. Pentru el dorința de a scoate la lumină unele lucruri murdare, - măsuri sau înscenări de procese, - devenise o chestiune mai mult de răzbunare decât de restabilire a adevărului. El înțelegea că demascând pe unii din partid și guvern se demască și pe el. Dar tot el căuta să se apere, motivând că în funcția pe care o avusese intervenise constrângerea morală și materială. Nu se putea opune unor ordine, chiar dacă acestea nu se încadrau în lege. Și cum s-ar fi putut opune, când știa că scaunul lui depindea de cel care îi da dispoziție? Dacă nu executa el, se găsea imediat un altul. Avea mulți "prieteni" care îl invidiau și care ar fi fost gata să-i ocupe locul. O spunea deschis: "în afară de patul moale și cald nu mă interesa nimic. Nici politica și nici viața socială a Țării. Eu am făcut servicii și am cerut plată pe măsură. Cunoscând legile, mă ascundeam cu abilitate printre ele, așa cum mă ascundeam și față de cei care mă plăteau. Ei bine, numai de Dumnezeu n-am știut să mă ascund. Probabil că de la El mi s-au tras toate câte le pătimesc. Cine altul, decât El, putea să facă posibilă o așa țesătură de împrejurări care să conducă la distrugerea mea? Eram agreat, bine văzut, aveau nevoie de mine și îi serveam. Și acum sunt aici". Lumea a început să-și scrie păsurile, căutând să-și mai descarce nervii de atâta nedreptate, sperând în vreo minune.

Trei zile a scris procurorul nostru. Dacă avea mai mult de relatat, spunea că ar fi scris. Nouă ne povestea că a trimis un memoriu lui Dej despre unii, și altul la Comitetul Central al URSS, despre Dej. L-au costat cam scump cele scrise. Deocamdată se accentuase ticul pe care-l avea de a duce mâna stângă spre umărul drept, odată cu întoarcerea capului, ca omul care-și aranjează cravata. De multe ori rămânea cu privirea pierdută-n gol, absent la tot ce se petrecea în jurul lui. El era magistratul solitar care "muncise" pentru a-și

câştiga pâinea fără grijă. Acum, poate se întrebau cei din jur, se gândeşte la zecile de mii de ani de închisoare care i-au fost ceruţi în schimbul plăţii, şi poate la cei ce fuseseră executaţi. Un alt Popescu, dar Gheorghe, venit direct din Rusia în camera zisă spital al Jilavei, era avid după noutăţi din ţară, din toate domeniile. S-a găsit domnul Cucu, revizor contabil, să-l pună la curent cu tot felul de lucruri, printre care şi de-ale lui Bulă. I l-a prezentat ca un personaj de mare circulaţie, întâlnit peste tot, savurat de toţi, îndrăgit de toate generaţiile. Bulă nu era nici - doina - străbunilor noştri, cântată prin desişul pădurilor în vremuri de tristeţe sau res-trişte ca o expresie a sentimentelor calde şi pline de speranţă; nu era nici - balada - coborîta pe cale orală din generaţie în generaţie; nu era nici Făt Frumos, Toma Alimoş sau Gruia lui Novac la vârsta când eroii mânuiau paloşul; despre el nu se spun poveşti şi nici nu se începe cu "a fost odată"; el este contemporan cu noi şi se trans-pune în mii şi mii de ipostaze, modelat de oameni după chipul şi asemănarea suferinţelor la care au fost supuşi, înţelepciunea populară face aluzie directă şi usturătoare la adresa moravurilor şi năravurilor epocii scornite de marxism. Bulă e singurul care pătrunde până-n sferele cele mai înalte, descreţind fruntea cu poveşti, ţinând seamă de locul unde se găseşte.

Intr-o zi, după închidere, domnul Turcu s-a adresat celor de faţă:
"Domnilor, pentru că sunt pe post de ministru 5 ani, numai dacă n-o cădea cabinetul, daţi-mi voie să-mi aleg o poziţie pe măsura funcţiei", şi după ce şi-a aranjat boarfele la spate, a început:
- "Înainte de arestare mă gândeam cu nevastă-mea că am fost invitaţi la mulţi, că am petrecut de minune dar că la noi nu prea a fost uşa deschisă. Nevastă-mea, cum o lăsase Dumnezeu cu simţul prevederilor şi al vremurilor, mi-a zis că şi ei îi era jenă să mai meargă la alţii până nu invită pe cineva la noi, dar că 1.000 de lei, cât s-ar cheltui cu o simplă masă, erau nişte bani ce nu ne dădeau afară din casă. Avea dreptate, pentru că trimitea maicăsii 500 lei pe lună ca să-i completeze cei 60 lei primiţi lunar de la colectivă, iar sora ei era în ultima clasă de liceu întreţinută tot de noi, plus toate celelalte cheltuieli pe care trebuia să le suportăm. Totuşi, după o trecere în revistă a obligaţiilor, ne-am hotărît. Eram eu şef de serviciu în minister, cu un salariu bunicel, dar cumpărăturile le făceam la negru. Ce să vă mai spus? I-am invitat pe toţi faţă de care aveam obligaţii, cu nevestele, în plus am chemat şi un subaltern care mă copleşea cu amabilităţile la serviciu. Cum nu avea nevastă,

a venit singur. Ne adunasem vreo 15, ca la o nuntă mai modestă, fără dar. Preparasem mâncare și băutură, încât toată lumea părea mulțumită. Când întâlneam privirea nevestii, o felicitam cu recunoștință. Și ea părea mulțumită. Glumele și voia bună ne încălzise. Bulă se transpunea în fel de fel de situații, care mai de care mai comice. Pe la ora 23, Bulă ajunsese șef de guvern, în hazul tuturor. Dar cum Bulă era războinic din fire, căzuse de data aceasta într-o tristețe fără remediu. Sfetnicii nu mai știau ce să-i facă pentru a-i intra în voie. Unul dintre ei, mai deștept, cunoscând pricina cumplitei decepții, îi zise:

- Prea luminate Bulă, ți-ai distrus toți adversarii politici, le-ai desființat partidele, iar acum când nu mai ai cu cine lupta, te descurajezi? Uite ce-ți propun. Dă sfoară în țară și anunță-ți supușii că au voie să facă ori câte guverne de opoziție doresc. Iar tu cu marea ta înțelepciune, te înfigi în ei și-i distrugi ca pe ceilalți.

Povestea mie nu mi-a plăcut, dar mi-am zis că nu se cade ca în calitate de gazdă să stric seara oferită invitaților. Dar cum această funcție solicita discuții de durată, pe la ora 4 dimineața, după plecarea musafirilor, mă văzui invitat la Ministerul de interne. Mașina mă aștepta la poartă. Mi-am dat seama imediat că nu era pentru a mă pune în funcție. Aghiotanți mă așteptau destui afară, în stânga, în dreapta, în față, plus șoferul, fără să mai vorbesc de o altă mașină care ne urmărea.

La anchetă erau prezenți toți cei de la petrecere, în afară de subalternul meu care ne angrenase în jocul cu Bulă. Curios era că de câte ori aduceam vorba de Bulă, anchetatorii mă plesneau și-mi ziceau să nu-i mai zic așa. Exasperat am întrebat: Cum să-i zic domnule ofițer? "Zi-i Dej", a fost răspunsul lui. „Ba să-i zici dumneata, că eu îi spun Bulă" și cu toată bătaia mâncată, tot așa l-am trecut în declarații. La proces, acest Bulă a fost servit de procuror ca probă de acuzare pentru a dovedi denigrarea șefului de partid.

Am cerut martori nevestele noastre care au fost de față și pe subalternul meu. Și s-a spus că în lot va fi audiată toată lumea. Închipuiți-vă ce a fost de noi când am auzit și de lot. Dar de adus tot nu i-au adus.

Primul ministru făcut de Bulă, luând cuvântul la proces, a spus printre altele:

- "După punerea în scenă a acestei comedii, am impresia că instigația și provocarea ocupă loc de cinste în fața instanțelor militare de judecată. Și nu mă miră că în lumea nouă, bazată numai pe propagandă, dacă omul ar putea ucide cu gândul și fecunda cu ochii, toate străzile civilizației marxiste ar fi pline de morți și copii, nemaiputându-se manifesta și defila".

Nouă ne-a plăcut ce-a zis, dar judecătorilor nu, pentru că l-au condamnat la 12 ani temniță grea.

Cei din fostul serviciu de Siguranță al statului au tot scris, peste o lună de zile.

După calculul celor din

celulă, trecură mai mult de o lună și jumătate de la vizita procurorului. Pentru el nu se scurseseră cele 15 zile

promise ca termen de răspuns. Probabil calculul se făcea după alte metode.

În sfârșit, la aproape două luni după calculul calendarului gregorian, a venit ofițerul de la grefă și a

comunicat rezultatul investigațiilor în două cazuri:

1. Bentz Gheorghe avea fixată data procesului, la 4 ani de la arestare, fiind învinuit de crimă de

uneltire împotriva clasei muncitoare.

2. Condamnarea la 20 de ani a avocatului Popescu Gheorghe căzuse. El fusese condamnat în URSS.

A fost anunțat că urmează să fie re judecat de Tribunalul militar din România, fiind acuzat de

spionaj în favoarea americanilor.

Avocatul Gh. Popescu, la auzul celor comunicate, a rămas indiferent. După ce s-a închis ușa ne-a spus

că nu-l mai interesează nici anularea sentinței rusești, nici judecata

românească deoarece Rușii l-au aranjat așa

de bine, încât nu știe cât va mai trăi, că în ceea ce privește judecata

românească s-a lămurit din câte a auzit aici,

în închisoare, și chiar o eliberare în zisa libertate a regimului comunist ar fi similară cu o condamnare la moarte

lentă. Așa a început să-și depene amintirile dintr-o lume pe care n-o

cunoaștem în cruda ei realitate: lumea

intrigilor nevăzute și totuși prezente, între prieteni și parteneri, și nu greșim dacă spunem "ca-n junglă".

Iată pe scurt povestea: "Liceul l-am urmat la Buzău și facultatea de Drept am terminat-o cu brio la Bu-

curești. Fiind tânăr, era greu să lucrez pe cont propriu. Cum fusesem apreciat de Istrate Micescu, m-am gândit să

mă prezint cu rugămintea de a lucra în cabinetul lui. Maestrul m-a primit

bucuros. Colegii mă invidiau. La drept

vorbind aveau dreptate pentru că, lucrând pe lângă un maestru de talia lui, cartea de vizită căpăta o valoare de

necontestat. Toate erau bune, însă se punea problema armatei, pe care n-o făcusem. Mi-am îndeplinit și datoria

aceasta, așa că în anul 1942 mă găseam ieșit sublocotenent repartizat la o unitate de transmisiuni. În această

unitate eram prieten la cataramă cu un sergent Vergoti, de la care învățasem limba rusă, atât cât să mă descurc.

Deoarece doream s-o deprind mai bine, hotărâsem ca în afara orelor de program să vorbim numai rusește. Uni-

tatea noastră fiind în deplasare, eu îl purtam prin toate locurile de cazare.

Superiorii îmi atrăgeau atenția că acest

sergent era basarabean din Ceatarlunga și că mă va bolșeviza. M-am convins că nu era așa. Vergoti mi-a povestit cum la răpirea Basarabiei, în 1940, s-a hotărât să plece prin raiul sovietic pentru a-l cunoaște. După 6 luni de alergătură prin diverse orașe rusești, inclusiv Moscova, nu a știut cum să facă calea întoarsă mai repede. La trecerea Prutului spre Moldova a avut greutăți, dar cu riscul vieții, a reușit. Povestea că prin raiul sovietic, ori ca oficialitate ori ca turist, ghidat numai pe unde vor cei care te conduc, poți să înțelegi că toate sunt altfel de cum ar fi firesc. El, care a trăit o jumătate de an și a pipăit, cunoștea mai bine lucrurile și-mi confirma căte ceva din câte aflasem și eu, despre viața și "bunăstarea" cetățenilor sovietici. Vergoti, după înapoierea din Rusia, a fost încorporat și repartizat la unitatea noastră și împreună am trecut Prutul, Nistrul, Bugul, Donul și am ajuns în fața Stalingradului, unde am picat prizonier cu regimentul meu în Ianuarie 1943. Ce-am văzut și ce am auzit din gura oamenilor de la sate și orașe, precum și de la prizonierii pe care îi luasem pe acest traseu străbătut cu piciorul, mi-au confirmat cele spuse de Vergoti. Explicarea fenomenului de supunere era teroarea care timp de un sfert de secol i-a măcinat pe oameni, aducându-i în starea de animal, a- ceea de a executa numai la comandă. Auzul cuvintelor "Siberia" și "închisori" îi îngrozea. Toți tremurau de teamă. Când duba neagră oprea la poartă, orice mișcare înceta în casă, și numai după ce vedeau că de data asta era ridicat vecinul, de-abia atunci începeau să se roage în genunchi, mulțumiți că au scăpat și acum. Am picat în același lagăr cu Vergoti și, descurcăreț cum era, făcea pe translatorul, reușind să mai obțină câte o pâine, pe care o împărțea cu cei din jur.

Prin Martie 1943 s-a făcut o nouă triere: ofițeri, trupă și ostași. M-au despărțit de Vergoti și alți prieteni dragi, și am ajuns într-un lagăr la vreo 100 km. de Moscova, unde am nimerit peste un tratament mai bun. Aici ni s-au făcut fișe individuale și am dat autobiografii. Cei care cunoșteau limbi străine trebuiau să o traducă în fiecare din limbile cunoscute. A avut loc o nouă triere și am rămas pe loc numai cei care cunoșteam limba engleză. Nu după mult timp a avut loc o selecție după studii, în urma căreia am fost trimis la Moscova, unde am fost internat într-un spital și supus unui control medical aspru. Într-o zi și-a făcut apariția în camera mea un colonel rus și mi-a vorbit calm, spunându-mi că războiul are nevoie de oameni de valoare, cinstiți și că deși sunt prizonier, el vrea să stea de vorbă serios cu mine, dacă mă consider un om corect.

Că sunt credincios l-am asigurat, dar despre valoare am spus că nu eu sunt cel care apreciez.

Mi-a promis că mă va invita la el să discutăm de la om la om.

A doua zi, cu o mașină, am fost dus la biroul colonelului, care mi-a spus că a reflectat asupra mea și că mi-ar propune să fac un curs de diplomație. Am acceptat. Cursurile au avut loc într-un fost conac, unde eram nouă candidați. Am urmat un program foarte riguros.

La ora 6,30 era deșteptarea. De la 7,15 făceam o jumătate de oră gimnastică și în special alergări. După ce luam dejunul, urma o oră de călărie până la 9,30, când intram la cursuri până la ora 15.

După amiaza aveau loc cursuri de foto și discuții asupra cursurilor de dimineață.

În Iunie 1943, terminând aceste cursuri, am început altele în legătură cu șoferitul și pilotajul, iar de două ori pe săptămână participam la ore de "comportament în societate", unde ne întrețineam cu dame și bărbați stilați, unde dansam și eram supuși tentației.

În luna Septembrie 1943 am fost parașutat într-o noapte pe un câmp de lângă Mariopol, de unde m-am

întors cu fotografii conform indicațiilor primite. În Octombrie și Noiembrie am avut de îndeplinit alte misiuni la

Ghenisec și Nicolaev și din ambele situații am ieșit cu calificativul excepțional. Eram făcut parcă pentru a mă

expune pericolului. În primăvara lui 1945 am ajuns la Leipzig, unde am rămas până în ziua capitulării. Pe data

de 9 Mai 1945 nu mai eram eu. Ajunsesem fiul unui industriaș din Leipzig care fugise în Berlinul ocupat de

americani. Aveam un pașaport cu numele de Schultzer Georg, cu vize din mai multe țări. Pașaportul era ori-

ginal, numai poza măsluită de specialiști ruși. În Leipzig fusesem inițiat în afacerile industriale și de familie ale patronului.

În Berlin urma să intru în legătură cu un maior american. Nu mi-a fost greu, mai ales că de la prima

întâlnire s-a stabilit între noi o simpatie reciprocă. L-am tatonat timp de câteva luni și între timp țineam la curent pe Ruși despre nivelul relațiilor noastre.

După ce m-am convins că maiorul nu era filo-rus și nici în serviciul de spionaj al NKVD, i-am spus adevărul. El a raportat mai departe și am convenit să intru în serviciul lor de spionaj.

Ei mi-au pus la dispoziție niște copii, după niște documente furate de serviciul de spionaj rus, pentru a le verifica autenticitatea. Eu le-am predat Rușilor în Berlinul ocupat de ei și le-am cerut bani pentru a plăti pe cei

care mi le-au furnizat. Figura cu prezentări de documente s-a mai repetat, însă la Moscova această afacere m-a cam umbrit. Ceream bani pentru lucruri pe care ei le aveau.

Americanilor le prezentam doar vorbe în legătură cu falsitatea aliaților, dar ei erau deja informați.

Între timp mă ocupam cu articole de propagandă împotriva rușilor și le publicam sub pseudonime.

Aveam un caricaturist bun, pe care-l plăteam regește, și pe desenele lui, eu treceam doar textul.

Simțeam că Rușii sunt nemulțumiți și bănuitori, și am încetat de a mai trece în Berlinul răsăritean. Am

spus maiorului american că trebuie să plec și după câteva zile mi-a spus să merg la Koln, unde mă va ține la curent când să plec mai departe.

Cum nu-mi venea să stau, am mai dat o fugă la Berlin, la caricaturist pentru a mai lua ceva desene.

Aveam o stare nervoasă neobișnuită. După 2 zile, spre seară, mă îndreptam spre gară. Pe drum o mașină s-a

oprit lângă mine și m-au poftit înăuntru. Revolverul era îndreptat spre mine.

Am protestat, făcând pe omul

jignit. Le-am spus că sunt pe punctul de a prinde niște documente de mare valoare. Însoțitorii mi-au spus că nu

ei decid. La fel mi-a spus și colonelul rus de la Berlin.

Am ajuns cu avionul la Moscova. Eram o piesă rară. Numai că aici, după ce m-au deșurubat din toate

mădularele, m-au condamnat la 20 de ani și m-au aruncat în închisoare.

Inchisoarea din care am venit aici, este una specială, numai pentru cei ce au lucrat în spionaj. Pe

sovietici îi interesează ca aceștia să nu mai vorbească. Spionul sovietic termină în închisoare din mai multe

motive: ori nu dă rezultate, ori a fost surprins că face joc dublu, ori știe prea multe și devine periculos. Rușii

învălesc pentru spionaj sume fabuloase, au școli speciale și unii se ocupă chiar de copii.

ACTIVITATEA AMBASADEI ROMANE DE LA BERNA - spionaj

După conferința de la Geneva, 1954, țările comuniste căutau să câștige timp, să se pregătească pentru un

nou asalt, în Indochina. Același lucru îl căuta cu disperare Rusia, care nu-și găsea stabilitatea în interior, după

moartea lui Stalin, în timp ce în exterior era confruntată cu încercările de liberalizare din Polonia, Cehoslovacia, Germania de Est, Ungaria, România.

Lăgărul comunist troznea.

Rusia căuta cu abilitatea-i cunoscută să pară "porimbelul păcii", în timp ce infiltra spre Apus agenți care

să dezinformeze opinia publică. Urmărea destabilizarea lumii libere occidentale, pe toate căile.

La începutul anului 1955 teroarea comunistă se întindea pînă în Austria. Profitîndu-se de neutralitatea Elveției, țările comuniste își plantaseră spioni acolo; România, care făcea jocul Moscovei, era prezentă la Berna prin ambasadorul Ștofel. Da, el reprezenta interesele zise ale României comuniste. În spatele lui se crease o agentură de spionaj în favoarea Uniunii Sovietice.

Totul era cunoscut.

Se știe că șoferul Șetu, nu era șofer. Era colonel de securitate și alerga zi și noapte, ba în Germania, ba în Franța, Italia sau Austria, munea ca o albină și venea încărcat ca la "stup", cu fel de fel de informații. Spionaj sub masca prieteniei.

Totul se știa. Era nevoie de dovezi. Ambasadorul trebuia prins viu pentru a dovedi "lumii libere"

adevăratele "intenții pasnice" ale țărilor comuniste care prin ambasade se ocupau numai de spionaj.

Șoferul, adică domnul colonel de securitate, a plecat pe 14 Februarie 1955 să ia corespondența de la Zurich.

Cei patru tineri români care își asumaseră sarcina să prindă viu pe ambasador, cu tot materialul compromițător, și-au făcut apariția în incinta ambasadei de la Berna.

Codrescu și Ochiu au rămas în curte să urmărească sosirea șoferului.

Puiu Beldeanu și Ion Chirilă au intrat în clădirea unde locuia șoferul și i-au imobilizat soția.

Spre seară zisul șofer a venit însoțit de două persoane, a lăsat un sac cu corespondență și a plecat.

Târziu, în noapte, a revenit și a căutat să ducă mașina în garaj.

A fost somat să ridice mâinile. N-a făcut-o. În schimb a rupt-o la fugă, dar cei doi care l-au somat, l-au măsurat cu pistolul de jos în sus. Nu a murit. A dispărut. În patru labe. N-a fost găsit.

La declanșarea focurilor de pistol, Beldeanu și Chirilă au coborât. Cu pistoalele au spart geamurile și au intrat în ambasadă. Ambasadorul Ștofei și telegrafistul au scăpat sărind pe fereastră, de la etajul 2.

S-a reușit să se pună mîna pe documente compromițătoare.

A doua zi dimineața Șetu a fost găsit sub o țisă plîngătoare. Trăia încă. Dus la spital, și-a dat sfârșitul.

Puiu Beldeanu și prietenii lui au făcut totul pentru a demonstra lumii libere adevăratele intenții ale

țărilor comuniste, care terorizau o sută douăzeci de milioane de oameni.

Beldeanu fusese martorul ocular al falsificării alegerilor din România de la 19 Noiembrie 1946. El a

plecat în fruntea manifestației țăranilor nemulțumiți care au pornit a doua zi de pe valea Chiueștilor și au luat cu asalt Dejul.

Și tot el a fost cel care de la poalele Bobârnei a adus buletinele reale ale voturilor, coapte într-o pâine cât roata carului, spre a dovedi misiunii americane de la București adevărata situație. L-am întâlnit, în timp ce era urmărit, atât în munți cât și la București, plin de energie și hotărât. După arestare și torturare, primul gând a fost să arate lumii libere adevărata politică a țărilor comuniste. Cum putea Beldeanu din Târgu Lăpuș să uite jalea fraților lui?

Ziarul elvețian "Neuer Zilrcher Zeitung" urmărind desfășurarea ocupării ambasadei române comuniste de la Berna, scria pe drept cuvânt în articolul din 21 Iunie 1956: "Prin acțiunea lor, ei au socotit că-și vor face cunoscut glasul, în numele celor deportați, torturați și deposezați de drepturi".

La închisoarea Gherla, zisul comandant Goiciu s-a adresat deținuților politici care aflaseră între timp de cele petrecute în Elveția: - Măi bandiților. Nu scăpați nici unul de noi. Vă scoatem ochii. Dacă visați la americani, numai cu ochii scoși o să vă găsească.

Rusia și țările comuniste au căutat totdeauna să facă spionaj și să fure secrete din țările occidentale sub acoperirea calității de diplomat. Șoferii erau în general ofițeri de securitate și alergau fie la aeroporturi, fie prin diferite țări pentru a primi informații și a expedia materialele obținute. Unii dintre șoferi sunt chiar ofițeri superiori. De exemplu, locotenent colonelul rus, Fokin, era șoferul unui atașat militar, în timp ce un comandant de flotilă sovietică era tot șofer în Statele Unite.

În aceeași perioadă colonelul Rudolf Abel a fost arestat, în 1957, la New-York, unde lucra sub o identitate falsă, într-un mic studio din Brooklin, ca pictor. El conducea o vastă rețea de spionaj rusească, și reușise să obțină informații asupra uzinii unde se fabrica bomba – A. În anul 1962, el a fost schimbat cu Francisc Powers, pilotul avionului U2 care a declanșat "scandalul" din Mai 1962. Datorită acestui avion, Nichita Hrușciov a făcut să eșueze conferința de la Paris și să înăsprească politica Rusiei față de America.

NESIGURANȚA SE INSTAURASE PESTE TOT

Comuniștii se suspectau unul pe altul și căutau să se ploconească în fața celui mai tare, care la acea dată

era Gheorghiu Dej. Dar nici el nu era sigur de scaun, din cauza dezghețului. Naviga prudent. Exterminase oame-
nii politici care se gândiseră la soluții de guvernare și îngenunchiase prietenii și colaboratorii pe care-i bănuia de neloialitate: Pătrășcanu, Foriș, Gh. Cristescu, Teohari Georgescu, Ana Pauker, Vasile Luca ș. a.

După 5 ani de la semnarea Pactului Atlantic (7 Martie 1949), în Asia de S-E, la 8 Septembrie 1954 se
semnează tratatul SEATO, un tratat de apărare colectivă (SUA, Franța, Australia, Anglia, Noua Zeelandă, Filipine, Pakistan, Thailanda), ce insista asupra independenței tuturor țărilor și le acorda ajutor economic și tehnic. Statele Unite, printr-o declarație specială se angajau să intervină numai în caz de agresiune comunistă.

Spiritul Genevei părea să se estompeze. Și totuși, în România a însemnat ceva. Eliberarea celor cu
pedepse administrative, eliberarea celor cărora le expirau pedepsele și o suspendare a arestărilor, erau consecințe directe ale atmosferei de destindere cauzată de dispariția lui Stalin.

Totul se oprise aici. În viața de toate zilele, nici o repercusiune. Noi, cei ieșiți din închisoare}eram
stigmatizați. Nimeni nu vroia să ne angajeze la lucru. Cunoscuții ne ocoleau, iar la cei apropiați observai o jenă.
Personal am încercat reintegrarea în învățământ, știind că nu voi avea șanse, dar am făcut-o pentru a nu mi se
spune: "De ce nu ai încercat"? În această situație de șomer am început, ca pe vremuri, să descarc la vagoane, la
Halele Obor. În Noiembrie 1954 sorții mi-au surâs și am fost angajat ca vopsitor la CFR, calificare pe care am
avut-o și când m-am căsătorit. În 1955 m-am recalificat ca instalator civil în cadrul armatei, cu concursul a doi
inimoși colegi de liceu.

Supravegherea din partea securității era continuă și părea înăsprită. Din țară veneau vești că în unele
orașe, dimineața, erau găsiți oameni împușcați. Păreau a fi deținuți.

La începutul lui Februarie 1955, într-o dimineață pe la ora 5.30, am coborât din tramvai pe Grivița, la
Politehnică, vis-a-vis, cam în locul unde s-a construit hotelul "Nord". În fața unui mic magazin de confecții, pe
caldarâm, zăceau două cadavre. Am traversat. M-am apropiat și am observat că bocancii nu aveau șireturi. Gea-
mul de la magazin nu era spart. Am încercat să ridic ziarul de pe fața unuia și atunci, o voce din gang a
intervenit autoritar: "Circulă, tovarășe"!

A fost o perioadă când în București, mai în toate cartierele întâlneai astfel de scene. Autoritățile căutau

să lase impresia că "victimele" erau hoți surprinși asupra infracțiunii. Lumea însă vorbea că erau partizani din munți.

O acțiune de lichidare a hoților o făcuse Alimănescu cu ani în urmă (1945-46). De el se folosiseră și în luptele împotriva partizanilor colonelului Uță, din Munții Semenicului. După aceea Alimănescu, prin 1952, era închis la Canal, la coloniile din Midia și Km. 40, unde dreptul comun a voit să-l linșeze.

Când în toamna anului 1955 Miron Constantinescu a cutezat să întrebe într-o ședință de birou politic, cum de-a fost posibil ca ministrul de interne să permită împușcarea deținuților pe străzi, a primit răspunsul prompt al lui Gheorghiu Dej: "Din dispoziția mea"! La acea dată Gh. Dej începuse să-și consolideze poziția, aducând în Biroul politic al Partidului comunist pe Nicolae Ceaușescu și Alexandru Drăghici.

De asemenea o înăsprire a situației internaționale începea să se întrevadă datorită conducerii Kremlinului ce părea că-și găsisese un șef în persoana lui Hrușciov. La 7 Mai 1955 Rusia denunța tratatul anglo-sovietic din 1942 și pe cel franco-sovietic din 1954, deoarece la Londra cele două mari puteri ratificaseră tratatul prin care Germania era primită cu drepturi egale în cadrul Comunității europene, promițându-i-se reconstituirea armatei naționale.

Pe plan intern, în ultimul an, regimul comunist căuta să-i elibereze pe cei cu pedepse expirate și a desființat închisoarea de la Sighet în care fuseseră ținuți foștii demnitari. Pe supraviețuitorii necondamnați, printre care episcopii catolici și episcopii uniți, i-au eliberat și îndreptat spre domiciliul obligatorii. Pe Gh. Tătărașcu și Bebe Brătianu i-au eliberat, dar prea târziu.

HRUȘCIOV ÎNFRUNTAT LA LONDRA

Nichita Hrușciov a sosit la Londra în Aprilie 1956 ca urmare a invitației făcute de Primul Ministru englez Eden în timpul Conferinței de la Geneva. Cu această ocazie englezii au refuzat să accepte venirea generalului rus Serov, care garanta securitatea delegației. Acesta era un cunoscut criminal în cadrul NKV-ului. Deși au acceptat condiția, totuși generalul a venit sub altă identitate și a rămas pe vas tot timpul șederii delegației în Marea Britanie,

În timpul vizitei, Rușii au purtat discuții și cu laburiștii considerați reprezentanți ai clasei muncitoare,

lucru ce nu a prea convenit lui Nichita Hrușciiov. Gaitskell, liderul laburiștilor, a vorbit cu mult tact, în timp ce George Brown a fost dur vorbind de opresiunea comunistă din țările pe care le domina URSS. Cu această ocazie s-a dat mai mult cu forța o listă a social democraților din țările răsăritene dispăruți, solicitându-se informații asupra soartei lor.

Rușii, considerând ca un afront tonul lui George Brown, au părăsit sala în timpul recepției. Inchisorile au devenit din nou neîncăpătoare, fiind umplute cu toți cei ce erau bănuți ca adversari ai regimului. S-au înscenat procese și au fost executați partizanii apropierei de Iugoslavia. În Rusia Cernenco, ajuns ministru al culturii în 1957, a redus la tăcere pe intelectualii simpatizanți ai destinderii.

Paralel, Gheorghiu-Dej, o altă slugă credincioasă a metodelor lui Stalin, căuta să se strecoare prin această atmosferă incendiară, acordând oarecare concesii în Transilvania, aprovizionând pentru scurt timp piețele și magazinele din această regiune cu alimente ce lipseau demult: carne, ulei, zahăr și pâine.

Însoțit de o delegație guvernamentală, conducătorul comunist din România, a făcut o vizită noului conducător instalat de la Moscova, la Budapesta și a acordat un ajutor de 60 milioane ruble pentru refacerea Ungariei distrusă de ruși. Ca de obicei, noi plăteam oalele sparte de "sora" mai mare.

În sesiunea plenară a Națiunilor Unite din 3 Decembrie 1956, Grigore Preoteasa, ministru de externe al României, declara: "Guvernul român acordă dreptul de azil politic președintelui de consiliu Imre Nagy și grupului său", dar nu preciza că aceasta însemna ținerea lor la dispoziția Uniunii Sovietice.

Este cazul să menționez că în România, după instalarea guvernului de către Moscova (6 Martie 1945), politica de distrugere a opoziției a însemnat arestarea și condamnarea la închisoare și muncă forțată în vederea exterminării a aproape o jumătate de milion de oameni, printre care se găseau peste 100 foști miniștri, peste 90 profesori universitari; peste 100 generali și comandori, toți episcopii uniți sau catolici, peste 150 scriitori sau ziariști, mii de preoți și toți frunzașii vieții satelor sau muncitorilor. Puținii care au mai ieșit după 10 ani din închisori, erau bolnavi.

ALȚI DEȚINUȚI CARE AU TRECUT PE LA CANALUL DUNĂREA MARE-NEAGRA, DE-
VENIT CANALUL MORȚII (urmare din vol. 2)

AMBROZIE Cezar (chestor la Iași); AMBROZIE Traian (procuror, arestat împreună cu soția sa Cornelia Ambrozie); ANDREICA Puiu, (elev din Maramureș); ARDELEANU Dumitru (țăran, din comuna Dragomirești, județul Maramureș); BARBU (student); BÂRSAN Nicolae (țăran din județul Sălaj, la Peninsula); BERECHET Doru; BERINDEANU Mihai (din județul Cluj, la Midia); BLAGA Traian-Zoti, (student la medicină); BLIDARU (avocat din București, la Poarta Albă); BONDRIC Eugen (student la medicină, la Peninsula); BOSCAI Nicolae (student de la Cluj); BOTLUNG Teofil (elev din Suceava, și-a pierdut un ochi la munca forțată); BOTEZ Sorin (elev din București); BOZÂNTAN Victor (elev din Oradea, la Peninsula); BRAZEI Rene (profesor de franceză la Timișoara, la Peninsula); BUBURUZAN Nicolae (student de la Iași, la Peninsula); BULGAR Gheorghe (student de la Cluj, șef de grupă în brigada 3, a lui Dorneanu); BUTNARU Octavian (elev din Vrancea); CARAULEANU Costea (la Peninsula); CARATANĂ Nicolae (țăran din județul Constanța, la Peninsula); CĂCIULĂ Ion, student din București (la Peninsula); CHIPER Gheorghe, avocat din Iași; CÂRSTEA din comuna AREF, județul Argeș (la Peninsula); CONSTANTINESCU Zaharia, elev din Timișoara, CIONTEA Eugen, elev din comuna Deda, jud. Mureș (la Peninsula); CIONTEA Iov, elev din comuna Deda, județul Mureș (la Peninsula); CIUREL Dumitru, profesor din Romonați; CIUGUDEANU Ovidiu (la Midia); COJAN Grigore, profesor din Bran; CREȚULESCU Mircea, (student, la Peninsula); CUCLIN Dumitru prof. universitar la Conservator, la Poarta Albă; CURELESCU, (student, la Peninsula); CIOBANU, brigadier; DAINA Dumitru, elev din Sibiu, la Peninsula; DALE Remus, student la drept, din Năsăud, la Peninsula; DIMA Gheorghe, țăran din comuna Călina, județul Vâlcea, la Peninsula; DITCOV, lipovean, omorât la Ovidiu, DOMĂNEANT, medic la Poarta Albă, DORNEANU Ștefan, ofițer, brigadier, a forțat lumea la muncă și a conlucrat cu administrația; DORNESCU Alexandru (Coculică) fiu; DORNESCU Corneliu, farmacist din Roman, tatăl, omorât la canal; DRAGOMIR Dumitru (Buga), țăran din comuna Bârsanu, județul Vâlcea; DUNCA Vasile, elev, din leud, județul Maramureș, la Peninsula; FILIPESCU Dumitru, profesor din Drăgășani, la Peninsula; FLORICA Virgil, elev din comuna Crețeni-Nămoia, județul Vâlcea, la Peninsula; FLOREA Ion, tânăr din Oradea, la Peninsula, FULEA Ion, elev din Sibiu, la Peninsula; GHEORDU-NESCU Modest, student, din Cotmeana-Argeș, la Poarta Albă; GHEORGHIIU Mihai, morar din comuna Bogați, județul Muscel;

GHIORGHIU Traian, prof. universitar Iași, la Midia; GIURAN M. elev, din comuna Călina, județul Vâlcea;
 GRĂMADĂ Ovidiu, student la Conservatorul din Cluj, la Peninsula; GROZAVU Nicolae, student la Conservatorul din Cluj, la Peninsula; GULEA Ion, țăran din comuna Babadag, județul Tulcea, la Peninsula;
 GHERMAN Corneliu (băiat de preot), torționar; HOLDOVICI, student din Moldova, șef de grupă la Dorneanu, la Peninsula; HOȚEA Ion, elev din comuna Hoteni, județul Maramureș; HOTICO, elev din Sighet, la Peninsula;
 HRISTEA Gheorghe, apicultor, la Midia; HRISTEA Radu, avocat din Bârlad - la Midia; IEȘEANU, doi frați din Sibiu, la Peninsula; ILBĂN Ion, elev din Dragomirești, la Poarta Albă ;ILIE, țăran din comuna Domnești, la Poarta Albă; IONIȚĂ (doi frați, unul student, celălalt asistent la Medicina din Iași); IOAN Nicolae, din București; ISTRATE Traian, notar din comuna Ciugud; IONESCU Jean, violoncelist, la Poarta Albă; IUSCO D. Bărcu, țăran din comuna Dragomirești-Maramureș, la Peninsula; IUSCO Gavril, medic, la Peninsula; LANY George; LAITIN Dănilă din com. Plugova-Caransebeș (ori doctor Buziaș) canalie; LAPPAS Christos, macedonean, la Galeș; LUPȘA Sever, la Midia; MACOVEI Constantin-Tinel, student, la Peninsula, mort din cauza muncii forțate; MARCU Ion, inginer mecanic din Câmpulung Moldovenesc, originar din Cotingeni-Basarabia; MARIȘ Victor, elev din Sighet, la Peninsula; MAZILU, preot din comuna Sărata, județul Bacău, mort din cauza muncii forțate; MECU, croitor din comuna Călinești-Muscel; MINICĂ Ștefan, elev din comuna Dragomirești, județul Maramureș, la Peninsula; MOCANU Vasile, elev din Bacău; MOLDOVAN din Dorohoi, mort din cauza muncii forțate la lagărul Midia; MORARIU Gavril, medic din comuna Ohaba-Făgăraș; MORARIU Ion, căpitan de cavalerie; NEICU Constantin, contabil din Constanța, la Peninsula; NESTORESCU Mircea, student din București; NĂDĂLBAN din Arad; PĂCURARIU Puiu; PAUL Laurențiu, elev din comuna Cuzdrioara-Dej, la Peninsula; PĂSĂTOIU Iosif, la Midia; PETCU Hristea, elev din comuna Bârsanu-Drăgășani, la Peninsula; PETROVANU Dumitru (tatăl), țăran, morar în comuna Dragomirești-Maramureș; PETROVANU Ion (fiul), elev; PITICU V., contabil, la Peninsula; PODOLEANU M., elev din Buhuși, la Peninsula; POP Dumitru Roibu, țăran din leud-Maramureș, la Peninsula; POP Dumitru, țăran maramureșan, brigadier, la Peninsula; POP Florian, elev din comuna Hodac-Ibănești; POP Ion, țăran maramureșan, frate cu Dumitru, brigadier, la Peninsula; POP Ștefan, prefectul județului Bistrița, la Poarta Albă; POP Ion, elev din Sighet, la Peninsula; POPA Vasile, din Dobrogea; POPESCU Ion, elev din Drăgășani, la Peninsula; POPESCU Constantin

- Gâstești, avocat, la Poarta Albă; POPESCU I., comerciant din București, la Peninsula; POPESCU Nicolae, preot ortodox din Râmnicul Vâlcea; POPESCU Oiță, comandor aviație, arestat pentru că a dat benzină avionului cu care a plecat Rădescu; POPOVICI Gheorghe, elev din Moldova, la Peninsula; PUȘCHILĂ, arhitect din Constanța; RACOTZI, la Midia; RADU Constantin, elev din comuna Călinești-Maramureș, la Peninsula; RADU Cristea, avocat din București, la Midia; ROȘCA Nicoale, student din Iași, șef de grupă la Peninsula; RUBEL I. Ianoș, țăran din comuna Dragomirești-Maramureș, la Peninsula; SABU Alexandru, țăran din corn. Negrești-Argeș, mort în 1952 toamna, la canal; SGÂRCEA Constantin, student din Oltenia, la Peninsula; SOLNITZCHI (Bubi), medic din Craiova; SPÂNU Alexandru, elev din București, la Peninsula; STĂNULEȚ Mihai, student, (Periprava); STANCIU Mircea, elev, la Peninsula; STĂIET Dumitru, profesor din Focșani, a pierdut un ochi la Midia; STRĂCHINARU Dumitru, elev din Moldova, la Peninsula; ȘEPTILICI Mircea, la Poarta Albă; ȘOFRAN M. și ȘOFRAN Vasile, frați, amândoi studenți din Sighet, la Peninsula; TABACOVICI (Midia); TÂRLEA, inginer; ȚEPOSU Ion, tânăr din comuna Porumbacu, județul Făgăraș, la Peninsula; TEODOROIU, elev din Buzău, la Peninsula; TEODORU Teodor; ȚICALĂ Ilie, învățător din comuna Dragomirești; ȚICALĂ Vasile Corătăreanu, țăran din comuna Dragomirești-Maramureș; ȚICALĂ Vasile a Lupului, țăran din comuna Dragomirești-Maramureș; ȚICALĂ Vasile, țăran, din comuna Dragomirești-Maramureș, ucis la Peninsula în anul 1950; TOMOIAGA Vasile, teolog, din comuna Moisei, Maramureș, la Peninsula; TUCU OCTAVIAN, profesor de la liceul Bistrița-Vâlcea, Periprava; TURCU Sergiu, elev din Dej, la Peninsula; TURICĂ Constantin, elev din comuna Crețeni-Drăgășani, la Peninsula; UDROIU Constantin, elev din București, comportare bună, la Peninsula; VASILESCU Paul, elev, din Buzău, la Peninsula; VASILIU, elev, din Buzău, la Peninsula; VASLUIANU Virgil, elev din Vaslui, la Peninsula; VLAD Aurel, din Sighet, elev, la Peninsula; VLAD Iuliu, elev din Sighet; VLAD MIHAI, elev din Sighet; VLĂSCEANU Gheorghe, elev din București, la Peninsula; VAȘUTAN Gilles, tehnician din Huși, mort la Poarta Albă.

ABATORUL STALIN
MARXISMUL= GENOCID

Congresul XX al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice a confirmat ceea ce a fost, este și urmărește marxism-leninismul.

"Repet, numai în 1956 am reușit să ne eliberăm din înrobirea lui Stalin" au fost cuvintele spuse de N. Hrușciiov cu acea ocazie.

Sucursale ale acestui abator cu sediul la Kremlin s-au deschis peste tot pe unde soldatul sovietic a pus piciorul, exportându-se în acest fel metodele diabolice ale "genialului".

Pentru edificarea celor ce nu au trăit acele timpuri, pentru cei care au colaborat și sprijinit instaurarea regimurilor comuniste în lume, voi cita unele paragrafe din raportul prezentat între 14-21 Februarie 1956 la locul de unde s-au dirijat crimele.

Socotesc necesară explicarea acestui lucru despre care am luat cunoștință după ani de zile, în timpul procesului de reeducare din 1962-64, în închisorile de exterminare ale României, deoarece la acea dată nu ne închipuiam că peste 25% din populația Rusiei (adică peste 50 de milioane de ființe umane) fusese măcelărită.

Când ofițerii politici au aflat că în discuțiile dintre noi și chiar față de ei susțineam că ceea ce s-a întâmplat în "raiul comunist" este identic cu ce se petrece la noi, "țară eliberată de victorioasele trupe ale lui Stalin", au retras imediat cartea despre "Congresul XX". Și acum spicuiri din această carte:

În 1920 Lenin a dat dispoziție lui Dzerjinski să înceteze teroarea asupra maselor și să desființeze pedeapsa cu moartea. Deci "părintele noii orânduiri" se ridicase pe cadavre.

Iată ce spune Lenin despre urmaș, în Decembrie 1922: "Stalin este din cale afară de brutal și acest defect care poate fi tolerat fără prejudicii între noi, ca și în raporturile dintre comuniști, devine un defect intolerabil din partea celui ce deține funcția de secretar general. De aceea propun să se analizeze mijloacele prin care Stalin ar putea fi demis și prin care un alt om ar putea fi ales pentru a-l înlocui". Tovarășii l-au menținut.

"Practic, Stalin n-a ținut cont de regulile vieții de partid și a călcat în picioare "principiile leniniste" ale conducerii colective. Comisia a luat cunoștință de o mare cantitate de piese justificative din arhivele N.K.V.D. - ului, și de alte documente și a descoperit numeroase cazuri referitoare la înscenarea proceselor împotriva comunistilor, cu ajutorul acuzațiilor false, al abuzurilor evidente contrare legalității socialiste, procese care au avut ca urmare moartea nevinovaților". Acestea se petreceau după 1934.

"S-a stabilit că din 139 de delegați ai Comitetului central aleși (între 1937-38), 98, adică 70% au fost arestați și împușcați. Marca majoritate erau muncitori, membri din ilegalitate și din timpul revoluției". . . .

"... deasemenea majoritatea delegaților la al 17-lea Congres. Din 1966 delegați, 1108 persoane, cu mult peste jumătate, au fost arestați sub acuzația de crimă contra-revoluționară".
"După asasinarea lui Kirov (n.r. din ordinul lui Stalin) au început represiunile în masă . . ."

"Represiunile în masă s-au desfășurat într-un mod extraordinar de repede în 1936, ca urmare a unei telegrame pe care Stalin și Jdanov au trimis-o la 23 Septembrie 1936 lui Molotov, Kaganovici și altor membri ai biroului politic. Din textul imperativ al telegramei reieșea că N.K.V.D.-ul avea 4 ani de întârziere în aplicarea represiunii în masă și, deoarece era necesar să se scoată pârleala muncii neglijate, Stalin a dat alarma funcționarilor N.K.V.D.-ului, azvârlindu-i direct pe drumul arestărilor și execuțiilor".

La data de 1 Octombrie 1939, Eikhe (ministru și membru al partidului din 1905), a scris lui Stalin, din închisoare, la 6 luni de la arestare, negând orice vină și cerând reexaminarea cazului: "Nu există suferință mai mare decât a te afla în închisoarea guvernului pentru care ai luptat tot timpul . . . Mărturisirile care au fost introduse în dosarul meu nu sunt numai absurde, dar conțin în aceeași măsură câteva calomnii la adresa Comitetului central și a Consiliului comisarilor poporului. Intradevăr, rezoluții drepte ale Comitetului central al partidului, care nu au fost luate nici din inițiativa, nici în prezența mea, au fost consemnate ca acte dușmănoase de organizație contra-revoluționară întocmite după sugestiile mele . . .

N-am putut suporta torturile la care am fost supus . . . și au profitat (anchetatorii) să mă oblige să mă acuz și să acuz pe ceilalți . . . Cea mai mare parte din mărturiile (declarațiile) mele mi-au fost sugerate sau dictate (de anchetatori) și a trebuit să reconstitui restul, plecând de la documentele N.K.V.D."

Ajuns la tribunal pe 2 Februarie 1940, a negat totul și a declarat: "în pretensele mele declarații nici un cuvânt n-a fost scris de mine, în afară de semnătură. Ea mi-a fost smulsă. Eu am mărturisit sub constrângerea anchetatorului care m-a torturat de la arestare, încontinuu. Cel mai important lucru pentru mine este să spun completului de judecată, partidului și lui Stalin, că nu sunt vinovat, n-am fost niciodată vinovat, de nici o conspirație. Voi muri crezând în dreptatea partidului, cum am crezut toată viața".

Și partidul i-a făcut dreptate: peste 48 de ore l-a împușcat!

Rudzutak, un alt membru al Comitetului central, cu o vechime în partid tot din 1905 și care executase 10 ani de muncă forțată sub regimul țarist (în Siberia), a fost arestat de tovarășii lui de luptă, în 1937. Acuzatul a revenit asupra declarațiilor care i-au fost smulse cu forța, iar tribunalul militar a ascuns procesul-verbal făcut cu ocazia judecății în care se spunea: "Singura cerere pe care a prezentat-o (Rudzutak) tribunalului este ca să fie informat Comitetul central al partidului comunist al U.R.S.S., că există în N.K.V.D. un centru, încă nelichidat, care înscenează procese, care forțează pe nevinovați să dea declarații; nu există nici un mijloc de a proba neparticiparea la crimele atestate de mărturiile diverșilor indivizi. Metodele de anchetare sunt în așa fel făcute, încât să forțeze oamenii să mintă și să calomnieze persoane complet nevinovate, în afară de cele deja acuzate. El cere curții să i se permită să aducă la cunoștință Comitetului central toate aceste fapte, în scris".

Tribunalul a analizat cererea și în 20 de minute a pronunțat sentința de condamnare la moarte prin împușcare, care a fost executată imediat.

"În provincie falsificarea proceselor era practică pe o scară și mai mare. Zeci de mii de comuniști cinstiți și nevinovați au murit ca urmare a monstruoaselor înscenări judiciare, pentru că s-au acceptat tot felul de mărturii mincinoase și pentru că oamenii au fost forțați să se acuze pe ei și să acuze pe alții. Represiunea populației a avut o influență negativă asupra condițiilor politice și morale ale vieții de partid, a creat o situație de nesiguranță, a contribuit la propagarea suspiciunii bolnăvicioase și a semănat neîncrederea printre comuniști. Tot felul de defăimători și carieriști au găsit câmp de acțiune propice".

Nichita Hrușciiov relatează fapte la care a participat: "Când Stalin zicea că trebuie arestat cutare, sau cutare, trebuia orbește să se admită că era vorba de un dușman al poporului. Și clica lui Beria, care dirija organele securității statului, se întrecea în a proba vinovăția persoanelor arestate, întemeiată pe documentele pe care le falsifica. De ce probe era vorba? "Mărturisiri" ale persoanelor arestate. Judecătorii de instrucție acceptau aceste mărturisiri? Și cum poate o persoană să mărturisească crime pe care nu le-a săvârșit? Într-un singur fel: ca urmare a aplicării metodelor fizice de represiune, torturi, aducându-l într-o stare de inconștiență, de pierdere a judecății, de renunțare la demnitatea sa. Astfel erau obținute mărturisirile. La 20 Ianuarie 1939 Stalin a trimis un mesaj codificat secretarilor comitetelor de district și de regiune, comitetelor centrale ale republicilor, comisarilor poporului din ministerul de interne și șefilor organizațiilor N.K. V. D.:

Comitetul central al partidului comunist al Uniunii Sovietice precizează că aplicarea metodelor de presiune fizică practicate de N. K. V. D. , a fost permisă încă din 1937 în virtutea autorizației acordate în acest scop de Comitetul central al partidului comunist al întregii republici.

"Nimicirea de către Stalin a numeroși comandanți militari și funcționari politici între 1937-1941, datorită suspiciunii sale și acuzațiilor calomnioase au avut deasemenea consecințe foarte grave, mai ales în prima fază a războiului. În cursul acestor ani represiunea a fost îndreptată împotriva unui important număr de cadre militare, începând cu comandanții de companie și de batalioane până la nivelele cele mai înalte ale armatei. În timpul acestei perioade, cadrele care dobândiseră o experiență militară în Spania și Extremul Orient, au fost aproape în întregime lichidate."

Despre cel mai mare strateg se spune:

"Stalin era foarte departe de a sesiza evoluția adevărată a situației de pe front. Aceasta datorită faptului că în timpul întregului război de apărare a patriei, el n-a vizitat nici o parte a frontului, nici un oraș eliberat. Trebuie subliniat că Stalin conducea operațiunile militare cu ajutorul unui glob terestru. Da, tovarăși, el lua un glob terestru și pe deasupra trasa liniile frontului. "

"Genialul" conducător nici nu voia să răspundă la telefon în situații foarte grave de pe front și într-o astfel de împrejurare tot Hrusciiov povestește cum s-a întâmplat " cel mai rău lucru la care ne-am fi putut aștepta":

"Nemții încercuiau concentrările noastre de trupe și pierdurăm, în consecință, sute de mii de oameni. Acesta este "geniul militar" al lui Stalin. Iată ce ne-a costat."(Mai 1942).

Popoare întregi au fost deportate, urmărindu-se exterminarea lor: "Astfel, la sfârșitul anului 1943, când pe toate fronturile marelui război de apărare a patriei s-au realizat străpungeri în favoarea Uniunii Sovietice, s-a luat hotărârea și s-a trecut la executarea deportării Karacilor de pe locurile unde trăiau (populație în Caucaz). La aceeași epocă, la sfârșitul lunii Decembrie 1943, aceeași soartă a avut-o întreaga populație din republica autonomă kalmucă. La 23 Februarie 1944, toți Cetnicii și Ingușii fură lichidați. În Aprilie 1944, toți Balkarii fură deportați în locuri foarte îndepărtate de teritoriul Republicii Kabardo-Balcare și Republicii însăși și s-a schimbat numele în Republica autonomă Kabardă."

La acest capitol Nichita Hrusciiov uită să amintească și alte măsuri represive îndreptate împotriva

următoarelor minorități:

Armenii au fost arestați, condamnați, executați, deportați în număr masiv după 1938. La Erevan, numai într-o singură noapte au fost ridicate zece mii de persoane. Tătarii, pe data de 19 August au fost ridicați din Crimeia și sub amenințarea armelor au fost deportați în Asia Centrală și în Siberia. Nu au fost cruțați nici soldații care au luptat pentru apărarea statului sovietic.

În Ucraina, cel mai bogat teritoriu agricol, într-un singur an 1932-33 au murit de foame cinci milioane de locuitori. Totul a fost dirijat de Stalin, ca să pedepsească această populație care i-a făcut greutăți la colectiviza-re. Tot aici s-a ținut primul congres al artiștilor lirici în anul 1935. Majoritatea erau nevăzători. Toți au fost împușcați, în anul 1939 peste 80% din intelectualii Ucrainei au fost exterminați. Deasemeni nu pomeniște nimic de cei 9442 oameni omorâți la Vinnița, în perioada 1937-38, din dispoziția lui, a lui Molotov și a lui Ivan Serov, în cele trei gropi comune din oraș; și nici un cuvânt n-a amintit de masacrul de la Katyn.

Finlanda, pentru care a pierdut 200.000 de ostași, nu a fost iertată. Operațiunile de represalii și deportări au fost îndrumate de Lev Makhis. Zeci de mii de oameni au luat drumul Siberiei. Lituania, Letonia și Estonia au cunoscut la 19 Iunie 1940, teroarea și deportarea a 170.000 de oameni la Nord de Cercul polar. Conducerea acestei operațiuni a fost îndeplinită de I.A. Vișinski, Dekanosov (omorât odată cu Beria) și Jdanov.

Peste Polonia, care era în agonie din cauza invaziei lui Hitler, Rușii au năvălit și ei între 17-20 Septembrie 1939, iar după ce le-au smuls o importantă parte din teritoriu, au deportat câteva zeci de mii de locuitori. Serov a fost cel care a condus deportarea.

României i-au fost deasemenea smulse 2 importante provincii cunoscute sub numele de BASARABIA și BUCOVINA DE NORD în 29 Iunie 1940. Răpirea a fost imediat urmată de deportarea masivă a 300.000 locuitori numai într-un an. Operația de deportare s-a repetat între 1945-54, când o jumătate de milion de Români de pe meleagurile răpite au fost împrăștiați până la Vladivostoc. Numai în noaptea de Marți 5 Iulie 1949 au fost ridicați 25.000 Români, care au pornit spre Kazahstan.

În raportul lui, Hrusciiov dezvăluie atrocitățile care s-au comis asupra membrilor așa ziși cinstiți ai partidului comunist, fără să menționeze că cei 50 de milioane care au cunoscut teroarea și au fost, în cea mai

mare parte, exterminați prin muncile forțate, nu erau partizani ai regimului criminal marxist.

Stalin s-a folosit, în desfășurarea acestui plan monstruos, de 3 șefi de bande criminale: Yagoda, Iejov și Beria ; aceștia trei au fost întruchiparea lui Stalin, "creați" de el în acest scop. Când una din bande era prea compromisă, o înlocuia cu alta. Teroarea își devora proprii executanți. Hrusciiov, făcând "autocritica grupului partinic", spune:

"Arestarea lui Beria și anchetarea cazului său au adus revelații oribile asupra mașinii secrete pe care ne-a ascuns-o și care a trimis atâta lume la moarte...Câtva timp am dat partidului și poporului explicații false asupra celor întâmplate; noi aruncam greșeala asupra lui Beria. Noi făceam tot ce este posibil pentru a proteja pe Stalin, neînțelegând încă că acopeream un CRIMINAL, un ASASIN, un MĂCELAR răspunzător de masacre."

Printre marii maeștri măcelari care au întreținut acest "monstruos abator", este necesar să enumerăm câțiva:

Victor Abacumov, Iuri Andropov; A.A. Andreiev; N.A. Bulganin; Leonid Brejnev; Ciureli Mihail; P.I. Golicov; A.A. Grecico; A.A. Gromiko; S.D. Ignatiev; Andrei Jdanov; Lazar Kaganovici; A.I. Kiricenko; I.S. Koniev; Alexis Kosâghin; N.S. Kruglov; Gheorghe M. Malenkov; Rodion Malinovschi; S.D. Ignatiev; G.G. Karpov; L.G. Melnicov; V.N. Merculov; Anastase Micoian; Viaceslav Molotov; K.K. Rocosovschi; A. PANUSCHIN; A.N. Poscrbisev; I.A. SEROV; Mihail Suslov; D.T. Serpilov; A.I. Vișinschi; Clement Voroșilov; bineînțeles Nichita Hrusciiov și mulți alții.

"Centrala abatorului Stalin" a deschis sucursale în toate țările așa zise eliberate unde defăimătorii, carieristi și străinii de țară s-au antrenat unul pe altul în măcelărirea popoarelor.

R.A. Rudenco, procurorul general care a pus în scenă numeroase procese, fiind întrebat de Nichita Hrusciiov: "Spuneți-mi, pe ce fapte reale s-au sprijinit acuzațiile?", a răspuns "nevinovat":

"Din punct de vedere juridic nu existau probe pentru a judeca pe acești oameni. Urmărirea judiciară s-a bazat pe mărturisirile stoarse sub tortură fizică și morală. Mărturisirile astfel obținute nu pot fi reținute pentru a trimite pe cineva în fața tribunalului."

Aceste metode au fost folosite peste tot, de la Vladivostoc până la Berlin. Și grozăvia celor petrecute l-a

facut pe același N. Hruscirov să hotărască: "Este preferabil să spunem tot. Crima se descoperă totdeauna. Nu se pot păstra asemenea secrete timp îndelungat."

Acesta a fost "singurul înțelept, cel mai mare conducător, cel mai mare strateg al tuturor timpurilor", no-
țiuni care au înlocuit pe cea reală în cazul acesta: geniul răului și poate e prea puțin zis.

Această brutalitate a lui Stalin s-a manifestat nu numai în domeniul deciziilor care priveau viața interioară a țării, dar și în relațiile internaționale.

A șantajat și a trișat, pentru a instaura sclavagismul în omenire. Masca pusă acestei politici nu mai trebuie să înșele pe nimeni. Marxismul s-a dovedit a fi egal cu genocidul.

INTRE MOARTEA CĂLĂULUI ȘI CONGRESUL XX

Rușii de rând ar fi voit să respire. Erau sătui de crimele ce le săvârșiseră. Așa se explică faptul că pe data de 17 Iunie 1953 când a izbucnit revolta în Germania comunistă și muncitorii eliberau pe cei închiși, 18 ostași sovietici au refuzat să tragă-n populație. Riposta a venit imediat din partea NKVD-ului, care i-a executat pentru neexecutare de ordin.

Neliniștea domnea și în sânul Kremlinului unde se da lupta surdă pentru putere. Pe 10 Iulie a fost arestat Beria, un alt călău. A fost judecat și executat cu încă 6 colaboratori. Era învinuit că oamenii lui au făcut ca muncitorii din Berlin să ajungă la disperare și să se revolte. Pe deasupra i se imputa viața destrăbălată pe care o ducea, nenumăratele metrese, orgiile din casele de întâlnire clandestine, abaterea de la morala proletară. Această învinuire este comună tuturor conducătorilor comuniști, din toate țările unde ajung la putere.

Pentru a preveni surprizele, conducerea Kremlinului îndreaptă atacul asupra Georgiei, locul de origină al călăului. Pe data de 22 Noiembrie 1955 au fost judecați 8 înalți funcționari ai securității și procurori, dintre care 6 au fost executați: A. Rapava (fost ministru al controlului de stat), N. Rukașe (ministru securității), Tsereteli (ministru de interne), Krivan (judecător de instrucție), Stavitski și Kasani (procurori). Toți au fost învinuiți de trădare, activitate teroristă, contrarevoluționară și de a fi

complotat împreună cu Beria la defăimarea autorității partidului în fața poporului
La mai puțin de o lună,
între 14-19 Decembrie 1955, alți responsabili ai politicii criminale staliniste,
grupați în jurul lui Abacumov
și cunoscuți sub denumirea de afacerea Leningrad, au fost executați.

În acest fel Hrușciov pregătește deschiderea celui de al XX-lea Congres care va
zdruncina poziția
multor comuniști.

Și pentru a arăta hotărârea de a termina cu staliștii, după congres a mai
executat, în luna Aprilie
1956 pe D. Baguirov, fost candidat la Prezidiul Comitetului Central al URSS,
învinuit de activitate teroristă
și contrarevoluționară.

PĂREREA LUI NICHITA HRUSCIOV DESPRE STALIN, DAR DUPĂ MOARTEA ACESTUIA

"Ne injectase suspiciunea făcându-ne să credem că toți ne găsim înconjurați de
dușmani și că trebuie
să vedem în fiecare un trădător, un sabotor nedemascat. El numea aceasta
vigilență și obișnuia să spună că,
dacă un denunț conține 10% adevăr, trebuie să-i acordăm încredere totală.
Interpretarea dată de Stalin vigi-
lenței transformase universul nostru într-un azil de nebuni, unde fiecare se vedea
îndreptătit să caute acte de
delict inexistente comise de ceilalți din jurul lui. Copilul era asmuțit împotriva
tatălui; tatăl împotriva fiului;
prietenul contra prietenului său. Era ceea ce se numea - ascuțirea luptei de
clasă."

Dar nici Hrușciov nu s-a lăsat mai prejos. Din cauza regimului de exterminare, la
Norîlsc s-au
revoltat 25.000 de deținuți timp de trei luni, în anul 1955. În urma ordinelor primite
s-a folosit armata
împotriva lor și 800 de deținuți au fost omorâți iar alți 2.000 răniți.

Revelațiile Congresului XX l-au zdruncinat pe Alexandru Alexandrovici Fadeev,
conducătorul
Uniunii scriitorilor ruși. El care a evocat eroismul partizanilor roșii, care a
prezentat lupta patriotică dusă
până la sacrificiu, fiind preocupat de latura eroică și morală a comunismului, el
care a condus teroarea
culturală demascându-și prietenii în marea epurare jidanovistă începută în 1947,
se vede pus în fața lumii
sângeroase pe care o slăvisc. Acum Fadeev stă nedumerit când părintele
"popoarelor" este azvârlit din
Kremlin și vede că "profundu-i umanism socialist" pentru care militase nu era
decât grămezi de cadavre
răspândite pe întreaga Rusie.

În fața minciunilor proferate și a imensului rău pe care l-a făcut tuturor celor din jur, A. A. Fadeev găsește, în anul 1956, forța de a-și trage un glonte în cap, la vârsta de 55 de ani, punând capăt unei vieți de om netrebnic, unealtă murdară a călăului omenirii.

Rămâne un exemplu pentru mulți de aceeași teapă!

PERFIDIA INTRUCHIPATA LA AIUD

În deslantuirea terorii prin închisori, administrația se folosea de așa zisele cozi de topor găsite-n mijlocul deținuților. Răul ce-l făceau aceștia era imens, ținând cont că pentru orice fapt, chiar imaginar, ți se aplica o pedeapsă pentru a grăbi exterminarea celor închiși.

Prin Aiudul anilor 1953, una din figurile care erau obsedate să facă rău a fost un anume Sorin Popa, despre care cuvintele sunt insuficiente pentru a-i califica răul ce l-a făcut, pe unde a trecut.

Unul care a suferit din cauza lui, Aurel Țurcanu, spune: "La început, cu caracterul său labil, șiret și perfid a căutat să câștige simpatia deținuților slujindu-se de numele tatălui său, talentatul scriitor Victor Ion Popa. Obținând această încredere și bunăvoință și încredințându-i-se, evident la început, intimități, activități de afară nedeclarate la anchetele de la securitate, el a trădat fără scrupule pe acești oameni de bună credință. La Aiud, pe lângă alții, omul care a căutat să-l ajute, ziaristul Vasilică Munteanu, a fost pedepsit crunt, bătut și chinuit, în urma turnătoriilor lui Sorin Popa, contractând o boală de inimă gravă care l-a măcinat.

Peste tot pe unde a trecut acest individ a semănat durere, distrugând fizic și psihic deținuții nenorociți din închisorile comuniste românești. La Aiud a făcut parte din banda deținuților criminali și turnători Nica, Pascaru, Ardeleanu etc. și a profitat de avantajele acordate lor și trădării lor: mâncare mai bună și promisiunea de a fi mai repede eliberați și nu "în plic", vorba comandantului dement al Jilavei, Maromete. Tot aici la Aiud pentru a dovedi loialitatea față de administrația pușcăriei îl denunță pe cumnatul său, ing. Alecu Eliade, că îi ajută în continuare pe legionari. Urmarea: bătut grav și izolat 15 nopți la carceră. După terminarea pedepsei, Alecu Eliade va urma pușcăria însemnat sufletește și fizic, o epavă. Îl întâlnesc din nou pe Sorin Popa în 1959 la Pitești, în celula 84. Într-o discuție cu el îl acuză de trădare și acțiuni

criminale împotriva celorlalți deținuți și ajungem să ne încăierăm. Intervenind și ceilalți deținuți, care voiau să-l linșeze, Sorin Popa reușește să ajungă la ușă, bate și cere gardianului să fie mutat din celulă. Seara este scos și dus în altă celulă. A doua zi trei deținuți am fost scoși și pedepsiți cu nouă zile de izolare: Camil Demetrescu, Reiner Szeghedi și cu mine. Mâncare la trei zile și băți grave pentru "a vă aminti lucrul grav comis", a fost explicația ofițerului politic "

Și în acest timp izolările erau pline de adevărații deținuți politici care refuzau să pactizeze cu administrația închisorii.

Oamenii erau chinuți și se-mbolnăveau din cauza tratamentului inuman, iar numărul morților numai Dumnezeu îl mai știe.

ALBA (Celulă de pedeapsă din Aiud)

Cu ciolanele-nghețate și stomacu-n letargie
dau prilej unui păianjen nevăzut ce-ar vrea să vie,
Să-mi brodeze spectrul foamei sau s-aștepte zarul sorții
pentru a înveli deodată trupul tot cu pânda morții.

Prin fereastra fără de geamuri
iarna grea de Făurar cum așterne flori de gheață,
par pereții de cleștar

De-unde-a un strop de vlagă îmi dă ghes în tremurat
pe când gerul pe-ndelete cu tot albul m-a brumat.

Doar la ceasul înserării temnicerul îmi aruncă
trista urmă a unei pături și agonia mi-o alungă.

Mă trezesc din visu-mi dulce unde sori îmi dau ocol
și-mi reiau din nou în spate toți ghețarii de la pol.

La trei zile o fiertură, apa caldă cu-n turtoi,
îmboldește iz de viață prin tot corpul
și apoi printre rânjete de gratii gândul încă arzător
fuge tot pe căi răslețe uitând rănile ce dor.

Și cum singur în celulă îmi părea de mult că sunt
Parcă-mi gădilă auzul, când și când, câte-un cuvânt;
Bănuind un glas de înger mă rugam, dar în zadar; iar tăcea,
tăcere lungă cum tac sfinții în altar.
Cerul se-ndură pe semne. Chip de înger mi-a trimis
și prin florile de gheață mi-arătă ascuns un scris:
"- Tată, iată nu ești singur!"...dispăru ca-n zori o stea...
pe când eu urlai amarnic - "Să mai vii, copila mea!"

Printre florile de gheață erai "Tu" , eram și "Eu"
fără pat, fără velință suportând rușinea greu.
Din modesta mea credință
înjghebai în grab-un pat
drept velință umilință, pernă sufletu-mi curat.
Aveam iar un rost în rosturi
Și ocupat eram mereu
îngerul venea la mine,
ziua "Tu" și iarăși "Eu".
Alba deveni mai albă, negru temnicerul rău când mă luă,
văzând cât sânge a rămas în locul meu.

RĂFUIELI TOVĂRĂȘEȘTI

Frământările frățești din sânul surorilor mai mari sau mai mici, după dispariția
"genialului" au durat
ani de zile și s-au făcut simțite și în România.

Dar spălatul rufelor s-a făcut cu ușile închise. Când însă le-au scos la uscat a
ieșit șifonat Constantin
Doncea și au intrat cam mult la apă Miron Constantinescu și familia Chișinevschi.
Pe 2 Iulie 1957, unii au
fost învinuiți că s-au opus liniei partidului și un comunicat s-a dat presei.

De fapt Chișinevschi, împreună cu Constantin Pârvulescu ajutaseră la eliminarea
Anei, a lui Theo și
Luca în 1952, demascați ca deviaționiști de dreapta. Acum urmau alții la rând,
măine alții...marxismul
trebuie să-și creeze singur probleme. Gheorghiu-Dej a încercat să-și consolideze
poziția în partid prin
promovarea lui Ceaușescu și Drăghici în Comitetul Central.

În această atmosferă neclară, Miron Constantinescu făcuse imprudența să
întrebe de ce s-a permis
împușcarea pe străzi a deținuților. Această întrebare l-a costat cariera. A fost
trecut pe linie moartă.

Constantin Doncea, revoltat de purtarea scandaloasă a lui Lica i-a spus lui Dej:
"Bine, măi Ghiță, se
poate să nu pui la punct pe fie-ta?"

Deși tovarăși de cazangerie, Ghiță nu l-a iertat și l-a discutat în ședință, punându-
l în disponibilitate.
Imediat Constantin Doncea s-a internat în Spitalul Floreasca nu pentru că era
bolnav dar...așa, ca să vadă ce
mai aveau de gând tovarășii lui.

La spital nu putea sta în rezervă de unul singur, toată ziua. A găsit un suflet care
i-a răspuns la bună
ziua și din vorbă în vorbă l-a invitat înăuntru și-au mai depănat amintiri.

Invitatul, un inginer într-adevăr bolnav, a căutat să-l respecte în conversație dar la un moment dat

Doncea i-a zis: "Uite ce este,...să nu mă tovarășești,...mie să-mi zici "nea Costică" și cu asta basta".

În ambianța de prietenie ce s-a statornicit, nea Costică a început să povestească:

- Auzi dumneata, să-mi zică mie să-mi fac autocritica și să recunosc c-am vrut să-mi fac cultul

personalității. Toate ca toate, am făcut multe, dar una ca asta, zău n-am făcut-o.

Nu m-au criticat că am fost

în Spania să lupt, nu m-au întrebat de ce am stat în Rusia, ci una și bună, c-am vrut să le iau pâinea. Și-au

mai zis ceva: că trebuie să arătăm și noi că suntem pentru destalinizare, fiindcă așa vrea tovarășul Nichita.

Nu înțeleg nici acum una ca asta. Dacă vrea ăla, eu - Costică Doncea - să fiu pus în discuție? De ce

tocmai eu? Și mai ales, de cine?

Să-ți zic dom'ne și să nu-ți vină să crezi. Era între ei și prietenul meu Ghiță și caraghiosul de Chivu.

Am ascultat și n-am mai putut răbda. Și le-am zis, nu i-am iertat. Păi bine, mă, eu am fabrica pe care stă

scris "Fabrica de confecții și tricotaje Gh. Gheorghiu Dej"? Și i-am trântit-o și caraghiosului de Stoica:

Și tu faci cârdășie cu Ghiță! Păi, pe atelierele CFR stă scris numele lui Costică Doncea sau al lui

Chivu Stoica?

Mai ziceți dacă aveți ceva de zis de cultul personalității lui Costică Doncea...M-am ușurat.

M-a costat însă. M-au scos dintre ștabi ca deviaționist.

Singura vină, dar nu pot să o consider vină, aş putea zice, este faptul că mi-am făcut un bust cu totul

și cu totul de aur. Da, de aur de 18 carate, că se modela mai ușor. Dar era pentru uzul meu ...personal...sta în

casa mea într-un colț...și ne priveam câteodată. Nu deranja pe nimeni. Și a

trebuit să-mi strige și asta. Păi ei

nu știu că tot omul adună, fiindcă este și proverbul: "Cine strânge la tinerețe, are la bătrânețe". Ascultă neică

de la mine... niciodată nu poți ști ce aduce ziua de mâine.

- Da, este bine să pui de o parte, dacă ai de unde! Însă salariile mici...alte venituri nu sunt. E greu...

- Ce greu, dom'ne...De acolo de unde nu ai, de acolo trebuie să găsești și să pui la chimir, cum

ziceau bătrânii.

- Nea Costică, am ajuns vremuri de nu se mai poate trăi decât de azi pe mâine...așa că nu ajunge, dar

să mai agonisești.

- Lasă, lasă, de-acolo, din puținul ăla...să pui deoparte.

- Bine nea Costică, a apucat inginerul să spună. Poate să fie la mijloc și o gelozie, fiindcă toată lumea vorbește de Constantin Doncea, ba că face ceva într-un cartier, ba în alt colț, ba la miting a cerut vigilență și mai multă muncă, Doncea e prezent peste tot în București.

- Păi lasă neică lumea să vorbească, că de aia are gură și-i dă să mănânce. În timp ce discuția era în toi și-a făcut apariția doamna Doncea. Inginerul nostru s-a sculat și a dat să plece. Nea Costică l-a luat la zor: "Ce faci dom'ne, - unde pleci?"

- Mă duc și eu la mine, aveți probleme de discutat.

- Ascultă de la mine, eu nu am secrete față de dumneata...noi suntem prieteni...și adresându-se soției:

- Dumnealui este prietenul meu și să nu te ferești... să spui pe față...

- Ascultă dragă, a început tovarășa Meedea. Ieri a venit și mi-a pus în vedere să părăsesc casa...

La auzul acestei vești, nea Costică a căzut pe gânduri...și revenindu-și:

- Cum s-o părăsești? ...ei hotărăsc?... gata?...să mă dea afară din casă?

Au spus să plec în 2-3 zile, că trebuie să vină alt tovarăș care are funcție și n-are spațiu...

- Și de ce n-ai fugit la Chivu?

- Ba da, am fost.

- Și?

- Nu m-a primit. A spus că nu este acasă. Dar mașina lui era acolo. Doncea a rămas pe gânduri.

Atunci prietenul a intervenit:

- Lasă nea Costică...nu-ți face grijă...fiindcă sunt legi și nu poate nimeni să-și facă de cap...

- Ce ai zis?...Legi ? Păi eu am ținut socoteală de legi când am făcut ...ce am făcut?! Și m-a tras cineva la răspundere?! îi cunosc eu pe ăștia!

După vreo două săptămâni nea Costică a părăsit spitalul Floreasca. Lucrurile s-au aranjat. N-a căzut prea jos. La vreo 8 luni a venit tov. Doncea în inspecție la o fabrică mare de utilaje. Lumea tremura...fiindcă-l știa. Legea...nu prea era lege pentru el. Trecea prin hale și dădea instrucțiuni. La un moment dat a dat cu ochii și de inginerul de la Floreasca. Poate într-o fracțiune de secundă și-a adus aminte de proverbul și sfaturile că nu se știe ce aduce ziua de mâine... Din acel moment s-a îndreptat spre ieșire fără să mai facă observații.

MARAMUREȘUL ÎN FIERBERE

După arestările din 1948, peste țară se așterne crunta teroare dezlănțuită de Gheorghiu-Dej. Fiecare se simte amenințat. Țara este în pericol. Tineretul, cu elanul lui de dăruire, se angajează în această luptă împotriva cotropitorilor ruși și a uneltelor din slujba lor. Elevii de liceu crescători în dragostea de neam și

țară, pe locurile legendare ale lui Dragoș și Bogdan, sunt primii care pun mâna pe arme. Vișovan Aurel, profesor la liceul din Sighet, va fi prezent la cursuri și în mișcarea de rezistență națională alături de acei ce reprezentau viitorul țării.

După sărbătorile Paștelui din anul 1949, elevii de liceu ai claselor 5-6 din leud și Dragomirești nu se mai duc la școală. Părinții, frații și rudele lor zăceau deja în închisori. Copiii se pregătesc de luptă și se retrag în munți, cutreierând sălașele, încercând să adune cât mai multă lume într-o acțiune de înlăturare a trădătorilor de la conducerea țării.

Securitatea află de această fierbere și introduce o "iudă" în mijlocul lor, pe Vlad Dănilă, elev din comuna Săliște. Acesta a vândut parola folosită pentru a se ajunge la cel care se ocupa de organizare, înainte de declanșarea mișcării. Când securitatea a trimis un agent să întrebe, conform consemnului, "unde este popa", gazda de bună credință a răspuns că se găsește la Pâțu.

Colonelul Cseller, comandantul regiunii Baia Mare, cu căpitanul Retezan, conducând operațiile de înăbușire a mișcării, s-au apropiat cu oamenii lor de casa lui Pâțu Gavrilă din comuna leud, și i-a somat pe cei din interior să se predea.

Din casă s-a răspuns cu focuri de armă și grenade. Popșă Vasile (Lică), student originar din Sighet, a fost împușcat mortal de către căpitanul de securitate Retezan. Fratele lui, Popșă Ion-Mihai, student la Cluj, a sărit pe fereastră cu pușca mitralieră și a început să tragă, croindu-și culoar și reușind să dispară-n pădure.

Casa a fost luată cu asalt și ocupată. În pivniță au mai fost găsiți doi elevi, Iusco Gavrilă-Sfâcă din leud și Iusco Gavrilă-Dordu din Șieu.

Arestările s-au cifrat la peste 100 de persoane, dintre care s-au depistat până-n prezent: Bogdan Ion (elev, condamnat la 2 ani); Dunca Ion (elev din comuna leud); Dunca Vasile (elev din comuna leud); Dunca Vasile-Pâțu (țăran din corn. leud, cu un băiat, 2 fete și soția); Hotico Petre (funcționar din com. Dragomirești); Iban Ion (elev din com. Dragomirești); Iusco Gavrilă (medic din com. Dragomirești); Man Nistor (elev din com. leud); Motrea Ion (elev); Ofrim Vasile-Motrea (țăran condamnat la 6 ani închisoare și rearestat după 1958); Otic Vasile (contabil din Dragomirești, condamnat de 2 ori); Radu Costică (elev);

Rubel Ianoș (meseriaș); Vlad Aurel (elev); Vlad Gheorghe (medic din Dragomirești); Vlad Mihai (tehnician din Dragomirești); Vlad Mihai (elev din Sighet); Zubașcu Ilie (țăran din Dragomirești)...

După dispariția lui Popșa Ion-Mihai, Cseller, comandantul securității din Oradea care conducea operațiile de anchetare, a eliberat pe un anume Vlad Mitrucă (de drept comun, unchiul trădătorului Vlad Dănilă), cu condiția să-l ademenească pe cel dispărut. A reușit să-și îndeplinească misiunea, dar până la urmă a fost și el rearestat.

Arestările maramureșenilor au continuat ani de zile și mii de locuitori ai acelor ținuturi au cunoscut închisorile de exterminare.

Astfel, Maci Mihai-Petreanu, student din comuna Dragomirești, a fost arestat și împușcat în anul 1953, în lotul parașutiștilor. Au mai intrat în închisoare Rusu Mihai și Șofron împreună cu fratele lui.

După anul 1957 un nou val de arestări s-a abătut asupra Maramureșului, pustiind satele, făcând noi victime nevinovate, în dorința cotropitorilor și a slugilor lor de a înfrânge orice rezistență națională.

Din acest colț de țară legendar, a cărui istorie nescrisă se identifică cu nașterea neamului românesc, pe lângă copii și bătrâni, alături de femei și țăpinari, au mers pe drumul închisorilor peste o sută de preoți și călugări. Este o datorie ca la acest capitol să fie trecuți câțiva din slujitorii Domnului: Andreica (Vișeu de Sus); Avram Victor (Ardusat); Balea Grigore, Bălan Gavril, Berinde Ion, Chindriș Ion (leud), Cristian Gheorghe, Dunca (leud), Hodja (Vișeu), Hotico Ștefan (Dragomirești), Hotico Vasile (Sighet), Marchiș Dumitru (Tămâia), Mihalcea (Tămâia), Mihali Vasile, Narița, Paul Vasile, Petruț Petre (Bixad), Rață Ion (Ardusat), Săsăran Alexandru, Vlad Gheorghe (Vișeu). Numai datorită legăturii dintre Biserică și popor, neamul românesc a înfruntat nedreptățile istorice și barbariile ocupanților.

SIGHET

În această închisoare au fost duși pentru exterminare toți foștii miniștri ai României de după anul 1918 și care mai erau în viață. În volumul 2 am amintit numele lor. Sistemul represiv a fost exercitat de personalul închisorii, subordonat corpului grăniceresc din punct de vedere administrativ și securității din

punct de vedere politic.

Din conducerea securității Sighetului s-a remarcat prin brutalitate un anume Israel Zoltan, originar din Vaslui, adus în acest colț de țară de Alexandru Moghioroș după descoperirea mișcării de rezistență condusă de profesorul Vișovan Aurel și Popșa Lică, ambii din Sighet. Acest Israel Zoltan a mai rămas cunoscut prin forțarea populației să se înscrie în colectivele de muncă. Tot din conducerea securității acestui oraș au mai făcut parte și: Bank (colonel), Hritan (general) și Medruț Cornel. Lista lor e lungă și va fi completată pe parcurs.

Administrația închisorii, aceea care se ocupa cu terorizarea deținuților politici până la exterminare, era condusă de Ciolpan Dumitru, schimbat în 1957 cu Sava Ion. Ofițer politic era Costin Vasile, o stârpitură de om, plin de ură și pus pe pedepse drastice. Printre personalul ajutător au ieșit în evidență, datorită brutalității de care au dat dovadă, următorii: Munteanu Vasile, Avădanei, Pop Partenie, Sabadăș Ileana ș.a. Unul dintre cei mai cruzi s-a dovedit plutonierul Bota, originar din comuna Apșa, care datorită faptului că știa rusește era folosit de sovietici ca informator și om de încredere al NKVD - ului în interiorul închisorii. Trebuie să subliniez că marea majoritate a celor închiși la Sighet nu aveau o condamnare penală. Erau ținuti pe baza unui zis mandat administrativ emis de Ministerul de interne, ce se prelungea din 24 în 24 de luni, având ca scop eliminarea acestor personalități, prin moarte, din viața politică, deci exterminarea lor. Condițiile în care erau ținuti făceau viața de nesuportat. S-au petrecut și cazuri de sinucideri. Lipsa de medicamente la acești oameni între 60-90 de ani era însoțită de o mâncare foarte proastă, de bătaie fără motiv, de pedeapsa cu izolarea în subsolul clădirii, într-o celulă cu apă pe jos și într-un frig ce se făcea simțit tot timpul anului de acești oameni fără îmbrăcăminte. Șobolanii erau cu sutele, cutreierau peste tot și constituiau un pericol și o amenințare permanentă a deținuților. Cadavrele celor morți erau atacate în sacii ce înlocuiau cosciugele, înainte de a fi duși la cimitir.

La început, unii deținuți au fost îngropați într-un colț al cimitirului evreiesc, situat la vreo 500 de metri de stadionul orașului. Majoritatea celor exterminați au fost aruncați în gropile comune din zisul cimitir Cearda, situat la 512 m de podul cu același nume aflat în imediata apropiere a confluenței Izei cu Tisa.

În acest cimitir situat pe strada Avram Iancu, dincolo de linia C.F.R. care mergea spre Câmpulungul Moldovenesc și mărginit de râul Iza, se găseau îngropați foarte mulți pocăiți, o altă categorie persecutată-n România. De fapt aici era o depresiune și-n ea își găseau și deținuții politici ultimul loc de odihnă. În stânga, la intrare, se găsea o cruce a lui Popșa Vasile (Lică), omorât în luna Mai, anul 1949, în luptele de rezistență din Maramureșul Voievodal. După împușcarea lui de la leud a fost adus și plimbat într-o mașină, prin Sighet, pentru a înspăimânta populația de repercusiunile la care se poate aștepta în caz că nu se supune regimului comunist. Lumea a fost scoasă cu copiii și înșirată pe străzi pentru a asista la acest trist spectacol.

Alături de această cruce sunt câteva gropi, din care, una se zice că este a lui Dinu Brătianu, Președintele Partidului Național Liberal, și o alta mai mare, comună, unde au fost aruncați, la grămadă, și episcopi și laici.

Dinu Brătianu produce panică-n securitate

Pe data de 2 Martie 1952 (data a fost transmisă de un cadru al închisorii, pe cât își aducea și el aminte), deținutul din celula 46 (Dinu Brătianu) nu se simțea bine și solicita ajutor medical. Acest ajutor se da de fapt de un deținut care avea 4 ani de medicină și nu avea nici un medicament la îndemână.

Plutonierul Bota a înjurat și a plecat să raporteze comandantului Ciolpan, că deținutul nu vrea să mănânce de trei zile, face pe bolnavu și zice că are febră. Comandantul a înjurat și el și a refuzat să aprobe să fie văzut de cineva.

Peste 10 zile același plutonier Bota a raportat că deținutul din celula 46 a murit. Se pare că era 13 Martie. Comandantul, la auzul acestei vești, face fețe-fețe și împreună cu politicul Costin se închid în birou. Telefoanele încep să sune. Ba la secția de securitate, ba la regiunea de partid, cerându-se instrucțiuni. Pentru că nu se primea un răspuns clar, s-a vorbit și cu Bucureștiul. Numele lui Brătianu le spunea ceva, mai auziseră de el și le era o oarecare teamă, fiindcă nu era ținut pe baza unui mandat de condamnare. Au insistat la Hritan, comandantul securității regiunii Baia Mare, dar n-au primit nici o dispoziție precisă.

Între timp, corpul lui Brătianu a fost pus într-un sac și dus într-o celulă bine izolată, pentru a-l feri

de șobolani, bănuind că în acest caz vor primi dispoziții speciale, și poate un loc aparte unde să-1 înmormânteze. După 2 zile răspunsul a venit de la București ca să fie îngropat la 512 metri de podul Cearda. Ofițerului politic nu-i venea să creadă că trebuie să-l arunce în groapa comună. A mai întrebat odată regiunea de la Baia Mare, care l-a repezit, spunându-i să execute ordinul Bucureștiului și să nu mai discute. Atunci politicianul a telefonat la Spitalul de nebuni ca să trimită să facă o groapă mai mare. Intre timp, încă un deținut murise.

Pe o vreme rea, în miez de noapte, doi sergenți au plecat cu doi saci într-o căruță spre Cearda. Drumul era anevoios. La cimitir așteptau 2 internați ai spitalului de nebuni ca să-i îngroape. Dar când să dea sacii jos, au constatat că unul dispăruse. Sergenții au intrat în panică. Cineva le-a furat un mort. Au discutat între ei și au hotărât să nu spună nimic la închisoare. La întoarcere au venit cu atenție pe drum, dar n-au găsit nici urnă de sac. De frică au revenit asupra hotărârii și au anunțat comandantul de pierderea unui sac. Comandantul a sculat politicianul și împreună au alertat securitatea locală și regională. Dispoziția a fost să se cerceteze imediat și să fie găsit cadavrul. În ajutor s-au trimis ostași din securitate și politicianul a cutreierat toată noaptea, împânzind orașul ca să nu dispară cadavrul. Nu se știa care lipsește. La ziuă, după un tufiș din fața Laboratorului spitalului de pe strada Avram Iancu au observat ascuns un sac. S-au apropiat și au văzut sacul deschis la gură și-n el un cadavru. Politicul Costin a răsuflat. A reușit să-l prindă pe Brătianu și personal s-a dus să asiste la înmormântare pentru a nu mai avea vreo surpriză. S-a săpat o groapă mică și astfel Dinu Brătianu a scăpat de groapa comună.

Un singur lucru n-a putut descoperi securitatea: cine a ascuns sacul după răchitele din fața laboratorului spitalului. Pentru lipsa de vigilență, comandantul și politicianul au fost muștrați.

Alte evadări din Sighet

În anul 1957, 3 deținuți au evadat din închisoare. De pe acoperiș, cu ajutorul cearceafurilor, s-au lăsat chiar pe santinela de pe strada Simion Bărnuțiu și-au imobilizat-o și dezarmat-o. Sentinela din colțul străzii Gheorghe Șincai observând busculada, a deschis focul, dar probabil n-a tras în plin pentru a nu-și împușca tovarășul. S-a dat alarma. Evadații au reușit să dispară. În cartier a fost panică și orașul împânzit de

patrulare. Unul dintre evadați a fost prins la frizer. Ceilalți doi se zice că au dispărut definitiv.

După această întâmplare, comandantul Ciolpan Dumitru a fost schimbat și-n locul lui a venit Sava Ion.

În anul 1978 închisoarea Sighet s-a desființat și localul a fost transformat în magazine închiriate de Sfatul Popular întreprinderilor din oraș.

COMUNIȘTII FABRICĂ UN SFÂNT

La data de 13 Ianuarie 1956, un oarecare Iustin din părțile Muscelului își începe asaltul spre tronul din Dealul Patriarhiei, împins de iude și farisei cu sutane peste "odăjdiile securității".

Avansare ca la partid. Pe data de 25 Februarie este hirotonisit diacon și tot în aceeași zi și preot.

Peste șapte zile este împins la rangul de arhimandrit, episcop și mitropolit. Și va strânge din dinți până în 1977, când va arunca pe foc jilțul patriarhal. Între timp va ajuta cu sânguință la alungarea călugărilor din mănăstiri. Știa să meargă pe calea partidului. Drumul evangheliei a rămas să-l urmeze Românul, ca pe timpul năvălirii barbarilor, cu credința nestrămutată într-o justiție imanentă.

Partidul are probleme

Gheorghe Maurer divorțează de Lili, soția lui N.D. Cocea. Dej, în schimb, se simte bine cu Dina.

Iosif Chișinevschi (fost spion rus) și Constantin Pârvulescu (fost agent de stradă la Odesa), după ce

ajutaseră pe Dej să îndepărteze pe Ana Pauker, Vasile Luca și Teohari Georgescu, ca deviaționiști, sunt la rândul lor trecuți la partea sedentară.

Miron Constantinescu, care fusese cultivat de Ana în încercarea de a-l dărâma pe Dej, se vede

bruscat după 1956, când îndrăznise să-l întrebe pe Drăghici de ce și-a permis să împuște oamenii pe stradă.

Răspunsul a venit prompt din partea șefului: "Din ordinul meu". Uitase probabil că Drăghici și Ceaușescu

fuseseră aduși în Biroul politic tocmai de Dej, ca să-și întărească poziția.

Și Miron Constantinescu, care făcuse să fie arestat colegul, Mihai Levente, și reușise să-l

îndepărteze pe Gogu Rădulescu, începe să cadă. Este trimis la Institutul de cercetare, unde are președinte

tocmai pe Gogu Rădulescu, care-i plătește polița.

El, care era pus pe distrugere și să facă numai rău, pentru a-și atinge scopul, încrezut și sadic, va

primi o nouă lovitură. Soția lui, Sulamita, va fi tăiată cu satârul de fata ei, crescută-n morala comunistă.

În jurul lui Dej își face apariția o nouă clică, plină de mediocritate și dornică de putere, care nu știe

decât să spună că șeful are dreptate.

Haosul cuprinde toate sectoarele. În frica ce se întrezărește prin criticarea cultului personalității, se întărește "vigilența" și se dezlănțuie un nou val de teroare, o nouă acțiune de "lămurire" a țăranilor, și închisorile și lagărele de exterminare încep să geamă. De la Canalul Morții "Dunărea - Marea Neagră", în aceeași regiune, se trece la desecarea bălților, îndiguirea Dunării și recoltarea stufului din Delta. Iar lacrimile și sângele Românului continuă să curgă.

"Istoria noastră cea din lacrimi stoarsă
va ține minte și-ntr-o zi va strânge
acest cumplit Danubiu, care varsă
pe trei guri apă, iar pe-a patra sânge..."

Robert E

CENTRELE UNIVERSITARE DIN ROMÂNIA ÎNCEP SĂ SE AGITE

Sfârșitul lui Octombrie îi adună pe studenți pe stradă. La București apar manifeste în facultăți, iar în jurul statuii lui Mihai Viteazu prezența lor protestatară se face simțită sub ochii încurajatori ai populației. Securitatea acționează și trece la reprimare. La 30 Octombrie 1956, în România, datorită mișcărilor din Polonia și Ungaria se iau măsuri speciale:

- se ordonă arestarea studenților din centrele universitare, care începuseră să se miște sau erau bănuți de sentimente de antipatie față de regim.
- în regiunile Timișoara, Oradea, Iași, măsurile de securitate au fost amplificate: străinilor li s-a interzis vizitarea Transilvaniei.

La data de 24 Octombrie am fost invitat de urgență pe strada Izvor, aproape de Podul Mihai Vodă. Era o casă veche, cu parter, în fundul unei curți, în spatele Arhivelor Statului. Înainte de a mă duce mi-am luat o măsură de siguranță - anunțând acest lucru. Trei persoane, dintre care și Remus Radina, s-au plimbat ținând sub observație casa în care am intrat. Toate aceste persoane se găsesc astăzi în Occident. M-am prezentat la ora 8 dimineața (ora prevăzută în invitație), cu servieta în care aveam cele două schimburi de lenjerie. Profitând de sezon, mi-am luat și paltonul.

Primirea mi-a făcut-o un civil de circa 30 ani, brunet, cu un umăr mai lăsat, care mi-a aruncat o

privire încruntată. M-a introdus într-o cameră mare, la un birou cu două scaune. Așezându-mă pe primul, mi-a arătat cu degetul pe celălalt. Am stat calm, punând servieta lângă picioare. "Numele, prenumele, tata, mama, data nașterii..." și a continuat să scrie semne de identificare, în timp ce răspundeam liniștit. Terminând cu întrebările de rutină, a ridicat capul și a început:

"- Politica? Prin ce închisori ai trecut?". Am răspuns...

"- Ce facultate ai făcut?" - întrebare la care deasemenea am răspuns.

"- Văd că ești umblat, a continuat interlocutorul, cunoști locuri și oameni, Ai avut relații și putem să reconstituim unele lucruri. Să pornim din 1946. Cu cine ai acționat înainte de a fi condamnat?"

"- Cu nimeni.

- Cum cu nimeni?

- Da, am fost condamnat în lipsă. Am luat cunoștință din ziar, în care era publicat un grup de vreo

20 persoane de care nu auzisem niciodată.

- Dar când ai fost închis? Cu cine și pentru ce?

- Pentru delict de presă: un articol de protest împotriva arestărilor, pe care cenzura l-a oprit și noi l-am scos ca manifest.

- Pe cine cunoști din acea perioadă?

Am înșirat vreo 8 -10 persoane, dintre care majoritatea erau informatori ca: Paul Sava, Al.

Drăgulănescu, C. Bălăceanu, Mironescu, Stănescu, C. Popescu din Dâmbovița, etc.

- Uite ce este, mi-a zis, aici ai hârtie. Dacă nu-ți ajunge, bate în ușă și-ți mai aduc. Scrie tot ce-ți

amintești din perioada 1946-47 ca activitate și notează pe toți cei pe care i-ai întâlnit prin închisori.

- E lucru greu. Dacă știam că cineva mă va întreba după 10 ani de la executarea pedepsei, poate îi

memoram. Dar sunt lucruri pe care le aveți în dosare, oamenii îi aveți în repertoarele închisorilor, așa că

vreți numai să mă chinuiți acum când pe mine mă interesează problema existenței și a sănătății

- Cu mine nu discuți! Apucă-te și scrie! și a plecat. Cred că era 9 dimineața. Stăteam și mă

gândeam ce urmăresc. Am ajuns la concluzia că vroiau să știe dacă am vreun amestec în manifestele care

circulau prin facultăți. Unele au fost împrăștiate. Pe unul dintre cei care reușiseră să le lipească și dispăruse,

îl cunoșteam. Era bineînțeles Remus Radina, care nu putea accepta ca tineretul să nu facă nici un protest

împotriva opresiunii, în acea perioadă se zbătea ca un leu pentru a reuși să trezească din amorțire pe unii nepăsători.

Spre ora prânzului am scos din servietă o bucată de pâine și am început să mănânc. Simțeam cum

eram observat prin gaura cheii. Îmi păstram calmul. Pe la orele 13, când a venit să-mi mai aducă hârtie, a rămas stupefiat văzând că nu am scris nimic.

- Bine, văd că ești încăpățânat! O să rămâi aici și o să te facem noi să scrii.
- Domnule, eu am venit pregătit cu cele necesare, și i-am arătat spre servieta cu cele două schimburi.

Mi-a lăsat hârtia și a plecat, spunându-mi să mă apuc de treabă, că o încurc. Rămas singur, am continuat să mă gândesc la cei de afară. Știam că se organiza o manifestație

studentească la statuia lui Mihai Viteazu.

Pe la cinci jumătate după amiază a venit să-mi ia hârtiile, care rămăseseră neatinsse.

- Hai!, mi-a ordonat.

M-am sculat, am luat servieta și am ieșit în hol. Mă așteptam să mă ducă la subsol. Dar mi-a arătat

ușa de la ieșire, spunându-mi să-mi bag mințile la cap.

Afară nu mă mai aștepta nimeni. Pe la orele 15 au bănuț că am fost arestat și au plecat fiecare spre casă.

TIMIȘOARA

Acest centru universitar a cunoscut din plin febra nemulțumirilor studentești. Aici, ca peste tot, se cerea înlăturarea marxismului, a limbii ruse, precum și libertatea cuvântului și a presei.

Regimul comunist era confruntat cu tineretul pe care îl crescuse din clasa întâi primară. Învățătura marxistă era neconformă cu aspirația acestei generații, care urmărea să se realizeze, cunoscând și comparând în deplină libertate progresele științifice. Mișcarea studentească de la Timișoara a fost puternică.

A speriat autoritățile. Spontaneitatea violenței, dacă ar fi fost corelată cu legături între studenți și muncitori, ar fi ajuns la dimensiunile Budapestei. Fitulul era pus, și numai o mică întârziere a adus câștig de cauză armatei. Partidul, mărețul și invincibilul partid, dispăruse în acele momente. Conducătorii luminați de învățătura marxistă se pitiseră după armată.

Mitingul s-a ținut în cantina studentească de la căminul politehnic, Lor li s-au alăturat și studenții de la căminul de pe strada Remus. Împreună au pornit spre catedrală, în direcția sediului Partidului Comunist.

Cu mămăligile în mână, au traversat podul de peste râul Bega și au mers pe Bulevardul Mihai Viteazu. Între timp armata s-a instalat pe poziții. Alte unități au înconjurat Căminul de fete și pe cel al Institutului medico-

farmaceutic. În momentul în care coloana studențească a ajuns la catedrală, armata i-a blocat drumul. Armele de foc au început să tragă în aer. Studenții au avut ca arme: cuvântul, mămăliga în mână și tinerețea care-și cerea dreptul la o viață liberă și dreaptă, egală pentru toți. Forța a hotărât. Încă odată s-a dovedit că tot ce spune Partidul Comunist e o minciună. Grijă pentru tineret și-a manifestat-o prin sutele de arestări și condamnări.

Clujul, centru cu tradiție culturală și națională în străvechea vatră românească, s-a revărsat pe stradă și, prin glasul celor peste 2000 de studenți, s-a solidarizat cu revendicările celor oropsiți din Ungaria. Securitatea a acționat imediat, arestând cu sutele pe cei ce manifestau curajos împotriva unei stări de lucruri ce subjugase o jumătate de Europa.

Și aici a venit Miron Constantinescu, din partea Comitetului Central, cu promisiuni de îmbunătățire a vieții studențești, de curățirea sufletului lor neîntinat prin îndepărtarea marxismului și acceptarea învățării facultative a limbii ruse. Dar deocamdată atât, pentru că rândurile celor care-și revendicau dreptul la o viață demnă se îndreptau spre închisori, iar cel ce făcuse propunerile, nu după mult timp avea să fie înlăturat. Comunismul a făcut în permanență aceeași politică de oprimare, de înlăturare a celor prin care au căutat să câștige timp în vremurile de răscruce. În definitiv toți sunt o masă de manevră în mâna Moscovei.

În Transilvania, ca în toate vremurile tulburi și de nesiguranță, s-au găsit elemente șovine care să pescuiască în ape tulburi. Și au făcut-o fără pic de remușcare, otrăvind fântânile. Autorii acestui act criminal au fost și ei întâlniți în închisoarea Gherla, după 1956. Erau unguri.

Evenimente asemănătoare au avut loc și în Bulgaria. Imediat după înăbușirea revoltei maghiare, în luna Noiembrie 1956, Teodor Jivcov a trecut la arestarea a mii de studenți bulgari, socotiți "huligani" (termen comun pentru cei nemulțumiți sub jugul comunist și care au fost trimiși tot la un fel de închisoare-domiciliu obligatoriu).

Practic, în anul 1956, în marile centre universitare, erau foarte puține elemente polarizatoare, acestea fiind supravegheate pas cu pas de securitate.

Ca urmare a înăbușirii revoluției din Ungaria, în România s-a început o prigoană împotriva tuturor

celor care mai scăpaseră ici-colo, înscenându-li-se procese. Nu au scăpat nici evreii care ocupau posturi mai mari. În prima fază au fost scoși de la Ministerul de Interne și cel de Externe. După aceea s-a continuat cu îndepărtarea lor din posturile de conducere ale celorlalte sectoare ale vieții economice și sociale, deasemenea înscenându-li-se procese în marea majoritate a cazurilor.

Datorită manifestațiilor studențești din centrele universitare din țară, trupele rusești aflate pe teritoriu românesc au primit întăriri, încheindu-se și un acord pentru staționarea lor. De fapt, conform tratatului de pace, trupele rusești trebuiau retrase odată cu încheierea păcii cu Austria.

Prevăzătoare, Rusia își crease o bază juridică de menținere a trupelor rusești din România și Ungaria, prin semnarea pactului de la Varșovia.

Și totuși, când în 1958 Rușii vor începe să-și retragă trupele din România, asupra țării noastre se va abate un nou val de teroare care va duce spre închisori zeci și zeci de mii de Români, pentru a-i distruge definitiv, fiindcă ceea ce a urmat după 1961 dincolo de granițe, nu poate fi asemănat decât cu un nou genocid.

În 1958 au fost arestați mai mulți studenți de la Facultatea de ziaristică din București, între care Pavlovici și alții pentru agitație împotriva orânduirii sociale.

Cei arestați cu ocazia manifestațiilor din 1956 au fost crunt bătuți și trimiși în judecata tribunalului militar, unde ajunsese generalul Mociorniță să-l egaleze pe călăul Alexandru Petrescu.

La unul din procesele studențești, revoltat de atitudinea tinerilor, Mociorniță care prezida a avut o ieșire spunând: "Cum îmi permit acești smintiți să se ridice împotriva poporului, care este cu noi?"

Unul din avocații apărării, Vasile Trăistaru, (fost maior în justiția militară și care pronunțase zeci de mii de ani condamnare), a ripostat la intervenția președintelui, care-i fusese coleg în atâtea completuri de judecată, și a zis: "Ba este cu noi".

Revoltat, Mociorniță a ordonat să fie arestat și Trăistaru a trecut prin închisoare, fără însă a-și spăla marile vine pe care le are.

De la Universitatea din Iași a fost arestat un grup de asistenți universitari printre care Văcaru,

Popescu Iulian, ș. a., acuzați de agitație naționalistă cu ocazia comemorării la Putna a morții lui Ștefan cel Mare. Și un grup de studenți a fost implicat într-o organizație subversivă. Un fost deținut politic a reușit să evadeze în timpul anchetei de la Iași. După circa o lună de zile a fost rearestat.

ȘI ELEVII...

De la liceul Matei Basarab din București deasemenea a fost arestat un grup de elevi printre care Peter Falk.

De la liceul Radu-Vodă din Roman a fost arestat un alt grup de elevi care difuzau bancuri și glume la adresa lui Hrusciiov. Printre ei: Savici, Axinte Doru, Cornenschi Liviu, Dajcă Andrei ș. a.

Alți elevi de la Caracal au avut aceeași soartă, implicați într-o organizație anticomunistă. Printre ei: Sârâială Bebe.

ȘI DOCTORII

De la Spitalul Militar din Constanța au arestat un grup de medici pe care i-au constituit într-o organizație anticomunistă. Printre ei: Hurban, Stere, Șoșoiu, Tatoi, Turculeț și alții.

De la București un alt grup de medici a fost condamnat: Constantinescu Sebastian, Mihăilescu Luca, Grigorescu Nicolae (Craiova) și Dobrotă Ion. Acesta din urmă a fost acuzat de instigare împotriva orânduirii sociale deoarece, lucrând cu copii oligofrenici (înapoiați mintali) ai conducătorilor de partid s-a întrebat de ce oare sunt atâția copii înapoiați mintali în familiile șefilor comuniști. Întrebarea l-a costat 8 ani de închisoare.

ROMÂNIA ÎN TIMPUL REVOLUȚIEI DIN UNGARIA

25 Octombrie 1956- Bucureștiul cunoaște din nou amenințarea. Dimineața, la colțuri de stradă, în dreptul unor magazine, zăceau fără suflare tineri străjuți de câte doi milițieni.

La întretăierea bulevardului Filantropia cu strada Banul Manta, o bătrânică se oprește aproape de cadavrul de lângă "Alimentara". Se uită cu atenție și spune:
- Acesta este student din satul nostru, din Făgăraș. A fost arestat de doi ani și acum zace în București.

Unul dintre milițieni tresare și întreabă răstit pe femeia cu port ardelenesc:
- Dar de unde ești de îl cunoști pe banditul ăsta?

Femeia întoarce capul și pornește agale spre piață. La primii pași pe care-i face i se alătură o

doamnă care, pe șoptite, îi cere o lămurire:

- A fost student băiatul?

- Da cum să nu! cei de acasă nu mai știu nimic de el de doi ani!

Și doamna, dând din cap, a intrat la spitalul Vasile Roaită.

Pe Calea Griviței, aproape de Calea Buzești, un alt corp neînsuflețit. Alături de un magazin de lână

biserica Italiană, pe Bd. N. Bălcescu, o altă victimă. Pe aceasta o zărește conul Mihai, care-și făcea

plimbarea matinală la cei 80 de ani. Nu-i venea să creadă ceea ce vedea înaintea ochilor. Nu de mult ieșise

de la închisoare și credea că s-a renunțat la metodele barbare.

Pe strada Greceanu, un altul, în jur de 30 ani, avea balta de sânge lângă cap.

Ca un făcut, toți cei împușcați erau îmbrăcați în salopete și bocanci fără șireturi.

Peste 3-4 zile, aceleași vești au venit de la Timișoara, Cluj, Brașov.

Câți or fi fost presărați prin țară, Dumnezeu știe.

Cineva a încercat să întrebe în 1957 pe Gheorghiu Dej cum de s-a putut face aceasta? Era Miron

Constantinescu, care și-a redus simțitor rația de avantaje.

Priveam neputincioși la zvârcolirea tineretului universitar care, ca o repulsie față de ocupanți, cerea

scoaterea marxism-leninismului din învățământ și studiererea facultativă a limbii ruse.

România, țară privată de libertate, cu o exterminare a opoziției cum n-a cunoscut nici o țară-satelită

Moscovei, simpatiza și se considera solidară cu mișcările revendicative din Polonia și Ungaria.

Acest tineret studentesc, lipsit de cei peste 90 de profesori universitari arestați după 1947, nu avea

decât entuziasmul. Agenții strecurați în rândurile lui au descoperit pe cei ce se agita. S-a trecut la arestări.

De pe stradă, din cămine, din facultăți, studenții au fost ridicați pe baza unor simple denunțuri. Piața

Universității și împrejurimile erau înțesate de agenți îmbrăcați civil și vai de tinerii care treceau pe acolo.

Oamenii erau arestați în stațiile de tramvai sau din fața vitrinelor, fără să știe că acolo și la acea oră

urma să aibă loc o manifestație de solidaritate cu lupta de eliberare pornită de poporul ungar. Mulți au murit

în urma chinurilor fără să cunoască adevărul cu privire la întemnițarea lor. Poate ar fi murit împăcați

sufletește dacă ar fi știut aceasta și sigur că și-ar fi dat asentimentul de solidaritate înaintea obștescului

sfârșit.

În București, arestarea studentei Gina Florescu a făcut înconjurul facultăților. Tortura nu a cunoscut limite pentru ea și după 5 ani încă se mai vorbea despre atitudinea ei demnă. Bolnavă de TBC din cauza regimului dur la care a fost supusă, a purtat lanțurile de pedeapsă în Jilava anului 1957. Din șuvițele de păr smulse la anchetă a reușit să împletească o dantelă, pe care a trimis-o "afară".

Printre sutele de studenți arestați și condamnați de la București s-au numărat: Pleșa, Ionică Varlaam, Mihai Mățu Serdaru, Alexandru Ivăsiuc, etc.

Pe ziua de 13 Noiembrie 1956, studentul de atunci Paul Goma citea în fața colegilor din romanul "Durerile facerii" - o relatare a vieții grele a celor oropsiți, descriind campania permanentă îndreptată împotriva țăranilor pentru a-i forța să se înscrie în colective. Această lectură, fiind interpretată ca un manifest de către colegii informatori, pe ziua de 22 Noiembrie, Paul Goma a fost arestat și condamnat 2 ani.

După ce Rușii deschiseseră focul făcând să curgă sânge nevinovat în Ungaria, la București, în cadrul facultății de științe, profesorul Ion Mercureanu, la începutul cursului a anunțat: "- În memoria studenților și colegilor noștri căzuți pentru dreptatea, libertatea și independența patriei lor, vă rog să păstrăm un minut de reculegere."

Atmosfera tragică a unei generații era întipărită pe fețele tuturor celor prezenți. Atunci nu puteau să-și dea seama că profesorul care le arăta calea demnă a solidarității în fața forței, le vorbea pentru ultima dată. Profesorul Ion Mercureanu, arestat pe stradă avea să apară în boxă alături de profesorul Fronea Bădulescu, într-un proces, fiind învinuit de "crima de uneltire împotriva ordinei sociale".

Tot în acele zile, la cursul profesorului Gh. Mihoc, un student, de data aceasta, a cerut un moment de reculegere pentru victimele de la Budapesta. Când toată lumea s-a ridicat în picioare, s-a ridicat și profesorul. Nu avea de ales, chiar dacă frica îl făcea să tremure. Această atitudine îl va costa, pentru că partidul comunist nu l-a iertat mult timp.

Muncitorimea românească era și ea solidară cu doleanțele și revendicările poporului ungur. Astfel s-a aflat că în ziua de 23 Octombrie 1956 un muncitor de la uzinele "23 August" a fost ridicat și bătut până a murit, pentru că a spus: "Ceea ce au cerut Polonezii și Ungurii sunt probleme comune cu ale Românilor și pentru a le obține nu avem altă cale de ales."

Rușii în Rusia

24 Octombrie 1956. Ecoul strigătului din Polonia se făcea auzit în această zi pe străzile Budapestei.

S-a amplificat și mai mult pentru a acoperi zgomotul statuii lui Stalin care se prăbușea la pământ, sub un torent ieșit din peste zece mii de piepturi: "Ruși, cărați-vă acasă!"

În acea zi, la București, intra în atelierele Grivița Roșie un tânăr student îmbrăcat în salopetă. Era

Nicolae Ciachir. În mână avea 230 de manifeste pe care le făcuse singur și în care:

- dezvăluia exploatarea marxistă instaurată de regimul comunist, sugerând muncitorilor să se unească cu cei din Polonia și Ungaria împotriva birocraților comuniști care le-au uzurpat reprezentarea.
- sublinia că numai prin sincronizarea acțiunii în două-trei țări s-ar putea duce la scuturarea jugului rusesc.

Când a terminat de distribuit manifestele și se pregătea să dispară, a fost urmărit de niște derbedei și

imobilizat. A cerut ajutorul unor muncitori ca să se poată elibera din mâinile huliganilor comuniști.

Incidentul a adunat în jurul lui peste o sută de muncitori. Dându-și seama că nu mai are scăpare, s-a adresat

celor de față: "Fraților, vom fi liberi numai dacă ne vom uni cu muncitorii polonezi și unguri. Acum e

momentul să acționăm uniți împotriva cotropitorului străin și care este același pentru toți." Muncitorii erau

surprinși, uluiți, buimăciți. Și-au făcut apariția securiștii de la Grivița Roșie, care l-au adus la tăcere lovindu-

l puternic. A fost dus într-o cameră, iar după venirea unei mașini-dube a pornit spre miliția C.F.R. de pe

șoseaua Giulești. Acolo a primit vizita unor ștabi ai forurilor conducătoare de stat și spre miezul nopții

întâlnea pumnii lui Brânzaru de la ministerul de interne.

"Prin sentința 363 din 26 Martie 1957 se condamnă inculpatul Ciachir Nicolae născut la 21 Ian.

1929, domiciliat în București, str. Emil Zola nr. 3, raion LV. Stalin, la 8 ani închisoare corecțională pentru

delictul de agitație publică art. 327 alineatul 3 din Codul Penal, motivându-se:

"În ziua de 24 Octombrie 1956 inculpatul a pătruns în incinta atelierelor CFR Grivița Roșie, unde,

strigând diverse lozinci antidemocratice, a căutat să agite pe lucrători la revoltă."

Ceea ce a îndurat cinci luni de zile până a apărut la proces, este ușor de imaginat.

Tot în rândul muncitorilor, pe 26 Octombrie, trebuie să semnez cele petrecute la Mediaș, centru cu

tradiție de independență muncitorească, acolo unde s-a creat primul sindicat liber după impunerea guvernului comunist de către Ruși.

Aici nemulțumirile generaseră o atmosferă foarte încărcată. Prof. Nicolae Popa-Rusu-Mărgineanu, unul dintre inițiatorii primului sindicat liber, a avut curajul de care a dat dovadă întotdeauna, să spună în plină adunare că în acele condiții de mizerie și teamă nu se poate trăi și că muncitorii sunt singurii care pot să-și rezolve problemele. Pusese degetul pe rană. Imediat, N. Mărgineanu a fost izolat și la foarte scurt timp a sosit comandantul securității de la Brașov, colonelul Crăciun. Legat în frânghii, culcat în jep, N. Mărgineanu a fost dus în orașul de la poalele Tâmppei și supus la chinuri.

În luna Februarie 1957 se judeca un lot de la Institutul de Fizică Atomică. Inculpații erau învinuiți că s-au întâlnit și-au purtat discuții dușmănoase împotriva orânduirii comuniste, urmărind răsturnarea regimului. La proces, procurorul a cerut pedepse capitale, pentru a intimida atât pe inculpați cât și asistența, în scopul de a instaura frica.

Printre inculpații din boxă s-au numărat:
Bădulescu Fronea, șeful serviciului materiale atomice;
Dumitrescu Mircea, ofițer;
Mercureanu Ion, profesor universitar și cercetător la Institutul atomic;
Ene Nicoale, cercetător lingvistic, trimis de Institutul de lingvistică pentru a cere oficial explicații asupra definiției unor termeni de specialitate din domeniul atomic, deoarece se ocupa cu redactarea "Dicționarului limbii române". Pentru aceasta a fost condamnat 7 ani și a murit în închisoarea Aiud, rămânându-i 2 copii mici, fără îngrijirea părintească.

Aceste condamnări se pronunțau ținându-se cont de indicațiile "prețioase" ale lui Gheorghiu Dej care spunea: "Mai degrabă să fie condamnați oamenii fără motiv, decât să ajungă să fie vinovați".

EVADĂRI SENZAȚIONALE DIN ROMÂNIA

În plină revoluție în Ungaria, în plină fierbere în România, pe data de 4 Noiembrie 1956, câțiva tineri au fugit din țară ascunși printre lădițele cu struguri expediate în Austria, într-un vagon de al căilor ferate. Știrea a fost transmisă de Radio Europa liberă. Printre cei ce și-au câștigat libertatea se găseau foștii deținuți politici Coșereanu Alexandru și Oțparlic George care pătimiseră la Canalul morții, în perioada de exterminare de sub Gheorghiu Dej.

Pe data de 1 Martie 1957, de pe Valea Argeşului a plecat un vagon de scândură, de prima calitate, cu destinaţia Germania Federală.

Vagonul mai conţinea în plus o adevărată comoară bine ascunsă. Era familia Margareta şi Grigore Dumitrescu de pe plaiurile argeşene.

Grigore Dumitrescu şi-a riscat viaţa pentru a aduce la cunoştinţă omenirii grozăviile îndurate la Piteşti de studenţimea română. A scris "Demascarea", o zguduitoare relatare a celor întâmplate acolo. A simţit moartea în mâinile călăului Țurcanu, care l-a izbit cu capul de cimentul înroşit cu sângele tineretului nevinovat. Grigore Dumitrescu a avut curajul să-şi înfrunte călăii pe data de 24 Mai 1950:

"Ceea ce se întâmplă-n această închisoare este o batjocură la adresa omului. Suntem schingiuiţi, suntem obligaţi s-o facem noi înşine, cu părerea de rău pe care o citesc în ochii tuturor. Iniţiatorul acestei batjocuri este guvernul comunist instalat cu forţa de Uniunea Sovietică în ţara noastră. Acestui guvern format din borfaşi şi trădători ca Gheorghiu-Dej, din spioni ca Ana Pauker, din indivizi care nu au nimic comun cu noi, ca Moghioroş, Luca, nu-i este de ajuns că trimite peste Nistru tot ceea ce-i cade în mână. Dar trece la acţiuni similare celor ce se întâmplă cu noi, aici, să ne omoram unul pe altul. V-aţi gândit care este scopul acestor crime?"

Această întrebare ne-o adresează Grigore Dumitrescu şi nouă, de dincolo de mormânt.

ÎNCHISOAREA LUGOJ

În acest oraş aşezat pe malul râului Timiş s-a improvisat o nouă închisoare pentru deţinuţii politici. Comandant al închisorii a fost un anume Weiss, care nu a făcut exces în perioada cât a condus. În schimb a introdus un regim alimentar foarte sever, ce a avut consecinţe asupra sănătăţii deţinuţilor politici.

Dintre acei care au trecut pe aici au fost reţinuţi o mică parte: Alexandrescu Nicolae, Antohie, Boutmy Vladimir (elev), Caraivan (aviator), Castros (partizan), Cherecheş Iosif (preot greco-catolic), Cimpoca, Cojocar (partizan), Costache Ion (preot din Chitila), Constantinescu Gabriel (profesor), Cristache (aviator), Cucu (aviator), Doroftei (bucovinean), Dumitrescu Florin (avocat), Filipescu (profesor din

Drăgășani), Firică (partizan), Florescu (aviator), Georgescu Topârzan (inginer), Gradin (general), Galan, Haimovici Milan (preot protestant), Horovitz Max (sionist), Langa Terulian (profesor la Cluj), Milcu (condamnat pe viață), Mihăilescu Radu, Munteanu Nicolae (preot din Oradea), Nedea (învățător din Oradea), Penciu Dumitru, Purnichescu (partizan), Pop Iosif (preot din Tg. Mureș), Sârbu Adrian, Sârghe (bucovinean), Slăvescu (colonel de cavalerie), Tomașevschi (bucovinean). Deținuții au discutat între ei ca să evadeze în grup și să treacă în Iugoslavia. Acest lucru era posibil deoarece printre ei se găseau mulți bănațeni care cunoșteau locurile. Dar s-au mai găsit și iude, informatori ai administrației care au "turnat" pregătirile. Ca o consecință au fost imbarcați și trimiși la Gherla, unde trona călăul Goiciu.

ANCHETATORII SECURITĂȚII ERAU NIȘTE FIARE

Regimul comunist s-a instaurat bazându-se pe scursura societății, pe acele elemente fără nici un fel de pregătire și fără scrupule. Singurul lucru ce-l știau să facă, era să înjure și să bată până la exterminare, știind că nu vor fi trași de nimeni la răspundere.

În ședințele de "producție" pe care le aveau în cadrul securității își analizau "munca" și-și luau angajamente. Într-o astfel de ședință de la Sibiu, căpitanul Nistor Victor, dând dovadă de atașament "clasei muncitoare", a spus: "Dacă tata va fi cumva să se găsească printre bandiții adversari ai regimului nostru, și-mi va fi repartizat mie, va cunoaște ancheta ca oricare alt anchetat și nu-i va fi bine deloc".

Tot el într-o anchetă, de data aceasta la Brașov, după ce generalul Ambroș (Ambruș) se pregătea să încheie un dosar, s-a ridicat și a spus: "Îl cunosc pe acest bandit. Mi-a fost coleg de liceu. Sunt convins că ascunde încă multe lucruri și n-a declarat tot ce știe. Tovarășe general, vă rog să dispuneți să se continue ancheta până îmi se va storce ultima declarație". Și ancheta s-a prelungit cu încă 6 luni.

Prin 1965, acest Nistor Victor nu mai era în securitate și umbla nebun pe străzile Sibiului. Am mai amintit de un alt anchetator-canalie, care chinuia la Suceava și Câmpulung Moldovenescu, un anume Modest Ruscior. Și acesta a înnebunit și, dat afară din securitate, cerșea pe străzile Bacăului.

Bulz, ajuns maior de securitate în Ministerul de Interne, care-și bătea colegii de cămin și facultate și

prin pumnii căruia am trecut, care a omorât în timpul anchetei, n-a avut un sfârșit mai bun. Arestat și el, a înnebunit în închisoarea Aiud, aruncându-se de la etaj și a murit în cămașă de forță.

Acesta era calapodul pe care erau făcuți anchetatorii.

ÎNCHISOAREA ORADEA MARE

După închiderea Canalului s-a căutat să se dirijeze spre închisoarea din acest oraș deținuții național-țărăniști. De sigur mai erau și alții, dar în general se urmărea regruparea pe partide politice.

Printre acei care au trecut prin Oradea Mare se numărau: preot Mihai Balica, avocat Ion Adamescu, Doru Butaru, Niculiță Burhui, Ion Bărbuș, Leon Bochiș, Alexandru Bratu, Ovidiu Borcea, Corcodel Emanoil, Costel Dumitrescu, Bădiceanu Nistor, Nicolae Evolceanu, Andrei Matrache, Dimitriu, avocat din București, Nicolae Martin, Gropșan Victor macedonean, Anton Ionel Mureșeanu, Victor Anca, Vasilică Munteanu, ziarist, Măria Achim, Pantazi Ion, preot Coriolan Tămâianu, inginer Ion Veșeleanu, Voinicu, Eugen Otparlic, Cornel Velțian, Dumitru Teodorescu.

Aici a sosit după trei ani de cercetări și peregrinări episcopul I. Schubert de la București.

Din nou în lanțuri, din nou pe dubă, în luna August, când poate în iad era mai suportabil, episcopul

I. Schubert a făcut distanța de 800 km. până la ORADEA, fără să i se întindă nici măcar ramura de isop cu

buretele înmuiat în oțet. Apă s-a dat, o găleată la Brașov și alta la Cluj, la peste 100 de schelete însuflețite

ce-și mâncaseră rația de marmeladă și slănină râncedă, în acel cazan unde temperatura ajunsese la peste 40

C. (la umbră). După cum niciodată și în nici o împrejurare episcopul nu a făcut vreun pas înaintea altora, sau

n-a întins o mână, tot așa și acum și el și alții au fost mulțumiți să vadă, în ochii celorlalți, așternută liniștea pentru câteva momente.

Închisoarea Oradea i-a fost adăpost și lăcaș de închinăciune sufletească peste un an de zile, până

după revoluția din Ungaria, când deținuții au fost evacuați spre interiorul țării.

Episcopul Iosif Schubert a urmat convoiul suferinței românești până la închisoarea de exterminare

din Aiud, unde timp de 8 luni de zile a îndurat cunoscuta și permanenta teroare cu toate atributele ei: bătaie

și iar bătaie, izolare, înfometare, lipsă de asistență medicală.

Pe data de 2 Decembrie 1956, după revoluția din Ungaria, un tren întreg a fost încărcat cu deținuți în lanțuri, cu direcția Aiud. În această atmosferă de încordare, în care conducerea închisorii lovea și adresa înjurături la tot pasul, glasul preotului Balica s-a ridicat peste al sbirilor, apostrofându-i: "Ne-ați lovit cu pietre și noi o să lovim cu pâine fiindcă dorim ca toți să trăiască și numai Dumnezeu să ne judece" Ca prin farmec tăcerea s-a lăsat peste zgomotul metalic al lanțurilor și urletul fiarelor cu chip de om, în timp ce trenul de pe granița speranței...de la Apus, s-a îndreptat spre Răsărit, șuierând prelung a jale.

UN FOST DEȚINUT ÎȘI AMINTEȘTE DESPRE ORADEA Corcodel Emanuel

A fost o închisoare destinată membrilor partidelor istorice. Voi încerca să amintesc câteva cuvinte despre oameni schingiuiți care au avut un comportament ce merită a fi reliefat.

Au trecut pe aici o parte din grupul țăranilor vrânceni care refuzând morala și modul de gândire comunistă, au inițiat, la începutul deceniului 6, mișcări țărănești în toate satele Vrâncioaei, la care arestații de pe aceste meleaguri se întorceau cu gândul de nenumărate ori, când își manifestau dragostea pentru neam și țară. Vrâncenii de aici au fost de o înaltă ținută morală și plini de dragoste pentru trecutul lor. Îmi amintesc cu plăcere cuvintele pe care un alt deținut politic, din altă clasă socială, Furnarache Constantin, le rostea la adresa acestor eroi smulși din negura vremurilor pentru a fi dați exemplu contemporaneității: "Sunt fericit că îmi execut parte din condamnare împreună cu acești oameni, a căror curățenie sufletească și dragoste de pământul strămoșesc vor rămâne în paginile unei istorii ce își va căuta eroii.

Un altul, de dincolo de Carpați, din Brașov, care a făcut cinste neamului său, a fost ziaristul Vasilică Munteanu. Modest și corect, Vasilică Munteanu a exclus compromisul din soluțiile ce se impuneau în diferite situații ivite în timpul confruntărilor cu acei ce în mod samavolnic puseseră mâna pe conducerea Țării. Bătrânul și experimentatul Teodor Roxin, membru în Delegația permanentă a Partidului Național Țărănesc, care se găsea tot la Oradea, socotea că în problemele actuale și de viitor, întotdeauna punctul de vedere prezentat de Vasilică Munteanu este cel bun și că trebuie urmat chiar dacă el, Roxin, nu a ajuns să discute cu Vasilică." Întrebați-l și ascultați-l pe Vasilică. Cunoaște bine problemele Neamului românesc și

are soluțiile cele mai bune", era îndemnul lui Teodor Roxin. Pe același drum drept a continuat să meargă Vasilică și prin Aiud și Râmnicul Sărat.

A mai trecut prin închisoarea de tristă aducere aminte a Orăzii și protopopul greco-catolic Aron Victor, din Sibiu, care la puțin timp după eliberare a murit din cauza regimului de exterminare la care a fost supus.

ASALTUL ÎMPOTRIVA MĂNĂSTIRII VLĂDIMIREȘTI-PLOSCUȚENI

A crede și a-ți manifesta credința în Dumnezeu devenise o crimă în regimul comunist. Cu toate că membrii ordinelor călugărești fuseseră izgoniți din mănăstiri, iar majoritatea preoților arestați, lumea continua să meargă pe drumul Mântuitorului. Între puținele locuri de închinăciune și împăcare sufletească se mai găsea în anul 1956 și Mănăstirea Vladimirești-Ploscuțeni din Sudul Moldovei. Arătarea Fecioarei Maria, a lui IISUS și DUMNEZEU, unei fete chinuite până atunci, și sfatul de a construi o mănăstire pentru maici, prin munca lor, au dus la ridicarea acestui lăcaș de închinăciune. Peste trei sute de fecioare trăiau în rugăciune, zi și noapte. An de an numărul pelerinilor creștea, în ciuda restricțiilor din ce în ce mai severe. Marile sărbători, ca ÎNVIEREA și ADORMIREA MAICII DOMNULUI (hramul bisericii), adunau aici zeci de mii de credincioși, din toate colțurile țării. Rugăciunile înălțate erau ca un balsam pentru poporul surghiunit. Autoritățile comuniste au încercat să stăvilească misticismul, prin transformarea mănăstirii într-o unitate economică. Tot felul de presiuni s-au exercitat împotriva conducerii și a pelerinilor. De la sfințirea acestui locaș, o maică se ruga în genunchi, zi și noapte la icoana Maicii Domnului cu Pruncul în brațe. În timpul invaziei rusești, zece călugărițe se rugau în permanență pe treptele Altarului. Atunci ființa Neamului și existența Bisericii erau în pericol. Acum în anul 1956, conducerea impusă de ocupanți urmărea să facă din Biserică un mijloc de propagandă a comunismului, și din slujitorii ei niște funcționari plătiți pentru propaganda ateismului.

Neputându-se obține rezultatele dorite, s-a recurs la forță. Episcopul Antim de Buzău a dat autorizație miliției și securității să intre în mănăstire pentru a opera arestările împotriva celor ce nu se plecau puterii instaurate de Ruși.

Asaltul s-a dat în luna Mai 1956. La fața locului a sosit securitatea și a înconjurat mănăstirea cu arme de

foc. Împotriva a peste două sute de maici care se rugau în genunchi, unite braț la braț și căutau să-și apere Bi-serica pe care ele o ridicaseră, a fost nevoie de desfășurarea forței. Au fost lovite cu patul armei și fiecare măicuță smulsă din șiragul înlănțuit cu brațe.

Bineînțeles se făcea aceasta pentru a intimida populația din jur. Cu această ocazie s-au efectuat arestări și au pornit pe drumul închisorilor: Gurău Veronica, stareța mănăstirii,...lordache Mihaela (Marieta), intrată în cinul călugăresc după ce fratele ei, lordache Nicoară, a fost împușcat pe data de 21 Septembrie 1939, din ordinul sângerosului rege Carol II,...Lungescu Mihai, călugăr-medic, venit la mănăstire după promisiunea făcută lui Dumnezeu în timpul torturilor de la Pitești. După 3 zile de rugăciuni interioare a reușit să plece de acolo, în timp ce toți ceilalți au rămas în cazanul satanic,...preotul Ioan (Ivan), parohul acestui Sfânt locaș de închinăciune, și mulți alții.

S-a înscenat și o acțiune judiciară, cunoscută sub numele de procesul mănăstirii Vladimirești-Ploscuțeni. Avocatul Petre Pandrea, membru al partidului comunist și cel care apăruse, tot ca avocat, pe comuniști, a ridicat glasul pledând în favoarea inculpaților. Credincioșii și slujitorii Domnului au fost condamnați. La puțin timp după aceasta, apărătorul, avocatul Petre Pandrea, a fost arestat pentru a doua oară și condamnat la 15 ani temniță grea, învinuit de exces de zel și de deținere de texte scrise, nedifuzate, cu caracter antistatal. De subliniat că între acei care hotărâseră condamnarea lui se găseau și unii care fuseseră apărați de el, ca avocat. Permanentă "recunoștință comunistă".

FABRICA DE PROCESE

Securitatea munca din greu. Zi și noapte bătea și fabrica lot după lot. Bătea ca arestatul să recunoască o vina cat de mică, sub promisiunea că-i va fi înțeleasă sinceritatea și că va primi o pedeapsă minimă. Dar era notat: Nici un arestat nu va fi eliberat. Toți trebuiau să fie condamnați. Procesele erau fabricate deoarece trebuia îndeplinită norma. Nu trebuia pierdut prea mult timp fiindcă alții care erau trecuți pe tabele urmau să fie ridicați la datele planificate. Acei care nu înțelegeau să respecte iscălire proceselor-verbale de anchetă era vai de mama lor. Anchetatorii pierdeau timpul și noaptea, numai ca să-i "convingă" pe încăpățânați. Bieții arestați se-ntorceau de la anchete spre ziuă, gemând de durere Și, "munca aceasta", noapte de noapte, îngrozea pe cei din celular, care nu mai puteau să se odihnească.

Și câți nu iscăleau fără să știe ce au iscălit? Securitatea lucra mână în mână cu organizațiile de bază din

întreprinderi și cu turnătorii calificați pe care îi avea la dispoziție, peste tot. Pentru a-și ușura munca, securitatea da listelor celor ce trebuiau să fie arestați, oamenilor ei din întreprinderi, urmînd ca aceștia să-i provoace pe cei vinovați, pentru a obține de la ei o manifestare de nemulțumire. Iar dacă nu reușeau, întocmeau ei o declarație mincinoasă, găsind astfel un "motiv" pe placul lor. Recunoașterea inventiilor de către presupusul vinovat răminea în sarcina "specialiștilor" securității.

În primul rînd, "marfa calitate I" o constituiau foștii deținuți politici, care nu înțeleseseră să dea o mină de ajutor organelor de stat, după ce fuseseră eliberați. După aceea în toate unitățile mari urmau să se confecționeze grupe de nemulțumiți, din care securitatea alegea "crema", pentru a înfricoșa oamenii. De la întreprinderile mai mici, securitatea se mulțumea să cîupească unul, doi, urmărind același scop de intimidare..

Și azi așa, mâine așa, treaba mergea nu numai la securitate, dar și la tribunale; judecătorii "poporului" nu trebuiau să șomeze. Acesta era și un motiv pentru a nu se trece la reducerea efectivului Ministerului de Interne, care nu-și mai justifica numărul.

Pentru ilustrarea acestor înscenări, voi trece în revistă o serie de procese: Securitatea hotărîse ca de la "Institutul de proiectări și construcții de mașini" să se constituie un lot cu foștii ofițeri. Odată dispoziția dată și numele indicate, inginerul șef Belei Gheorghe (omul securității) a dat o declarație spunînd că cei indicați se întîlnesc, țin ședințe și spun "bancuri" la adresa regimului. Pe baza acestei declarații au fost arestați la data de 18 Februarie 1958 ing. Balaban Gheorghe,...ing. Mazilu Gheorghe,...ing. Moraru Nicolae,...ing. Vițănescu Constantin.

La acest proces, nu numai cei arestați, dar și unii martori ai acușării, printre care și președintele sindicatului, membru de partid comunist, au refuzat să recunoască declarațiile pe care au fost obligați să le semneze la anchetă.

Este interesant motivul invocat de Simionescu, muncitor tipograf ajuns președinte de sindicat: "Am fost forțat să semnez această declarație deoarece am fost anchetat fără întrerupere două zile și două nopți. Anchetatorul m-a pus să semnez declarația scrisă de el, spunîndu-mi că altfel nu mai ies din pușcărie. Am semnat, dar aici, în fața justiției, am dreptul să spun adevărul adevărat."

În timpul desfășurării acestui proces, ca și în foarte multe altele, asistăm la scene incredibile.

Acuzații, nu numai că nu se cunosc între ei, dar din cauza bătăii sunt de nerecunoscut. În sala de ședință, milițianul lovește cu patul armei pe un acuzat care protestează împotriva unei declarații mincinoase, iar președintele completului de judecată nu zice nimic.

Este interesant faptul că acuzatul Balaban Gheorghe, fost membru al Partidului Comunist, tocmai acum vede cum se împarte dreptatea, pe care el se străduise s-o instaureze. Și el simțea gustul sângelui în gură. Despre felul cum au decurs anchetele este ușor de înțeles. Judecarea a fost o formalitate. Pedepsele s-au pronunțat după indicațiile securității, câte 7 ani temniță grea pentru primii trei, iar lui Vitănescu, care a acceptat să dea o mână de ajutor schingiuitorilor colegilor lui, nu i s-a comunicat pedeapsa. Probabil i s-a dat o misiune de "încredere".

* * *

În Moldova au fost arestați o serie de fruntași politici, în marea majoritate foști deținuți politici. Securitatea le-a înscenat un proces folosind, bineînțeles, cunoscutele metode de tortură. Printre cei condamnați s-au numărat: Spiridon C. Ion (învățător, deputat și prefect de Baia, care a primit 17 ani și a murit la scurt timp după "eliberare", în spital),...Nemțeanu Nicolae (șeful organizației liberale din Baia, care va muri în închisoarea Botoșani),...Timofte Constantin (din Fălticeni), Hudiță Nicolae (notar, va muri în închisoarea Botoșani),...Rafail Ștefan (preot, va muri la câteva luni după eliberare, din cauza regimului de exterminare la care a fost supus)...

* * *

Corpul medical din București, studenți și doctori, a avut în mijlocul lui un trădător, un agent informator care a făcut rău la multă lume și mulți dintre ei au plecat pe drumul închisorilor. Această figură sinistă s-a numit Stejerel Sava, și era doctor la Colțea într-un timp. A fost național-țărănist ca student la Facultatea de medicină prin 1945-47 și, în timpul procesului Iuliu Maniu, în colaborare strânsă cu fratele lui, devenit actorul Paul Sava, și cu Alexandru Drăgulănescu, șeful centrului București, au dat pe mâna siguranței peste 200 de studenți. El, Stejerel Sava, a fost condamnat 15 ani, de formă și ca momeală, n-a trecut nici o zi prin anchete. A continuat studiile, a ieșit doctor și-a devenit un profesionist al securității, având ca teren de activitate lumea medicală, în timp ce fratele lui își desfășura activitatea, având acoperirea de artist la Teatrul Municipal.

* * *

Spitalul de urgență București

Pe data de 22 Septembrie 1958, un grup de 9 medici de la "Spitalul de urgență" au fost arestați. Unul dintre ei, coleg cu toți ceilalți și care trecuse prin reeducarea de la Pitești, primise misiunea de la securitate să se ocupe de confecționarea lotului. A fost ușor. El i-a denunțat, iar securitatea, pentru a fi sigură că își va menține declarațiile de la anchetă în fața tribunalului, 1-a inclus între acuzați.

Anchetatorul Boacă a transpirat lovind și-n stânga și-n dreapta până a reușit să șteasă procesul. Ca suveică îl avea pe Vasile Nicoale, cel care i-a turnat.

În fața tribunalului au apărut următorii doctori: Gordan Victor, 10 ani, ... Munteanu Eusebiu, 8 ani, ... Sarion Ion, 8 ani, ... Palade Dorin, 7 ani, ... Pleșa Emil, 6 ani, ... Drăgoi Valeriu, 6 ani, ... Stoican Octavian, 6 ani, ... Dobrescu Doru, 4 ani, ... Vasile Nicolae-Iuda, fără pedeapsă. Ceva mai mult, era angajat ca medic legist în anul 1970 în fostul raion Vidra. Toți cei de mai sus au fost încadrați în articolul celebru 209, punctul 2. a, și au fost trimiși după condamnare în lagărele de exterminare din Bălțile și Delta Dunării.

Trebuie menționat că în această perioadă securitatea trecea prin momente dificile. Era în mutare. Alexandru Drăghici se muta din clădirea din Piața Palatului Regal în clădirea Curentului ridicată prin atâta "trudă" de Pamfil Șeicar. Băieții de la securitate trebuiau să se disperseze cu "munca" tocmai în perioada când începea desfășurarea unei noi campanii de exterminare a Neamului românesc. Și cu toate acestea, printre picături, activitatea diabolică făcea față cerințelor partidului comunist.

* * *

Tineretul nu era nici un moment pierdut din vederile securității și partidului iubit de Moscova. Iașul răspunde prezent: Ursachi Mihai și Ionescu Doru, studenți la Politehnică, au fost amândoi condamnați și au luat drumul închisorilor de exterminare.

* * *

Opera din București a plătit și ea tributul ei. Datorită "vigilenței" lui Dora Massini care muncea și pentru securitate, a fost arestat un grup de cântăreți de la Opera română din București, printre care se numărau: Dinu Bădescu, și Cornelia Gavrilă.

Securitatea a mai creat o organizare de intelectuali din rândul enoriașilor Bisericii Sfântul Elefterie din București. Datorită tot vigilenței, de data aceasta a unui preot, au intrat în închisoare 9 persoane, printre care colonelul de geniu Iacob și avocatul Pleșoianu. Tot de la această biserică se va ridica un vlăstar zdravăn,

Octavian Popescu, care, mai mult securist decât preot, va fi trimis și- n deplasare să ia cu asalt Biserica exilului românesc din 9 bis, rue Jean de Beauvais de la Paris. Aici băieții securității, fiind pe teren străin, n-au mai reușit nici să bată, nici să ocupe locașul. În schimb au bătut în retragere. Tot în luna Septembrie, familia Plăcințeanu a primit înștiințarea că fiul lor, Ginel Plăcințeanu, doctor ortoped la Spitalul Colțea, murise-n spitalul Văcărești din cauza unui icter infecțios. El este victima lui Alexandru Drăghici, care l-a curățat din ordinul lui Dej, care voia să spele onoarea "artistei" Lica Gheorghiu. Odrasla șefului se despărțise de ministrul Marcel Popescu și-i plăcea de Ginel Plăcințeanu. Apropiindu-se Congresul partidului și pentru a nu i se mai face reproșuri de imoralitate, a dat dispoziție să-l lichideze pe Ginel Plăcințeanu, și imediat, inginerul Gheorghe Rădoi s-a pomenit divorțat, căsătorit cu Lica și ajuns ministru.

ALT PROCES AL CELOR DE LA PITEȘTI

Securitatea urmărea să se spele pe mâini de ticăloșiile săvârșite în timpul reeducării de la Pitești. După procesul primului grup socotit al vinovaților principali conduși de Țurcanu, a avut loc un alt proces.

Din acest al doilea lot au făcut parte:

Bordeianu Virgil, student la Fac. de Chimie Iași, condamnat la moarte cu pedeapsa comutată,...Hoinic

Dragoș, 25 de ani,...Negulescu Valeriu, 25 de ani,...Popa Aurel, 25 de ani,...Oprișan Constantin, 20 de ani,...

Calciu Gheorghe, 15 ani,...Caziuc Gheorghe, 15 ani,...Iosif V. Iosif, 10 ani.

În acest proces judecat prin 1957, Gheorghe Calciu Dumitreasa a avut curajul să arate pe șefii Ministerului

de interne ca adevărați conducători ai odiosului sistem de reeducare de la Pitești. CA LA TEATRU...

În vara anului 1956 Teatrul Municipal a făcut un turneu la Paris. Cu această ocazie, artista Marietta Sadova

a contactat scriitorii români din exil. Academicianul Eugen Ionescu i-a înmânat cartea "La forêt interdite" a lui

Mircea Eliade, iar Emil Cioran i-a dat lucrarea "La tentation d'exister".

Aceste cărți, artista le-a luat pentru ea, însă la solicitările prietenilor nu a rezistat - după cum a declarat la proces- și le-a împrumutat.

După consumarea evenimentelor din Ungaria, un prieten a trimis din Franța o scrisoare filozofului

Constantin Noica - "Lettre a un ami lointain", prin care făcea reproșuri intelectualității române că stă cu mâinile

încrucișate, în timp ce oamenii de cultură maghiari au fost cei care au însuflețit masele.

C. Noica, împreună cu câțiva prieteni au făcut o scrisoare de răspuns, prin care au spus cam așa: "Este ușor să dai sfaturi și să reproșezi atunci când stai în fotolii confortabile...". Scrisoarea a fost interceptată de securitate care, având și informația despre circulația cărților lui Eugen Ionesco, Emil Cioran și Mircea Eliade aduse de Marietta Sadova, a deschis nu după mult timp un proces unui grup de intelectuali, oprindu-se asupra cercului de prieteni ai filozofului Constantin Noica, aflat cu domiciliu obligatoriu la Câmpulung Muscel.

Printre cei care au fost arestați și trimiși în judecată se găseau:
Constantin Noica, condamnat 25 ani,...Dinu Pilat, scriitor, condamnat 25 ani,...
Alexandru Paleologu, scriitor,.
..Vladimir Streinu, critic literar,...Nicu Steinhart, critic literar,... Simona Caracas,...Anca Cantacuzino
(fata lui Băzu Cantacuzino),... Anca Pop Bosceanu,...Marietta Sadova,...Ion Negoitescu.

Motivul era că acești scriitori preocupați de "arta pentru artă" se fereau să servească arta angajată. Au fost acuzați de spionaj și de înaltă trădare, servindu-se de scrisoarea lui Emil Cioran interceptată de securitate, precum și de citirea și difuzarea unor cărți interzise, referirea făcându-se la lucrările aduse din Franța. La proces, artista Marietta Sadova, într-un gest teatral, a căzut în genunchi cerând îndurare și iertare regimului comunist...care a înțeles-o și i-a acordat...3 ani închisoare.

ALȚI INTELECTUALI ÎN BOXA

Teroarea deslănțuită de fiarele angajate în slujba Moscovei a făcut să se umple închisorile cu cei mai cura-
joși fii ai neamului românesc în timp ce izvorul de lacrimi nu seca în ochii celor rămași afară în zisa libertate su-
grumată. Și a fost dat Românului să îndure torturi de neimaginat, tânăr și bătrân laolaltă, tată și fecior împreună,
cu fruntea sus pe drumul spinos al Golgotei.

Alături de studenții torurați îl găsim în aceste vremuri de restriște pe doctorul "fără de arginți", pe fiul Buzăului, născut la Pârscov, Vasile Voiculescu, la cei 74 de ani.

Sensibilitatea "doctorului-poet" era pătrunsă încă din copilărie de șprițul creștin în fața tălăzuirii titanice încremenită în piatră, la poalele căreia a crescut:

"Mângâietorule încununat cu spini,
Oricâte amărăciuni am înghițit pe cale,
Mi-s încă stupii sufletului plini .
De toată miera amintirii Tale"
(lisus din copilărie)

Recitind poezia "Bucegii", rămâi impresionat de plasticitatea imaginilor și te întrebi dacă poetul se gândea atunci că-i va fi dat să cutreiere prin abisul creat de omul devenit fiară:

"Tot trupul lor e numai gherle cu funduri încă nezărite,
Prăpăstii oarbe, guri de iaduri, ce nu văd nici o auroră,
Cazne groaznice și ocne"...

În acel an 1958, Vasile Voiculescu a fost ridicat în miez de noapte și îmbrâncit ca un orb pe scări întortochiate. S-a trezit aruncat în hruba rece ca de piatră ce purta numele celui ce fusese mutilat cu secera de fiul său. Și cum din sângele lui Uranus răspândit pe pământ s-au născut "furiile", acum le era dat oamenilor să le vadă dezlănțuindu-se sălbatec asupra lor. Intrat aici, poetul asista la materializarea versurilor prin care își vedea crescând sicriul:

"O, brad frumos, o, brad frumos...
Ce înalt și uriaș îmi crești cosciugul
În miezul lui cu-mbălsămat miros,
Să-ncap cu neamul tot și tot belșugul."

Și din neam de Români i-a fost dat să fie cu mulți de-ai lui, printre care:
Dubneac Felix și fratele său, tot călugăr,...Ghiuș Benedict (asistent la Facultatea de Teologie),...Dr.
Dabija,...Sandu Tudor (Agaton sau părintele Daniel),...Sofian (stareț la mănăstirea Antim),...Stăniloae
Dumitru (profesor la Facultatea de Teologie),...Constantinescu Nelu (student),...Mihăilescu (student),...Văsâi
Gheorghe (student),...Mironescu Alexandru (profesor), cu fiul său Mironescu Șerban (student).

Discuțiile au avut loc și în casa arhitectului Joja Constantin, care n-a apărut la proces.

Pedepsele s-au dat conform planului dinainte stabilit.

Octogenar, Vasile Voiculescu s-a trezit aruncat afară din ocnă. Nu i-a mai rămas decât să îngâne:

"Ce folos că mi-ai redat privirea,
Eu n-așteptam vederea ci mântuirea."

Așa i-a fost dat și lui și Neamului întreg să vadă nenorocirile apocaliptice, dar să nădăjduiască, totuși, în

înviere Aceste procese ale intelectualității ce nu se încadra în șablonul regimului comunist au continuat, și peste

o sută de scriitori, critici, filozofi și oameni de cultură încadrați în mai multe loturi, au trecut prin fața

funcționarilor de la uzina de procese care le făcea cunoscută pedeapsa, în ani de temniță grea.

În afară de numele citate mai sus, menționez pe următorii: Sergiu Al. George (scriitor), ...Vasile Antoniu

(doctor),...Marius Constantinescu (doctor),... Remus Niculescu (cercetător),...Tudor Popescu (profesor la Facultatea de Teologie),... Octavian Rociu (doctor),...Vasile Vasilache (preot) Emanoil Vidrașcu (avocat).

La acest proces de anvergură au fost aduși ca martori ai acuzației tot intelectuali. Printre ei se numără:

Valeriu Anania, Paul Dimitriu, și mulți alții indicați chiar de acuzați, cu promisiunea că nu vor avea nimic de suferit. De înscenarea procesului s-a ocupat generalul Sașa Dulgheru (evreu), iar partea tehnică a anchetelor (lovituri în adversari lipsiți de apărare, punerea pe rangă cu cătușe, bătaia până la leșin) a fost încredințată anchetatorilor: Gică Mihăilescu, Cenușe, Enoiu, maior Georgescu, Sporea...

Omul folosit de securitate, care alerga ca argintul viu să-i adune, să-i provoace, să le pună casa la dispoziție ca să nu-i audă cineva, a fost, spre dezamăgirea multora, o față bisericească: preotul Mihai Avramescu. Nu-mai 42 de note informative a dat. Nu și-a cruțat nici nașul care-1 trecuse de la iudaism la creștinism și-i făcuse rost de parohie cu vad, la Biserica Albă.

În Jilava, răspândiți prin celule, zecile de intelectuali făceau bilanțul și încercau să scruteze necunoscutul.

Dar acesta devenise cunoscut: Mihai Avramescu. "Și ce popă era afară! Ce frumos vorbea! Ce succes avea!"

Da, da, dar avea pe dracul în el, ca și al nostru de pe Bârsa, zicea Iosif Scorțea din comuna Țânțari, jud. Brașov.

După cum am văzut, perioada de după 1957 a fost marcată de o teroare din ce în ce mai accentuată asupra intelectualității.

Paralel începuse desființarea sovromurilor și plecarea consilierilor sovietici, fapte ce precedau retragerea trupelor rusești din România. Și aceasta trebuia să se facă în liniște, fără manifestări ostile ca în Austria. Deci intelectualii trebuiau să fie arestați, ei fiind singurii ce puteau să incite populația. Nu era nevoie de motive deoarece Drăghici era meșter în metodele de a face pe cei arestați să declare și ce nu au gândit.

După ce Gheorghiu Dej oferise 60 de milioane de ruble lui Ianoș Kadar pentru redresarea Ungariei după revoluție, prietenia dintre cei doi devenise de nesdruncinat. În plus Kadar venea cu o nouă mărturie de renunțare la orice gând asupra teritoriilor românești, iar Imre Nagy, adversarul lui, se găsea în siguranță la Călimănești. Anunțarea executării acestuia pe data de 17 Iunie 1958, a fost urmată de arestări și epurări în Transilvania.

În anul 1959 s-a trecut la fuziunea universității Bolay (ungurească), cu Babeș (românească). La festivități,

din partea Comitetului Central a participat Nicolae Ceaușescu, care a criticat aspru corpul profesoral. Ba chiar a și amenințat. Se spune că rectorul Laszlo Szabedi, în urma rechizitoriului, s-a sinucis.

Deoarece discuțiile cu privire la limba de predare durau și erau divergente, Ceaușescu a intervenit sentențios, spunând:
"Nu vă mai pierdeți timpul cu lucruri de nimic, deoarece în câțiva ani problema limbii nu se va mai pune.
Se va vorbi numai limba rusă."
Acesta era independentul, încă de atunci.

PE UNDE A TRECUT URGIA RUSEASCĂ...

Războiul distruge pe unde trece. Dar ororile săvârșite cu ocazia lui asupra populației pașnice sunt încă vii și de multe ori te cutremură. Te chinuie întrebarea, cum a fost posibil ca oamenii să facă așa ceva?

La mijlocul lunii Mai 1958 mă găseam în comuna Stânceni, așezată la 11 km. de Toplița, pe malul Mureșului, în timp ce executam lucrări în curtea Sfatului Popular, pentru amplasarea grupului social necesar sondei de foraj ce urma să se monteze în coasta muntelui Căliman, două femei de pe uliță priveau cu luare aminte.

Intr-un târziu, probabil după ce discutaseră între ele, mi-au făcut semn să mă apropiu.

-Domnule, nu vă fie cu supărare dacă vă întrebăm ceva?

-Nu, măicuță. Femeile erau înjur de 70 de ani.

-Dumneavoastră, au continuat ele, ați fi cu vremurile astea, cu politica, fiindcă așa-i acum moda, dar poate ați fi și creștin? Am auzit că ați intrat și în biserică.

-Desigur, maică.

Apoi de aia om cuteza și noi să te-ntrebăm ce faceți aici, în curea asta a Sfatului?

-Facem barăci tencuite pentru muncitori și birourile sondei care se montează aici.

-Dar acolo unde sapă băieții ceia, lângă stejarul gros, ce vreți să faceți?

-Acolo vrem să ridicăm un closet cu mai multe cabine.

-Maică, e păcat, mi-a spus una din bătrâne.

Dar de ce? Acolo am socotit că e locul cel mai bun și poate fi de folos și funcționarilor de la Sfat.

-De geaba maică, da-i păcat! Dacă ai suflet, oprește săpătura de acolo.

-Maică, am insistat eu, de ce oare să nu mai săpăm?

-Ascultă de la noi și nu mai spune la alții. E mare păcat să fie batjocoriți cei de acolo.

-Care, "de acolo", că nu văd pe nimeni?

-Da, ți-om spune, dar să taci. Acolo dedesubt unde săpați, sunt oameni îngropați.

-Cum, a fost cimitir pe acest loc?

-Nu, n-a fost, dar sunt îngropați de vii și au și-un pastor cu ei.

Intr-adevăr m-au pus pe gânduri și am insistat să aflu ce s-a întâmplat.

-Te-om ruga să nu spui la nimeni. Te-am văzut om de treabă, cu toate că ești străin. Aici unde e Sfatul, în

timpul războiului a fost spital de răniți, care mai de care și-i îngrijeau să se facă bine.

Când s-a spart frontul, în toamna lui ' 44 și au izbit Rușii peste Căliman ca să ajungă aici la Mureș, oamenii au fugit să se ascundă care pe unde au putut. Și bolnavii din spital au fugit. Dar au fost unii care n-au putut să meargă, erau tare betegiți cu picioarele, cu cârje... și au rămas locului. Rușii au venit pe aici, dinspre munte, și-mi arată Valea Zebracului, până la conacu-aista care era spital și avea steag cu cruce roșie. Au dat buzna înăuntru și s-au auzit puști și strigăte... Noi stăm pe deal acolo și priveam...și-mi arată o casă cocoțată. După un timp, au început să-i scoată și să-i arunce în fântână, fiindcă acolo unde săpați era fântână cu apă de băut. Am numărat noi vreo șapte. Or fi fost mai mulți, Dumnezeu bunul mai știe. Am auzit că între ei ar fi fost și un pastor neamț, care n-a vrut să plece, a stat cu cei care nu se puteau mișca. Așa că săracii au plecat cu popă cu tot pe lumea cealaltă, Dumnezeu să-i ierte! După aceea au doborât ghizdurile fântânii și-au aruncat pământ cu pietriș, că aici mai mult piatră este...

.....
Conștiința nu-mi dicta decât să opresc săpătura și să găsesc alt loc, iar celor fără număr și nume de acolo, să le spun "Dumnezeu să-i ierte!"

ȘI URGIA ROMÂNEASCĂ A CONTINUAT

În luna Iulie 1958, în plină deslănțuire a teroarei comuniste, un OM a fost găsit tăiat de tren pe linia ferată dintre gara de Est și Băneasa. Nu era vorba de un accident, ci de un asasinat odios. Avocatul Eugen Hațieganu, după ce trecuse și rămăsese mutilat în anchetele conduse de sadica Vidosă Nedici, după ce muncise 7 ani prin lagărele de exterminare de la "Canalul morții", a fost răpit de securitate, de pe stradă, în timp ce se ducea spre serviri. Încă nu împlinise doi ani de când se eliberase. Nu este exclus să fi fost omorât în timpul anchetei și după aceea, noaptea, aruncat sub roțile trenului. Metodele folosite de "uneltele românești" s-au dovedit identice cu cele ale stăpânilor de la Moscova.

ÎN NUMELE TATĂLUI ȘI AL FIULUI ȘI AL SFÂNTULUI DUH

Eu Tatăl tău te botez...M I H A I

O familie din orașul Dărmănești a fost trezită în miezul nopții de Septembrie din anul 1958.

Doi ofițeri băteau de zor la ușă.

Eugen deschide ușa și îi legitimează. Cei doi arată niște hârtii și spun că sunt de la securitate. După comportarea lor nici n-ar fi fost nevoie să-i întrebe, fiindcă... nu puteau fi decât de acolo. El de fapt trebuia să

știe fiindcă în 1948 mai fusese ridicat,...tot noaptea,...tot cu soția și tot de aceeași..."ÎNTREPRINDERE."

Intrați în casă, oaspeții nepoftiți au început percheziția, adică să arunce vraște...niște cărți și haine și ce ar mai fi putut exista într-o cămăruță de 2,5 m x 2,5 m. După îndeplinirea "misiunii", s-au adresat soției lui Jenică: "Te îmbraci și mergi cu noi."

Soțul a ripostat: "Cum se poate s-o luați în halul acesta? N-o vedeți cum arată? Este în luna a opta...vreți să-mi omorâți copilul?"

-Lasă, lasă, nu poate fi îngrijită mai bine în altă parte decât acolo unde o ducem. Jenică s-a așezat în ușă și a spus:

-Mă luați pe mine ostatec. Merg eu unde doriți, dar lăsați-o pe ea că trebuie să nască.

-Nu se poate.

-Dați-mi voie să vorbesc cu un superior, a insistat soțul disperat.

-Nu se poate. Noi avem ordinele noastre și basta. Mergem s-o internăm într-un spital să stea cu pază!

Merge cu noi. Și unul cu două stele 1-a smucit de mână pe Jenică și au ieșit cu Eugenia în plină noapte.

La poartă aștepta o mașină Molotov. De la Dărmănești au pornit pe drumuri de țară desfundate. Era luna

Septembrie, lună de toamnă, de ploi....și drumurile numai hârtoape, ca după bombardament. După vreo oră de

hurducături, Eugenia a fost dată jos la Moinești și aruncată într-o cameră fără foc a securității, dar cu gratii și obloane la fereastră.

Hemoragia a pornit. După două zile Eugenia era în nesimțire. Nu-și amintește cum a fost luată. S-a trezit în

spitalul de la Comănești, unde doctorul în halat alb spunea unui securist:

-"Nu știu dacă este vreo scăpare. Am să încerc."

.....

Cu greu a născut un copil. Eugenia era pierdută. Copilul a fost de câteva ori întors până a început să scân-

cească. Mama a auzit ca prin vis și pentru ea vis a rămas.

Noua ființă a fost dusă într-o cameră alăturată. Nici n-a apucat să guste sânul mamei, nici mama să-1 îm-

brățișeze cel puțin cu privirea. Doctorul a plecat la masă.

Jenică se da de ceasul morții. Alerga peste tot și nu afla nimic despre existența Eugeniei. Cuiva i s-a făcut

poate milă și i-a spus..."Vezi, încearcă la spitalul din Comănești." Atât i-a trebuit.

Val-vârtej a ajuns acolo. A dat

să intre, dar un milițian 1-a oprit. N-a mai văzut nimic înaintea ochilor și a

îmbrâncit pe domnul gradat. A

pătruns înăuntru. Și-a văzut copilul,...începuse să facă spume la gură,...se intoxica...A strigat după

doctor...nici urmă. În sfârșit vine o soră...

-Unde ste doctorul? Nu vezi că se intoxică copilul?

-E plecat la masă...Nu e în spital...sunt singură.

-Unde e oxigenul?

-Nu știu să umblu.

-Unde este?

-Uite colea.

A adus tubul, a încercat să-1 desfacă și să-1 branșeze la aparat,...între timp copilul se pierdea văzând cu ochii.

-"Doamne, Dumnezeule, ce să fac?" Și cu băiatul în brațe a rostit "Tatăl nostru", după care "În numele

Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acest prunc se botează cu numele de MIHAI", apoi 1-a închinat pe

copil...care își găsise mângâierea pentru câteva clipe în brațele tatălui, și tot în brațele lui și-a dat...duhul.De la

spital Jenică a plecat năuc. N-a mai știut unde se îndreaptă. Parcă el murise în locul copilului...S-a trezit tras de

brațe din fața trenului care forțat scrâșnea roțile...era în gară...

Nu știa cine și cum l-au urcat în tren și l-au coborât la socrii...la Târgu-Ocna. Două zile și două nopți a

plâns într-una. Nu-1 mai interesa nimic

A treia zi la poartă au apărut doi ofițeri cerându-i să meargă la spital să-și ia copilul.

-Bandiților, criminalilor, e copilul vostru, voi l-ați omorât...Eu n-am copil mort...plecați, criminalilor!...și au plecat.

După două ore a venit cu un maior. Scena s-a repetat...L-au luat pe sus și l-au suit în mașină.

La spitalul din Comănești n-a fost posibil să-1 liniștească pe Jenică. Și era în drept. Cât se zbătuse să n-o ridice

pe Eugenia...se oferise ostatec.prin minte îi treceau cuvintele brutelor: "Lasă, lasă, nu poate fi îngrijită

mai bine în altă parte decât acolo unde o ducem noi!.- și...iarăși începea:

"bandiților, criminalilor, mi-ați omorât băiatul, este al vostru..."

L-au adus o valiză de lemn și i-au pus-o în față.

-Este al vostru...mie mi-ați omorât copilul.

Tot pe sus l-au urcat în mașină.

.....
La Târgu-Ocna, în fața porții, securitatea a depus valiza și a plecat.

.....
Peste alte două zile, în cimitirul din Târgu-Ocna răsărea o nouă cruce pe care scria:

MIHAI OTPARLIC

Era o nouă crimă a regimului comunist, deoarece se săvârșise împotriva unuia care nu scosese nici un cu-

vânt, împotriva unui copil ce nu-și văzuse părinții.

.....
Mama a fost trimisă la închisoarea Mislea, apoi...la Botoșani,...au tot plimbat-o doi ani prin infernul comunist

Tatăl în același timp era chemat de generalul Radu de la securitatea din Bacău și anchetat.

Jenică spunea una și adevărată: "Mi-ați omorât copilul.-" Și zisul general, cu vocea prefăcută îl întreba:

-Nu cumva ai impresia că eu sunt vinovat de moartea copilului?

-Am certitudinea, domnule general, că dumneavoastră sunteți vinovat, că ați premeditat și ați dat dispoziția să

fie arestată soția mea în situația în care se găsea. Un om nu putea face ceea ce ați făcut dumneavoastră

Un an de zile a fost purtat Jenică prin biroul generalului Radu cu intenția de a-l liniști...de a-l convinge că

nu el săvârșise crima.

Din nenorocire pentru neamul românesc, nu era nici prima crimă a regimului barbar instaurat de Uniunea

Sovietică, nici ultima, dar era crima cea mai odioasă, care desvăluia adevărata intenție de a distruge până și copiii din fașă.

DIN LUCRĂRILE DE PERSPECTIVĂ ALE SECURITĂȚII

În anul 1955 majoritatea deținuților politici condamnați la 7-8 ani de închisoare și care reușiseră să

supraviețuiască lagărelor de exterminare, se întorceau acasă. A fost o scurtă perioadă când nu se mai trimitea cu domiciliu forțat în Bărăgan.

Ce găseau oamenii acasă, era vai și amar. Familiile erau distruse. Soțiile deținuților fuseseră trimise la munca de jos, copiii dați afară din școli și facultăți iar la lucru nu-i angaja nimeni. Se făceau încercări disperate prin fel de fel de cunoscuți pentru a-și putea câștiga existența.

Prietenii de suferință se mai întâlneau, mai schimbau păreri despre viața grea în care se zbăteau, încercând să se consoleze unul pe altul și eventual să se sprijine în găsirea vreunei slujbe.

În această atmosferă, un anume arhitect Munteanu, "om cu inimă", a angajat doi dintre fruntașii național-țărăniști, amândoi foști avocați, pe un șantier. Arhitectul părea foarte interesat de situația foștilor deținuți eliberați și ar fi voit să-i angajeze pe toți, dar nu avea unde. Totuși omul s-a arătat dispus să întrețină legăturile cu câțiva dintre vârfurile politice și să mai discute probleme și-n afara necazurilor zilnice.

Pe data de 13 Noiembrie 1955 a invitat la el acasă pe str. Argeș nr. 11 (prin Făinari), vreo 10 persoane, la o vișină grozavă. Cum situația politică internațională începea să se încălzească după moartea lui Stalin, iar surorile mai mici ale Rusiei încercau să se emancipeze, arhitectul Munteanu s-a gândit să se discute despre programul Partidului Național-Țărănesc și cadrele pe care se mai poate conta în țară, la acea oră. Au fost câteva discuții de acest fel. A doua zi după o astfel de discuție, întâlnind pe un invitat care nu voise să

participe, arhitectul Munteanu i s-a adresat:

"Se poate, domnule doctor, să nu ne onorați casa? A fost o vișinată ca pe timpuri bune și niște discuții foarte interesante. Să știți că ardelenii sunt mai hotărâți. Au venit cu idei și cu nume pentru organizarea la care trebuie să ne gândim din timp. Poate ne dați și dumneavoastră ceva sugestii, fiindcă sunt convins că aveți!"³⁵

La câțva timp interlocutorul întâlnindu-se cu profesorul Ion Hudiță, i-a spus acestuia:

"Domnule Hudiță, arhitectul Munteanu mie îmi miroase a agent. Prea vine la mine și insistă să particip la discuțiile dumneavoastră."

-Eu nu cred, a răspuns profesorul. Munteanu este un om inimos și preocupat de viitor și de a face bine, atâta tot...

După revoluția din Ungaria, se găseau în boxa tribunalului următorii: avocații Ion Marinache, Liciniu

Făină, și Zăgan, doctorii Gheorghe Petrescu de la Ploiești și Gheorghe Busuiocescu din București și ziaristul Filip.

Dovezile au fost concludente: "discuții dușmănoase" înregistrate pe bandă, iar arhitectul, "om de suflet", care și-a pus casa la dispoziție, nu a apărut, cu toate că s-a subliniat că el fusese cel care a inițiat și sugerat o serie de puncte dintre cele discutate. Răzbunare între schingiuitori

La fabrica de procese care funcționa pe lângă Tribunalul militar instalat pe strada Uranus, a fost adus în lunie

1949 un lot care într-adevăr merita să fie condamnat. Purta denumirea de "câinele roșu" și era format din comisarii evrei care chinuieră și pe Români și pe ai lor, în perioada 1947-49, pentru a le smulge aurul și bijuteriile, indiferent sub ce formă se găseau. Mii de oameni au fost arestați, chinuiți și după ce li s-a luat ultimul cocoșel, au fost trimiși la închisoare.

Probabil sbirii nu s-au înțeles la împărțeală, s-au reclamat și după aceea au ajuns în boxă.

Urmau să plătească și cei care au chinuit oameni nevinovați.

PROCESUL BISERICII GRECO-CATOLICE DE LA REGHIN

Biserica, lipsită de conducătorii ei spirituali, a intrat în clandestinitate, continuând să

supraviețuiască represiunii regimului comunist. Este cazul Bisericii greco-catolice, care deși desființată

prin decret, și-a ales conducători spirituali care au mers fără frică pe drumul apostolilor.
În acele zile de groază ale anului 1951 s-a trecut la arestarea preoților din cadrul Bisericii clandestine constituită la Reghin, în jurul noului episcop Alexandru Todea. Sediul era stabilit într-o pivniță din oraș, amintind de sângeroasele persecuții îndreptate împotriva creștinilor, când rugăciunile se făceau în catacombe.

Numărul celor arestați și trimiși la judecată s-a ridicat la zeci de persoane, dintre care am reținut:
Episcopul Todea Alexandru, condamnat pe viață, protopop Busoi din Blaj, protopop Pop Iosif din Târgul Mureș, preot Cherecheș Iosif din comuna Milaș, jud. Bistrița Năsăud, preot Crăciun Ion, preot Derdețeanu din Tg. Mureș, preot Pop Simion din com. Toldal, născut în Socolul de Câmpie, preot Țălnar Ion, fiica protopopului Popa Ariton din Reghin.

Procesul primului lot de preoți a început în Joia Mare, din săptămâna Patimilor a anului 1952.
Procurorul și-a început rechizitoriul astfel:
"- Cunoaștem meritele Bisericii greco-catolice în trecutul istoric, rolul pe care l-a jucat în lupta de rezistență împotriva asupritorilor Imperiului Austro-ungar, dar trebuie să înțelegeți că astăzi lucrurile stau altfel.

Biserica s-a agățat la carul Americanilor, iar preoții au devenit spionii lor."
Trimiterea în judecată nu era pentru credință, ci pentru "spionaj și înaltă trădare".
Un alt lucru interesant din acest proces este faptul că în pauză, când completul și cei câțiva din sală au ieșit afară, procurorul, rămas la urmă, a trecut pe lângă boxa acuzaților și a poposit câteva clipe, spunând:
"- Nu vă umiliți în fața instanței, căci oricum sunteți condamnați", și a continuat drumul părăsind sala.
Dacă acest om a avut suflet sau nu, rămâne de discutat. Un lucru s-a dovedit cert: Pedepsele au fost foarte mari și s-au pronunțat de zisul președinte al completului, nu după fapte ci ținându-se seama de numărul de ani prevăzut pe colțul fiecărui dosar, scris cu roșu de către securitate.

În Octombrie 1957, la București s-a judecat un alt proces în care au fost implicați: Monseg. Ploscaru, vicar general al Lugojului, Zenobie Pâclișanu, canonic și , istoric, George Surdu, rectorul misiunii catolice române de la Paris. Printre acei care au mai fost prezenți în acest timp se numărau: preoții Teofil

Baliban, I. Chindriș, Ion Florea, Leon Man, Alexandru Rațiu, Alexandru Săsăranu, Nina Boilă ș. a.

Clujul nu se lasă mai prejos și execută ordinul de a lovi în Biserică trimițând în judecată pe:

episcopul de Baia-Mare, Alexandru Rusu, condamnat la 25 ani, Msg. Ludovic Vida, vicar general la Baia-

Mare, Msg. Iosif Sângeorzan, vicar general la Gherla. Numărul preoților condamnați a fost de ordinul

sutelor, marea majoritate arestați după ce mai executaseră o pedeapsă în lagărele de exterminare de la

"Canalul Morții". În anul 1958 au fost duși la închisoarea Gherla, în celula cu condamnații pentru înaltă

trădare, următorii episcopi: Dragomir, Alexandru Hirtea, I. Ploscaru, Alexandru Todea, Iosif Schubert,

Alexandru Rusu, Petruț V., Vlad Gheorghe. Regimul a fost foarte dur, unii dintre ei s-au îmbolnăvit.

Episcopul Alexandru Rusu a murit în închisoare pe data de 9 Mai 1963, iar Alexandru Todea a stat mult

timp în zisa infirmerie. Asupra acestor înalți prelați s-au încercat presiuni în perioada reeducării (1962-

1964), dar n-au reușit să scoată de la ei nici o desolidarizare. Episcopul Iosif Schubert era destul de hotărât

și i-a pus la punct de câteva ori pe oamenii administrației. În fața atitudinii INTRANSIGENTE a

episcopilor față de reeducare, episcopul Alex. Hirtea, care a fost obligat să-și definească poziția verbal, a

afirmat celui care i-a cerut acest lucru, în fața tuturor: "Domnule, du-te la acela care te-a trimis și spune-i că

voi vorbi, că voi fi răspunzător de ceea ce voi spune, dar nu voi fi răspunzător de faptul că am fost forțat să vorbesc."

După această confruntare nici unui episcop nu i s-a mai cerut să ia poziție față de monstruoasa reeducare.

UN PREOT ARDE CA O TORȚĂ

Preotul Ion Savu din comuna Chilii, jud. Muscel, cunoscuse torturile din iadul închisorilor comuniste.

Când noul val de teroare s-a așternut peste țară și când a văzut milițienii intrând în curtea lui,

îngrozit de o nouă arestare, preotul Savu a turnat o sticlă cu benzină pe haine și și-a dat foc. În această

situație a adus comunismul pe oameni: la disperare.

O MICA PARTE DIN CLERUL IMPLICAT ÎN PROCESELE DE DUPĂ 1956

Avram (catolic din Cluj), Avram Victor (protopop greco-catolic din Ardușat-Maramureș), Avram Vinea (călugăriță catolică din Cluj), Bondrea Ana-Zelea (călugăriță din Jug), Bondrea Ilie (greco-catolic din Bixad, Baia Mare), Botos (ortodox de la biserica Albă din București), Bej Gheorghe, Bențea Emil (ortodox din Arad), Cernei (ortodox din comuna Ineu, județul Arad), Culiță (ortodox), Damian Teodor (ortodox din Arad), Demeter (catolic din București), Mihail Enescu (ortodox din Valea Româneștilor-Muscel), Fătu Ion (greco-catolic din Baia Mare), Fulea Ion (ortodox), Gureanu (ortodox din comuna Brădiceni, jud. Gorj), Istrate (greco-catolic din Baia Mare), Jilavu (ortodox din comuna Crucea, jud. Neamț), Marchiș Dumitru (greco-catolic din comuna Tămaia-Maramureș), Marinescu Constantin (ortodox din comuna Măldăreni, jud. Teleorman), Marinescu Nicolae (ortodox din jud. Gorj), Miclăuș Vasile-Ștefan (catolic din Bixad), Mihalcea (protopop greco-catolic din comuna Tămaja, jud. Maramureș), Morna Gheorghe (greco-catolic din Satu Mare), Moțico Gheorghe-Atanase (călugăr din Popești-Leordeni), Nichita (greco-catolic din Lăpuș), Poliacu Ion (ortodox din comuna Cernei-Ineu, jud. Arad), Popescu Nicolae (ortodox din jud. Vâlcea), Popescu (ortodox din Târgoviște),... Rață Ion (greco-catolic din comuna Ardușat, jud. Maramureș),... Sabău Alexandru (catolic din Baia Mare), Sabău Vasile (catolic din Satu Mare), Ion Savu (de la Chilii-Muscel), Sălăgeanu Gavril (catolic din Baia Mare), Sandu Tudor (călugăr și scriitor), Stoicescu Iulian (ortodox din Apărătorii Patriei), Șoran Felix (fiu) (greco-catolic din comuna Roșiori, jud. Satu Mare), Șoran (tatăl) (greco-catolic, protopop din comuna Roșiori, jud. Satu Mare), Tinca Vasile (greco-catolic din Baia Mare), Dascăl Cornel (comuna Arpaș-Făgăraș), Cârlan, Dobromirescu, Hoheneker Leopold, Petruț Vasile, Rott (București), Sămărăscu, Vlad Gheorghe, Gh. Tomescu (Țigănești-Muscel).

O ALTA MĂRTURIE ZGUDUITOARE

Preotul Dumitru Gh. Zamisnicu, din comuna Popricani, județul Iași, scrie în amintirile publicate de Seregiu Grosu:
"...Am fost arestat pe data de 15 Iulie 1958 și pe data de 31 Decembrie din același an, tribunalul din Iași m-a condamnat la 20 ani de muncă forțată, pentru crimă împotriva statului. Cinci ani mai târziu

procesul meu mi-a fost rejudecat din oficiu, iar crima mea a fost schimbată în simplu delict, pedepsit cu 6 ani de închisoare, pentru a justifica acești ani care mi-au fost furați din viață: trei ani în închisoare și trei ani la muncă forțată, eu care aveam misiunea să propovăduiesc Sfânta Liturghie. Mâinile mele obișnuite să officieze Sfintele Taine, au muncit timp de trei ani la curățirea canalelor de irigare, la ridicarea digurilor înalte cât casele, la cosit, la curățirea murdăriilor, în timp ce mâneam carne de cal, sfeclă de zahăr, porumb crud, cartofi cruzi și în timp ce beam apa din Dunărea care purta spre mare murdăriile orașelor dintr-o jumătate de Europă. Va veni o zi când poate cineva va răspunde de aceasta."

UN OM ÎNCEARCĂ IMPOSIBILUL

Toamna anului 1956 era încă în fierbere. Remus Radina, în continuare, căuta să contacteze Centrele universitare. S-a deplasat atât la Iași cât și la Cluj, unde a purtat discuții cu câteva elemente dinamice. Studențimea era timorată, arestările se țineau lanț. La întoarcere s-a oprit la Brașov, unde a avut mai mult succes. Aceasta s-a dovedit nu la mult timp.

La București, alte încercări de a organiza o manifestație pentru a atrage atenția străinătății asupra situației din România, vor rămâne fără rezultat.

Pe data de 10 Decembrie 1956, Ziua drepturilor omului, Remus Radina s-a hotărât să meargă la Ambasada americană și a reușit să depună un memoriu adresat Organizației Națiunilor Unite. Cu câteva zile înainte, trei tineri naționali țărâniști ne-am întâlnit în provincie cu Radina, pentru a ne citi conținutul memoriului. Punctele principale erau:

- eliberarea deținuților politici;
- alegeri libere, în toate țările lumii, sub control internațional, inclusiv în țările libere, pentru a forța în acest fel instituirea unei practici internaționale, asupra dreptului de exprimare, la care să se supună și marile democrații;
- retragerea trupelor sovietice din Ungaria.

Am ascultat o relatare plină de demnitate românească, un corolar al unei suferințe de peste un deceniu sub crunta dictatură comunistă. Era un memoriu cum puțini știu să întocmească, iar Radina în mod special. Ascultându-l, simțeam durerea unui neam chinuit de veacuri, cedat pe nedrept asupritorilor, și

care prin sângele lui vărsat pe altarul liberației și democrației, căuta să trezească lumea liberă amețită de conferințe și de "spiritul coexistenței pașnice".

Dându-și seama de pericolul la care se expunea, întorși la București, s-a fotografiat și mi-a încredințat bonul ca să ridic fotografiile și să le expediez familiei.

La ieșirea de la Ambasada Americii, cu toate măsurile de supraveghere luate de securitate, Remus Radina a reușit să scape de urmărire.

Peste câteva zile m-am despărțit de el la kilometrul "0" de la Sf. Gheorghe. Înarmat cu o busolă de mare precizie, cu un clește de cuie și ardei iute, a plecat hotărât să treacă frontiera. Și a făcut-o printr-un câmp de mine.

În ajunul Crăciunului, ca un Mag din Răsărit, a ajuns în Iugoslavia pentru a vesti Occidentului pericolul ce vine din partea "Irozilor" de la Kremlin. A fost prins de Sârbi și predat regimului comunist român, care l-a condamnat pentru a doua oară, la 8 ani de închisoare.

La procesul de la Timișoara a acuzat guvernul comunist de toate fărâdelegile săvârșite în România, spunând printre altele: "...el vede gunoiul din ochiul altuia, în loc să vadă bârna din ochii lui". În acest timp, tatăl lui, venit cu un avocat ca să-l salveze, plânga în sală dându-și seama că fiul lui nu mai aparține familiei.

Pentru Remus Radina a început un nou calvar. Gherla îi va simți prezența în zilele rebeliunii. Călăul Goiciu se va dezlănțui cu toată furia asupra lui. Urmările confruntării cu administrația comunistă și-au pus definitiv amprenta asupra sănătății.

Ne-am revăzut după opt ani, în anul 1964, după ce m-am eliberat. Remus Radin ajunsese o umbră purtată din spital în spital, un cobai.

DURERI DIN ȚARA MOȚILOR

Mii și mii de urmași ai neînfricaților luptători pentru dreptate și libertate, care ca și strămoșii lor au trăit înfrățiți în durere și lipsuri, au simțit din plin dezlănțuirea teroarei comuniste. Casele au fost golite, iar închisorile umplute.

De unde înainte trudeau pentru grofi în fundul pământului cântându-și amarul "Munții noștri aur

poartă, noi cerșim din poarta-n poartă", acum aruncați prin întortochiatele unghere ale iadului comunist, de la Canalul Morții, la Baia Nistrului, scormoneau același pământ frământat de veacuri, parafrazând doina "leului de la Sisești" din secolul trecut:

Cântă mierla prin păduri
Rob e omu-n țara lui
Pentru sfânta libertate
De care Românul n-are parte...
Vine dalba primăvară,

Fi-va Maniu liber iară?"...
Și speranța i-a dus pe unii din an în an, în timp ce alții n-au mai văzut lumina, ori au ieșit schilodiți.
Pentru memoria locului și a celor ce vor urma să viețuiască pe acolo, amintim o fărâmbă din marea jale.

Păcurariu Cornel, fost primar în comuna Micești, județul Alba, și Păcurariu Măria, au fost ridicați cu "mașina neagră" în anul 1949 și dispăruți au fost, fără a le mai da cineva de urmă.
Păculea Pompiliu, fost prim pretor al plasei Alba (mort ca șofer la Blaj, puțin după eliberare) și Ciugudean Maxim, fost primar între 1937-41, au cunoscut chinurile de la Canalul Morții.

Tineretul de pe tot cuprinsul Țării a plătit scump entuziasmul lui pentru a contribui la salvarea țării de sub jugul sovietic.
Piteștiul și Gherlele "românești" stau mărturie, iar rănilor nu se vor vindeca niciodată.
Exemplul crimei premeditate și al perfidiei rusești a dus la crearea a fel de fel de capcane pentru a îngrozi lumea.

Astfel securitatea, prin doi informatori, doi netrebniți, Rusu Ion, învățător, (șantajat ca basarabean) și un anume Creivean Ion, au pus la cale formarea unui grup de rezistență. Chiar în seara preluării armamentului, au fost arestați.

Drăghici Gheorghe, elev, condamnat în anul 1950, mort după eliberare în anul 1963; Daian Gheorghe, Drașoveanu Gheorghe, Creivan Gheorghe, Păculea P. Pompiliu, toți elevi de liceu. Au fost bătuți în mod sălbatec. Maxilarele, coastele și omoplații fracturați, s-au sudat la voia întâmplării, fără nici un fel de îngrijire medicală.

Todorcea Ion, învățător, a fost distrus în timpul anchetei. A ieșit din închisoare aproape orb și nebun. A fost turnat de colegul lui, Rusu Ion.

Numărul celor din lot poate fi mai mare, după cum și numărul înscenărilor a fost generalizat pe tot cuprinsul țării.

CONFECTIONARE DE PROCESE POLITICE LA BRAȘOV

Ghiță Dragoș, profesor la Academia Comercială din Brașov, a fost condamnat la 4 ani închisoare pentru că nu a denunțat securității un student care a venit la el și i-a spus că și el a organizat cu câțiva cunoscuți un nucleu de acțiune, după revoluția din Ungaria.

Adrian Nicoară, avocat din Brașov, a fost condamnat la 7 ani după revoluția din Ungaria pe baza unui proces înscenat. El mai suferise o condamnare ca național țărănist după anul 1949. Securitatea urmărea confecționarea a astfel de procese, pe tot cuprinsul țării, pentru a intimida populația.

Tot Securitatea din Brașov a înscenat un proces politic ce depășește imaginația, împărțit în două loturi, dovedind modul în care se proceda împotriva adversarilor regimului.

Mitan, un inspector de la Banca Agricolă din Brașov, a delapidat cu ajutorul unui contabil suma de peste 100.000 lei, faptă ce se pedepsea cu moartea. Lucrurile se petreceau după revoluția din Ungaria, iar inculpatul era recidivist, deoarece mai fusese arestat în perioada lucrărilor de la "Canalul Morții". La proces, spre marea surprindere a avocatului apărării, dr. Silviu Suciu, inculpatul Mitan, sfătuit de "cineva", ca să nu fie executat, a declarat că nu a sustras banii, ci a sabotat economia cu scop politic.

Tribunalul a închis dosarul și l-a trimis Securității care probabil montase acest transfer.

După aceasta a început sub conducerea Securității regizarea "sabotajului" pe care Mitan îl expusese în peste 200 pagini, arătând că:

- a sustras banii și a refuzat finanțarea cumpărării de animale de prăsilă care ar fi produs un anumit număr de vite, porci, miei, etc.
- nu a finanțat la timp anumite lucrări agricole;
- a împiedicat producția de lapte, brânză, unt ș. a. Toate acestea, transformate în cifre, se ridicau la peste 4 milioane lei.

A venit cu o fabuloasă argumentație a organizării sabotajului, spunând că dispoziția a fost dată de profesorul Alexandru Herlea, în cadrul Băncii Agricole, unde acesta a împărțit rolurile funcționarilor

superiori într-o ședință specială, după cum urmează:

- 1) Mitan trebuia să saboteze colectivele;
- 2) Lazăr Eugen trebuia să saboteze Gostatele;
- 3) Dragoș Navrea trebuia să saboteze cooperativele.

Au mai fost de față: Mardare Mateescu și Ion Marta.

Toate acestea, spunea Mitan, s-au făcut cu știrea lui Jean Dimitriu, directorul regional al Băncii agricole, care, deși comunist, membru în biroul regional de partid, discuta cu Al. Herlea situația politică din Ungaria și Polonia, țări în care continuau să se producă mișcări populare.

Deci Securitatea, prin intermediul lui Mitan, pune bazele unui complot antiguvernamental. Urma ca în faza a doua să fie găsite bazele organizării pe comune și legăturile cu celelalte regiuni.

Pe 15 Martie 1959 s-a trecut la arestarea celor inculpați și la forțarea lor prin bătaii și schingiuri să recunoască planul elaborat de Securitate. Doi-trei schingiuiți groaznic au recunoscut, ca să scape de tortură. Profesorul Herlea, deși bătut, neștiind nimic de toată povestea, a cerut expertiză pentru a se dovedi realitatea.

Expertiza contabilă, alcătuită de Dr. Vasile Barba, profesor de contabilitate la Politehnica din

Brașov și de subdirectorul Pop de la Banca Națională din Brașov, a ajuns la concluzia:

"Nu s-au produs pagube în economia națională, deoarece, indiferent de locul în care vacile au fătat sau au fost mulse, la țăranul individual sau la "colectiv", produsul a intrat în circuitul economiei naționale."

Cu privire la mănuierea banilor, expertiza a precizat că "fondurile nu sunt la dispoziția băncii și organele băncii nu hotărăsc nici de întrebuințarea fondurilor și nici nu dispun de finanțarea operațiunilor agricole. Numai colectivele pot hotărî și cere fonduri de la bănci."

Indată ce această acuzație, care ar fi costat capetele câtorva oameni, a fost înlăturată, s-a trecut la însălăurirea altei acuzații politice. S-a început tot cu acest Mitan, care a declarat că prin 1955-56 s-a întâlnit cu Al. Herlea, Victor Jinga și arhitectul Ghiță Pop pentru a purta discuții politice. Era adevărat că se întâlniseră, deoarece Mitan avea o casă cu etaj și nu avea posibilități să o termine! Profesorul Jinga avea

familia la Sighișoara și dorea s-o aducă la Brașov. L-a invitat atunci pe arhitectul Ghiță Pop ca să aprecieze ce modificări pot fi aduse locuinței și la ce sumă s-ar ridica cheltuielile pentru a face casa locuibilă și pentru a-și unifica familia,

A căzut și această acuzație, dar Victor Jinga era arestat și deci trebuia condamnat. Până la urmă l-au învinuit de legături cu național-țărăniștii din jud. Brașov și pentru vânzarea unor cărți pe care Securitatea le socotea interzise. Realitatea era că în 1954, după eliberarea de la Canal, Victor Jinga rugase pe un fost student să-i vândă, dacă poate, câteva bucăți din lucrarea lui, "Problemele fundamentale ale Transilvaniei", carte care în 1947 a servit drept documentație delegației române la Conferința de Pace de la Paris, datorită amplului material cu privire la Transilvania. Bodeanu, din Satul Lung, studentul lui Victor Jinga și consăteanul lui în același timp, a fost condamnat la 5 ani pentru că a scris la câțiva cunoscuți și a trimis cartea profesorului. Profesorul Victor Jinga a fost condamnat la 10 ani.

Iosif Scorțea, din comuna Țânțari, a fost condamnat pentru că întreținea relații cu profesorul Jinga.

Revenind la acuzația de organizare a unui complot anti-statal condus de profesorul Alexandru Herlea, Securitatea a arestat pe preotul din Zărnești și la puțin timp pe doctorul Axente Gogonea, din aceeași comună. Ambii au fost forțați să declare lucruri neadevărate, inventate de securitate și completate de fantezia bolnăvicioasă a preotului. Acesta a scris și susținut că doctorul Gogonea a primit instrucțiuni de la profesorul Herlea pentru reorganizarea PNT-ului, dispoziție dată de Mihai Popovici. Aceste instrucțiuni ar fi fost aduse preotului, care a convocat 18 persoane în ziua de Sf. Ilie (20-7-1954) pentru a fixa numele celor ce vor trece la acțiune, precum și misiunea fiecăruia. Părintele a întocmit o schiță, indicând locul fiecăruia la masa unde se spunea că s-au purtat discuțiile. Numele au fost furnizate de Securitate.

S-a întocmit dosarul de trimitere în judecată a lotului condus de profesorul Al. Herlea sub învinuirea de:

- sabotarea economiei naționale;
- organizarea unei mișcări contrarevoluționare.

Din lot au făcut parte 18 persoane printre care: Herlea Al., Ilie Piso, dr. Gogonea Axente, Mălușca, Lazăr Eugen, dentistul Mețianu din Zărnești care înnebunise, ing. Tătulea, Mardare Mateescu, avocatul dr.

Silviu Suci (cel care-l apărase pe Mitan în procesul de drept comun), Iosif Scorțea (țăran din comuna Țânțari), și alții.

Dintre cei 18 acuzați de participare la masa din ziua de Sf. Ilie, numai inginerul Tătulea fusese, deoarece, fiind rudă cu preotul, se dusesese să-l felicite.

După bătaii și chinuri (ancheta a durat doi ani), la proces 9 persoane au recunoscut că au fost prezente la reuniune, indicând locul unde au stat, după schița predată. Erau oameni care nu se cunoscuseră niciodată. Acum recunoșteau că au discutat și că au primit roluri în organizarea complotului. Este incredibil și totuși așa s-a întâmplat, deoarece i-am întâlnit pe majoritatea acuzaților în Jilava, după 1961.

Dintre acei care s-au menținut pe linia adevărului și au fost crunt bătuți se numără:

- profesorul Al. Herlea (a fost condamnat 20 de ani);
- Mălușelu, legionar din Zărnești, a fost bătut în așa hal, încât o lună nu a mai putut merge, iar la WC era purtat pe un scaun (18 ani)
- stomatologul Mețianu, bătut până la tulburarea minții. Mergea și își trăgea palme în cap. Nu intrase niciodată în casa din Zărnești, unde nu s-a ținut nici o ședință.
- Eugen Lazăr nu a avut o soartă mai bună. L-au călcat în picioare, au șters cu el cimentul, afectându-i coloana vertebrală și l-au adus în situația să scuipe sânge. A primit 18 ani.

Procesul s-a judecat la Brașov de către un complet venit de la Cluj, căci încadrarea șefului de lot, cerută de Securitate, era pedeapsa capitală. După terminarea interogatoriilor, profesorul Al. Herlea a cerut președintelui permisiunea să aducă o probă prin care să poată stabili un alibi cert în sensul că nu a putut săvârși faptele ce i se imputau. A solicitat să se controleze dosarul din prima condamnare (1949-54), din care se putea constata că în timpul în care dr. Gogonea Axente pretindea că a primit instrucțiunile care au fost discutate pe data de 20 Iulie 1954), el, Al. Herlea, se găsea în detențiune la colonia Poarta Albă și în consecință nu putea săvârși infracțiunea, fiind sub cheia Securității.

Președintele a deschis dosarul și a constatat că: "Herlea Alex., profesor universitar, arestat pe 15 August 1949, condamnat în Noiembrie 1950 pentru art. 209 pct. II lit. a. b. c. Cod Penal, s-a eliberat pe ziua de 13 August 1954 de la Colonia Poarta Albă." Președintele a înghițit în sec. Era clar că nu putuse comite infracțiunea.

Tribunalul, dacă ar fi fost de bună credință, ar fi trebuit să constate eroarea judiciară (care de fapt era o înscenare) și să stingă pe loc acțiunea. Președintele, în schimb, a suspendat ședința ca să se sfătuiască cu Securitatea, să vadă ce mai este de făcut. Dacă se stinge acțiunea judiciară, toți urmau să fie eliberați, din cauza șefului de lot de care erau legați. Dar cum rămânea cu cei care recunoscuseră că participaseră la discuții și că primiseră sarcini cu privire la organizare?

La redeschiderea ședinței s-a anunțat amânarea dezbaterilor pentru a doua zi, deoarece procurorul a cerut audierea unui nou martor al acuzării, în persoana lui Mitan, cel care formulase acuzațiile de sabotaj economic de la Banca Agricolă.

Acest martor, întrebat dacă știe ceva despre instrucțiunile pe care Alex. Herlea le dăduse pentru organizarea unei acțiuni contrarevoluționare în Țara Bârsei, a declarat: "Știu despre astfel de instrucțiuni pe care Al. Herlea le-a dat la Canal, în prezența doctorului Axente Gogonea." A lăsat astfel impresia că aceste instrucțiuni au fost transmise de dr. Gogonea la discuția ce ar fi avut loc la Zărnești.

Întâmplarea a făcut să stau cu Alexandru Herlea în această perioadă la Canal, când el era grav bolnav, ajungând la inapți. Munca forțată și teroarea ne aduseseră în situația în care nu știam câți mai apucăm a doua zi. Toți ne gândeam doar la supraviețuire. La cei de afară și la organizarea lor nimeni nu mai visa. Acest martor Mitan a plecat din colonie înainte de închiderea canalului, iar doctorul Gogonea în Iulie 1953. Era evident că aveam de-a face cu a doua declarație mincinoasă, cerută de Securitate, pentru a nu elibera pe cei arestați. O vom constata și mai târziu când doctorul Gogonea, muștrat de conștiință, va scrie că a mințit.

Dar procurorul a cerut pedeapsa cu moartea pentru Al. Herlea și pedepse foarte grele pentru acei care nu recunoscuseră acuzațiile Securității.

Avocatul Ghiță Voișeanu, cel care a pledat pentru acuzatul principal, a avut mult curaj, în timp ce restul s-au mulțumit să ceară circumstanțe atenuante. La întoarcerea lor la Cluj, el a călătorit în același compartiment cu președintele tribunalului. Cu această ocazie a căutat, pe cale privată, să-i arate președintelui că Al. Herlea nu era vinovat, la care a primit următorul răspuns: "Ar fi bine să nu mai pledați

în astfel de procese politice."

În timpul anchetei, Securitatea a urmărit să facă o legătură între această înscenare de la Brașov și cea pe care o vom vedea montată la Dudești-Cioplea. Legătura trebuia efectuată între Mihai Popovici, care venise la Brașov în 1956 să viziteze mormintele străbunilor, și faptul că a stat să se odihnească câteva săptămâni la Ștefan Petcu, din suburbia Bucureștiului.

ALT LOT NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC

În anul 1955 a venit de la închisoare Mihai Popovici, vicepreședintele Partidului Național Țărănesc. Locuia în două cămăruțe foarte modeste, pe lângă Academia Comercială.

Într-una din zile, prințul inginer Banu Ghica (Șerban), l-a întâlnit pe Fănică Petcu pe bulevard și, zor-nevoie, l-a dus să-l vadă pe conu Mișu. Dintr-una în alta, coana Adelica a început să se plângă că Mihai stă toată ziua în casă și că nu are posibilitatea să meargă undeva, într-o curte liniștită, cu aer și soare pentru a face puțină mișcare.
- Asta nu e o problemă, a intervenit Banu Ghica. Prietenul nostru Fănică are la Dudești-Cioplea o casă cu o curte minunată, unde conu Mișu poate să guste din plin viața de la țară. De mâine să meargă acolo.

Fănică le-a spus că are loc suficient, mâncare, dar nu are cine să se ocupe de el: mama lui e țărancă, prinsă toată ziua cu treburile gospodărești.

A doua zi, când Fănică Petcu a venit de la câmp, l-a găsit pe conu Mișu instalat. Seara, casa lui Petcu s-a transformat în "cenaclu". Lumea venea să-l vadă pe vicepreședintele Partidului Național Țărănesc.

Nu puteau să vorbească cu el, pentru că nu auzea. Atunci l-au rugat pe conu Mișu să le povestească din perioada revoluției de la 1848 până la Unirea din 1918. Vorbea foarte frumos bătrânul.
Așa a petrecut conu Mișu viața la țară timp îndelungat. Anii au trecut.

În 1958, când s-a hotărât arestarea tuturor adversarilor politici care mai erau în viață, securitatea s-a oprit și la Dudești-Cioplea. Au confecționat o organizație căreia i-au dat ca obiectiv "răsturnarea regimului". Mihai Popovici a fost socotit inspirator.

Lui Costică Brânzoi, vechi fruntaș PNT, i s-a atribuit rolul de organizator, fapt pentru care a fost condamnat la 10 ani.

"Finanțarea" organizației i-a revenit lui Fănică Petcu, care a primit 7 ani condamnare.

Bătrânul Mihai Popovici nu a mai putut fi arestat, în schimb lotul a fost mărit cu încă 4-5 persoane, printre care: Jenică Dumitrescu, maiorul Florea, Niță, etc.

Securitatea a scos la lumină un complot în toată regula. Membrii așa-zisei organizații au luat drumul închisorilor până în 1964.

ÎNCHISOAREA DE EXTERMINARE: RÂMNICUL SĂRAT

Inchisoare cu trist renume în istoria neamului românesc. Aici s-a torturat fără milă, fără remușcare, până la moarte. În acest loc de supliciu, sub conducerea directă a Ministerului de interne, s-a făcut un fel de depozit-laborator unde s-au experimentat metodele de exterminare asupra a 40 de persoane, începând cu anul 1957.

Până în 1956 această închisoare a fost destinată legionarilor. După marea grevă din Aiud, din primăvara anului 1957, s-a trecut la pedepsirea celor socotiți recalcitranți. Circa 120 de deținuți au plecat din Aiud, cu 2 destinații: Gherla 100 și Râmnicul Sărat 20 de deținuți. Scopul era unul: izolarea completă și distrugerea lor. La Gherla, după un an de regim sever l-au scos pe Niki Cojocaru bolnav de T.B.C.

La Râmnicul Sărat izolarea a durat 2.200 de zile. În lotul care a venit aici se aflau Vasilică Munteanu și Ovidiu Borcea, cei care declanșaseră greva. Au mai fost aduși și supraviețuitorii de la Sighet, care au refuzat compromisuri. Se știe că de acolo Tătărașcu și câțiva din oamenii lui au plecat după moartea lui Iuliu Maniu. Deasemenea Titel Petrescu, după ce a semnat o declarație, a fost eliberat împreună cu partizanii lui. Ceilalți au luat drumul Râmnicului Sărat pentru 2.200 de zile, deoarece spiritul Genevei nu mai era la modă.

Conducerea închisorii de la Râmnicul Sărat o avea un anume Vișinescu, ofițer de securitate. Este aceeași persoană cu politicianul care a chinuit deținutele politice la Mislea. Și a mai făcut parte din plutonul

de execuție al Mareșalului Ion Antonescu. Nu prea înalt de stat, cu o figură de brută, Vișinescu avea mâini scurte și groase, cu degetele ca niște cârnați. Exact ca ale lui Ceaușescu. Avea satisfacția să bată personal.

Dumitrescu, un zis doctor, o fiară, a fost câțva timp pe acolo, și a dispărut, fiind înlocuit de un doctor care venea de la Văcărești. Boboc era sanitarul care se îngrijea de "sănătatea" bolnavilor. El i-a întrecut pe cei mai buni specialiști ai securității. Când făcea injecții, le făcea direct prin pantaloni. Dacă venea să te întrebe ce vrei, îi vedeai acul siringii ieșit prin buzunarul halatului. Purta niște cizme murdare de bălegar, de parcă aveai impresia că venea de la grajd. Când se întâmpla să-ți dea vreo pastilă, o împingea cu vârful cizmei pe sub ușa.

Păduraru, șeful de secție, o altă brută care se străduia să-și întreacă superiorii prin găsirea de noi metode de tortură. Simțea deosebită plăcere când, în timpul discuției, reușea să-ți dea drumul la lacăt pe picior. Nu era chiar plăcut să-ți cadă o greutate de 7-800 grame, de la un metru înălțime. Și numai atunci plutonierul râdea cu haz.

Inchisoarea avea parter și etaj, în total 36 de celule. Izolarea era completă. Fiecare, singur în celulă. O singură excepție s-a putut observa în decurs de 6 ani: profesorul D. Tomescu și Titus Dragoș au stat în aceeași celulă. Schimbarea nu se făcea decât de București. La Râmnicul Sărat fiecare venea cu repartiție precisă și nu putea fi schimbat. La alte închisori, când cineva părăsea o celulă, fie temporar, ea era ocupată de alții. Aici rămânea liberă cu anii. Exemplul celulei 18: titularul preotul Mihai Balica, având nevoie urgentă de o operație la cap, a fost transportat cu aprobarea Ministerului de interne la spitalul închisorii Văcărești. Timp de un an și jumătate cât a stat acolo, celula a rămas goală. La întoarcere, Mihai Balica și-a reocupat celula 18.

În Aiud, închisoare cu regim foarte sever, locuiau câte 3-4 deținuți, ani de zile. La o nouă reorganizare se întâmpla să fii iarăși cu 3-4 persoane, din care unul tot dintre cei vechi, din celula de mai înainte. La Râmnicul Sărat nu se făceau reorganizări și au stat de unul singur timp de 2.200 de zile. Aici nu aveai cu cine schimba un cuvânt. Nu aveai voie să vorbești nici singur pentru a verifica dacă nu ți-ai pierdut vocea.

Celula avea o fereastră care era acoperită de un oblon de scândură. Lumina de afară nu pătrundea, iar geamul nu era nevoie să fie deschis pentru că pe lângă el şuiera vântul. În interior se găsea o masă de lemn, un scăunel, tot de lemn, pat de fier, o cană de apă de 3 litri, o tinetă și o sobă. Patul era așezat sub fereastră și pe el se găseau: o saltea fără paie, o pernă fără paie, un cearceaf rupt și o pătură uzată și ruptă. Scăunelul nu avea picioarele egale, pentru a nu putea să-ți ții echilibrul decât cu atenție, neputându-te gândi la altceva. Echipamentul se compunea din: o zdreanță de cămașă, veston și pantaloni vărzați și rupți, chiloți, bonetă, obiele subțiri, un prosop cazon, o batistă cazonă, o pereche de bocanci rupți și o manta zeghe, mai subțire decât vestonul, dar numai pe timp de iarnă. Deținutul nu avea voie să aibă lenjerie de schimb.

Dormitul se făcea cu capul la geam, în chilot și cămașă. Măinile trebuiau scoase peste pătură. Zăpada ce intra în timpul nopții, se scutura dimineața de pe pătură. Așa s-a dormit în timpul celor 7 ierni cât a durat Râmnicul Sărat. Și niciodată nu au fost reparate ferestrele. Frigul, de tremurat, ținea din Septembrie până în luna Mai-Iunie. Celulele aveau o sobă de teracotă bună în cazul că ar fi fost foc. Se dădeau 2 surcele și o găleată cu praf de cărbune, pe care deținuții trebuiau să-l transforme în cocoloașe, cu ajutorul apei. După ce erau lăsate să se usuce o zi, numai după aceea puteau să se pună pe foc. Altfel nu ardeau cele 5-6 cocoloașe din praf de brichete. Când gerul era mai mare, se da în bătaie de joc niște praf amestecat cu smoală. Aceasta se topea pe foc și îl stingea. Celula se umplea de fum și trebuia să deschizi fereastra. Mâncarea. Dimineața se servea o felie de pâine de 60-70 grame și un polonic de surogat de cafea de circa 250 grame. Odată pe săptămână se da o bucățică de marmeladă de mărimea unui cub de zahăr și care era așteptată ca eliberarea.

Dejunul. O bucată de mămăligă moale și o gamelă cu ceva ce nu era nici mâncare, nici ciorbă. Aducea mai mult a spălătură de vase, în care s-au scurs resturile de mâncare. Era fără culoare, fără gust, fără grăsime și fără ceva înăuntru. Și totuși învârtind cu lingura puteai găsi, fie un cartof jupuit puțin, fie un cotor de varză sau niște boabe de arpacaș. Singura calitate: puțin calduț. Altfel nu s-ar fi putut mânca. Carne se dădea odată sau, în cel mai fericit caz, de două ori pe săptămână. Bineînțeles, de cea mai proastă calitate.

La o vizită a comandantului și a procurorului s-a cerut să se dea și ceva verdețuri. Timp de o lună s-a dat zilnic, la prânz, spanac fiert în apă, fără sare sau grăsime, de înverziseră oamenii și la față și la tot ce ieșea din ei. Seara se servea o gamelă de supă ușoară, fără pâine sau mămăligă. Acest regim alimentar nu a durat o zi, o săptămână, o lună. A ținut tot timpul celor 2.200 de zile.

Baia. Se făcea din când în când și, de preferință, iarna. Era o regulă: baia individuală. Celulă cu celulă. Gardianul te anunța, iar deținutul imediat trebuia să se dezbrace și să aștepte în cămașa și chiloți, până se întorcea vecinul. Iarna înghețai așteptând. Drumul trebuia făcut în fugă, indiferent de vârsta pe care o aveai. Acei care alunecau erau ajutați să se ridice în înjurături și lovituri de cizmă. Camera de baie era o celulă mai mare, cu pereții vopsiți în negru, și avea aceeași temperatură cu celularul. Un gardian intra și manevra robinetii. Pentru că era frig, el era în uniforma de iarnă: manta, căciulă îmblănită, șubă groasă, mănuși și păslari peste cizme. Deținutul dârdăia dezbrăcat. După ce da drumul la puțină apă, ca să facă economie, ordona: Săpunește-te. Nu apuca să te săpunești, că da drumul la apă. Ori fierbinte, ori rece, nu-l interesa. Sigur este că își bătea joc de oameni și făcea haz. Nu apuca să dai săpunul jos și vocea autoritară îți comanda: marș în celulă. Pe drum, plutonierul Păduraru obișnuia să lovească pe deținuți cu furtunul pe pielea goală și udă. Niciodată nu se reușea să se spele întregul schelet. Ajunși în celulă, deținuții trebuiau să se ștergă repede. Dar cu ce? Aveau un prosop care nu era mai mare decât batista și nici mai gros sau mai subțire ca ea. Apa se zvânta pe ei, în timp ce se îmbrăcau uzi. Și începea tremuratul. Iarna la Râmnicul Sărat, baia era o pedeapsă în plus.

Plimbarea de asemenea individuală. Aici nimic nu se făcea în grup. La Râmnicul Sărat s-a aplicat cel mai sever secret. Nimeni nu trebuia să știe cine vine, cine pleacă, cine îi este vecin sau cine a murit. Aceasta a fost închisoarea care a excelat prin cea mai sinistrală liniște, unde și gardienii trebuiau să umble în papuci ca să nu fie auziți, și să-ți vorbească în șoaptă. Aici parcă se dormea somnul de veci. Numai vocea lui ION MIHALACHE spărgea liniștea celularului, protestând împotriva abuzurilor.

Se ieșea celulă cu celulă, adică plimbare individuală timp de 15 minute. Au trecut și luni de zile când nu au fost scoși. Mergeai cu capul în jos. Nu aveai voie să privești spre ferestre. Supravegherea o

facea santinela din turelă. Când i se părea ceva, bătea în clopot și venea gardianul care te ducea direct la izolare.

Pentru a certifica cele spuse am să relatez dintr-o scrisoare a lui Ovidiu Borcea, care a stat tot timpul la Râmnicul Sărat, adică 2.200 de zile, singur, ca toți ceilalți. "Mâncarea era de exterminare. Acolo se murea de foame, de frig, din cauza bățăilor. Erai îngropat de viu, nemumifiat. Foamea te măcina zi de zi, nervii se toceau. După 6 ani am ajuns la Botoșani, categorisit distrofic. Cămașa de pe mine o aveam de 4 ani. Era ca o apărătoare de muște și dacă protestam să nu mi-o ia la spălat că se rupe, îmi spuneau că trebuie să fim "igienici". Din când în când îmi da un mosor cu ață ca să cos fâșie de fâșie. Dar pânza era așa de putredă că ața o rupea și mai rău. Arătam ca Garda elvețiană de la Vatican, numai în panglici. Când le spuneam că nu mai am cămașa pe mine, îmi răspundeau că e mai bună ca a celui de la celula 4; acolo se afla Jenică Arnăutu. Aici erai pedepsit pentru orice. Dacă te-ai sculat de pe scăunel și din greșeală s-a răsturnat, te pedepsea sub motivul că ai făcut-o intenționat ca să comunici ceva. De fapt viața în închisori se menținea numai cu ajutorul informațiilor. Și noi transmiteam în alfabetul Morse. La un moment dat ne-au depărtat paturile de la perete ca să nu mai comunicăm. Atunci am recurs la tuse. Tușeam în Morse, sub pretextul că sunt bolnav. Doctor nu aveam. Și am ținut-o așa câțva timp. De la 9 seara până la ora 10, țineam recital de știri, de răsuna tot celularul. Nici cei bolnavi cu adevărat nu mai tușeau între aceste ore. M-au prins până la urmă cu un turnător de drept comun, pe care l-au ținut în celularul nostru 2 săptămâni. Era telegrafist și a reușit să descifreze transmițerile.

În plină iarnă m-au dus în catacombele de sub închisoare, dezbrăcat la piele. M-au legat cu mâinile și picioarele între capetele unui pat de fier și m-a bătut personal Vișinescu, până a dat sângele din mine. Trei zile la rând, același supliciu. După aceea m-au dus în celula 3, lângă Nelu și Mihai. În aceeași zi m-au prins din nou și iar m-au dus la bătaie.

Am primit și îngrijire medicală, dar nu pentru bătaia pe care am încasat-o în nenumărate rânduri. Din cauza frigului mi-au degerat picioarele în iarna lui 1959-60. La aceasta au contribuit: bocancii cu găuri în talpă, lipsa ciorapilor și cimentul de pe jos. Sanitarul Boboc mi-a dat un tub de jecolan, fiindcă a văzut

că-mi cădea pielea de pe degete. Mi-a mai adus odată niște pastile pentru dureri de stomac, și mi le-a pus jos, lângă ușă, pentru ca să mi le dea gardianul, la cafea. Hoții care au măturat celularul le-au plimbat cu mătura pe culoar, iar gardianul, mai târziu, a deschis ușa și le-a împins ușor cu piciorul ca să nu se murdărească. „Erau pline de mizeria de pe sală. Dar ce mai conta pe lângă tonele de infecții pe care le-am înghițit?”

Timp de șase ani am purtat o pereche de bocanci care nu mai aveau talpă. Și aceasta din cauza celor 5 pași pe care îi făceam între fereastră și ușă. În locul în care te întorceai, pe tocul de la bocancii rupți în talpă, se făcuse groapă în cimentul din celulă. În gaura din talpă am pus un tub de pastă de dinți, turtit ca să nu stau cu piciorul direct pe ciment. Când am arătat gardienilor cât de rupți erau bocancii, m-au luat la bătaie zicând că special am introdus tubul acolo ca să rup bocancii clasei muncitoare.

Nici astăzi nu pot să realizez ce fel de fapte au fost acești gardieni, ofițeri și miniștri, care au putut să terorizeze niște oameni lipsiți de apărare, sau care în cel mai rău caz se apărau cu cuvântul! Sau din ce plămadă au prins viață! "

Am reușit să stau de vorbă cu 14 persoane dintre cele care au trecut pe acolo, de unde nimeni nu spera să mai scape. Ceea ce este mai important, este faptul că în Martie 1963, după ce a fost omorât ION MIHALACHE, toți cei care au plecat de acolo au avut conștiința curată, și cu fruntea sus puteau să privească în ochi pe ceilalți. Au fost dărâmați fizicește, dar nu moralicește.

Încă o relatare a unui supraviețuitor:

"Râmnicul Sărat a fost cea mai tragică închisoare prin regimul ei, nemaiîntâlnit ca duritate și ca durată. Dacă nu are faima Aiudului prin care deasemenea am trecut până în anul 1957, se datorește faptului că închisoarea este infinit mai mică și a purtat pe conștiința ei un număr mai mic de deținuți, trimiși acolo pentru a nu se mai întoarce vreodată. Nu este tot una să mori cu 4-5 oameni într-o celulă, ori să mori singur, după 6 ani de chin. A fost drumul fără întoarcere, închisoarea fără speranță, din care numai un miracol neprevăzut de comuniști ne-a scos pe cei care am mai rămas. Un chin sau o durere se împarte și se suportă mai ușor între mai mulți decât numai cu tine însuți, când începi să uiți numărătoarea zilelor, iar anii îți socoti după trecerea anotimpurilor. Și dacă peste acea liniște de mormânt din închisoarea cu 36 de celule

și 36 de deținuți, unde nici supraveghetorii nu aveau scaun să se așeze pentru ca să poată pândi ziua și noaptea, mai adaugi și foamea, frigul, bătaile, izolările, singurătatea, contabilitatea morților, lipsa de informații, necunoscutul zilei de mâine, tăcerea sinistră și lipsa de speranță nu-ți mai rămâne decât singurul "succes" că nu ai crăpat tu, înaintea colegului tău, a celui mai bun prieten...

Dacă Piteștiul s-a caracterizat prin violența colectivă, Râmnicul Sărat a excelat prin moartea individuală într-un regim de exterminare "a la longue", o altă metodă inventată de uneltele K.G.B."

În programul administrației intra și "bătaia pe înfundat". Deodată se deschidea ușa și năvăleau peste tine și începeau să te bată din senin. Alteori, deși erai așezat pe scaunul șubred, la fel se deschidea ușa și aruncau o găleată cu apă pe deținut. Teroarea aceasta permanentă i-a îmbolnăvit de nervi pe foarte mulți. Printre cei mai grav șocați era Niki Vâlsan.

Printre cei care au fost bătuți în nenumărate rânduri și în mod barbar s-au numărat: Jenică Arnăutu, Ovidiu Borcea, Costică Hagea, Ilie Lazăr, Ion Mihalache, Vasilică Munteanu, Ion Petrovici, Niki Vâlsan. De fapt nu a scăpat nimeni nebătut. Dacă în Aiud generalul Constantin Pantazi a ripostat când a fost înjurat de gardian: "Eu sunt generalul Pantazi și nu-ți permit să mă înjuri!", la Râmnicul Sărat a fost lovit, și lovit a continuat să protesteze.

Protestul cel mai energic împotriva regimului de exterminare l-a făcut Jenică Arnăutu. A intrat în greva foamei și după 132 de zile de grevă, timp în care a fost bătut, chinuit cu furtunul pentru alimentare forțată, a murit.

Ilie Lazăr și Ion Mihalache, deoarece au refuzat să semneze în 1955 o declarație prin care să recunoască realizările regimului și în principal că problema țărănească și-a găsit rezolvarea în programul Partidului Comunist, au fost aduși la Râmnic, unde chinul a devenit permanent.

Ion Mihalache a fost omorât pe data de 5 Martie 1963; Borcea Ovidiu, martor local, care a stat ani de zile în fața celulei lui, relatează: "Acest OM, care a fost un exemplu de comportament, nu a murit de moarte naturală. El a fost asasinat cu premeditare, deoarece continua să rămână un simbol al rezistenței românești. În nenumărate rânduri a protestat, făcând să răsunе tot celularul. Ofițerul politic și comandantul

Vișinescu l-au bătut în permanență, i-au creat condiții să se îmbolnăvească și nu i-au acordat îngrijire medicală. Intrau și aruncau cu găleata cu apă pe el, în plină iarnă. Eu i-am supravegheat celula prin cele șase găuri pe care le făcusem cu o sârmă în ușă. Pe Ion Mihalache îl băteau zilnic în celulă, până și-a dat duhul. Dacă n-aș fi fost de față, această mărturie n-ar exista. Acum când sunt în lumea liberă, am datoria să anunț acest asasinat pe care l-a săvârșit comandantul Vișinescu. Strigătele: "Fraților, aici este Ion Mihalache. Mă omoară!", au răsunat zilnic în celular. Această crimă nu poate fi uitată."

Această crimă s-a săvârșit la peste un an de când în Aiud și celelalte închisori începuseră să se topească bronzurile. La Râmnicul Sărat, bronzul ION MIHALACHE a rezistat temperaturii securității. A preferat să fie exterminat decât să se topească.

După moartea lui Iuliu Maniu s-a desființat închisoarea Sighet și sub spectrul tratativelor de la Geneva, guvernul comunist a căutat dialogul cu unii fruntași politici, cărora a încercat să le smulgă declarații de recunoaștere a realizărilor regimului. De la unii le-a obținut: Titel Petrecu a făcut-o, iar oamenii lui au ieșit din închisori, Gută Tătăărăscu a făcut-o și adepții lui au ieșit de asemenea.

După moartea lui Ion Mihalache, tot sub presiunea internațională, același guvern comunist a încercat să nu-i scape în libertate pe fruntașii politici care mai erau în viață, fără să semneze capitularea. Și foarte mulți au semnat.

Când în luna Martie 1963 s-a hotărât desființarea acestei închisori de exterminare, prin celule au mai fost găsiți "19". Pentru a căuta să-i terorizeze, fiecare supraviețuitor a fost transportat singur în mașină până la vagonul dubă care i-a transferat. Ajunși la Jilava, au fost triați: cea mai mare parte la spitalul Văcărești, trei au rămas pe loc, iar restul la Gherla și la Botoșani.

Toți au trebuit să treacă prin a doua fază a reeducării; din ei s-au mai găsit câțiva care au spus "nu" sistemului de pervertire, și au ieșit cu fruntea sus la 1 August 1964.

Cu concursul supraviețuitorilor am reușit să reconstitui lista celor ce au cunoscut regimul de exterminare de la Râmnicul Sărat.

Aldea Aurel, general, ministru de interne, mort în închisoare, Adamescu Nicolae, avocat din

București, trimis în Bărăgan, Anca Victor, avocat din București, Arnăutu Jean, ofițer, omorât în greva foamei, Alexandrini F., ministru tătarăscian sub comuniști, Bărbuș Ion, student, președintele tineretului universitar P.N.Ț., Balica Mihai, preot ortodox din București, Borcea Ion-Ovidiu, condamnat 20 de ani temniță grea la vârsta de 20 de ani, Bratu Alexandru, avocat din București, a stat puțin înainte de a-l trimite cu domiciliu obligatoriu în Bărăgan, Boșca Mălin, condamnat la muncă silnică pe viață în procesul sumanelor negre, Constantin Constantin, general, Coposu Cornel, secretar general adjunct al P.N.Ț., Dobre Gheorghe, general, ministru, omorât în închisoare, Dragoș Titus, avocat, fost ministru, Dobrescu Aurel, membru în delegația permanentă P.N.Ț., fost ministru, exterminat în închisoare, Diaconescu Ion, inginer, nepotul lui Ion Mihalache, Godo Mihai, preot catolic, bolnav de T.B.C., din cauza regimului, Guiță Sever, din Cluj, Hagea Constantin, ziarist, exterminat, Iacobici Iosif, general, ministru, șeful Mare lui stat major al armatei, Lazăr Ilie, avocat, "Tribunul Maramureșului", Lugojanu Ion, fost ministru, exterminat, Mihalache Ion, Președintele Partidului Național Țărănesc, exterminat, Jienescu Gheorghe, general de aviație, ministru, Munteanu Vasilică, ziarist din Brașov, Rădulescu Pogoneanu (Piky), consilier în ministerul de externe, exterminat în 1962, Pantazi Constantin, general, ministru, exterminat în 23 Ianuarie 1959, Petrovici Ion, ministru, profesor universitar, Petrescu-Marinaru, țăran din Pucheni-Prahova, Puiu Ion, inginer, Președintele Tineretului național țăranist, Rădulescu Octavian, un socialist, Roxin A., avocat, membru în delegația permanentă P.N.Ț., exterminat, Simionescu Gheorghe, avocat, fruntaș P.N.Ț., Stoenescu Nicolae, general, ministru, Ștefănescu Lazăr, învățător din Nucet-Dâmbovița, colaborator al regimului comunist, Vâlsan Miki, un tânăr care s-a îmbolnăvit din cauza regimului, Visa Augustin tot președinte al Tineretului național țăranesc, a fost adus din deportare din Rusia, Tomescu Petre, profesor universitar, fost ministru, Velțian Cornel, fruntaș P.N.Ț., Waltner Iosif, preot romano-catolic în Mehala-Timișoara. Și o secătură care a distrus România: Vasile Luca.

HUNEDOARA

Acest centru muncitoresc, cu rădăcini adânci în istoria strămoșească, a cunoscut din plin teroarea

exercitată de comuniști. Urmașii Dacilor s-au văzut loviți și dați afară de pe bucata de pământ sau din uzinele de unde își câștigau existența, pentru ei și pentru copilași.

Încă de la instaurarea celor fără Neam și Dumnezeu, hunedorenii au fost arestați și aruncați în închisori, la început în perioada premergătoare alegerilor din 1946 pentru a intimida populația, după aceea din nou prizoniți spre a putea forța înscrierea în gospodăriile colective.

Printre cei întâlniți se găseau:

- Minierii din regiunea Brad, Criscior, Gura Barza, care au declarat grevă în 1946. Sute de muncitori au fost arestați, dintre care amintesc pe Julea și Brătianu (străin de conducerea liberală) trecuți prin închisoarea Văcărești.
- Minierii din centrul Ghelar-Teliuc, având printre ei pe preotul Florea (din Ghelar) și pe un muncitor Patru, au fost smulși din locurile de baștină, pornind pe drumul închisorilor. Și ei au trecut în perioada 1947 prin închisoarea Văcărești.

Am amintit de rezistența țăranilor și muncitorilor începută după 1948 și înăbușită în sânge.

Un nou val de arestări a avut loc după 1958, când s-a făcut simțită recrudescența teroarei pe tot

cuprinsul Țării. Cu această ocazie, printre numeroasele grupuri de arestați a fost unul de 75 persoane,

judecate în 3 loturi de câte 25 deținuți politici. Conducătorul acestei zise organizații confecționată de

securitatea din Deva, a fost un anume Nistor Ion, maestru turnător la Uzinele Hunedoara, care era bolnav,

atins de schizofrenie. În nenumărate rânduri el s-a dus la directorul Băncii Naționale și i-a solicitat credite

pentru înființarea unei întreprinderi particulare, voind cu ajutorul ei să ferească muncitorii ce nu aveau pe

unde dormi. I s-a spus că așa ceva nu se poate sub un regim comunist. Dar pentru că vorbea vrute și nevrute

și vizita foarte multă lume căreia îi spunea fel de fel de idei năstrușnice, Nistor Ion a intrat în orbita

securității care l-a arestat. Omul a început să facă scandal în arestul securității de la Deva. I s-a spus că nu

este arestat și că într-o săptămână va fi eliberat, dar ca să-i verifice sinceritatea, să le indice persoanele cu

care a discutat problemele ce-l frământă. Luat cu binișorul, Nistor Ion s-a apucat să indice zeci de oameni,

cărora le împărtășise câte ceva, și pe alții pe care îi cunoștea, pentru a-și dovedi sinceritatea. Aceștia au fost

imediat arestați. La rândul lor, fiind supuși la torturi au vorbit despre alții, care de asemenea au luat drumul

securității.

Securitatea era preocupată de data aceasta mai ales de preoții care se bucurau de respectul populației. Prin chinuri urmăreau să le smulgă declarații despre tainele încredințate în timpul spovedaniei. Numărul arestaților creștea văzând cu ochii. Printre ei s-a găsit și Moldovan Ion, impiegat CFR la gara Aurel Vlaicu. Acesta avea obiceiul să încurajeze călătorii, când pe unul, când pe altul, până sosea trenul. Unora le spunea că acei care sunt împotriva regimului se vor cunoaște, când se va schimba situația, după un bănuț care avea, după spusele lui, un triunghi. Probabil era dintr-o emisiune mai veche. El a oferit unora un astfel de bănuț. Când a fost arestat și după ce a fost bătut bine, i-a declarat pe toți posesorii acestor simboluri de rezistență.

Astfel numărul celor arestați a crescut până la 75 de persoane. Dintre ei, patru au fost condamnați la moarte: Nistor Ion care înnebunise și urla în permanență; impiegatul CFR, Moldova Ion; un șofer de 18-20 ani, angajat la o exploatare din regiune și căruia cineva, pe care aproape nu-l mai cunoștea, i-a spus că va apela la el într-o zi pentru a transporta niște muniție, omul crezând că e vorba de ceva dinamită care se folosea la carierele și minele din apropiere; al patrulea, după relatări, era un om de circa 40 de ani.

După proces sentințele, în cele trei loturi judecate, s-au citit în holul închisorii. În afară de cele 4 condamnări la moarte și două la 3 și 5 ani, restul au primit pedepse între 10 ani și muncă silnică pe viață. O femeie, condamnată împreună cu soțul ei la pedeapsa maximă, la auzul pedepselor a strigat: Țasta-i teatru, nu tribunal.

Dintre condamnați s-au reținut numele următorilor: Bojescu Filaret, preot catolic, Boțș Adrian, din Hunedoara, Bursan Constantin, deputat, exterminat în Jilava în anul 1963, Dima, protopop ortodox din Petroșani, Has F., Isac Victor, profesor din comuna Zlași, jud. Hunedoara, Tarcea Gheorghe, preot din comuna Balșa, exterminat la Aiud în 1962, Tomescu Ion, preot din comuna Balșa de pe valea Geoagiului, exterminat în lagărul Salcia, în anul 1961.

Dintre anchetatori au fost reținute următoarele nume: Staicu Petre, originar din Sebeș, Galbeni Vasile din Hunedoara, Hess, care după câțva timp a fost arestat.

Tot din acest județ mai trebuie amintit fotografii Bach, din Ghelar, care, fiind inclus într-un lot de

înaltă trădare și spionaj, a fost împușcat la București, în Valea Piersicilor.

În continuare oamenii din județ au fost terorizați de securitate. Erau urmăriți, vizitați acasă, la servicii, peste tot unde mergeau. Li se cerea să dea informații, iar dacă refuzau erau amenințați că refuză mâna întinsă și li se atrăgea atenția: "Dacă vei spune ceva din discuțiile noastre, vei fi judecat după legile nescrise ale poporului". Aceștia, de sigur, reprezintă o infimă parte din numărul extraordinar de mare al celor ridicați de pe plaiurile hunedorene.

Tot pe la securitatea din Deva a mai trecut un alt lot format din foștii deținuți politici care, după eliberarea din închisori între 1955-57 căutau să găsească ceva de lucru pentru a putea supraviețui. Inginerul Aurel Șeitan, cunoscut ca unul ce a făcut numai bine pe la locurile de muncă de la Canal, a reușit după eliberare să plece în provincie și să se angajeze în calitate de coordonator al lucrărilor de construcții de la Uzinele Hunedoara, Vlahița, Călan și Nădrag. Fiind în această funcție, Aurel Șeitan a reușit să adune mulți din foștii deținuți politici, pe care regimul comunist îi lăsase muritori de foame (foști avocați, ofițeri, profesori, etc). Unii dintre ei erau din nou urmăriți de securitate și aici, pe aceste șantiere, au găsit înțelegerea cuvenită de a mai câștiga timp și pâine.

Securitatea a reușit să-i descopere, deoarece după 1958 când s-a trecut la arestarea tuturor celor ce aveau cazier politic, a înscenat după metodele binecunoscute un proces. Motivul inventat a fost de sabotaj economic, pentru a nu se spune că se arestează pentru probleme politice.

Numărul celor arestați în acest lot a fost de 25 persoane, care au fost purtate prin beciurile securităților din Deva, Tg. Mureș și Timișoara. După aproape trei ani de torturi au fost judecați și condamnați la pedepse foarte mari, mergând până la încadrarea la pedeapsa cu moartea pentru patru dintre arestați.

O altă figură luminoasă a intelectualității din Hunedoara, profesorul I. C. Stoica, directorul liceului pedagogic din Deva, a fost condamnat la 18 ani muncă silnică deoarece a refuzat să primească în corpul profesoral pe un învățător trimis cu recomandatie de Petru Groza. Apostrofându-l, i-a spus acestui învățător: "Mergi la cel ce te-a trimis și comunică-i hotărîrea mea de a nu primi recomandări și sfaturi de la unul lipsit de moralitate, vândut intereselor Moscovei și spărgător al unității ardelenice în aceste momente când este

amenințată ființa neamului românesc."

Eliberat bolnav din închisoare, profesorul I. C. Stoica a continuat să fie mereu sub supravegherea securității, învinuit că își scrie memoriile în care arată fărâdelegile regimului comunist, a fost rearestat timp de 3 luni. Istovit din cauza anchetelor, a fost aruncat afară din închisoarea de la Deva pentru a muri în marea închisoare a Țării Românești. Plecarea Rușilor a antrenat, pe lângă procesele politice și altele de sabotaj vizând subminarea economiei naționale. Regimul comunist avea nevoie să timoreze populația. Astfel începe să se însceze o serie de procese ale conducerilor întreprinderilor la a căror direcție se găseau membri de partid privilegiați și pe deasupra bine plătiți. Prin închisori încep să-și facă apariția funcționari de la: Comerțul exterior, Comcar, Prodexport, Agroexport, Metalimport, Centrala industriei zahărului, Fabrica de rulmenți.

Ca o remarcă subliniem faptul că toate aceste întreprinderi aveau legături cu străinătatea. Dintre cei arestați mulți erau evrei sau cu rude rămase în străinătate. Cei implicați în aceste afaceri aveau legături până în comitetul central al Partidului Comunist.

Printre cei care au trecut prin închisori pentru astfel de afaceri: Botnar Octavian, vechi membru de partid "zis din ilegalitate", condamnat la 7 ani, Gorjan, s-a sinucis de frica arestării, Schwartz Alfred, Ștefănescu Paul, Gamulea (industria zahărului), Simion Radu, Bruno Angelo, Crainic Mihai, Donat (Prodexport carne), Grigoriu Sidonia, Motancea Radu Vlad, magistrat, arestat pentru mită. Numărul arestaților a fost mare și în multe cazuri au fost răzbunări, lupta pentru putere sau, cum mai spuneam noi, pentru "ciolan". Au triumfat acei care au avut rude mai sus puse, angajate pe noua linie a promovării cultului personalității, care se evidenția în persoana lui Dej.

REBELIUNEA DE LA GHERLA

Domnia călăului Petre Goiciu a fost tulburată. Deținuții au ridicat capul. Frontieriștii, în majoritate tineri, au ripostat atunci când unii dintre ei au fost pedepsiți cu izolarea pe nedrept. De fapt acesta a fost pretextul. De câțva timp mocnea ceva, iar țevile caloriferelor țăcăneau încontinuu. În acele zile de tensiune, cel mai mult transmitea prin ele Remus Radina. De fapt el va fi învinuit ca instigator și va avea mult de suferit din această cauză.

Momentul neprevăzut al încheștării s-a ivit în ziua de 14 Iunie 1958. Deținuții au refuzat să mai execute ordinele absurde ale călăilor și au transformat dormitorul într-o cetate. Ușa a fost blocată cu paturile de fier. Obloanele de lemn, care de ani de zile le luau până și lumina zilei, au început să zboare de la ferestre, în uralele deținuților care apăreau acum la grătile de fier ale ferestrelor ferecate până ieri.

Strigătele de organizația lașilor adresate celor ce mai ezitau, erau urmate de alte obloane sparte, în timp ce talăngile de la gheretele posturilor de observație sunau alarma. Închisoarea de exterminare Gherla era într-un vacarm. Lumea din oraș se adunase în jurul închisorii. Armata și-a făcut apariția și în salturi, ca pe front, a ocupat poziții și a intrat în celularul unde se declanșase rebeliunea, după ce alți ostași blocaseră și izolaseră celelalte corpuri. După un timp s-au auzit rafale de mitralieră. S-a deschis vizeta și prin ea s-a tras în toate direcțiile, în deținuții care se culcaseră pe burtă, prin colțuri și pe sub paturi, pentru a se feri. Au fost răniți. Până la urmă securitatea a deblocat ușa și a început bătaia. Sângele curgea pe dușumea și improșca pereții. Deținuții au fost izolați și bătuți. Celor răniți nu li s-a acordat nici un ajutor, nici o fașă pentru a se bandaja. Au fost oameni care s-au eliberat cu glonțul în ei, fără să reclame, de frică să nu mai fie bătuți din nou. Nu după mult timp s-a făcut un proces și s-au pronunțat condamnări împotriva unora din cei ce fuseseră-n celulă. Printre ei am aflat numele următorilor: Ovidiu Vasilescu, Ciupitu, Georgescu și Zamfir.

LISTĂ PARȚIALĂ CU DEȚINUȚII POLITICI TRECUȚI PRIN ÎNCHISOAREA GHERLA

Acateu Ignat, țăran din Gurahonț, Antonică Anaclet, țăran din comuna Hălăucești, jud. Roman,
Ădalbert, rabin din București, Alexandrescu Niki, ofițer din lotul Sumanelor Negre, Amărăscu Gheorghe,
avocat București, Anton Alexandru, țăran din comuna Ucuriș, jud. Bihor, Ăgafiței Gheorghe, subofițer din
Moldova, Armașu I., țăran din Banat, Atanasescu Avram, preot catolic din Cluj, Alexandrescu Constantin,
profesor filozofie din București, Avram Victor, protopop greco-catolic din comuna Ardușat, Maramureș,
Ardeleanu Augustin, student din jud. Sălaj, Balaban Gheorghe, Băliban Teofil, preot, Baltheiser Eugen preot

catolic, Beinmeier Adolf, preot catolic din Craiova, Bălan, jurist, Bănică Matei, din comuna Balaci, jud.
 Ilfov, subofițer, Bănică, țaran din jud. Ialomița, Bărbulescu Ștefan, tipograf din București, Bej Gheorghe,
 preot, Bej Teodor, preot, Bentzea Emil, preot, Burcă Toader, țaran din comuna Sepreuş, jud. Arad, Biltiu
 Dăncuş Ion, Brandabura, doi frați din jud. Vrancea, Boantă Ionel, din comuna Silvanul de Câmpie, Brânzaru
 Ion, țaran din jud. Vrancea, Bochiş preot din Dej, Bodonea, lucra cu administrația, Bohotici, student,
 Borodoi Ion, țaran din Maramureş, Bondrea Ilie, preot catolic din Bixad, Maramureş, Borcea Nedelcu,
 partizan din Banat, arestat cu soția, Botoş, preot ortodox de la Biserica Albă din București, Borza Nicolae,
 țaran din comuna Viştea de Sus, jud. Făgăraş, Borza Nicolae, student Academia Comercială Braşov, din
 Viştea de Sus, Brâncuş Grigore, căpitan din comuna Peştişani, jud. Gorj, arestat ca partizan împreună cu
 Giucă (ordonanța lui), Borundel, ofițer, Brătulescu Iancu, învățător din comuna Bughea, jud. Muscel, Butmy
 Vladimir, de Katzman, elev, Bratu Ion, avocat din jud. Muscel, Buzdugan Alexandru, tânăr, Bratu Ilie, țaran
 din jud. Alba, Bretler, rabin din București, Bucur Marin, elev din București, Căcina Radu, Câmpeanu Ion,
 student, Cantaragiu Ion, preot, Câmpineanu Nicolae, învățător din comuna Măluț, jud. Dej, Capotă, doctor
 veterinar din comuna Măgura-Cluj, Câmpeanu Traian, student Academia Comercială Braşov, originar din
 jud. Alba, Cărciumaru, Cartianu Numa, Cațichi Andrei, Cătuneanu Romeo, aviator, Căvăjdan, Cârpan Niță,
 avocat din Caransebeş, Ceorcilă, funcționar din Muntenia, Ceaureanu Petrică, profesor din Târgul-Jiu,
 Cerbulescu, doctor, Cernat Gheorghe, comisar regal, Cernei, din comuna Inău Arad, Chiper Gheorghe,
 avocat din Iași, Cibu Ion, țaran fin jud. Alba, Cibu Ilarie, țaran din jud. Alba, Cibu Simion, țaran din jud.
 Alba, Ciocâlțeu Ștefan, avocat din Craiova, Cioromela Constantin, din București, decedat în 1963, Chifor
 Ion, chestor de poliție la Cluj, Ciuceanu Radu, student, din Craiova, Ciurcilă Vasile, din comuna Călugăra
 Mare, Bacău, Cobalcaş Nicolae, student Iași, trimis în judecată cu lotul Turcanu, Cojocaru Ion, țaran din jud.
 Vrancea, Cojocaru Paul, din Ploiești, Cojocaru Nicolae, ofițer, fost prizonier la Oranki în Rusia, Constantin
 Jean, Comăncean Ion, țaran din comuna Putinei, jud. Vlașca, Constantinescu Mac, avocat cuzist din Iași,
 Constantinescu Ion, căpitan din București, Cormos Dumitru, din Turda, Constantinescu Mihai, căpitan din
 București, Corneanu, învățător din Teleorman, Comăniță Gheorghe, țaran din comuna Băcel, jud. Covasna,
 Cosciug Teofil, învățător din Dumbrăveni, Copchil Ion, muncitor din Turda, Costea Cornel, avocat din

Bocșa Română-Banat, Cornea, doctor, Cotruș Ovidiu scriitor, Coșereanu Alexandru, elev din Comănești,
Crăciun Leon, Cristea Dumitru, muncitor din Brăila, Cristea Dumitru, inginer din Transilvania, Crișan Ianoș,
țăran din Mirăușul Mare, lângă Baia Mare, Cucu, muncitor din jud. Teleorman, Cupșa Ion, țăran din Fizeșul
Gherlei, Damian Teodor, țăran din Arad, Damian Teodor, preot din Arad, Dimitriu Paul, colonel inginer,
Demeter, preot catolic din București, Denes, s-a ocupat cu reeducarea, Diaca Cornel, student la Iași,
Densușianu Ovidiu (fiul), Dobromirescu, preot, Dorobanțu Florea, muncitor din jud. Teleorman, Dorovici
din București, Drăgănescu Nicolae, avocat din Galați, mort în închisoare, Dragu Petrică din Craiova, Drăgoi
Simion elev, Dumitrescu Bolintin, avocat din București, Dumitrescu Marin, muncitor din București, Eiub
Ali-Musa, doctor de origină tătară, din Dobrogea, Ebrdog, Arpad, țăran iehovist, de la Oradea, Fătu Ion,
preot greco-catolic din Baia Mare, Felea Ilarion, preot și profesor la Arad, Florea Ion, țăran arestat în timpul
revoltei din Bihor, Frangulea, avocat, Florea (moș), tatăl arestat cu doi copii în timpul revoltei din Bihor,
Găbureac, student la Iași, trecut prin reeducarea de la Pitești, Galea Pavel, Gârbea Vasile, elev, Gărduş Ion,
doctor din Turda, Gavrilescu Eugen (student din Fălticeni), va muri la Pitești, Gheorghiu, doctor, Goția
Constantin, student Academia Comercială Brașov, originar de lângă Alba Iulia, Grozav Nicolae, student
Academia Comercială Brașov, originar de lângă Orăștie, Gordan Victor, doctor din București, Grama,
inginer, Greceanu, comandor, Grigoriu, doctor de la Craiova, Grosu, inginer, Gyorfy Giulai, țăran iehovist
de la Oradea, Hapa, doi frați, Horje Vasile, student din Sălaj, Iancu Benedict, din Iași, Hreniuc Gheorghe,
șef de gară la Subcetate-Mureș, Hoheneker Leopold, preot catolic din Vatra Dornei, Istrate, preot greco-
catolic din Baia Mare, Ionescu Romică, elev din București, Iosofachescu, ofițer din Vrancea, fost și-n
prizonierat în Rusia, Iov Dumitru, basarabean avocat și poet, mort în luna Mai 1961, Ivan Cornel, doctor
din Brad, Kilian Iosif, preot catolic din comuna Moravița-Banat, Ispas Gheorghe, preot ortodox din jud.
Alba, Ispas Constantin, inginer din Romanați, Lădaru Ion, Langel, țăran din comuna Tămâia, jud.
Maramureș, Lățea, Lazăr Alexandru, Leahu, țăran moț, Lentz, preot catolic din Turnu Severin, Lax, evreu,
turnător la Auschwitz, turnător și la Gherla, Leu Grigore, Lungu Ion, învățător din comuna Vultureni, jud.
Cluj, Luț Ion, elev din Maramureș, Macovei Constantin Tinel, student medicină, Manoliu Eugen, polițist,
Mânu Ionel din Turda, Manuchievici, moldovean, colaborează cu administrația, Mantu Ovidiu, student, Mărcuș

Dumitru, preot greco-catolic, din comuna Tămâia, jud. Maramureș, Mare Gheorghe și Mare Ion, frați din
Constanța, Marcoci, doctor, Marinescu Constantin, preot ortodox din comuna Măldăreni, jud.
Teleorman,...Marineasa Zaharia, elev din comuna Iablanița, jud. Severin,
Marinescu, general, Măglașu Lazăr,
Mazilu Gheorghe, inginer din București, Mazilu, funcționar din București, Mărgărit Al., polițist,
Mărgineanu, polițist din Oradea, Marian, preot din Baia Mare, Mătășaru Zenide, Mârza Vasile, inginer din
Timișoara, Mateuț Ion, țăran, Mengele Jerome, preot catolic, Mustață, țăran din Banat, mort la Gherla în
anul 1961, luna Mai, Miclăș Vasile-Ștefan, preot greco-catolic, din Bixad-Baia Mare, Mureșanu Ion, polițist
din Gherla, Mihalcea, protopop greco-catolic din comuna Tămăia-Maramureș, Mihiș Dumitru polițist,
Minulescu, comandor, Mitriuc Vasile, țăran de la Suceava, Mirică Traian, student la Cluj, din comuna Băcel,
jud. Covasna, Munteanu Amfilochie, elev din Burdujeni-Suceava, Munteanu (3 frați din Ghimboca),
Gheorghe, Ion și Zevedei, Mocanu Vasile, elev din Moldova, Mosin Gheorghe, țăran din comuna Sacadat,
jud. Brașov, Modreanu din Câmpulungul Moldovenesc, Moldovan Dumitru, (zis Bambu), țăran din comuna
Lisa, jud. Făgăraș, Morna Gheorghe, preot greco-catolic din Satu Mare, Munteanu Alex., student din
jud. Alba, Moțico Gheorghe-Atanase, călugăr catolic de la Popești Leordeni, Mugescu Ion, student din Cluj,
Naghi Gheza, prof. maghiar din Cluj, Nichita, preot greco-catolic din Târgul Lăpuș, Nedelcu Aurel, polițist,
Nițu Sandu, din lotul Vrancea, fost prizonier în Rusia, Negru Ion, țăran din Banat, Nemeș Nicolae, țăran din
Banat, Novac Mihai, profesor la liceul Radu Negru din Făgăraș, Novacovici Dan, student și Doru, inginer,
frați din București, Neagu Ispas, inginer Brașov (din Munții Apuseni), Ochișor, student, Oprea Neagoe din
Timișoara, Papadopol Paul, Pânzaru Vasile, elev din comuna Burdujeni-Suceava, Păiș Mihai, ofițer de
cavalerie din București, Paver, elev din Cluj, arestat la 16 ani, Pantazi Ion, ofițer, Paragină Gheorghe și tatăl,
Pălămidă, Paveliu Mihai, avocat Craiova și Constantin-Bebe, (fiu), jurist din Craiova, Petrescu, inginer la
I.A.R., venit din prizonierat, Pârvu Mircea, învățător din jud. Sălaj, Petrișor Marcel, critic literar, Poenaru,
polițist, Pop Z. Ion, inginer director la uzinele Reșița, Pop Iosif, țăran din jud. Alba, Popa Grigore, asistent
universitar la Cluj, Popa Sorin, s-a ocupat cu reeducarea, Popescu Aurel, student, Popescu Scai, preot
comuna Dumitrești, jud. Vrancea, Popescu, colonel din Pitești, Poplăceanu, țăran, Potricală, Prostăreanu
Zenobie, profesor din Arad, Puică, polițist din Cluj, Purduș Silviu, preot din Cluj, Purnichescu Vasile, din

comuna Bolintinul din Vale-București, Pura Nicolae, preot din Cluj, Puțan Visalon, țaran din jud. Alba,
Radina Remus, ofițer de cavalerie din Segarcea, jud. Dolj, Radovan, avocat din Reșița, jud. Caras Severin,
Rădulescu, preot, Rafi, Rață Ion, preot din comuna Ardușat, jud. Maramureș, Rebreanu Petrică, Romașan,
martorul lui Iehova, Runcea Viorel, Rudolf Frantz, student la conservator, Roșu Ion, din Gărzile Decebal,
Sabău Vasile, preot catolic din Baia Mare, Sântimbreanu Ion, student Academia Comercială-Brașov, jud.
Alba, Sălăgeanu Gavril, preot catolic din Baia Mare, Schiau Ion, țaran din jud. Alba, Șeitan Aurel, inginer
din Satul Lung, jud. Brașov, Șeptilici Mircea, actor, Silon Puiu, procuror din Botoșani, strângea date despre
tot ce trecea în URSS, Simionescu Călin, Socs Laslo, student la medicina din Cluj, Stratulat Cristache,
farmacist din Tecuci, Spătăceanu Ion, student Academia Comercială Brașov, originar de lângă Blaj,
Străchescu, din Gărzile Decebal, Suciuc Ion, fost căpitan de marină, Sneider, Soran, tatăl, protopop din
comuna Roșiori, Satu Mare, Soran Felix, fiul, preot greco-catolic din comuna Roșiori, jud. Satu Mare,
Spiridon Dan, aviator, Spân Dumitru din comuna Ardușat, jud. Maramureș, Spulber S. Ion, țaran din
Vrancea, Stoiculescu Dumitru, preot, Stoleru Mihai, elev din comuna Burdujeni-Suceava, Timaru Mihai,
ofițer din Vrancea, Tegzesin Pavel, student din Sălaj, Teodoru, student la medicină, trecut pe la Pitești,
Tudor Dumitru, doctor din Craiova, Turculeț Tiberiu, doctor, Turtureanu, student, Tinca Vasile, preot greco-
catolic din Baia Mare, Țăranu Partenie, țaran din comuna Gârbova, jud. Alba, Ugrin Gheorghe, Ungur Emil,
din Săsar, fost și la minele de plumb de la Cavnic, Uță, țaran din jud. Teleorman, mort la Gherla în Mai
1961, la camera 30, Vaca Martin, din comuna Carasova, jud. Caras, Vaca Nicolae, din Banat, Vit Cornel,
arestat la vârsta de 15 ani pentru că scotea ochii de pe tablouri la șefii comuniști, Vălușescu Vasile, din
Cornereva, contabil, Vintilescu Virgil, Vlase, avocat, chestor la Craiova, Zaif Tănase, elev din Cogeașlac,
jud. Constanța, Zub Alexandru, profesor de istorie la Iași, arestat pentru că a recitat Doina lui Eminescu în
1959 la mormântul lui Ștefan cel Mare.

STUFUL

Setea de valută a României a fost mare după moartea lui Stalin, dar a crescut atât de mult după
revolta din Ungaria, încât s-ar fi vândut orice pentru a intra în relații cu "capitaliștii".

O afacere bună s-a ivit când stuful a început să aibă căutare.

Ce-ar putea părea mai rentabil decât să vinzi buruiana din baltă, care crește ca nebuna, fără să fie semănată, prășită, muncită?

Recoltatul ei nu mai era o problemă. Ministerul de Interne a strigat o dată "La stuf!!" și ecoul, dintr-un capăt în altul al țării a răsunat: "Spre stuf...spre stuf... spre Deltă!!". Până ce s-a stins ecoul, legea s-a redactat. Legi s-au mai făcut, căci nu era greu: România este țara legilor fabricate, însă aceasta le-a depășit pe toate.

În fața judecătorului care în așteptarea clienților se instalase zi și noapte acolo unde se împărțea nedreptatea, se judeca pentru orice, de urgență. Apărarea? La ce bun? Țara avea nevoie să recolteze stuful și trebuia s-o facă pentru a respecta contractul, mai ales că valuta era deja încasată.

Vara lui 1957 a fost atât de călduroasă, încât asfaltul de pe strada principală din Băilești se înmuiase. Gheorghe, cu o droașcă trasă de un măgar înhămat cu o funie, a intrat în grădina de vară a târgului devenit oraș. Ștergându-se cu mâneca, a comandat băiatului care servea: "Două halbe! Una pentru Gheorghe și una pentru ...domnul", arătând spre măgar. Câțiva au făcut haz. La masa alăturată: un judecător și un ofițer de miliție. Nici nu a terminat "domnu" să-și bea halba, s-o ducă la bot, că Gheorghe a și fost înhățat și dus în fața judecătorului, în clădirea pe care scria cu litere scâlcite: "Tribunal". A fost condamnat pe loc la doi ani pentru atitudine huliganică pe baza legii de urgență apărută ieri.

Așa a aflat lumea din Băilești că o nouă lege comunistă venea în sprijinul lor și al măririi producției.

Pe baza "urgenței" oamenii plecau și se trezeau în mijlocul Dunării, cu secera în mână, la recoltat.

Unii râdeau, zicând că e praz altoit. Dar repede râsul s-a transformat în plâns, atunci când specialiștii

lagărelor de exterminare au fost aduși să-și împărtășească din experiență, în sprijinul producției.

LAGĂRELE DE EXTERMINARE DIN DELTA DUNARII

PERIPRAVA - nume ce a rămas înscris în istoria terorii comuniste, legat fiind de suferința neamului

românesc, alături de Aiud, Midia, Peninsula, Baia Sprie.

Aici, în sălbateca Deltă a Dunării, au început să sosească mii de oameni. O nouă dramă a început, cu

aceiași interpreți: deținuții politici. Un nou cazan satanic a început să clocotească fie sub soarele dogorător,

fie sub biciuirea crivăţului rusesc. Vara şi iarna, zi şi noapte, timp de 7 ani au fost azvârliti aici, la exterminarea prin muncă forţată, aceiaşi oameni:
- deţinuţii politici cărora le expiraseră pedepsele erau aduşi aici în baza unui decret administrativ, care le prelungea până la 60 de luni şederea în lagărele de muncă forţată;
- foştii deţinuţi politici, zişi "liberi" care au fost vânaţi după revoluţia din Ungaria, pentru a nu constitui un pericol securităţii statului.
- cei rămaşi statornici în credinţă, ca urmare a noului val de persecuţie creştină.
PERIPRAVA, centrul lagărelor de exterminare din Delta Dunării, aşezată între braţele Chilia şi Sulina, în apropierea pădurii Letea, declarată rezervaţie naturală datorită vegetaţiei cu aspect tropical, era formată din mai multe închisori:

1. Bac, numele şi-l trage de la bacul unde dormeau deţinuţii. Munca era istovitoare, atât vara cât şi iarna. Nu pot fi uitate zilele geroase când vântul sufla cu putere dinspre Răsărit, iar deţinuţii dormeau în bacuri în apropiere de Vâlcov, localitate ocupată de trupele sovietice. Este un fel de a zice că dormeau, fiindcă la frigul aproape de nesuportat, se adăugau şi condiţiile în care locuiau. În timpul nopţii tremurau din cauza hainelor ude şi se împotriveau cu ce puteau asaltului şobolanilor, care nu-i lăseau să aţipească, în zori plecau tot tremurând, la muncă, să taie stuful. Cocenii retezaţi le spărgeau cişmele. Picioarele înotau permanent în mălul de afară şi din încălţămintă.

Intr-una din zile, 3 deţinuţi au evadat: Botez, Manolache şi Scurtu. Cu această ocazie teroarea s-a accentuat. Un miliţian, Toth, se pare că era ungur, a început să culce pe oameni, atât la ducere cât şi la întoarcere, şi pe deasupra să tragă rafale de mitralieră. Oamenii intraseră în panică, cu atât mai mult cu cât într-o zi, în pauza de prânz, a descărcat automatul într-un deţinut. A fost o minune că nici un glonte nu l-a atins pe bietul nenorocit. Alertaţi de focurile de armă, câţiva ofiţeri au sosit la faţa locului. Miliţianul a minţit că deţinutul a voit să evadeze. Era ziuă şi toată lumea prezentă. Aceasta s-a petrecut în anul 1962. La puţin timp după această întâmplare, miliţianul a dispărut din acele locuri, probabil a fost mutat.

2. SFISTOVCA, un alt lagăr de muncă forţată, era situat la Sud de GRINDU, tot în Delta.

3. GRINDU era aşezat la Sud de Periprava, tot în apropierea pădurii Letea, unde se mai afla şi o vie pe care o munceau deţinuţii. La circa 500 de metri de vie se amenajase un aeroport al Ministerului de

Interne. Acest lagăr, ca de fapt toate celelalte, era construit pe fâșii mai ridicate de pământ, care se formaseră între apele din "deltă" în urma depunerilor fluvio-marine. Aceste ridicături se numeau grinduri și în această regiune se afla cel al Letei și al Chiliei, care delimitau zona lacurilor Matița și Merhei.

Lagărul Grindu adăpostea în jur de 1.000 de deținuți și era format din barăci de stuf sau deșeuri de scândură. Pe lângă barăcile de dormit se mai afla una păraginită ce se numea infirmerie și, bineînțeles, nelipsita izolare.

Munca istovitoare se efectua pe "zi-lumină", denumire scornită de Ceausescu în campania de colectivizare forțată din Dobrogea. Deoarece sătenii fugeau de acasă și nu mai avea cine munci pământul, cei care erau găsiți în sate trebuiau să lucreze de când răsărea soarele până nu se mai vedea. El își asumase rolul de a face din ținutul dintre Dunăre și Mare, prima regiune colectivizată a țării. Această denumire de muncă "zi-lumină" a fost adoptată și în cazul deținuților politici. Dacă în timpul iernii se lucra la stuf, vara se trecea la tot felul de munci agricole. Cea mai importantă era cultura porumbului. La întoarcerea de la câmp unii luau câte un știulete. Dar să relatez cele scrise de Nicolae Ciachir:

"Lângă lagăr ne întâmpină ceata de copii (ai milițienilor), pe ale căror fețe radiază nevinovăția și voioșia, pe fondul începutului de amurg. Aruncăm porumbul pentru animale. Țâncii se-mbulzesc. Care mai de care, se întrec să apuce cât mai mulți știuleți. Copiii nu mai prididesc. Unii ne mulțumesc. Ne încântă bucuria lor. E desfătător că putem face plăcere cuiva. Avem și noi un rost pe lume. Zilele trec și prietenii noștri ne așteaptă să le aducem porumb, comandantul ne pune în vedere că dacă cineva va fi prins cu porumb, va fi pedepsit sever. Ne amenință cu bătaia și cu punerea în lanțuri. Dar noi tot aducem porumb pentru copii. La aceasta caralii închid ochii. În lagăr porumbul e mai rar. Însă foamea ne împinge și pătrunderea știuleților tot nu încetează. Comandantul, ajutorul sau ofițerul politic ne urmăresc prin "turnători", care nici ei nu dorm.

Intr-o seară, la percheziția de rutină, patru inși sunt descoperiți cu porumb. Sergenții îi izolează de noi ceilalți, care intram în lagăr, și-i duc direct în biroul comandantului. Aflăm că nouă caralii, haidamaci nu glumă, sunt chemați urgent la șef. Aceștia vin în graba mare, și, duhind de rachiu, se reped la "treabă".

Către zece seara câțiva oameni sunt chemați la poartă să-i ridice pe cei patru, aruncați ca niște cadavre. De atâta bătaie, ori sunt leșinați, ori nu mai pot merge. Neavând târgi, ai noștri îi aduc pe paturi. Apar total zdrobiți, cu fața sângerândă. Au fost bătuți pe tot corpul cu răngi de fier, bâta de lemn și vâna de bou.

De brigada la care mă aflu ține Nicu Pandrea, din Scheii Brașovului, student la Silvicultură. Nicu e adus leșinat. Turnăm apă pe el și-i oblojim rănile toată noaptea. După poziția contuziunilor se pare că are ficatul și rinichii vătămați. Ne întrebăm de ce nu vor să-l ducă la infirmerie. De ce? Suntem cuprinși de revoltă. Și fără să vrem, gândurile noastre se polarizează către semne capitale de întrebare. Oare în numele cărui ideal se fac toate astea, și altele și mai grave? Oare viitorul e noua ordine de tip rusesc pe tot cuprinsul planetei? Vor apare cândva oameni politici conștienți de faptul că planeta trebuie demarxizată? Dimineața comandantul cu politrucul alături, ne ține o cuvântare despre reprimarea în cadrul "revoluției socialiste", despre "lupta de clasă", despre distrugerea "dușmanilor poporului" Și încheie, ca de obicei, cu "mama voastră de imperialiști americani.

Copiii ne așteaptă din deprindere. Mă aflu spre sfârșitul coloanei, la margine. Deceționat, un țânc mă întreabă: "Nene banditule, azi nu ne dați porumb?" Parcă m-a trăznit în moalele capului. Întrebarea copilului m-a buimăcit total. Câteva zile în continuare am fost răvășit. La trei săptămâni, într-un amurg cum numai în Deltă există, se stinge NICU PANDREA. Ne-a părăsit în brațele a doi brașoveni care l-au îngrijit cât au putut. Toți REFUZĂM CINA ."

Printre cei care au trecut pe la Grindu: Boțocan Micele, căpitan, aproape orb, Chiachir Nicoale, Csutat, mort, Demeter, preot catolic din București, mort, Fanea Victor, preot catolic, mort, Gherman, solist la Opera din Iași, mort, Knall Werner, preot, Mândru Victor, Mincsic, mort, Pandrea Nicolae, Sitco, mort, Stănuț Mihai, student, Tudor Nicolae, muncitor din București, mort, Tanțu, parașutist, Mihai, preot din Apele Vii, s-a sinucis fiind terorizat de administrație.

4. PERIPRAVA, acest lagăr central de exterminare era și centrul administrației Ministerului de interne. Se găsea la 5 km de Chilia Veche și la 24 km de vărsarea brațului în Marea Neagră. De aici se dirija

teroarea în toată delta. Conducerea lagărelor nu era preocupată de viața oamenilor, ci de cea a animalelor.

Grija lor era îndreptată către câini, animalele de pază, folosite să ne forțeze la muncă. Acești câini se bucurau de îngrijiri speciale și de hrană, după grad. Da, pentru că fiecare a fost avansat între sergent și maior, fiind sub supravegherea unui subofițer. Pe lângă ostașii din securitate care însoțeau pe deținuți la muncă, acești câini erau nelipsiți.

Pentru deținuți, nici o îngrijire. Administrația era preocupată să nu existe bolnavi, însă numărul lor creștea vertiginos din cauza muncii forțate. A fost un moment când nici cu băta nu au mai putut scoate pe bolnavi la lucru. În Octombrie 1962 au fost nevoiți să trimită un lot la Gherla. Niște arătări. Dar nu erau expediați pentru a li se da îngrijiri medicale, ci pentru a-i reeduca. Ei au apucat acea perioadă a anilor 1962-1964, denumită cu un deceniu înainte "vărsare de putregai". Atunci aceasta se făcea prin bătaie și chinuri. Acum vom vedea că socialismul evoluase: a folosit șantajul.

În sfârșit, zorii au apărut și în Deltă: la 4 Ianuarie 1963, minune, un lot de peste 40 persoane a fost eliberat. Unii cu pedepsele deja de mult expirate, iar alții înainte de expirarea pedepsei. Din cauza gerului și a viscolului au avut ghinionul să fie întârziați cu două săptămâni. Administrația i-a ținut, fără să le mai ceară să muncească și le-a dat chiar și mâncare, numai pentru a nu se prăpădi pe drum, pe-o așa vreme. După o astfel de atitudine, unii ar putea gândi că mai au comuniștii și suflet, dacă îi dau de gol miile de morți de la Periprava și comportarea dementială a cadrelor de conducere, dintre care nu putem omite pe maiorul Fecioru, animal cu o vastă experiență criminală la Canalul Morții.

Pentru neîndeplinirea normei se bătea cu vâna de bou pe fundul gol, dar se bătea și fără motiv și destul de des.

Printre deținuții politici care au trecut prin această colonie, se numără: Andreiescu Traian, doctor în drept, inspector de poliție, Baurceanu Ionică, student din Covurlui, Blazian, student în medicină, care și-a omorât logodnica, Botez, un tânăr care a evadat și după ce a fost prins a cunoscut dezlănțuirea animalică a cadrelor securității, Boțocan Micele, căpitan, fost prizonier, era aproape orb, Căpățâneanu Dumitru, învățător din Slatina, fost ministru, Cepi, doctor, macedonean, Ciachir Nicolae, student care a îndemnat muncitorii de

la Grivița Roșie a se ridica împotriva nedreptăților regimului, Cocea George, violoncelist, Cofariu, licențiat în drept, Constantinescu Mac, avocat din Iași, Cristescu Gheorghe-Plăpumaru, fruntaș comunist, Drușcă Alexandru Rigani, Enache Ion-Jean, profesor de la Iași, Furlungeanu, Gordan Victor, doctor, Mărgineanu Nicolae, profesor din Sighișoara, abonat al tuturor închisorilor după 6 Martie 1945, datorită spiritului combativ împotriva comunismului, Lazăr Ilie, avocat, tribunul Maramureșului, care mai executase 10 ani, Lazăr Vasile, avocat din Sighet, Loloiu Constantin, agronom din comuna Pleașa, Maior Emil, avocat din Turda, Manolache, un tânăr care a evadat și a fost prins, Mândru Victor, căpitan, Maxim Nicolae, țaran din comuna Săcele, jud. Constanța, care mai executase 10 ani de închisoare la Aiud, Mazilu Gheorghe, inginer din București, autorul cărții "În ghiarele securității", Popa, avocat din Oradea, Rebreanu Petre, trecut și participant la reeducarea de la Pitești, Scurtu, un tânăr care a evadat, Solomon Virgil, fost ministru, Ștefan și Ioniță, amândoi doctori care, alături de Gordan Victor, au salvat mulți deținuți, chiar cu mijloacele rudimentare de care dispuneau, Șova Septimiu, Tanțu, parașutist, Tucă Octavian, profesor la Bistrița, jud. Vâlcea, a fost bătut groaznic, Boantă Vladimir, avocat din București, care spunea pe la prieteni că procesele politice sunt o parodie și el ca avocat nu poate face nimic, deoarece condamnarea vine dictată de la securitate.

LAGĂRELE DE MUNCĂ FORȚATĂ DIN BĂLȚILE DUNĂRII

În ziua de 11 August 1959 a avut loc o mare mișcare la închisoarea Gherla. Zbirii de aici, care ani de zile au torturat oamenii nevinovați, au pregătit o operație de amploare. Comandantul Goiciu, locotenentul Istrate, Tudoran și alții mai mici printre care Somlea, Todea și Ardeleanu, alergau de la o celulă la alta, de parcă erau apucați de cine știe ce: descuriau lăcățele, trăgeau zăvoarele, strigau și împingeau scheletele afară, mai repede, mai repede, și fără șoaptă.

Faza doua a mișcării a fost și mai importantă. Deținuții urmau să fie scoși din închisoare. Se trecea prin oraș și nimeni nu trebuia să știe. Culcați în mașini, loviți dacă încercau să ridice capul, urgiștii soartei erau mânați spre gară, spre locul unde se încărca marfa. Aștepta o garnitură de 20 vagoane, bineînțeles de acelea pentru vite. Operațiunea ca în filmele cu gangsteri, a reușit. Conducerea închisorii răsufla ușurată. Misiunea fusese îndeplinită.

Repede le-au aruncat două hârdaie, unul pentru apă și altul pentru, că de, erau oameni, după care au tras zăvoarele.

Cele trei zile de călătorie au fost descrise în amănunțime de Nicolae Ciachir în schița "Expres Orient". Redau numai un pasaj:
"...Ne retrăseseșăm din nou. Pe podea inundație. Știam că nu va fi de glumă. La Tecuci staționarășăm pe o linie moartă. Șeful de vagon bătu în ușă și raportă calamitatea. Ceru deșertarea tinetelor. Se prezentă șeful gărzii. Nu voi să deschidă vagonul, iar pe șeful nostru îl trimise direct la origine! Mai completă: "Să mă anunțați când o muri unu! Mama voastră de băniți imperialiști!"

Și astfel, cu chiu, cu vai, au ajuns la Brăila și de acolo, în bacuri, au fost mânați spre Bălțile Dunării. Acolo s-au întâlnit cu cei veniți din alte închisori, via Jilava.

Cu această mână de lucru fără plată s-au înființat lagărele de exterminare din jurul Bălții Brăilei, care urmăreau desecarea terenurilor inundabile și redarea lor în circuitul agricol, prin construirea de diguri din pământ.

LAGĂRUL STOENEȘTI

Conducerea torturilor o avea un zis "căpitan" Petrescu, țigan și de o răutate rar întâlnită. În munca de exterminare a deținuților a avut ca ajutoare pe: Prisăcaru, plutonier cu apucături de fiară. Tătara, tot plutonier și bățăuș de neegalat. Lovea cu predilecție în cap și fluierale picioarelor. Grecu, sergent originar din comuna Galbeni de lângă Bacău. Printre alții l-a bătut pe Zgură, un deținut, pe care l-a nenorocit pe viață. Sergentul Buhuși, bătea în dușmănie și fura siropul din infirmerie, pe care îl bea ca pe apă, pentru că era dulce.

Cazarea. Dormeau în saivane de oi, câte cinci în 2 paturi. În anul 1959 a funcționat aici o anexă a lagărului sub denumirea de "Saivane", iar după un an și ceva s-a desființat. Lagărul Stoeneshi a fost faimos pentru condițiile animalice de igienă în care au fost ținuti deținuții politici timp de 2 ani de zile.

Munca. Trebuiau făcute diguri de pământ, în vederea desecării unor regiuni și irigării altora, pentru mărirea producției și fericirea clasei muncitoare. La construirea lor în lungime de 10 km, au lucrat și

deținuții de la Salcia și Grădina. Se lucra într-un ritm drăcesc, de dimineața până noaptea. Scopul nu era să se termine lucrările, ci să se lichideze dușmanul de clasă. A fost mai rău ca la Dachau. Genocid în adevăratul sens al cuvântului. Norma era ucigătoare, nimeni nu putea să o îndeplinească. Zbirii cereau să fie depășită. La forțarea la muncă s-au folosit și de o parte dintre deținuți, care erau turnători sau brigadieri. Din rândul lor s-a reținut o parte: Ciozu, fost ofițer comunist, Dima, fost în securitatea de la Timișoara, Nedescu și Vătășoiu, foști ofițeri comuniști, Negrău, frontierist.

Oamenii care nu puteau să îndeplinească norma erau treziți din somn în timpul nopții și, însoțiți de brigadieri, ajungeau la poartă, unde începea tortura. Li se atrăgea atenția să nu strige, să nu țipe, să nu scoată nici un cuvânt, pentru a nu trezi pe acei ce munciseră. Pe data de 22 Mai 1960, numai din brigada lui Negrău au fost bătuți peste 30 de deținuți. Căutau să stoarcă ultima vlagă din om și după aceea să le arunce cadavrul în pământul destelenit, pentru ca știuletele de porumb să crească și mai mare.

Cu acest sistem de muncă forțată, norma de morți a crescut vertiginos. Numai după 4 luni, în Decembrie 1959, de aici au plecat 130 de inapți, tot pe bacuri, tot prin Brăila, Galați și tot la Gherla de unde veniseră. Oamenii bolnavi preferau întoarcerea în infernul de acolo. Spre norocul lor, Goiciu, fiara care-i torturase ani în șir fusese schimbat. N-a însemnat mult, dar totuși a fost ceva.

Bolnavii, acea categorie de oameni care exista peste tot, acolo, în Bălțile Dunării, nu trebuiau să fie. Problema celor de acolo era aparte deoarece ei nu făceau parte din societate. Cine nu putea să meargă la muncă, era împins de la spate și biciuit. Nu interesa pe nimeni dacă se mai întorcea sau nu în grajdurile de dormit. Infirmeria era un fel de cocină pentru porci făcută din stuf. Medicamente nu existau. Când se aduceau câteva aspirine, sau sirop de tuse, sergentul Buhuși scotea doctorii afară din infirmerie ca să facă percheziție, iar el bea siropul.

Medicii imaginau fel de fel de remedii în caz de accidentări. Prișnița cu săpun din gaz și cârpe pe rană a produs vindecări miraculoase în acest mediu infectat. Dispoziția dată doctorului deținut era să nu scutească mai mult de 40 de deținuți din cei peste 2.000 care se găseau acolo. Doctorul Gheorghe Busuiocescu, la nemulțumirea manifestată de un căpitan în legătură cu numărul prea mare de scutiți, a cutezat și i-a spus:

- Domnule căpitan, oamenii sunt bolnavi și extenuați, nu numai datorită vârstei, dar și din cauza condițiilor de muncă, ce sunt foarte grele.

Căpitanul a răspuns imediat:

- Dar aici au fost trimiși numai oameni sănătoși de la închisori, oameni apti de muncă, după o vizită medicală prin fața căreia au trecut toți.

- Nu este adevărat, domnule căpitan. Am venit aici după un simulacru de vizită medicală și oamenii

au fost bucuroși să plece din acel iad, ori unde. Pe de altă parte administrația a fost mulțumită să scape de

cât mai mulți pentru a-și îndeplini norma de trimitere la muncă.

Căpitanul a rămas pe gânduri și în acea zi a acceptat numărul scutiților care depășise suta de bolnavi.

În toamna anului 1960 a izbucnit o epidemie de febră tifoidă și leptospiroză.

Doctorul Gordan

Victor se chinuia să vină în ajutorul bolnavilor, dar nu avea medicamente. O altă problemă tot atât de gravă

a fost aceea a distroficiilor. Într-adevăr un coșmar pentru doctor. Un caz care a ieșit din comun a fost bătaia

lui ZGURA, un țăran din Bucovina, care din cauza bătăii a paralizat. Adus la infirmerie, doctorul Gordan

Victor a înscris în procesul verbal: boala survenită din cauza bătăii gardienilor.

Datorită faptului că nu a

vrut să schimbe calificativul, doctorul a fost scos de la așa zisa infirmerie și trimis la munca de pământ.

Printre brigadierii care au mai excelat în forțarea deținuților la muncă s-au mai numărat Voicu și

Popa.

Din numărul miilor de chinuiți ce au trecut pe aici: Bănuș Max, Busuiocescu-Gheorghe, Ciachir

Nicolae, student, Crișan Simion, preot, Deaca Dan, student trecut prin reeducare, Dumitrescu Fănică, maior,

Eisenbrau Robert, poet și ziarist, Florescu Gheorghe, colonel de cavalerie, Fulga, muncitor comunist, ridicat

de jos, după limbajul marxist, la gradul de general de aviație. (A fost arestat pentru că, în funcția pe care o

avea, a luat apărarea aviatorilor care băteau pe securiști la petrecerile lor, nemaiputând suporta călușul din

gură), Ivăsiuc Alexandru, scriitor colaboraționist, Kraus Manfred, Marinache Ion, Novacovici Doru, inginer,

Omescu Ion, pictor, Popescu Dorel, din Turnu Severin, decedat în 1960, fără îngrijire medicală, din cauza

administrației, Petrovan Miron, fost ofițer, Steinhaus, doctor, Străciuc, țăran din Bucovina, decedat din

cauza administrației care a refuzat să-i permită îngrijirea medicală, Zgură, țăran paralizat din cauza bătăilor,

Wentzer Richard.

Pe lângă torturarea oamenilor și munca forțată cu scopul exterminării lor, administrația lagărului și forurile conducătoare din Ministerul de interne, care cunoșteau situația prin locotenentul Popescu, se fac vinovate de declanșarea epidemiei de dezinterie și leptospiroză.

SALCIA

Alt lagăr de exterminare, unde, din cauza condițiilor de tortură și de viață, deținuții își doreau moartea. Acei care nu-și îndeplineau norma erau bătuți la întoarcerea de pe șantier, în fața celorlalți deținuți, pentru a-i înspăimânta. Conducerea acestui sistem de genocid o avea un țigan cu stele de căpitan. Se numea Ioanițescu și avea o figură lombroziană cu fruntea teșită, cu manifestări barbare. Simovici, un alt fost căpitan, care umbla călare și sărea pe oameni când vedea că își trag sufletul din cauza muncii extenuante. Acest sistem de tortură îl învățase de la căpitanul Fecioru. Maiorul Andrei, o altă figură sinistră, ca și locotenentul Grigoraș, ce avea manifestări sadice. Se distra băgând oamenii în mâl, după ce-i bătea și arunca apă pe ei. Plutonierul Donea, bătea și schingiua la fel ca și șefii lui. Plutonierul Ghiban, pe lângă faptul că bătea, mai făcea afaceri pe spatele deținuților. Printre brigadierii care au forțat la muncă, găsim prezenți pe Niculescu și același Negrău de la Stoenеști.

Numărul celor ce au trecut prin iadul din acest lagăr de exterminare este de ordinul miilor, dar lista rămâne deschisă: Contele Ianoși Balcazi, mort în lagăr din cauza lipsei de îngrijire medicală, Brânzoi Constantin, din Dudești-Cioplea, Dumitrescu Jenică, maior din București, Eisenbraun Robert, ziarist, poet, Gavrilescu Vasile din Craiova, Gordan Victor, doctor, Guran, avocat din Cluj, decedat în anul 1959 din cauza muncii forțate și a lipsei de îngrijire medicală, Grosu Sergiu, poet și teolog, Nicolau Cezar, inginer, Ioanid Ion, student, Georgescu, doctor, Ganea Ion, student din București, Marinescu, profesor de filozofie, mort în 1960, Grigorovici din Timișoara, a murit în 1961, Mironescu Șerban, student din București, arestat împreună cu tatăl lui, Omescu Ion, scenograf, Palade Emil, student, Petcu Ștefan din Dudești-Cioplea, Pleșea Milică, doctor, Stan, țăran, a murit din cauza administrației care a refuzat să-l ducă la spital pentru a fi operat, Trifan, doctor, Șova Vasile din București, Tomescu Ion, preot din Borșa-Hunedoara, exterminat în 1961.

LUCIU-GIURGENI

Acest lagăr de exterminare era situat pe malul Dunării în apropiere de Vadul Oii. În medie se găseau în lucru cam 1.000 de deținuți, care în cea mai mare parte dormeau în 4 saivane și un bac plutitor. Condițiile de viață erau îngrozitoare. Pe lângă mâncarea foarte proastă, te chinuia setea, ca de altfel în toate lagărele. Oamenii erau nevoiți să bea apă din Dunăre, iar în timpul lucrului din bălțile de pe teren. Dezinteria a început să facă ravagii. Dacă se mai adauga prezența șobolanilor care erau în împărăția lor atât pe uscat, cât și în bac, ne dăm seama ce au avut de suferit deținuții. Circulând peste tot, prin gropile de W.C. sau prin alimentele lagărului, șobolanii au dezlănțuit febra tifoidă și leptospiroza, boli ce au produs multe cazuri mortale.

La aceste condiții de trai trebuie să adăugăm bătaia permanentă, la care erau supuși acei ce nu puteau munci. Nimeni dintre supraviețuitorii care au trecut pe acolo nu poate uita pe plutonierul Cornea și pe bestia de sergent Scarlat, care băteau pe deținuți până îi lăsau leșinați. Mulți și-au găsit chiar moartea din cauza lor. Pe profesorul de istorie Grigorov l-au desfigurat în furia dementială pentru că nu mai putea să se țină pe picioare, fiind extenuat de muncă.

La chinurile suferite din cauza administrației mai trebuie să adăugăm și pe cele ale brigadierilor care au devenit unelte de forțare la muncă. Printre ei se numără: Dănăricu, Filimonescu, Popa și Litescu.

Prin acest lagăr de muncă forțată au trecut mii de oameni, dintre care s-a reținut până acum: Arnăutu Ștefan, Bogdan Nicolac, Cornan Ion, Găialău Grigorov, profesor, Ion Ion, tânăr din Târgoviște, Marinescu, profesor, mort la lucru în 1960, Niculescu, informatorul administrației, Novacoviei Dan, student, Novacovici Doru, inginer, Popa a Lazăr, student, Popa Tiberiu, tânăr, Stana, țăran din jud. Dolj, Vâlsan.

STRÂMBA

Strâmba, alt lagăr, alt loc de tortură. Condițiile de muncă forțată aceleași, ca peste tot. Bătaie pentru neîndeplinirea normei, și reducerea hranei. Aici cazarea se făcea nu numai în saivane, dar și în bacuri plutitoare, în primăvara anului 1962, din cauza inundațiilor produse de Dunăre a fost o situație foarte grea.

Tractoarele care ajutau la transportul materialelor aduse cu șlepurile nu mai puteau face față noroaielor. Oamenii ajunseseră de nerecunoscut. În aceste condiții grele de muncă a fost accidentat Sergiu Grosu. Șenila unui tractor i-a prins piciorul și mult timp a stat imobilizat. Cu toate acestea, doctorul deținut Soroiu George, trecut prin reeducarea de la Pitești, căuta să-i scoată la muncă și pe el și pe ceilalți bolnavi, pentru a fi în grațiile administrației.

Aici și-a găsit moartea Ștefan (Fănică) Tomurug, în anul 1959. Învățător, fost prizonier în Rusia. La înapoierea din lagărele de exterminare sovietice, a fost arestat și trimis în cele românești. În sfârșit administrația comunistă, instalată tot de Ruși, a reușit să-l extermine. I s-a refuzat îngrijirea medicală. Totuși doctorul deținut Achile Sari, fost și el prizonier în Rusia, a încercat să-l opereze cu un cuțit de bucătărie, dar prea târziu, n-a mai putut să-l salveze.

Printre cei care au trecut pe acolo, se numără:
Braga Roman, călugăr, Grosu Sergiu, teolog și scriitor, Iliescu, preot, Miu, învățător, Mironescu Șerban, Soroiu Gheorghe, student la medicină, care a schingiuit la Pitești și a făcut mult rău celor de afară.
Ca brigadier și normator la lagărul de exterminare de la Peninsula a fost informatorul administrației și bătauș în brigăzile de studenți. Acum era arestat, după ce își denunțase pe cel care l-a sprijinit să se reînscric în facultate. O canalie, Vâlsan, Zugravu, țăran, bătut în mod bestial de comandantul lagărului.

GRĂDINA

Un alt lagăr așezat în bălțile Dunării. Munca se efectua tot la digurile de pământ, în aceleași condiții de pedeapsă cu bătaia pentru cei ce nu-și îndeplineau norma, care era cu peste 50% mai mare decât prevedeau indicatoarele pentru acei în libertate. Mâncarea era foarte proastă, iar lipsa de apă permanentă. Oamenii în disperare au băut apă din bălți și s-au îmbolnăvit. Pe lângă milițienii care forțau la muncă, se atașau și brigadierii Negrău și Niculescu.

Între cadrele securității care s-au purtat ca niște fiare, au fost identificați maiorul Andrei și plutonierul Donea. Băteau fără milă.

Ca deținuți, din cele câteva sute ce au trecut timp de 4 ani pe acolo au fost semnalati până acum:
Corcodei Emanoil din Sibiu, Grosu Sergiu, Mironescu Șerban, Novacovici Doru, Berghezan

Ilie, Balaban Octavian din Sibiu, Fulea Ion, preot ortodox, Popa Ilie, din Sibiu, Tănase Viorel, din Sibiu.

BANDOIU

Un alt loc de tortură, cu același profil de muncă până la exterminare, sub privirile de fiare ale securiștilor ce supravegheau .și loveau pe acei lipsiți de apărare.

UN NOU ASALT ASUPRA ȚĂRĂNIMII

La începutul lunii Iunie 1958 călătoream cu trenul spre Măgura Miresii, o comună din apropierea Brăilei. Acolo se monta o sondă de foraj de mare adâncime, iar eu mergeam în delegație. Se crăpa de ziuă, când pe peronul unei gări am auzit zarvă mare; câteva zeci de țărânci s-au urcat în vagon. M-am uitat pe fereastră și-am văzut că ajunsesem la Ianca, localitate din Bărăgan, reședință de raion. Bănuiam că lumea se îndrepta spre Brăila, la oraș.

Gălăgia, amplificată de blesteme și înjurături, nu mai contenea. Ușa de la compartiment s-a deschis și au intrat vreo 4-5 femei, care mai de care cu gura mai mare.
- Uite fă! a ridicat una glasul, săltându-și fusta. Au bătut la mine ca la fasole să iscălesc, ca Sandu a spus că nu e pământul lui!

Intr-adevăr, cei care eram în compartiment ne-am îngrozit. Biata femeie era vânătă-neagră. Am reușit să aflăm că peste 50 de femei fuseseră aduse din raion pentru a le forța să semneze cererea de înscriere în colectiv, deoarece bărbații ori le dispăruseră de acasă, ori spusese că pământul e zestrea muierilor.

M-a impresionat curajul acestor femei în fața noului val de teroare dezlănțuit pentru a forța colectivizarea. Țăranul, acest Român legat de glia strămoșească, s-a luptat din greu pentru a-și apăra bucățița de pământ, proprietatea, garanția libertății. Teroarea l-a doborât. A fost închis, exterminat fără pic de remușcare.

Lunile care au urmat au confirmat campania generală de represiune. În noaptea de 13-14 Septembrie 1959 au fost arestate peste 6000 persoane. La data de 15 Septembrie, Hrusciiov pleca spre Statele Unite împreună cu delegațiile statelor

comuniste pentru a participa la lucrările ONU. Pentru a asigura pe deplin liniștea "acasă", Românii procedaseră la arestarea unei mari majorități de foști deținuși politici.

BĂRĂGAN

Șes întins, stepa, spre Răsărit. Dacă Răsăritul înseamnă o speranță, în comunism drumul este invers, spre degradare, "pohod na Sibir". În Rusia auzai: "I-au trimis în Siberia". În România se spunea: "L-a dus în Bărăgan surghiunul Românilor". Sensul e același fără judecată, fără vină, la exterminare.

Începutul a fost în 1949 și apogeul în 1951.

Trenuri după trenuri, încărcate cu trupe și armament, înfrățite cu cel sovietic, se îndreptau zi și noapte spre granița cu Iugoslavia, țară ce îndrăznise să se retragă din Cominform.

Alte trenuri, de vite, încărcate cu Șvabi de toate vârstele, veneau dinspre aceeași graniță și se opreau la Lehliu, Slobozia, Ianca. Alte garnituri, tot de vite, pline cu sate întregi fără deosebire de naționalitate, din județele Mehedinți, Caraș-Severin și Timiș, au continuat să sosească în 1949-1950 în aceleași stații de CFR. Înainte de a părăsi locurile natale, fuseseră obligați să planteze pari cu sârmă ghimpată, împotriva pericolului imperialist american.

Unii oropsiți ai soartei au putut lua cu ei vite, căruțe, câte un pat sau masă, după cum îi lăsa inima pe mai marii comuniști din localitățile respective.

Unele familii au plecat descompletate, spre norocul celor ce nu erau acasă. Mânați ca vitele, au mers până n-au mai putut. După ce s-au odihnit cât să-și hrănească pruncii și să-și tragă sufletul, au pornit iar la drum, mai spre Răsărit. Când a început a se înnopta, s-au oprit din nou. Vocea milițianului a tunat peste toată turma:
"- Aici, între patru țărui vă este casa și masa. Aici veți dormi și de aici veți mânca. Aici e satul vostru. Nu aveți voie să părăsiți locul, să plecați în altă parte!"

Oamenilor nu le venea să creadă. Nu vedeau decât cerul deasupra și buruiana în jur. Nici umbră de pom, nici țițenie de vietate.

A doua zi, când a răsărit soarele, pentru ei a început suferința. Pământul a fost răscolit și transformat în val de apărare împotriva vântului nemilos, tot din Răsărit.

Cei mai în putere au plecat cale de ore să caute apă, apă de băut. Setea îi chinuia, căldura îi sufoca, ploaia îi muia până la piele. Au început să dureze sate de bordeie, ca pe timpul barbarilor, acum în "era socialismului luminos". Așa au apărut noi așezări cu numele de: Rubla, Dâlga, Lățești, Răchitoasa, Olaru, Perieți, Luci-Giurgeni, Măzăreni, Zăgana-Vădeni, Cătești.

Au fost "descălecați " aici 45.000 de Șvabi, 15.000 Sârbi, 10.000 Români de pe frontiera de Vest și sute de Basarabeni. Ei au întemeiat "Voievodatul Suferinței"; ei au deschis o nouă filă în viața României: pedeapsa administrativă.

Pentru ca "totul să prospere și lumea să fie fericită", aceste "ctitorii" au fost dăruite spre îngrijire Ministerului de Interne, care s-a preocupat să creeze condiții de muncă. Ziua trudeau la gospodăriile colective pentru a aduce de-ale gurii la copii și la bătrâni, iar noaptea săpau bordeie.

Dar a sosit și August 1951 cu noi dispoziții pentru "ridicarea nivelului lor de viață". Li s-a interzis să mai locuiască în bordeie. Nu era demn de secolul nostru.

Toți au fost obligați să iasă la suprafață, să clădească locuințe, să se înalțe spre soare. Dar tot din pământ. Statul grijiu a dat pentru fiecare casă o ușă și o fereastră. Pentru acoperiș aveau libertatea să aleagă între stuf, papură, sau paie.

Seara, la întoarcerea de la muncă, oamenii se ocupau de confecționarea chirpicilor. Toamna era în prag și iarna pornise deja, tot din Răsărit. Unii, mai bătrâni, n-au reușit să-și facă din timp chirpicii pentru a se usca. Aceasta se datora atât neputinței lor cât și lipsei de apă pentru a frământa pământul.

Oamenii trăiau acolo ca într-o închisoare. Grijiu, Ministerul de Interne îi obliga să meargă săptămânal la viză. Milițienii munceau "foarte mult". Trebuiau să-i viziteze și noaptea pe deportați.

De foarte multe ori le răscoleau bordeiele, nu de altceva, numai așa să nu creadă că nu sunt luați în seamă.

După moartea lui Stalin, când deținuților politici le-au expirat pedepsele iar celor administrativi sorocul, s-a hotărât să-i aducă în Bărăgan, să se poată bucura de libertate după anii de detenție.

Tot așa, tineri sau bătrâni, bărbați sau femei. Insoțiți de domnii milițieni "ca să nu se rătăcească", au venit și au fost găzduiți în bordeie.

Un deținut politic, care și-a pierdut vederea din cauza muncii forțate, nu a fost lăsat să meargă la familie, ci a luat drumul Bărăganului. Adevărat umanitarism comunist!

Printre ei, printre miile de deținuți politici care au trecut pe aici:

Adăscăliței Vasile din Vaslui, Almăjan Ion, Amariei Ion din Botoșani, Ambruș Petru, medic
Timișoara (Răchitoasa), Andreescu, Andreica Aurel, Antonescu Măria (Lățești), Anca Victor, avocat,
București, Atanasiu Victor, avocat din Pitești, Andreescu Aurel, Aristide Jean, avocat Fălticeni, Asnavorian,
avocat București, Balanov Petre, ofițer Fălticeni, Bangu Petru, funcționar Sinaia, Baurceanu Ionică, student
București, Betea, secretarul lui Lucrețiu Pătrășcanu, Bejan Dumitru, preot din Hârlău, Bentoiu Aurelian,
avocat, Brătianu Ion, București, Bratu Alexandru, avocat București, Caciuc Leonard din Storojineț,
Codreanu Ileana, căsătorită cu Praporgescu, Caloianu Petre din București, Câmpeanu Radu din București,
Căpățâneanu Dumitru din jud. Olt, fost ministru, Caraza Grigore, învățător, Neamț, Caratana Nicolae din
Constanța, Cașu Dumitru, învățător Rădăuți, Cazacu Marcel, elev Rădăuți, Chiriță din Buzău, Chirnoagă
Virgil, colonel (Lățești), Ciocârlie Dumitru, învățător din Banat, Comăneanu Sutașu, profesor, Cosma
Marin, țăran din lotul Vrancea, Cosgărea Ion, Costea Gheorghe din Tomnatic, Timiș, Constantinescu Klaps
Costel, Cracă Marin, inginer din Olt, Crăcăna, basarabean, Cristea din Târgu-Ocna, Crișan Ianoș din comuna
Mireșu Mare, jud. Baia Mare, Cureliuc Alfred, Storojineț, Damian Viorel, inginer Timișoara, Demetrescu
Camil, București (Valea Călmățui), Droch, inginer Buzău, Dinulescu Ecaterina, învățătoare din Purani,
Drăguș Dumitru, preot, Drăgoescu Vlad, student din Craiova, Dumitrescu Marin, student din București,
Dumitrescu Oscar, muncitor, Dumitrescu Constantin, avocat din București, Dumitrescu Coco, profesor
universitar, Evolveanu Nicolae, student București, Folea Ion, ofițer de pe Târnave, Funkenstein Herman,
țăran-șvab din Banat, împreună cu trei copii, Gavrilă, țăran Botoșani, Ghica Alexandru, student din
București, Gligor, ofițer Aiud, Goma Paul, student București, Grigore Vasile, comisar, Hudici Vasile,
profesor universitar Iași, Holban Mircea, ofițer, Ioanițescu D.R., Ilie Ion, profesor Craiova, Iliescu Dumitru,
avocat Buzău, Uiescu Ion, profesor comuna Cuptoare Severin, Lacaze Frederica din București, Leucuția

Aurel din București (Lățești), Lungu N. Dumitru, Lungu Neagu, București, Lupan Petru, elev, Lupașcu Ion, muncitor, Lupoiu Petru, elev, Manea Ion, inginer (Lățești), Marcoci, doctor, Marino Adrian, Măcrineanu, Mândreanu C, profesor Sibiu, Merceanu Grigore, Mereu Ion, preot, Mihalache Niculina din Dobrești-Muscel, Miron Gheorghe din comuna Corlea, jud. Roman, Mihalache Andrei din București, Muller Helmut, Mihăiescu Radu, student, Mirică Traian, student (Valea Călmățui), Niculescu Radu-Buzești, Nicolae Măria, aviatore, Nicoară Th., student Brăila, Noveanu Arthur, Oniga Dumitru, poet, Stupca-Suceava, Pop Ghiță, fost ministru (Lățești), Popovici, fost secretar al lui Lucrețiu Pătrășcanu, Pandurescu Gh. din Banat, Pantazi Ion, ofițer de cavalerie din București (Valea Călmățui), Panteș Ion, inginer Bihor, Pop Remus, deputat de Cluj, Penescu Nicolae, fost ministru, Praporgescu, colonel, Pițigoi Marin, avocat Argeș, Pizone Benedict, căpitan de geniu, Popa Gheorghe, învățător din comuna Băsești, jud. Bacău, Pop Romulus (Bimbo), doctor, Popescu Dumitru, general, fost ministru, Rațiu Alexandru, preot, Rusu Marius, inginer, Sabou Ioan din Gârla Mare, jud. Mehedinți, Săiceanu, student, Spineanu Cezar, profesor Târgoviște, Șoltuz Mircea, student din Iași, Stamate Constantin, medic din Vaslui, Stanciu Constantin din Dolj, Stan Ion, muncitor din București, Surdulescu Radu, student, Stângu Nicolae, țăran partizan din Banat, Strat Gheorghe, profesor universitar, Stoicescu Constantin, preot din Buzău, Tarția Mihai, președintele tineretului PNȚ, Teodorescu C, avocat din București, Totoroanță, contabil, Tomescu Petre, profesor universitar, fost ministru, Trifan Traian, avocat din Brașov, Tonea Ion, inginer din Năsăud, Truță Ion, din jud. Olt, Vaida Emilia, Vasile, Botoșani, Vorovenciu Ion din București, Verzea Nina, Vețeleanu Ion, inginer din București, Vintilescu Virgil, Vaida Mimi-Bratu, pianistă din București.

Deținuții politici aduși în Bărăgan își aveau familiile la sute de km. Nu aveau de nici uncie. Cei apropiați le-au adus cele necesare unor oameni lipsiți de orice mijloc, în marea majoritate bolnavi sau bătrâni. Securitatea îi înregistra pe toți.

După câțiva ani au înscenat procese la o parte dintre cei din Bărăgan având ca acuzație ajutorul din partea familiei sau a rudelor. A fost cazul lui Nicolae Penescu, condamnat 8 ani împreună cu fiul, Vladimir Penescu, care adusese mâncare și îmbrăcăminte tatălui.

Alt exemplu a fost cel al doamnei Niculina Mihalache care, având soțul arestat, a primit vizita

nepoților. Din aceasta s-a înscenat un proces, s-au dat condamnări, iar unii au murit pentru că au dus o bucată de pâine mătușei bolnave și bătrâne.

Nu a fost ultimul caz. Ele au fost numeroase. Dar să lăsăm loc derulării unei povești "adevărate".

Doamna Niculina Mihalache a fost arestată în Iulie 1947.

De la Ministerul de Interne a fost dusă la Jilava, luând în continuare drumul închisorilor și domiciliului obligatoriu timp de 17 ani. După ce a stat în închisoarea Mislea între 1951-1954, a plecat la Dumbrăveni. De aici a fost adusă cu Măria Antonescu în domiciliu obligatoriu, în Siberia românească.

În 1955 se găsea la Dâlga, o așezare în mijlocul Bărăganului, unde oamenii trăiau în bordeie făcute din chirpici, acoperite cu paie. Era o nouă unitate administrativă, înființată de Românii bănățeni aduși și azvârliți sub cerul liber cu porunca: "Descurcați-vă!". Ce a fost aici, era identic cu viața milioanelor de Estonieni, Lituanieni, Letonieni, Polonezi, Basarabeni, duși în Siberia.

La închisoare aveai o bucățică de pâine, o fiertură și un acoperiș. Aici, nici un fel de posibilitate de a te alimenta.

De la închisoare, doamna Niculina Mihalache, la vârsta de 65 de ani, a fost dusă direct la Dâlga, fără nici un obiect personal, fără nici un venit și așezată în bordeiul unei bănățence al cărei soț murise în deportare. Apa se aducea de la singurul puț cu cumpănă, aflat la doi km. Noroc cu moș Crăcăna, țăran basarabean trecut prin închisoare, care, având bordeiul în apropiere, îi mai aducea câte o cofă de apă.

Magazinul sătesc se afla la 20 km. Lemne pentru foc nu se găseau. Paiele erau singurul combustibil pentru cine le avea. Crivățul nu întâlnea nici un obstacol din Răsăritul înghețat până aici.

În luna Iulie 1955, pe o căldură toridă, doamna Niculina Mihalache a fost luată și dusă pe jos circa 20 km., până la miliția raională. Acolo, în curte, a fost ținută în picioare până după amiază, când un căpitan de securitate de la Ministerul de interne i-a adus la cunoștință că i s-a prelungit domiciliul obligatoriu cu încă 48 de luni, din cauza încăpățânării bărbatului.

Ion Mihalache a refuzat să iscălească declarația pe care Patriarhul Iustinian Marina și Mihai Ralea au venit să i-o ceară din partea lui Gheorghiu Dej. Alții, printre care Tătărașcu și Titel Petrescu, după ce au

semnat, au fost eliberați.

Pentru doamna Niculina Mihalache era prima veste în răstimp de 8 ani, prin care lua cunoștință că soțul ei trăia.

Sărmana femeie povestea lui Vicu că la aceste cuvinte, deși spuse cu ură de securist, simțise că totul se schimbase dintr-o dată: picioarele nu o mai dureau, oboseala din trup dispăruse și chiar zbirii din fața ei păreau să aibă chipuri omenești.

Spre nedumerirea celor de față, s-a pomenit spunând de câteva ori: "Vă mulțumesc, vă mulțumesc, Ionică trăiește. Vă mulțumesc!"

Viața a fost grea. Dacă cineva se încumeta să o viziteze, trebuia să treacă pe la punctul de securitate, să se înscrie într-o condică. S-au găsit oameni care i-au adus de-ale mâncării, lemne cu mașina de la sute de km., au sprijinit-o pentru că, bolnavă și în vârstă, nu avea nici o posibilitate de trai. Din când în când, în miez de noapte era trezită de securitatea care făcea percheziție în bătaie de joc, răscolind tot bordeiul, aruncând bruma de lucruri, făcând-o purcoi.

Locotenentul de securitate Diaconescu a venit într-una din zile furios și a întrebat-o de ce nu moare că tot în pământ trăiește, adăugând cu o voce dură: "Din cauza ta trebuie să stai aici în mizerie și să umblu cu cișmele pline de noroi!"

Bătrâna bănățeancă era bolnavă și noaptea delira, visându-se acasă la ea, în mijlocul orășeniilor. De două ori pe săptămână ofițerul de securitate venea cu mașina și o ducea. Doamna Mihalache credea că merge la doctor. La înapoiere bătrâna era tăcută, privea în jos și gemea.

Intr-o zi, când s-a întors, a intrat în bordei și a căzut în genunchi în fața doamnei Niculina Mihalache spunându-i: "Iertați-mă! De câte ori mă duceau acolo erau niște ofițeri străini de locurile acestea care mă tot descuseau de Dv. Eu le spuneam adevărul dar ei nu erau mulțumiți. Astăzi mi-au cerut să semnez o hârtie în care spuneau lucruri rele de Dv. și mi-au promis că dacă iscălesc îmi dau drumul să merg la mine acasă la Cruceni, în Banat. Și eu am semnat să pot ajunge acasă. Iertați-mă!" și a podidit-o plânsul.

Doamna Mihalache s-a aplecat, a ridicat-o și a îmbrățișat-o, spunându-i: "Îmi pare bine că a dat Dumnezeu să te ajut să poți ajunge la rosturile d-tale și la casa pe care te-ai chinuit să o faci acolo. Să ai

parte de bătrânețe liniștită."

După plecarea bătrânei a fost adusă în bordei o femeie refugiată din Basarabia. Aceasta recunoștea pe față că e informatoarea securității și miliției, cărora le spunea tot ce vede și aude: "Dacă nu fac asta, mă amenință că mă trimit în satul meu din Tighina care este sub ocupație rusească. Și acolo nu mai găsesc pe ni-meni, fiindcă știți și dumneavoastră că au fost duși de mult din căscioarele lor."

Aceasta a fost atmosfera în care a trăit doamna Niculina Mihalache până în Septembrie 1958, când a fost arestată. În noua înscenare a securității au fost implicate rude și prieteni apropiați ai familiei. În urma unei anchete dure, în care s-au folosit metode barbare, printre alții au fost condamnați: Preotul Gh. Tomescu din Țigănești-Muscel, care a murit în închisoare, avocatul Gh. Popescu, mort în închisoarea de la Botoșani, Doctorul Belizarie, care a murit în dimineața în care securitatea a venit să-l aresteze.

Numărul celor arestați și implicați a fost mare și chinurile pe care le-au suportat sunt incredibile.

Doamna Niculina Mihalache a fost deasemenea condamnată și a pornit pe drumul închisorilor, având de data aceasta asigurată fiertura zilnică.

De fapt, anul 1958 a însemnat o nouă prigoană împotriva deținuților politici de care nu au scăpat nici acei cu domiciliu obligatoriu. În noaptea de 19/20 Septembrie au fost ridicate sute de persoane din bordeiele Bărăganului, pentru a li se înscena procese.

Numai din satul Răchitoasa, ce aparținea de comuna Luciu-Giurgeni jud. Ialomița, au fost ridicate în acea noapte 62 de persoane. Pentru justificarea acestui nou abuz, deoarece nu mai aveau motive, au recurs la invenții, acuzații cu totul și cu totul imaginare. Pentru a ilustra aceasta subliniez că de la ferma Luciu-Giurgeni a fost arestat contabilul șef Ion Almăjan și învinuit că ar fi ajutat și pactizat cu cei din domiciliu obligatoriu. Toată lumea știa că un contabil șef nu putea ajuta cu nimic pe niște muncitori ce trudeau la o distanță de kilometri de biroul lui. Nici măcar un kg. de "boabe" în plus nu avea cum să le ofere la ziua de lucru. Au mai arestat pe Dumitra Lungu, soția lui Neagu Lungu care se găsea cu domiciliu obligatoriu, învinuind-o că ar fi mijlocit legăturile între cei din Bărăgan și București, cu ocazia vizitelor ce le făcea soțului.

Aceste motive puerile pentru arestarea opozanților urmăreau la acea dată trecerea lor printr-o nouă înscenare, încovoierea tuturor, obligându-i să recunoască în scris realizările regimului și în același timp să devină adversarii propriilor convingeri sau ai celor mai buni prieteni.

DIN RELATĂRILE ULUITOARE ALE UNUI "ÎMPROPRIETĂRIT " PE BĂRĂGAN

"Fusesem dus dincolo de Urali, la o mină. Nevastă-mea lucra la peste 60 de kilometri mai spre Răsărit. Băieții rămăseseră cu mama în Țară. Dumnezeu m-a învrednicit să mă întorc cu vreo 25 de zile înaintea soției. Pe copii i-am găsit sănătoși și voinici. Mama, a doua zi, mi-a spus: Uite niște bănuți. Măine te duci la Timișoara și te arăți unui doctor. Nu este posibil ca la 1,91 metri înălțime să cântărești numai 51 de kilograme.

I-am urmat sfatul și m-am dus la Timișoara, dar nu pentru a mă arăta la doctor, ci pentru a-mi căuta de lucru. M-am angajat la șantierul 11 Construcții pentru Reșița. După sosirea soției din Rusia ne-am mutat cu toții în acest oraș. Soția și-a găsit un post la o farmacie, iar soacră-mea îngrijea de copii. De pe piață cumpăram carne, ouă, struguri și plăteam pentru mama cotele obligatorii către stat. Totul părea că intrase în normal și ne simțeam bine. Dar într-o zi mi-a telefonat mama că trebuie să mă prezint de urgență acasă și cu soția, deoarece s-a primit dispoziție de la primărie ca toți oamenii între 18 și 40 de ani să fie împroprietăriți în Bărăgan. Mama mă implora să fac cum oi face și să vin, pentru a nu avea necazuri. Am liniștit-o și m-am dus la șeful de șantier să-i cer lichidarea și dacă este posibil să-mi dea și leafa. Din lunca Pamosului, unde se aflau birourile șantierului, am trecut Bârzava pentru a merge la soție. Picioarele îmi tremurau. Inima îmi bătea de parcă ar fi vrut să iasă din piept spre a-și arăta curățenia. Imi venea să urlu și să întreb: Ce mai doriți de la mine oameni buni? Am muncit cinstit și am arătat dragoste și oamenilor și lui Dumnezeu, iar acum nu mă lăsați să muncesc, să-mi cresc copiii? Vreți să mă împroprietăriți fără să vă cer și fără să am nevoie?

Pe la jumătatea drumului m-am prăvălit. Când m-am trezit eram la uzina de pe Bârzava unde un doctor îmi făcuse o injecție și mă întreba cum mă simt. Printre cei care se aflau în jurul meu se afla și specialistul rus care conducea lucrările de punere în funcțiune a turbinelor furnizate de Uniunea Sovietică. Cu el avusesem o contrazicere serioasă cu privire la montaj. Eu cunoșteam și limba rusă din deportare. Acum mi-a spus că-i pare rău că n-a luat în considerație punctul meu de vedere.

M-am ridicat, le-am mulțumit pentru îngrijire și am plecat mai departe, spre farmacia unde lucra soția mea.

Pe drum am întâlnit un car mortuar. M-am descoperit ca tot creștinul. Pe platforma mașinii era un bloc de metal în loc de coșciug. Am înțeles că un alt muncitor căzuse în cochila de foc. Erau dese aceste accidente. Vecinul de pe trotuar mi-a zis: "Când Loncear a fost numit Director general al Uzinei de la Reșița, bineînțeles după ce a slăvit armata eliberatoare și "înaintata" știință sovietică, a promis că nu vor mai fi morți sau accidentați. Nu știu cum s-a făcut, că tocmai pe dos a fost. Acum este ministru și a uitat cu desăvârșire promisiunile." N-am răspuns și mi-am văzut de drum. În mintea mea se înrădăcinase întrebarea: Cum să-i fac soției cunoscută situația cu împroprietărirea de care nu aveam nevoie și pe care n-o cerusem?

Parcă o văd ca și acum. Am intrat în farmacie. Ea era ocupată cu un client. Am trecut în depozitul din spate și am așteptat. Mă gândeam, între timp, s-o iau cu binișorul. Dar când a venit, m-a luat gura pe dinainte și i-am spus direct. Citind tristețea în ochii mei, mi-a zis: "Dacă nu ne desparte pe noi și nu ne desparte de copii, o să putem suporta și această "împroprietărire", a spus acest cuvânt apăsător. Tu ești priceput la munca câmpului, mai ales că vacanțele le petreceai la țară dând ajutor părinților tăi. Eu am fost mai mult la internat. Dar sper să-ți fiu de ajutor. Este greu că nu suntem firi aventuriere. După deportarea din Urali și aici, în Bărăgan, o să fie ceva asemănător. Un fel de sclavie, a noastră și mi-e teamă să nu fie și a copiilor. Și la urma urmelor mă întreb de ce nu-i împroprietărește pe țărani și țin morțiș să ne facă pe noi cu pământ, când avem deja o profesiune căutată? "

Am tăcut și-n tăcere și-a strâns lucrurile și am plecat la mama, care ne aștepta plângând. Am convins-o că nu este o situație prea gravă și ne vom descurca și de data aceasta cu ajutorul lui Dumnezeu. Sub "ocrotirea" partidului comunist și a organelor de miliție, a doua zi am fost instalați în vagoanele de vite destinate pentru noi. În fiecare vagon câte două familii, cu car, boi, ceva lucruri și mâncare.

Trenul a avut mers de accelerat până-n gara Lehliu unde am ajuns la orele 6 dimineața. Vagoanele au fost trase pe o linie secundară și un cheferist ne-a spus să ne grăbim cu descărcatul, deoarece trenul este

destinat pentru O.R.A.C.A. (oficiu pentru colectarea animalelor). Era luna Iunie și o zi frumoasă, fără vânt.

După ce oamenii au dat jos din vagoane toate lucrurile, după ce am mâncat ceva în fugă, am plecat câțiva

la primărie pentru a vedea ce se-ntâmplă cu noi, deoarece la plecare fusesem asigurați că vom fi așteptați la gară. Acolo am fost informați că tovarășul Varză, care se ocupă de problema dislocaților o să vină și va sta la dispoziția noastră.

Deci făceam parte dintr-o categorie specială de care nu mai auzisem.

Pe la ora 10,30 a venit tovarășul Varză, care s-a scuzat pentru că a fost luat prin surprindere. Am

sosit cu o zi mai devreme. Când a auzit de sosirea noastră a alergat, a bătut cu pumnul în masă și a obținut 6

camioane care vor veni la gară la ora 14 pentru a ne transporta. Ne-a asigurat că la ora precizată va veni

personal la gară, fiindcă este obișnuit să rezolve problemele așa cum l-a învățat partidul și ne va conduce în comună.

Am plecat la gară să liniștim lumea care ne aștepta.

La orele 14 au venit mașinile și a început încărcarea. Tovarășul Varză a venit, puțin timp după

aceea, într-un jeep. Imi făcu semn să mă duc la el. Mi-a spus că eu sunt omul pe care a pus ochii, și el

cunoaște la oameni și vrea să discute cu mine planul satului și problemele administrative. Desfăcând un

plan, m-a informat că satul e orientat spre Slobozia. Pentru alegerea de președinte al Sfatului Popular el s-a

gândit la mine și mi-a recomandat să ocup o casă cât mai în centru.

Coloana de mașini fiind gata, el m-a luat în jeepul lui și am pornit la drum prin hârtoape. Intre timp

îmi roteam privirile prin împrejurimi. Nici urmă de sat, de deal sau vale. La un moment dat jeepul s-a oprit

în mijlocul câmpului. Toată coloana a stopat. Cât priveai cu ochii, numai pustiu.

Tovarășul Varză a coborât

și mi s-a adresat:

- Dumneata îți cunoști oamenii din sat. Este bine să îți chemi 4 dintre ei, mai dezghețați, pentru ca

să formăm un comitet de conducere provizorie.

- Cum să chem numai patru? Să chemăm pe toți, pentru a face o treabă bună, fiindcă fiecare este

interesat de soarta lui.

- Dumneata nu ești un bun conducător, mi-a zis tov. Varză. M-am înșelat asupra alegerii făcute cu

dumneata. Cum ți-ai putea închipui să eu aș putea sta de vorbă cu tot satul? Eu am experiență. Stau de vorbă

cu conducătorii, pe care-i aleg din timp. Nu las alegerile la voia întâmplării.

Am făcut hatârul tovarășului Varză și am chemat 4 oameni.

Tovarășul Varză a întins un plan și a început să arate primăria, școala și miliția. Ne-a sfătuit să alegem un comitet format dintr-un număr fără soț, conform principiilor democratice de partid. În timpul discuțiilor s-a oprit brusc și ni s-a adresat:

- Ce vă uitați așa? De ce nu participați la discuții?

Noi continuăm să ne uităm unul la altul, nedumeriți. Și unul dintre noi a îndrăznit să întrebe: "Dar unde este satul?"

Furios, tovarășul Varză a răspuns: Cum? Care sat? Aveți planul, aveți țăruii înșirați și vă înțelegeți tovarășește. Credeți că eu am timp de pierdut? Drept cine mă luați? Trebuie să fim serioși, să știți că eu nu glumesc. Până când credeți că o să stea șoferii cu voi aici? Hai! Toată lumea la descărcat. Măine dimineață veți primi barăci care se pot monta în câteva ore, iar astă seară vă adăpostiți cum puteți. Este vina celor de la Timișoara care v-au trimis cu o zi mai devreme. Tot mâine o să vi se comunice și numele satului.

Și tot furios, tovarășul Varză s-a urcat în jeep și a plecat. După zece metri a oprit mașina și, întorcând capul, ne-a strigat:

- Despre actele de împroprietărire să nu aveți nici o grijă, că le veți primi la timp. De atunci nu l-am mai văzut pe tovarășul Varză de la raion. Își îndeplinise misiunea dată de partid.

Iar noi am rămas uitându-ne spre cer."

În majoritate erau aceiași care mai cunoscuseră surghiunul în nesfârșita Rusie. Își reaminteau cum, copiii de la 16-17 ani până la vârstnicii care se mai țineau pe picioare, 45000 de Șvabi, cunoscuseră amarul pribegiei, în care 7000 au murit. Acum în anii 1950-56, de abia reveniți, supraviețuitorii exterminării de pe tot cuprinsul Rusiei erau mânați spre Bărăgan, Siberia românească.

Patruzeci și cinci de mii de Șvabi, cincisprezece mii de Sârbi și zece mii de Români au pornit pe drumul, pentru mulți, fără întoarcere. Pe acest Bărăgan s-au întâlnit, pe lângă deținuții politici și locuitorii satelor din Vestul Banatului: Bield, Checea, Ceacova, Cruceni, Dinaș, Foeni, Giera, Iam, Jecea Mare, Johanisfeld, Jebel, Leib-Ung, Lățunaș, Moravița, Naidiș, Nicolitel, Oravița, Partoș, Pesac, Recăș, Uivar, Văradia, Vrani, Teremia Mare și din multe alte localități. La Urleasca au fost aduși, în 1952, peste 80 de ziși chiaburi din comuna Vânătorii Mari din Oltenia.

CIMITIRUL REÎNVIEREA

Capela este neîncăpătoare. Lumea vine, stă, așteaptă. Trei șiruri de câte patru persoane, ținându-se

de braț înaintează pipăind cu atenție drumul. În primul rând Costică Gheorghe, președintele nevăzătorilor de la Vatra Luminoasă, la braț cu Filimon, Radu și Mitică pășesc îndurerați. Urmează Vereguț, Capeț, Saveta și Lenuța. Toader cu alți trei încheie grupul. Ajutați, ei urcă treptele spre cupolă, pipăind aerul cu mâinile. Alte mâini necunoscute îi poartă spre catafalc. Lumea le face loc. Costică Gheorghe scoate din buzunar capătul roșu al unei fâșii. În timp ce o desfășoară, încercând s-o treacă peste cel ce le fusese prieten sincer, galbenul își face apariția, urmat de albastrul cerului. Lacrimile șiroiesc pe obraji nevăzătorilor, ceilalți plâng de-a binelea.

Prietenul ostașului român, poetul prizonierilor, prietenul nevăzătorilor, căpitanul George Fonea îi părăsea pe toți, "străfulgerând ca o lumină peste veac." Capela devenise neîncăpătoare, iar florile, simbolul dragostei eterne, acopereau trupul celui ce pusese în vers suferința și speranța de la Nistru la Ural. "Și fă lui veșnică pomenire..." a fost cântecul de despărțire, intonat de mulțimea îndurerată. La 12 Februarie 1958, numai la câteva luni, amintirea-i era prezentă în ancheta desfășurată de organele securității. Pomenirea lui devenise permanentă.

Acest an, hărăzit retragerii trupelor invadatoare, a consilierilor ce "ne-au sfătuit 14 ani în toate domeniile", a dezlănțuit, ca la venire, valuri de arestări. Cei lăsați drept slugi credincioase aveau nevoie de liniște. Pentru aceasta, argații fără stăpâni i-au adunat pe toți cei care ar fi putut să-i deranjeze din ospăț. Pe lângă foștii deținuți politici liberi, a căror urmărire a început, lista a fost completată cu foștii prizonieri eliberați din îndepărtatul Est.

Între cimitirul "Reînvierea" și tutungeria de pe bulevardul alăturat teatrului Magheru s-a făcut "legătura". George Fonea fusese prieten de prizonierat cu Puiu Atanasiu, acum vânzător de tutun. Aici, la tutungerie, securitatea s-a hotărât să fixeze nucleul de conducere al comandamentului legionar. Dacă printre toți cei care treceau pe acolo, în plin centru al Capitalei, oprindu-se să cumpere câte ceva, unii fuseseră prin lagărele de muncă forțată din Rusia, puteau fi siguri că-și asiguraseră "viitorul" în închisorile românești.

Ministerul de interne le-a fost primul adăpost al vremurilor vitrege ce se reășezau peste țară. Se intra direct în iad. În mormântarea zisă "legionară", socotită ca "ajutor", a fost prima acuzație. A urmat ancheta și

bătaia. Alți decedați din cauza torturilor. Însmormântați de data aceasta cu "ajutorul" securității. Aceasta n-a mai fost înscrisă la dosar. Dar timpul trecea și ancheta nu progresa, într-o zi i-au ridicat din Calea Victoriei pe toți, indiferent de orientarea politică, și i-au mutat pe Uranus, pentru a face loc Comitetului Central. În noul local, crimele au continuat. Zi și noapte era un du-te vino. La ședința de rangă erai bătut până îți pierdeai cunoștința. Te trezeau câșnile cu apă și cearceafurile ude. Cel puțin o săptămână nu puteai merge: durerile picioarelor umflate, cu vase de sânge sparte, erau insuportabile. Fundul vânăt și strivit nu-ți permitea să te așezi. Culcat, nu aveai voie. Ce chin!...ce durere! Ar fi spus oamenii tot ca să scape, dar nu aveau ce spune.

State Aurel, omul ce se jucase cu moartea de-a v-ați ascunselea de la Țiganca până-n Crimeia și Caucaz, cel care mersese pe jos prin lagărele de exterminare până dincolo de Cercul arctic, nu avea astâmpăr aici, în grotle subterane de sub statuia unde căpitanul Zăgănescu oprise pe turci la 13 Septembrie 1848.

Dar el ce făcuse? Nu reușise să-i oprească pe Ruși și nici sistemul lor dialectic, pe care-l cunoscuse până-n străfundurile Uralilor sub biciuirea viscolului polar și-a "realizărilor marxisto-staliniste": "O dorință imensă de răscumpărare și ispășire se ridică în suflet, înviorându-mă ca un joc de ape. Capacitatea de suferință era singura resursă de care mai dispuneam, care mă mai putea slava. Nu pentru mântuirea mea, ci pentru eliberarea celor care umpleau firidele acestei închisori și erau chinuiți noapte de noapte pe rangă, în subsolul mașinilor puse sub presiune ca să acopere țipetele femeilor și bărbaților înainte de a leșina.

Eram în stare să cerșesc în genunchi: faceți cu mine orice: chinuiți-mă sadic, saturați-vă de pofta de a tortura, dar dați-le drumul, deschideți poarta să se întoarcă oamenii acasă!" În aceste chinuri, un om și-a făcut bilanțul: "Dacă aceasta a fost viața din 1944 până astăzi, iar dacă acum o ia de la început, trebuie ca eu să-i pun capăt." Hotărât, a analizat toate posibilitățile și într-una din zile a ajuns pe acoperișul închisorii de la Uranus, fugărit de toată liota. Pentru o clipă s-a simțit eliberat. Afară pe caldarâm, State Aurel era adunat într-o pătură, sub ochii îngroziți ai trecătorilor. Intins pe masa spitalului Văcărești, sârma a început să-i lege oscioarele, acul să-i coasă organele.

Reamintindu-și acele clipe, Aurel State ne zugrăvește un tablou demn de un erou:

"Incepeam cu durere și grea neștiință o altă existență. Tărâmul în care căzusem se plăzmuia din

forme cunoscute în combinații inedite, saturate de o cumplită durere. Mentea șchiopăta ca o pasăre cu aripi

rupte, împușcate. Moartea, obsesia vieții trecute, era prezentă neîntreruptă, de față chiar, dar nu în raza

ochilor care deprindeau anevoios iarăși văzul, ci undeva după umăr, dar mai aproape decât inima, de care

uitasem. O rugam mut să mă ajute la trecerea "dincolo", fiindcă nu ajunsesem deplin acolo, "mă

împiedicaseam de-o aripă de înger". Pândeam din anticamera cu 40 de paturi albe, în care mă găseam cu

intermitență, fiindcă mai încercam și la alte punți, poduri sau ape, trecătoare: - Pot să intru, întrebam în fața

ușii deschise, încurajat că eram singurul candidat.

- Așteaptă să fii strigat, tocmai te liberăm, îmi răspundea o voce tânără, dar obosită foarte. Mă

grăbeam să dau oasele rupte în primire, ca pe o legătură de vreascuri, greu de dus, și nu puteam sta în

picioare și nici jos, sau culcat.

Oasele se fărâmaseră precum în traistă covrigii colindați pe care ai căzut, urmărit de zăvozi.

Zăbrelele și zăvoarele erau tefere însă!"

Anii au trecut. Au disjuns grămada de oase. Din tutungeria de la Magheru au făcut un ciorchine:

ramificații în București, legături în țară. La numeroase procese, pe scăunel, era purtat un alt schilodit al

securității: Nicolae Petrașcu, martor al acuzării. El era cel care confirma că pe unii dintre acuzați îi

cunoscuse și-i văzuse cu două decenii în urmă, în Mișcarea Legionară.

Printre cei ce s-au perindat prin boxă, unii erau oameni distruși de război, dar mai ales de lagărele de

exterminare sovietice. Dintre ei amintesc pe av. Popescu, Atanasiu, State, Militam și doctorul Sari, tânărul

student Isfănaru, născut după 1940. Am cunoscut de asemenea un alt tânăr țăran, tot Isfănaru, condamnat la

4 ani, fără să fie cunoscut de către așa-zișii conducători.

Dar ceea ce conta era numărul și diversitatea regiunilor de unde au fost ridicați, pentru ca teama să

se răspândească în toată țara, odată cu zvonul arestărilor, provocând nesiguranța.

La Gugești, pe Milcov, s-a procedat la noi arestări.

Cei ridicați au fost implicați într-un lot socotit o ramificație a celui a lui Puiu Atanasiu de la

București. Printre cei condamnați s-au numărat Gheorghe Militaru, fost prizonier în Rusia; Ionel Militaru,

din satul Motnau, comuna Dumitrești, fost prizonier în Rusia; Stelian Rădulescu, tot fost prizonier, se pare că și Gh. Reus a fost condamnat tot în acest lot, împreună cu o mulțime de cunoscuți de-ai lui. Este de remarcat că toți cei care au fost prizonieri în Rusia au fost implicați cu Puiu Atanasiu. S-a căutat în același timp arestarea și condamnarea tuturor foștilor deținuți politici cu dosare "grele", socotiți indezirabili regimului comunist.

SECURITATEA DIN CONSTANȚA

În noaptea de 19/20 Septembrie 1958, în beciurile securității arhipline din acest oraș au mai fost înghesuiți 62 de Români, ridicați din Bărăgan: Adăscăliței Vasile din Vaslui, Ambruș Petre, medic din Timișoara, Aristide Jean, avocat din Fălticeni, Bangu Petre, funcționar din Sinaia, Bejan Dumitru, preot din Hârlău, Caraza Grigore din jud. Neamț, Caratana Nicolae din Constanța, Cașu Dumitru, învățător din Rădăuți, Cazacu Marcel, elev din Rădăuți, Caciuc Leonard din Rădăuți, Chiriță din Buzău, Coloianu Petre din București, Cracă Marin, inginer din jud. Olt, Cureliuc Alfred din jud. Storojineț, Damian Viorel, inginer din Timișoara, Droch, inginer din Buzău, Dumitrescu Marin, student din București, Dumitrescu Oscar, muncitor din București, Folea Ion, ofițer din regiunea Târnavelor, Gavril, țăran din Botoșani, Gligor, ofițer din Aiud, Hudici Vasile, profesor universitar din Iași, Iliescu Dumitru, avocat din Buzău, Iliescu Ion, profesor din Cuptoare-Crușovăț, Lungu Neagu, din București, Lupașcu Ion, muncitor, Mândrescu Constantin, profesor din Sibiu, Măcrineanu, Merceanu Grigore, Mereu, preot din Transilvania, Mihalache Andrei din București, Nicoară Teodor, student din Brăila, Oniga Dumitru, student din Stupina, Suceava, Panteș Ion, inginer din jud. Bihor, Stamate Constantin, medic din Vaslui, Stan Ion, muncitor din București, Stanciu Constantin din jud. Dolj, Stoicescu Constantin, preot din Buzău, Trifan Traian, avocat din Brașov, Tonea Ion, inginer din Năsăud, Verevenciuc Ion din București. După zece luni de chinuri, pe data de 16 Iunie 1959 s-a înscenat un nou proces, în care au fost inculpate 12 persoane:

Bejan Dumitru, preot din Hârlău, socotit ca șef de lot, a primit o condamnare de 25 ani muncă silnică, după ce mai executase încă o condamnare în 1948. Înainte de detenție luptase pe front, unde a căzut prizonier, cunoscând astfel și lagărele de exterminare sovietice de la Oranki și Mânăstârca, unde a fost

adjunctul lui Puiu Atanasiu, cel în jurul căruia se vor țese o serie de procese, incluzând pe foștii prizonieri români scăpați din iadul lui Stalin, care refuzaseră să slujească regimul comunist.

Aristide Ion, avocat din Fălticeni,...Caraza Grigore din jud. Neamț a fost condamnat 23 ani muncă silnică, după ce mai executase o pedeapsă între 1949-57, Dumtrescu Marin, student din București, care a trecut și pe la Pitești, a refuzat reeducarea din Aiud, Folea Ion, fost ofițer, mai executase o condamnare, Lungu Neagu din București, Stan Ion, muncitor din București, Stoicescu Constantin, preot din Buzău, Tonea Ion, inginer din Prundul Bârgăului, jud. Năsăud, care mai executase o pedeapsă și al cărui tată fusese asasinat la data de 21/22 Septembrie 1939, Verevenciu Ion din comuna Rucăr, stabilit în București.

La acești "ZECE", socotiți ca recidiviști irecuperabili, s-au adăugat: Almăjanu Ion, contabil șef al fermei Răchitoasa de pe lângă comuna Luciu Giurgeni, învinuit că a pactizat cu cei trimiși la muncă forțată în Bărăgan, cărora le-a înlesnit posibilitatea de a câștiga, fără să depună eforturi prea mari. Lungu Dumitra, soția celui de mai sus, arestată și condamnată pentru că a înlesnit și mijlocit legăturile dintre cei cu domiciliu obligatoriu și familiile acestora, cu ocazia vizitelor ce le făcea soțului ei. Trebuie menționat că cei cu domiciliu forțat nu puteau părăsi locurile unde erau duși, în schimb familiile puteau oricând să-i viziteze și să le aducă lucrurile de care aveau nevoie.

Aceste procese, tipice regimului comunist, s-au făcut și se fac la ordin, fără să se țină seama de vreun considerent umanitar.

După proces, cei condamnați au lăut drumul închisorilor, trecând în prima etapă prin Jilava. Acest lot, fiind socotit ca format din recidiviști periculoși, a venit în lanțuri, a stat 4 luni de zile tot în lanțuri, după care a plecat la Aiud, unde a intrat în vestita ZARCA până în 1964. Cei necondamnați nu au fost eliberați, ci au rămas închiși, la dispoziția securității.

ASPECTE DIN AIUD 1957-63

Corcodel Emanuel

Lista celor care au îmbrăcat haina dragostei de neam și țară și au cunoscut greul regimului de

exterminare al închisorii Aiud trebuie completată cu: Grigore Glasco, tânărul Vasile Petrașcu, Bedreagă, doctorul Tudose zis titanul (din București), Iustin Paven (din București) și Bob Danciu (din București). Ultimii doi, după eliberarea din 1964 își materializează o dorință născută în perioada detenției, aceea de a propovădui și lupta pentru întronarea dragostei adevărate între oameni, intrarea în cinul preoțesc.

Orașul Sibiu a fost prezent prin judecătorul Lechințan Grigore, un om de înaltă ținută morală și prin Tănase Viorel, care împărțea din bunele lui speranțe tuturor celor ce încercau un moment de desnădejde.

Tot prin Aiud au trecut cei doi frați Tătaru, preotul Ion Vladovici, doctor Alexandu Barbu, doctor Cișmașu Constantin-Porumbac, Stoica Pavel-Sărata, Pavel Nicolae și Borza Nicolae (ultimii doi din Săliște, Sibiu).

Anderca Vasile din Sinaia, căzut cu un grup de parașutiști, se găsea și el venit din străinătate, la ora când țara avea nevoie de toți fiii ei; Cineva a trădat, spunea Anderca, fiindcă am fost așteptați, căutați și nu după mult timp arestați. Prima anchetă ne-a fost făcută de Ruși. Un ofițer din NKVD mi-a luat primul interogatoriu. Ascultând datele mele personale, care erau conforme cu cele menționate în actele ce le posedam, a replicat: "Da, corespund întocmai cu actele ce le ai, precum și cu cele ce știm din acest tabel. Ai omis să spui că mai înainte te-ai numit Anderca Vasile, născut", și mi-a înșirat datele adevărate. Astăzi, după ani și ani de suferință, știu că nu toți care au pornit la această luptă au fost curați, și este dureros să știi că există oameni care nu se sfiiesc să culeagă din chinul și durerea altora câțiva arginți, deloc strălucitori, pătați totdeauna cu sângele celor ce au fost loviți.

În celulă se mai găseau Sandu Bucescu cu fratele, Constantinescu Jean (ofițer), Deneșan Cornel (din Sibiu), și Măniloiu, contabil din Brașov.

Acel care a trăit o permanentă stare de revoltă a ceea ce el numea "imbecilitatea și reaua credință comunistă", a fost profesorul Iorgulescu din comuna Mahmudia, jud. Tulcea. Era bolnav și în vârstă. Trăia revolta împotriva dezastrului țării ori de câte ori își aducea aminte de ceea ce lăsase dincolo de zidurile închisorii. Fusese arestat și condamnat la 15 ani muncă silnică. Toată viața își făcuse datoria ca profesor de matematică în satul de la marginea Deltei, îndrăgostit de peisajul acelor locuri sălbatice. Nu știuse ce este

politica de partid. Vroia binele oamenilor din jur, a tot ce era legat de ființa neamului românesc.

"Am văzut multe prostii după instalarea comuniștilor, unele strigătoare la Cer și am zis că poate mâine, care va veni odată, vor râde urmașii când vor auzi de noi – înaintașii - că am acceptat ca mielușei și fara făcut nici un gest de apărare. După multă frământare și chibzuință am ajuns la concluzia că trebuie să-mi fac datoria patriotică și să le spun greșelile, să nu se mai repete măcar, socotind că prin conduceri vor mai fi și ceva oameni cu cap. Și atunci am scris șefilor, pe la raioane, dar nimeni n-a răspuns cu vreo vorbă bună ori rea.

Pentru a avea conștiința împăcată m-am apucat de un memoriu de circa 1000 de pagini, pe care l-am scris în 5 exemplare și l-am înaintat Academiei Române, Arhivelor statului, Secretarului General al Partidului comunist, Procuraturii generale și Primului ministru, acesta fiind cel mai interesat de politica aplicată pe teren de oamenii administrației pe care o patrona."

Dar vreun răspuns ați primit? a venit întrebarea unuia din ascultătorii Aiudului. "Bineînțeles, am fost trimis aici. Dar până a ajunge aici vă închipuiți pe unde am trecut și ce-am pățit. Dovadă, sunt pe veci distrus și nu mă mai pot mișca, nu mai pot sta-n picioare, ci numai așa, întins pe pat, cum mă vedeți."

Curiozitatea oamenilor era mare și unul l-a întrebat despre conținutul celor 1000 de pagini. "Fel de fel de lucruri mărunte, întâmplare sub ochii mei, pe locurile unde trăiam și care-mi umpleau sufletul de revoltă prin nechibzuința celor ce le aplicau și a celor ce le ordonau. De exemplu: Un primar din comună, pus pe economii și ridicarea nivelului de viață al țăranilor, a auzit că un pelican mănâncă circa un kg. de pește pe zi. Și cum în apropiere aveam o colonie de 500 de pelicani, primarul a înmulțit cu 365 de zile cât știa că are anul și a ajuns la cifra de 18 vagoane de pește, cantitate de care ar fi lipsită populația satului. În fața socotelilor lui, primarul a hotărât ca tot peștele mâncat de pelicani, să fie redat circuitului economic, iar de la anul sătenii să poată pescui zilnic 500 kg., în plus. Ca urmare a dat dispoziție ca toți pelicanii de pe raza comunei lui să fie omorâți și a instituit chiar premii pentru cei ce aduceau ciocuri de pelicani. Și și-a luat angajamentul față de raion și județ ca prin metode științifice va contribui la mărirea producției și bunăstarea populației. Dar în anul următor, când lumea se aștepta la o producție record, toți au rămas stupefiați din cauza

scăderii randamentului foarte mare comparativ cu anii anteriori. Bălțile au fost invadate de lipitori, care se agățau de bieții oameni. Echilibrul biologic din regiune fusese distrus, iar locuitorii au avut de suferit.

Cam astfel de exemple am scris în acele 1000 de pagini." Satisfacția profesorului Iorgulescu era că, în timpul anchetei, comandantul securității din Constanța i-a spus: "Dacă pentru aceste fleacuri (cu fiecare fleac sesizat se pierdeau vieți omenești și milioane de lei) ai făcut cele ce știi că ai comis, mă întreb cum ai fi reacționat dacă ai fi știut ceea ce știu eu'?"

Nu știu dacă acest om supărat pe prostie și nechibzuința a mai apucat să vadă dezastrul actual al țării, dacă da, poate ar adăuga, că fleacurile reușesc să sesizeze imediat pe oamenii de rând, de incompetența conducătorilor, în timp ce scopul urmărit era de a distruge pe cei cu bune intenții de a săvârși prin crime, hotărâte la nivel înalt, imposibilitatea redresării unui neam."

URMĂRILE REEDUCĂRII DE LA PITEȘTI

O parte dintre acei care au condus reeducarea de la Pitești, dintre cei care au schingiuit și au scăpat de la condamnarea cu moartea, se găseau între 1958-64 în Balta Brăilei, răspândiți în coloniile de la Luciu, Giurgeni, Strâmba, Stoenești.

Printre ei se numărau: Dan Deaca, Miron Petrovan și alții. Este interesantă evoluția acestor victime la aproape un deceniu de la trista experiență. Când am vorbit de colonia Poarta Albă la închiderea Canalului, am amintit cazul studentului I. Lunguleac.

Despre Bogdănescu, bestia care a condus reeducarea la Colonia Peninsula, am spus că după eliberare a pregătit un lot de tineri de bună credință, pe care i-a dat pe mâna securității la Ploiești. Acum mă refer la Miron Petrovan, fost student, care avea deformația de a munci în neștire. O făcea poate pentru a uita, sau de teama ce îi fusese injectată minut cu minut, timp de peste 2 ani de zile. Avea momente de revenire. Se gândea că poate fi și altfel, că nu toți îl privesc cu ură. Dimineața când se scula le spunea celor în care căpătase încredere: "Uite, îmi vine să mă duc să mă bag cu capul în W.C. Mi-a intrat în instinct, ca ceva obișnuit, ce trebuie executat imediat după sculare. Ajunsesem s-o facem ca un ritual, fără ca cineva să ne mai trimită, fiindcă ni se spusese: Ca să dovedești că ești sincer și cinstit cu tine însuși și cu cei

din jur, că nu ai nimic de ascuns și că n-ai de ce să te temi, trebuie să faci din proprie inițiativă ceea ce ai început". Dan Deaca (băiat de doctor din București) - lovitura lui Deaca! Cine n-a auzit de-a lungul închisorilor de lovitura la ficat, care, dată prin surprindere, doboară pe cel mai intransigent? La Pitești și la Gherla a lovit cu sete, fără pic de milă. Nu avea nici o importanță dacă mai murea un "bandit", după cum n-avea importanță dacă-l chema Aurelian Pană, Fluieraș sau Gheorghe Plugaru. Pentru aceasta a fost răsplătit: în timp ce E. Țurcanu, N. Pătrășcanu și ceilalți călăi au fost condamnați la moarte și executați, el, Ion Deaca, a primit muncă silnică pe viață.

Acum, în colonia de muncă forțată de la Luciu Giurgeni, îl vedeai preocupat, frământat în permanență. În el se ducea o luptă. Oare să nu fi fost creierul suficient spălat?

Intr-o zi s-a adresat lui Vasile: "Aici nu se mai poate trăi. Hai cu mine să evadăm și să fugim în Apus. Îl luăm cu noi pe Simionescu." Acesta era grăsuț și neîndemânatic, ceea ce l-a făcut pe Vasile să spună: "Bine, măi Dane, la altul nu te-ai gândit? Tocmai cu Simionescu, care este greoi și nepriceput, dorești să plecăm la drum?" - "Cum să nu mă gândesc? Este cel mai indicat. După evadare trebuie să mergem până la graniță prin păduri și munți, departe de așezările omenești. O să avem nevoie de mâncare. Atunci îl tăiem pentru a avea hrana asigurată: azi o mână, mâine un picior, îl împachetăm și avem de ale gurii până la frontieră."

Ingrozit, Vasile spune unui amic de propunerea lui Deaca. - Ce te miri de el? Este în stare de așa ceva. Nu-l vezi cum prinde șoareci pe câmp, îi apucă de coadă și-i lovește cu capul de coada sapei? După aceea îi înghite foarte calm. Sau la W.C, de câte ori nu l-ai văzut adunând de pe jos, din murdărie, viermii aceia albi pe care-i mănâncă liniștit fără să se jeneze de cineva?"

În perioada 1960-62 îl găsim prezent în lagărele: Stoenеști, Strâmba, Bac (pe Dunăre vis-a-vis de Vâlcov), Sfistovca și Grind. Peste tot, aceeași comportare stranie. Toată lumea știa ce-a făcut la Pitești, însă nimeni nu i-a reproșat, din motive ușor de înțeles (toți erau în aceeași barcă a suferinței). Deaca nu prea vorbea cu lumea. Era de o rezistență nemăiîntâlnită și a avut relații corecte cu cei din jur. Dar din când în când izbucnea ca un sălbatec. Atunci arăta ca o fiară. Își pregătea din timp descărcarea nervoasă. Punea ochii pe unul din brigadă, de obicei mai

puternic decât el și-l provoca făcându-i viața amară, până când unul răspundea într-un fel. De obicei, adversarul lui era un învățător din Moldova (parcă Dumitrescu), om solid. Când învățătorul reacționa la provocările lui Deaca, atunci acesta sărea asupra lui ca o fiară. Lupta începea numai cu pumnii și se sfârșea când unul cădea. Nimeni nu îndrăznea să intervină. De obicei încheștarea nu dura mai mult de 2-3 minute. După această încăierare, Deaca se liniștea și scena se repeta după 2-3 luni, în același fel, cu aceeași persoană. Cu 4-5 zile înainte de dezlănțuire Deaca devenea tăcut și se plimba încontinuu, nervos prin baracă. Lumea își dădea seama că furtuna se apropie.

Deaca mărturisea că urmărește un singur țel, să ajungă la Sorbona și să facă studii matematice. Două persoane mi-au relatat că s-au întâlnit cu el după eliberare și le-a spus că se pregătește să treacă frontiera.

Totuși preocuparea de a fugi din țară era serioasă la el. Imediat după ieșirea din închisoare, în 1964, a găsit doi tineri pe care i-a convins să meargă împreună în Iugoslavia și mai departe.

Ajunși la graniță, s-au furișat până aproape de frontieră, unde le-a spus să stea ascunși până ce vine, deoarece merge să cerceteze locul. Nu după mult, prietenii s-au pomenit înconjuțați de grăniceri. Dan Deaca îi trădase. Grănicerii fiind preocupați să-i prindă, lui Deaca i-a fost ușor să dispară spre Apus probabil, pentru a se salva de coșmarul care-l apăsa. Aceasta se întâmpla după 15 ani de la reeducarea din Pitești.

Cei doi însoțitori ai lui Deaca au fost condamnați pentru tentativa de trecere frauduloasă a frontierei. Gică Soroiu, cel care schingiuisese la Pitești, omul de încredere al administrației la Peninsula, cel care după eliberare și-a denunțat binefăcătorul și fostul coleg de facultate cu sprijinul căruia fusese reprimat la Medicină, se afla și el cu o nouă condamnare la Stoenestii, în 1960. Aici, numit doctor al coloniei, s-a purtat foarte urât cu deținuții. Nu numai că nu dădea scutire decât în cazuri foarte grave, dar și atunci când o făcea, îi trimitea pe gardieni să-i scoată pe bolnavi la corvoadă, ca să nu mai aibă timp să se gândească la altceva, după cum se lăuda în fața milițienilor.

INCHISOAREA GALAȚI

După înăbușirea în sânge a revoluției din Ungaria, securitatea din România a hotărât să transfere

deținuții politici de la Oradea Mare în închisoarea de la Galați. Aceasta avea un trist renume câștigat în timpul călăului Goiciu, care fusese mutat la Gherla. În locul lui rămăseseră alte brute, dintre care nu trebuie uitat zisul ofițer politic, Florea.

La începutul anului 1957 au sosit primii evacuați politici de la Oradea și printre acei care îi însoțeau se găsea și plutonierul sanitar Alexandru. Aici, acest Alexandru și-a continuat activitatea de călău pe care o desfășurase cu sadism și în orașul de pe Crișul Repede.

În închisoare se introdusesse un regim alimentar de exterminare. Mâncarea era un fel de zeamă, la care se adăuga o coajă de pâine. Deținuții ajunseseră de nu se mai puteau ține pe picioare. Mureau pe capete. Nici aer nu mai aveau. La ferestrele celulelor se fixaseră obloane din scândură. Înăuntru era o atmosferă de cavou. Este sigur că în mâncare se introduceau medicamente dăunătoare organismului}pentru a-i slăbi și a distruge mai repede pe deținuți.

O metodă de exterminare, cu nimic mai prejos decât cele folosite de naziști în lagărele de exterminare, o găsim aplicată de către sanitarul Alexandru. Deținutul politic bolnav în stare gravă era dus într-o cameră și aruncat pe ciment. Sanitarul aducea acid fenic, pe care-l turna pe jos. În mirosul otrăvitor al gazului emanat, se producea asfixierea muribundului. Această bestie reușise să creeze o cameră de gazare pentru a grăbi exterminarea, în loc să dea ultimele îngrijiri bolnavului. Această metodă diabolică, specifică regimului nazisto-comunist, a putut fi descoperită printr-o minune. Un deținut politic din lotul Vrancei, aruncat acolo, s-a trezit, înecându-se, nemaiputând respira. Buimac, s-a rostogolit și s-a ridicat cu greu, rezemându-se de perete. A spart geamul și după ce a inhalat puțin aer, s-a târît până la ușă, unde a început să bată puternic, cu toate forțele ce le mai avea. Bătea în disperare. Bătăile au fost auzite de un alt milițian. Acesta a venit și a deschis ușa. Omul a supraviețuit și astfel s-a putut afla de folosirea acestei metode de exterminare la Galați. Și câte alte metode n-au fost întrebuințate pentru exterminarea deținuților politici! Tot prin minuni vor fi descoperite și altele, fiindcă mai există o justiție împotriva barbariilor.

Unul căruia i s-a grăbit moartea la Galați a fost curajosul general de artilerie Petre Vasilescu, care, la insistențele guvernului comunist pentru a-i obține colaborarea, a răspuns: "Am albit luptând o viață-ntreagă

pentru binele Țării mele, iar acum la bătrânețe nu-mi pot macula părul și onoarea pentru o cauză cu care nu sunt de acord și care nu este nici în vederile poporului român".

Generalul Petre Vasilescu a fost arestat și condamnat deoarece, prin articolele publicate în favoarea apărării pământurilor românești, s-a făcut vinovat de ostilitate împotriva trupelor eliberatoare rusești". (N.n. - care în fond și în fapt au subjugat 120 de milioane de locuitori dintr-o jumătate de Europă). Inscenându-i-se un proces, generalul Petre Vasilescu, în cursul dezbaterilor, a afirmat cu fermitate și cinstea sufletească ce-l caracterizau: "Basarabia și Bucovina de Nord nu numai că sunt pământuri românești, a căror origine se pierde în negura istoriei, dar vor continua să rămână proprietatea Neamului românesc, oricât de puternice vor fi forțele ce se opun și oricât de murdar ar fi caracterul celor ce susțin aceste forțe. Pentru apărarea acestor drepturi, am camarazi și prieteni care au murit, am alții care alături de frații de dincolo de Prut, ca și întreaga ființă românească, gem astăzi în închisorile și lagărele de exterminare. Eu nu pot decât să fiu alături de ei, să-mi fac ultima datorie de solidaritate."

Pentru această declarație, pentru această atitudine corectă, i s-a grăbit moartea acestui om minunat. Se spune că ar fi fost otrăvit prin medicamente puse în mâncare, în timp ce se găsea la izolare. Cunoscând metodele comuniste, și mai ales având acolo un călău specializat (sanitarul Alexandru), această supoziție nu este exclusă.

Generalul a fost omorât în anul 1959, iar familiei i s-a trimis un certificat de deces, motivat "din cauza unei broncho-pneumonii". E posibil ca această asfixiere să fi avut loc în camera de gaze.

Alte sute de deținuți au cunoscut exterminarea la Galați, în aceleași condiții. Printre ei se pot număra: Doru Butaru din București, mort în anul 1959, cu două zile înainte de expirarea pedepsei de 10 ani pe care o executase, Dumitrescu, avocat din Turnul Severin, Bușilă, învățător din lotul partizanilor din jud. Vrancea, și Dumnezeu să-i ierte pe toți ceilalți, fiecare după numele lui.

Dintre miile de deținuți care au trecut pe la închisoarea de exterminare din Galați, menționez o infimă parte: Asnavorian, avocat din București, Bentoiu Aurelian, avocat din București, Botez Sorin, Barais Alfons, inginer din Huși, mort după eliberare din cauza condițiilor închisorii, Botoc Constantin, din comuna

Fântânele, jud. Iași, exterminat în anul 1960, Drăgoescu Vlad, student din Craiova, trecut prin Pitești, Evolveanu Nicolae, student, condamnat a doua oară, Holdiș Ion, locotenent din Bistrița Năsăud, Hondrilă Teodor, Ganea Ion, student din Dâmbovița, Ficher, Lăzărescu Dan, Nistor Dumitru, avocat din Timișoara, fost ministru liberal, Simionescu Gheorghe, avocat din Galați, Remus Ilie, avocat din Galați, Strat Gheorghe, profesor universitar, fost ministru, Zamfirescu Constantin Căteasca, fost ministru liberal, Vașutean Wilhelm din Huși.

La Galați, printre categoriile de deținuți politici predominau național-țărăniștii și liberalii, brătieniștii și cei tătarăscieni,

După 1958 s-a observat o oarecare îndulcire a regimului. Nu se mai bătea pentru orice lucru ce le năzărea milițienilor. Se pedepsea cu izolarea pe bază de raport. Condițiile la izolare erau destul de grele.

În același timp s-a înrăutățit regimul alimentar, la care s-a adăugat inexistența asistenței medicale. Mortalitatea făcea ravagii. Numai în lunile Ianuarie și Februarie din anul 1959 numărul morților s-a ridicat la peste 70.

Deținuții, dându-și seama că erau supuși unei exterminări grăbite, au ripostat, obloanele de la ferestre care le luau lumina și aerul, au început să zboare, în timp ce vocile muribunzilor au protestat în cor împotriva metodelor barbare.

Lumea din orașul Galați s-a adunat în fața închisorii. Curioșii au fost împrăștiați cu brutalitate. Greva foamei declarată de deținuții politici, în aceste condiții disperate, nu a încetat până nu a venit o comisie de la Ministerul de interne.

În fața celor constatate s-a hotărât transferarea tuturor deținuților politici. În anul 1960, peste o mie de supraviețuitori din închisoarea de exterminare de la Galați au plecat la Botoșani.

BOTOȘANI

Creată ca închisoare pentru deținuții politici în 1960, s-a transformat după doi ani în centru de reeducare pentru țărăniști, liberali și social-democrați.

Comandant al acestei închisori a fost colonelul D. Nătălețu și a avut ca ofițer politic pe Dora, căruia

i-a revenit misiunea să-i învrăjbească și să-i pervertească pe deținuți.

Acțiunea de reeducare din perioada 1962-64, așa cum este analizată la capitolele despre Jilava, Gherla și Aiud, s-a făcut fără nici o constrângere fizică, prin asmuțirea unor deținuți împotriva altora. Promisiunea eliberării înainte de termen, condiționată de declarații publice recunoscând realizările regimului comunist, aruncarea cu noroi asupra trecutului său politic și convingerea celorlalți colegi să recunoască greșelile trecutului, au produs o fierbere în noul cazan satanic și mulți au mușcat din momeală.

Pentru a pregăti terenul și a incita spiritele, Ministerul de interne s-a folosit de deținuți. Doi dintre cei pregătiți în acest sens au fost: avocatul Paul Dimitriu și profesorul Vasile Netea, amândoi foști liberali brătienști. Incepând cu anul 1962, cei doi amintiți, mirosind că ceva se clocește, s-au grăbit să nu piardă trenul. În acea perioadă am stat cu ei, în aceeași celulă, și am asistat la scene ieșite din comun. Am asistat când băteau în ușă și cereau să fie scoși la ofițerul politic, spunându-ne că "mănâncă și rahat, numai să iasă afară". La întoarcere, de fiecare dată erau mai voioși, ba în plus aduceau și ceva țigări, căutând să polarizeze oamenii obosiți de închisoare. Pe zi ce trecea observam cum încercau să infiltreze în sufletele celorlalți ura împotriva regimurilor din trecut și a oamenilor care le-au condus. Peste noapte, găseau noi cuvinte de laudă la adresa realizărilor regimului comunist și a conducătorilor clasei muncitoare. Eram uluit. Incepuseră să mănânce rahatul și gustul le deschidea apetitul. Am avut chiar o discuție cu Paul și mi-a spus că nu există doctrină, nici ideologie, că totul depinde de forța și hotărârea celor de la putere. Nu există o logică politică și nici caractere. Există numai executanți fideli ai regimului de la putere. Și mi-a subliniat că să nu uit că, "totul trece prin stomac". După aproape o lună de zile de discuții cu ofițerul politic, într-o bună zi au fost luați cu bagajele. Aproape toți am crezut că li s-a dat drumul acasă. În urmă au lăsat pe oameni meditănd asupra posibilității de a te elibera mâncând rahat. N-am mai auzit nimic de ei, până pe data de 24 Martie 1964, când colonelul politic de la Jilava mi-a spus în timpul discuției: "De ce nu faci ca Paul Dimitriu și Netea? Și ei sunt intelectuali. Au înțeles realitatea și ne dau o mână de ajutor la Botoșani." Citind "Glasul Patriei" și ziarele pe care ni le dau în închisoare și văzând declarațiile de auto-demascare făcute de unii deținuți, m-am lămurit asupra ajutorului pe care l-au dat la Botoșani cei doi.

Reconstituind acțiunea începută de ofițerul politic Dora, am constatat că la Botoșani s-a constituit un grup puternic de reeducare prin "convingere", în care au excelat: Militam Constantin, avocat din Oradea, care se pare că se bucura de mare atenție în fața administrației, Dumitriu Paul, Krasnoselschi, Netea Vasile, Mureșeanu Anton-Ionel, Odăgescu Emil, Paleologu Alexandru, Voștinaru Puiu, student țărănist devenit o canalie după eliberare.

Mulți s-au repezit, în cluburile "culturale" de reeducare, să-ți arate reconsiderarea ideilor. Erau acum "lectori", prinseseră din zbor mâna-ntinsă. Țineau conferințe, combăteau oamenii "nelămuriți" și-și renegau trecutul. Acuzau pe conducătorii politici de trădare a intereselor oamenilor muncii, fără ca să fi fost forțați. Ziceau că o fac din convingere și pe deasupra își luau angajamente. Specialist de interpretare politică și readaptare la noile condiții "umanitariste", era un fost social democrat. Avea formație marxistă. Știa să se replieze. Cu așa oameni să tot faci "educație" generațiilor viitoare. Au reușit să batjocorească trecutul neamului.

Colegul de club, Vasile Netea, nu se lăsa mai prejos. Reinterpreta trecutul istoric cu o pasiune mai mult decât marxistă. Fusese atras de istorie și politică. Socotit înainte de a fi arestat, om de caracter și plin de ambiții, a căzut după aceea de tot. Iată mărturia unui deținut care nu a mușcat din momeală, Ovidiu Borcea: "întâmplarea a făcut ca în ziua în care am venit de la Râmnicul Sărat să fiu pentru o zi în celulă cu Vasile Netea. Era să-l bat. Voia să mă reeduce înaintea administrației. Când l-am auzit spunându-mi și reproșându-mi ce am eu cu Maniu, cu Mihalache, cu Partidul Național Țărănesc, n-am mai putut suporta. A intervenit Cornel Velțianu, și alții. Lui Netea i-au fost deasemenea recunoscute meritele pedagogice și după eliberare l-au angajat ca cercetător la Institutul de Istorie, profesor la Universitatea populară, voiajor în străinătate la congrese, pe vremea când nu se punea problema plecării muritorilor de rând, și mai presus de toate a devenit informatorul securității. Era atât de fidel încât, în Februarie 1972, colonelul, (probabil) Stănciulescu, mi-a spus scârbit: "De Vasile Netea nu putem scăpa. Îl dăm afară pe ușă și intră pe fereastră."

La Botoșani, ca de altfel peste tot, erai asaltat de cunoscuții și prietenii cei mai buni, care voiau să-ți "deschidă ochii", "să-ți vină în ajutor". Despre un astfel de caz relatează Ovidiu Borcea: "S-a încercat o

acțiune de convertire cu Voștinaru Aurel-Puiu, intrat în închisoare ca național-țărănist. A avut un debut frumos și promițător, fiind alături de acțiunile de protest împotriva regimului de exterminare. Pe parcurs a cedat, plecând urechea la promisiunile administrației. Încă din închisoare a devenit un înfocat dușman al Partidului Național Țărănesc și în special al celor bătrâni din partid, pe care îi ura de moarte. La Botoșani am fost de 2-3 ori pus în celulă cu el, doar-doar va avea o influență asupra mea. Când a văzut administrația că eu aveam influență asupra lui, ne-a separat.". Și Voștinaru a ieșit ca agent fidel al securității, provocator și turnător. În cazurile Alexandru Bratu și Nicolae Burcete, el a fost cel care a însăilat cu securitatea înscenarea proceselor, după care s-a prezentat ca martor al acuzării. Pe deasupra a devenit și escroc: după ce împrumuta sume mari de bani de la mai multe persoane, dispărea schimbându-și domiciliul.

Un altul, Ion Anton Mureșanu, a căutat să cânte în struna administrației, după ce, în primii ani de închisoare, s-a comportat mai bine. De fapt era în stare să facă orice pentru un "blid de mâncare". Eliberat, a continuat să rămână un fidel al securității și drept răsplată a putut să facă voiaje nestingherit în străinătate. Aceștia nu au fost singurii. În astfel de situații urmărirea securitatea să-i aducă pe toți. Aceasta era reeducarea comunistă, totul se făcea în schimbul unor ziare, cărți și promisiuni deșarte.

În Octombrie 1963, la câteva zile după asasinarea lui J. Kennedy la Dallas, când ziarul a apărut la închisoare, Ovidiu Borcea a cerut un minut de reculegere pentru fostul președinte al S.U.A. El s-a ridicat și a rămas singur în picioare, în timp ce ofițerul politic Dora și colegii din reeducare au stat jos. După aceasta a fost izolat, dar nu era singurul. Acolo a avut compania lui Nicu Burcete, socialist, prieten politic cu Cristescu-Plăpumaru. Deși un om fără prea multă pregătire, Nicu Burcete s-a eliberat neîncovoiat. Și a mai fost încă odată condamnat.

O listă cu deținuții care au mai trecut prin închisoarea din Botoșani, urmează să fie completată pe parcursul anilor:
Alec Dan, avocat din Constanța, Dimcea, țăran din Vrancea, Bădiceanu Nistor, economist din Oradea. A fost mult timp la izolare, Evolveanu Nicolae, București, Ficher, Oradea, Ganea Ion, București;
Georgescu Vasile, avocat din Segarcea-Dolj; Iliescu Constantin-Dinel, avocat din Craiova; Lăzărescu Dan, ziarist din București; Isac Victor, profesor; Maior Emil, avocat din Turda; Mihele Nicolae, Oradea;

Nemțeanu Nicolae din Fălticeni; Nicolau, inspector de poliție; Nistor Dumitru, avocat din Timișoara, fost ministru; Pascu Vasile din Târgul Lăpuș; Petrescu Gheorghe-Ghiță, doctor din Ploiești, decedat în 1963; Popescu Gheorghe, avocat; Rott, preot catolic, profesor de limba germană la Liceul Sf. Iosif din București; Sămărăscu, preot; Strat Gheorghe, profesor universitar, fost ministru, decedat în 1961; Tămăianu Coriolan, preot din Oradea; Teleki; Tomescu Gheorghe, preot din comuna Țigănești-Muscel, arestat pentru că a ajutat pe doamna Mihalache, fiind cumnat cu ea. A murit din cauza regimului de exterminare; Zeler Alexandru-Puiu.

Au fost mulți care au asistat la această reeducare, fără să se angajeze în polemici și retractări. A fost un fel demn de a ieși din închisoare.

JOCUL DE DUPLICITATE ȘI ȘANTAJ AL RUSIEI

Capitularea Occidentului în fața Egiptului și bineînțeles a Rusiei în 1956, va duce la creșterea prestigiului acestor țări în lumea arabă și repercusiunile se văd până astăzi, cu toate că s-a încercat să se organizeze o apărare a Orientului Mijlociu împotriva infiltrației comuniste. Doctrina Eisenhower din primăvara lui 1957 va fi sortită eșecului și asistăm la ieșirea Irakului din Pactul de la Bagdad. Egiptul face eforturi, fără rezultat, să atragă lumea arabă în jurul Moscovei. Americanii reușesc să salveze ieșirea la Golful Persic de influența sovietică printr-un acord încheiat cu Turcia, Iranul și Pakistanul, în luna Martie 1959.

Rusia caută să schimbe frontul de intrigi politice. În lunie 1959, Nichita Hrușciov și cu mareșalul Malinovschi merg la Tirana și caută să atașeze Albania politicii ei, promițând instalarea de baze pentru rachete, așa cum făcuse și-n Bulgaria, în cazul când Grecia și Italia vor accepta pe cele americane.

Dar numai după 6 luni, Albania se orientează spre China, ieșind de sub orbita sovietică.

După venirea de la ONU, în ianuarie 1960, Hrușciov, pentru a ameți Occidentul cu intențiile lui pacifiste, trece la reducerea scriptică a armatei și mulți ofițeri superiori se văd puși în retragere. Acest lucru creează unele nemulțumiri în rândurile armatei, obișnuită să trăiască de pe spatele altora. Hrușciov se vede

nevoit să revină asupra acestei măsuri și peste un an, cu ocazia aniversării a 16 ani de la terminarea războiului, a făcut 372 de generali și mareșali.

Aceasta demonstra linia pe care se angaja în politica internațională, deoarece o dispută începuse în la-gărul comunist. După ce denunță cu furie naționalismul, aventurismul și troțkismul conducătorilor chinezi, în frunte cu Mao, acuză și pe Albanezi de politica anti-sovietică în care se angajaseră.

Anul 1961 se mai remarcă din punct de vedere ofensiv militar și prin ridicarea zidului de la Berlin și prin efectuarea, în luna Octombrie, a celor mai mari manevre militare cunoscute de la terminarea războiului, în țările pe care le subjugase Rusia. Aceste manevre au durat o lună și au avut loc în condițiile în care s-ar fi declanșat un război real.

Occidentul asistă la unele fapte concrete:

- Deoarece din Septembrie 1949, în urma blocadei Berlinului, și până-n anul 1961 peste 3 milioane de locuitori ai Germaniei au fugit în Apus, regimul comunist din Germania răsăriteană a hotărât să construiască "Zidul Berlinului" (13-08-1961) pe o lungime de 45 kilometri, înalt de 3,5 m. și prevăzut cu 200 posturi de observație, 195 adăposturi și păzit de 11.000 de ostași cu 249 câini.
- Rusia, cu ocazia manevrelor, trimite armata 8-a motorizată, care va rămâne în Germania, în inima Europei.
- În același timp sunt dovezi concludente că tot Rusia este cea care se pregătește de un război atomic și chimic.

România, care din 1959 începuse schimburi comerciale cu Occidentul, se vede în acest an trasă pe sfoară și încearcă să se opună integrării economice pe care o impune Kremlinul. Constată că statele prietene din cadrul Pactului de la Varșovia îi vindeau materiale și echipamente la prețuri superioare pieții mondiale, în timp ce calitatea lor lăsa mult de dorit.

AȘA ERA COEXISTENȚA PAȘNICĂ PENTRU RUȘI

Încă din Noiembrie 1961 mareșalul Sokolovski a făcut o vizită în Afganistan pentru a observa regiunile favorabile instalării rampelor de lansare sovietice și pregătirea condițiilor în care să trimită trupe rusești ca printr-o colaborare cu cele locale să pregătească operațiuni comune împotriva Pakistanului. Un număr important de ofițeri afgani au fost primiți în școlile speciale pentru instruire.

Rușii caută să întrețină amenințarea atât în Pacific cât și în Germania. Asistăm la declanșarea crizei Berlinului, ce se va termina cu construirea zidului rușinii, iar în India se încearcă introducerea rachetelor.

Cu toate că India era socotită la acea dată o țară prietenă, Rusia supraveghează cu prudență atât pe Nehru cât și toată politica și oamenii care o dirijează.

Paralel, Hrusciov ordonase menținerea unei dușmăanii a Pakistanului față de India prin diverse acțiuni subversive, făcute sau provocate de oamenii Rusiei. Astfel asistăm la sabotaje, distrugerea barajelor, otrăvirea apei, lipsirea populației de apă potabilă pentru a semăna panica, în timp ce prin manifeste clandestine se spunea că Americanii și Indienii sunt cei care le pun la cale.

Deci sub această mască a coexistenței pașnice se urmărea cu asiduitate să se provoace conflicte.

Alte mașinațiuni sovietice în Marea Caraibilor

Hrusciov încearcă o lovitură de teatru în 1962 sau, mai precis, vrea să tragă pe sfoară pe americani, șantajându-i.

Scandalul izbucnește în Octombrie 1962 și e cunoscut sub numele de "criza rachetelor din Cuba".

Rușii în timpul verii transportaseră circa 40 de rachete SS4 și SS5 cu încărcătură nucleară și trecuseră

la construirea rampelor de lansare. Toate aceste materiale fuseseră aduse în cadrul convoaielor comerciale.

Hrusciov urmărea să șantajeze pe Americani în problema Berlinului și să-i facă să închidă ochii la încheierea unei păci separate cu Germania de Răsărit.

Americanii în schimb, descoperind rampele de lansare instalate în Cuba, trec la blocarea insulei pe

data de 22 Octombrie 1962, cerând retragerea imediată a armamentelor. Rușii neagă existența acestor baze,

dar Americanii amenință cu bombardarea lor și cu ocuparea Cubei. Timp de 6 zile războiul plutește în aer. În

fața impertinenței rusești, Stevenson, ambasadorul Statelor Unite la ONU, îi pune ambasadorului sovietic,

Zorin, sub ochi, fotografiile obiectivelor rusești din Cuba.

Pe data de 28 Octombrie 1962 Rușii au acceptat să se retragă cu rachetele și avioanele IL-28, sub

promisiunea Americanilor că nu vor invada Cuba și că nu vor percheziționa convoaiele în retragere. Se pare

că Rușii mai obținuseră promisiunea lui Kennedy că Statele Unite își vor retrage rachetele din Turcia, lucru

ce se va întâmpla la începutul lui 1963 și va fi urmat și de retragerea din Grecia și Italia.

Micoian, socotit diplomatul partidului, a stat 6 luni în Cuba pentru a-l liniști pe Castro, care era furios ca-l lăsaseră descoperit și amenința cu ruperea de Moscova.

La 21 Decembrie 1962, Kennedy și Macmillan au hotărât la întâlnirea de la Nassau (în insulele Bahamas), să creeze două forțe nucleare: una compusă din elemente procurate de la țările care dispun deja de arma nucleară, iar cea de a doua numită multilaterală sau integrată. Tot cu această ocazie Statele Unite au promis să furnizeze Angliei, pentru submarinele lansatoare de torpile, rachete mijlocii Polaris, însărcinându-se să le echipeze cu ogive nucleare.

Aceasta face ca pe 15 Ianuarie 1963 Hrusciiov să anunțe renunțarea la încheierea unei păci separate cu Germania comunistă.

Înțelegerea între cei doi, Kennedy și Hrusciiov, merge mai departe prin instalarea firului roșu telefonic, pentru a preveni alte conflicte.

Dar nu se poate preveni atentatul din 22 Noiembrie 1963 de la Dallas, în care Președintele Statelor Unite a fost ciuruit în fața mulțimii care-l ovaționa și a camerelor de televiziune. Mafia politică a lucrat așa de bine încât a șters orice urmă, mergând până la suprimarea pretinselor instrumente de care s-au folosit.

Echilibrul de forțe la data aceea era net favorabil Americanilor: ei aveau 294 de rachete I.C.B.M. față de 75 intercontinentale ale Rușilor: celor 2.000 de avioane B-47 și B-52, Rușii le opuneau circa 150 de bucăți, iar în ceea ce privește rachetele submarine, Rușii nu aveau nici una care să se opună celor 144 de Polaris.

De aici se poate trage concluzia că Rușii au urmărit un șantaj și au câștigat și timp și o bază de lansare a comunismului în Cuba. Restul avantajelor le vedem astăzi, când Occidentul face eforturi să câștige timpul și terenul pierdut.

PRESIMȚIRI PROASTE

Eram la Valea Arsului, un cătun pierdut în munții Metaliferi, între Gura Barza și București

(un sat din regiune). La data de 5 Mai a sosit de la București tehnicianul Dumitrescu cu dispoziția verbală să-i predau imediat șantierul și să plec la centrală.

Un fior mi-a trecut prin corp. Mi-am dat seama că urmează arestarea. Știam ce se petrece în țară. De aceea din 1957 am dispărut din orbita lor, plecând pe șantiere, pe care le schimbam la 3-4 luni. Știam că mai fusesem căutat pe acasă, dar nimeni nu era la curent unde sunt, nici la ce întreprindere lucrez.

Dar ce nu afla securitatea? Știa și ce n'ai făcut. Puteam să dispar. Dar pentru cât timp? În plus era probabil să fie arestați acei care m'ar fi găzduit. M'am hotărât să mă prezint.

Am sosit la București, mi-am făcut ordine în casă și pe data de 8 Mai m'am dus la întreprindere. Șeful de servicii mi-a comunicat că cei de la serviciul cadre doresc să stea de vorbă cu mine. Șeful era un anume Marin, fost maior de securitate, care fusese scos după înlăturarea lui Teohari Gherogescu și a clicii lui. Deci era un securist de nădejde.

Am fost la el. A rămas surprins: "Cum, dumneata lucrezi aici în întreprindere?".
-După cum vedeți, da!" Mi-a luat datele personale, de recunoaștere și, spunând că are ceva de lucru, m'a rugat să aștept la serviciul meu și să nu plec nicăeri, pentru că voi fi chemat. Am coborât totuși până afară și i-am spus soției, care mă aștepta, că probabil o să întârzie mai mult și să nu fie îngrijorată deoarece n'au nimic împotriva mea. Ea s'a dus să aștepte într'un părculeț de alături, iar eu am urcat la serviciul construcții.

Eram sigur că urmează arestarea. Devenisem calm. Am scos ceasul și verigheta și le-am dat cuiva să le ducă acasă în caz de arestare. N'am vrut să le dau soției pentru a nu-i face și mai mult rău. Cei din birou au rămas surprinși de calmul meu și nu le venea să creadă. Le-am spus că sunt obișnuit cu arestările, că mă cheamă pentru o declarație de zece minute și mă țin 4-5 ani. Erau uluiți și niciunul din cei 4 care se găseau acolo, nu mai lucra. Le-am adăugat că nimeni nu va avea nimic de suferit din cauza mea, deoarece nu făcusem nimic din ce-ar putea constitui o vină. Singura ar fi că exist, de fapt ce îi deranja în acest moment critic.

După circa o jumătate de oră, am fost invitat telefonic la biroul cadrelor. Mi-am luat ziua bună

râzând, pentru 4-5 ani? Și nu m'am înșelat. În biroul lui Marin mai erau doi civili. El m'a întrebat:

"Dumneata ai mai avut un frate?"

"Am avut. Dar dumneavoastră aveți nevoie de mine, nu de fratele meu, care a murit când eram închis."

"Atunci să mergem", au spus cei doi civili și, încadrându-mă, mi-au șoptit să nu fac nici o

mișcare, nici un semn pe culoare, pentru că mă va costa scump.

Am ieșit din întreprinderea, care era lipită de Biserica Italiană, am traversat Bulevardul N.

Bălcescu și în fața restaurantului Pescarul mi-au arătat cu degetul să intru în mașină. Cu ochelarii

de tablă care mi-au fost puși imediat la ochi, am pornit în direcția Pieții Națiunii.

Am sesizat că s'au

îndreptat spre tribunal, apoi pe Calea Rahovei, Sfinții Apostoli și au intrat la Uranus, unde fusese

Curtea Marțială.

Când mi-au luat ochelarii, m'au întrebat dacă știu unde mă găsesc.

-Da! La Uranus, la Ministerul de interne.

-Cum, ai văzut?

-N'am văzut, dar eu sunt în evidența dumneavoastră până la moarte, dacă nu intervine vreo minune.

-Tot bandit cu gândul la Americani ai rămas.

După percheziția de rigoare, am fost coborât, tot cu ochelari de tablă, câteva trepte și împins

într'o celulă. Când mi s'au luat ochelarii, m'am pomenit în fața unui deținut care fuma liniștit.

S'a prezentat: Butză Alexandru, sublocotenent, arestat pentru constituirea unei organizații

împotriva regimului în cadrul școlii de ofițeri (instalată la Seminarul Central de lângă Piața

Chirigii). În celulă erau două paturi libere, pe care mi le-a oferit. M'am așezat la întâmplare.

Imediat mi-am dat seama că Butză urmărește să scoată ceva de la mine și l-am pus în gardă:

-Domnule, eu, ca politic, am mai fost de vreo 4-5 ori arestat și condamnat în ultimii 15 ani.

Niciodată nu au avut motive, numai înscenări. Te rog să nu-mi spui nimic, ca să nu ai impresia că

la anchetă s'a auzit ceva din celulă. Nu mă interesează pentru ce ești și ce gândești.

-Nu vă fie frică, mi-a răspuns, sunt băiat de colonel, tata a avut conac la Mărăcineni, lângă

Buzău, locuiesc lângă Liceul Cantemir, sunt logodit și sper să ieșim cu toții.

Timp de o săptămână a fost scos de 3 ori și de fiecare dată îmi povestea ce l-au întrebat. Eu nu

credeam, îi spuneam că nu mă interesează și el continua să povestească și să-mi ceară sfaturi. Avea

regim alimentar special și țigări.

Intre timp m'am lămurit asupra atmosferei de aici. Anchetele aveau loc de obicei noaptea.

Până la 1 Martie se bătuze zdravăn. De atunci aceasta se făcea numai cu aprobare scrisă și deținuții nu mai erau auziți venind plângând prea des de la anchete.

Aici am aflat că fuseseră executați cei cu lovitura de la Banca Giulești: col. Ioanid, Mușat, profesor de istorie și Monica, singura femeie care a participat la acțiune.

Am aflat de asemenea date despre mulți studenți arestați după revoluția din Ungaria și se vorbea frumos la adresa Ginei Florescu, care a fost chinuită.

La circa 10 zile s'a spart ghița și am fost scos la anchetă. După ce căpitanul Sporea Ion mi-a pus întrebările de identificare, a intrat direct în subiect: "Mama ta de bandit, de ce nu te-ai astâmpărat după ce ai ieșit din închisoare?"
-Dar ce-am făcut? , am întrebat nedumerit.
-Pentru asta te-am adus, să-ți faci un proces de conștiință, să vedem dacă ești sincer cel puțin acum. Dovezi avem destule. Vrem să observăm cât recunoști și vom lua în considerare și aceasta, cu toate că ești recidivist.

Continuând să susțin că încercă să fabrice o nouă înscenare, am fost din nou înjurat. A scos din sertar niște fotografii de la nunta unui prieten, care avusese loc cu 5 ani în urmă.

-Pe cine cunoști?

Am recunoscut pe toți cei care fuseseră acolo. Nunta a avut loc la mănăstirea Cheia și omul o făcuse acolo ca să-1 coste mai puțin și să fie într'un cadru pitoresc.

-Lasă asta, nu mă lua după piersic, mie să-mi spui ce-ați discutat, că doar nu v'ați dus de

geaba cu Bourceanu, Ceacu, prietenii tăi cu care pui țara la cale.

-Eu am fost, în primul rând, ca unul ce am învățat 8 ani, cu ginerele, în aceeași clasă. În al 2-

lea rând i-am dus costumul de ginere închiriat pe trei zile și pe care trebuia să-1 aduc înapoi.

Ceilalți au venit ca să-1 felicite, ca la orice nuntă. Acum, pentru că ați găsit la unul dintre

participanți niște fotografii și pentru că aveți nevoie de un proces, cerut fiind de momentul politic,

încercați să puneți la punct o nouă înscenare. Dacă aveți probe, faceți-vă datoria, dar nu inventați.

-Ne înveți tu ce să facem? Si iar m'a înjurat. Dar pe Constantin Ion l-ai cunoscut?

- Nu l-am cunoscut și nici n'am avut ocazia să-1 cunosc până acum!

O nouă înjurătură, după care a chemat plantonul ca să-mi dea ochelarii negri și să mă ducă în celulă.

"Acolo o să-ți putrezească oasele", am auzit în timp ce plecam.

Peste o săptămână, din nou la anchetă.

-Vezi, o să te confruntăm cu o persoană și o să trebuiască să răspunzi doar la întrebare, mi-a

zis Sporea, care mai era asistat de un anchetator.

-Adu-1 încoace...Privește acum și spune dacă-1 cunoști.

-Da, este Ion Lambru.

-Acum spune tu cum te numești, i s'a adresat celui alt.

-Constantin Ion, dar lumea mă cunoaște sub numele de Lambru.

-Ia spune Constantine, ce-ai discutat cu Cici?

A început să recite ca o poezie:

-A venit la mine acasă și i-am dat un caiet cu norme despre cum trebuie să se comporte un

tânăr național-țărănist.

Auzeam și nu-mi venea să cred o astfel de minciună. Am sărit în sus și am

strigat: "Ascultă

ticălosule, cum poți să minți cu nerușinare?"

Anchetatorii au sărit pe mine și m'au împins pe scaun, iar pe celălalt l-au întors cu fața la

perete. M'au înjurat și mi-au spus să nu vorbesc decât atunci când sunt întrebat.

-Dacă faceți confruntări, nu-mi aduceți provocatori și oameni de-ai voștri ca să spună

minciuni! am reușit să deschid gura, în timp ce eram lovit în cap cu pumnii.

-Ascultă Constantine, i-ai dat caietul, sau nu? l-au întrebat.

-I l-am dat și nu mi l-a mai adus niciodată.

-Minte cu nerușinare, am intervenit. Am fost la el cu încă două persoane, fiindcă nu aveam de

lucru în Martie 1958. A adus pe un anume Murgoci, un prieten de-al lui, antreprenor de construcții

și ne-a angajat să facem o casă, începând de la fundații, cu săpătură, betoane, zidărie, în afară de

tâmplărie. Ne-a tocmnit cu 40 lei pe zi de lucru. De atunci nu l-am mai văzut, până în ziua de azi.

-Ți-am spus să nu răspunzi decât la întrebare.

-Nu pot suporta minciunile, am reușit să zic, în timp ce mi se cărau pumni în cap.

Mi-am dat seama că se înscena un proces politic și că aveau de gând să mă avanseze spre

vârful lotului, dar nu-mi dădeam seama care erau ceilalți arestați. Am refuzat să semnez procesul

verbal de confruntare.

Exact la 21 de zile de la arestare, adică în 29 Martie 1961, am fost dus să semnez actul de

trimitere în judecată, pentru crima de uneltire împotriva orânduirii sociale.

Am refuzat să semnez.

-Cum, refuzi să semnezi? au întrebat stupefiați.

-Da! De azi înainte nu voi mai iscăli nimic. Nici în fața tribunalului! Dacă umblați cu

minciuni, iscăliți-mă în fals. Sunteți buni numai de înscenări!

Anchetatorul Sporea Ion a mai chemat pe un altul și au făcut proces verbal că refuz să iscălesc.

În seara aceleiași zile, în celulă a fost adus doctorul Niculescu de la Institutul Cantacuzino. Omul nu știa de ce a fost arestat. Imediat l-au chemat la anchetă, unde a aflat că este legionar, că are acasă "pământel" de la mormântul lui Codreanu și că nu vrea să recunoască, deoarece este legat prin jurământ. A venit în celulă uluit de tot ce auzise.

A doua zi s'a pomenit dus în fața unui securist, cu patrafir, cu o cruce și o carte groasă deschisă. A început să-i citească popește și deodată s'a oprit: "-Gata, ești deslegat de jurământ, poți să declari totul, fără frică de păcat!" Omul a înmărmurit. I-a luat mâna, i-a pus-o pe cruce și i-a zis: "Gata, acum ești deslegat, mama ta de bandit! Uite, îți dăm timp de meditat, până mâine!"

Seara următoare, "oamenii de cuvânt" l-au chemat. Erau de față vreo 8-10 persoane. Unul 1-a întrebat:
-Ce-ai căutat la ședința de spiritism?
-Cunoșteam pe proprietarul casei și aveam treabă cu el.
-Dar de ce ai rămas acolo și ai chemat spiritul lui Codreanu?
-Erau mai mulți și proprietarul m'a reținut. Au început să cheme mai multe spirite și unul 1-a chemat pe Codreanu.
-Ai fost acolo la ședință de cuib. Uite și săculețul cu "pământel" găsit. Tot nu vrei să-ți deslegi gura, că noi te-am deslegat cu popă?
Omul nu văzuse în viața lui așa ceva.
-Bine doctore, te doctoricim noi! Hai în "laborator"!

Când l-au adus în celulă, era spre 4 dimineața. Omul plângea și nu mai putea merge. Tălpile i se umflaseră. Nu putea sta nici culcat. Era cu cămașa și chiloții plini de apă. Probabil turnaseră apă pe el, fiindcă mai târziu am aflat că suferea de inimă și probabil că'n timpul "experiențelor de laborator" a leșinat. Imediat i-am pus comprese cu apă rece și după vreo trei zile tălpile picioarelor au început să se dezumfle și a putut să calce. Fundul îi era negru ca ceaunul de mămăligă. Bănuind c'aș putea avea o influență nefastă asupra lui, m'au mutat în altă celulă, pentru ca celălalt să-1 poată descoase în liniște. Prin 1962 era și doctorul în Jilava cu o condamnare de patru ani. Referitor la pedeapsă, iată un fapt autentic ce s'a petrecut la Aiud: Un milițian a întrebat pe un deținut:

-Ce pedeapsă ai?
-Am 15 ani!
-Și ce-ai făcut?
-N'am făcut nimic, domn' plutonier!
-Lasă mă, nu mă învăța tu pe mine. Dacă nu făceai nimic, îți dădea cinci ani!
Deci doctorul nostru luase sub acest barem. În noua celulă am găsit un magistrat, Policrat, originar din Craiova, domiciliat pe str. Polonă, în București. Zicea că este acuzat de omisiune și aștepta procesul.

Tot la noi au mai adus un locotenent major de miliție de la Sibiu, originar din Vâlcea. Din ucenic de tăbăcărie, cu 4 clase primare, a fost făcut locotenent major. Era tipul parvenitului care nu știa ce a dat peste el și se întreba "cât oare va ține pleșca asta". Incepuse să-și strângă de toate. Iși cumpăraseră o motocicletă și se lăuda că făcea furori cu ea. Șef de sector de miliție în Sibiu, își făcea de cap, crezând că în fața lui nu trebuia să miște nici femeia, nici bărbatul. Până la urmă, i s'a tras de la bărbatul unei femei. Singurul lucru pe care-1 regreta era confiscarea motocicletei. Era dispus să recunoască orice pentru a căpăta bunăvoința anchetatorilor și a obține clemență la proces. Așa făcea el și cu hoții pe care îi ancheta: "Când prindeam pe unul care furase o bicicletă, îi puneam în spate toate furturile nerezolvate până atunci. Când prindeam un hoț de buzunare, trebuia să recunoască furturile ai căror făptași nu fuseseră descoperiți. La proces, era treaba lor! Noi aveam sarcina să raportăm cazurile lichidate. Când furturile se înmulțeau, din nou umblam să prindem un hoț și iarăși un timp ne vedeam de treburi liniștiți." Mergând pe această logică, ajunsese la concluzia că așa trebuia să se întâmple și aici: "Recunoaște tot până la proces, fiindcă nu rezolvi nimic și mănânci bătaie în neștire. Aștia au dispoziție să aresteze pe cutare și cutare pentru a îngrozi oamenii. Întâi ridică oamenii cunoscuți, cu relații, ca vestea să circule pe suprafață mai mare. Este momentul politic favorabil anchetatorilor!" Undeva avea dreptate, își cunoștea stăpânii și gândeam că învățase lecția de sus, că prea era chemat la 2-3 zile și ne îmbia cu țigări la întoarcere.

Printre cei arestați la acea dată în Uranus, am putut să aflu de prezența următorilor:
Brădescu Mircea, fabulist,...Dumitru Constantin, plutonier de jandarmi,...Egunova Tatiana,

cântăreață, despre care se spunea c'a fost omorâtă,...Ghionea Dumitru, contabil,...Guriță, dentist,...Munteanu Mircea,... Palaghiu Mircea, scriitor, despre care se spunea că a fost omorât,...Tomulescu, plutonier de jandarmi.

Acolo, în infern, erau posibile tot felul de metode. După vreo lună, când poate și-a terminat încercarea sau după ce le-a spus vrute și nevrute despre potlogăriile lui, ne-a anunțat într'o zi că pleacă la proces la Brașov și că speră să scape cu 2-3 ani, dar regreta haina militară.

Prin vară am mai fost chemat la anchetă și mi s'a arătat buletinul de identitate al unei doamne, pe care nu am recunoscut-o. Mi-am dat seama că se afla printre noi. Cine știe ce declarație depusese? Mai târziu am aflat că și profesoul Basarabeanu Valeriu fusese anchetat. Declarația i-a apărut la dosar, declarație care îmi era foarte favorabilă. Tot în acea vreme era purtată la anchetă soția mea, însărcinată. Ținută o zi întreagă fără mâncare, amenințată că nu va mai ieși de acolo dacă nu spune tot ce știe despre mine, i-au dat drumul de abea după ce i s'a făcut rău, strigându-i: "Te-a instruit bine banditul de bărbatu-tău!"

Surpriza cea mai mare am avut-o pe la jumătatea lunii Iulie, când am fost chemat pentru a mi se citi fragmente din declarațiile unor oameni de care nu auzisem până atunci. Ba mi le-au trecut pe sub privire ca să le văd numele, sub formula: "Declarația am dat-o nesilit de nimeni." În ele, fiindcă erau 4 la număr, se spunea că fusesem prin 1956 în orașul Băilești și împărțisem posturi de primari, notari și în poliție după schimbarea regimului. -O să vezi, mi-a zis anchetatorul Sporea Ion, că or să recunoască și în fața judecătorilor! -Doar dacă vor fi nebuni, numai atunci or să le recunoască! i-am ripostat.

Deoarece eu refuzam să mă învinovățesc, oamenii securității umblau prin țară și forțau lumea să dea declarații împotriva mea. Așa am aflat după eliberare, că mi-au ridicat fotografiile, de care s'au folosit ca să afle și să ancheteze neamurile mele și ale soției, în scopul de a storce declarații acuzatoare.

Prin luna Septembrie am fost dus într'o celulă, unde mai era cineva. M'au împins înăuntru. S'a

tras zăvorul. Ne-am recomandat. La început n'am dat importanță numelui de Petrașcu. Priveam cu milă omul, care nu se putea da jos din pat. Era paralizat. De vreo două luni venise de la Aiud. Mi-a spus că fusese lovit cu cisma în șira spinării de un milițian și de atunci nu mai putea mișca picioarele. Cum nici la W.C. nu putea să meargă, îl ajutam să se așeze pe oală și-i aduceam mâncarea de la vizetă. Avea regim special. Evitam să discut cu el. Intorcându-1 când pe o parte când pe alta, din vorbă'n vorbă mi-a spus că este arestat din 1948, deci de aproape 14 ani.

Gândul fugindu-mi cu ani în urmă, l-am întrebat într-o doară: Nu cumva sunteți secretarul

Mișcării Legionare?

-Ba da, eu sunt, a răspuns cam deprimat.

La 3-4 zile sau câte odată la o săptămână veneau dimineața, îl rădeau numai pe el și la circa o

oră, doi securiști îl puneau pe un scăunel și plecau. Se înapoia pe la 4-5 după amiaza. Odată s'a

întors noaptea târziu, după stingere. Mâncarea îl aștepta, dar nici nu voia s'o guste. Din discuții

nevinovate, ne-am găsit multe cunoștințe în închisori, mai ales la Aiud, unde aveam mulți prieteni

arestați începând cu anul 1947.

Intr'o dimineață, când au venit cu scăunelul să-1 ia, a început să strige:

-Lăsați-mă, nu mă mai chinuiți. Nu mai vreau să merg.

Am rămas puțin nedumerit, deoarece nu înțelegeam ce se petrece. A sosit ofițerul de serviciu.

Aceeași scenă și planșete. Pe la ora 9 s'a deschis ușa și în prag a apărut un civil bine îmbrăcat care i

s'a adresat:

-Așa ne-a fost vorba, domnule Petrașcu? De ce îți faci greutate? Eu te rog frumos să te așezi pe

scaun și să mergi.

-Nu mai merg, nu mai pot să suport, a izbucnit din nou. Lăsați-mă să mor așa! Îmi ajunge cât

v'ați bătut joc de mine!

Zbirii au plecat, iar în celulă s'a așternut liniștea. După aproape o oră, el a fost cel care a

început brusc:

"-Domnule Ionițoiu, după ce sunt în halul ăsta, mă mai chinuiesc și ei. Mă poartă pe la

proces, să recunosc persoane care acum 20 de ani au făcut parte din Mișcarea Legionară. Să spun

ce știu despre ei! Unii au fost prizonieri în Rusia și s'au înapoiat. Nici acum nu-i lasă în pace. Imi

cer ca cel puțin să confirm apartenența la Mișcarea Legionară. Mi-am făcut

socoteala că și cu asta,

și fără asta, tot îi condamnă, dar în acelaș timp mă compromit și pe mine, nu le ajunge în cel hal

m'au adus! Aș vrea să mor, domnule Ionițoiu, sunt sătul!"

În fața celor ce mi-a fost dat să aud, compătimeam și pe omul din fața mea, dar și acțiunea lor.

Omul a devenit din ce în ce mai deschis și bănuiesc că era sincer. Am abordat unele probleme, spunându-i că mă interesează, ca unul care am făcut politică și istorie. Iată problemele pe care le-am lămurit:

-Petrașcu a fost parașutat în țară cu însărcinarea din partea lui Horia Sima de a lua legătură cu

șefii partidelor politice, spre a obține sprijinul în cazul în care fruntașii legionari ar fi extrădați

din Germania. Bănuind că pot fi judecați sub acuzația de criminali de război, încercau astfel să

evite condamnările la moarte. Petrașcu împreună cu Nistor Chioreanu, deși condamnați în lipsă

pentru rebeliune, deși parașutați, se plimbau liber prin orașe, încercând să convingă foștii

camarazi că ar fi posibilă o colaborare cu comuniștii.

O cunoștință i-a spus lui Petrașcu: "Nu vezi că nu se mai poate? Cunoști potecile.

Pleacă cât mai e timp."

N'a ascultat. Nu e chiar așa, i-a spus Petrașcu. Era după arestarea lui

Maniu...dar după doi

ani, în Mai 1949 e arestat Petrașcu de la o nuntă. A vrut să fugă...era prea

târziu... Și mii de

oameni au fost târâți în închisori. Întrebându-l de ce s'a angajat în "guvernul fantomă" de la

Viena, el mi-a răspuns:

-A fost o mare greșeală. Totul era pierdut și altă soluție nu aveam, atunci când ne găseam în

mâna nemților. Au fost discuții și între noi și pro și contra, dar cum la noi exista o disciplină, ne-

am supus ei, cu toate consecințele pe care le întrevedeam. Au intrat numai cei care au dorit-o și,

de fapt, armata națională nici n'a existat. Erau oameni răsleți de care se foloseau nemții, ca să

cârpească frontul în agonia în care se găseau.

-Dar referitor la contactele pe care le-ați avut cu oamenii politici din acea vreme, ce părere

aveți?

-Unuia singur trebuia să-i căpătăm înțelegerea și să-i explicăm că ne iubim neamul și

pământul, că înțelegem schimbările survenite. Este vorba de Iuliu Maniu. Am rămas mâhnit când

nu a voit să stea de vorbă cu mine și din acel moment situația noastră a fost pecetluită ca mișcare

cu viitor. Singura preocupare ce îmi rămăsese era să salvez oamenii de la noi arestări.

-Parcă totuși știu că ați avut unele discuții cu P.N.Ț.

-Domnul Maniu n'a voit să discute cu mine. În urma insistențelor a venit Nicolae Penescu, prin apropierea locului unde ne găsim acum închiși, pentru a ne spune cuvântul domnului Maniu. Eram cu răposatul George Mănu. Ne-a comunicat că nu va purta discuții cu participanții din guvernul de la Viena și că legionarii care au întrevăzut o schimbare de concepție au venit în partid. Comănicu ne-o luase înainte cu trei ani. Atunci, nemaivând vreo speranță, ne-am întâlnit cu dușmanii neamului, care, trebuie s'o recunoaștem, erau tari, aveau pe Ruși în spate. Așa am fost nevoit să ajung la înțelegere cu Teohari Georgescu și Ana Pauker. Victor Vojen mi-a înlesnit discuțiile, după ce hotărâsem cu Vică Negulescu calea de urmat. Odată intrați în horă, n'am mai avut ce face. Le-am dat listele cu oamenii noștri și le-am predat pistoalele pe care le mai aveau unii. Concursul pe care l-am promis în campania electorală a fost formal, fiindcă toți am votat cu Iuliu Maniu. Nici nu se putea altfel în acel moment crucial. Am presimțit nenorocirea pentru noi, am vrut s'o prevenim și iată-ne astăzi cu toții aruncați în temnițe. Și eu și dumneata suntem la fel, crezând în învierea neamului.

-Nu suntem la fel, i-am ripostat. Dumneavoastră vă bucurați de regim alimentar special, iar eu stau toată ziua pe marginea patului, chinându-mă și mâncând spălătură de vase. Mă gândeam la comportarea anchetatorilor față de noi doi.

-De azi înainte mâncăm aceeași mâncare. Eu aștept până vine a dumitale și le amestecăm. Iar dumneata te culci pe pat ca și mine. Eu încerc să răspund.

-Aceasta este hotărârea pe care am luat-o, mi-a spus Petrașcu.

-Niciodată nu voi accepta să vă mănânc regimul, când dumneavoastră sunteți în închisoare de 14 ani fără întrerupere; eu am beneficiat din când în când și de "concediu".

După discuții și insistențe, după ce a amenințat că va renunța la regim pentru mâncarea de cazan, am ajuns la un compromis: Am acceptat ca atunci când sunt obosit să mă întind pe pat, iar el îmi va lua apărarea.

Intr'adevăr, cum m'am culcat pe pat, a și venit paznicul, amenințând. A adus ofițerul politic. La scandalul care s'a iscat a intervenit Petrașcu, spunându-le că noaptea îmi pierd timpul cu el, dându-l jos din pat, întorcându-l când pe o parte, când pe alta, neputându-mă odihni. Scandal a fost vreo trei zile, până s'au obișnuit toate schimbările, după care m'au lăsat în pace. Am purtat

discuții pe parcursul a aproape două luni, cât am stat cu el. Era interesant, căci era la curent cu unele fapte care mie îmi erau necunoscute sau neclare.

Nedumerirea că în 1940 el a venit din Germania cu "nașu" pentru a-1 răzbuna pe Căpitan și că din închisoare Horia Sima a ieșit depunând jurământ tocmai "călăului", mi-a fost justificată foarte simplu: "-în politică trebuie să știi să te adaptezi situațiilor". Mi-a închis gura. Eu, până atunci credeam că vârfurile trebuie să aibă și caracter, mai ales când urmăresc formarea unui nou "homo sapiens". Într'adevăr, multe am auzit de la Petrașcu. Alte declarații au devenit de notorietate publică, spuse fiind și de el și de alte "vârfuri politice" ce-au renunțat la luptă și-au denunțat prieteni și principii, fără nici un pic de remușcare.

După aproape două luni, l-am părăsit pe Petrașcu, fiind transferat în altă celulă, unde am găsit tot un condamnat pe viață. Era Tibi Teodorescu, adus și el de la Aiud, de câteva luni. l-am spus că am stat cu Petrașcu. Știa că se găsește aici. Bănuia prezența lui Biriș, Grozea, Crețu și Costca. Nu l-am întrebat, dar am tras concluzia că și-a dat seama din timpul anchetei. Am stat până aproape de Anul Nou, timp în care mi-a povestit despre perioada petrecută în Germania, în lagăr, atât la Rostock cât și la Buchenwald. Nu-1 avea la inimă pe Petrașcu, spunând că din cauza lui se găsea "ridicat". Tot refuzase să-1 vadă, până când, cedând insistențelor lui, s'a dus la o întâlnire la cimitirul Belu: de aici susținea că i se trage arestarea. Nu putea să-1 sufere nici pentru atitudinea din lagăr, când asculta orbește de Sima. Se plângea că datorită fugii acestuia în Italia, înlesnită de Enescu cu ajutorul relațiilor de care dispunea, situația celor din lagăr s'a înrăutățit și au fost mutați la Buchenwald. "Noi munceam, câștigam și cartele și bani și trebuia să dăm zeciuială. Și Petrașcu știa ce se pune la cale. De fapt Sima, lămurindu-se de Nemți, a încercat să ne arunce în brațele lui Mussolini. De aceea n'am mai vrut să-1 văd la Viena, în 1945, din cauza duplicității."

Acest om ajunsese după 14 ani de închisoare de te puteai uita prin el. Memoria îi era foarte bună. Cu un lux de amănunte a povestit peripețiile întoarcerii în țară. Bombardamentul de la Buchenwald, care a făcut victime printre cei de acolo, i-a deschis speranța salvării. Războiul era

pierdut.

În celulă a mai fost adus un fel de gazetar pe la "Universul", care se ocupa, cum singur o spunea, de "fel de fel de fleacuri și nimicuri", ca să-și câștige existența. La data arestării se îndeletnicea cu un fel de anticariat clandestin, ca să mai poată ciupi câte ceva.

Continuând povestirile, am rămas impresionat de sinceritatea lui Tibi. Lui, care povestea, după aproape 16 ani, nu-i venea să creadă că a fost posibil așa ceva. "După ce am fost eliberați din Buchenwald pe 24 August 1944, tot peregrinând prin Austria, muncind câte ceva să-mi câștig de-ale gurii, am ajuns în sfârșit la Viena, unde se găsea conducerea noastră. Acolo mi s'a spus să accept guvernul făcut la dispoziția Nemților și să mă înrolez în "armata națională". Toată lumea vedea sfârșitul apropiindu-se cu fiecare zi ce trecea și lui Sima îi ardea de guvern și armată națională. Am refuzat. Nici n'a vrut să se uite la mine și la acei care nu-l mai urmam. A trebuit să dorm pe stradă, deoarece haosul se instaurase și în țara valsului. Sima avea la dispoziție hoteluri în care dispunea de locuri, dar eu și ceilalți ca mine nu puteam dormi acolo."

Asta a fost una din reflecțiile sumbre ale lui Tibi Teodorescu. Văzându-se pe drumuri a plecat pe jos până la Veneția, luând în piept armata "marelui Reich" în debandadă. A avut o întreagă odisee pe care a povestit-o cu un deosebit talent. Zilele se scurgeau în celulă după ritualul prestabilit. Povestirile lui Teodorescu mă făceau să le simt mai puțin chinuitoare și mai scurte.

La începutul lui Decembrie am fost chemat și mi s'a pus în față un dosar de circa 400 pagini, ca să-l citesc și să-l semnez. L-am răsfoit, am văzut piesele înscenării pe care le conținea și l-am restituit.

-Semnează dosarul, mi-a zis Sporea.

-Așa ceva nu semnez!

A chemat un alt anchetator, au făcut un proces verbal că refuz să iscălesc și după aceea m'au trimis în celulă.

Rămânând singur în celulă, după Anul Nou, mi-au adus un tânăr de lângă Făget. Era un țaran, foarte desghetăt și cu mult bun simț. Se numea Isfănaru. Fusese "luat" din cauza fratelui

care, fiind student, fusese arestat în legătură cu unul care avea un debit de tutun pe lângă teatrul Magheru. Mi-am dat seama că vroiau să-1 lege de lotul foștilor prizonieri care treceau din când în când pe la Puiu Atanasiu. În jurul lui se "creaseră" o mulțime de alte loturi și aproape toți foștii prizonieri veniți din Rusia se găseau arestați.

Pe data de 27 Februarie 1962, după ce am fost ras, am luat drumul Tribunalului într-o dubă cu celule. În sală am intrat în ordine: Bourceanu Vasile, Ionițoiu Cicerone, Bercaru Vasile, Ceacu Constantin, Constantin Ion, Comănescu Constantin, toți recidiviști politici, plus un subofițer Neferu, pe care nu-l cunoșteam. După citirea actului de acuzare, ni s'a dat voie "cinci" minute să stăm de vorbă cu avocații, sub supravegherea securității. În procesul, care a durat până la două noaptea, am asistat la unele scene penibile, altele de comedie.

De exemplu, soția lui Comănescu, venită ca martoră a acuzării, a spus jenată că soțul i-a zis că va lupta împotriva comunismului și a rugat-o să păstreze secretul. Președintele a cerut inculpatului să precizeze dacă mai are ceva de adăugat. Și într'adevăr, soțul a subliniat că soția a ascuns unele lucruri: "Eu am pus-o în genunchi și în fața icoanei să jure că nu mă va denunța." Soția a confirmat dând din cap.

Mama lui Ceacu, adusă tot ca martoră a acuzării, a spus că o mamă nevinovată că băiatul ei a fost cuminte și a ascultat-o totdeauna, ba că a ajutat-o în casă ori de câte ori a fost nevoie. Soția în schimb a arătat că soțul a discutat împotriva regimului și în casă și cu prietenii.

Între acuzații, era discuția avută pe marginea morții lui Maniu. Unii susțineau că a murit la Galați, alții la Sighet. Primul martor al acuzării care mi-a fost adus a intrat speriat și buimac: Președintele a întrebat după ce l-a identificat:
-la spune Codreș, recunoști declarațiile date la securitate?
-Nu recunosc nici o declarație.
-De ce nu recunoști?
-Fiindcă m'au ținut de dimineața până seara și m'au amenințat că, dacă nu semnez, nu mai văd casa.
-Ține cont că minți și legea te pedepsește.
-Puteți să mă pedepsiți, dar nu pot spune în fața justiției decât lucruri adevărate.

-Îți atrag atenția că ai semnat niște declarații, iar acum minți, spunând că nu le recunoști.

Gândește-te bine, ca să nu regreti.

"Nu am la ce să mă gândesc. Am fost amenințat și forțat să iscălesc. Nu recunosc nici o declarație dată la securitate".

-Luați-1, s'a adresat președintele, și puneți-1 într'un colț, să-l trimitem în judecată pentru declarație

mincinoasă (După eliberare am aflat că martorul acuzării a fost chemat la securitate, suit într'o

mașină și plimbat tot timpul cu pătura în cap. În timpul acestei plimbări, care a durat 4-5 ore, era

sfătuit să recunoască declarația de la anchetă. Din când în când îi dădeau câte un pumn. Unul zicea

să oprească să-1 împuște, că și el e tot bandit. Altul se ruga să-i lase zilele, că e băiat înțeleghător. La

un moment dat i s'a spus să nu se uite nici în stânga nici în dreapta și să meargă repede. I-au luat

pătura de pe cap și l-au împins de la spate. S'a pomenit în fața sălii de judecată).

Al doilea martor al acuzării era identificat în persoana lui Netea Dumitru.

Președintele

tribunalului îl întreabă dacă recunoaște declarațiile de la anchetă.

-Nu recunosc, deoarece am fost amenințat să iscălesc și nici nu știu ce am iscălit.

-Cum nu știi ce ai iscălit, când fratele tău a declarat că te-ai întâlnit cu Ionițoiu la tine în

casă, că ați discutat despre situația politică și că el v'a împărțit posturi după schimbarea

regimului?

-Minte, frate-meu n'a călcat în bățătura mea de la moartea lui tata, de acum 7-8 ani. S'a

supărat pe mine că nu i-am dat boii de la jug! Păi, eu l-am îngrijit pe tata, că el e un derbedeu!

-Fii atent că dacă nu recunoști ce ai semnat, te trimit în judecată pentru declarație mincinoasă.

-Puteți să mă trimiteți unde doriți, eu spun acum adevărul. Fratele meu este un mincinos, n'am

discutat cu Ionițoiu și am fost forțat de securitate să semnez. -Luați-1 și puneți-1 de-o parte, să fie

trimis în judecată pentru declarație mincinoasă.

A intrat Netea Constantin, fratele lui Dumitru, care după identificare a început să recunoască

din capul locului și în întregime declarația de la securitate. A sărit, din colțul lui, Dumitru Netea și

a început să strige la fratele său:

-Ai vrut să-mi iei boii din bățătură, tu care n'ai dat cu anii pe la tata. Eu l-am îngrijit. Și tu te-

ai lăudat prin sat că nu te lași până nu mă duci la pușcărie.

A intervenit președintele să-i împace pe frați.

Avocatul a profitat de situație și a rugat pe președinte să-1 pună pe martor să arate inculpatul cu care a discutat.

Președintele a acceptat întrebarea și i-a spus lui Netea Constantin să arate pe acuzat.

Acesta, plin de el, s'a apropiat, s'a uitat puțin și a arătat pe Constantin Ion din boxă. Lucrurile începeau să se lămurească.

Al patrulea martor al acuzării, Târnoveanu Constantin, după ce nu a recunoscut declarațiile de

la anchetă, a fost amenințat ca și ceilalți cu trimiterea în judecată. Avocatul a cerut și acestuia să arate pe acuzat.

Martorul a spus că nu mă cunoaște și că deci nici nu știe pe cine să arate.

Ședința s'a terminat mult după miezul nopții. Atunci am aflat că am un copil, deoarece soția

îmi făcea semne legănând brațele.

Peste câteva zile am fost chemat să semnez recursul la sentința nr. 23/1963. prin care se

pronunța o condamnare de 8 ani. La 6 Martie am apărut în fața căpitanului Moldoveanu (evreu) și a

unui procuror militar, care m'au întrebat:

-De ce n'ai recunoscut discuțiile purtate la Băilești pentru că au încurcat-o cu toții. Nevasta ta

i-a învățat să mintă, ei au recunoscut și acum suferă cu toții. M'au făcut să înțeleg că soția este

învinuită de instigare.

-Eu am spus anchetatorului Sporea să nu umble cu înscenări, căci se va face de râs. M'a

înjurat și mi-a spus că o să văd eu la proces. Dar acolo a fost invers, a văzut el și am râs eu.

-Nu ai nimic de recunoscut din activitatea dușmănoasă pe care ai desfășurat-o împotriva regimului popular?

-Nu am constatat decât abuzuri și nu voi recunoaște niciodată ceea ce îmi imputați pe

nedrept. În schimb dumneavoastră vă spun acum, pentru că în timpul anchetei nu am putut să vă

aduc la cunoștință despre modul în care am fost înjurat și lovit pentru a recunoaște minciunile

scrise de căpitanul Sporea, că nu voi mai semna nimic de azi înainte.

-Ai să regreți această atitudine dușmănoasă. Luați-1.

Pe 16 Martie am ajuns la Jilava, unde am stat cu tot lotul la camera 8 de la Reduit. Acolo se

găseau circa 120 persoane. Aici am aflat noutăți din închisori, despre persoanele care au trecut pe

acolo și despre cei care au fost arestați. Ne-am dat seama că marea majoritate din foștii deținuți

eliberați după 1954 se găseau acum condamnați ca recidiviști. Alte categorii mari erau cele ale foștilor prizonieri veniți din Rusia și a foarte multor studenți ridicați în timpul și după revoluția din Ungaria.

Aici fiind împreună cu cei din lotul meu, am avut timp să lămurim că arestarea se datora conjuncturii politice legate de retragerea trupelor rusești și de noul asalt împotriva țărănimii pentru a o deposeda de pământ. Cei care rezistaseră timp de 10-12 ani la forțarea de a se înscrie în colective, erau acum în închisoare.

Faptul că prietenii mei se mai vedeau sporadic la un bună ziua sau la o bere, unde se pomenea de necazurile unora fără servicii, sau de mizeriile ce li se făceau celor ce reușiseră să găsească ceva de lucru, nu putea constitui un motiv de arestare. Foștii deținuți aveau pecetea lor și vendeta îi urmărea, sau continuă să-i urmărească până la mormânt. Peste trei ani aveam să aflăm că motivul principal al arestării lor era compromiterea tuturor opozanților, deoarece Gheorghiu Dej își luase "angajamentul", când a fost la New-York, că va elibera deținuții politici.

Și'n diabolismul lor, comuniștii nu au recurs la amnistierea celor arestați, ci la rearestarea celor eliberați și trecerea tuturor printr'o perioadă de reeducare, unde să iscălească declarații de desolidarizare de trecutul lor politic și de foștii lor prieteni de luptă, completate cu angajamente de viitor. În plus pe mulți au reușit să-i facă să țină discursuri, să scrie articole și să convingă pe cei ce refuzau mâna'ntinsă de comuniști, cum spunea Petrașcu: "La mâna'ntinsă să răspundem cu mâna întinsă". Dar această atmosferă o vom parcurge puțin mai departe.

Tot în această cameră 8 din Reduit, am reîntâlnit pe Victor Goanță, un invalid de război (fără o mână), prieten de peste 10 ani, care mai fusese condamnat în 1949, în același lot cu mine. Acum omul era amărît. Intrase în închisoare din cauza nevastii, care pentru a se răzbuna, îl denunțase că sustrăsese niște piei de tăbăcit de la CFR, unde lucra ca gestionar. Avea o condamnare de drept comun, de 8 ani, și totuși se găsea'n Jilava, între politici. Mi-a explicat că probabil fiind recidivist, conta prima pedeapsă care-i pusese amprenta de politic.

De fapt în închisoare nu trebuia să cauți explicația logică tocmai în actele securității, ale unui regim haotic, pus pe distrugere. Tot aici l-am pus la punct pe Lambru Ion, devenit Constantin Ion, pentru jocul murdar făcut în favoarea anchetatorilor și care mi s'a destăinuit: "Ce era să fac? Știam că ești dispărut și trebuia să capăt bunăvoința anchetatorilor, care mi-au promis ajutor dacă voi spune despre tine un fapt care, chiar dacă nu este adevărat, nu mai contează la atâtea altele, mai grave, pe care au zis că le ai." În această celulă am stat aproape în același anturaj până la sfârșitul lunii August 1962, cu fel de fel de oameni din toate colțurile țării, fiecare cu povestea lui, una mai nostimă decât a altuia. Aici se relatau scene și romane de către povestitori înăscuți, dar și de oameni simpli ce știau să presare proverbele bătrânești în viața lor de țară sau de uzină, reușind să sustragă pe unii din desnădejdea ce-i copleșea din cauza regimului diabolic pe care-1 suportau cu greutate .

TATONĂRILE BIROULUI POLITIC

Intr-o zi au fost scoase vreo 20 de persoane la un birou, unde un ofițer discuta cu fiecare în parte. Unii erau reținuți mai mult, alții mai puțin, dar fiecare venea cu țigări și vesel. A doua zi o altă serie și aceeași bucurie la întoarcere: țigări. Din aceste discuții au început supoziții, planuri. Doi dintre ei își schimbaseră peste noapte optica: Paul Dumitriu și Vasile Netea. Spiritul critic la adresa trecutului se ascuțise. Ba subliniau că în fond nu se făcuse nimic altceva decât căpățuirea unora. Evident au ca argument construcțiile de acum, care nu-și găsesc echivalent în trecut.

La câteva zile Paul Dimitriu a bătut în ușă și a cerut să fie scos la ofițerul politic. A făcut-o de 7-8 ori, însoțit de prietenul lui Vasile Netea. Incepuse cu voce tare să spună că ar mânca și rahat, numai să iasă afară, că el este trecut de tinerețe și vrea să-și trăiască viața. Spuneau față de toți că era un moment favorabil, când îți puteai recunoaște greșelile trecute și realizările regimului, în schimbul eliberării din închisoare.

Lumea a căzut pe gânduri la afirmațiile lor că "mănâncă și rahat pentru a ieși afară", nebănuind substratul acestei posibilități. Se duceau des la "domnul ofițer politic" și veneau veseli, dând amabili

țigări în stânga și în dreapta, până într-o zi când au fost luați cu bagajul, și plecați au fost.

Tot lumea se întreba: "Oare ce or fi discutat, cum vor fi pus problema, de au plecat? Au fost deștepți ai dracului și noi n'am putut să-i tragem de limbă să aflăm secretul!"

Peste un an aveam să descoperim misterul. Chiar mai mult. În orice caz, s'a observat o înlănțuire a comportamentului personalului de pază.

Între timp Victor Goanță a fost chemat de 4-5 ori la ofițerul politic și venea de acolo vesel și cu ți-gări. Povestea că e posibil să-i rejudece procesul și are șanse să scape. Desigur, toți ne bucuram, crezând în sinceritatea lui.

Din lotul nostru care venisem cu condamnări, nici unul nu a fost chemat la "domnii ofițeri politici". Lui Victor Goanță aveam să-i descifrăm bucuria când a apărut ca martor al acuzării în alt proces, care ni se pregătea fără să știm.

DIN NOU LA ANCHETĂ

La sfârșitul lunii August 1962, toți cei din lot am fost strigați și îmbarcați într-o dubă. Ne-am trezit din nou la securitatea de pe Uranus unde, după câteva zile, a început o nouă anchetă.

Nu știam ce se petrece. Eram anchetat despre activitatea de pe șantiere, pe unde am fost, ce muncitori am cunoscut, cât stăm într'un șantier, fel de fel de întrebări care nu și-ar fi avut rostul.

De-abia la jumătatea lui Octombrie mi-am dat seama că se clasase dosarul vechi și un nou proces era în curs.

Tot timpul stam de unul singur în celulă. La o săptămână mă chema un anchetator, căpitanul

Purcaru, și tot mă întreba ce-am discutat pe șantiere cu oamenii despre schimbarea regimului.

Zâmbeam, iar el mă înjura, spunându-mi că o să-mi dovedească el ce făceam și că nu sunt așa de nevinovat cum cred.

La începutul lui Noiembrie m'a chemat și mi-a dat să citesc învinuirile pentru care sunt arestat.

Am refuzat s'o fac. M'a înjurat și m'a trimis în celulă.

După trei săptămâni mi s'a dat să citesc dosarul de trimitere în judecată. Era un nou proces, în care se spunea că s'a admis recursul nostru.

Securitatea a eliberat pe Neferu, iar pe ceilalți, care toți eram recidiviști, ne-a supus unei noi

anchete, cu alți sbiri. Răsfoind dosarul, am constatat că nu mai era vorba de vechile acuzații ci de altele noi, bazate pe declarațiile familiei Goanță Victor și ale unui muncitor de pe șantierele unde lucrasem, anume Petre Lipatov.

Soții Goanță spuneau că am fost în nenumărate rânduri la ei, că mă văietam că n'am servici și criticam regimul și viața scumpă. Petre Lipatov, un bun meseriaș, cu care nu discutasem decât probleme tehnice, spunea că discutasem politică pe șantier, eu fiind cel care criticasem regimul. Și drept dovadă a dat o serie de șantier, pe care nu fusesem.

Bineînțeles, conform hotărârii pe care o luasem de mult, am refuzat să iscălesc de luare la cunoștință a dosarului. Anchetatorul a mai făcut un proces verbal cu un altul ca el și m'a trimis la subsol însoțit de paști și dumnezei.

A sosit și ziua de 11 Februarie 1963 (97 de ani de la abdicarea forțată a lui Cuza), zi în care am fost duși la tribunal în duba cu celule.

După ce a intrat completul de judecată, soția mea s'a ridicat și a cerut președintelui permisiunea să mă anunțe că am o fetiță cu numele Gabriela și să-i dea voie să mi-o arate. Atunci am văzut-o că avea ceva în brațe. Președintele pe un ton dur a poftit-o să iasă afară. Soția a ieșit și a dat fetița unei verișoare. După aceea a revenit și a asistat la zisele desbateri.

Procesul a durat până noaptea târziu, folosindu-se alte ineptii. Eu eram ca un simplu figurant în acest proces, neavând nici un fel de legătură cu ceilalți din boxă. Victor Goanță cu soția, au venit foarte jenați și au declarat că am discutat în casa lor împotriva guvernului. Am ripostat din boxă spunând că mint cu nerușinare. Președintele a strigat să stau jos că mă dă afară din sală, și i-am răspuns că e mai bine afară decât în atmosfera de minciuni de aici. Goanță și-a întors capul și a dat din umeri, parcă ar fi spus că nu avea ce face. Este drept că pentru această mărturie a fost eliberat cu patru ani mai devreme. În orice caz îl elibera și fără depoziție, deoarece era invalid, însă au voit să-1 scoată compromis. Peste trei ani soția lui, întâlnind-o pe a mea, a început să plângă pe stradă și să-i ceară iertare pentru răul pe care l-a făcut, dar nu avea altă soluție pentru a-și scoate bărbatul. Curioasă lumea în regimul comunist. Întâi l-a denunțat și a obținut condamnarea lui,

după aceea depune mărturie mincinoasă împotriva altuia pentru a-și scoate bărbatul. Pe el am refuzat să-l mai văd timp de 16 ani, cât am mai stat în țară.

Petre Lipatov, următorul martor, a intrat și de la prima întrebare a spus că nu recunoaște nimic din declarațiile date la securitate, deoarece a fost ținut o zi întreagă și amenințat că nu mai vede lumina zilei. A adăugat că "Nu mă lasă conștiința să duc la închisoare un om nevinovat și care s'a purtat ca un frate cu oamenii pe șantier". Amenințat de președinte că va fi condamnat pentru declarație mincinoasă, acest muncitor a răspuns demn: "Tocmai de aceea vă spun adevărul, pentru a nu fi condamnat pentru declarația mincinoasă pe care am fost obligat s'o semnez la securitate, în plus veți constata că acolo am trecut o serie de șantiere, dar în schimb nu am fost pe nici unul din ele cu Ionițoiu. În schimb, am fost pe altele". Aveam de-a face cu judecata cinstită a unui muncitor.

Avocatul meu a intervenit și a arătat adresa de la întreprindere în care se găseau șantierele unde am fost și datele respective. Ele nu corespundeau cu cele menționate la securitate. Și Lipatov a ieșit din sala de ședință, modest dar cu fruntea sus și inima împăcată că n'a mințit.

La sfârșit mi-a mai fost adus un martor în persoana lui Teodor Șușman din Ardeal, care mai fusese condamnat 4 ani după 1948 și pe care-l cunoscusem în închisoare. Era invalid de un picior. La proces a spus că m'a întâlnit în stația Colțea și eu am început să mă vaiet că o duc rău și să critic regimul. După eliberare nu stătusem niciodată de vorbă cu el. Am auzit că a mai fost martor al acuzării și în alte procese.

Timpul a lămurit și acest mister. Și Șușman și Goanță și alții, fiind invalizi de război, aveau o pensie suplimentară. Securitatea i-a avut cu ceva la mână și i-a șantajat cu ridicarea pensiei.

Reveniți la securitatea din Uranus, am mai rămas circa trei săptămâni. În această perioadă nimeni nu m'a întrebat nimic. Numai respectarea regimului celular, de a sta treaz 17 ore la marginea patului, te obosea, iar clipitul ochiului de la vizetă, destul de des și cu regularitate, devenea obsedant, ca vestita picătură chinezească. Era unul din mijloacele pașnice de tortură, care pe foarte mulți i-a îmbolnăvit de nervi. Și când te gândești că unii au stat ani de zile în această tensiune! Exemplul Râmnicului Sărat, care a durat circa 2200 de zile, ne poate da imaginea bestialității comuniste.

În sfârșit mărtișorul ne-a găsit tot în duba cu celule, în drum spre blestemata de Jilavă.

De data aceasta am fost duși pe secția I, în celula 14. Acolo am găsit o parte din lotul

intelectualilor arestați cu Constantin Noica. Printre ei se găseau Dinu Pilat și Alexandru Paleologu.

N'am simțit primăvara decât prin venirea lăstunilor, care și-au refăcut cuiburile din culoarele

umede ale Jilavei sau pe sub ferestrele celulelor. Și câte generații de lăstuni n'au crescut sub ochii unor

"angajați" să usuce cu răsuflarea lor umezeala octogenară, sau să-și verse plămânii, lăsând ștafeta altui

schimb! Așa s'au topit generații de luptători și crezuri politice închinat neamului românesc.

DEȚINUȚI POLITICI TRECUȚI PRIN JILAVA

Adameșteanu Gheorghe din Târgul Jiu,...Antonescu Ion, avocat din comuna Pârscov, jud.

Buzău,...Alexandreucu Nicolae, fost secretar al lui Mihai

Antonescu,...Alexandrescu Constantin,

profesor de filozofie din Râmnicul Vâlcea,...Alexandru Dumitru,...Andricu Mihai, compozitor,...Asnavorian, avocat din București,...Axman Carol, doctor în drept, omorât la Sibiu în

timpul anchetei,...Balica, licențiat Academia Comercială, funcționar la Ambasada engleză,...Barbu

Gheorghe, Bațaria Nicolae, (Moș Nae), scriitor,...Bădulescu Nicolae, colonel din Brașov,...Băncilă,

avocat, prefect liberal de Bihor,...Bănuș Max, ziarist din București,...Bancov Ștefan, negustor din

Craiova,...Bârcă Mihai, procuror, colaborator al comuniștilor (secretar general la Ministerul

justiției),...Bărbulescu, maior, arestat cu soția,...Balaban Gheorghe,

inginer,...Bele Nicolae, aviator,...

Bentoiu Aurelian, fost ministru după 6 Martie cu Tătărașcu,...Bentz Gheorghe, electrician din

București,...Berindeanu Mihai din jud. Cluj,...Blaga Cornel, din

diplomație,...Boantă Vladimir, avocat

din București,...Bogdan Nicolae., normator, din București,...Boilă Matei, student din Cluj,...Boilă

Puiu, student din Cluj,...Bolfosu,...Bondric,...Borcea, arestat cu soția lui Marta, în lotul

partizanilor,...Botez Călin, ofițer de marină, atașat militar la Lisabona, mort după eliberare,...Boroș,

căpitan,...Botez Sorin, elev la liceul Mihai Viteazu din București,...Botez Ion, profesor

universitar,...Boteanu, colonel de artilerie, comandant la Dadilov,...Bourceanu

Vasile, jurist și

economist din București,...Brâncoveanu Ștefan,...Brânzoi Constantin, fost
primar în comuna Dudești-
Cioplea,...Brâncuși Grigore, căpitan din comuna Peștișani, rănit în munți în
1951,...Brezeanu,
maior,...Brudariu, avocat din București, anchetat pentru Petru Groza,...Budescu
Ștefan, colaborator al
comuniștilor, cu funcții mari,...Bunea Ion,...Busuioc, student,... Busuiocanu
Mircea, doctor din
București,...Busuiocanu Gh., doctor,...Butza Alexandru, sublocotenent,...Cacina
Radu,...Calea, avocat
din București,...Cazacu,...Cazan Vladimir,...Cădariu din Banat,...Călinescu
Nicolae, elev din comuna
Plenița, jud. Dolj, arestat la 14 ani,...Cămărășescu Jean, fost
ministru,...Cătuneanu,
comandor,...Cârstea, doctor,...Casaponi Darius din București,...Cealâc, avocat din
Constanța,...Cecropide, funcționar la Banca Națională,...Cernovodeanu Dan,
cercetător,...Cesianu
Constantin-Dinu, avocat din București,...Chelăruș, asistent la filozofie,...Chica
Dumitru,
inginer,...Chircu,...Chifu,...Ciacu Constantin, student la filozofie din
București,...Ciobanu, aviator,...
Coman Ion, mecanic aviație,...Comănescu Constantin-Bebe, student din Băbeni
Vâlcea,...Comăneanu
Sutașu, profesor,...Corcescu Eugen din București,...Cornățeanu,... Costache
Constantin, inginer la
Institutul de proiectări electrice,...Costinescu Ion, Președintele Crucii Roșii din
România,...Cucu
Ion,...Cucu Nicolae, contabil la Banca Națională,...Cudalbu Ion, inginer, executat
în
1951,...Curcănescu, doctor,...Dabija, conferențiar la medicină,... .Daschievici,
ofițer de
poliție,...Davidescu Gheorghe, ofițer de la controlul străinilor,...Dimitrescu
Constantin-Ciuricu, din
comuna Măgura, arestat la vârsta de 70 ani,...Dimitriu Anton,...Dimitriu
Paul,...Dobrescu
Filip,...Dobridor Ilarion, matematician și filozof,... Dragomir Bebe,...Dragomir
Nicolae, general, fost
prizonier 11 ani,...Dragoș Titu, fost ministru,...Drăgulin Simian,... .Dumitrescu
Constantin, din jud.
Prahova,...Dumitrescu Dan,...Dumitrescu-Bolintin, avocat,...Dumitrescu Jenică,
maior din
București,...Dumitrescu Iosif-Pietrari Dumitrescu Ștefan, ofițer din
Pitești,...Dumitrescu
Vasile, subdirector la Uzinele Reșița,...Dumitrescu, general, șeful Serviciului
sanitar al armatei,...Du-
mitrescu, inginer, arestat împreună cu soția,...Dumitrescu Marin, muncitor din
București,...Dumitrescu
Marinică, arestat cu soția,...Dumitrescu Traian, doctor din București,...Durma
Mircea,... Duțescu
Mircea din București,... .Enache Ion, student,...Filip, un tânăr,...Flondor,
baron,...Frâncu Nicolae, mort

închis,...Fratosîteanu Gheorghe din Bucureşti, arestat cu soţia,...Ganea Ion-Argeş,
metrolog,...Găbudeanu Vasile, elev din Bucureşti,...Găzdaru Ion, avocat din
Buzău,...Georgescu Constantin,...Georgescu-Piteşti, avocat,...Gheorghe Gabriel, inginer,...Gheroghiu
Cleante,...Gherondache
Cristea,...Ghiaţă Petre, (o figură detestabilă care spunea: "pentru interesele mele
calc în picioare
mormântul mamei", şi s'a reeducat),...Ghionea Ion, farmacist,...Ghica
Radu,...Ghinea Marin, învăţător
din comuna Rast, jud. Dolj,...Ghinea, ziarist din Bucureşti,...Ghinea
S.,macedonean,...Ghiţă Ionel,
magistrat,...Gioroceanu, preşedintele muncitorilor P.N.Ț. din Bucureşti,...Gogonea
Axente, doctor din
comuna Zărncşti, jud. Braşov,...Goescu Alexandru, inginer din
Bucureşti,...Goţea, student din Alba
Iulia,...Greculescu Constantin, căpitan de artilerie de la Malul cu Flori-
Muscel,...Grigorescu Doru,
inginer silvic,...Grigore Vasile, poliţist,...Grigoriu Ion, avocat din Bârlad,...Grossu
Sergiu, teolog
basarabean din Bucureşti,...Grosu, colonel, ...Groza Gavril,...Gurgu, poliţist, şeful
circumscripţiei 21
din Bucureşti,...Guşe, poliţist,...Gută Aurelian,...Haiducu, ziarist,...Herlea
Alexandru, profesor
universitar la Braşov,...Hilard Richard,...Hulescu,...Horovitz,...Huser Paul,...Ianuli
Adrian, student la
Institutul de Artă,...Iarca Neaga, inginer,...Ignatius Fux, rabinul din Sighet,...Ilogu
Petre,
inginer,...Ionescu Alexandru, inginer, arestat în lotul cu Ambasada
engleză,...Ionescu Mircea,...
Ionescu Constantin-Savantu, socialist din Ploieşti, ...Ionescu Remont,...Ionescu
Nicolae, căpitan de
jandarmi,...Ionescu Tudor, director la C.F.R., arestat cu soţia,...Ionescu
State,...Ionescu Vicuşor, elev
din Bucureşti,...Ionescu, colonel din Craiova,...Iordan Petre,...Isbăşescu Mihai,
conferenţiar de
germană,...Ispir, preot răspopit,...Ispas, din comuna Cerat, jud. Dolj,...Ivasiuc
Alexandru,
student,...Jemna Vasile, doctor,...Jinga Vasile, profesor universitar din
Braşov,...Jurescu, ţăran din
Banat,...Knall Werner, preot,...Lapedatu, avocat din Constanţa,...Lăzărescu
Aurică, elev din
Bucureşti,...Lăzărescu Paul, cercetător din Bucureşti,...Lemnaru Ion, poliţist din
comuna Vultureşti-
Dobrogea,...Leon Ion, avocat din Bucureşti,...Linden, avocat...Liţeanu Gheorghe,
ofiţer superior de
artilerie (general),...Liţeanu, inginer din Ploieşti,...Livezeanu Radu,...avocat din
Râmnicul Vâl-
cea,...Lobei Radu,...Lolu Ion, profesor din Bucureşti,...Ludu Grigore, funcţionar
din Ploieşti,...Lupşa
Sever,...Mândrulescu Dumitru, doctor în drept, inspector general de
poliţie,...Manta Ion, avocat din

Buzău,... Maimuca Constantin, inspector general de poliție,... Manta Puiu, inginer hidrotehnist,...Mardare, colonel procuror Tribunalul Iași,...Manta, preot la Mănăstirea Cașin din București,...Maria Ion, muncitor din Valea Prahovei,...Marin Aurel, conferențiar universitar la medicină,...Marinache Ion, avocat din București,...Marinescu Nicolae, cofetar din București,...Mateescu Imperiu, arestat împreună cu Aristide Blank, pentru înaltă trădare,...Mastan Ion, din București,...Matak Radu din București,...Mazilu Gheorghe, inginer din București,... Maxim Dan,...Medrea Pompiliu, avocat din Alba Iulia,...Meitani Radu, profesor la Facultatea de drept,... Merlescu George, doctor,...Mihăilescu Petre,... Mihăilescu Gheorghe, funcționar la fabrica Trebici din București,...Milutin, un sârb,...Miulescu, student,... Moldovan Vasile, căpitan,...Moraru Ion, inginer,...Munteanu Puiu, student din București,...Muller Cornel, student din Banat,...Mureșanu Andrei, licențiat din Cluj,...Nacu Ionel, economist din București,...Naghi Gheorghe (Gioni),... Năstase, învățător arestat cu soția,...Nedelcu, contabil șef din București, arestat cu soția,...Negru, avocat din Târgul Jiu,...Neicu Const., contabil din Dobrogea,...Nicolau Cezar,...Niculescu Paul, elev din București,...Niculescu, colonel,...Nițulescu Ion,...Novacovici Dan, student din București,...Novacovici Doru, inginer, din București, arestat cu fratele,...Olteanu Florin, procuror maior, era invalid de război, pierduse un ochi, a trecut și prin Ocnele Mari, Făgăraș,...Opriș Constantin, student la Drept din Ploiești,...Ottulescu Vlad,... Pamfil, profesor de la Cluj,...Paleologu Alexandru, ziarist și scriitor,...Papadopol, profesor de filozofie din Tumu Severin,...Pascu Nicolae, avocat din București,... Pavel Dan, student din București,...Pater, arestat împreună cu soția,...Paximade, chestor la Prefectura poliției,... Pârnu Leontin, avocat din București,...Păsătoiu Iosif,... Pătrașcu, profesor de metrologie la Facultatea de Științe, Patru Virgil, avocat din București,...Păunescu Alexandru, colonel,...Păunescu Ilie, ziarist,...Păunescu Ulmu, Traian, profesor,...Pavelescu Constantin, colonel magistrat,...Pelinescu Jurist,...Penescu Nicolae, fost ministru,...Penescu Vladimir, avocat, jurist,...Penescu, colonel,...Petre Gheorghe, student la Institutul de artă,... Petrașcu Nicolae, profesor Școala Normală din Sibiu,... Petrescu Ilie, subofițer aviație la Buzău,...Petrescu Nicolae, ...Petrișor Marcel, critic literar,...Petrușca, avocat din București,...Petru, maior, ...Pilat Dinu, scriitor,... Pintilescu, comandor,...Podocea Aurel,...Poenaru Mircea Bordea, funcționar la Ministerul propagandei,...Popa Aurel,...Popescu

Aligo,...Popescu Artur, general,...Popescu Cornel, ofițer de poliție, Popescu Gheorghe, avocat, răpit din Berlin,...Popescu Horia, ofițer de poliție,... Popescu Oiță, aviator,...Popescu Valerian,...Preda Ion,... Pribalschi, inginer,...Purnichescu V., din comuna Bolintinul din Deal,...Prunescu Alexandru, ofițer de poliție, arestat cu încă doi frați, Pufan Iulian,...Pușcaș Gheorghe, ofițer de poliție,...Racotzi, maramureșan,...Radu Cristea, avocat din București,...Rasoviceanu Gheorghe, general,...Răileanu Gheorghe,...Răducanu Ion, fost mi-nistru,...Răducanu Mihai, fost prizonier în Rusia,...Rădulescu Cornel, ofițer de poliție,...Rădulescu-Livezi, avocat din Craiova,...Rădulescu Nicolae, doctor (fratele lui Savel Rădulescu),...Rădulescu Ștefan, ofițer de poliție,...Rânzescu Romeo, avocat din Bârlad,...Răileanu Gheorghe, inginer,...Rigani Drușcă, colonel,...Rizescu Alexandru-Sandi, doctor din București,...Runcaț, inginer la Malaxa, arestat împreună cu soția,...Sachelarie Vladimir, funcționar la C.F.R.,...Saizu, muncitor din București,...Sârbulescu, doctor,...Sasu Viorel, ofițer, originar din Basarabia,...Samoilă, inginer, salariat la Ambasada Statelor Unite din București,...Săndulescu, un tânăr arhitect din București,...Săveanu Nicolae, fruntaș liberal,...Săvulescu, student din București,...Schipor Alexandru, colonel,...Scutașu Iancu, profesor universitar comunist, făcuse o lucrare prin care dovedea că marxismul e o utopie,...Scutăreanu Vasile, profesor din comuna Mălin, jud. Suceava,...Serafim Ilie, student la medicină,...Serdaru Mircea, student,...Sibiceanu Nicolae, funcționar la B.N.R., Silvestru Radu, din București,... Simovici, fost prefect de Dorohoi,...Staicovici, profesor din București,...Stanciu Gheorghe, tipograf,...Stanică Gheorghe,...State Aurel, student,...Stați Ion, profesor de latină la Iași,...Stați Petre,...Sterian Constantin-Ticu, ofițer de poliție,...Stănescu Ion, doctor, conferențiar universitar la Institutul Mina Minovici, închis cu fiul lui tot doctor,...Stănescu Iustin,...Stoica Vasile, ambasador, mort în Septembrie 1958, în celula 35,... Stoiculescu D. Ion, colonel, domiciliat în strada General Angelescu 24, mort după aceea în Aiud,...Strat Ion,... Stratan, ofițer de poliție,...Strat George, profesor universitar, arestat a doua oară,...Sturza Mihai, student,... Streinu Valeriu din București,...Suchianu I. D., critic cinematografic și de artă,...Șerban Constantin, contabil la Comănești,...Șaraga Achile, avocat din București, arestat în timp ce soția era grav bolnavă și până dimineața a murit,...Ștefănescu Lazăr, din Nucet județul Dâmbovița, director în Ministerul

învățămintului, colaboraționist afară și turnător în închisoare,...Schuster Eduard,
 tehnician radio,
 reprezentantul firmei AEG,... Tabacovici,...Țărălungă Nicolae,
 doctor,...Teodorescu Barbu
 ...Teodorescu Mihai, inginer electronist din Caracal,... Teodorescu Tiberiu, fruntaș
 legionar,..Taflan,
 avocat,... Tomescu Constantin, profesor universitar la Teologia din Chișinău,
 arestat la 80 de
 ani,...Tomescu Mircea, colonel,...Tomescu Tănase, colonel la Vânătorii de
 Munte,...Tomescu
 Traian,...Tomescu din București, arestat cu soția Elena Iupceanu,...Totoroanță,
 contabil,... Tudor,
 inspector financiar,...Tulea Sorin, inginer,...Turcu Viorel, economist,...Triandaf,
 magistrat,...Țifrea Va-
 leriu,. ..Țopârdea Ștefan, procuror din București,...Țuța, diacon la
 Patriarhie,...Udriște Ion-Olt, inginer
 la Gaz și electricitate,...Ulescu Ștefan Ion, din cauza bătăii a făcut tumoare la
 cap,...Varlam Ion, student
 din București,...Vasile Gheorghe, contabil din Craiova,...Vasilescu Dragomir din
 lotul
 Vatican,...Vergu, doctor,...Vergulescu Constantin agronom,...Vilaia Mihai, ofițer
 din Băilești,... Voicu
 Sorin, elev din comuna Pucheni-Prahova,...Vulcănescu Ion,...Zarifopol Koki, critic
 literar,... Zelten
 Marcu,...Zurescu Ion, profesor, fost deputat.

FRICȚIUNI TOVĂRĂȘEȘTI

După eșecul cu deștelenirea din Rusia, deoarece tineretul trimis cu forța fugea
 din trenuri nevrând să
 lucreze, Hrusciiov a încercat o altă politică economică trimițând specialiști în țările
 satelite. În acest sens s'a
 făcut așa zisul plan Valev pe baza căruia au venit 600 de specialiști în România.
 Aceștia trebuiau
 plătiți și întreținuți de Români, dar în schimb lucrau pentru integrarea economiei
 românești în cea a Rusiei.

Micoian a venit la București să-1 convingă pe Gheorghiu-Dej să nu iasă din
 Pactul de la Varșovia și să
 accepte o mărire a numărului specialiștilor. Hrusciiov s'a deplasat și el în acelaș
 sens și a amenințat cu
 venirea trupelor. În fața acestei situații, Bodnăraș se zice că i-ar fi spus stăpânului
 de la Moscova că, în
 acest caz, vor intra și Americanii în Cuba.
 -"Cum știți aceasta?", a ripostat Hrusciiov. Atunci a rămas în continuare Micoian
 să-1 convingă că, dacă
 Românii se vor aranja cu Americanii, nu se rezolvă nimic deoarece comuniștii vor
 fi dați peste cap în
 frunte cu Dej și cu ceilalți.

Gheorghiu-Dej aflate acest amănunt de la Tito care, spunând Americanilor că România este amenințată de Rusia, aceștia l-au asigurat că nu este posibil, din cauza înțelegerii avută după afacerea din Cuba. Rușii promisese, în schimbul neintervenției americane în Cuba, că nu vor interveni cu armata în țările din Răsărit. Dar în 1968 vom vedea că Rușii nu vor mai ține cont de nimic și vor ocupa Cehoslovacia.

Cu acea ocazie României i s'au permis unele gesturi de independență și, în plus, Rusia a închis ochii la închiderea institutului Maxim Gorki, care era centrul difuzării "culturii" ruse în România. Tot atunci a încetat să mai fie obligatorie limba rusă în învățământ. Rămânea la egalitate și alegere cu franceza, engleza, germana.

PRIMĂVARA LUI 1963 SOSEȘTE CU O SCHIMBARE

Sfârșit de Martie în Jilava. Rândunelele își făcuseră apariția parcă mai devreme. Ne întrebam dacă nu cumva această primăvară timpurie va fi dătătoare de speranță. Deținutul tot optimist rămâne. Oricât ar fi de mare teroarea, el tot mai speră. Într-una din acele zile s'a deschis ușa celei 14 din secția I și am fost strigat împreună cu Willy. Ni s'a spus să ne luăm imediat bagajul și să ieșim.

Ne rupeau de grupul cu care trecusem prin înscenările a două procese în timp de doi ani. De mulți din ei ne despărțeam pentru totdeauna, pentru că, deși am supraviețuit cu toții, n'am mai avut curajul să ne vedem "afară". Perioada în care am intrat începând cu a doua zi, a doua reeducare în închisorile comuniste, i-a schimbat pe mulți, le-a distrus personalitatea. La plecarea din celulă ne-am strâns în fugă mâna și pe șoptite ni s'a spus: "ai grijă să nu uiți", bineînțeles vești la familii. Convingerea lor era că plecăm acasă. Bănuiau deoarece se mai casase o sentință bazată pe declarațiile false, smulse de securitate și dovedite ca atare în ședință. Judecați logice de condamnați politici. Dar numai de asta nu putea fi vorba într'un regim amoral, impus neamului de către oameni și forțe străine de interesele lui.

Cu bocceluța pe mână am pornit urmași de domn major. Ieșiți sub bolta mare, parcă ne-a venit și nouă să sperăm ceea ce crezuseră prietenii cu câteva minute înainte. Am făcut la stânga spre poarta mare, dar vocea sbirului din spate a răcnit: înainte!

Intrați pe culoarul celeilalte secții, am pășit într-o tăcere de mormânt. Treceam prin fața unor uși numerotate, ferecate cu zăvoare și lacăte de parcă acolo s'ar fi găsit TEZAURUL ROMÂNIEI. Și nu este exclus să fi fost și nestemate a căror strălucire se va vedea mâine, chiar din străfunduri. "Oprește!", s'a auzit porunca în fața numărului 12. Odată lacătul descuiat și zăvorul tras, ușa s'a deschis cu zgomot și am pășit într'un cavou unde ardea un bec. Aici era întuneric și în plină zi. Fereastra era oblonită pentru a nu se zări nici un petec de cer. O încăpere de 5 x 5 în care se aflau 24 de paturi așezate pe 3 nivele. Lângă zisa fereastră, pe o zisă masă se găseau niște ziare. Da, niște ziare, pentru care, cu câteva zile înainte, ai fi fost pedepsit. Și încă ce pedeapsă! Acum erau aruncate pe masă. Cum s'a tras zăvorul în urma noastră, Willy s'a îndreptat spre ele. Erau proaspete, de 3-4 zile. Cei din jur zâmbeau. Atunci am observat că nu eram singuri în "dormitorul-bibliotecă". După câteva minute ne-am obișnuit cu întunericul zilei și am făcut cunoștință cu locatarii. Dar surpriza a fost că la pomenirea numelor ne recunoșteau. Eram cu toții îmbătrâniți de închisoare. Cu cea mai mare parte lucrasem la "canalul morții"; acum se găseau "concentrați", cum ziceau unii în bătaie de joc. Printre ei câțiva aveau condamnări de muncă silnică pe viață. Oare câte vor fi îndurat bieții oameni?

Foarte mulți ne cunoșteam de când lumea. Numele circulau din închisoare în închisoare. Pe unde ajungeai, azeai aceleași întrebări: "De unde vii? De când ești arestat? Pe unde ai mai fost? (bineînțeles în infernul comunist), Pe cine ai mai întâlnit? după care puneai tu întrebări și te interesai de alții, fiindcă vorba se duce din om în om. Nu lipsea nici confruntarea ideilor în legătură cu situația de afară. De pe un pat se ridică o figură și, cu vocea blândă, se îndreptă spre mine: -Bine dragul meu, ne întâlnim tot în închisoare! Ne îmbrățișarăm și totuși nu ne venea să credem. -Domnule profesor, în 1954 ne-am eliberat împreună. Se vede că nu au fost mulțumiți că mai trăim. Era renumitul economist Victor Jinga, profesor universitar de economie politică la Academia Comercială de la Brașov. Împreună făcusem "canalul morții", împreună am dus greul în lagărul de exterminare Peninsula. Într'un colț zăcea lovit de un astm rebel profesorul universitar Alexandru Herlea, care fusese declarat inapt la "Canal", odată cu mine. Era într-o situație foarte gravă. De abea vorbea. Tusea nu-1

slăbea. De fapt, peste 3 zile l-au ridicat și transportat la infirmerie.

Aici am întâlnit pe aproape toți brașovenii, condamnați în lotul de pomină aranjat în 1958 de securitate.

Dintre brașoveni nu lipsea Iosif Scorțea din comuna Țânțari, nici doctorul Axinte Gogonea din Zărnești, care a făcut și el jocul securității.

Nici n'am apucat să schimb primele impresii cu brașovenii, că m'am auzit strigat de pe un pat,

de sus:

-După ce termini să vii încoace, că am multe să-ți povestesc. Sunt prietenul lui Niki și am venit

împreună de la Râmnicul Sărat.

Despre Bărbuș nu mai știam nimic din 1957, când țărâniștii au fost mutați de la Oradea Mare la

Aiud. Cum ajunsese la Râmnic, de abea acum am aflat. Cel care mi-a vorbit era o persoană pe care n'o

cunoșteam, dar despre care se dusesse vestea prin închisori. Se numea Lazăr Ștefănescu, un învățător din

Nucet-Dâmbovița. Aviator politic, a colindat mai multe partide și a ajuns cum era firesc la remorca

comuniștilor. Ca inspector general în învățământ, a crezut că poate s'o mai schimba situația și a făcut un fel

de partid social-creștin, de unul singur. Când se ducea în inspecție, punea câte un manifest în catalogul

diverșilor învățători. După ce a fost prins, a denunțat pe toți cei cărora le lăsase manifeste și astfel "tot

partidul" a ajuns în închisoare. Mai luase legătura și cu legația Italiei și

Nunciatura. Toți fuseseră condamnați.

Trecuse omul prin Aiud, Râmnicul Sărat și acum se găsea în Jilava. Povestea sincer fără

remușcări. Era unul dintre supraviețuitorii de la Râmnicul Sărat. Pe fata lui se citea frământarea.

Înainte de venirea mea fusese de 2 ori chemat la ofițerul politic. Pe la jumătatea lui Aprilie a fost luat cu

bagaje cu tot. N'am știut pentru care destinație.

Un alt bătrân, Petrescu-Marinaru, originar din comuna Pucheni, jud.Prahova, albit și puțin gârbovit

„vorbea de parcă voia să recupereze timpul cât stătuse singur în celulă. După 1946, pentru că se opusese

falsificării alegerilor, a fost pus sub urmărire. Circa 5 ani a stat ascuns ba la unul, ba la altul. Avea

foarte multe rude răspândite în țară, dar cum luda s'a prăsit, s'a găsit unul care să-1 dea pe mâna

securității. Acum, după ani de zile de urmărire, nefiind condamnat în lipsă, omul, ca să fie sincer, la

anchetă a spus pe unde a trecut și a dormit. Și tot vorbind moșul, s'a legat unul de altul și așa s'a

ajuns la peste o sută de Români care au intrat în închisoare. Bătrânului i s'a dat pedeapsa pe viață.

Celorlalți, după cum erau socotiți de periculoși în sat. Petrescu-Marinaru, după sosirea de la Râmnicul Sărat, a fost chemat de politici, iar într'o zi a plecat cu bagajul.

De la infirmerie primeam vești că profesorului Herlea îi era tot mai rău. Cum în celulă cu noi se găseau doi care nenorociseră atâta lume nevinovată, am început să îi batem la cap pentru a-i determina să revină asupra declarațiilor mincinoase, sperând că poate i se va da drumul să meargă afară, unde putea să se trateze mai bine. Inscenarea procesului am relatat-o în perioada în care acesta se desfășura.

Doctorul Gogonea era frământat din ce în ce mai mult din cauza veștilor pe care le primeam. Într'o zi și-a luat inima în dinți și a bătut la ușă. La întoarcere părea liniștit: "Am spus așa cum s'au petrecut lucrurile!"

Discuțiile s'au mai purtat și cu un altul, dar n'au dus la nici un rezultat.

-Eu nu pot să spun că am mințit. Am copii cărora le nenorocesc viitorul și o să sufere din cauza mea.

Riposta i s'a dat prompt:

"-Bine, dar Herlea nu are copii? Cum a fost posibil?"

De atunci a fost izolat. Nimeni din celulă nu a mai discutat cu el. Adevărul nu s'a putut obține de la acest om al satului.

Prin Mai 1963, primii care au plecat din celulă au fost doctorul Gogonea și Piso, urmați de profesorul Jinga.

În schimb un alt om al satului se impunea prin comportare și caracter. Era învățătorul Marin Ghinea din comuna Rast, jud. Dolj. Fiu de țăran, învățase la oraș și se întorsese tot în sat, păstrându-și vorba și înțelepciunea populară. Vedeai în el pe dascălul satelor, liniștit și hotărât. Era condamnat ca unul ce era socotit adversar al colectivizării. Tot ca el, demn, a trecut prin Jilava și țăranul Iosif Scorțea din jud. Brașov.

Ajunsesem să citim ziarul aproape zilnic. Unele, care nu le conveneau, probabil referitoare la probleme internaționale, nu le primeam. Imi reamintesc că în acea perioadă se scria mult despre discuțiile în legătură cu încetarea experiențelor nucleare, și chiar de semnarea unui acord în acest sens.

7 August 1963. Dimineață obișnuită, cu discuții de tot felul. Pe la ora 10 plutonierul

aduce ziarul. Mi-am aruncat ochii și am văzut un titlu cu litere mari: "Hiroșima". Ziar vechi, dar totuși nou pentru noi. Pe la orele 11 a sosit pâinea. Cele 250 grame s'au împărțit după sistemul rotației, adică cântărirea cu ochii. Alții mai flămânzi nu renunțaseră la balanța improvizată dintr'un băț și două ațe. N'am apucat să termin de mâncat bucata de pâine că zăvorul a fost tras cu putere și vocea majorului a tunat: "Bourceanu și Ionițoiu, repede cu tot bagajul." Acest "repede" era spus de parcă ar fi venit sfârșitul lumii, iar pe noi, ar fi vrut să ne salveze de prăpăd. De peste trei luni nu mai plecase nimeni din celulă. În graba mare toți șopteau: "Să nu uiți să comunici și de mine, și de mine... Gata, vi s'a casat sentința", auzai pe altul..."plecați acasă". Câteva strângeri de mână și "pe curând și noi" au fost ultimele cuvinte din partea celor "15" cu care ne obișnuisem, de parcă eram de o viață.

Cu pătura în brațe ne îndreptam spre ieșire, dar domnul plutonier ne-a indicat direcția spre stânga, spre locul cunoscut de noi ca fiind infirmeria .

REEDUCAREA JILAVA - 1963

O altă lume...un colț de paradis în închisoare. Aceasta a fost constatarea după ce poarta s'a deschis în fața noastră. Pentru un moment am rămas înmărmurit, într'o curte destul de mare se plimbau 17-18 deținuți: discutau, râdeau, unii erau desbrăcați de cămașă. "Veselă pușcărie", mi-am zis în gând. Nu mai văzusem așa destindere din 1947. Acestea se petreceau sub ochii brutei de plutonier, Bărbuica, unul care bătuse cu câteva luni înainte.

Din grupul plimbăreților s'a întreptat spre mine Ion Marinache. "Bine ai venit, dragul meu! Am cerut domnului colonel să te aducă aici, să stăm de vorbă mai pe îndelete." În acest timp observam la câțiva pași pe Nicolae Penescu, care ducea ușor mâna la gură, făcându-se că tușește. De fapt toți se opriseră să vadă cine era "marfa nouă".
-Dar nu vă cunosc. Cine ești dumneata?
-Eu sunt Marinache. Cum Cici, nu-ți mai aduci aminte de mine?
Am dat din umeri ca un răspuns. Alții s'au apropiat. Lazăr Ștefănescu, de care ne despărțisem în Aprilie, ne-a spus de la început că "este mult mai bine ca pe secție, incomparabil, să știi că ai posibilitatea să-ți vezi și familia."

După primele 5 minute am rămas pe gânduri. Incremenisem cu pătura în brațe. Incet, încet, am fost înconjurați și de ceilalți. Dan Cernovodeanu, plin de vervă, căruia îi mergea gura ca melița, s'a apropiat și mi-a prezentat pe criticul literar, Negoîtescu Ion,

În zece minute am reușit să-i cunosc pe toți ceilalți:

- Găzdaru Ion, național țărănist de la Buzău.
- Manta Ion, avocat, secretarul organizației PNȚ de la Buzău.
- Săveanu Nicoale, deputat liberal, fiul lui Nicușor Săveanu.
- Tomescu Constantin, fost ministru, profesor universitar de teologie de la Chișinău.
- Livezeanu Radu, fruntaș PNȚ de la Râmnicul Vâlcea, ajuns în pragul orbirii.
- Dragomir Nicolae, general, fost ministru, șef de stat major al generalului Gh.Avramescu. Ridicat de ruși din Munții Tatra, a cunoscut celebrele închisori sovietice, precum și deportarea la Cercul polar. Un om deosebit ce se impunea de la prima vedere.
- Vasile Gheorghe, un contabil din Craiova.
- Boșca Mălin, înbătrânit în închisoare, condamnat pe viață în procesul "Sumanele negre", a îndurat din plin greul închisorilor.
- Penescu Nicolae, de care mă despărțisem cu un an și ceva înainte din "Reduit", mi-a atras atenția să fiu rezervat în discuții deoarece aici este cu totul altceva decât închisoarea. Mi-a spus că o să mai discutăm.

Între timp am fost poftiți la masă, deoarece sosiseră hârdaiele cu mâncare. După intrarea în hrube, am fost despărțiți. Aveam locuri asigurate într-o cameră cu Lazăr Ștefănescu și Radu Livezeanu.

Foarte politicos, Lazăr Ștefănescu ne-a explicat unde suntem.

"-Aici este o atmosferă de prietenie. Sunt după cum vedeți mulți fruntași politici. Au mai trecut

înaintea mea: Petre Ghiață, Șteanță Dumitru, Dumitrescu Colțești, Petrescu-Marinaru, Popa Piso,

Vladimir Străinu. Toți au plecat acasă. Și mulți alții. Aici e poarta spre ieșire.

Condițiile sunt foarte

bune. Nu se mai moare de foame. Pe săturate. Țigări, îngrijire medicală, haine curate. Lingerie se

schimbă săptămânal. De citit, "cât putem și ce vrem" și atunci ne-a arătat pe o masă un teanc de cărți,

ziare și câteva reviste. "Plimbare și dimineața și după amiaza. În perioada când lucrează domnii ofițeri,

stăm în celulă. Toată ziua avem obloanele deschise și fereastra la fel."

-Da ce lucrează domnii ofițeri?

-Discută cu deținuții. Ne cheamă și pe noi și pe cei din alte secții și se interesează de situația noastră, de condamnări și de familie.

După ce am mâncat și ne-am odihnit pe pat, toate cele trei celule au fost scoase la plimbare. Așa am

putut discuta mai pe îndelete cu Penescu. Cu această ocazie am aflat că cei de aici trebuiau să-și facă procesul de conștiință, să-și ia angajamente și să ajute administrația în acest proces de convingere al celor care nu-și dădeau încă seama de realități. Discuția a fost întreruptă de plutonier, care a luat pe noii veniți și ne-a dus la magazie. Am primit echipament nou, bocanci noi și o pătură în plus, tot nouă.

La înapoiere i-am găsit pe unii plimbându-se, iar pe alții muncind: așezați pe jos, smulgeau firele de iarbă dintre pietrele de pe trotuar. Când cineva obosea plimbându-se, se așeza și pigulea. Intre cei cu un debit verbal obositor era Dan Cernovodeanu. Când unul care voia să se odihnească se așeza pe jos, Cernovodeanu se lipea de alții. Era eminența cenușie, spunea vrute și nevrute, tot timpul, numai să nu tacă. Își găsisese și o "feblețe" de care se despărțea cu greu, criticul fără morală, Ion Negoitescu. Acesta se reeducase până'n măduva oaselor.

În timpul plimbării, plutonierul făcea semn la câte unul, care intra în baraca din acea curte. Unii stăteau mai mult, alții mai puțin; fiecare cum ieșea era vesel și împărțea țigări la ceilalți. Când a venit hărdăul cu mâncare, am fost poftiți înăuntru și după numărul de seară s'a început programul "de voie". Cărți aveam, ziare aveam. Altă viață! Nu aveai voie să speli. Rufele murdare erau luate și după o săptămână le primeai curate. Dacă se rupea un nasture la haină sau pantalon, imediat te ducea domnul plutonier la magazie să-ți schimbe hainele cu altele noi.

La baie..Dar parcă mai era ca pe secție? "Iute mă, hai repede", cu apa când caldă, când rece, înghesuiți câte doi, câte trei sub un duș și de multe ori plecai cu săpunul pe tine... Acum...unul singur sub duș, te spălai pe îndelete. Acelaș major pe care îl avuseseseși pe secție, nu cu mult timp înainte, te întreba: "De care apă mai vrei,...rece...caldă? " Și, la sfârșit: "A fost bună, băieți?" "-Foarte bună domn' major", se grăbeau care mai de care să răspundă. Ajunși în celulă, primeai foarfeci ascuțite ca să-ți aranjezi unghiile. Pentru ras puteai să ceri ustensilele oricând doreai. Și într'adevăr puteai să te razi cu ele.

Aveai condiții create ca să poți să te odihnești, să citești, să gândești la "documentația"care ți se punea la dispoziție, pentru lămurire și să poți expune celor din jur realizările extraordinare, la nevoie să bați în ușă ca să mergi la "domnii politici" pentru lămuriri suplimentare. Puteai să ceri unele cărți pentru

documentație și ți se aduceau.

Prin vraful de cărți, care nici la kilogram n'ar fi fost cumpărate, găseai: "Cordovanii" lui Lăncrăjan; "Meridiane sovietice" și "Șantierul de la Cumpăna", de Geo Bogza; "Vara Oltenilor" a lui D.R.Popescu; "Versuri" de Demonstene Botez, Arghezi, Jebeleanu; Ben Corlaci era prezent cu "Manifestul liric", "Timpii de aur" și "Cazul doctorului Udrea"; Camil Petrescu cu "Un om între

oameni"; Nicolae Bălcescu cu "Istoria românilor sub Mihai Viteazu"; "Am fost în China" de George Călinescu; "Groapa" lui Eugen Barbu; și alte nume de care...nu se "existase" în timpul burgheziei, cum zicea bietul Vasile Gheorghe, care citea și se entuziasma cu voce tare, ca să fie auzit de toți, doar-doar vreunul o povesti "domnilor politici".

Și cum să nu mulțumești pentru aceste condiții? Erai liber să tragi concluzii asupra autorului:

- Oare a scos el în evidență deosebirile dintre viața muncitorului de acum și cea din timpul lui Malaxa?
- Giganții industriali au fost bine conturați în peisajul în care sunt plasați?
- Cum s'a acomodat Leana tractorista-exploatată la sânge până ierija noul sistem de viață liberă, sub îndrumarea "luminoasă" a partidului comunist?
- Ce transformări s'au produs în țăranul român descris de "fiii poporului"
- Lăncrăjan și Marin Preda -, după viața chinuită sub boieri?

Câte și mai câte puteai să scoți în evidență, mai ales când în mijlocul nostru se găseau unii de talia criticului reeducat Ion Negoițescu. Nu 1-a forfecat el pe Corlaci c'ar fi putut reda mai bine...? C' ar fi putut accentua asupra...?

Documentele referitoare la Congresul XX al Partidului Comunist din U.R.S.S. au fost devorate de noi, care nu cunoșteam toate dedesubturile. Erau evidențiate unele date precise:

- o mare cantitate de acte din arhivele NKVD-ului și alte documente au stabilit numeroase cazuri de fabricare a proceselor;
- 98 de membri ai comitetului central (adică 70%) au fost arestați și împușcați, fiind considerați dușmani ai poporului, spioni și sabotori;
- directiva dată la data de 1 Dec. 1934, ca să se urgenteze judecarea celor acuzați de acte contrarevoluționare și teroriste și executarea lor imediat după pronunțarea sentinței;
- represiunea în masă s'a dezvoltat extraordinar de repede începând din 1936, deoarece Stalin constata că "NKVD-ul întârziase cu 4 ani în aplicarea ei și trebuia să se recupereze timpul pierdut;
- recunoașterea vinovăției multora dintre cei arestați și acuzați de activitate dușmănoasă fusese

obținută cu ajutorul torturilor crude și inumane;
-falsificarea proceselor era practică pe o scară mare și câteva sute de mii de oameni cinstiți și nevinovați au murit ca urmare a acestor trucaje monstruoase.

Acestea și încă multe alte fapte revelatoare au fost discutate între noi, iar unii am subliniat asemănarea celor petrecute acolo cu situația în care noi ne găseam.
Ion Negoitescu s'a dus la ofițerul politic și a spus că, în loc să vedem justetea liniei autocritice, am început să criticăm regimul comunist român pe baza crimelor săvârșite în Rusia. Poate a mai fost sesizat și de alții. Cert este că "dl. colonel" a tras concluzia că unii n'am înțeles rostul acestei acțiuni, n'am fost pătrunși de intențiile "mărinimoase ale partidului", care urmărea să ne redea societății edificată asupra greșelilor trecutului. Ca urmare, cartea a fost retrasă. Vina era numai a noastră, căci nu reușisem să "ne convingem unul pe altul."
"Aici toți sunteți solidari și veți răspunde cu toții, dacă nu puteți să-i convingeți și pe ceilalți despre realitate", spunea "dl. colonel". Cuvântul colonelului devenise literă de "evanghelie".

Problema era cum să-i determine pe ceilalți. Și gândirea marxistă a găsit soluția și la acest capitol.
Se lucra științific, sub îndrumarea ofițerilor politici, care asudau pentru a ne reda "lămuriri" societății multilateral dezvoltate. În mare, liniile de urmat erau:
-Fiecare, în urma unui aprofundat proces de conștiință, trebuia să recunoască greșelile partidului din care a făcut parte, sau ale burgheziei, dacă erai fără de partid.
-După recunoașterea greșelilor trecea la aprofundarea lor. Pentru aceasta aveai materialul din ziarele puse la dispoziție. Dacă aveai nevoie de lămuriri suplimentare, "domnii ofițeri politici" ți le serveau pe "tavă".
Erau șablon, scoase din presa comunistă, după ce libertatea presei a fost desființată.
-Odată punctele mari fiind rezolvate, se trecea la amănunte. Oamenii care au contribuit la săvârșirea acestor greșeli trebuiau puși la stâlpul infamiei. Și morții erau de vină. Mai ales ei. Inviați, trebuiau să răspundă în fața lui Marinache, Negoitescu, Vasile Gheorghe, Lazăr Ștefănescu. Găzdaru și mulți alții cu care o să facem cunoștință. Asupra morților puteai să arunci tone de hârtie. Nu trebuiau scutiți nici cei vii. Fără menajamente. Aici merită subliniată precizarea "d. lui colonel politic":
"Trebuie să spui totul, despre toți, chiar despre prietenii intimi, rude, cunoștințe, cu promisiunea solemnă din partea noastră, că nimeni, absolut nimeni nu va avea de suferit și că nu se va desvălui nimic, totul rămâne aici pe vecie." își luase rolul de duhovnic.

Și atunci, cu aceste garanții, cum să nu "spui" măi nene? "Poți să spui și laptele ce l-ai supt, că brânză nu se mai face și nici nu se impute", zicea un mucalit dintre noi.

-După ce te încadrai în aceste probleme de ansamblu, urma să te analizezi și să iei poziție față de "tine", care ai fost orb până atunci. Persoana ta trebuia desbrăcată, biciuită, fără "țurcăisme", și numai după aceea puteai s'o îmbraci în haine noi, pentru ca "domnul colonel" să-ți poată întinde mâna în numele clasei muncitoare. Desbrăcarea și biciuirea durau după cum te descurcai în labirintul în care singur intrai. Când începeai, nu trebuia să ascunzi nimic. Trecutul trebuia călcat în picioare, fără milă sau rușine. Orișice greșeală era permisă omului, dar în schimb aveai datoria să o recunoști fără teamă.

-După ce te analizai critic și autocritic, venea rândul angajamentelor. Din acel moment deveneai un altul și dovada concretă trebuia dată în celulă față de prietenii care nu-și deschiseseră ochii. Recompensa va fi "poate" eliberarea imediată, indiferent de pedeapsă, chiar mâine, dar după ce "domnul colonel" va analiza cât ai fost de sincer. Au fost cazuri când unii au plecat imediat.

Atunci începeau discuțiile: "Ce-or fi spus Petre Ghiață, Dumitrescu Colțești, Ion Marinache și alții?"

Atunci cereau să fie scoși să mai scrie, că au uitat unele lucruri, din cauza memoriei care te lasă.

"Înțeleghător", "domnul colonel" le da voie să completeze.

Se petreceau scene penibile. Vedeai oameni cu părul alb, bătând cu pumnul în ușă, cerând "domnului plutonier" să roage pe "domnul colonel" să-i cheme, că și-au mai adus aminte ceva....

În același timp "noii oameni" deveneau combativi. Luptau să convingă și pe cei ce se lăsau greu, să bată la ușă și să ceară să fie primiți de "domnii ofițeri politici", pentru a li se da posibilitatea să dovedească sinceritatea față de regim.

Nu puține au fost cazurile când "domnii ofițeri politici" veneau la fereastră, împărțeau țigări (ca la dresaj, să știi că de el depinde dacă mâine mai obții țigări, să te obișnuiești cu asta ca să-ți recunoști stăpânul când vei fi afară), și începeau să beștelească pe câte unul că n'a fost sincer, că a încercat să-i tragă pe sfoară.

Toate aceste etape de transformare le-am descifrat în câteva zile cu ajutorul lui Penescu și din cele culese de la Boșca și generalul Dragomir. Materialele "documentare ne-au deschis orizontul" că această luptă

de" purificare" se petrecea și în alte închisori. Unii, pentru a-și dovedi sinceritatea, scriau articole în închisoare și le publicau în presa din țară și în aceea care pleca peste hotare. Dar să-i lăsăm pe cei în cauză să vorbească prin scris.

Alexandru Dumitrescu Colțești, în: "Confesiunea unui vechi național țăranist în fața conștiinței"

arăta: "Singurul eveniment important din timpul primariatului meu a fost pavoizarea festivă a orașului pentru – sărbătoarea - urcării pe tron a lui Carol al II-lea....Nici după încheierea acestei guvernări deszastruoase n'am tras consecințele și n'am părăsit PNȚ, cum ar fi trebuit s'o fac...începusem să-mi dau seama de falsitatea poziției mele...M'am alăturat grupării țăranist-radicală inițiată de Grigore Iunian, plecat și el din PNȚ, adânc nemulțumit de trădarea programatică și cezarismul lui Iuliu Maniu...În anul 1942 m'am reîntors în Partidul Național Țărănesc. Reveneam la matcă dintr'o apreciere superficială a marilor transformări produse pretutindeni de-al doilea război mondial...."

După ce lovește în liberali, în legionari, după ce îi face trădători ai intereselor națiunii, trage învățămintele pentru a primi mâna întinsă de "colonelul politic" al regimului comunist: "Astăzi îmi dau seama că am făcut atunci o gravă eroare, în care am persistat până când evenimentele și realitățile de mai târziu mi-au deschis ochii...Guvernul instalat la cârma țării (nu spune de cine a fost impus) în martie 1944 a procedat la definitivarea împrăștiării țăranilor (și nu amintește că la data acestor declarații, țăranii erau muritori de foame pe pământul lor, după ce fuseseră torturați și purtați prin închisori)...

"Cărdășia țăranisto-liberală a încercat prin tot felul de intrigi și manevre să oprească în loc roata istoriei: greva regală împotriva guvernului, demonstrații de stradă alături de rămășițele legionare împotriva muncitorilor, încercări de a răsturna prin violență guvernul Groza cu sprijinul serviciilor secrete americane, etc. (dar nu pomenește că violența și crima împotriva populației a fost folosită de comuniști, fapte dovedite cu documente). În alegerile din noiembrie 1946, alegătorii vâlceni, - care în 1937 îmi acordaseră încrederea lor, alegându-mă deputat pe lista țăranist-radicală, m'au respins de această dată. (Nu amintește că s'au produs cele mai grosolane falsuri care s'au înregistrat vreodată în vreo țară din lume). În ciuda acestui avertisment, am continuat să rămân anchilozat pe pozițiile vechi, până când adevărul a izbutit să pătrundă și în conștiința mea. Țara românească a realizat sub regimul de democrație

populară progrese de neînchipuit altădată, în toate sectoarele de activitate.
Procesul acesta de prefacere
se schițase de mult, dar eu nu voiam să-1 văd. Rob al unor concepții vechi și
speranțe utopice, persistam
într-o poziție de ostilitate față de schimbările adânci ce se petreceau sub ochii
mei. Era a doua mare
greșeală din viața mea publică... „Astăzi îmi dau seama de falsitatea poziției mele
politice din trecut.
Revoluția socialistă, în România s'a desfășurat impetuos și a triumfat definitiv. A
tăgădui, ar însemna o
curată absurditate...”

Acesta era stadiul de înjosire la care trebuiau să ajungă toți cei care acceptaseră
să poarte dialog cu
regimul de exterminare comunist. Numai așa înjosiți puteau fi redați societății zise
"libere".
Printre alte "documente" aduse la începutul venirii mele în reeducare a fost și cel
al unui fost ministru
aflat în Aiud. Atunci mi-am dat seama de intenția regimului de dictatură
comunistă: să nu lase pe nimeni să
iasă din închisoare neîngenunchiat, pentru a nu mai putea vreodată să ridice
fruntea sus. Citeam și mă
cutremuram de halul în care putuse fi adus un om după circa 15 ani de
închisoare:

"Educația pe care am primit-o, cât și mediul putred în care m'am complăcut ani
îndelungați, m'au
determinat să fiu departe de aspirațiile poporului și să contribui la acțiunile care
au determinat
fascizarea țării... M'am orientat greșit, printre altele și datorită unei concepții
filozofice idealiste, la care
s'au adăugat "păcatul original" al generației de la 1922-lipsa oricăror idealuri
autentice creatoare... Primele
mele legături cu "Garda de Fier" au un caracter profesional-judiciar: am apărat o
serie de fruntași
legionari, inculpați în diferite procese penale... Le-am luat constant apărarea
căutând să justific
infracțiunile săvârșite de ei și să obțin sentințe de achitare sau de o nepermisă
indulgență... În 1937
mi s'a făcut oferta de a candida în alegerile legislative. Cu această ocazie m'au
ales deputat, fiind în totul
de acord cu înțelegerea intervenită în alegerile generale, între Codreanu și
Maniu. Dându-și mâna cu național-
țărăniștii reacționari, "Garda de Fier" recunoștea astfel în mod public și în
pofida lozincilor ei
înșelătoare, propria sa substanță burghezo-politicianistă. În iunie 1940 am
acceptat numirea, ca
ministru, în guvernul industriașului și politicianului Gigurtu... V După ce se "auto-
demască" și intră în
hârdău, neforțat de Țurcanu, după ce lovește în prietenii de altă dată și
subliniază întâlnirea dintre

Sima și Moruzov în casa generalului Coroamă., domnul Radu Budișteanu, fiindcă de domnia sa este vorba, trage concluzia și își ia angajamente:

"În ce mă privește nu voi conțeni să-mi fac muștrări, căci prea multă vreme am zăbovit printre cei ce au dus țara la dezastru; anii ce s'au scurs în negura acestei apropieri sînt ani de care-mi este penibil să vorbesc. Dacă o fac și o voi mai face, este pentru că simt de datoria mea să lămuresc pe oamenii cinstiți, cine sînt acești transfugi și trădători care nu mai au nimic comun cu idea de patrie. (Acum domnul Radu Budișteanu se găsește printre aceste sute de mii de refugiați politici, dar în articolele ce le publică nu pomenește de propovăduirile făcute fără nici o palmă, fără nici o înjurătură, sub regimul comunist). Viața publică de ieri a fost un făgaș otrăvit în care m'am înfundat ca într-o mlaștină, lipsindu-mă de lumina unei drepte orientări. Torța tinerețelor mele am plecat-o spre pământ. N'am trăit în adevăr, ci am urmat calea nebuniei, în care idei de împrumut (dar nu se întreba ce origină au ideile în slujba cărora a trecut acum în 1963) și noțiuni false deveniseră dogme primejdioase atât pentru mine cât și pentru ceilalți. Dar alcătuirea socială care m'a învățat atâtea lucruri de prisos și atâtea lucruri strâmbe, s'a spulberat. Ceeace n'am văzut în anii tinereții, văd acum la deplina maturitate în tot ce este nou și minunat pe pământul patriei care și-a schimbat veșmântul și s'a îmbelșugat cu roadă nouă în anii puterii populare... Conștient de cele săvârșite pe pământul strămoșesc în epoca actualelor prefaceri, sînt fericit să mărturisesc ruperea mea definitivă de trecut și de vechile idei. Dorința sinceră de a contribui efectiv la opera de construire a României noi este și va fi mereu suportul moral al vieții mele de acum înainte." Această confesiune a făcut-o în Aiud, pentru a convinge și pe alții să-i urmeze exemplul. A continuat să scrie și afară până când probabil i s'a scârbit de noua eră începută...

Printre zisele "documentații" nu lipseau nici articolele lui Ionel Pop, despre a cărui moralitate am vorbit în volumul I. Scos din închisoare datorită prieteniei cu Petru Groza și M. Sadoveanu, a fost folosit de comuniști pentru a face o breșă în rândurile național țărăniștilor, bazându-se pe faptul că era nepotul lui Maniu. Acest om fără scrupule a început să arunce cu noroi în trecut. Comuniștii s' au folosit de el ca momeală în comitetul de repatriere constituit în 1955. Acum se trezise și el:

"Experiența mea de om care trăiesc în patrie și prin aceasta fiind la curent cu toate prefacerile ce au

loc astăzi aici, calitatea mea de român care se bucură de fericirea poporului său, mă îndeamnă să spun lucrurilor pe nume. Roata vremii nu e retrogradă, ea nu-și schimbă drumul de înaintare, pornind pe calea întoarsă. Sistemul socialist se dovedește mai trainic, mai viabil, decât cel burghezo-moșieresc, care se găsește în evidentă decadentă și apunere. O dovedesc realizările materiale și spirituale cu care se poate mândri țara noastră a le înfăptui în regimul socialist."

La vreo 4-5 zile de la sosirea în "paradisul reeducării" mi-a adus Ion Marinache articolul lui Ionel Pop, căutând să-mi demonstreze că este inutil să mai credem în himere, când oameni ca nepotul lui Maniu și-au dat seama de realități. "Dragul meu", mi-a zis, "de ce nu vrei să-ți vezi copilul? Ești tânăr și poți fi folositor țării mai mult decât mine!" -Domnule Marinache, de ce nu m'au lăsat să stau lângă copil? Ați auzit și d-voastră, ca toți de aici, de oribila înscenare care s'a făcut în două procese, când, în fața instanței, ca martori ai acuzării, unii nu m'au recunoscut, iar alții au afirmat că n'au stat niciodată de vorbă cu mine, declarațiile fiindu-le smulse cu forța de securitate? -Încearcă să discuți cu "domnul colonel", că este un om rezonabil. Nu-1 mai interesează acum pedeapsa sau ce-ai făcut, dorește numai să vadă că recunoști realizările regimului. Eu i-am promis și am pus obrazul ca să ți se dea drumul, că ești un om înțelegător. Am rămas uluit când am auzit. -Dar de ce nu ieșiți d-voastră și aveți nevoie să dați garanții altora? -Desigur, am să ies și eu. Deocamdată cazul meu este în studiu și după ce se vor convinge de sinceritatea mea, voi pleca. Nu vezi că aici toți caută să-și rezolve problema, acum când ni s'a oferit această șansă? Uite în ce condiții suntem ținute înainte de a pleca acasă!? Din acel moment am evitat să mai stau de vorbă cu cel ce fusese o figură marcantă a Partidului Național Țărănesc.

Nu de mult se eliberase din închisoare un alt aviator politic. Când era pe secție în Jilava spunea: "Trec și peste mormântul mamei ca să-mi rezolv problemele". Și omul nu mințea, că așa procedase toată viața. După ce scrisese, ce scrisese, întrecându-i pe Paul Dumitriu și Vasile Netea care se găseau în campanie pro-comunistă la Botoșani, acum Petre Ghiață ne trimetea prin "domnul colonel politic", articolele lui pentru a dovedi recunoștința celor ce îi întinseseră mâna.

"Politica de jaf a liberalilor" ce ne-a fost adusă spre sfârșitul anului, i-a pus pe mulți pe gânduri:

"Cât o fi scris acest om?"...Își puneau această întrebare: Ion Negoïtescu, cu cele peste 400 de pagini, depășit numai de "săracul" Vasile Gheorghe, care, în naivitatea lui, cu vrute și nevrute atinsese cifra de 700 de pagini. Alții mai dialectici ridicau obiecțiuni că nu numai scrisul contează, ci și ce ai scris. Așa gândea bietul avocat Găzdaru, ca să se consoleze, ca și Lazăr Ștefănescu, om uns cu toate alifiile și trecut ca fulgerul prin multe formațiuni pentru a se realiza politicește. Și ajunsese deputat comunist, prin falsificarea voinței naționale.

Pe la mijlocul lui Septembrie am făcut cunoștință cu "domnul colonel". Foarte amabil m'a invitat să iau loc pe un scaun. S'a interesat de sănătate, dacă mă simt mai bine ca în secție și dacă am constatat că aici este o altă atmosferă.

Am răspuns că este o diferență față de anii petrecuți până acum în închisoare, totul apropiindu-se de condițiile în care au fost ținuți comuniștii, cu excepția că ei aveau și legături cu familia.

-Da, o să vină ziua când o să primiți vizita familiilor și mulți veți ajunge cât de curând în mijlocul

lor, fiindcă pedeapsa, sau ce ați făcut, nu ne mai interesează.

-Pentru că veni vorba de ce-am făcut, aș dori să-mi spuneți dumneavoastră, de ce mă găsesc aici,

fiindcă sunt convins că sunteți la curent cu înscenarea care s'a regizat. Desigur, nu vă lipsesc amănuntele:

cunoașteți cine a forțat pe niște oameni care nu mă văzuseră în viața lor, sau pe alții cu care nu

discutasem niciodată, să vină ca martori ai acuzării? Poate și dumneavoastră!

Dar mai mult eu am rămas

surprins, că, deși amenințați în ședință că vor fi condamnați, au mărturisit că au semnat declarațiile fiind forțați de securitate.

-Dar dumneata (era prima dată când cineva mi se adresa în închisoare în acest fel), dacă îți faci un

proces de conștiință, crezi că ești chiar nevinovat? De ce nu vrei să înțelegi c'ai făcut parte dintr'un

angrenaj care a ținut în întuneric clasa muncitoare și a exploatat-o? Și ea nu vă lasă să pieriți. Vă întinde

mâna și vă cheamă să puneți umărul alături de ea, la fericirea țării. Sunt oameni de vârstă dumitale,

intelectuali ca dumneata, care au înțeles sensul timpurilor pe care le trăim. Vasile Netea și Paul Dumitriu,

care au avut un rol în politică, s'au trezit și ne dau o mână de ajutor. Spun sus și tare că au fost

orbiți, mințiți și au urmărit să-și facă o situație personală. Altul de lângă dumneata ne-a spus fără

rușine: "sunt pervers și am ascuns". Nu putem pentru asta să-i tăiem capul. Și deși a trăit într'o cloacă

datorită apartenenței și mediului, noi îi dăm mâna. Ai atâția aici care vin la noi cu inima deschisă și ne destăinuiesc greșelile lor și mai ales ale altora, din a căror cauză au greșit. Noi ținem cont de sinceritatea fiecăruia. Clasa muncitoare are nevoie de toți, dorește cu toți să conlucreze la ridicarea patriei.

-Domnule colonel, n'am nimic de obiectat dacă oamenii și-au descoperit greșelile și vin să se spovedească. Dar când eu nu am nimic să-mi reproșez și întreb pe toți cu care am posibilitatea să vorbesc: de ce sunt aici, de ce s'au făcut aceste oribile înscenări, atunci nu vă gândiți că poate am dreptate? -Te crezi chiar așa de curat? -Da. N'am făcut rău nimănui.

-Dar de ce nu te întrebi în ce mediu ai trăit. Noi îți dăm posibilitatea să-1 cunoști din gura șefilor dumitale, din a tuturor care au condus țara asta și au înecat-o în sânge, au despuiat-o de bogățiile ei și le-au dat dușmanilor, îți dăm posibilitatea să te documentezi și să tragi concluzia că ai fost o unealtă în mâna altora. O să ai și posibilitatea să analizezi oameni și fapte și să vii să ne spui: "am și eu o parte de vină, că m'am luat după alții care într'adevăr nu voiau binele țării". Uite, îți las aici niște ziare. Stai și citește-le cu atenție. După aceea să te gândești. Ai să vezi ce au spus în fața camarazilor de luptă, iar după aceea au venit și ne-au cerut să scrie, ca să deschidă și ochii altora.

Mi-a întins nouă ziare "Glasul Patriei" și a ieșit din birou. Rămas singur, am început să le răsfoiesc. Primul, printre scrisorile de "fericire" ale unor repatriați și relatări despre "viața creatoare" din regimul clasei muncitoare, avea un articol în care Ion Victor Vojen ataca "Garda de Fier" și pe foștii ei conducători. Tonul articolului era cel al agitatorilor comuniști, din perioada când nu puteau decât ei să scrie în presă. Crime, jafuri și legăturile lui Sima cu Moruzov erau subliniate în nenumărate locuri, ca și aservirea acestuia politicii lui Hitler, înainte și după rebeliune. Dar nu pomenea nimic de legăturile acestui "don juan" Vojen cu "miss" Ana Pauker și aportul lui la apropierea lui Petrașcu de comuniști. Mai târziu aveam să aflu că aceste afirmații le-a făcut și în închisoarea Aiud față de foștii lui camarazi, ca preț al eliberării. Făcându-și autocritica, a lui și a generației sale, după indicațiile "prețioase" ale "domnilor politici", fostul prieten al Anei Pauker arăta că s'ar fi înfundat fără sfârșit în mlaștină, dacă "realitatea istoriei" nu ar fi venit să-1 trezească: "Numai că această trezire a venit târziu! Răul era făcut și răspunderile noastre în fața neamului și a tuturor celor pe care i-am târît pe acest drum, au rămas definitiv pecetluite."

Al doilea ziar mi-a atras atenția prin sublinierea ușoară a titlului câtorva pasaje la margine. Mi-am dat seama după citire că acestea ar trebui reținute într-o eventuală autocritică: "Am datoria să spun adevărul. Examenul de conștiință al unui fost legionar", semnat de Iosif I. Costea .

Bineînțeles abunda în acuzații la adresa conducătorilor, a prietenilor de generație, într'un limbaj autocritic făcut din punct de vedere marxist:

"Mă consider unul dintre promotorii mișcării legionare în care am intrat acum 35 de ani... Motivele care m'au determinat să mă înrolez în "Garda de Fier" nu sunt de natură să-mi micșoreze vina de a fi contribuit în mare măsură, la amăgirea a o sumă de tineri, atrași în mișcare, ci dimpotrivă: ele vin să desvăluie gravele erori ce le-am săvârșit încă de la începuturile activității mele publice, în aprecierea situației politico-sociale existente în România după primul război mondial și totodată, să pună într'o adevărată lumină perseverarea mea îndelungată pe acest drum greșit. Ideile și succesele revoluției din Rusia anului 1917 începuseră să stârnească înflăcărare și pe plaiurile românești, constituind pentru muncitori și țărani un exemplu vrednic de urmat, în fața pericolului, mănunchiul celor avuți s'a ancorat de ideile înapoiate ale naționalismului agresiv, idei menite să deruteze conștiințele și care, multă vreme și sub diverse ipostaze înșelătoare, și-au îndeplinit rolul lor de obstacol în calea desfășurării unui proces istoric de neînlăturat: înlocuirea unei alcătuiți nedrepte și depășite cu o nouă așezare socială) în care cei mulți și lipsiți să-și asigure tot ce li se cuvine din hambarul spiritual și material al strădaniilor lor... Făcând jocul claselor avute am devenit naționalist, antisemit, legionar - în consecință, un adept al fascismului și hitlerismului... Eram convinși că orânduirea burghezo-capitalistă , cu toate imoralitățile și abuzurile la care s'a dat și pe care le credeam remediabile pe calea unor reforme, reprezenta totuși , alcătuirea socială cea mai apropiată de desăvârșire și, totodată, eternă. „Sigur de infailibilitatea obiectivelor "Gărzii de Fier" și de misiunea ei salvatoare (în sensul amintit), m'am dăruit acestei organizații cu trup și suflet, sacrificând cariera, familia, situația materială etc. Credincios angajamentelor luate m'am lansat într'o campanie acerbă cu unele organizații locale, îndreptându-mă îndeosebi împotriva mișcării muncitorești și a Frontului Plugarilor, pe care le consideram - conform prejudecăților naționalismului furibund -

dușmane și periculoase și am pus bazele Gărzii de Fier, în această parte a țării.
În calitatea mea de
șef de județ și cel mai vechi legionar după Ion Moța, am condus toate campaniile
electorale, am inițiat
și condus tabere de muncă și de formare a cadrelor legionare...mi-am dat seama
de lipsa de suport moral și
conținut uman adevărat a principiilor fundamentale gardiste...Am trăit astfel un
întreg proces de
destrămare a concepției de viață de care m'am lăsat captat, de mii de ori mai
dureros și mai greu de
suportat decât o mutilare fizică. Am încercat să fac apel la rațiune și să dărâm
întreg eșafodajul de idei
preconcepute și de erezii înrădăcinate, să-mi regăsesc echilibrul sufletesc și,
supunând unor analize
temeinice toate aspectele nenorocite, să desprind cauzele care le-au dat naștere.
Astfel mi-am dat seama de
natura fenomenului legionar și am desprins aspectele lui negative și urmările
funeste pe care altădată,
datorită fanatismului, nu le putusem distinge și cărora nu le atribuisem importanța
cuvenită...Pentru
activitatea mea trecută, în 1945 am fost arestat și deținut până la începutul anului
1946, când am fost pus
în libertate. După această detențiune mi-am dat seama că regimul de democrație
populară este bine apărat,
stăpân pe frânele puterii și nu poate fi răsturnat printr'o acțiune internă. M'am
situat aparent într'o
expectativă, în realitate, în front comun cu național-țăranii, până la sfârșitul
anului 1947 și
începutul lui 1948, când, socotind probabilă o intervenție externă, la stăruințele lui
Silviu Crăciunaș mă
hotărâsem să intru în acțiune contra regimului democrat popular, dar am fost
surprinși de organele
securității, trimiși în judecată și condamnați... Această lungă detenție mi-a
deschis ochii, mi-a trezit
conștiința, m'a făcut să re trăiesc neajunsurile pe care le-a pricinuit "Garda de
Fier" și la care am fost
părtaș... Catastrofala orientare anti-națională în politica externă alături de axa
Roma-Berlin până la dezastrul
final, apoi alături de grupările politice reacționare, tutelate de Occidentul capitalist
și împotriva forțelor
revoluționare progresiste din interior, au deovedit disprețul legionarilor față de
cele mai elementare
interese ale poporului român. Mi-am dat seama că de pe această poziție nu era
posibilă rezolvarea nici uneia
dintre marile probleme economice, sociale și naționale care frământau existența
neamului românesc.

Mă socot vinovat că am acceptat încadrarea mea în mișcarea legionară, că am
militat pentru
răspândirea concepției gardiste, că mi-am însușit ideile și obiectivele ei care
trebuiau să ducă la

urmări vătămătoare pentru poporul român, că m'am lăsat antrenat de1 curentul naționalist care nu era decât o transpunere pe plan local a nazismului german cu metodele lui abuzive și inumane. Mă consider răspunzător de toate acțiunile și actele condamnabile, precum și de urmările lor dezastruoase înregistrate de Mișcare. Mă consider vinovat de faptul că am pus la cale, am deslănțuit și condus rebeliunea în județul Hunedoara, antrenând tineri din diferite medii, acțiune care s'a soldat cu morți și un mare număr de condamnări la pedepse privative de libertate și de care conștiința mea se simte împovărată. Mă socot culpabil și pentru că am luat comanda pe țară a Mișcării Legionare, în timpul războiului, situându-mă pe vechile poziții ale politicianismului și agitației gardiste, încumetându-mă să-i refac unitatea și să o feresc de loviturile care ar fi putut-o desființa, să-i asigur condițiuni de viață și de luptă în viitor. Mă consider de asemenea grav vinovat de faptul că atunci când m'am întors din Iugoslavia, din acelaș fanatism m'am situat, mai ales după 23 August 1944, pe o poziție reacționară și trădătoare, alături de PNȚ, în tabăra puterilor imperialiste...Voi regreta până la mormânt antrenarea unei părți a tineretului în acest curent, din înclăștrarea căruia mulți nu s'au mai putut desprinde, curent care a prilejuit fuga unora de teama răspunderilor și condamnarea altora...Iată de ce consider condamnarea mea justă, pe măsura pericolului pe care l-am prezentat pentru poporul român, - și în raport cu fanatismul și încăpățânarea cu care am uneltit, pe căi subversive și teroriste, potrivnice intereselor neamului, - în proporție directă cu opunerea mea la înfăptuirea unei lumi mai bune...

Nimeni nu are dreptul să persiste în mod absurd într'o credință care s'a dovedit a fi nu numai dăunătoare, dar și străină firii poporului nostru. În fața realităților, care vorbesc de la sine în România zilelor noastre, ca o revelatoare lumină a adevărului și împotriva consecvenței cu o concepție în care m'am complăcut prea mult timp datorită patimei politice și excesului de amor propriu, - am datoriat să spun adevărul...Mai cred, de asemenea, că am datoriat să lupt, cu toate mijloacele îngăduite și în limita unei concepții retrograde care constituie și un atentat la normele etice de liniștită conviețuire națională, la respectul și înțelegerea între popoare, - pentru ca în felul acesta să repar cel puțin o fărâmbă din răul pe care l-am deslănțuit Mișcarea Legionară și la care am fost părtaș."

După citirea acestui articol eram cutremurat de diabolismul acestui nou sistem de distrugere a ființei umane. Degradarea pe care nu o reușiseră prin reeducarea de la Pitești, unde se folosiseră metode de tortură inimaginabile pentru o minte omenească, se făcea acum fără nici o palmă, fără nici o amenințare, ci numai șantajând niște oameni bolnavi, după 10-18 ani de detenție în condiții de exterminare. Oameni distruși, arătări însuflețite, erau împinși să semneze sub spectrul morții din închisori o declarație de "sinucidere politică". Imi veneau în minte în acele momente versurile lui Radu Gyr, care făcuseră înconjurul închisorilor:

"Infrânt nu ești atunci când sângeri,
Nici ochii când în lacrimi ți's,
Adevăratele înfrângeri
Sunt renunțările la vis."

Ajunsesem vremuri de apocalips. Oameni care rezistaseră torturilor celor mai rafinate, inventate de sbirii securității comuniste, care stătuseră ani de zile izolați, "năluci în oase și piele", picau acum "secerați ca spicele".

Declarații asemănătoare au mai dat:
Nicolae Petrașcu, Viorel Boborodea, Dumitru Bănea, Dumitrescu-Borșa, Gh.Floran și alții, cu sutele.
Stam în fața ziarelor plin de indignare. Personal, nu-mi rămânea decât o singură cale: izolarea în mine și căutarea unei soluții. Un germene mi-a încolțit în gând. Am fost trezit la realitate de domnul plutonier, care m'a invitat la masă. Domnul colonel n'a mai apărut. Voia probabil să savureze efectul metodei folosite.

La întrebările curioșilor, care erau destui, "ei, cum a fost?", le-am răspuns dialectic: "un om cu care într'a-devăr ai ce discuta".
Zilele treceau, "documentația" continua să ni se aducă, pentru că alții, nefiind pe deplin edificați, scriau, scriau într'una. Luna Octombrie a venit cu un eveniment important. Într'o bună zi au fost luați Nicolae Penescu și Ion Marinache. La prânz am mâncat fără ei, însă porția lor am oprit-o în gamele. După masa de seară s'au înapoiat împreună. Marinache părea entuziasmat. Deoarece după închidere eram separați, în seara aceea n'am putut afla decât că au fost plimbați cu mașina prin București, spre Ploiești, și la "Expoziția internațională" a realizărilor românești. A doua zi am aflat amănuntele.

După ce li s'au dat haine noi, ca să pară oameni liberi, au plecat pe șoseaua Giurgiului pentru a vedea ansamblul de locuințe, în construcție. Erau însoțiți de ofițeri de securitate în civil, care le furnizau explicații în legătură cu noile construcții, care erau dotate cu tot felul de magazine și servicii necesare oamenilor muncii. Au trecut și prin Ferentari, unde se mutau țiganii din Capitală, în blocuri moderne.

După ce au vizitat și Calea Griviței, s'au îndreptat spre Ploiești. Au poposit la Brazi, unde se construia Combinatul petrochimic. Au privit Rafinăria care funcționa, precum și Centrala electrică de termoficare. Întoarcerea s'a efectuat pe artera națională Ploiești-București; iar la "Sosea " au poposit mai mult, pentru a vizita "Expozitia". Aici li s'a dat ceva bani de buzunar pentru a-și putea cumpăra un suc, precum și "indicații prețioase": să se plimbe printre exponate, pe toată suprafața expoziției, să staționeze cât doresc în fața vreunui prototip, ca niște oameni liberi. Penescu mi-a spus că a fost zărit de o cunoștință, care a avut o tresărire văzându-l, dar căreia i-a făcut semn discret să nu se apropie.

Această vizită, sursă a numeroase discuții, a dezlănțuit aprecieri la adresa realizărilor clasei muncitoare și la eventuale surprize ce vom mai vedea "afară". Marinache era uluit și spunea că după eliberare va cere organelor de stat să-i înlesnească posibilitatea să meargă pe litoral, să viziteze "perlele" de acolo. Dar până atunci, omul a mai primit o misiune: să meargă la spitalul Văcărești, unde era operat un prieten de-al meu, și să-i explice realizările, transformările socialiste, ajutându-l pe Ion Bărbuș să pornească pe drumul cel nou. A avut și aici ghinion: își pierduse darul convingerii. A plecat singur "afară", iar celălalt a mai rămas un an.

După acest episod, viața și-a urmat cursul aici, între documentații și biroul scriitoricesc al ofițerilor politici. Într-una din zile s'a încărcat o dubă cu cei care aveau probleme dentare pentru a-i duce la spitalul închisorii Văcărești. Aceasta era o noutate. Vreo șase au beneficiat de acest privilegiu. La întoarcere au povestit cu lux de amănunte cele văzute și mai ales discuțiile banale purtate cu o deținută politică ce făcuse acelaș drum, dus și întors. Circa 2-3 zile a domnit liniștea. Unii dintre noi continuau să fie chemați să poarte discuții "libere" cu domnii ofițeri politici, până când, într-o zi, "domnul colonel" n'a mai trimis țigările zilnice. A trimis în schimb pe "domnii ofițeri politici" - Teleki Și Naghi - care de la

fereastră ne-au spus că "domnul colonel" e supărat foc pe noi, pentru că am dat dovadă de nesinceritate.

Îți era mai mare mila când vedeai oameni în toată firea, frământați, punându-și întrebarea: "Oare ce am făcut? Să discutăm cu "domnul colonel", cu cărțile pe față, fiindcă nu avem nimic de ascuns!"

-Tocmai aceasta este problema, că ați ascuns! Înțelegerea, ca și răspunderea, sunt colective.

-Cum, la ce vă referiți? Dați-ne o mână de ajutor! -La drumul la Vă-că-rești, a silabist "căpitanul"

Teleki. Pentru asta "domnul colonel" e supărat, fiindcă nu v'ați respectat cuvântul dat! S'a dovedit că nu ați fost sinceri!

Aceasta se întâmpla seara, după închidere. Cei vizați nu au putut vorbi până a doua zi. Dar bietul

Vasile Gheorghe, ce s'a mai văicărit: "Eu le-am spus să nu vorbească cu femeia. Asta trebuie să fie! Dar

domnul Penescu n'a ascultat.". Și Cernovodeanu cu sâcâitul lui, a intervenit Lazăr Ștefănescu. ne-a încurcat plecarea!

-Măine dimineață mă înscriu la raport, la domnul colonel. Nu se poate să ne creadă de rea-credință!

-Și eu merg, a sărit în completare L. Ștefănescu. "Oameni de cuvânt", a doua zi, la deschidere, -s'au

înscris la raport. Însă n'a fost chemat nimeni dintre cei înscriși. Oamenii fierbeau, erau agitați: "E

supărat, tare rău pe noi, domnul colonel. Nu vrea să ne asculte."

A treia zi s'au înscris 4-5. În sfârșit a primit trei. Suficient. Lucrurile s'au lămurit. Discuția cu

deținuta era motivul supărării "domnului colonel". -Da, are dreptate, zicea Vasile Gheorghe. -Cum să nu

aibă dreptate? au întărit Negoîtescu, Ștefănescu și ceilalți. Nu trebuia să vorbim! Am dat dovadă că

nu suntem sinceri, nu suntem pregătiți să ieșim în lumea cinstită de afară!

Bineînțeles, discuțiile se purtau cu voce tare, pentru că fiecare era convins că va mai fi întrebat de această

"problemă" și trebuia să se știe că s'a luat poziție critică și de X, și de Y..."Ochii și urechile" clasei

muncitoare erau peste tot.

Un prim semn de "reconciliere" a constatat în apariția țigărilor. Când s'au ivit "domnii ofițeri politici"

la fereastră pentru a împărți țigările, Boșca Mălin a izbucnit:

-Mă derbedeilor, vă bateți joc de niște oameni lipsiți de apărare! Vreți să faceți din toți

turnători? Mă, de abia aștept să vină ziua să vă pun pe marginea șanțului, scârbe ce sunteți!

Reeducații au sărit atunci, cu gura, la Boșca: "Nu ți-este rușine să vorbești așa cu "domnii ofițeri poli-

tici", să-i insultți?"

-Ăștia ofițeri? Ăști oameni? Sunt niște netrebnici, care au schingiuit la Aiud și sug vloga neamului românesc.

Intre timp "căpitanii" s'au făcut nevăzuți. Și "i-a luat" Boșca la rând pe reeducați, pe cei ce nu mai terminau cu bătutul la ușa colonelului. Nu a fost nici prima, nici ultima oară, când Boșca îi pune la punct pe "politici".

La câteva zile a fost chemat cu bagajele și a plecat, în sfârșit, îl trimeteau la spital. Era urmat de Radu Livezeanu, pentru operație de cataractă la ambii ochi. "La noi", lucrurile se desfășurau după programul "domnului colonel". Spre sfârșitul lunii Noiembrie a fost chemat Penescu "la discuții". După aceea m'a chemat deoparte și mi-a spus că i s'a cerut să înceapă să scrie.

-Domnule Penescu, faceți ceea ce credeți de cuviință.

-Da, însă trebuie să mă consult cu dumneata, ca să fii la curent cu tot ce voi face.

- Nu văd încă ce am putea face în această situație.

-Eu am de gând să scriu exact procesul din 1947.

-Și eu sunt de acord că trebuie făcut ceva și mă gândesc permanent la un mijloc de a stopa această mascaradă de compromitere a oamenilor.

A început Penescu să scrie, auzai șoșotind pe ceilalți. Ni se ușurează situația. În timp ce ne plimbam, Penescu căuta să-mi spună ce scrie. Scurt, îi răspundeam că nu mă interesează. "Puteți să faceți ce credeți de cuviință", îi ripostam.

-Dragă, trebuie să știi că nu scriu decât problema mea personală, cu procesul.

La insistențele lui de-a asculta ce a scris în ziua precedentă și la refuzul meu de a fi martorul unor declarații, după trei zile i-am spus:

-Domnule Penescu, fiindcă insistați să vă ascult asupra unor probleme care nu mă interesează, considerând faptul că suntem cu toții într'o situație deplorabilă, cu oameni bolnavi, obosiți de închisoare și pentru că am constatat că această problemă e generală, mi-aș permite să vă dau un sfat:

-Da, te rog foarte mult!

-Întâi, socotesc că trebuie să se pună capăt acestei situații. V'am mai spus că nu știu încă cum. Caut mereu. -Și eu sunt de acord, dar nu văd deocamdată nici o soluție. Te rog să mă ții și pe mine la curent cu gândurile dumitale.

-În al doilea rând, pentru că ați fost de acord să-mi ascultați sfatul, din acest moment vă rog să nu-mi mai spuneți nimic, să scrieți orice doriți. DAR, înainte de a începe scrisul, să vă gândiți că pentru dumneavoastră au murit soția, Gheorghe Mihai și Tică Popescu. Gândiți-vă întâi la ceea ce v'am rugat și

după aceea puteţi scrie cât doriţi şi ce doriţi. Şi în fiecare zi să vă amintiţi. A înegrit. De faţă mai era o persoană. Trei nopţi Penescu a dormit cu pătura pe cap. Din când în când îl auzeam suspinând. Trei zile nu a vorbit cu nimeni. Se ducea, scria, venea şi tăcea.

Ce a scris, nu mi-a mai spus. De întrebat, nu m'a mai întrebat. Nici o săptămână n'a trecut, şi n'a mai fost chemat să scrie. În schimb a venit la fereastră "colonelul" politic şi 1-a beştelit, reproşându-i că e bătrân, că minte, că nu vrea să recunoască faptul că a înotat într'o mocirlă, că nu vrea să se desprindă de cei ce au exploatat poporul român. Imi era mie ruşine de ocara ce i se aducea. El devenise negru, iar ceilalţi doi cu care se găsea, amuţiseră. Cei de la celulele alăturate ascultau la geam.

-Ai crezut că-ţi baţi joc de noi! Ai vrut să ne minţi! i s'a adresat colonelul, şi, cu un gest brusc, a rupt hârtiile scrise, pe care le ţinea în mână. A întors spatele şi a plecat. Era şi aceasta una din metodele de intimidare, după care aşteptau ca "vinovatul" să se ducă şi să ceară începerea scrisului. Dar n'au mai avut această ocazie.

REEDUCAREA JILAVA - 1963 (continuare)

* * *

Intr'o Duminică, fapt neobişnuit, prin luna Ianuarie 1964, a fost chemat la colonel, Boşca Mălin. Am bănuie că se interesează de boală şi tratamentul de la spitalul Văcăreşti, deoarece venise de câteva zile. S'a înapoiat după circa două ore. Era schimbat, chiar abătut. Nu avea chef de nimic, nu era în toane bune. Amuţise.

După ce s'a liniştit, m'a chemat lângă el şi mi-a zis:

-La toate m'aş fi aşteptat, dar la asta niciodată. M'a chemat colonelul, m'a întrebat ce condamnare am, de când sunt arestat, dacă am copii...Eram sigur că pe toate le ştie...I-am spus că sunt condamnat pe viaţă, că am executat 14 ani de închisoare şi că am doi copii. Mă aşteptam să-mi zică: "De ce nu începi să scrii ca să-ţi vezi copiii?" Atâta aşteptam, că...începeam eu să-i spun. Dar m'a întrebat calm:

-De copii ştii ceva?

-Nu!

-Sunt mari?

Unul are 20, altul 21 de ani, probabil sunt muncitori undeva...

-Uite cum arată! şi mi-a întins fotografiile...

Erau drăguţi, mari, nu i-aşi fi recunoscut pe stradă. Am rămas cu privirea aţintită asupra lor.

-Unul este student la Politehnică, priveşte ce note are. Mi le-a arătat şi a adăugat: "Este între cei

mai buni." "Celălalt", a continuat tot colonelul, "este tot bine. Când o să fii afară, nici n'o să-ți vină

să crezi." Eu amuțisem. Și a încheiat discuția.

-Eu, cum mă vezi și cum mă știi, m'am înmuiat. Nici el n'a mai zis nimic...

-Acum spune-mi tu, ce crezi că este al doilea copil, că m'au pus pe gânduri.

-Vezi că ți-au găsit punctul slab? Ce-ar putea să fie, de n'o să-ți vină să crezi?

Poate membru

al partidului comunist, care astăzi îți întinde mâna să te salveze?

-Cum vorbești așa? a sărit în sus ca fript. Băiatul meu?

-Altfel îți spunea despre ce este vorba!

A căzut din nou pe gânduri. Peste câțva timp a început cu aleleași acuzații

împotriva "domnilor

ofițeri politici".

După opt luni, când a fost eliberat, pe unul dintre copii 1-a găsit pe linia partidului.

* * *

Tot în cursul lunii Ianuarie a fost chemat la o discuție "liberă" și Vasile Bourceanu.

Aprofundarea problemei a continuat și după amiază. Seara mi-a spus că va fi

chemat și i se va da

hârtie să scrie.

-Ce să fac?

-Fiecare are problema lui, planurile lui și face ceea ce crede de cuviință. Singur trebuie să

hotărăști. Nu pot să-ți dau nici o sugestie.

-Domnul colonel mi-a zis: "Nu ai fost un adversar al Partidului Comunist? sau Partidul

Național Țărănesc n'a făcut și greșeli? Astea să le recunoști și n'o fi foc... că ești încă tânăr și poți fi

folositor societății.

I-am spus că mă apuc să scriu. Mi-a dat un pachet de țigări.

-Bine Wilșor, bine faci...

-Tu râzi de mine!?

-Cum o să râd de tine, nu vezi că ei râd de noi?

-Dar ce să scriu?

-Un doctor în filozofie și drept, găsește...

Bucuria s'a așternut între cei mai mulți de acolo... "Bravo, domnule Bourceanu!

Bine că te-ai

hotărât. Când nu se mai ține cont de pedeapsă, de ce n'ai ieși și dumneata cu un ceas mai devreme?"

Era frământat, nu avea liniște. A fost chemat la câteva zile. La prânz a venit

numai pentru a

mânca și imediat...la "muncă". Seara mi-a spus că a scris vreo trei pagini despre familie, despre

cazanul de țiucă al tatălui care era un mijloc de exploatare...Și că nu mai știa ce să scrie...

-Măi Wilșor, nu mă interesează ce-ai scris și nici ce mai ai de gând să scrii. Nu vezi că

"domnul colonel" este ca Heliade Rădulescu: are același îndemn: "Scrieți băieți, numai scrieți!?"...

-Îți bați joc de mine.

-În nici un caz eu.

De a doua zi și-a luat o carte în buzunar ca să citească, fiindcă 4 ore dimineața și trei după

amiaza, singur închis în birou, te cam plictiseai. Se întorcea vesel că le-a fumat pachetul cu țigări.

După câteva zile i-am spus:

-Tu îi crezi proști? Crezi că seara nu verifică ce-ai scris?

-Cât o merge, le fumez țigările, îmi încerc norocul!

După 8-9 zile a ajuns la 40 de pagini și a început să bată pasul pe loc, până într-o zi când 1-a

chemat colonelul și 1-a beștelit că nu este sincer și să nu creadă că reușește să-și bată joc de ei:

"Nu vrei să te rupi de trecut, să recunoști de cine ai fost indus în eroare!"

Era tare amărît și-i părea rău că începuse să scrie. -Măi Cici, tu ai șansa să ieși înaintea mea, cu

toate că ai o condamnare mai mare, fiindcă la tine a fost o înscenare grosolană.

M'am convins în boxă de toată

maskarada împotriva ta. Eu însă nu mai ies, rămân pe-aici. I-am criticat peste tot.

Ăsta e felul meu. Spun

cu voce tare ce am pe suflet.

* * *

ATMOSFERA între noi era de totală neîncredere, unul față de celălalt. Cu toate că se spunea că nu există

ascunzișuri și că toți sunt sinceri, acum se suspicionau unul pe altul. Când unul spunea ceva ce putea fi inter-

pretat în sens negativ procesului de reeducare, ceilalți se grăbeau să se înscrie primii la raport, pentru a

relata cele auzite. Lecția desprinsă cu ocazia drumului cu duba la închisoarea Văcărești, le fusese de învățătură.

Presa continua să ne fie servită cu promptitudine, iar "Glasul Patriei" era așteptat ca să citim

aprecierile lui Ionel Pop, Dumitrescu-Borș, Petre Ghiață, Vojen, Crainic,

Boborodea, Dumitrescu Colțești și poate

ale celor din Jilava...dintre noi.

Pentru a ne obișnui "cu atmosfera de afară", ni se aduceau filme românești:

"Lupenii", film în care se lansase Lica Gheorghiu, fata șefului statului. Se

descopereau "comorile

artistice" în familiile mari. "Vara", un film după o scriere a lui D.R.Popescu.

La aceste filme, noi, care eram socotiți "lorzi", eram duși la urmă, după ce se stingeau lumina în sală și nu

aveam voie să discutăm cu nimeni. Ținuta noastră în haine curate și cu părul mare, puneau semne de întrebare

celorlalți, dându-le de gândit că ceva nu era în ordine.

La începutul anului 1964 s'a creat o nouă cameră de privilegiați, alături de noi, unde condițiile de

viață erau mai bune. Am constatat aceasta trăgând cu ochiul, când ieșeam la plimbare, dar n'am putut descoperi pe "beneficiari". Plecau de dimineață și veneau seara. Am dedus după planșeta instalată în cameră și după oglinda ce se afla pe masă, că trebuia să fie vorba de ingineri care lucrau pe vreun șantier, în afara Jilavei.

* * *

Rândunelele și lăstunii și-au făcut apariția la vechile cuiburi, iar acoperișul de deasupra celulelor noastre înverzise. Primăvara anului 1964 sosise.

Pe data de 24 Martie am fost chemat pentru a doua oară la "domnul colonel". Excesiv de amabil, m'a invitat să iau loc pe un scaun. S'a interesat de sănătate, de felul cum îmi petrec timpul și de atmosfera dintre noi.

I-am spus că aștept să mi se facă dreptate, la care el a ripostat:
-Cum, tot mai persisti în ideea că ești nevinovat? După ce-ai citit documentația care vi se pune la dispoziție, tot n'ai înțeles că poporul a suferit și a că a fost chinuit de conducătorii politici, care astăzi recunosc:
"Suntem vinovați"? Te crezi chiar atât de nevinovat, crezi că nu ai greșit cu nimic sau că nu ai mers pe o cale greșită, fiind indus în eroare de alții?
-În primul rând politica trebuie să o facă toată lumea și nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru că a făcut parte dintr'un partid. Eventualele greșeli sunt subliniate de opinia publică, iar dezacordul față de guvernanți se arată prin alegeri libere. Astăzi, nu se poate vorbi de o viață publică, atâta timp cât închisorile gem de oameni nevinovați cărora li s'au înscenat procese.
-Uite o mare greșeală pe care continui să o faci: judeci pe cei de afară, fără să cunoști ce se petrece acolo?!
De ce v'am dat noi cărți și ziare? Să vă documentați, să vedeți preocuparea regimului pentru oamenii muncii, pentru stăpînirea a ceea ce a fost rău. Muncitorii sunt stăpîni pe putere și nu o împart cu nimeni. Și de ce nu te întrebi pentru ce pierdem noi timpul ca să vă lămurim și să vă redăm societății noi? Nu observi că nu ne mai interesează pedeapsa, nu ne mai interesează ce-ați făcut? Noi ștergem totul cu buretele dacă cei ce-au greșit, dau dovadă de sinceritate. Aceasta este o față a umanismului comunist de care dăm dovadă. Suntem tari și nu ne mai este frică de nimeni.
-Domnule colonel, de ce nu s'a dat dovadă de umanism înainte de a curge sânge? De ce nu ați vorbit de umanism înainte de a-mi distruge familia și cariera? Nu știu ce să vă spun despre ceilalți. Pe mulți i-am cunoscut afară ca oameni respectabili, bucurându-se de stima celorlalți și mai ales având curajul să se prezinte în fața votului secret. Rămân surprins când citesc aici ceea ce citesc. De ce n'au spus-o afară, în libertate și de ce o

fac tocmai acum? Astăzi îmi cereți să recunosc, cât de cât, dintre greșelile față de regim, în loc ca dumneavoastră să recunoașteți că ați făcut un abuz, arestându-mă, iar după aceea o crimă, chinuindu-mă și distrugându-mi familia. Cum a fost posibil ca acum un an și chiar doi să aduceți martori care au spus în fața instanței că au dat declarații sub presiune, iar alții care nu m'au cunoscut? Acesta este umanitarismul pe care regimul îl afișează?

Colonelul s'a sculat în picioare și a început să facă un du-te-vino prin fața biroului, vorbind între timp:

-Chiar nimic nu vrei să înțelegi din tot ce-ai citit, din tot ce vezi? De ce nu încerci să-ți vezi copila-

șul? Crezi că ești așa de curat? Nici un balast nu te apasă? Caută și ridică-te de unde ești căzut!

-Dar v'am spus-o și data trecută, că sunt curat ca un cristal. Nu am nimic a-mi reproșa.

-Privește în jurul tău: atâția oameni care au jucat un rol în viața politică, un rol nefast. Ia aminte de la ei!

-Da, îi văd!

-Nu vrei să-i vezi. Nu vrei să-i înțelegi. În schimb, deși cu păcate mai multe, și-au dat seama și au

răspuns la o mână întinsă. Au înțeles rolul conducător al clasei muncitoare care a fost asuprită și exploatată de

liberali, de țăraniști, de toate partidele. S'au transformat în niște oameni folositori clasei muncitoare, folositori poporului.

-Dați-le drumul, dacă au reușit să se transforme așa cum ați dorit. Nu-i mai lăsați să se tânguiască

toată ziua, doar au fost sinceri!?

-Da, sigur vor pleca. Și dumneata, dacă te gândești bine poți pleca și chiar înaintea multora de aici. Noi

ținem cont de sinceritate, chiar dacă ea se manifestă mai târziu. Avem timp să așteptăm. Dar un lucru tre-

buie să reții: de aici ieși sau așa cum vrem noi, sau prin crematoriu.

De data aceasta m'am sculat și eu în picioare și politicos i-am spus:

-Vă mulțumesc, "domnule colonel", pentru sinceritate, pentru că mi-ați arătat cele două alternative, Nu vă

ascundeți după deget! Acum am înțeles, totul este clar! Radios că reușise să mă convingă, m'a întrebat:

-Și acum?...(parcă ar fi așteptat răspunsul că aveam de gând să urmez calea celorlalți).

-Rămâne să vă fac cunoscută decizia mea. Am să mă gândesc puțin la plan.

-Foarte bine..., am auzit în timp ce părăseam biroul.

În celulă toată lumea mă aștepta, curioasă. Stătusem destul de mult la discuție.

Credeau că "m'au lămu-

rit".

Willi Bourceanu căuta să afle noutăți. I-am spus că am avut o ședință "constructivă". M'am ferit să angajez conversații. Răspundeam prin da sau nu și mă forțam să par indiferent. Auzeam în surdină pe alții discutând: O să înceapă și el să scrie, fiindcă altă soluție nu există." (în gând le răspundeam: "Da, o să înceapă, dar ce o să înceapă!"). Am reușit în câteva cuvinte să-i spun lui Penescu că a sosit momentul să încep lupta împotriva acestui sistem de reeducare. Mi-a urat noroc și încredere, sperând că poate va avea repercusiuni în bine și asupra celorlalți.

M'am retras în mine și mă rugam să am tăria să nu cedez. Văzusem multe acțiuni care eșuaseră.

Acum, de unul singur, încercam o manevră bazată pe surpriză. Ajunsesem la convingerea că regimul nu ne elibera de plăcere. Fusese probabil constrâns s'o facă și urmărea două scopuri, înainte de a ne da drumul:

1. Să obțină maximum de "mărturisiri" de la deținuții politici sub promisiunea unei eliberări condiționate. Era aceeași tactică pe care o folosiseră la Pitești, cu un deceniu în urmă, prin metode abominabile. Acum urmăreau același obiectiv, dar fără bătaie, fără înjurături.
2. Să compromită oamenii, atât în fața celorlalți, cât și față de propria lor persoană, pentru ca nimeni să nu mai poată vreodată ridica fruntea sus. Aveau experiența comuniștilor care deveniseră agenții siguranței statului, atât înainte cât și în timpul celui de al doilea război mondial.

La acea oră, în Jilava, rămăsesem 4 persoane care nu ridicaserăm stiloul și nu mușcasem din momeală:

Generalul Nicolae Dragomir, Boșca Mălin, Radu Livezeanu și cu mine.

Toată după amiaza, singur, mi-am dat curaj și am pus la punct planul de acțiune.

Seara, după

discuții sterile, m'am culcat liniștit.

A doua zi dimineața, când s'a împărțit pâinea și cafeaua, nu m'am dus să le ridic.

Plutonierul a întrebat

cine nu și-a luat porția de mâncare. Am răspuns că eu nu mănânc.

-Ce s'a întâmplat, ești bolnav?

-Nu, nu sunt, înapoiată porția administrației, fiindcă am intrat în greva foamei.

Nu numai plutonierul, dar și ceilalți au rămas uluiți. Cum în greva foamei?

Probabil nu-și puteau imagina ca cineva, în condițiile de acolo, când pe drept cuvânt se putea supravie-

țui, ajunsese să declare greva foamei.

Pentru că se uita nedumerit la mine, i-am repetat plutonierului că sunt în greva foamei, iar că "domnul

colonel" știa "de ce". "Nu mai am nevoie de această mâncare, deoarece nu țin să ies din închisoare pe căile

oferite. Am ales pe cea a onoarei."

Au urmat câteva momente jenante pentru ceilalți, după care unii au început cu sfaturile: în primul rând să mă gândesc foarte serios că această atitudine a mea poate avea repercusiuni și asupra celorlalți care sunt gata de eliberare. Calm, le-am răspuns că nu am cerut socoteală nimănui de ceea ce a făcut și că sunt convins de urmările acestei greve asupra celorlalți.

Vestea s'a răspândit în toate celulele. La numărătoarea de dimineață, ofițerul de servicii a luat notă că nu renunț la acțiunea începută și cer venirea procurorului militar și că deasemenea nu voi vorbi cu nimeni până la venirea lui.

În jurul orei 8 dimineața a sosit ajutorul de comandant ca să întrebe despre motivul grevei. L-am răspuns că îl voi comunica procurorului.

Imediat, după această oră, a sosit colonelul politic la birou și a chemat vreo 4-5 deținuți, dintre cei mai bine reeducați. Care cum se întorcea era amărît și de-abea spunea: "domnul colonel este supărat pe noi, pentru că l-am lăsat pe Cici să declare grevă. Noi nu am fost în stare să-l oprim din această acțiune, care va influența negativ asupra situației noastre". Am avut o zi grea. Numai Boșca Mălin le zicea satisfăcut: "Uite mă și un om care nu ține să iasă afară cu orice preț. Ce credeți că vă așteaptă acolo? Ați intrat în rahat, ați mâncat aici și o să continuați și afară!"

Printre ultimii, colonelul a chemat pe Bourceanu, care i-a spus că nu a știut absolut nimic de intenția mea și e convins că nu am discutat cu nimeni.

După orele 9, plutonierul de servicii m'a dus în camera șefului de secție, unde se găsea un colonel-procuror, care s'a recomandat Aldea. Numele îmi spunea ceva. Într-o clipă mi-a apărut figura lui cu ciomagul în mână, spărgând geamurile Ateneului român pe data de 15 Mai 1946. După ce bătuse cu sete mulțimea ce participase la acea serbare, acum venise "să facă ordine".

Pentru un moment am devenit sceptic. În introducere am făcut aluzie că am fost student și la Facultatea de Drept și că am locuit în treacăt la Casa studențească. Aceasta am făcut-o pentru a-i arăta că îl cunosc. Pe acele vremuri era un profitor, care făcea parte dintre agenții și bătaușii comuniștilor.

După ce i-am prezentat situația mea, povestindu-i cu lux de amănunte înscenarea procesului, și am argumentat netemeinicia acuzațiilor, am subliniat: -Ieri, "domnul colonel", care se ocupă de reeducare aici, după ce mi-a dat de înțeles că este timpul să încep să scriu demascarea mea și să demasc pe toți cunoscuții, așa cum au făcut-o cei care se găsesc împreună cu mine, a precizat: "De aici nu ieși decât așa cum vrem noi, sau prin crematoriu." În fața acestei situații, știindu-mă nevinovat și ajungând la concluzia că nu-i interesează să se facă dreptate, ci dimpotrivă, se folosesc de minciună și șantaj împotriva unor oameni lipsiți de apărare, în scopul compromiterii lor, am hotărât să nu mai ies din închisoare, dacă a treia cale, a cinstei, nu există. Am ținut să se cunoască și de către procuratură, ceea ce se petrece în închisoare, fiindcă eu nu mai am nimic de pierdut.

După ce a ascultat cu atenție tot ce am spus timp de o oră și jumătate, mi-a spus să scriu tot ce i-am relatat și ce mai cred de cuviință. Mi s'a promis hârtia necesară și în plus, că se va ocupa personal de studierea acestui caz. M'a încredințat că nu voi avea nimic de suportat, în nici un caz, iar că rezultatul se va observa cât de curând. A adăugat că-mi voi vedea familia și că nu poate să-mi spună deocamdată mai mult.

A insistat să încep să mănânc. -În condițiile unei exterminări pe care "domnul colonel" o urmărește, eu nu pot accepta această situație pentru că, altfel, îl ajut la împlinirea metodei pe care o are. Vă rog, doresc să fiu scos din acest loc unde se petrec lucruri rușinoase, pentru noi, oamenii. Decât să ajung după câteva luni la crematoriu, mai bine acum. S'a ridicat și la plecare mi-a întins mâna, spunându-mi să am încredere în rezolvarea situației. A chemat plutonierul și i-a spus să-mi dea hârtie să scriu cât cred de cuviință și că memoriul să i se transmită lui.

Intors în celulă, toți au rămas surprinși că a fost adus procurorul așa repede. Cam peste o jumătate de oră după plecarea procurorului, am fost dus în biroul colonelului, care nu m'a întrebat nimic despre grevă, despre motiv...S'a sculat și a început să vorbească, plimbându-se: -Evoluția societății ne-a demonstrat că totul este în schimbare, spre mai bine, pentru

ajutorarea celor ce au îndurat crunta exploatare, pentru a aduce un suflu nou, o morală nouă...De sigur, aceste schimbări se fac cu sacrificii. Cei săraci și mulți au încă de îndurat până își vor consolida puterea. Astăzi suntem în situația când putem spune că muncitorimea noastră a cucerit puterea și a deschis un drum luminos pentru popor. Toate filozofiile idealiste, toate scrierile prin care se caută să se justifice superioritatea regimului burghez, s'au dovedit vorbe goale și au fost aruncate la coș. Toate acestea, pentru a nu mai constitui un ferment, trebuie acum să le aruncăm la crematoriu.

M'am sculat și am spus:

-Ieri mi-ați spus că nu voi ieși de aici decât așa cum doriți dumneavoastră, sau prin crematoriu. Acum vreți să dați o nouă interpretare celor afirmate ieri. -Da, ai înțeles greșit! Noi pe oameni vrem să-i îndreptăm, să-i redăm societății. Oamenii pot fi folositori, numai ideile trebuie arse.
-Domnule colonel, nu-și mai are rost pledoaria dumneavoastră. Am anunțat pe domnul procuror Aldea despre motivul grevei și mi-a promis hârtie pentru după amiază.

Am plecat.

În celulă n' am spus ce am discutat. Între timp a venit masa de prânz. Unul câte unul erau chemați în baraca politicilor, de unde reveneau după 5-10 minute. Spre sfârșit a fost chemat și Bourceanu, care la întoarcere mi-a spus că era căpitanul Sporea, cel care-i întreabă despre motivul arestării, condamnare și cum se simt. Acest căpitan a fost cel care mi-a înscenat procesul, cel care m'a lovit și înjurat în timpul anchetei și de care mă plânsesem procurorului. Mi-am dat seama că încercau o nouă justificare. Ceva nou intervenise. Declararea grevei produsese o mișcare la care nu mă așteptasem și mă făcea acum să cred că va avea un rezultat favorabil. Cu ani în urmă, unui grevist nu i se da atenție decât după 8-10 zile, când era epuizat complet. Acum,...o altă situație.

Eu am fost chemat ultimul de "căpitanul" Sporea. A stat de vorbă cu mine, cât n'a stat în timpul anchetei. Foarte amabil, m'a întrebat cum o duc, dacă sunt sănătos. Imediat am izbucnit:

-Cum puteți, domnule căpitan, să mă mai întrebați de sănătate, când tot timpul anchetei m'ați înjurat, lovit și mi-ați spus că o să-mi dovedeți crimele ce le-am făcut împotriva clasei muncitoare? Dumneavoastră care ați înscenat un proces murdar, veniți acum să vă interesați de sănătatea mea? Dumneavoastră, care ați

fost în sala tribunalului când martorii pe care i-ați instruit, au spus în fața instanței că nu recunosc declarațiile, deoarece au fost forțați să le iscălească, veniți acum să vedeți dacă mai trăiesc?

Asculta acest fost chelner, acum zis căpitan, ca un mielușel. După ce i-am spus o parte din ce

aveam pe suflet, m'am răcorit.

M'a dezamăgit și el, ca să nu zic uluit, cu auto-critica, ca la partid: "Bine, Cici, cum puteam să te lăsăm

afară, când te cunoștea atâta lume? Cum puteai să stai liber când cunoscuții și prietenii erau aici, pentru

motive mai mari sau mai mici? Voiai să fi bănuț agentul nostru de cei din închisori?"

-Dar dacă ați avut ce ați avut cu mine, de ce mi-ați târât soția însărcinată prin anchete și ați încercat prin

amenințări s'o obligați să devină martoră a acuzării?

-De unde știi?

-Nu vă cunosc? Am reușit să aflu la proces! Dovezile le-am văzut cu soția lui

Comănescu și Ceacu, pe

care ați reușit să le aduceți ca martore ale acuzării. Ați pus-o pe drumuri până și pe biata mamă a lui Ceacu.

Bătrână și bolnavă, n'a putut să spună decât:

"Băiatul meu era un copil cuminte și a învățat carte cu mare greutate, fiindcă tatăl lui nu s'a interesat

. M'a ajutat întotdeauna."

Dar copilașul pe care îl am și nu mă cunoaște, cu ce este vinovat să trăiască fără tată?

Credeți că toate aceste suferințe ale mele, ale sutelor de mii de familii ce îndură mizeria și frica, pot fi

uite?

Și după ce procesul a fost casat, dovădindu-se înscenarea, de ce nu mi-ați dat drumul? Ați recurs la alt

proces, cu alți martori eliberați din închisoare cu condiția să mintă în fața instanței.

După toate aceste

mașinațiuni murdare, veniți printr'un grad mai mare și-mi cereți să recunosc cât de cât, că am fost

vinovat, că am greșit, că m'au indus alții în eroare?

"Nu vei ieși de aici decât cum vrem noi, sau prin crematoriu." Ce înseamnă asta decât o condamnare la moarte?

Era puțin încurcat chelnerul ajuns căpitan. -Ai înțeles greșit. Nu observi eforturile noastre de a vă

îmbunătăți regimul, de a vă da cărți de citit, sau ziare? Vrem să fiți informați de transformările de afară,

pentru că o să mergeți cu toții acasă. Fii sigur, eu căpitanul Sporea, îți promit că în curând vei merge în

mijlocul familiei. Nu pot preciza o săptămână, o lună, două...dar vei fi alături de copilaș. Fii liniștit,

lasă lucrurile să le aranjăm noi și o să ai multe surprize bune.

Aproape o oră și jumătate am stat de vorbă cu acest Sporea. Masa mi se răcise. Toți mă așteptau cu nerăbdare. Le-am spus că m'au uitat în birou, probabil au fost la masă. Numai lui Penescu și lui Bourceanu le-am relatat pe scurt, discuția. Amândoi erau siguri că voi pleca în câteva zile. Părerea mea a fost, că în câteva luni vom pleca cu toții.

După masă am mers în biroul șefului de secție, unde am scris tot ce îi spusese procurorului, ilustrând cu lux de amănunte ancheta, procesul și situația din reeducare. Seara am fost anunțați să ne facem bagajele, și toți din cele trei camere am fost duși împreună la secția 1. Aici lumea devenise timorată. Parcă li se înecaseră corăbiile. Le pierise cheful de vorbă și de laudă. Reeducații erau plini de mânie.

Pe Bourceanu îl apucase o criză de rinichi. Nu putea să se miște: probabil vreo piatră. Îi producea dureri îngrozitoare. Am bătut la ușă ca să anunț sanitarul, dar fiind după închidere, nici nu au voit să audă. Nu aveam nici o posibilitate de a-l ajuta. Stăm lângă patul lui și încercam să-i pun ceva îmbrăcăminte peste rinichi, socotind că puțină căldură îi va calma durerea.

În acest timp Ion Negoitescu și cu încă unul s'au apropiat de mine. Au început să-mi facă observație că din cauza mea ceilalți nu se vor elibera. Văzând că nu spun nimic, Negoitescu a ridicat tonul. Le-am atras atenția să tacă, pentru că Bourceanu e bolnav și are nevoie de liniște. Nu m'au înțeles și au continuat.

Atunci m'am ridicat, spunându-le: "Canaliilor, duce-ți-vă și cereți să vă dea voie acasă." Și în timp ce mă îndreptam spre ei, câțiva mi-au barat calea. Ajunși la ușă, cei doi au început să bată cu pumnul. N'a venit nimeni. La foarte puțin timp s'a sunat stingerea. Motivarea mutării adusă de la "domnii politici", a fost: curățenia celulelor în care locuisem, care va dura câteva zile.

Într-o după amiază am fost anunțați, eu și cu Bourceanu, să ne luăm bagajul și am plecat cu plutonierul care ne-a dus în celula 17, de la secția 1: O celulă cu 20 de paturi pregătită, în așteptarea ..musafirilor". Am petrecut aici, în doi, trei zile, fără să ne dăm seama de intențiile administrației. În cea de-a patra zi s'a deschis ușa și în prag a apărut comandantul și "ofițerul politic", care mi s'a adresat: O să ieșiți la lucru și dumneata o să

fii șef de șantier, iar Bourceanu se va ocupa de partea culturală." Prompt, am răspuns: "Niciodată n'am să fiu șef în închisoare!" • "O să vă aducem oamenii cu care o să lucrați și ai să conduci șantierul!". De abea am apucat să spun "Nu" și ușa s'a închis.

După un sfert de oră am auzit strigăte pe culoar: "Nu vreau să lucrez, lăsați-mă în pace!" La câteva secunde s'a deschis ușa celulei și un tânăr a fost împins înăuntru. Cum ne-a văzut cu păr mare și în haine vărgate curate, s'a îndreptat în colțul opus. La 3-4 minute scena s'a repetat, până când s'au completat locurile. Era clar că cei veniți aveau o adversitate față de noi.

Am refuzat să discut, fiindcă domnea o situație de suspiciune. La un moment dat, în ușa deschisă a apărut comandantul cu ofițerul politic și au anunțat că vom ieși peste câteva zile la lucru, iar eu am fost numit șef de șantier. Am spus același "NU" categoric. Printre cei veniți în această celulă am reținut: Breaznă Constantin; David Ion Vasile; Dumitrașcu Marius; Paul Lazăr; Popa Augustin; Zadig;...circa 25 deținuți. După plecarea "conducerii" am rămas în mijlocul celor veniți. Ochii bănuitori ne scrutau. Era și normal. Noi doi aveam păr mare și haine vărgate noi. Stam liniștit pe pat, în timp ce Bourceanu încerca să însăileze o discuție cu acești rebeli noi veniți. Treptat, treptat, s'a încălzit atmosfera și ei au aflat cine suntem, și noi la fel despre ei. Erau răzvrățiții împotriva muncii de la atelierele Jilavei, pedepsiți pentru atitudini refractare și acum aduși aici, probabil după cum s'a spus, în vederea unei munci.

Zilele treceau într-o atmosferă din ce în ce mai amicală, mai ales că eram lăsați să stăm întinși pe pat și primeam ziare sau cărți.

În ziua de Sfântul Gheorghe ne-am pomenit scoși afară și duși la poarta Jilavei, la vreo două sute de metri, unde se găsea o baracă de lemn. Un plutonier ne-a spus că vom lucra la reparat lădițe, pentru transportat sticle, care vor fi aduse cu mașinile din oraș și depozitate în jur.

Am atras atenția să nu se depărteze nimeni de baracă și am cerut să ne facă împrejmuire, deoarece aveam experiența simulărilor de evadare de la Canal, mai ales, că aici se găseau oameni certați cu administrația.

A doua zi a început lucrul. Personal am refuzat să lucrez. De fapt era o muncă ușoară. Se băteau câteva cuie întăritoare, sau se schimba vreo scîndură ruptă. Seara a venit plutonierul și m'a invitat să fac

socoteala producției. Am refuzat. Mi-a spus că are dispoziție să o fac eu în persoană. După parlamentari și intervenția celorlalți am acceptat să merg alături de el, el să numere și să scrie raportul.

Acest șantier, socotit de refacere, a durat cam până'n luna Iulie 1964. În acest timp s'au dat cărți poștale pentru a anunța familiile de existența noastră și ni s'a dat permisiune ca în zece rânduri să cerem 5 Kilograme de alimente (dar nu de lux), țigări și totodată să anunțăm data vorbitorului, aranjată în ordine alfabetică. Unora li se oferea această posibilitate după ani de zile de lipsă de informații despre familii. Cum știam situația grea de acasă, mai ales că aveam și o fetiță, am scris numai că sunt sănătos și că nu am nevoie de nimic.

La circa 10 zile, Bourceanu ,care descărca o mașină cu lădițe, a strigat la mine să mă urc repede în camion să-mi văd fetița și soția. Am crezut că face vreo glumă, mai ales că eu nu pomenisem în scrisoare nimic despre vorbitor.

VORBITOR

Pupă circa o jumătate de oră am fost chemat la poarta închisorii și dus la corpul de gardă. În interior se găsea o cameră despărțită cu gratii metalice. Lângă ușă era postat locotenentul politic Teleki și dincolo de "fiare" aștepta soția cu fetița în brațe.

Cum m'a văzut printre gratii, Gabriela a început să plângă și n'a fost posibil s'o liniștească. Atunci a dus-o afară și a lăsat-o în grija unei verișoare. Eram mișcat...Primul contact cu cei "liberi" producea teamă. Apariția mea printre zăbrele, în costumul "național" vârgat, a produs prima reacție. Reușiseră fiarele să ne aducă în situația de a fi sperietori chiar în sânul familiei.

Politrucul a intervenit în acesta atmosferă de încordare și mi-a atras atenția să nu discut

decât probleme strict familiale.

-Din ce trăiești? Ai serviri?, au fost primele întrebări adresate soției.

-Sunt operatoare chimistă la Danubiana.

-Ce înseamnă operator chimist și ce faci efectiv?

-Ajut la confecționarea, manipularea și mai ales încărcarea cauciucurilor în mașini, pentru expediție.

-Adică încărcător și descărcător...

-Da!

La auzul acestui "da", m'am întors către politrucul care era'n stânga mea și m'am adresat:

-Nu vă este rușine. M'ați mințit spunându-mi că soția are un serviri bun și nu duce lipsă de

nimic. Ui-tați-vă la mâna de om care trebuie să ridice, când are cu totul altă pregătire și

poate face cu totul altceva.

Ați rămași aceiași călăi care ne distrugeți și pe noi și familiile noastre. Umblați cu minciuna peste

tot. Arestați, chinuiți și înscenați. Asta faceți tot timpul...

În timp ce el striga că nu-mi mai dă voie să vorbesc, eu am răspuns că tot ce spun este

adevărat și trebuie să cunoască familiile că suntem arestați și chinuiți nevinovați.

Am adăugat că n'am nevoie să primesc pachet cu alimente când soția muncește și este

nevoită să dea fetița s'o crească alții, fiindcă n'are nici timp și nici posibilități să se ocupe de

educația ei.

Efectiv, nu a fost vorbitor, ci o înfruntare cu politrucul în fața familiei.

În acest timp, soția îmi spunea să nu-mi fac griji, că se descurcă și fetița are tot ce-i trebuie.

După 5-6 minute vorbitorul mi s'a întrerupt. De abia am mai apucat să spun să se îngrijească

de ea și de fetiță, că a intervenit plutonierul de gardă și m'a împins afară din cușcă.

* * *

Așa zisul lucru la reparat lădițe a durat până la 10 Iulie. În acest interval mai erau chemați, din când în când, câte unul dintre deținuți, la biroul politic. Discret, la

înapoiere, îmi

spuneau că au fost întrebați de comportarea mea și de ce vorbesc.

Eu însă nu discutam nici un fel de problemă, nici nu făceam nici un fel de comentariu

despre cele scrise'n ziare, deși mă convinsesem că, în afară de Zadig, toți erau de bună credință.

Însă cu orice ocazie ivită, subliniam înscenările și trădările, atât în procesul meu, cât și în

toate pe care le cunoșteam, de la surse sigure.

Unul dintre prieteni a fost întrebat dacă el e convins ca, ieșit afară, voi fi liniștit și nu voi

reîncepe cu activitatea politică. Amicul a răspuns că este sigur că voi » liniștit, dacă sunt lăsat

în pace. După două zile de la sistarea lucrului la repararea lădițelor, ni s'a găsit o altă întrebuintare.

Ani fost folosiți la transformarea Jilavei în ciupercărie.

Acest fort în care mii de oameni mucegăiseră, dintre care foarte mulți își scuiaseră plămânii ,sau fuseseră aruncați în gropile comune, căpăta o altă destinație. Noi eram folosiți la aranjarea paturilor cu bălegar de cal. Era mai mult o pierdere de timp în așteptarea unor situații, ce se întrezăreau a fi mai bune. Ceva plutea în aer. În ultimii doi ani se putuse observa o schimbare, în bine, a vieții din închisoare și ulterior am constatat că același lucru se petrecea peste tot. Cei care au observat că, printre înjurăturile, din ce în ce mai rare, și amenințările practicate pentru a nu se arăta o slăbiciune, se folosea șantajul în scopul compromiterii, aceia au reușit să iasă demni, cu conștiința curată.

La Sfântul Ilie, un prieten revenit de la biroul politic mi-a spus că voi fi eliberat foarte curând, fiindcă s'au interesat destul de mult despre comportamentul meu și de ce gândesc. El a vorbit frumos și a accentuat asupra nedreptății ce s'a făcut cu arestarea mea. I-am atras atenția că eliberarea nu va fi decât generală, iar diferența dintre plecări inexistentă, sau de ore și chiar de o singură mașină, care nu va pridi cu transportul nostru din închisoare, în cazul că nu vom pleca împreună.

A doua zi am fost chemat eu, de gardianul Bărbuică, și dus la biroul ofițerilor politici din curtea "reeducării lorzilor". În camera unde am fost introdus se găsea colonelul politic în picioare, iar un civil așezat la birou.

Când am intrat, colonelul s'a adresat civilului: "Vi l-am adus pe Cici, discutați și d-voastră cu el ca să vă lămuriti" și a plecat.

Rămași singuri, m'a invitat să stau pe scaun și m'a întrebat ce fac. Åsta sunt și fac pușcărie.

-Dar cine sunteți d-voastră, de vă interesează persoana mea? Nu a voit să-și decline numele, sau calitatea și a spus că a venit să mă cunoască și să stea de vorbă cu mine.

-Bine, dacă ați venit, înseamnă că-mi cunoașteți situația și mă lămuriți și pe mine de ce sunt arestat, de ce mi s'a înscenat un proces cu martori mincinoși sau cu alții care nu m'au recunoscut și mai ales de ce s'a căutat să mi se distrugă familia.
-Cum, dumneata nu știi de ce te găsești aici?
-Dacă aș fi știut, nu vă întrebam, și am făcut-o crezând că sunteți mai mare decât domnul

colonel, care a ieșit de aici. Dumnealui nu m'a lămurit, în plus mi-a cerut să scriu despre mine, despre prieteni, să recunosc greșelile ce le-am făcut fiindcă are documente suficiente despre trădarea intereselor poporului de către Partidul Național Țărănesc și de 15 ani a tot strâns probe de peste tot, chiar și de la prietenii lui Maniu și Mihalache. Mi-a aruncat pe această masă ziare ca să citesc, cu declarațiile oamenilor politici, și să fac ce fac toți, iar dacă nu, voi ieși prin crematoriu. Iar acum vă întreb pe dumneavoastră: De ce sunt aici?

Zâmbind și dând din cap ironic, a răspuns:

-Lasă acum aceste povești. Hai să punem lacăt la ce-a fost. Noi o facem. Fă și dumneata

același lucru. (Vorbea degajat, politicoș, plin de el, ceea ce îmi lăsa impresia că are o funcție destul

de mare.) Poate s'au făcut unele greșeli, poate au fost necesități ale unui regim care a căutat să

se consolideze și acum, fiind stăpân pe situație, v'am pus la dispoziție realizările și vrem să

stergem cu buretele ce-a fost între noi. De aceea am spus, să punem lacăt.

-Cine poate oare să vă creadă? Personal am cunoscut minciuna și teroarea deslănțuită

asupra mea, fără să fi găsit un motiv.

-Este bine să uiți toate acestea și să gândești la ce ai să faci după eliberare.

-Care eliberare? De peste 15 ani am fost tot mereu eliberat și iar arestat. După fiecare eliberare

urma o perioadă, de multe ori mai grea decât în închisoare, până la următoarea arestare. Cine

mai poate avea încredere în acest regim care mi-a distrus carieră, familie și viață? Și multiplicați

cazul meu cu al zecilor de mii și poate atunci veți constata de ce n'am încredere în cuvântul d-

voastră, al tuturor. De aceea nu mă interesează eliberarea și aș dori ca înainte de plecare să-mi

spuneți și mie de ce am fost arestat și de ce ați căutat să-mi distrugeți familia, întrebare pe care

am pus-o la toți care au vorbit cu mine și am repetat-o chiar procurorului, după ce mi s'a atras

atenția că pot ieși din închisoare prin crematoriu.

-Pot să spun că foarte curând, poate câteva săptămâni, sau chiar zile, vei fi liber în mijlocul familiei.

-Vă precizez, nu voi pleca din închisoare, pentru a reveni după câteva luni. Nu mă interesează

eliberarea într'un regim de nesiguranță, o eliberare după care văd cum aleargă foarte mulți și cum

pentru ea, sunt în stare să se umilească, până la dezgust.

-Ne-am dat seama că în trecut au fost eliberați oameni fără să li se asigure posibilitatea

existenței și au fost nevoiți să alerge după serviciu, să ia legături cu cunoscuți și cu prieteni, să

mărească cercul nemulțumiților și să comploteze împotriva regimului. Acum va fi altfel. Fiecare va

avea asigurat un serviciu, care deja vă așteaptă și va avea unde să doarmă, pentru a nu mai avea motive de nemulțumire.

-Pe mine nu mă interesează eliberarea, atâta timp cât nu mi se face dreptate, pentru că nu pot

exista motive de condamnare într'un climat politic sănătos, decât pentru acei ce terorizează sau

fac crime. Niciodată nu voi putea uita răul ce mi l-ați făcut și modul cum ați procedat.

-Domnule Cici, pune lacătul. Afară ai să vezi că situația soției s'a schimbat, pe dumneata

te așteaptă serviciul și nimeni nu va întreba unde ați fost și ce ați făcut.

-Nu am nici un fel de încredere, atâta timp cât am văzut ce am văzut ,și mă cutremur, cum a

fost posibil să se facă așa ceva.

-Mergi și așteaptă cu încredere, zilele fiind numărate, până când te vei convinge că vei fi liniștit

acasă, în mijlocul familiei.

Necunoscutul s'a ridicat și-a zis la revedere. I-am răspuns cu: Bună ziua.

Plutonierul Bărbuică m'a dus la celulă, unde eram așteptat de ceilalți colegi de suferință. N'am

relatat nimic din discuție, deși erau oameni de bună credință. Reușiseră să înfigă pumnalul

neîncrederii.

Pe data de 29 Iulie am fost strigate 4 persoane cu bagajele. Am pornit în urma gardianului

,care ne-a dus la poarta fortului. Un alt gardian ne-a luat și ne-a condus într'o cameră din dreapta,

unde am găsit alți 15-20 deținuți, care în mare parte primiseră hainele civile.

Sigură devenea plecarea

din Jilava. În spre mine s'a îndreptat Ștefănescu Lazăr, cel care făcuse atâta rău, adusese în închisoare

peste o sută de oameni și devenise omul administrației în timpul reeducării:

Dragă Cici, suntem liberi.

Am devenit roșu și i-am spus în auzul tuturor: "Bine, netrebnicule, tu vorbești de libertate, tu

care ai făcut atâta rău și ai devenit un turnător în reeducarea de la "lorzi"? Cum mai ai curajul să

mai stai în mijlocul oamenilor? Locul tău este'n colțul infamiei"și i-am arătat cu degetul, direcția .

S'a retras și acolo a rămas încă vreo 2 ore, până când a venit ofițerul politic și 1-a dus la o ma-

șină mică. N'au avut curajul să-l lase în camion, în mijlocul celorlalți, în drumul spre necunoscut.

După amiază, pe la orele 3, am fost chemați să iscălim un stat de plată. Am primit 65 de lei,

contravaloarea muncii de la lădițe. Alții din provincie, primeau și bilete până la domiciliu.

La o altă masă, s'a trecut la alte iscălituri. Totul se făcea în aer liber, sub bolta de zid a fortului Jilava. De data aceasta asista ofițerul politic Teleki. Care cum ieșea, i se strângea mâna și-i spunea drum bun. Întrebând ce se iscălește, unul mi-a spus că e o declarație că nu vom spune unde am fost.

Am ieșit din rând și m'am adresat ofițerului politic: Eu nu iscălesc! Mă duceți înapoi .fiindcă n'am cerut să ies și mai ales condiționat, după ce nu mi-ați spus de ce am stat în închisoare. Toți s'au oprit pe loc. Ofițerul, puțin încurcat, a început să zâmbească. "Este o hârtie pe care e bine s'o iscălești," mi-a zis. -Din contră, am să spun peste tot, unde am fost și ce am văzut. De ce vă este rușine de ce ați făcut? Mai bine ați vedea că trimiteți în lumea liberă oameni în halul acesta. Uitați-vă la Wilișor, nu mai are nici tur la pantaloni... -la întoarce-te Wili...și când a făcut stânga'npre-jur, Teleki a rămas cu ochii holbați. A chemat un gradat și i-a spus să-1 ducă la magazie și să-i dea niște haine bune, civile. Desigur , erau destule, din bagajele morților Jilavelor românești. -Și'n timp ce prietenul pleca să se schimbe, mi s'a întins biletul de eliberare și am completat un camion de vreo 40 -eliberați -, care am fost transportați la capătul tramvaiului din comuna Jilava, unde am fost aruncați în marea groapă a suferinței românești. Deoarece n'am iscălit nici un fel de angajament, nici în închisori, nici după aceea, acum pot să spun și'n lumea liberă ce-am văzut, ce-am auzit și ce-am constatat prin infernul comunist, ca mărturie pentru "învierea Neamului românesc".

O SIMPLĂ ȘI DISCRETA ÎNCERCARE DE "EMANCIPARE"

În perfida ei politică de subjugare a "surorilor mai mici", Uniunea Sovietică încearcă pe de o parte agitarea integrării în uniunea economică și agricolă preconizată de Valev și în același timp împinge pe Unguri să se agite pentru și mai mari drepturi minorităților, mai mari decât cele ale autohtonilor.

Comuniștii români s'au făcut că deschid problema Basarabiei, publicând o carte a lui Marx, în care se condamna anexiunea țaristă.

În aceste "însemnări despre Români", Marx scria: "...În aceeași vreme, în timp ce Românii manifestau atâta recunoștință oarbă, țarul la Tilsit reclama teritoriul lor...Tratatul din 25 Mai 1812. Poarta renunța la Basarabia. Turcia nu putea ceda ce nu-i aparținea, pentru că Poarta otomană n'a fost niciodată suverană asupra Țărilor române. Poarta însăși recunoscuse acest lucru, când la Carlowitz, presată de Poloni să le cedeze Mol-do-Vlahia, ea răspunse că nu are dreptul de a face vreo concesiune teritorială, deoarece capitulațiile nu-i confereau decât un drept de suzeranitate."

Tot în broșura publicată este subliniată și situația Românilor de dincolo de Carpați: "Maghiarii erau stăpâni cruzi, supunând pe țărani la cele mai grele corvezi, în 1784, un țăran, cioban, în comitatul Zarandu-lui, anume Horea, plănuiește eliberarea neamului său..." Mai departe, vorbind de ocupația rusească din 1828, spune: "...Au avut loc excese groaznice. Contribuții de tot felul de produse, furaje, vite, corvezi, hoții, omoruri, etc. Bărbați și femei au fost înhămați la care cu vizitii cazaci, care nu-și cruțau nici băta, nici vârful lăncii lor. Peste 30.000 de Români fură smulși de la munca câmpului pentru a servi ca animale de muncă. Cei mai fericiți fugiră în munți, unde singura lor hrană era scoarța de copac. Guvernul rus răspunse la proteste: "Nu interesează să știm cine face lucrul, oamenii sau animalele, numai ordinele să fie executate." Haosul și jaful aduseră foametea, ciuma, etc. Din momentul intrării în Principate, Rușii puseră mâna pe administrația țării (pag. 117)... "Numai câțiva făcură act de curaj. I. Văcărescu, de pildă, cel mai tânăr dintre boieri, protestă contra acestui fel de adunare națională. Fu imediat dat pe mâna judecătorilor militari. Kiselev îl surghiuni din București. Dintre boierii bătrâni se asocieră la protestul lui Văcă-rescu: Banul C. Bălăceanu, logofătul Câmpineanu, banul Văcărescu și vornicul Crisoscoleu Buzoianu; toți muriră "din întâmplare", în aceeași săptămână, înainte de închiderea Obșteștii Adunări." (pag.118)....

"În Țara românească, țărani au protestat împotriva Regulamentului: soldații ruși, trimiși în sate, au dovedit cu focuri de armă blândețea Regulamentului... În Moldova, nemulțumirea a

luat caracter de răscoală țărănească: reprimarea a fost mai cruntă: sângele inundă brazdele de care era înlănțuit țăranul." (pag.140)...

"În palatele nobililor sau boierilor români, luxul oriental se îmbină cu rafinamentul occidental.

Dar masa poporului e cufundată într-o mizerie abjectă...Aceste provincii s'au veștejit la umbra

protecției ruse...O mare parte a populației rămânea într-o stare de serbie absolută...A fi suspectat

de a nutri sentimente patriotice era egal cu a fi exclus din funcțiuni publice.

Senilitatea față de

interesele Rusiei era un titlu de promovare... De la domn și până la cel mai modest funcționar,

toți știau că slujba lor era la bunul plac al consulului rus" (pag.175).. Această publicație se

făcea cu acoperirea Chinei care intrase'n conflict cu Rusia. Pe data de 13 Iulie 1964, în ziarul

"Asahi Evening New. Tokyo" a apărut un interviu acordat unui grup de simpatizanți japonezi, de către Mao și în care spune:

"Conform acordurilor de la Yalta, URSS, sub pretextul garantării independenței Mongoliei, a

trecut această țară sub dominația sa. Rușii și-au însușit o parte din România.

Detașând o parte din

Germania de Est, au gonit locuitorii în Vest. După ce au rupt o bucată din

Polonia, au încorporat-

o la Rusia, pentru a da Poloniei în compensație o parte din Germania de Est.

Finlanda a suferit

acelașii tratament..."

În aceste condițiuni, ofițerii politici sau "cadrele" care discutau cu noi făceau pe naționaliștii

și anti-sovieticii.

Afară era moda independenței. Activiștii și slugile Moscovei au început să

vorbească în

întrunile cu "activul de partid lărgit" din ministere, despre modul barbar în care ne-au exploatat

sovieticii.

Călăul, Gheorghiu-Dej, spunea: "Am plătit chirie 3.000 dolari pentru fiecare utilaj sovietic

de la "canal". Un alt colaboraționist și călău al muncitorilor, Gheor-ghe Apostol, declara: "Ni

s'au furnizat porți la ecluze care nu corespundeau pentru Canalul Dunărea-Marea Neagră."

Alexandru Moghioroș, în fața activului de la Gostat, povestea ce le-a spus "tătucu"

Stalin pe data de 7 Noiembrie 1947:

"Acum trebuie să construiți Canalul, care să fie mormântul reacțiunii. După aceea să distrugeți pe intelectuali." Noi mai pe șoptite am adăugat că, nouă Românilor., ne trebuiesc 25 de ani ca să formăm alți ingineri și specialiști, la care Stalin auzind, a ripostat: "Luați exemplul Rusiei."

Și l-au luat și aplicat poate cu mai mare randament. Prin închisorile și lagărele de exterminare trecuse peste 10% din populația țării. După ce vânduseră și exploataseră țara, transformând-o într-o groapă comună, acum făceau pe curajoșii. Și pe noi continuau să ne îngenunche în închisori, să ne batjocorească, lăsând impresia că tot ce fac e din "profund umanitarism comunist", pe care căutau să-1 aplice.

ROATA ROBILOR

- Unde lucrați în fabrică?, îl întreb pe proaspătul meu coleg de celulă.

-La roata robilor, către fundul curții, aproape de atelierul de tâmplărie ușoară, îmi răspunse acesta.

Văzând însă nedumerirea din ochii mei, el mă invită, atunci când voi reuși să mă strecur de

ochii gardianului, să-i fac o vizită.

Noul meu coleg de celulă Ș. C, fusese în diplomatie la Istanbul, cum îi plăcea lui să spună.

Având 1,90 m. înălțime și fiind totodată foarte slăbit, suporta groaznic de greu regimul de

închisoare și de aceea simțeam o bucurie aproape copilărească atunci când reușeam să-i ofer ceva.

Era într-o zi pe la sfârșitul lui Mai 1952, când, cu o bucată de pâine și o coajă de turtoi,

înghesuite sub zeghe, mă furișam prin spatele unor stive de scânduri, apoi după niște movile de

fiare și iată-mă în fața așa zisei "roata robilor".

În pământ era fixat un schelet metalic care se termina cam la 1,30 m. de suprafața solului cu

o roată orizontală, care avea diametrul prelungit cu două brațe, în ambele sensuri, lungi de circa

2,50 m., fiecare, rotindu-se pe un ax într'un dispozitiv se introduceau bucăți de fier de formă

paralelipipedică, de o anumită lungime și care trebuiau transformate în șine pentru roți de

căruțe. Totul se făcea la rece și operația se efectua manual prin împingerea în același sens, de către

doi deținuți, a celor două brațe ce prelungeau diametrul roții.

În fața mea, imediat am avut imaginea a doi con-damnați pe viață să tragă la galere. Colegul

meu de celulă mi-a prezentat în termeni amabili pe tovarășul lui de muncă și 1-a rugat pe acesta

să-mi istorisească fragmente din viața lui și să-mi relateze de asemenea visul din noaptea precedentă, în care i s'a arătat mama lui decedată cu mulți ani în urmă.

Numele meu este Dreser, a început acesta. Sunt de loc din Sighetul Marmăției. Pe tata nu-l țin minte, iar mama m'a părăsit când eram încă un copil. Nimic nu știu să fi avut pe lume mai scump decât pe mama, iar când ea a murit, am fost disperat. Deși moartă, ea îmi apărea în vis în momentele cele mai grele din viața mea. Astfel prin 1941, într-o noapte, pe când dormeam, mama mi-a apărut tare înspăimântată și cu ochii ieșiți din orbite striga la mine: "Fugi, fugi repede unde vei vedea cu ochii, dar fugi repede tare!"

Ingrozit am sărit drept în picioare și-am început să umblu bezmetic prin întunericul din odaie, neștiind pe ce să pun mâna mai întâi: în același timp se auzeau bătăi puternice în ușă. Era poliția maghiară. Știți, atunci Ardealul de Nord era ocupat de Unguri. M'au ridicat cu ce aveam pe mine și cu o valiză de schimburi și m'au trimis în lagărul de la Auschwitz.

Câteva clipe ochii vorbitorului căpătară, parcă, nuanțe diferite și pe gene i se prelinseră câteva lacrimi. Vezi, aici am greșit eu, iar Dumnezeu mi-a plătit. Și privirile lui, prin fața cărora a trecut parcă un nor, se întunecară și subit, hohote de plâns îi cutremurară toată ființa. După un timp a continuat: "Eu am fost un om fricos și totdeauna m'am temut de moarte. La Auschwitz măturam prin curte, pe coridor, trăgeam cu urechea pe la uși. În felul acesta trăiam mai bine și speram să scap cu viață. Vedeam cum frații mei merg la pieire. Ani de zile am reușit să mă strecur. Frontul se întorsese, se apropia tot mai mult, auzeam zgomotul ghiulelelor de tun, de mitraliere, de arme.

Era în luna Aprilie 1945, când, într-o seară, mi-a venit și mie rândul. Am fost dus și eu într-o cameră de unde nu se mai întorcea nimeni și pe care noi o numisem "camera morții". Bărbați și femei eram înghesuți, unul în altul, fără posibilitatea de a ne mișca și așteptam sfârșitul. Era groaznic. Mâinile lui Dreser, care erau proptite pe mânerul roții, au început să tremure.

Pe la miezul nopții, continuă el, toropit de oboseala la care se adăuga și lipsa de aer, am

ațipit doar câteva minute. În vis mi-a apărut mama, care mi-a spus să fim liniștiți, că vom scăpa cu toții. M'am trezit și am început să strig cât mă ținea gura: Scăpăm, scăpăm, acum mi-a spus mama. Am fost însă luat în râs și am trecut în fața colegilor mei de suferință drept nebun.

Se făcea ziuă, după aprecierea noastră. Lipsa de aer era din ce în ce mai mare. Pe culoare nu se auzea nici un zgomot, tăcere deplină. Timpul trecea iar setea ne chinua și ea. Eram epuizați și amortiți de căldura care ne sufoca. Deodată, de pe culoare veneau zgomote deosebite. Ușile se deschideau la rând, lucru neobișnuit. Deodată s'a deschis și a noastră, iar în cadrul ei au apărut ostași americani. Slavă Domnului, eram salvați. Mama își făcuse datoria.

Știindu-mă vinovat, m'am strecurat pe coridoare, prin curți și am ieșit din lagăr, în oraș. Am părăsit localitatea și am mers departe, cât mai departe. Am colindat Germania, Austria, Cehoslovacia și târziu, în toamnă, treceam granița României și cu un tren, într-o noapte, iată-mă la capătul drumului, în Sighetul meu. Credeam că Evreii m'or fi uitat.

Ți-ai găsit ! Cum am ajuns, au aflat și au pus mâna pe mine și iată-mă aici, la Aiud, împingând la "roata robilor". Și privirile lui Dreser din nou se întunecară. Îmi merit soarta, continuă el. Cine o mai face ca mine, ca mine să pățească. Acum chiar dacă m'ar tăia bucăți, n'aș mai face ce am făcut!

Astă noapte mi-a apărut din nou mama în vis. Se făcea că a intrat chiar la mine în celulă și mi-a zis: "Lasă dragul mamei, că vei scăpa de orice necaz, în ziua de 16 Septembrie. Te eliberezi." A zis mama asta și a plecat. Am sărit din somn, am trezit tovarășii mei de celulă și le-am spus și lor vestea cea mare. Ce mi's trei luni și jumătate? Mama nu m'a mințit niciodată! Povestitorul și-a terminat istorioara și'n ochii lui era atâta lumină și atâta siguranță, că mă uimeau.

La plecare el mi-a spus: "Să nu uiți, trei luni și jumătate", și pentru a se face mai explicit a ridicat mâna stângă'n sus ținând deschise primele trei degete, iar un al patrulea deget îl împungea pe la jumătate, cu arătătorul mâinii drepte. Din timp în timp, când ne mai întâlneam, el îmi arăta mai întâi trei degete, apoi două, apoi

unul...

Intre timp, Dreser, care suferea cu inima, încă de la Auschwitz, acuza dureri mai accentuate ca de obicei, iar medicul nostru i-a recomandat să înceteze de a mai lucra, la care el a răspuns că acum, când mai are așa de puțin până la eliberare, va suporta cum va putea acest mic interval ce i-a mai rămas.

Întâmplarea a făcut ca pe 16 Septembrie, la orele 14, ieșind din schimb să merg cu el spre celular.

"Ei, domnule Dreser, suntem pe 16 Septembrie?" i-am zis eu.

"Mai sunt mai puțin de 10 ore până se termină ziua", mi-a răspuns și ochii îi străluceau de o mare bucurie.

Eu stăam la celula 78 pe latura de Est, din celular, ultima de la parter, iar el locuia la etajul I, la celula 137, prima de pe aripa dreaptă orientată spre Vest, deci în fața mea. Cum etajele erau despărțite prin plasă de sârmă și nu prin plafon, ne puteam vedea. Prin fața celulelor trecea o punte din lemn, cam de 1 m. lățime. Clădirea temniței, dispusă în formă de "T", cu parter și 3 etaje, era în așa fel construită ca la nevoie să poată fi supravegheată de un singur gardian, care se plasa la parter.

Am rămas în fața ușii, urmărindu-l cu privirea până la intrarea lui în celulă, înainte de a deschide ușa celulei, s'a oprit și, aplecându-se peste balustradă, mi-a strigat: "Nici măcar zece ore, auzi?", și ochii lui aveau o strălucire nefirească.

Locuia cu încă trei deținuți, care lucrau la secția fierărie, în timp ce eu mă chinuiam la tâmplărie. Celor 3 le voi da deocamdată doar inițialele: I. V. din județul Muscel, I. S. din București și D. O. din Bucovina.

La închidere, când se făcea numărul, am auzit pe unul dintre cei trei, ale căror inițiale le-am dat mai sus, comunicând ofițerului de serviri, care supraveghea darea și luarea în primire a robilor: bolnav...inimă... doctor...moare, la care replica clară a ofițerului: "Lasă-1 să moară, dă-l..."și urmă o înjurătură de mamă.

După vreo două ore se repetară bătăile în ușă, tot la celula 137, dar n'am mai înțeles ce s'a discutat. Deși eram obosit și destul de slăbit, nu puteam adormi. Către orele 23, doar la câteva

minute după ce ațipisem, am auzit niște bătăi disperate în ușa aceleiași celule.
Am sărit din somn
și cu ambele mâini mi-am cuprins partea stângă a pieptului, căci inima-mi bătea
cu putere și
m'am apropiat de ușă.

Se alerga pe puntea de lemn de la etajul I. Tropote de cizme. S'a deschis o ușă și
vocea
gardianului a tunat: "Ce bă, ce bați în miezul nopții?..." și a urmat o înjurătură, tot
de mamă.

"A murit", fu răspunsul care venea din interiorul celulei.

"Cine bă, cine?"

"Dresler, si de acum nu mai are nevoie nici de doctor, nici de medicamentele pe
care i le-ați
refuzat." Era mai puțin de o ora până la expirarea termenului. Dresler se elibera de
suferințe și mergea
sa-și întâlnească mama, pe care atât de mult o iubise.

O apasare adincă imi cuprinsese sufletul, care treptat, se sterna peste celulă,
celular, peste
întreaga temniță.

Dresler se eliberase în termen de la închisoarea de la Aiud.

Grigore Caraza

*

GHERLA IN REEDUCARE

Povestea condiționalului pentru cei care nu depășesc norma'n fabrică, de mult nu
mai era
luată în serios, nici chiar de turnători...

O altă metodă, mai ingenioasă, aceea a devotamentului și recunoștinței în fața
regimului
comunist, se flutura ca o rază de speranță de către oamenii administrației. Aproape
4 ani s'au
zdruncinat nervii multora în această atmosferă plină de perfidie, când cu cluburi
culturale,
ziare, cărți cu profil comunist, când cu discursuri, demascări sau autodemascări.

Promisiuni vagi, în schimb presiuni din ce în ce mai dure.

În plină atmosferă de reeducare, a sosit la Gherla un grup de deținuți condamnați
pentru

înaltă trădare, printre care se găseau episcopii Iuliu Hirțea, Ion Drago-mir,

Alexandru Todea,

Iosef Schubert, Ioan Cherteș, ș. a.

"Ofițerul" politic Domocoș, fiara care a terorizat Gherla ani de zile, a încercat să-i
facă să

vorbească pe înalții Prelați, dar n'a reușit să obțină ceea ce urmărea. Unii dintre
ei au fost

pedepsiți, laizolare'n lanțuri. Printre ei se găseau Iosef Schubert, Leon Crăciun și
Jerome Menges.

Totul era în zadar.

Episcopul Iuliu Hirțea fiind somat, fiind obligat de șeful de cameră să-și definească poziția, i-a afirmat celui ce i-a cerut acest lucru: "Domnule, du-te la acela care te-a trimis și spune-i că voi vorbi, că voi fi răspunzător de ceea ce voi spune, dar nu voi fi răspunzător de faptul c'am fost forțat să vorbesc." După această confruntare, nici unui episcop nu i s'a mai cerut să ia poziție față de reeducare.

Politica de înșelăciune a deținuților politici a continuat. Ca peste tot, s'au găsit unii care să facă jocul administrației, căutând să "convingă" ,pe colegii lor, că nu mai există altă cale de ieșire din închisoare, decât abdicarea de la orice vis. Printre aceste unelte s'au numărat: Dens, Luca, Ion Puiu, Sorin Popa... "Oameni" de la care nu te-ai fi așteptat niciodată să se plece, recunoșteau regimul învingător,își reclamau cloegii care se opuneau și căutau să profite de mâna întinsă, plină de sânge, a comuniștilor.

În fața acestei situații, un grup de deținuți au creat o organizație denumită "Prietenia Albă", prin care urmăreau să trezească demnitatea în cei ce șovăiau și să strângă rândurile în fața metodelor de desbinare folosite de comuniști. Un alt scop al acestei organizații era de a continua legăturile și după eliberare, pentru a se putea ajunge la o solidaritate, din ce în ce mai numeroasă și puternică împotriva opresiunii.

Inițiatorul a fost avocatul Mac Constantinescu, din Iași, stabilit la Turnu Severin. Din organizație au făcut parte mai mulți tineri, printre care se găsea Vladi-mir Boutmy, condamnat la muncă silnică pe viață. Fiind descoperită prin trădare, o parte din membrii organizației au fost judecați în închisoare, în fața deținuților. De sigur era o încercare de intimidare, dar fără rezultat, deoarece la câteva săptămâni au fost eliberați.

În timpul acestei reeducări s'au produs scene penibile, demascări și auto-demascări, care depășeau gândirea normală a unui om. Era o situație identică celei de la Aiud, Jilava, sau Botoșani.

Discursurile isterice, cu vocea pițigăiată, ținute de un anume Sorin Popa, au fost reconstituite de Vla-dimir Boutmy și confirmate de cei ce-au trecut prin Gherla. Iată un fragment de "discurs", ținut de un pretins deținut politic:

"Domnule comandant, permiteți-ne să vă sărutăm mâna întinsă, să strigăm din tot sufletul,
trăiască domnul Gheorghiu-Dej, care ne-a arătat calea cea dreaptă, ne-a dat
posibilitatea să
devenim oameni cinstiți, să slujim regimul comunist.

Noi, unii dintre cei convingși de realizările regimului, înfierăm atitudinea acestor
bandiți (adică
colegii lor deținuți), ce rămân orbi la ce văd și pe care nu-i recunoaștem ca
făcând parte dintre cei ce
mergem să ne închinăm partidului și să sărutăm mâna'ntinsă... Ei sunt unicii
responsabili ai
menținerii detențiunii din România... ...în timp ce clasa muncitoare își ia
mâncarea de la gură ca
să ne hrănească pe noi, care am rămas niște trântori și unelte ale imperialiștilor
americani.
Conducerea se poartă prea blând cu ei, în loc să le scoată ochii, ca să nu-i mai
vadă pe americani...

Domnule comandant, eu Sorin Popa, care m'am convins de mărinimia conducerii
de stat, înfierez
atitudinea dușmănoasă a acestor bandiți și vă rog să-mi dați voie să strig din
toată inima:
"Trăiască tovarășul Gheorghiu-Dej, iubitul conducător al țării." Deținuții ascultau
muți de scârbă.

În această atmosferă de zisă reeducare s'a trăit doi ani de zile, în toate
închisorile. Așa au
vorbit și scris mulți de alde Sorin, Radu, Ion J. Petre, Vasile....Nimeni nu a primit
vreo palmă,
nimeni nu a fost drogat. Cei ce-au făcut-o, și acum și după 1946, au făcut-o din
interes personal,
încercând să calce peste cadavre pentru a se elibera. Au făcut pact cu
comunismul, cu
satana, spre rușinea lor și a urmașilor. Numai cei care au trecut cu fruntea sus
prin acele încercări
își dau seama de miselia actelor săvârșite de aceștia, acte ce sunt calificate de
trădare.

AIUD - UN MARTOR OCULAR DESPRE ULTIMA FAZĂ A REEDUCĂRII

Grigore Caraza scoate la iveală scene zguduitoare: "În toamna lui 1962, Zarca a
fost populată cu
circa 250-260 deținuți care au refuzat reeducarea. Cele 60 de celule din cele
două nivele erau pline.
Supliciile la care am fost supuși au subțiat treptat, treptat rândurile, oamenii
capitulând și trecând de partea
reeducărilor, al căror număr creștea zi de zi.

În perioada 1960-62 reeducarea a păstrat proporții mai moderate. Se cerea exces de muncă și devotament din partea noastră față de administrație, urmărind să ne convingă de realizările regimului și înțelegerea pe care acesta o manifestă față de noi, în cazul când renunțăm la ce-am iubit, la dragostea de neam și dreptate pentru frații români subjugăți. Prin 1961 am reușit să aflăm că unii fuseseră duși la București unde au dat o mână de ajutor securității în procesele înscenate după 1958.

Dar acum, în 1962, după venirea lui Puiu Atanasiu, de la care aflam cu greu câteva lucruri despre apariția lui N. Petrașcu, Dumitru Groza și alții ca martori ai acușării, acum în Aiud se schimba tactica. Acum a început furia. Oamenii "de vârf", cei cu un crez nezdruncinat, pe care-1 prezentaseră ani de zile ca un adevăr indiscutabil și permanent, au fost duși în celulă. În locul lor trebuiau aduși cei ce spuneau un categoric "Nu" re-educării. Un lucru inexplicabil s'a petrecut pentru mine. Oameni care executaseră 10-15, unii chiar peste 20 de ani de temniță îngrozitoare, oameni care s'au jertfit pentru un ideal, oameni care mai presus de orice au pus Patria și binele neamului românesc, au îngenunchiat în fața minciunii, în fața diavolului care a pervertit sufletul omenesc.

În acest cataclism s'au dărâmat munți, au căzut păduri seculare, s'a prăbușit "Negoiul și Caraimanul", "Omul și Moldoveanul", rămânând doar unul singur, Prinț și la propriu și la figurat, pe care în sinea mea l-am numit "Bătrânul Ceahlău, Ceahlău de cremene". Odată cu el au rezistat prăpădului mici și modeste stânci neatrenate de grohotiș spre valea plângerii neamului nostru. Brazii și brăduleții scuturați de furtună n'au putut fi smulși din rădăcini.

Ce s'a întâmplat și cum a fost posibil, au fost întrebări ce m'au frământat timp îndelungat. Am ajuns la concluzia că au rezistat numai aceia care au fost deciși să moară, decât să-și vândă sufletul și să părăsească o poziție pe care se aflau, convinși fiind că este cea mai bună.

Pentru înfrângerea rezistenței celor din Zarca, s'a făcut o izolare completă între fabrică, secții, celulă și aceasta.

La secția 1, în aripa dinspre fabrică, s'a amenajat o izolare cu circa 20 celule cu ciment pe jos, iar pereții tencuiți cu un grund amestecat cu sare, pentru a ține permanentă umezeală. Ferestrele au fost ținute în cuie. Din perete se lăsa un fel de pat din plăci aglomerate, manevrat de pe coridor, numai între orele 22 și 5 dimineața, în

celulă nu era sobă și se găsea numai o tinetă pentru necesități pe care nu aveai voie să stai. Timp de 17 ore trebuia să rămâi în picioare. Cei pedepsiți aici, primeau drept mâncare în fiecare seară, o cană cu apă sărată și la trei zile o masă care era o zeamă lungă. Ca îmbrăcăminte aveai voie la o zeghie, pantalon, bocanci (de obicei amândoi pe același picior), o cămașă și indispensabili. Toată această îmbrăcăminte era numai zdrențe, iar pătura pe care o primeai seara, la culcare, pe lângă faptul că de obicei era jumătate tăiată ori pe lung, ori pe lat, trebuia să-ți servească și ca saltea și ca învelitoare. Când erai scos din Zarcă și dus fie la izolare, sau în altă parte, ți se arunca pe cap pătura și pe drum loviturile, înbrânciturile și înjurăturile curgeau cu duiumul, în celulă eram observați permanent de milițieni care, din 2-3 minute, deschideau "spionul"(fierăstruica).

Milițienii cei mai diabolici fuseseră dați să ne supravegheze în Zarcă și dintre ei nu pot fi uitați niciodată: Barabaș, Ardeleanu, Marcu Vasile II, Moldoveanu Pavel, Popa, (plutonierul major ajuns ofițer), Stan, Szabo, Sas Pamfil, Sturza, Lazăr...

Motivele pentru trimis la izolare erau la discreția gardienilor, care trebuiau să ne terorizeze tot timpul. Simplul motiv că atingeai patul cu mâna, se solda cu 5, 7, 10 zile de izolare. Eram bolnav de T. B. C. și aveam dese hemoptizii, în aceste condiții, din cele 100 zile, din iarna 1963-64, am stat 60 de zile la izolare. În aceste condiții de izolare era greu de rezistat și mă întreb mereu cum am reușit să scap de acolo. Și totuși am scăpat, deși unora nu le pare bine.

Ajuns în izolare, încă de la ușa parcă CINEVA mă lua în primire. Îmi purta pașii oboșiți timp de 17 ore, în fiecare zi și mă spijinea când, extenuat, rămâneam în picioare, în mijlocul celei, deoarece nu aveai voie să te rezemi de ceva, mă acoperea pentru a-mi da căldură și probabil îmi potolea foamea și setea, deoarece nu am fost încercat de aceste senzații, în acest timp.

Acelei PUTERI care m'a ajutat să parcurg acea întunecată perioadă, precum și întreaga noapte de bez-nă din cei 21 de ani petrecuți în iadul comunist, acelei PUTERI îi sunt dator până dincolo de mormânt. În timp ce noi ne zbăteam în aceste condiții, celor circa 250 de deținuți politici, la Clubul reeducării, le vorbeau fostele vârfuri. Administrația închisorii decisese să ne ducă și pe noi să ascultăm glasul "sirenelor vrăjitoare". Fără să discutăm între noi, căci legătura cu celelalte celule devenise foarte grea și riscantă, am

refuzat această invitație. Atunci gardienii ne-au forțat, lovindu-ne și scoțându-ne în brânci. Dar noi continuam să ne ținem de paturile de fier și de ușorul ușii. Atunci ne-au așezat difuzoare pe coridor și ne deschideau vizeta, obligându-ne să ascultăm.

Zadarnic! Noi înfundam vizeta cu pătura de pe pat. Și totuși datorită supliciilor la care am fost supuși, rândurile noastre s'au subțiat. Capitulările au început. Unii au trecut în rândul reeducaților, care era mult prea mare. Printre cei care au contribuit la breșa din rândul rezistenților și smulgerea și aruncarea în mocirla clubului, a fost teologul Valeriu Anania.

Cei din Zarcă am fost scoși spre mijlocul lunii Iunie și apoi în Iulie, când ne-a vorbit Valeriu Anania, asistat de călăul colonel Crăciun, însoțit de toată banda lui de torționari. Anania, care avea darul vorbirii, se adresa sentimentului din epavele ce le avea în față, căutând să ne înfrângă rezistența: "Auzi tu, frate, tată sau bunic din Zarcă. Acasă cu mâna strașină la ochi, în prag, vă așteaptă o soră, un frate, un nepot, soția sau o mamă îmbătrânită, cu ochii secați de lacrimi. O vorbă bună, un cuvânt, o șoaptă, frate drag, ce zici?" Și de fiecare dată rupea dintre noi 4-5 sau 6 frați de suferință. Așa s'a întâmplat că la începutul lunii Iulie a smuls chiar de lângă mine pe Jean Aristide, cu care parcursesem doi ani de Zarcă, plus alți doi de domiciliu forțat. Prietenul meu a început să tremure și mi-a zis: "Grigore, iartă-mă! Nu mai pot!" Degeaba i-am cuprins mâinile apucate parcă de friguri, zadarnic l-am strâns în brațe. Și s'a dovedit că ne mai despărțeau doar trei săptămâni, de eliberare. Simțeam că se apropie sfârșitul. Zilnic plecau câte 50-60-70-...sau poate chiar sute.

Pe data de 29 Iulie 1964, în curtea mărginită de Secție și Fabrică, s'au aranjat în grabă sute de bănci, iar în față, spre birourile administrației, s'a amenajat o mică tribună unde a luat loc colonelul Crăciun, înconjurat de 7-8 ofițeri străini cu grad de colonei, procurori de la București, trimiși pentru o ultimă încercare de îngenunchiere a celor din Zarcă. În jurul lor se mai găseau ofițerii și în special, cei politici, ai Aiudului. Pe băncile din față am luat loc cei câțiva zeci rămași în Zarcă, iar în spate, circa 1000 de deținuți reeducați, care nu se eliberaseră încă. Turnătorii și alte unelte ale administrației nu se eliberaseră, în mare parte.

Colonelul Crăciun și-a început vorbirea:

"Dragi tovarăși, vă spun tovarăși, fiindcă din momentul de față toți sunteți liberi, redați societății socialiste multilateral dezvoltate. Urmează, în câteva zile, după cum vom reuși să vă încărcăm în trenuri, să plece chiar și ultimul dintre dumneavoastră. Țara și partidul are încredere în dumneavoastră și clasa muncitoare vă primește în mijlocul ei, pentru ca împreună să construim noile obiective. Cei din Zarcă, care plecați nereeducați, ați învins!

În acel moment s'a întâmplat ceva cu totul neașteptat. Oamenii ce se aflau în spatele nostru și pe laterale, ca la o comandă au sărit peste bănci și deodată ne-am simțit îmbrățișați, cuprinși de mâini, de cunoscuți, prieteni sau de deținuți pe care nu-i văzusem niciodată. "Ați învins, bravo", spuneau cu toții. Dintre miile de reeducați din Aiud, doar o mică parte făcuseră rău. Ceilalți erau niște biete victime, care nu mai putuseră rezista presiunilor de ani în șir și acceptaseră doar să renunțe la crezul lor. Nu aruncaseră cu noroi în alții pentru a se dezvinovăți și a distruge credința în tine însuși. Mi-au dat lacrimile.

Colonelul Crăciun îngălbenise, iar "întreg statul major" amuțise. Colonelul Crăciun, dregându-și vocea, a continuat: "Dar să nu creadă cei din Zarcă că nu vor mai trece prin Aiud." Se lansase un svon printre deținuți, că celor din Zarcă li se vor întocmi, pe loc, dosare și vor fi trecuți la dreptul comun.

Zilele următoare am trecut din nou prin fața unei comisii .compusă din 3 procurori care ne spuneau să alegem: trecerea la drept comun și continuarea temniței, sau o declarație de desolidarizare și eliberare. În această ultimă încercare de îngenunchiere au mai căzut o bună parte.

Eu am cerut să mă întorc în Zarcă. În seara de 1 August, în ultimul camion, păraseam Aiudul cu destinația Teiuș. Înaintea mea mai plecaseră alte două camioane, unul la gara Aiud și celălalt la Răz-boieni. Până la Teiuș am avut alături pe prietenul meu Marin Dumitrescu, cu care parcursesem perioada 62-64 din Zarcă și domiciliul forțat din 57-58. El mai avea la activul lui Piteștiul, de unde scăpase cu maxilarul stâng fracturat.

Ajunși în gară, milițienii ce ne-au însoțit, ne-au comunicat că avem tren peste 45 de minute și,urându-ne drum bun, ne-au întins mâna. Brutele pozau acum îi. oameni. Cu mâna'ntinsă, Mailat, un țigan odios, unul dintre cei mai cruzi mili-

țieni, se îndrepta spre noi.
L-am luat în brațe pe Marin și i-am întors spatele.

În gară și în tren am fost înconjurați de oameni simpli, care ne-au dat tot ce aveau la îndemână: fructe, țigări, alimente, ziare, băutură... Omenia românească nu fusese distrusă în închisoarea ce se numea România.
Când sub priviri mi-a căzut un ziar, mi-am dat seama că nu mai puteam citi decât titlurile scrise cu majuscule.
În jur de 6 dimineața, coboram în Gara de Nord. Deodată am fost înconjurați de 7-8 persoane, bărbați și femei, întrebându-ne: "Veniți din Aiud?"

Lumea din ce în ce se îngroșă în jurul nostru, cu fel de fel de întrebări. "Ce știți de cutare? dar de cutare? Mai vin și alții, cu alte trenuri?"
Printre persoanele de care am fost întrebat, două muriseră în Aiud.
Puteam să le spun adevărul? Puteam să le spun că, după noi, nu mai vine nimeni? Nu puteam să distrug în ei și ultima speranță.

Și acum am să încerc să reconstitui numele celor 56 de deținuți care au rezistat și ultimului asalt, călcând în picioare și sfidând toate metodele folosite de a înjosi demnitatea omului:
Atanasiu Puiu, fost prizonier la Mânăstârca, organizator al rezistenței prizonierilor,...Bej Teodor, preot greco-catolic din Transilvania,...Bejan Dumitru, preot ortodox din Hârlău, fost prizonier în Rusia,...Bolintineanu,...Buzoianu,...Caraza Grigore, învățător din comuna Poiana Teiului,...Călin Aurel,...Ciolacu Nicolae, țăran macedonean din Dobrogea,...Dimcică Sima, macedonean din Dobrogea, se eliberează pe brancardă, cu însoțitor,...Dumitrescu Marin, student din București,... Eremia, doctor,...Filip, preot din Nordul Moldovei,... Ghica Alexandru, prinț, închis de la 24-01-1941, până la 30 August 1964,...Grebenea Ion, diacon,...Halmaghi Ion, din Făgăraș, cetățean american de origine română,...Ighișan Nicolae, doctor, din Beba Veche, județul Timiș,...Lungu Neagu, din București,... Lungeanu Mi-hai, student în medicină, călugăr la mănăstirea Vladi-mirești,...Lupu Nicolae (Lac), din Dibiș, fost primar în Caransebeș,...Marineasa, din Făget-Severin,...Niculescu Ilie,...Păunescu Nicolae,...Popescu Ion(Nelu), din județul Dolj,...Popescu Wilhelm, avocat din Târgoviște, fost prizonier, unul dintre organizatorii rezistenței din Rusia,... Rațiu Eugen,...Roșulescu,...Stan Ion din Buzău,...Stăte Aurel, fost prizonier, un om deosebit care a înfruntat conducerea reeducării ; până la urmă a fost omorât de

securitate, după eliberare,...Papacioc Anghel, preot din Techirghiol-Dobrogea,...Teodorescu Eugen, din Constanța,...Tonea Ion, un om deosebit din Prundul Bârgăului; tatăl lui a fost asasinat pe data de 21 Septembrie 1939,... Trâmbițașu Nicolae,...Varchin Constantin, din Transilvania,...Vorovenci Ion, din Rucăr-Muscel.

Când aceste rânduri vor apărea sub privirile multora care au trecut prin această perioadă de apocalips din Aiud, poate vor spune: "Și eu am fost acolo".

Imi cer iertare doar pentru aceia care într'adevăr au fost acolo și ale căror nume le-am uitat, dar confruntat fiind cu anumite amănunte, îmi amintesc imediat. Nu-mi pot aminti însă și numele celor ce nu au fost acolo, ci dincolo, și care ar dori să apară în această carte, ca trecând prin grupul rezistenților. Am făcut această precizare pentru că - Morminte fără cruce - e o carte care, cu lux de amănunte, redă veridicitatea dramei românești, ce va trebui să fie cunoscută de generațiile viitoare.

Dintre acei care astăzi sunt în "lumea liberă", nu am omis pe nimeni dintre cei ce ar fi fost "acolo" și să fie mulțumiți că nu le spun că au fost "dincolo" și nici nu-i întreb de ce au făcut-o. Dacă totuși va fi cineva care se crede nedreptățit, s'o dovedească. Dar să nu spună că în perioada 1962-64 a fost și el prin Zarcă, ci să spună că a rămas până în ultima clipă pe poziție și n'a iscălit nici acea declarație pe care ei o socotesc "de formă" și care îi "descalifică". Grigore Caraza

*

La această relatare demnă de un adevărat deținut politic ce și-a sacrificat viața pentru dreptatea neamului său, apărând demnitatea de om, aș adăuga că numărul zdrobitor de mare al celor reeducați apasă greu pe umărul acelor câteva zeci de plăieși ce au reușit să iasă cu fruntea sus din Cetatea Aiudului, asediată de forțele întunericului.

AIUD - TABEL CU DEȚINUȚII PREZENȚI DUPĂ 1956 ÎN ÎNCHISOARE

Agapie (din Iași),...Albulescu,...Alexe, profesor din Iași,...Agarici, aviator, cu fratele lui,...Alungulesei Mi-hai, inginer,...Alupei,...Ambrozie,...Anisei Ștefan, învățător din Botoșani,...Anton. S. Anton,... Antonescu Gil.,...Antal, doi frați, martorii lui Iehova (1970-77),... Anechiței,...Alexandrescu Constantin, profesor din Vâlcea,...Aramă,...Ardeleanu, din Piatra Neamț,...Arbore Ion,...Auberman Anton (tatăl), din Transilvania,...Auberman

A. Anton (fiul),...Avădanei M.,...Avarvari, din Piatra Neamț,...Azoitei, țăran din Păstrăveni Neamț,... Balș
Petre,...Banducea, funcționar din Muntenia,...Bar-bu Eugen, doctor,...Bama,...Batariuc Aurel, din Suceava,...Bălan Eugen, scriitor și economist din București,... Baldovin Mihai, avocat, mort în Aiud în anul 1954,...
Bălăceanu, căpitan,...Băleanu, consul,...Băltărețu Gheorghe, colonel,...Bărbuș Grigore, din București,...Bălău
Iulian, din Prundul Bârgăului,...Bâra Ilie,...Batovici Ion, polițist,...Bayer Frantz,...Bentze Mircea Gheorghe,...Bergman (detestabil),...Berindei,...Beraru Tudor, din Câmpia Turzii,...Betea Ion, profesor,...Biriș Victor,...Biriș Teodor,...Bitoiu Ștefan,...Birău Ștefan (moș Birău a executat 15 ani în Aiud),... Biserică Gheorghe, funcționar din Muntenia,...Blaj, din Transilvania,...Blănaru Vasile,.. Bohotici Gheorghe, din județul Mureș,...Boian Gheorghe,...Boldur Sergiu, aviator,...Borcilă,...Borcea Ion, inginer din Sibiu,...Bordeanu Nectarie,...Botoc Ion, țăran din Ucuriș, arestat în locul altuia cu același nume,...Bota, țăran din Năsăud (1970-77),...Bolfosu, suspectat de colegi,...Boeroiu,...Boroș (doi frați),...Botez Sorin,...Bot-lung Teofil, elev din Suceava, a pierdut ochiul la Canal,...
Brătianu Mihai Dan,...Brâncovean Ștefan (Fănică), brutar...Brancovici Jiva, din Securitatea Timișoara,..
Brahonschi Gheorghe,...Braun Emil,...Brauner Hari,... Brezeanu, maior,...Broască, student,...Bulhat Androni, șef de gară la Gara de Nord-București,...Bucovală,... Bucșilă,...Burcuș, din Pitești, muncitor, fost secretar UTC, după 1970,...Buburuzan,...Bugarschi, ofițer securitate din Timișoara, care a chinuit deținuții în anchete,...
Busuioc, turnător împreună cu Pascaru Haralambie,... Cacina Radu,...Cădăreanu Ion,...Călin, legionar, s'a purtat excepțional,...Calotescu, general, guvernatorul Bucovinei,. ..Cantemir Daniel, colaborator cu regimul comunist,...Caracas, colonel,..Cârstea, doctor de la Eforia Spitalelor civile,...Cârlan, preot,...Cârjan Ștefan, fotbalistul de la Unirea Tricolor,...Cămărașu, doctor, din Muntenia,...Cantaragiu,.. polițist din Suceava,...Caranfil,...
Calomfirescu,...Calmuschi Jenică,...Calmuschi Mihai,...Cal-muschi Mircea,...Cancicov Mircea, fost ministru,...Catană,...Capruciu,...Căpraru Emil, doctor,...Cămară Achile, funcționar din Constanța,...Caltea Cornel, student medicină veterinară, din Făgăraș, Caraza Grigore,... Cărașu Adrian, telolog, comuna Scorțeni-Bacău,...
Cazacu Eugen,...Cazacu Tiberiu,...Cazacu Viniciu, amândoi frați din București,...Campu și Basa, cei cu loteria din București,...Carpiuc din Bucovina,...Cepe, doctor, macedonean,...Cernei, din Ineu-Arad,...Cepănar, profesor,...
Cerguțiu Cornel, din Timișoara,...Christogulos Dodo,... Chițimia, la 8 noiembrie 1953 a dat foc atelierului din Aiud,...Ciocan, învățător din județul Neamț....Chețan Florentin, învățător din comuna Bogata, județul Mu-

reș,...Ciocan, doctor din Piatra Neamț,...Chiralia Miron,... Ciobanu Dumitru, din Oltenia,...Ciocâlțeu Ștefan, funcționar la Consulatul de la Constantinopol,...Cluceru, subofițer din Muntenia,...Cioran Aurel,...Cismașu, medic din Transilvania,...Costea Iosif,...Constantin Constantin, general, mort în închisoare,...Cojocaru Gheorghe, căpitan din comuna Dobreni, județul Neamț,...Coposu Mihai,...Coslovschi Carol, din Bucovina,...Ciunganu,...Ciuciulete Dumitru, inginer bas arabean,...Corcodel Emanoil, din Sibiu,...Corcotoiu, împreună cu doi copii (unul Gheorghe) din Vaslui,...Constantinescu Alexandru-Alecu,... Coman Vasile,...Comănici Gheorghe, din Piatra Neamț,... Colibaba, din Câmpul Lung-Bucovina,...Constantinescu, învățător din Constanța,...Constantinescu Alexandru, comandor,...Coneac, din Bucovina,...Comșa Ieronim, inginer,...Colhon Traian,...Corbu Maximilian, doctor din București,...Copaciu Constantin, comandor,...Coșereanu Ion (foarte bun),...Coșniță, învățător din Vlașca,...Costu, doctor,...Coșbuc Anton, profesor, cercetător,...Cotruș Ovidiu, avocat,...Crepelea Ștefan,...Cristea Dumitru, subinginer (arestat împreună cu soția),...Craiu Stamate, muncitor din Vaslui,...Cristea Dumitru, muncitor din Brăila,...Crișan, din Transilvania,...Crișu Constantin,... Creangă Dumitru, din Brașov,...Crudu, era orb,...Cristoaică, secretar la Politehnica din Timișoara,...Cristoiacă (fiul), asistent la Politehnica din Timișoara,...Cucu Stan, muncitor din Teleorman,...Curiac Ștefan,(Fănică),...Cuza Alexandru, elev din Bârlad,...Damian Teodor, preot din Arad,...Damian Viorel, inginer, asistent la Timișoara,...Damșa, din Câmpia Turzii,...Daneș, avocat din Suceava,...Dănilă Constantin, din Câmpul Lung Molodve-nesc,...Dănilă Dumitru, muncitor din Buzău,...Dăscălescu, general, originar din Comuna Girov, județul Neamț,...Decuseară, inginer,...Diaconescu Dumitru, doctor,...Dipșe Gheorghe, din județul Cluj,...Doina Constantin Titi,...Drăgoi Traian, profesor din Burdujeni-Suceava,... Dorobanțu Florea, muncitor din Teleorman,...Doroftei Mihai, profesor din Poiana Teiului, județul Neamț,... Dragoș Hoinic,...Dragoș Ion,...Dumitrescu Constantin,... Dumitrescu Dan,...Durma Mircea, subsecretar de stat la Ministerul de Finanțe,...Duțu Dumitru, învățător din Ploiești?...Duțescu Mircea, din București,...Efstase Mircea, aviator din Iași,...Eminescu Mihai, colonel, nepotul poeziei,...Enache Ion, învățător din Perișani, județul Argeș, Endel Hans,...Enescu Ion, profesor de la Iași,...Enescu Cucu,...Enescu, arhitect București,...Ene Victor, din Scornicești,...Epureanu,...Fabian, elev din Iași,...Farcaș Vasile, din județul Cluj,...Fătu,...Felea Ilarion, din Arad,... Fetie Mitrofan,...Filip Petre,...Flamură

Cezar, ziarist din Suceava,„Flondor, din Bucovina,...Florea Ion, din Mediaș,...Florea Victor, student la medicină, din comuna Sâmbăta,...Florescu, inginer din Iași,...Florescu Constantin, inginer din București,...Flueraru, învățător din Brăila,...Fluture Ion,...Fociuc Silviu,...Frățilă,...Furnarache Constantin,...Fabian, ungur din Huedin, care a ucis în 1940 pe preotul Șerban, bătându-i drapelul românesc pe spate, în cuie ,iar ca planton pe celular,f acea mizerie Românilor și turna,...Ganea, din Galați,...Galaction Li-viu, doctor,...Gali, funcționar de bancă în București,... Galu Aurel, elev din comuna Ștefan cel Mare, județul Neamț,...Gașpar, șeful stilștilor din Moldova,...Gavriloaie A. aviator,...Gătej Ștefan, din județul Neamț,... Gheroghe Gabriel, inginer din București,...Gheorghiescu Gheorghe, student la Academai Comercială, moare în 1954,...Gheorghiu George, director general la Reșița, exterminat,...Gheorghiu Dimitrie, director la Creditul minier, moare în închisoare,...Gheorghită Gheorghe, profesor din Târgul Neamț,...Gheorghită Viorel, student,...Ghinea S.,...Ghimbășean,...George Alexandru, din Ploești, adventist,(după 1970),...Georgescu Ion,...George Mc. Grover,...Georgescu Alex., inginer chimist din Ploești,...Georgescu Șerban,...Ghițescu Traian, ofițer din Constanța,...Giinther, ofițer german, prins în munți,... Ghiuș Benedict.preot, asistent la Teologie,...Gireadă Dumitru, învățător din Herța,...Gligor Cantemir,...Gligor Pavel,...Glugojanu (colonel, spunea de Horia Sima că era agent al SSI din 1928),...Grasu, colonel,...Greceanu Radu,...Griga Ion, funcționar din comuna Buduș, Bârgău-Năsăud, după 1972,...Grigoriu Ștefan, învățător din Moldova,...Grijincu, țaran din Suceava,...Grimalschi Pavel (parașutat, a făcut declarații demascatoare pentru Sima),...Gogoanță. student de la Iași,...Goros, elev din comuna Ștefan cel Mare,, județul Neamț Groapă, funcționar din Piatra Neamț,...Gulea A. Gheorghe,...Hagi Constantin, doctor, făcea jocul administrației în reeducare,. Haider Xaveriu, preot catolic, mort,...Hamt Petru, profesor din Banat,...Harvart Ladislau, profesor din Transilvania,...Hălălaie,...Hălălău Ștefan, colonel din Cra-iova,...Havrilescu,... Harabagiu, ofițer din Piatra Neamț,...Harja Ștefan,...Harsoți,...Hergheluș, avocat din Tecuci,...Hodoș, ziarist din București,...Horodniceanu, avocat din Buzău,...Hopulescu, țaran din Rădăuți,... Hosu Tiberiu, student,...Huci Vasile, funcționar forestier din Buhuși. județul Neamț,...Hulea, directorul liceului Unirea din Aiud,...Iacobescu, inginer metrolog din București,...liban Ion, elev din Dragomirești-Maramu-reș,...Iliescu, ofițer,...Indreica Aurel, din Transilvania,... Ionescu Alexandru, din București,...Ionescu Cărligel Con-

stantin,...Ionescu Dumitru, din Buzău,...logu Petre, inginer din București,...Ionescu Toma, din Ploești
,... Ionescu Virgil, profesor,...Ionică, comandor de marină,... Ioniță Gheorghe, făcea jocul administrației, în timpul reeducării,...Iordan, marinar din Turnu Măgurele,...Irimoiu, doctor, s'a purtat mizerabil,...Ispas, fost prizonier în Rusia,...Ivașcu, mort,...Isăcescu, profesor de filozofie din Dorohoi,...Ivănică Remus, ofițer din Câmpulung, județul Muscel,...Iuga, din Transilvania,...Iuga, polițist,...Iubu Mihai, doctor din Găești,...Jercău, din Transilvania,...Jijie Gheorghe, inginer din Iași,...Jilavu, preot din comuna Crucea, județul Neamț...Jivainov Sava, lot securitatea din Timișoara, eliberat 1954,...Juncu Gheorghe, devenit informator,...Jivcov, din securitatea Timiș oara,...J urca, din Banat,...Jurubiță,...Kalmanovici, inginer, mort în Februarie 1957,...Kaufman Lică,...Kasierer Nikolai,...Kilian Iosif, preot catolic din Moravi-ța, județul Caras,...Klein Pincu, medic în portul Constanța,... Kesterly Theodor,...Lăbușcă Nicolae,...Langa Terulian, asistent universitar la Cluj,...Lazăr Gheorghe,... Lăzărescu Costache,...Lăzărescu Mircea, elev din București,... .Lăzărescu Radu,...Lax, fost turnător și la Auschwitz și la Aiud,...Lemnaru Ion, polițist din Dobrogea,...Liciu, din Bucovina, doctor de la Heidelberg,... Lianu, din Capul Câmpului, județul Suceava,...Licu, funcționar,...Limbașanu, funcționar din Făgăraș,...Xuchian Alexandru, (fost detectiv ; a fost deportat în Rusia,... .Lungu, funcționar,...Luca Damaschin, avocat,... Lupașcu Leonid, inginer, mort în Decembrie 1956,... Lupu Rubin,...Macarov, inginer,...Macarie, din Transilvania,...Macarie, marinar din Constanța, Măcelaru Ho-ria, comandor marină,...Macovei Ion,...Maftei Constantin, funcționar din Dorohoi,...Maimuca Constantin, ofițer de poliție,...Mântulescu Dumitru, doctor în drept, inspector de poliție,...Marica, inginer agronom din Făgăraș,...Matak Radu, inginer,...Marcu Ion, inginer mecanic din Câmpulung Molodvenesc, originar din comuna Cotiugeni-Basarabia, decorat cu Mihai Viteazu,...Marcu Ștefan, preot din Focșani,...Mardare,...Marian, avocat din Brașov,...Marx Iohan,...Maidaniuc, din Bucovina,... Mavrocordat,...Mavrichi, colonel,...Mântulescu Nicolae, inspector general de poliție,...Marinescu Radu,...Matriu Radu, ofițer,...Magerașu, din comuna Scorțeni, județul Bacău,...Mărgineanu, avocat din Baia,...Mărășescu,... Mătase Gheorghe, student din comuna Petricani, județul Neamț, trecut prin reeducare și martor în procesul Țur-canu,...Mazilu, funcționar din Muntenia,...Merciu Gri-gore, Miclescu Aurel, inginer,...Mihăilescu, funcționar la Banca Națională, București,...Midowshi Carol, prinț polonez,...Minea Paul, student la medicină, din București,...Miron,...Mironescu Alexandru, profesor,...Miro-

nescu Victor, director în Siguranță,...Mladina,...Mocanu, țăran din Tecuci,...Moglan, aviator,...Moldovan Ion, din Dobrogea,...Moldovan Remus,...Moldoveanu, din Câmpul-Lung, Bucovina,...Monu,...Molnar, ungur din Transilvania,...Moise, preot din Arad,...Moruzi,...Mouha Bogdan, inginer,...Moraru Ion, inginer,...Muhlsteffen Frank,... Munteanu Bogdan, colonel,...Munteanu Vasilică, ziarist, purtare excepțională,...Mureșan Florea, protopop din Cluj, profesor la Facultatea de Teologie,...Moțiu, colonel doctor,...Năstăsoiu, economist din județul Dâmbovița,...Nădejde Scarlat, doctor din Piatra Neamț,.. Neagu Alexandru, de la Ministerul de Finanțe,...Neam-țu, plutonier, comportare detestabilă,...Neicu Constantin, contabil din Constanța,...Nedelcu Grigore, din Jariștea,...Nedelcu, contabil din Oradea,...Negoiță,...Negules-cu Vică,...Nicolau, doctor,...Niculescu Dumitru, comandor,...Niculescu, colonel doctor din Constanța,...Nour Mihai, din București,...Nowitzki Ion și Vlad, doi frați, amândoi purtare foarte bună,...Oatu,...Obreja Aurel, elev din Bicăz,...Ogrin, țăran din Transilvania,...Olaru Aurel, contabil din Vaslui,...Olaru Constantin, din Piatra Neamț, (fiu),...Olaru Ion,, din Piatra Neamț, (tată)... Olaru Ștefan, din Piatra Neamț, (fiu),...Oloieru Dragoș, profesor din Suceava,...Oncescu Remus, (comandor invalid de război de un ochi , moare în închisoare),...Opri-șan Constantin Costache, venit din Germania,...Opriș, țăran transilvănean,...Oprea Augustin, ofițer,...Orășeanu Dumitru, elev din comuna Bârsanu, județul Vâlcea,... Orăscu Gheorghe,...Oros, muncitor,...Ostahie Gheorghe, subofițer,...Pahomie, din Dorohoi,...Pal Eugen, din județul Neamț,...Pană Zaharia,...Panciu Ion, din Brașov, a rezistat la reeducare,...Paliacu Ion, preot din Arad,... Panait Dumitru-Mitică, colonel,...Papanace Carol,...Pân-zaru Vasile, elev din Suceava,...Pâslaru, preot din Moldova,...Pârvu Gheorghe,...Paraschiv Ștefan, gardian din Târgul Ocna,...Pârvu, călugăr din Poiana Teiului,...Părau, inginer,.. .Păvăluță, avocat din Tecuci,...Pavel Ion,... Pctrescu Aurel și Constantin, doi frați,...Pârvu Traian,... Păunescu Alexandru, inginer chimist,...Pârvu, mort în 1953,...Petrugan, avocat,...Pintori Eraldo, cetățean italian, (care a ajuns în străinătate),...lămădeală, țăran din Transilvania,...Pleșa Ion, avocat din Craiova,...Petrescu Gheorghe, în lot cu gărzile Decebal,...Pop-Câmpeanu Ion, directorul liceului din Blaj,...Popa Aurel, venit din Germania,...Popa Nicolae, student în drept, comuna Războieni, județul Neamț,...Popa Victor, învățător din comuna Pângărați, județul Neamț,...Pop Grigore, din Turda,...Popescu Sică,...Popa Ion, din Teiuș, împușcat în 1957,...Popescu Gheorghe, funcționar la CFR,...

Popescu Gheorghe, din Vâlcea,...Popescu Gheorghe, (P.N.Ț.),Popescu Mihai,...Popescu-Prundeni,...Popescu Wil-helm, avocat din Târgoviște, fost prizonier în Rusia,... Popovici Gheorghe, din Pașcani,...Prăjescu, funcționar din Muntenia,...Prack Fredi,...Prunescu Ion,...Prunduș Silviu, preot,...Pufan Iulian,...Pura Nicolae, preot greco-catolic,...Pușcașu Mihai, învățător din Botoșani,...Pușcaș Romeo, din București,...Radina Pavel, țăran din Sălaj,...Radu Octavian, colonel, mort în Aiud,...Râpeanu, de la Reșița,...Radu Petre, învățător din Piatra Neamț,... Radu Ștefan, profesor din Cluj,...Rafailă Ștefan, preot din județul Baia,...Rădoi Gheorghe, student din Banat,... Rang Iohan, avocat din Iași,...Răducu Marin,...Renard,... Rigea Andrei din Dobrogea,...Roman Ovidiu, inginer din Turda,...Roșea Radu, (profesor universitar de mate-matică,a executat 13 ani),...Roșea Teodor,...Roșu Va-sile(Silică),...Rușcanu Dumitru, învățător din comuna Borca, județul Neamț, arestat la Rostov în Rusia, când era la studii,...Rusu Marius, inginer,...Sabie Gheorghe, din Suceava,...Sabo, țăran din secuime, martorul lui Iehova,... Sachelarie, colonel,...Sămărăscu, preot,...Schipor Alexandru, colonel,...Samsonovici, general, mort în închisoare,... Sasu, student din Bălți, prieten cu Ionuț Stoica, executat în închisoare,...Sasu Ion,...Săndulescu Emilian, din Bis-tricioara, județul Neamț,...Sârbescu Nicoale,...Săvulescu Vintilă, arhitect,...Scânteie, avocat din Bârlad,...Schnaider,...inginer Secară,...Seminciuc, din Bucovina,...Sgarbură, colonel,...Silvestru Radu,...Sibiceanu Nicolae, funcționar la Ministerul de Finanțe,...Silberman,...Slătineanu, inginer din Ploiești, cu multe semne de întrebare,...Socaci, țăran din Banat,...Sofron Ionică, din comuna Ghioroc, Arad,...Solcanu, inginer din comuna Solea, județul Suceava,...Sonea, doctor,...Soroceanu, din comuna Laza, Moldova,...Sosinsk Peter, inginer, foarte bun,...Sotirescu Gheorghe,...Spiridon, funcționar la Ploiești ,...Spiridon C, învățător, deputat de Baia, prefect,...Spaniolu, (doi frați și o soră, arestați),...Spiru, ofițer,...Stana Iuliu, muncitor din Oradea,...Spulber, țăran din Vrancea,...Stanca, preot din Transilvania,...Stăniloiaie Dumitru, profesor la teologie,...Stanciu, doctor din Buzău,...Stoianov, plutonier securitate, a chinuit cu Bugarschi la Timișoara,...Staicovici Dumitru, din București,...Stamate Constantin, doctor din Vaslui,...Stănescu Constantin,...Stănescu Ion, doctor, conferențiar universitar, închis cu fiul său, tot doctor,...Stănescu Pepi Iosif, avocat din București,...State Aurel, student la litere, o atitudine excepțional de demnă, fost și peste 12 ani prizonier în Rusia,...Sterian Constantin Ticu, ofițer de poliție,...Stoicescu Traian, învățător din județul Buzău,...Știrbei,...Străchescu, inginer,...Sultana Mircea Sergiu, din Piatra Neamț, a ieșit reeducat în

1964,...Sturza Sandu, s'a spânzurat din cauza regimului represiv,...Șuteu, preot din județul Arad,... Szabo Ștefan, din București,...Șvab, general făcut din muncitor, colaborator al comuniștilor,...Șuster Eduard, tehnician radio, bățut groaznic de Dulgheru,...Tănase, profesor din Banat,...Tăutu Vova, venit din Germania,... Tănase, elev de la liceul Ștefan cel Mare,...Tabacu Gheorghe,...Taba-ovici,...Țarălungă, doctor din Moldova,...Tărășescu, din Oltenia, fost partizan în munți,...Târlea, inginer,...Tar-sichi, din Muntenia,...Târziu Tiberiu, țăran de lângă Lugoj,...Teodorescu Darie, colonel, prefect de Neamț, mort în închisoare,...Teodorescu Eugen, din Constanța, venit din Germania,...Teodorescu Gândi, ziarist Teodorescu Mihai,...Teodorescu Tiberiu, venit din Germania,. Timofte Constantin, din jud. Baia,...Toma, inginer silvic de la Timișoara,...Tomaziu, pictor,...Tomescu, medic,... Tomescu Nicolae (Naie), foarte bun,...Tomuț,...Tomescu, doctor din București,...Topală, din Prahova,...,Traistă-roșie,...Trăistaru Gheorghe, din Prahova,...Trâmbițașu,... Trandafir Nicolae, mort în Mai 1950,...Trandafirescu, comandor de marină,...Tricorache Dumitru (foarte bun),.. Tufănaru A., subofiter,...Tudik, doctor, detestabil,... Tulbure Victor, profesor din Ardeal,...Tulea Sorin, inginer,... Turtureanu Vasile I,...Turtureanu Vasile II,...Țuțea Petre,filozof,...Țuțea, venit nebun de la închisoarea Pitești, din timpul reeducării,... Ungurașu Gheorghe,... Ungureanu Petre, student din comuna Mădeni, județul Neamț,...Uță, doctor,...Ursu,...Văcaru Dumitru, profesor din comuna Pipirig, județul Neamț,...Văideanu Constantin-Titi,...Vâlsan Nicolae-Niki, comandor, purtare excepțională,...Vântu,...Varză Gheorghe, din Prahova,...Vasilache Vasile (doctor),... Vasilache, preot,... .Vatamaniuc, partizan, foarte bun,...Vrânceanu, profesor din Vaslui,... Vasilescu, doctor,...Vasiliu, polițist din Piatra Neamț,... Vasiliu Dinu,...Vătafu, țăran din județul Neamț,...Vătașelu Ștefan, din județul Constanța,.. Veber, un spion,... Veșteleanu Ion, inginer,...Vinea Ion, scriitor....Vintilescu Doru (doctor din Ploești),...Vișovan Aurel, din Sighet,.... Vlasto, ofițer,...Vrăjitoru,...Vucu Cornel,funcționar din Transilvania,...Zaharia Ion, ofițer, mort în anul 1951,... Zahirnik Paul, profesor,...Zamfir, din Muntenia,...Zam-firescu, doctor din București,...Zamfirescu Grigore, profesor din București,...Zarifopol, critic literar,...Zeana, doctor,...Zima Gheorghe, profesor, mort în Aiud în 1955,...Zdru,...Zehan,...Zotu,...Zubcek Benedict, din Bălți.

FEMEIA ROMANA IN INCHISOARE
(urmare din volumul II)

Suferința femeii în regimul comunist nu va putea lua sfârșit decât odată cu regimul care a generat-o. Cău-
tând să o subjuge politiciii lui nefaste pentru neam și țară, marxismul adus de invadatorii sovietici a
urmărit să facă din femeie o unealtă. Femeia a rămas dârză pe poziție și a
preferat dumul spinos al
calvarului. De aceea o găsim din primul moment angajată în opera filantropică
de a ajuta și adăposti pe cei
urmăriți. Femeia, alături de soț, copii, sau de părinți, a pornit senină pe
drumurile închisorilor și a suferit mai
mult din cauza privațiunilor de libertate, a schingiuirilor, decât foarte mulți
bărbați.

Sute de femei au fost arestate și torturate în loturile partizanilor. Mii de femei
au intrat în închisori,
deoarece refuzau să slujească regimului comunist. Ele nu au fost dizidente, ci
numai adversare neînfricate.
Numele lor nu trebuiesc să fie date uitării. De la copile, până la bătrâne, au
îndurat resemnate, tot ce
mintea diabolică a comuniștilor a inventat pentru a distruge orice fărâmbă de
demnitate în ele. Numele lor trebuie
să fie prezente peste tot, mai ales că ele reprezintă continuitatea unui neam.
Femeia română în închisoare trebuie
să constituie un exemplu pentru cei ce nu au cunoscut suferința și pentru cei
ce nu-și dau seama de ce pericol
sunt pândiți prin perseverarea politicii amurale practică prin toate mijloacele
de comuniști.

Numele ce urmează, sunt nume de femei de toate vârstele, de toate
categoriile sociale, de pe întreg
cuprinsul locuit de miracolul românesc:
Adamescu Elena (Nuța), Andreescu Constanța, Angiulescu Carmen,
Ambrozie Coralia, (arestată cu soțul),
Antonescu Filofteia, (Mia), soția conferențiarului de la Facultatea de
Matematică, Arnăuțoiu Victoria, (arestată
în lotul partizanilor din munții Făgărașului, împreună cu mulți alți membri ai
familiei, printre care și
învățătorul Năstase cu soția), Avramescu Raia, Avram Vineanu, (călugăriță din
comuna Jug), Babic Florica,
Bărbulescu (cu soțul, maior), Bărbulescu Dorina, Batory Neni, Benedict
Salomea, Begoev Margareta-Dundi, din
Liubcova, Beldeanu M. (mama lui Puiu Beldeanu), Benvenisti Suzi, Bondrea
Ana-Zelea (călugăriță), Borcea Marta,
(cu partizanii), Bica Amelia (fată de preot din Râmnicul Vâlcii, al cărei soț,
Paul Bică, era invalid de război),
Bordeianu, Budișteanu, Broș-teanu, Bica.(cunoscută sub numele de țăța Bica,
era vara lui Mircea Popovici
din lotul parașutiștilor, condamnat la moarte; această femeie bolnavă, fusese
operată de mai multe ori),

Birthelem Ana (lot englez), Borcea Maria, (împreună cu soțul ei, au fost arestați în lotul parașutiștilor), Budescu Elena (Uti) , Bogov Margareta (din Oravița), Cristoveanu Marta, Cibu Ana, (țărancă din județul Alba), Cadariu Sofica (Arestată în lotul partizanilor din Banat), Cătunescu (arestată de două ori), Călinoiu Lili, Canabie Cornelia (arestată împreună cu soțul și fratele ei Miron), Cărligel Marga, Capritopol, Cernătescu Aurelia-Sanda (în lotul ambasadei turcești), Caton Dorica, Ciomac-Dietrich Ileana, Cenușe Marioara (arestată în lotul partizanilor), Celes-tine Gauchet Pauline, cetățeană franceză, Chiriță Claudia (născută Țifrea), Clementina (mater, moartă în închisoarea Văcărești), Constantinescu (preoteasă, arestată în lotul partizanilor), Constantinescu Nușa, Codru-Runcan Simona, Cosmovici Simona, Cocor Gabriela, Costel Lizica (doctoriță), Cosmovici Cocuța, Curelea Mimi, Cristea (i s-a smuls copilul din brațe și a fost arestată), Crătuneanu Ileana, Crainic Maria (medicinistă), Dănilă Constantin-Elena (împușcată în spitalul Bacău de Ruși, în 1944), Diamantescu Sanda, Dinu Piereta Margareta (funcționară la Banca Națională, domiciliată în apropiere de Piața Coșbuc. Este un caz ce demonstrează brutalitatea regimului comunist. A fost arestată la două săptămâni după ce născuse copilul, Ovidiu, pe care și-l dorise ani de zile. Chinuită prin anchete și închisori, a murit pe data de 23 August 1953 la Jilava, cu numele lui Ovidiu pe buze, fără să fi putut să-l vadă), Dițescu Eugenia (Jeni), Docea Lucia (avocată), Donici Eugenia (Jeni), Domăneanțu Alexandra, (arestată în lotul partizanilor din Banat), Drăghici Consuela, Drăgan Dorina (țărancă din comuna Plugova), Dumitrescu Iosefina (arestată împreună cu soțul ei, Marinică Dumitrescu), Dumitrescu Vicotria (arestată împreună cu soțul ei, inginer, pentru că la o percheziție s-a găsit un caiet cu anecdote), Duțescu Virginia (Abeles), (aviatoare, căsătorită tot cu un aviator), Eder Maria (arestată împreună cu soțul ei), Elefterescu (iehovistă), Endel Sofia, Ene Catrina (lotul francez), Epure Stela (arestată cu soțul ei, director la Malaxa), Epureanu Paulina (medic din Turnu Severin), Fenlacichi Rada (Timișoara), Filiti Maria (fiica generalului), Filoti Elena(Nuți), Fratoșiteanu Lucia, Gaspar Maria (Mia), Ghica Rada, Gordona (o țărancă de la munte, a fost arestată cu încă 7-8 fete, pentru că au dat de mână-care la cei "rătăciți prin munte", gândindu-se numai să-și facă datoria creștinească de a ajuta călătorul în-setat și înfometat ce bate la poartă), Grasinschi Mia (născută Vorel), Grigoriță Fulvia (în lotul legației engleze), Hoaje Paula (din Brașov), Hun (mama și fiica, condamnate pentru că au omorât un rus care a

voit să le siluiască, în loc să elibereze țara), Holban Friderica (născută Lacaze, arestată pentru că frecventa ambasada Franței de la București. Datorită temperamentului ei tineresc a făcut numai bine pe unde a trecut și a ridicat moralul tuturor deținuților), Herșcovici Sidonia (a fost deportată și la Auschwitz), Ionescu Elena (arestată cu soțul), Iancu Mela (soția doctorului Iancu, șeful sioniștilor), Ionescu Anita (fiica inginerului Alexandru Ionescu din lotul englez), Ionescu-Verești Florica (profesoară de franceză la Institutul francez, a fost arestată cu încă 12 eleve, Ionescu Victoria (Vichi) (soția directorului Tudor Ionescu de la CFR), Ionescu Virginia (profesoară), Ilie Lenuța (copil din orfelinat, arestată la 13 ani și jumătate, a stat 20 de ani în închisoare. La un an după eliberare, a murit), Lupceanu Elena, Jugureanu Marinica, Jurescu Catarina (arestată în lotul partizanilor din Banat), Kernweiss Ecaterina-Gerta (soră, în lotul Nunciaturii), Kirițescu (Patru surori, fetele profesorului universitar de la Chișinău: Kirițescu Mariana, condamnată la 25 de ani; Juriari Ecaterina, condamnată la 15 ani, a fost grav bolnavă și din cauza regimului la care a fost supusă, a paralizat ani de zile. După eliberarea din închisoare, în loc să se poată trata, i s-a dat domiciliu obligatoriu în Bărgan); Casian Alexandra (Lalea); Racu Sofica (Stanca). Nu se găsesc cuvinte pentru a incrimina cazul celor 4 surori), Kunst, Lefterache Ioana (țărăncă din Tulcea; soțul și tatăl ei au fost împușcați în fața ei de către securitate, când au venit să-i aresteze), Liciu Germina (soția primului președinte al Curții de Apel din București, a murit în închisoarea Miercurea Ciuc în anul 1957), Marcovici Liubița (din județul Caras), Miclescu Rang Adriana (doctor), Macarie Elena (Nuți). (o tânără bolnavă de TBC), Mihăileșteanu Fani, Milovici Sofia, Mircescu Justina (Didița), Mihăilescu Ioana și Ileana (fetele colonelului Mihăilescu), Mihnea Lucica (avocată), Miha Ana, țărăncă din județul Alba), Mocanu Maria, iehovistă, Moghioroș Maria (iehovistă), Moldovan Ecaterina (Mica), Molodovan Valeria (o tânără bolnavă de TBC), Moscuna Coralia (directoarea Școlii Centrale din București), Munteanu Maria-Oana (din Sibiu, licențiată Acad Comercială, Brașov), Moța Gabriela (Gabi), (arestată împreună cu mama și fratele ei), Mureșeanu Maria (originară din Bistrița Năsăud, soră de spital, a fost arestată pentru că a îngrijit pe Iuliu Maniu), Nedelcu Marta (arestată împreună cu soțul în lotul partizanilor din județul Severin), Nedelcu Olivia (profesoară, arestată împreună cu soțul),

Nedici Vida (cea mai sadică femeie).

Originară din comuna Becicherecul Mic, Banatul Sârbesc, a făcut carieră în securitatea română din Timișoara și a ajuns până la gradul de colonel. Deoarece lucra pentru poliția iugoslavă a lui Tito și pentru a nu fi descoperită, a torturat pe deținuți în mod îngrozitor: personal îi bătea peste organele genitale. Până la urmă a fost descoperită și arestată cu un număr mare de sârbi din Banatul românesc, care o ajutau în acțiunea de spionaj. După 3 ani de cercetări la ministerul de interne, a fost trimisă cu 10-12 sârboaice la închisoarea Jilava. Într-una din zile, când noul ministru, C. Drăghici, a deschis ușa unei celule de deținute și, după ce a privit, a dat să plece Vida Nedici i-a spus: "De ce nu te uiți aici", la care, noul călău al regimului comunist i-a ripostat: "Îți meriți soarta". Fosta spioană și brută i-a replicat: "Nu-mi pare rău că am luptat pentru o cauză, dar tuturor le vine rândul",

Neagu Ileana (studentă Academia Comercială din Brașov, originară din Sibiu), Negoșeanu Petronela, Neamțu Dorina (arestată pentru că în curtea ei s-a făcut experiența cu o bombă pusă la magazinul de la Obor. A născut în închisoare), Nicolae Maria, (aviatoare, a fost condamnată la 10 ani și după aceea trimisă cu domiciliu obligatoriu la Lățești, în Bărăgan), Niculescu Lucreția (arestată cu soțul ei care era la Filarmonica și cu sora ei, Rica), Nicolaescu Cecilia, Nicolaescu Ecaterina, Nuna Ecaterina (o milițiancă condamnată pentru că a înțeles pe deținute), Nedelcu Olivia(născută Puiu, profesoară, arestată cu soțul ei, contabil), Olteanu Elvira, (soția lui Gavrilă Olteanu, socotit ca organizator al Sumanelor Negre, organizație de rezistență și care s-a sinucis cu stricnina în subsolul Ministerului de interne, în luna Iulie 1946), Oros Maria-Maricel (fiica comando-rului Artimescu, arestată pentru că tricota pulovere și le da întru ajutorarea celor urmăriți), Pantazi Elena, Pană Eufrosina, Pâslaru Lucica, Pătrașcu Milita (pictoriță), Patricia. (soră. în lotul Nuntiatarii), Pavala-che Margareta (profesoară din Craiova), Pater Ida (arestată împreună cu soțul), Petrovici Gena, Perraudin Elisabeta (frânțuzoaică, 15 ani condamnare), Petrescu-Cărăbuș Elena, Pinard Jacqueline (o frânțuzoaică), Plăieșu Elena, Pleșoianu Nadia (fiica generalului Pleșoianu), Pompilian Livia, Popescu-Abeles Virginia, Poenaru Simona (născută Papazu), Popovici Paraschiva(Pachița), (cumnata lui Mircea Popovici, executat în lotul parașutiștilor), Pop Maria (din Craiova, prima femeie senator), Popovici Maria, Pop Cornelia (sora lui Gavrilă Pop, executat în lotul parașutiștilor), Prodan Elena, Prie (frânțuzoaică), Puiu Marioara (arestată în lotul para-șutiștilor), Popescu

(preoteasă, arestată cu soțul în lotul partizanilor), Purnichescu Dida (arestată cu soțul ei în lotul partizanilor), Raissner Hildegard (soră, în lotul Nunciaturii), Roșea Maria (din Miercurea Sibiului, licențiată Acad. Comercială Brașov), Romanescu Sma-randa, Romașcanu Fani (de la Constanța), Roth Margareta (ilegalistă comunistă, avea în 1951 vârsta de 67 ani. La o vizită pe care a făcut-o în Jilava ministrul de interne, C. Drăghici, aceasta i-a arătat condițiile grele în care sunt ținute deținutele și i-a reamintit că "noi comuniștii am avut condiții omenești în închisori". La această observație, în fața celulei cu peste 15 deținute, Alexandru Drăghici a răspuns: "Noi comuniștii am rezistat tocmai că am avut astfel de închisori și astăzi vă aplicăm regimul de exterminare deoarece avem nevoie de cadavre care reprezintă cel mai bun îngrășământ pentru a mări producția"), Runcăț Simona (arestată cu soțul ei, care era director la Malaxa), Rusu Nadia (aviatoare), Ruja Floricuța, Schiau Raveca (țărăncă dii județul Alba), Săndulescu Margareta, Sârbu, Scriban Tani, Scrădeanu-Epure Stela, Scurtu (doctoriță, arestată împreună cu soțul ei, avocat), Senegalia Olga, Secară Veronica, Serafim (cunoscută sub numele de mama Serafim, era o țărăncă din Făgăraș, arestată cu soțul și cu fiul ei, care a fost executat la Jilava), Simionescu Marioara (născută Gianeti), Silogea (preoteasă), State Larisa, Stana, Spaniolu Lia (arestată cu doi frați), Stănescu Nicoleta, Stoianov, Sultana (era arestată cu mama ei într'un grup de tătaroaice din Dobrogea, ca urmare a acțiunii întreprinse de ruși pentru a extermina pe tătari), Schneideru Maria (arestată cu soțul), Ștefănescu Fernanda, Ștefănescu Henrieta, Stibora Ana (secretară la consulatul austriac, a fost arestată cu un grup de 12 funcționari care au refuzat să dea informații securității despre activitatea ce se ducea la ambasadă), Știubei Elena, Tăune Luminița, Teodorescu Elena (arestată deoarece a găzduit pe Ion Golea. În anul 1957 s-a spânzurat din cauza chinurilor suferite, în închisoarea Miercurea-Ciuc, Tomescu Elena (Nuți), (actriță, născută lupceanu, a fost arestată împreună cu soțul), Ulbrich, Ursula Pepina, Vasile Vera (născută Țanțu, arestată pentru soțul ei), Veda Cată (din județul Caras, arestată împreună cu soțul și cu socrul, în lotul partizanilor din Banat), Vasiliu Dulci (arestată împreună cu mama ei), Vasilescu Virginia, Vasilescu-Veniamin Irina (în lotul ambasadei turcești), Văcărescu Maria (arestată în lotul partizanilor din Banat în legătură cu Șerengău și Fus), Vânău Maria (constituie un caz dureros. După naștere i s-a luat copilul pe care nu l-a mai văzut după aceea), Ventzel Paula, Verzea Nina (arestată pentru că a ascuns pe unchiul ei,

colonelul Coslovschi), Vidrighin Sanda (născută Alimănișteanu, arestată într'un lot în care era și soțul ei, Vidrighin Adam Gheorghe, învinuiți pentru spionaj).

Printre numărul foarte mare de deținuți politici chinuți prin închisorile de exterminare comuniste, s-au găsit foarte multe măicuțe și surori care, prin comportamentul lor demn, au lăsat o frumoasă amintire tuturor celor care le-au cunoscut, făcând cinste Bisericii în slujba căreia și-au dedicat viața.

Și din numărul lor foarte mare încerc să redau o parte, urmând ca lista să fie completată:

Doroteia, Dewald Cristina din Reșița, Fenyvessi Iuditha-Maria din Salonta, Ionela, sora care avea stigmat în palme, Jeronima, Laslău Clara (de la Nunciatura din București), Martha, Pastuska Estera, Schrit Eva-Elisabeta, (soră), Sfestera Eva, din Timișoara, Muller Rosalia, din Banat, Tereza Leher, Zimmerman Patricia-Barbara, Wulff Elisabeta(soră).

De 4 decenii, femeia română a îndurat tot felul de privațiuni, care mai de care mai diabolice. Nu se poate uita epoca lui Gheorghiu-Dej, când mii și mii de femei au fost deportate și aruncate sub cerul liber al Bărăganului, în timp ce altele erau mânăte spre lagărele de exterminare. Era perioada instaurării crimei împotriva umanității, a adevăratului genocid, în care poporul român, prin tot ce a avut mai bun, a plătit tribut "eliberatorului sovietic", plin de sălbăticie, ca în perioada năvălirilor barbare.

De asemenea nu pot fi uitate femeile din Basarabia și Bucovina de Nord, deportate de Ruși până dincolo de cercul polar. Dionisie Boboc, unul din supraviețuitorii acestui iad, relatează despre "Noaptea Sfântului Bartolomeu a anului 1948", petrecută în Basarabia: "Toate localitățile de pe teritoriul acestei provincii au fost simultan încercuite de armată, unitățile de miliție și securitate mobilizate în acest scop cu toate mijloacele blindate și motorizate de care dispuneau, tancuri, camioane, etc. Fiecare cetățean avea dreptul să-și ia cu el doar o bocceluță cu câteva kilograme, restul bunurilor, de orice natură, rămăneau pe loc. În acest vacarm îngrozitor, infernal, de zgomote de motoare, scrâșnit de șenile, strigăte, planșete, înjurături și comenzi, foarte mulți copii, împinși de frică și de instinctul de conservare, au reușit să se strecoare profitând de întuneric și să dispară în câmp sau prin pădurile din apropiere, salvându-se de la o moarte sigură. "Armata" acestor minori, fete și băieți, despărțiți de părinții lor

în mod barbar, ca pe timpul năvălirii tătarilor, au pribegit mult timp prin hățișuri și ascunzători, rămânând o generație traumatizată pentru toată viața, psihic și fizic. Satele au ramas aproape pustii.

Imbarcați în camioane militare, deportații au fost transportați în grabă la cele mai apropiate stații de cale ferată, unde-i așteptau garniturile de tren cu vagoane de vite, în care au fost înghesuiți, claie peste grămadă, cu boccele cu tot, copii, femei și bărbați împreună, fără nici un fel de posibilitate de a-și satisface necesitățile fizice sau de strictă igienă corporală. Aceste garnituri au fost dirijate fără întârziere spre îndepărtata Siberie, fără opriri în stațiile principale. Puțini din aceștia au mai avut fericirea de-a se mai întoarce în locurile natale.

Femeile însă au fost și mai puține. Pentru toată suferința femeii române avem datoria de onoare să nu le dăm uitării pe acelea care și-au închinat viața unui ideal scump: dragostea de credință, neam și glia strămoșească.

RECENZIE LA VOLUMUL II de Matei CAZACU

Cicerone Ionțoiu recidivează. Cu acest al doilea volum (din patru câte sunt prevăzute), domnia sa acoperă perioada anilor 1950-1954, una din cele mai ucigașe din istoria românească. Două "instituții" îi conferă, credem noi, un caracter halucinant, și anume Canalul Dunărea-Marea Neagră, pe de o parte, și experiența de "reeducare" studențească de la Pitești, pe de alta. Dacă la Canal au fost folosite metode de exterminare fizică, în masă, a elitelor țării, în schimb la Pitești a fost atacat, cu un rafinament întâlnit numai în China lui Mao, psihicul individului, într'o încercare monstruoasă de aplicare a teoriilor lui Makarencu asupra tineretului român. Între aceste două extreme - Canal și Pitești - universul Gulagului românesc oferă istoricului o paletă largă a ororii instituționalizate cu puncte culminante la Aiud, Gherla, Sighet, Jilava, Valea Nistrului, Ocnele Mari, Mărgineni, Ghencea, Făgăraș și încă multe alte cimitire ale elitelor românești. Foarte importantă ni se pare a fi și menționarea rezistenței organizate de Românii deportați dincolo de Cercul Polar, care în 1952 au înființat "Liga latina", organizație ce își propune revenirea la patria-mamă a ținuturilor dintre Prut și Nistru, impropriu denumite Basarabia și Bucovina

(când e vorba de Moldova de răsărit și de miază-noapte).

În paralel cu acestea, C. Ionițoiu face câteva incursiuni în lumea celor rămași încă în libertate supravegheată în marea temniță care devenise România în ultimii ani de viață ai lui Stalin. E vorba, mai ales, de țărani obligați să adere la colectivizare prin amenințări, bătăi, torturi și chiar asasinate, la partizanii care se opuneau comunismului cu arma în mână, la Biserica prigonită, la Armata "epurată", la "burghezo-moșierimea" lichidată ca clasă socială.

Dar, desigur, acolo unde mărturia lui are cea mai mare valoare este în descrierea itinerariului parcurs de Cicerone Ionițoiu personal în acești ani - e vorba de Canal, lucrare faraonică inspirată de modele sovietice (canalele Volga-Don, Marea Albă-Marea Baltică) și, dacă ar fi să credem versiunea oficioasă românească, exprimată de Al. Moghioroș în 1964 (în plin conflict între Dej și Hrușciov), "recomandată" direct de Stalin, care ar fi spus textual: "După ce ați terminat cu partidele istorice, acum trebuie să construiți canalul care să fie mormântul reacțiunii. După aceea, distrugeți pe intelectuali" (p.33-34).

"Inaugurat" în mai 1949, Canalul a fost abandonat după moartea lui Stalin dar, așa cum se știe, a fost recent redeschis. Deținuții politici care au trecut prin acest infern au plătit un greu tribut condițiilor inumane de muncă și de alimentație la care au fost supuși. Condițiile de viață de la Canal au fost considerate infinit mai ucigătoare decât cele din lagărele hitleriste chiar de către veterani de la Auschwitz, ceea ce, s-o recunoaștem, nu este îndeostul subliniat.

Colonia Peninsula, unde și-a început stagiul C. Ionițoiu reprezenta ultimul cerc al acestui infern peste care tronau comandanții Dobrescu, Zamfirescu, Georgescu, Lazăr Tiberiu, Cornățeanu, dar, mai ales, ofițerii politici Ghinea, Chirion, plutonierul Șerban și mulți alții. O categorie specială o formau brigadierii sau normatorii, recrutați dintre deținuții de drept comun, din "criminalii de război" (mai ales foști plutonieri de jandarmi), dintre oamenii de meserie sau dintre "studenții reeducați" de la Pitești. Lista lor, câteva zeci de nume (pp.45-59) prezintă, cu câteva excepții notabile, un sinistru inventar al decăderii umane la stadiul de brută feroce.

Lista acestor torționari, precum și a multor altora (în frunte cu Gheorghiu-Dej și cu Ana Pauker),

alături de cea a victimelor lor cele mai proeminente: episcopi și mitropoliți (25 de nume), profesori universitari (66), generali(77), miniștri (49), se regăsește și în Cartea Neagră a României (1944-1983), editată de Comitetul pentru apărarea deținuților politici români format din C. Ionițoiu, Remus Radina, Ovidiu Borcea, Nicolae Evolceanu și Vladimir Boutmy. Cartea neagră (apărută la aceeași editură) mai conține și lista închisorilor și lagărelor de exterminare ale Gulagului românesc. Editarea ei în limbile de mare circulație va permite, suntem siguri, o mai bună cunoaștere a realităților societății românești în cei 40 de ani care s-au scurs de la 23 august 1944.

Apropierea dintre experiența de "reeducare" de la Pitești și Canal devine și mai evidentă în cursul anului 1951, când echipele "studentești" venite la Canal încep să practice aceeași teroare ca și la Pitești, în special prin bătăile și torturile nocturne de la brigăzile 13-14. Cazul doctorului Simionescu, torturat fizic și moral de studentul Ion Bogdănescu până când și-a găsit moartea sub gloanțele sentinelor, moarte dorită, pentru a scăpa de suferințe, acest asasinat, deci, împreună cu cel al tânărului Dumitrache au dus la întreruperea experienței de "reducare studentească" de la Canal. Dar condițiile de muncă rămân tot atât de dure, alimentația tot atât de deficitară, șicanele de tot felul ale ofițerilor politici și ale brigadierilor mereu prezente. Și totuși, în acest univers ostil, au existat oameni care și-au păstrat demnitatea și curajul în ciuda tuturor privațiunilor, oameni ale căror portrete nu lipsesc din paginile cărții lui C. Ionițoiu: Alexandru Claudiu, profesor de sociologie și filozofie la Universitatea din Iași, scriitorul Arșavir Acterian, Victor Jinga, rector al Academiei Comerciale din Brașov, profesorul Alexandru Herlea (grav rănit la anchetă, el a fost operat la Canal cu un cuțit de bucătărie, fără anestezie, în lipsa oricărui instrument chirurgical), preotul C. Galeriu din Ploiești, doctorul Bică Georgescu, Marcu Goldenberg și alte sute de mii de persoane, unii încă în viață, alții morți în închisoare sau de pe urma ei (vezi lista lor la pp.110-122).

Alături de marile închisori și lagăre au existat, în România anilor '50- mai există în parte și astăzi - și închisori și centre regionale ale Securității, unde erau ținute oamenii aflați sub anchetă. Cicerone Ionițoiu a reușit să reconstituie imaginea câtorva dintre cele mai cunoscute: Brașov (pp.152-154), Craiova (pp.154-160), (devenită celebră pentru că în 1947 se mânca ciorbă de iarbă), Cluj, Turda, Galata (mănăstire de la Petru

Șchipul), Poarta Albă (unde brigadierul Stănciugel asasina aruncându-și victimele în cuptoare de ars varul), Capul Midia, Galeș, Cernavodă, Ocnele Mari, Mărgineni, Ghencea, Mislea (închisoare pentru femei descrisă de Armie Samuelli, d-na Wurmbandt și Nicole Valery) și multe altele.

Pe lângă suferințele din închisori și lagăre. întreaga populație a României trăia sub imperiul spaimei și al lipsurilor, sub teroarea istoriei desființate în numele creării unei societăți utopice. Lichidarea culturii "burgheze" s-a făcut în România, ca și în URSS și în Germania nazistă, prin arderea cărților. Un episod puțin cunoscut, povestit de C. Ionițoiu, ilustrează teribila răsturnare a valorilor la care s-au datat comuniștii. Această întâmplare cu adevărat extraordinară nu mai are nevoie de comentarii:

"În curțile bibliotecilor focul mistuia "Tezurul cultural". N'a scăpat de acest sacrilegiu nici biblioteca "Asociației nevăzătorilor Regina Elisabeta" din Vatra Luminoasă. S-au găsit atunci nevăzători care, din flăcări, pipăind, au scos ce-au apucat. Aceste cărți le păstrau ascunse, ca o legătură cu trecutul pe care voiau să nu-1 șteargă din literatură, în timp ce oameni cu vedere nu vedeau ceea ce se petrecea. Peste ani, profesorul Gheorghe Lupu, Costică Gheorghe, Vereguț și alții mi-au arătat unele cărți salvate. Printre ele se găseau: un dicționar enciclopedic în limba latină, tipărit în Germania în 1580; o Sfântă Scriptură, tipărită în 1875; Trigonometria lui Spiru Haret dela 1878, Răsboiul de întregire de C. Kirițescu, Istoria lui Iorga și altele. Bieții oameni nu știau ce salvaseră. Plângeau de bucurie, unii fără lacrimi, căci ochii îi pierduseră în războiul de întregire (1916-1918) dar plângeau când au auzit ce lucruri au scos din văpăile focului comunist", (p. 394).

Cartea lui Ionițoiu se citește ușor, în ciuda lungilor liste de nume ale victimelor și călăilor lor, în ciuda datelor și a dureroaselor evenimente pe care le descrie. Dacă ar fi să-i facem o critică însă, ar fi tocmai în severitatea cu care autorul judecă, uneori, pe oamenii aflați în închisori și lagăre și care nu s-au putut comporta mereu cu stoicism și tărie. Slăbiciunea de un moment, de o zi sau de un an, nu credem că poate anula merite mai vechi, uneori nemărturisite, rezistențe uneori obscure dar care își au, poate, importanța lor. Răposatul Constantin (Dicki) Cesianu, trecut și el prin închisoare, ne mărturisea cu puțin înainte de a muri: "eu nu condamn pe nimeni care, la anchetă sau în închisoare, a cedat tortionarilor. Știu cât este de greu să rezisti

torturilor fizice și morale. Eu însumi, la anchetă, am ajuns la un punct în care mi-am spus: dacă mă mai bat, voi spune tot ce știu." Această limită a rezistenței fizice și morale variază de la om la om - nu mai e nevoie să o amintim noi celor care au trecut prin astfel de încercări. De aceea credem că mai multă toleranță în judecarea acțiunilor oamenilor (vorbind desigur de victime) nu ar fi decât benefică întreprinderii lui C. Ionițoiu, care se poate inspira, în acest sens, din experiența lui Soljenițîn. Monumentul pe care domnia sa îl ridică amintirii celor care au suferit din cauza terorii comuniste nu va fi umbrit cu nimic. În încheiere se cuvine să salutăm și inițiativa d-lui Niki Constantinescu de a înființa tipografia "Coresi" de la Freiburg, unde apare cartea lui C. Ionițoiu. Ii urăm să dureze și să propășească pe viitor în slujba culturii românești.

LUMEA AUDE ȘI SE CUTREMURĂ

Pe baza decretului 411 964, au fost scoși din închisori zeci de mii de Români supraviețuitori ai monstruosului sistem de genocid comunist: Pe tot cuprinsul țării au început să se audă suspine: "Mamă, când vine tata?" sau și mai grav: "Mamă, de ce n'am și eu tată?"

Acestor întrebări li se dădeau mii de răspunsuri, unele mai tulburătoare decât altele și ecoul lor s-a răspândit în toate colțurile României. Sache Simionescu discuta în biroul de avocatură cu Vicu Argeșeanu, colegul lui de breaslă, asupra unei probleme profesionale. La un moment dat, a intrat un om între două vârste, șiroindu-i pe față lacrimi de sânge.

-Ce-ai făcut? 1-a întrebat Sache Simionescu, imediat ce 1-a văzut.

-Iar nimic. Cum am intrat în biroul comandantului circumscripției, de pe scaunul acestuia s-a

ridicat un colonel, îndreptându-se spre mine. Și din senin a început să mă palmuiască și să-mi strige:

-Să-ți bagi mințile în cap, să nu mai vorbești, că vei avea de a face cu mine. Și m-a expedit afară.

Tânărul era răvășit. Pe față i se împietriseră mărgăritare de sânge. Desigur de la unghiile netăiate ale "domnului" colonel.

Sache Simionescu 1-a rugat să meargă și să cumpere un ziar din ziua respectivă. Un pretext, pentru că, după

plecarea lui, pe nerăsuflăte, a început să-i spună lui Vicu:

L-ai văzut? E un tânăr student, Calciu, pe care l-am apărât în proces. A ieșit din închisoare, de

curând, și a trecut să-mi mulțumească. Are probleme cu eliberarea buletinului de identitate. Dar, ce povestește, te îngrozește! Te face să crezi că sunt lucruri de domeniul fanteziei. Și ce este mai important, este faptul că i se întârzie eliberarea buletinului, este amânat și de fiecare dată i se atrage atenția să nu mai vorbească despre locurile pe unde a fost și să se mulțumească cu libertatea ce i s-a oferit cu "generozitate" de regim, libertate pe care n'ar fi meritat-o! Vicu a rămas mut în fața celor relatate de colegul lui. Lumea începea să ia cunoștință de drama Piteștiului, una din paginile cele mai sumbre pe care le-a înregistrat neamul românesc.

PR. GHEORGHE CALCIU DUMITREASA - 25 august 1985 - DESPRE PITEȘTI

Sunt oameni pe care destinul i-a cruțat: viața lor a fost lipsită de înjosiri și degradări, rănilor lor au fost superficiale și s-au vindecat, cicatricile nu se mai văd. La sfârșitul vieții, încrucișându-și mâinile pe piept își vor da duhul ușor și sufletul lor va fi dus la cer de îngerul Domnului.

Noi însă, această generație de martirizați de la Pitești, noi purtăm în suflet cele mai nevindecate răni și care strigă: "Nu mă atinge!" Pentru noi Piteștiul este un coșmar pe care-l purtăm ca pe un spin veșnic viu în carnea duhului nostru. Și, asemenea Sfântului Pavel, ne rugăm-și nu numai de trei ori-ca Dumnezeu să ni-l înlăture; dar el rămâne mereu viu și dureros și duhul îndurerat strigă: "Nu mă atinge!".

Nu vom putea muri liniștiți, după cum nici nu am trăit liniștiți. Ne vor însoți îngerii Domnului, dar și demonii care ne-au chinat ne vor striga până în clipa trecerii pragului ceresc. Iar la judecata divină vom aduce rănilor noastre și căderile și ridicările și lacrimile noastre nesfârșite prin care vom striga: "Doamne, scapă-ne!" Și abia atunci Iisus ne va întinde mâna și, ca pe Petru, scoțându-ne din valuri, ne va mostra: "Puțin credincioșilor, pentru ce v-ați îndoit?" Cei care au trecut prin Pitești nu au nevoie de judecători, nici de psihiatri, nici măcar de consolatori. Ei au nevoie de duhovnici. Cine dintre noi-căci suntem o categorie cu totul aparte-nu și-a găsit duhovnicul, să-l caute. Altfel viața lui este o imposibilitate, un nonsens, nici măcar nu este o viață, ci o spaimă continuă de spectrele din el.

A fost o vreme când am strigat: "Suntem niște desperați ." A fost o vreme când am strigat:

"Suntem îngerii justițieri." A fost o vreme când am strigat: "Suntem desăvârșiți, căci nimeni nu a mai trecut prin experiența noastră abisală." Și ne-am trufit. Toate nu urmăreau decât să ne ascundă durerea și spaima și rușinea.

Acum a sosit vremea să ne încredințăm lui Dumnezeu. S-au vărsat sânge și lacrimi, a curs cerneală.

Experiența Piteștiului nu poate fi atacată decât numai din afară; și de cei care au trecut pe acolo, și de cei ce nu au trecut. Noi nu o putem cuprinde, fiindcă ea ne-a cuprins pe noi. Am fost niște prizonieri dezarmați și goi. Nimic nu ne-a putut apăra: nici educația, nici cultura, nici vitejia, nici deznădejdea. Dar ceea ce era profund bun în noi a mijit treptat, la unii mai târziu, la alții mai devreme, ca un mugure fragil care, biruitor, ridică asfaltul greu al șoselei și iese la lumină.

Profesiunea noastră este suferința, vocația noastră este salvarea în Iisus.

Practica noastră unică

este sacrificiul. Iar sfârșitul nostru este cel din poezia lui Sergiu Mandinescu:

"Ah, Doamne, iată-mă aici la ceasul comorilor,

Sub lespede de grea de patimi și chin,

Îmbrățișându-mi durerea.

Aștept arhanghelul zorilor,

Aștept învierea.

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin."

REEDUCARE (Tg. Ocna 1952)

Prof. Gh. Calciu-Dumitreasa

*

După exterminare a urmat profanarea mormintelor.

Cimitirul închisorii Aiud, așezat pe o colină numită "Dealul Spânzuraților", pentru că acolo,

Românii au fost spânzurați de Unguri, este în curs de transformare.

Acolo au fost îngropați deținuții politici ai acestei faimoase închisori, victime ale regimului comunist de exterminare.

Cea mai mare parte din morminte sunt anonime și fără cruci. În general familiile n'au fost

anunțate de moartea lor. Dacă din întâmplare acestea au aflat, nu au putut decât pe ascuns să-și caute pe cei dragi.

În unele perioade când numărul morților a crescut din cauza înfometării și a tratamentului inuman la care au fost supuși, atunci au fost aruncați în gropi comune. Astăzi administrația orașului a parcelat cimitirul deținuților politici de la Aiud în loturi pe care le vinde. Cumpărătorii instalează pe aceste locuri până și crescătorii de porci, ducând astfel la dispariția urmelor mormintelor fără cruci.

*

Faimosul articol 209 din codul penal, în baza căruia s-au pronunțat milioane de ani de condamnare

Art. 209.—Constituie infracțiune de uneltire contra ordinii sociale și se pedepsește:

1. cu muncă silnică de la 15-25 ani și degradarea civică de la 5-10 ani, faptul de a iniția sau constitui, în țară sau în străinătate, organizații sau asociații care au drept scop schimbarea ordinii sociale existente în stat sau a formei de guvernământ democratice, ori de a activa în cadrul unei asemenea organizații sau asociații, ori de a adera la acestea, când fapta prezintă un caracter deosebit de grav, pedeapsa este cu moartea;

2. cu închisoare corecțională de la 3-10 ani și interdicție corecțională de la 3-5 ani:

a), faptul de a face propagandă, agitație, sau de a întreprinde orice acțiuni politice pentru

schimbarea ordinii sociale existente în stat sau a formei de guvernământ democratice sau din care ar rezulta un pericol pentru securitatea statului;

b). faptul de a ajuta în orice mod vreo organizație sau asociație din cele arătate la pct. 1 ori de a face propagandă sau întreprinde acțiuni în favoarea acestora ori a membrilor lor.

c). Faptele de ponegrire, calomniere, sau defăimare în public cu privire la orînduirea socială și de stat, la instituțiile de stat și organizațiile obștești, când acestea sînt săvîrșite fie de o singură persoană în mod organizat, fie de către două sau mai multe persoane asociate.

În cazul în care faptele prevăzute la lit. a și b prezintă un caracter deosebit de grav, pedeapsa este muncă

silnică de la 5-25 ani și degradarea civică de la 5-10 ani. Tentativa se pedepsește ca și infracțiunea consumată.

Secțiunea 1 bis Subminarea economiei naționale și sabotajul contrarevoluționar.

Art. 209(1).—Subminarea economiei naționale săvîrșită prin folosirea instituțiilor sau întreprinderilor de stat, ori sabotarea activității normale a acestora, precum și folosirea instituțiilor sau întreprinderilor de stat, ori

sabotarea activității acestora în folosul foștilor proprietari sau organizațiilor capitaliste interesate, se pedepsește cu muncă silnică de la 5 la 25 de ani și confiscarea averii, în cazul când faptele au provocat sau puteau să provoace urmări deosebit de grave, pedeapsa este moartea și confiscarea averii.

Art. 209(2).-Distrugerea sau degradarea de natură să submineze economia națională, prin explozii, incendii sau orice alte mijloace, a fabricilor, uzinelor, mașinilor, căilor de comunicație, apeductelor, instalațiilor telefonice, telegrafice sau radiofonice, a materialelor, construcțiilor, produselor industriale, produselor agricole sau a altor asemenea bunuri care servesc interesele obștești, se pedepsește cu muncă silnică de la 5 la 25 de ani și confiscarea averii în cazul când faptele au provocat sau puteau să provoace urmări deosebit de grave, pedeapsa este moartea și confiscarea totală a averii.

Art. 209(3).—Neîndeplinirea cu știință sau îndeplinirea voit neglijentă a anumitor obligații de natură a submina regimul de democrație populară constituie infracțiunea de sabotaj contrarevoluționar și se pedepsește cu muncă silnică de la 5 la 25 ani și confiscarea averii. în cazul când fapta a provocat sau putea să provoace urmări deosebit de grave, pedeapsa este moartea și confiscarea averii.

Art. 209(4).—Tentativa de săvârșirea infracțiunilor prevăzute în art. 209(1)-209(3) se pedepsește ca și infracțiunea consumată.

MORMINTE FĂRĂ CRUCE - Un nou volum

Și la cel de al treilea volum al-Mormintelor fără cruce- al lui Cicerone Ionițoiu, impresionează materialul faptic strâns de autor, cu migală și cu sentimentul că adevărul adevărat al celor petrecute în Gulagul românesc trebuie să iasă la suprafață. Desigur, din imensul material adunat s-ar fi putut scrie zeci de romane sau o epopee tragică a evenimentelor pe care un întreg popor de oameni de omenie și cu iubire de libertate și dreptate, le-a trăit într-o epocă de tristă amintire. Dar nici un roman și nici o epopee n'ar fi reușit, probabil, să redea atât de veridic ororile petrecute în diversele lagăre de exterminare din România acelor ani. Căci, și aici ca și în Gulagul lui Soljenițin, realitatea este aceea care are puterea de a depăși orice ficțiune, oricât de bine ar fi fost ticluită de cel ce consemnează faptele. Numai o simplă enumerare a numelor celor exterminați, a metodelor de care se foloseau tortionarii la așa zisa „reeducare” a victimelor și nu mai puțin a anilor petrecuți în acest infern de către fiii cei

mai destoinici ai țării, este suficientă pentru a ne înfățișa cât se poate de clar scenariul unei tragedii fără precedent în istoria neamului nostru.

„Dă-i până mori!”, iată formula care exprimă, prin însăși gura călăului, „umanismul” comunist, ideologia care avea să înrobească un întreg popor și care, din păcate, cu mici modificări și retușări este valabilă și astăzi.

Adevărate „amintiri din casa morților” scrie Cicerone Ionițoiu; amintiri care se transformă pe parcurs în istorie, în cea mai neagră pagină de istorie din viața unui popor viteaz, cu o veche tradiție despre libertate.

Este impresionant să afli că autorul acestei cărți și-a petrecut tinerețea, cei mai frumoși ani din viața unui om, fie prin lagărele și închisorile de exterminare, fie hăituit de vânduții Moscovei, dar în permanentă activitate în slujba idealurilor sfinte ale generației noastre.

Este impresionantă dorința autorului de a nu uita pe nimeni dintre aceia care și-au sacrificat viața pe altarul patriei.

Nume ca Jilava, Pitești, Sighet, Râmnicul-Sărat, Aiud, Gherla, care pentru unii sună, poate, familiar amintind de un colț de țară pitoresc, pentru mulți, foarte mulți, n'au constituit decât „morminte fără cruci” și iadul unor inimaginabile chinuri.

Se pot spune multe despre această carte. Mulți dintre noi am trăit-o „pe viu” și-am putea depune mărturie pentru tot ce s-a scris în paginile ei. Ne aducem, deci, modestul prinos celor ce s-au sacrificat și recunoștință autorului care în ciuda marilor dificultăți întâmpinate în lumea liberă a reușit să-și îndeplinească misiunea.

Sperăm că va continua, spre a cinsti numele de deținut politic. În încheiere citez rândurile unuia dintre recenzori care a spus așa de frumos: „Ca urmaș al pandurilor lui Tudor, Cicerone Ionițoiu nu numai că pune cruci la cei fără morminte, dar râvnește ca în jurul lor, la această oră a vecerniilor, să-i adune pe toți frații săi și din piepturi să vadă crescând profilul Româniilor albe de mâine, al Româniilor libere de mâine.”

Ion Ion, un supraviețuitor trecut de două ori prin infern

*

LISTA NEAGRA COLABORATIONISTI SI SCHINGIUTORI

LISTA NEAGRA - Listă reconstituită parțial cu persoanele vinovate de
dezastrul țării și
instaurarea comunismului în România
Agiu Constantin, Apostol Gheorghe, Bank Iosif, Banay Ladislau, Belea Miron,
Birtaş Gavril, Borilă
Petre, Bodnăraș Emil, Bodnarenco Pintilie, Brucan Silviu, Burcă Mihai, Burtică
Constantin, Cambrea Ni-
colae, ..Ceașescu Elena, Ceașescu Nicolae, Iosif Chi-șinevschi, Liuba
Chișinevschi, Constantinescu
Miron, Coliu Dumitru, Dalea Mihai, Dăscălescu Constantin, Dincă Ion, Doncea
Constantin, Drăghici
Constantin, Fazecaș Ianoș, Florescu Mihai, Gaston Marin, Geamă-nu
Grigore, Georgescu Teohari,
Gheorhiu-Dej Gheor-ghe, Groza Mia, Groza Petre, Ioniță Ion, Iosza Bela,
Iordăchesu Traian, Ionescu
Tudor-Plastografu, Imre Gal, Laslo Mayer, Lascăr Mihai, Levente Mihai, Luca
Vasile, Mănescu Cornel,
Mănescu Manea, Maurer Ion-Gheorghe, Marinescu Mihai, Moghioroș
Alexandru, Nicolschi Vanda, Niculi
Ion, Pătrășcanu Lucrețiu, .. Pârvulescu Constantin, Pauker Ana, Pas Ion,
Petrescu Dumitru, Popescu-
Doreanu — Nicolae, Preoteasa Grigore, Rădăceanu Lothar, Rădulescu Gogu,
Răutu
Leonte, Rangheț Iosif, Roșianu Mihai, Sencovici A-lexandru, Sălăjan Leontin,
Stănescu, Stoica
Chivu, Stoica Gheorghe, Trofin Virgil, Vâlcu Vasile, Vasilache, Vasiliu-
Rășcanu Constantin, Verdeț
Gheorghe, Vincze Ion, Voitec Ștefan, Zăroni Romulus.

Aviatori politici care au colaborat și susținut instaurarea comunismului

Alexandrescu Anton, Alexandrini Puiu, Argetoianu Constantin, Bejan Petre,
Brătescu Zamfir,
Bunaciu Avram, Burducea Constantin, Bălan Nicolae, mitropolit, Cornățeanu
Nicolae, Corneanu
Nicolae, Ghelmegeanu Mihai, Ionescu Emilian.general, Iustin Moisescu
patriarh, Ioanițescu D.R., Ion
D.Ion, Livezeanu Octav, Lupu Nicolae, Lupu Panait, Măță Alexandru, Marina
Iustinian, patriarh, Mirto
Eduard, Plămădeală Antonie, mitropolit, Ralea Mihai, Stanciu Stoian,
Tătărăscu Gheorghe, Titeanu
Eugen, Vlădescu Răcoasa, Vântu Gheorghe.

Personalități de știință și cultură care au colaborat și au contribuit la
distrugerea
patrimoniului național și moral

Arghezi Tudor, Barbu Eugen, Bagdasar Florica, Bagdasar Nicolae, Beniuc
Mihai, Bogza Geo,
Boueanu Radu, Botez Demonstene, Cîmpina Barbu, Cîndea Virgil,
Călinescu George, Cioculescu Șerban,
Constantinescu Mitiță, Constantinescu Petre-Iași, Daicovici Constantin, Dianu
Romulus, Dimitriu Petru,
Florian Mircea, Georgescu George, Golimaș Aurel, Giurescu Constantin,
Gheorghiu Mihnea, Mezincescu
Florica, Moraru Dumitru, Murgescu Constantin, Moisil Grigore, Iorgu Iordan,
Niculescu Miron, Pas Ion,
Parhon Constantin, Porumbacu Veronica, Roller Mihai, Săvulescu Traian,
Sadoveanu Mihai, Stancu
Zaharia, Stoilov Simion, Șelmaru Florica, Teodorescu Cicerone, Torna Ana,
Vianu Tudor, Vinea Ion,
Voitec Ștefan, Zâne Gheorghe.

Procurori, și judecători care au condamnat la moarte și au pronunțat zeci de
milioane de ani
de închisoare, trimițând la exterminare oameni nevinovați

Achim Nicolae (lt.colonel), Andrei Dumitru (căpitan), Andrei Polak-Paul, Aldea
Matei (colonel),
Alexandrescu (colonel), Alexa Gh. (procuror general), Alexiu Paul (colonel),
Ardeleanu Aurel (colonel),
Atanasiu H. (colonel), Belu Nicolae (locotenent major), .. Burada A.
(colonel), Cârdei Gheorghe
(căpitan), Casandra Aurel (colonel), Cocos (lt.colonel), Constantinescu
Nicolae (colonel), Cosma Vasile
(colonel), Dalea Alexandru (căpitan), Dobrina Vasile, Făgăraș Alexandru,
Finichi Paul (lt.colonel), Frățilă
Alexandru (lt.colonel), Georgescu Alexandru (colonel), Gheorghe Fănică,
Gheorghiescu Marin (colonel),
Goldenberg (din Iași), Gregorian (colonel), Godină Aron (maior), Lascăr M.
(colonel), Mănescu
(căpitan), Marinescu (colonel), Matei Alexandru (lt. colonel), Mironescu Paul,
.., Mociornița (general),
Moldoveanu Atanase (colonel), Molnar Rudolf, Nicolae Grigore (colonel),
Nicolau, Niculescu Radu-
Cociu (general), Oconel Cireș, Petrescu Alexandru (general, cel mai mare
călău), Petrescu Ion (colonel),
Petrovici, Popescu Iorgu (maior), Popescu Pogrin (colonel), Predescu, Răduț
Ștefan (colonel), Spulber
Ion, (maior), Ștefănescu (colonel Timișoara), Stănescu (general), Stănescu
Simian (colonel), Stâncă (din
Brad), Stanciu (colonel), Stavrică Gheorghe, Stoica Ion (maior), Ștefăniuc,
Teodorescu Ovidiu (căpitan),

Toescu Louis (co Ionel), Trăistaru Vasile, Tudor Lazăr (maior), Vlase Vasile (colonel), Voitinovici (procuror general), Vintilescu (lt.colonel), Zaharescu (căpitan), Zănescu Ion (colonel).

Torționari Ministerul de interne (București)

Albon (colonel), Bistran Iosif (anchetator), Boacă, Bogdan (colonel), Brânzaru, Bulz V. (maior),
Burdea Grigore, Căndea Gheorghe (căpitan), Cărnaru (căpitan), Cenușe (căpitan), Chițu Ion (căpitan),
Ciobanu, Constantinescu (colonel), Cosmici (colonel), Cseller (colonel), Cumpănașu (general, fost preot),
Curelea, David (locotenent), Deleanu (căpitan), Dima Ion (colonel), Dimcea (colonel), Dulgheru
Alexandru Sașa (general), Enoiu (colonel), Ferfelea Ion, Firescu (fost șofer), Florea Cristian (căpitan), Florea Mihai
(căpitan), Florescu (colonel), Georgescu (maior), Grigoriu, Hagiu, Iacob, Iordanof, Lepădătescu Mircea
(anchetator-consilier), Leu (general), Marinca (maior), Mărgineanu Florin (căpitan), Marton (colonel), Mihăilescu
Gheorghe (căpitan), Mihalache Gheorghe (căpitan), Moise (colonel), Moldoveanu (maior), Nicolschi Alexandru-
Sașa (general), Nicolescu Ștefan, Niculescu Turli (colonel), Petrescu Nicolae (colonel), Postelnicu Traian, Purcaru
(căpitan), Russu (căpitan), Sepeanu (colonel), Solomon, Sporea (căpitan), Stănciulescu (lt. colonel), Teodoru
(colonel), Tericeanu (general), Udrea Ion (colonel), Urguloiu, Vasile Gheorghe.

Inchisoarea Aiud

Aldea, Ardeleanu, Bădilă, Barabaș, Biroș (locotenent), Blăjuț, Boldur, Bogățeanu (doctor), Bo-tezan, Colier
(colonel, ciminal), Chirilă (căpitan), Cristea, Dogaru, Dorobanțu (maior, criminal), Farcaș, Filipescu, schingiuitor),
Frățilă, Gâlea, Iacob (colonel), Ionaș, Ioanițescu (căpitan), Iordache Lulu (ofițer politic, schingiuitor), Irimia ,
Ispas, Ivan, Lazăr (ofițer politic, schingiuitor), Lorentz, Kerteș, Man, Mailat, Marcu Vasile I, Marcu Vasile II, Marcu
O-limpiu, Mareș (maior, criminal), Moldovan Pavel, Moldovan, Mayer Vasile, Mayer Gheorghe, Mayer (trei frați, toți
schingiuitori), Năstase Dumitru, Naghy (ofițer), Nistor, Oană, Nencu, Panait, Pavel, Popa, Teleky (ofițer politic),
Timirov (maior), Trandafir, Urdăreanu, Volcescu (maior), Volinschi(ofițer).

Inchisoarea Bacău

Asaftei (căpitan), Anghel Nicolae, Fark (colonel), Herșcovici (colonel), Barbălată, Ionescu Alexandru,
Levenson (Livezeanu), Munteanu, Mazăre, Mutică (locotenent), Mihalcea Aurel (maior), Mireanu (din comuna

Mărgirești), Ionescu Guiță (căpitan din Piatra Neamț), Pop Ion (colonel),
Pantaș (colonel), Radu (general),
Ușurelu (colonel), Timiraș, Stancu(ofițer), Zelțer (din Dorhoi).

Baia Sprie

Cioară, Guleran, Pinteia, Popa, Szabo Zoltan (maior).

Bicaz

Albu, Dogaru (căpitan, comandant) , Pietraru (ofițer politic).

Botoșani

Alexandru (ofițer), Dora (ofițer politic), Nătăletu

Brașov

Alexandrescu (ofițer), Ambruș (general), Brișcă Alexandru, Dobay, Dolnocy,
Dorobanțu Florea (ofițer),
Kološek, Lupu Constantin, Marton (căpitan), Mayer (ofițer), Martinescu
Alexandru, Olteanu, Pândeale (căpitan),
Pop, Proca (maior), Stoica, Szilaghy, Urzică (ofițer), Vârjan Nicolae.

Capul Midia

Borcea Liviu (maior), Bunescu (maior), Lupu (ofițer politic), Oancea (pl
utonier), Radu (căpitan), Tanasov
(plutonier).

Cernavodă

Gherasim(ofițer), Ghine (politic), Stan (politic).

Cluj

Birtaș (ofițer), Barany (locotenent), Gavrilă, Timofi.

Craiova

Alexe Ștefan, Bădică (general), Dănescu (inspector), Iatagan, Ionescu Titus
(căpitan), Lungu (colonel),
Oancă (ofițer), Puțințelu, Popescu Toma (colonel), Mitran Constantin,
Petrescu Vasile, Moldoveanu Marcel
(chestor).

Dumbrăveni

Russu, (sublocotenent).

Galați

Alexandru, Florea, Goiciu Petre (comandant-călău), Pândeale.

Galata

Bărbieru, Șnaider, Zgâmbău.

Timișoara

Bugarschi, Brancovici Jiva, Indrei, Jivcov, Lăcătuș, Nedici Iosif, Nedici Vidosa (Vida), Moiş Puiu, Orcic (căpitan), Toth Mihai, Vid Teodor, Rafilă (comisar), Szanta Alexandru.

Galeş

Burghişan Petre (maior), Cornăţeanu (maior), Dincă, Şerban.

Gherla

Alexandrescu (colonel), Ardeleanu, Avădanei, Bob (doi fraţi), Bodea, Bota, Bărbosu (doctor), Carciu, Chioreanu, Cseller, Corăbeanu Constantin (politic), Deneş, Dimiş, Domocoş, Gabor, Gheorghiu, Goiciu Petre (cel mai mare călău), Guşti Petre, Istra-te, Messaroş, Mihalcea (ofiţer politic, mare călău), Mihăilescu, Moghioroş, Naghi (ofiţer), Pop I, Pop II, Potcoavă, Sabo, ..Şomlea (doi fraţi), Stan Petrică, Todea, Tudoran Petre, Sebesteny, Vomir, Zahanu.

Iaşi

Ceia, Ruscioru Modest.

Jilava

Bărbuică (mare schingiuitor), Bonciulică, Bragadi-reanu, Czaky, Cursaru (doctor), Fătu (criminal), Gea-mănu (criminal), Iamandi (criminal), Ivănică (criminal), Ionescu (doctoriţă), Lis, Gheorghiu (colonel), Manta, Maromet (maior, schingiuitor, criminal), Ştefan (schingiuitor, criminal), Tudoran, Ungureanu.

Constanţa

Goldenberg.

Deva

Bolog, Dincă Gheorghe (căpitan), Faur Nicolae, Galbeni Vasile (din Hunedoara), Hess, Manea Victor, Mihai Petru (locotenent), Nistor Vasile (colonel), Staicu Petre (din Sebeş), Tufiş.

Făgăraş

Berebenţa (locotenent), Brişcă Alexandru, Hozay, Iossu, Lazăr Tibo (Tiberiu), Popa, Paraschiv, Moraviev, Trâmbiţaşu, Zibileanu.

Ghencea

Berbece, Radu, Apostol (maior).

Grădina

Bolbea (căpitan), Donea (schingiuitor), Stratache, Troacă.

Grindu

Fecioru (maior, criminal), Furnică (schingiuitor).

Luciu Giurgeni
Coman (schingiuitor), Scarlat (schingiuitor).

Lugoj
Dragoș Petru, Vid Teodor.

Lagărul Km. 4
Crăciun, Huslău, Mărgărit.

Miercurea Ciuc (închisoare pentru femei)
Florescu, Păduraru.

Mislea (închisoare pentru femei)
Vișinescu (schingiuitor).

Câmpulung-Muscel
Dumitrache, Tericeanu

Ocnele Mari
Ceaușu, Filimon, Ionescu, Lupu, Traian, Suciu,

Oradea
Broitman, Cseller Ludovic (schingiuitor și criminal, Grad Tiberiu, Gutman,
Kupfer, Litvin Ștefan,
Naghy, Retezan (căpitan), Tilici (maior), Zoltan.

Peninsula
Chirion (schingiuitor, criminal), Cornățeanu, Geor-gescu (maior, criminal),
Dobrescu (major), Lazăr
Tiberiu (maior, schingiuitor), Dincă, Silișteanu (ofițer politic, schingiuitor),
Șerban (sergent major,
schingiuitor, criminal), Vornicu (ofițer politic, schingiuitor), Zamfirescu (major,
schingiuitor).

Pitești
Ciobanu (criminal), Dumitrescu (criminal), Georgescu (criminal), Marina (ofițer
politic, criminal), Mân-
druță (criminal).

Ploiești
Dumitrescu Gheorghe (maior), Marin (locotenent-major), Badea (ofițer,
criminal), Bizin (ofițer, criminal),
Voicu (ofițer).

Piatra Neamț
Ionescu Guiță (maior, criminal), Mihalcea Aurel, Popa Ion, Șarpe Mihai,
Ușurelu (colonel).

Poarta Albă

Fecioru (maior, criminal), Moraru (ofițer politic, criminal), Molodoveanu Ștefan (locotenent).

Periprava

Fecioru, Toth.

Râmnicul Sărat

Dumitrescu (doctor), Popescu Ion, Vișinescu (maior, criminal).

Salcia

Andrei (schingiuitor), Ioanițescu (schingiuitor), Grigoraș (locotenent, criminal), Simovici (schingiuitor).

Sibiu

Crăciun (colonel, schingiuitor), Dăncilă, Mezei Gheorghe (colonel), Nistor Victor (căpitan) , Schonfeld (căpitan).

Sighet-Maramureș

Bank (colonel), Bota, Ciolpan Dumitru (maior), Costin Vasile (ofițer politic), Coza (din Săpânța), Hritan (general), Medruț Cornel, Munteanu Vasile, Pop Partenie, Sabadâș Ileana, Sava Ion (maior), Zoltan Israel.

Stoenești

Buhuși, Grecu (din comuna Galbeni-Bacău, schingiuitor), Petrescu, Prisăcaru, Tătaru.

Săvinești

Fark (colonel).

Târgul Mureș

Fodor (locotenent), Herman. Văcărești Berbec, Constantinescu (colonel, criminal).

BIBLIOGRAFIE

Andre Fontaine, Histoire de la guerre froide, Paris, Fayard 1974

Dominique Desanti, Les Staliniens, Paris, Fayard 1975

Remus Radina, Testamentul din Morgă, Editura Ion Dumitru Munchen

Gheorghe Mazilu, In ghiarele securității, Ed. Freiburg

Doru Novacovici, Dincolo de gratii, Ed. Ion Dumitru

Grigore Dumitrescu, Demascarea

FEMEIA ROMANA IN INCHISOARE

(urmare din volumul II)

Suferința femeii în regimul comunist nu va putea lua sfârșit decât odată cu regimul care a generat-o. Cău-
tând să o subjuge politiciii lui nefaste pentru neam și țară, marxismul adus de invadatorii sovietici a
urmărit să facă din femeie o unealtă. Femeia a rămas dârză pe poziție și a
preferat dumul spinos al
calvarului. De aceea o găsim din primul moment angajată în opera filantropică
de a ajuta și adăposti pe cei
urmăriți. Femeia, alături de soț, copii, sau de părinți, a pornit senină pe
drumurile închisorilor și a suferit mai
mult din cauza privațiunilor de libertate, a schingiuirilor, decât foarte mulți
bărbați.

Sute de femei au fost arestate și torturate în loturile partizanilor. Mii de femei
au intrat în închisori,
deoarece refuzau să slujească regimului comunist. Ele nu au fost dizidente, ci
numai adversare neînfricate.
Numele lor nu trebuiesc să fie date uitării. De la copile, până la bătrâne, au
îndurat resemnate, tot ce
mintea diabolică a comuniștilor a inventat pentru a distruge orice fărâmbă de
demnitate în ele. Numele lor trebuie
să fie prezente peste tot, mai ales că ele reprezintă continuitatea unui neam.
Femeia română în închisoare trebuie
să constituie un exemplu pentru cei ce nu au cunoscut suferința și pentru cei
ce nu-și dau seama de ce pericol
sunt pândiți prin perseverarea politicii amurale practică prin toate mijloacele
de comuniști.

Numele ce urmează, sunt nume de femei de toate vârstele, de toate
categoriile sociale, de pe întreg
cuprinsul locuit de miracolul românesc:
Adamescu Elena (Nuța), Andreescu Constanța, Angiulescu Carmen,
Ambrozie Coralia, (arestată cu soțul),
Antonescu Filofteia, (Mia), soția conferențiarului de la Facultatea de
Matematică, Arnăuțoiu Victoria, (arestată
în lotul partizanilor din munții Făgărașului, împreună cu mulți alți membri ai
familiei, printre care și
învățătorul Năstase cu soția), Avramescu Raia, Avram Vinea, (călugăriță din
comuna Jug), Babic Florica,
Bărbulescu (cu soțul, maior), Bărbulescu Dorina, Batory Neni, Benedict
Salomea, Begoev Margareta-Dundi, din
Liubcova, Beldeanu M. (mama lui Puiu Beldeanu), Benvenisti Suzi , Bondrea
Ana-Zelea (călugăriță), Borcea Marta,
(cu partizanii), Bica Amelia (fată de preot din Râmnicul Vâlcii, al cărei soț,
Paul Bică, era invalid de război),
Bordeianu, Budișteanu, Broș-teanu, Bica.(cunoscută sub numele de țăța Bica,
era vara lui Mircea Popovici
din lotul parașutiștilor, condamnat la moarte; această femeie bolnavă, fusese
operată de mai multe ori),

Birthelem Ana (lot englez), Borcea Maria, (împreună cu soțul ei, au fost arestați în lotul parașutiștilor), Budescu Elena (Uti) , Bogov Margareta (din Oravița), Cristoveanu Marta, Cibu Ana, (țărancă din județul Alba), Cadariu Sofica (Arestată în lotul partizanilor din Banat), Cătunescu (arestată de două ori), Călinoiu Lili, Canabie Cornelia (arestată împreună cu soțul și fratele ei Miron), Cărligel Marga, Capritopol, Cernătescu Aurelia-Sanda (în lotul ambasadei turcești), Caton Dorica, Ciomac-Dietrich Ileana, Cenușe Marioara (arestată în lotul partizanilor), Celes-tine Gauchet Pauline, cetățeană franceză, Chiriță Claudia (născută Țifrea), Clementina (mater, moartă în închisoarea Văcărești), Constantinescu (preoteasă, arestată în lotul partizanilor), Constantinescu Nușa, Codru-Runcan Simona, Cosmovici Simona, Cocor Gabriela, Costel Lizica (doctoriță), Cosmovici Cocuța, Curelea Mimi, Cristea (i s-a smuls copilul din brațe și a fost arestată), Crătuneanu Ileana, Crainic Maria (medicinistă), Dănilă Constantin-Elena (împușcată în spitalul Bacău de Ruși, în 1944), Diamantescu Sanda, Dinu Piereta Margareta (funcționară la Banca Națională, domiciliată în apropiere de Piața Coșbuc. Este un caz ce demonstrează brutalitatea regimului comunist. A fost arestată la două săptămâni după ce născuse copilul, Ovidiu, pe care și-l dorise ani de zile. Chinuită prin anchete și închisori, a murit pe data de 23 August 1953 la Jilava, cu numele lui Ovidiu pe buze, fără să fi putut să-l vadă), Dițescu Eugenia (Jeni), Docea Lucia (avocată), Donici Eugenia (Jeni), Domăneanțu Alexandra, (arestată în lotul partizanilor din Banat), Drăghici Consuela, Drăgan Dorina (țărancă din comuna Plugova), Dumitrescu Iosefina (arestată împreună cu soțul ei, Marinică Dumitrescu), Dumitrescu Vicotria (arestată împreună cu soțul ei, inginer, pentru că la o percheziție s-a găsit un caiet cu anecdote), Duțescu Virginia (Abeles), (aviatoare, căsătorită tot cu un aviator), Eder Maria (arestată împreună cu soțul ei), Elefterescu (iehovistă), Endel Sofia, Ene Catrina (lotul francez), Epure Stela (arestată cu soțul ei, director la Malaxa), Epureanu Paulina (medic din Turnu Severin), Fenlacichi Rada (Timișoara), Filiti Maria (fiica generalului), Filoti Elena(Nuți), Fratoșiteanu Lucia, Gaspar Maria (Mia), Ghica Rada, Gordona (o țărancă de la munte, a fost arestată cu încă 7-8 fete, pentru că au dat de mână-care la cei "rătăciți prin munte", gândindu-se numai să-și facă datoria creștinească de a ajuta călătorul în-setat și înfometat ce bate la poartă), Grasinschi Mia (născută Vorel), Grigoriță Fulvia (în lotul legației engleze), Hoaje Paula (din Brașov), Hun (mama și fiica, condamnate pentru că au omorât un rus care a

voit să le siluiască, în loc să elibereze țara), Holban Friderica (născută Lacaze, arestată pentru că frecventa ambasada Franței de la București. Datorită temperamentului ei tineresc a făcut numai bine pe unde a trecut și a ridicat moralul tuturor deținuților), Herșcovici Sidonia (a fost deportată și la Auschwitz), Ionescu Elena (arestată cu soțul), Iancu Mela (soția doctorului Iancu, șeful sioniștilor), Ionescu Anita (fiica inginerului Alexandru Ionescu din lotul englez), Ionescu-Verești Florica (profesoară de franceză la Institutul francez, a fost arestată cu încă 12 eleve, Ionescu Victoria (Vichi) (soția directorului Tudor Ionescu de la CFR), Ionescu Virginia (profesoară), Ilie Lenuța (copil din orfelinat, arestată la 13 ani și jumătate, a stat 20 de ani în închisoare. La un an după eliberare, a murit), Lupceanu Elena, Jugureanu Marinica, Jurescu Catarina (arestată în lotul partizanilor din Banat), Kernweiss Ecaterina-Gerta (soră, în lotul Nunciaturii), Kirițescu (Patru surori, fetele profesorului universitar de la Chișinău: Kirițescu Mariana, condamnată la 25 de ani; Juriari Ecaterina, condamnată la 15 ani, a fost grav bolnavă și din cauza regimului la care a fost supusă, a paralizat ani de zile. După eliberarea din închisoare, în loc să se poată trata, i s-a dat domiciliu obligatoriu în Bărgan); Casian Alexandra (Lalea); Racu Sofica (Stanca). Nu se găsesc cuvinte pentru a incrimina cazul celor 4 surori), Kunst, Lefterache Ioana (țărăncă din Tulcea; soțul și tatăl ei au fost împușcați în fața ei de către securitate, când au venit să-i aresteze), Liciu Germina (soția primului președinte al Curții de Apel din București, a murit în închisoarea Miercurea Ciuc în anul 1957), Marcovici Liubița (din județul Caras), Miclescu Rang Adriana (doctor), Macarie Elena (Nuți). (o tânără bolnavă de TBC), Mihăilișteanu Fani, Milovici Sofia, Mircescu Justina (Didița), Mihăilescu Ioana și Ileana (fetele colonelului Mihăilescu), Mihnea Lucica (avocată), Miha Ana, țărăncă din județul Alba), Mocanu Maria, iehovistă, Moghioroș Maria (iehovistă), Moldovan Ecaterina (Mica), Molodovan Valeria (o tânără bolnavă de TBC), Moscuna Coralia (directoarea Școlii Centrale din București), Munteanu Maria-Oana (din Sibiu, licențiată Acad Comercială, Brașov), Moța Gabriela (Gabi), (arestată împreună cu mama și fratele ei), Mureșeanu Maria (originară din Bistrița Năsăud, soră de spital, a fost arestată pentru că a îngrijit pe Iuliu Maniu), Nedelcu Marta (arestată împreună cu soțul în lotul partizanilor din județul Severin), Nedelcu Olivia (profesoară, arestată împreună cu soțul),

Nedici Vida (cea mai sadică femeie).

Originară din comuna Becicherecul Mic, Banatul Sârbesc, a făcut carieră în securitatea română din Timișoara și a ajuns până la gradul de colonel. Deoarece lucra pentru poliția iugoslavă a lui Tito și pentru a nu fi descoperită, a torturat pe deținuți în mod îngrozitor: personal îi bătea peste organele genitale. Până la urmă a fost descoperită și arestată cu un număr mare de sârbi din Banatul românesc, care o ajutau în acțiunea de spionaj. După 3 ani de cercetări la ministerul de interne, a fost trimisă cu 10-12 sârboaice la închisoarea Jilava. Într-una din zile, când noul ministru, C. Drăghici, a deschis ușa unei celule de deținute și, după ce a privit, a dat să plece Vida Nedici i-a spus: "De ce nu te uiți aici", la care, noul călău al regimului comunist i-a ripostat: "Îți meriți soarta". Fosta spioană și brută i-a replicat: "Nu-mi pare rău că am luptat pentru o cauză, dar tuturor le vine rândul",

Neagu Ileana (studentă Academia Comercială din Brașov, originară din Sibiu), Negoșeanu Petronela, Neamțu Dorina (arestată pentru că în curtea ei s-a făcut experiența cu o bombă pusă la magazinul de la Obor. A născut în închisoare), Nicolae Maria, (aviatoare, a fost condamnată la 10 ani și după aceea trimisă cu domiciliu obligatoriu la Lățești, în Bărăgan), Niculescu Lucreția (arestată cu soțul ei care era la Filarmonica și cu sora ei, Rica), Nicolaescu Cecilia, Nicolaescu Ecaterina, Nuna Ecaterina (o milițiancă condamnată pentru că a înțeles pe deținute), Nedelcu Olivia(născută Puiu, profesoară, arestată cu soțul ei, contabil), Olteanu Elvira, (soția lui Gavrilă Olteanu, socotit ca organizator al Sumanelor Negre, organizație de rezistență și care s-a sinucis cu stricnina în subsolul Ministerului de interne, în luna Iulie 1946), Oros Maria-Maricel (fiica comando-rului Artimescu, arestată pentru că tricota pulovere și le da întru ajutorarea celor urmăriți), Pantazi Elena, Pană Eufrosina, Pâslaru Lucica, Pătrașcu Milita (pictoriță), Patricia. (soră. în lotul Nuntiaturii), Pavala-che Margareta (profesoară din Craiova), Pater Ida (arestată împreună cu soțul), Petrovici Gena, Perraudin Elisabeta (frânțuzoaică, 15 ani condamnare), Petrescu-Cărăbuș Elena, Pinard Jacqueline (o frânțuzoaică), Plăieșu Elena, Pleșoianu Nadia (fiica generalului Pleșoianu), Pompilian Livia, Popescu-Abeles Virginia, Poenaru Simona (născută Papazu), Popovici Paraschiva(Pachița), (cumnata lui Mircea Popovici, executat în lotul parașutiștilor), Pop Maria (din Craiova, prima femeie senator), Popovici Maria, Pop Cornelia (sora lui Gavrilă Pop, executat în lotul parașutiștilor), Prodan Elena, Prie (frânțuzoaică), Puiu Marioara (arestată în lotul para-șutiștilor), Popescu

(preoteasă, arestată cu soțul în lotul partizanilor), Purnichescu Dida (arestată cu soțul ei în lotul partizanilor), Raissner Hildegard (soră, în lotul Nunciaturii), Roșea Maria (din Miercurea Sibiului, licențiată Acad. Comercială Brașov), Romanescu Sma-randa, Romașcanu Fani (de la Constanța), Roth Margareta (ilegalistă comunistă, avea în 1951 vârsta de 67 ani. La o vizită pe care a făcut-o în Jilava ministrul de interne, C. Drăghici, aceasta i-a arătat condițiile grele în care sunt ținute deținutele și i-a reamintit că "noi comuniștii am avut condiții omenești în închisori". La această observație, în fața celulei cu peste 15 deținute, Alexandru Drăghici a răspuns: "Noi comuniștii am rezistat tocmai că am avut astfel de închisori și astăzi vă aplicăm regimul de exterminare deoarece avem nevoie de cadavre care reprezintă cel mai bun îngrășământ pentru a mări producția"), Runcăț Simona (arestată cu soțul ei, care era director la Malaxa), Rusu Nadia (aviatoare), Ruja Floricuța, Schiau Raveca (țărăncă dii județul Alba), Săndulescu Margareta, Sârbu, Scriban Tani, Scrădeanu-Epure Stela, Scurtu (doctoriță, arestată împreună cu soțul ei, avocat), Senegalia Olga, Secară Veronica, Serafim (cunoscută sub numele de mama Serafim, era o țărăncă din Făgăraș, arestată cu soțul și cu fiul ei, care a fost executat la Jilava), Simionescu Marioara (născută Gianeti), Silogea (preoteasă), State Larisa, Stana, Spaniolu Lia (arestată cu doi frați), Stănescu Nicoleta, Stoianov, Sultana (era arestată cu mama ei într'un grup de tătaroaice din Dobrogea, ca urmare a acțiunii întreprinse de ruși pentru a extermina pe tătari), Schneideru Maria (arestată cu soțul), Ștefănescu Fernanda, Ștefănescu Henrieta, Stibora Ana (secretară la consulatul austriac, a fost arestată cu un grup de 12 funcționari care au refuzat să dea informații securității despre activitatea ce se ducea la ambasadă), Știubei Elena, Tăune Luminița, Teodorescu Elena (arestată deoarece a găzduit pe Ion Golea. În anul 1957 s-a spânzurat din cauza chinurilor suferite, în închisoarea Miercurea-Ciuc, Tomescu Elena (Nuți), (actriță, născută lupceanu, a fost arestată împreună cu soțul), Ulbrich, Ursula Pepina, Vasile Vera (născută Țanțu, arestată pentru soțul ei), Veda Cată (din județul Caras, arestată împreună cu soțul și cu socrul, în lotul partizanilor din Banat), Vasiliu Dulci (arestată împreună cu mama ei), Vasilescu Virginia, Vasilescu-Veniamin Irina (în lotul ambasadei turcești), Văcărescu Maria (arestată în lotul partizanilor din Banat în legătură cu Șerengău și Fus), Vânău Maria (constituie un caz dureros. După naștere i s-a luat copilul pe care nu l-a mai văzut după aceea), Ventzel Paula, Verzea Nina (arestată pentru că a ascuns pe unchiul ei,

colonelul Coslovschi), Vidrighin Sanda (născută Alimănișteanu, arestată într'un lot în care era și soțul ei, Vidrighin Adam Gheorghe, învinuiți pentru spionaj).

Printre numărul foarte mare de deținuți politici chinuți prin închisorile de exterminare comuniste, s-au găsit foarte multe măicuțe și surori care, prin comportamentul lor demn, au lăsat o frumoasă amintire tuturor celor care le-au cunoscut, făcând cinste Bisericii în slujba căreia și-au dedicat viața.

Și din numărul lor foarte mare încerc să redau o parte, urmând ca lista să fie completată:

Doroteia, Dewald Cristina din Reșița, Fenyvessi Iuditha-Maria din Salonta, Ionela, sora care avea stigmat în palme, Jeronima, Laslău Clara (de la Nunciatura din București), Martha, Pastuska Estera, Schrit Eva-Elisabeta, (soră), Sfestera Eva, din Timișoara, Muller Rosalia, din Banat, Tereza Leher, Zimmerman Patricia-Barbara, Wulff Elisabeta(soră).

De 4 decenii, femeia română a îndurat tot felul de privațiuni, care mai de care mai diabolice. Nu se poate uita epoca lui Gheorghiu-Dej, când mii și mii de femei au fost deportate și aruncate sub cerul liber al Bărăganului, în timp ce altele erau mănate spre lagărele de exterminare. Era perioada instaurării crimei împotriva umanității, a adevăratului genocid, în care poporul român, prin tot ce a avut mai bun, a plătit tribut "eliberatorului sovietic", plin de sălbăticie, ca în perioada năvălirilor barbare.

De asemenea nu pot fi uitate femeile din Basarabia și Bucovina de Nord, deportate de Ruși până dincolo de cercul polar. Dionisie Boboc, unul din supraviețuitorii acestui iad, relatează despre "Noaptea Sfântului Bartolomeu a anului 1948", petrecută în Basarabia: "Toate localitățile de pe teritoriul acestei provincii au fost simultan încercuite de armată, unitățile de miliție și securitate mobilizate în acest scop cu toate mijloacele blindate și motorizate de care dispuneau, tancuri, camioane, etc. Fiecare cetățean avea dreptul să-și ia cu el doar o bocceluță cu câteva kilograme, restul bunurilor, de orice natură, rămăneau pe loc. În acest vacarm îngrozitor, infernal, de zgomote de motoare, scrâșnit de șenile, strigăte, planșete, înjurături și comenzi, foarte mulți copii, împinși de frică și de instinctul de conservare, au reușit să se strecoare profitând de întuneric și să dispară în câmp sau prin pădurile din apropiere, salvându-se de la o moarte sigură. "Armata" acestor minori, fete și băieți, despărțiți de părinții lor

în mod barbar, ca pe timpul năvălirii tătarilor, au pribegit mult timp prin hățișuri și ascunzători, rămânând o generație traumatizată pentru toată viața, psihic și fizic. Satele au ramas aproape pustii.

Imbarcați în camioane militare, deportații au fost transportați în grabă la cele mai apropiate stații de cale ferată, unde-i așteptau garniturile de tren cu vagoane de vite, în care au fost înghesuiți, claie peste grămadă, cu boccele cu tot, copii, femei și bărbați împreună, fără nici un fel de posibilitate de a-și satisface necesitățile fizice sau de strictă igienă corporală. Aceste garnituri au fost dirijate fără întârziere spre îndepărtata Siberie, fără opriri în stațiile principale. Puțini din aceștia au mai avut fericirea de-a se mai întoarce în locurile natale.

Femeile însă au fost și mai puține. Pentru toată suferința femeii române avem datoria de onoare să nu le dăm uitării pe acelea care și-au închinat viața unui ideal scump: dragostea de credință, neam și glia strămoșească.

RECENZIE LA VOLUMUL II de Matei CAZACU

Cicerone Ionțoiu recidivează. Cu acest al doilea volum (din patru câte sunt prevăzute), domnia sa acoperă perioada anilor 1950-1954, una din cele mai ucigașe din istoria românească. Două "instituții" îi conferă, credem noi, un caracter halucinant, și anume Canalul Dunărea-Marea Neagră, pe de o parte, și experiența de "reeducare" studențească de la Pitești, pe de alta. Dacă la Canal au fost folosite metode de exterminare fizică, în masă, a elitelor țării, în schimb la Pitești a fost atacat, cu un rafinament întâlnit numai în China lui Mao, psihicul individului, într'o încercare monstruoasă de aplicare a teoriilor lui Makarenko asupra tineretului român. Între aceste două extreme - Canal și Pitești - universul Gulagului românesc oferă istoricului o paletă largă a ororii instituționalizate cu puncte culminante la Aiud, Gherla, Sighet, Jilava, Valea Nistrului, Ocnele Mari, Mărgineni, Ghencea, Făgăraș și încă multe alte cimitire ale elitelor românești. Foarte importantă ni se pare a fi și menționarea rezistenței organizate de Românii deportați dincolo de Cercul Polar, care în 1952 au înființat "Liga latina", organizație ce își propune revenirea la patria-mamă a ținuturilor dintre Prut și Nistru, impropriu denumite Basarabia și Bucovina

(când e vorba de Moldova de răsărit și de miază-noapte).

În paralel cu acestea, C. Ionițoiu face câteva incursiuni în lumea celor rămași încă în libertate supravegheată în marea temniță care devenise România în ultimii ani de viață ai lui Stalin. E vorba, mai ales, de țărani obligați să adere la colectivizare prin amenințări, bătăi, torturi și chiar asasinate, la partizanii care se opuneau comunismului cu arma în mână, la Biserica prigonită, la Armata "epurată", la "burghezo-moșierimea" lichidată ca clasă socială.

Dar, desigur, acolo unde mărturia lui are cea mai mare valoare este în descrierea itinerariului parcurs de Cicerone Ionițoiu personal în acești ani - e vorba de Canal, lucrare faraonică inspirată de modele sovietice (canalele Volga-Don, Marea Albă-Marea Baltică) și, dacă ar fi să credem versiunea oficioasă românească, exprimată de Al. Moghioroș în 1964 (în plin conflict între Dej și Hrușciov), "recomandată" direct de Stalin, care ar fi spus textual: "După ce ați terminat cu partidele istorice, acum trebuie să construiți canalul care să fie mormântul reacțiunii. După aceea, distrugeți pe intelectuali" (p.33-34).

"Inaugurat" în mai 1949, Canalul a fost abandonat după moartea lui Stalin dar, așa cum se știe, a fost recent redeschis. Deținuții politici care au trecut prin acest infern au plătit un greu tribut condițiilor inumane de muncă și de alimentație la care au fost supuși. Condițiile de viață de la Canal au fost considerate infinit mai ucigătoare decât cele din lagărele hitleriste chiar de către veterani de la Auschwitz, ceea ce, s-o recunoaștem, nu este îndeostul subliniat.

Colonia Peninsula, unde și-a început stagiul C. Ionițoiu reprezenta ultimul cerc al acestui infern peste care tronau comandanții Dobrescu, Zamfirescu, Georgescu, Lazăr Tiberiu, Cornățeanu, dar, mai ales, ofițerii politici Ghinea, Chirion, plutonierul Șerban și mulți alții. O categorie specială o formau brigadierii sau normatorii, recrutați dintre deținuții de drept comun, din "criminalii de război" (mai ales foști plutonieri de jandarmi), dintre oamenii de meserie sau dintre "studenții reeducați" de la Pitești. Lista lor, câteva zeci de nume (pp.45-59) prezintă, cu câteva excepții notabile, un sinistru inventar al decăderii umane la stadiul de brută feroce.

Lista acestor torționari, precum și a multor altora (în frunte cu Gheorghiu-Dej și cu Ana Pauker),

alături de cea a victimelor lor cele mai proeminente: episcopi și mitropoliți (25 de nume), profesori universitari (66), generali(77), miniștri (49), se regăsește și în Cartea Neagră a României (1944-1983), editată de Comitetul pentru apărarea deținuților politici români format din C. Ionițoiu, Remus Radina, Ovidiu Borcea, Nicolae Evolceanu și Vladimir Boutmy. Cartea neagră (apărută la aceeași editură) mai conține și lista închisorilor și lagărelor de exterminare ale Gulagului românesc. Editarea ei în limbile de mare circulație va permite, suntem siguri, o mai bună cunoaștere a realităților societății românești în cei 40 de ani care s-au scurs de la 23 august 1944.

Apropierea dintre experiența de "reeducare" de la Pitești și Canal devine și mai evidentă în cursul anului 1951, când echipele "studentești" venite la Canal încep să practice aceeași teroare ca și la Pitești, în special prin bătăile și torturile nocturne de la brigăzile 13-14. Cazul doctorului Simionescu, torturat fizic și moral de studentul Ion Bogdănescu până când și-a găsit moartea sub gloanțele sentinelor, moarte dorită, pentru a scăpa de suferințe, acest asasinat, deci, împreună cu cel al tânărului Dumitrache au dus la întreruperea experienței de "reducere studentească" de la Canal. Dar condițiile de muncă rămân tot atât de dure, alimentația tot atât de deficitară, șicanele de tot felul ale ofițerilor politici și ale brigadierilor mereu prezente. Și totuși, în acest univers ostil, au existat oameni care și-au păstrat demnitatea și curajul în ciuda tuturor privațiunilor, oameni ale căror portrete nu lipsesc din paginile cărții lui C. Ionițoiu: Alexandru Claudiu, profesor de sociologie și filozofie la Universitatea din Iași, scriitorul Arșavir Acterian, Victor Jinga, rector al Academiei Comerciale din Brașov, profesorul Alexandru Herlea (grav rănit la anchetă, el a fost operat la Canal cu un cuțit de bucătărie, fără anestezie, în lipsa oricărui instrument chirurgical), preotul C. Galeriu din Ploiești, doctorul Bică Georgescu, Marcu Goldenberg și alte sute de mii de persoane, unii încă în viață, alții morți în închisoare sau de pe urma ei (vezi lista lor la pp.110-122).

Alături de marile închisori și lagăre au existat, în România anilor '50- mai există în parte și astăzi - și închisori și centre regionale ale Securității, unde erau ținute oamenii aflați sub anchetă. Cicerone Ionițoiu a reușit să reconstituie imaginea câtorva dintre cele mai cunoscute: Brașov (pp.152-154), Craiova (pp.154-160), (devenită celebră pentru că în 1947 se mânca ciorbă de iarbă), Cluj, Turda, Galata (mănăstire de la Petru

Șchipul), Poarta Albă (unde brigadierul Stănciugel asasina aruncându-și victimele în cuptoare de ars varul), Capul Midia, Galeș, Cernavodă, Ocnele Mari, Mărgineni, Ghencea, Mislea (închisoare pentru femei descrisă de Armie Samuelli, d-na Wurmbbrandt și Nicole Valery) și multe altele.

Pe lângă suferințele din închisori și lagăre. întreaga populație a României trăia sub imperiul spaimei și al lipsurilor, sub teroarea istoriei desființate în numele creării unei societăți utopice. Lichidarea culturii "burgheze" s-a făcut în România, ca și în URSS și în Germania nazistă, prin arderea cărților. Un episod puțin cunoscut, povestit de C. Ionițoiu, ilustrează teribila răsturnare a valorilor la care s-au datat comuniștii. Această întâmplare cu adevărat extraordinară nu mai are nevoie de comentarii:

"În curțile bibliotecilor focul mistuia "Tezurul cultural". N'a scăpat de acest sacrilegiu nici biblioteca "Asociației nevăzătorilor Regina Elisabeta" din Vatra Luminoasă. S-au găsit atunci nevăzători care, din flăcări, pipăind, au scos ce-au apucat. Aceste cărți le păstrau ascunse, ca o legătură cu trecutul pe care voiau să nu-1 șteargă din literatură, în timp ce oameni cu vedere nu vedeau ceea ce se petrecea. Peste ani, profesorul Gheorghe Lupu, Costică Gheorghe, Vereguț și alții mi-au arătat unele cărți salvate. Printre ele se găseau: un dicționar enciclopedic în limba latină, tipărit în Germania în 1580; o Sfântă Scriptură, tipărită în 1875; Trigonometria lui Spiru Haret dela 1878, Răsboiul de întregire de C. Kirițescu, Istoria lui Iorga și altele. Bieții oameni nu știau ce salvaseră. Plângeau de bucurie, unii fără lacrimi, căci ochii îi pierduseră în războiul de întregire (1916-1918) dar plângeau când au auzit ce lucruri au scos din văpăile focului comunist", (p. 394).

Cartea lui Ionițoiu se citește ușor, în ciuda lungilor liste de nume ale victimelor și călăilor lor, în ciuda datelor și a dureroaselor evenimente pe care le descrie. Dacă ar fi să-i facem o critică însă, ar fi tocmai în severitatea cu care autorul judecă, uneori, pe oamenii aflați în închisori și lagăre și care nu s-au putut comporta mereu cu stoicism și tărie. Slăbiciunea de un moment, de o zi sau de un an, nu credem că poate anula merite mai vechi, uneori nemărturisite, rezistențe uneori obscure dar care își au, poate, importanța lor. Răposatul Constantin (Dicki) Cesianu, trecut și el prin închisoare, ne mărturisea cu puțin înainte de a muri: "eu nu condamn pe nimeni care, la anchetă sau în închisoare, a cedat tortionarilor. Știu cât este de greu să rezisti

torturilor fizice și morale. Eu însumi, la anchetă, am ajuns la un punct în care mi-am spus: dacă mă mai bat, voi spune tot ce știu." Această limită a rezistenței fizice și morale variază de la om la om - nu mai e nevoie să o amintim noi celor care au trecut prin astfel de încercări. De aceea credem că mai multă toleranță în judecarea acțiunilor oamenilor (vorbind desigur de victime) nu ar fi decât benefică întreprinderii lui C. Ionițoiu, care se poate inspira, în acest sens, din experiența lui Soljenițîn. Monumentul pe care domnia sa îl ridică amintirii celor care au suferit din cauza terorii comuniste nu va fi umbrit cu nimic. În încheiere se cuvine să salutăm și inițiativa d-lui Niki Constantinescu de a înființa tipografia "Coresi" de la Freiburg, unde apare cartea lui C. Ionițoiu. Ii urăm să dureze și să propășească pe viitor în slujba culturii românești.

LUMEA AUDE ȘI SE CUTREMURĂ

Pe baza decretului 411 964, au fost scoși din închisori zeci de mii de Români supraviețuitori ai monstruosului sistem de genocid comunist: Pe tot cuprinsul țării au început să se audă suspine: "Mamă, când vine tata?" sau și mai grav: "Mamă, de ce n'am și eu tată?"

Acestor întrebări li se dădeau mii de răspunsuri, unele mai tulburătoare decât altele și ecoul lor s-a răspândit în toate colțurile României. Sache Simionescu discuta în biroul de avocatură cu Vicu Argeșeanu, colegul lui de breaslă, asupra unei probleme profesionale. La un moment dat, a intrat un om între două vârste, șiroindu-i pe față lacrimi de sânge.

-Ce-ai făcut? 1-a întrebat Sache Simionescu, imediat ce 1-a văzut.

-Iar nimic. Cum am intrat în biroul comandantului circumscripției, de pe scaunul acestuia s-a

ridicat un colonel, îndreptându-se spre mine. Și din senin a început să mă palmuiască și să-mi strige:

-Să-ți bagi mințile în cap, să nu mai vorbești, că vei avea de a face cu mine. Și m-a expediat afara.

Tânărul era răvășit. Pe față i se împietriseră mărgăritare de sânge. Desigur de la unghiile netăiate ale "domnului" colonel.

Sache Simionescu 1-a rugat să meargă și să cumpere un ziar din ziua respectivă. Un pretext, pentru că, după

plecarea lui, pe nerăsuflăte, a început să-i spună lui Vicu:

L-ai văzut? E un tânăr student, Calciu, pe care l-am apărât în proces. A ieșit din închisoare, de

curând, și a trecut să-mi mulțumească. Are probleme cu eliberarea buletinului de identitate. Dar, ce povestește, te îngrozește! Te face să crezi că sunt lucruri de domeniul fanteziei. Și ce este mai important, este faptul că i se întârzie eliberarea buletinului, este amânat și de fiecare dată i se atrage atenția să nu mai vorbească despre locurile pe unde a fost și să se mulțumească cu libertatea ce i s-a oferit cu "generozitate" de regim, libertate pe care n'ar fi meritat-o! Vicu a rămas mut în fața celor relatate de colegul lui. Lumea începea să ia cunoștință de drama Piteștiului, una din paginile cele mai sumbre pe care le-a înregistrat neamul românesc.

PR. GHEORGHE CALCIU DUMITREASA - 25 august 1985 - DESPRE PITEȘTI

Sunt oameni pe care destinul i-a cruțat: viața lor a fost lipsită de înjosiri și degradări, rănilor lor au fost superficiale și s-au vindecat, cicatricile nu se mai văd. La sfârșitul vieții, încrucișându-și mâinile pe piept își vor da duhul ușor și sufletul lor va fi dus la cer de îngerul Domnului.

Noi însă, această generație de martirizați de la Pitești, noi purtăm în suflet cele mai nevindecate răni și care strigă: "Nu mă atinge!" Pentru noi Piteștiul este un coșmar pe care-l purtăm ca pe un spin veșnic viu în carnea duhului nostru. Și, asemenea Sfântului Pavel, ne rugăm-și nu numai de trei ori-ca Dumnezeu să ni-l înlăture; dar el rămâne mereu viu și dureros și duhul îndurerat strigă: "Nu mă atinge!".

Nu vom putea muri liniștiți, după cum nici nu am trăit liniștiți. Ne vor însoți îngerii Domnului, dar și demonii care ne-au chinat ne vor striga până în clipa trecerii pragului ceresc. Iar la judecata divină vom aduce rănilor noastre și căderile și ridicările și lacrimile noastre nesfârșite prin care vom striga: "Doamne, scapă-ne!" Și abia atunci Iisus ne va întinde mâna și, ca pe Petru, scoțându-ne din valuri, ne va mostra: "Puțin credincioșilor, pentru ce v-ați îndoit?" Cei care au trecut prin Pitești nu au nevoie de judecători, nici de psihiatri, nici măcar de consolatori. Ei au nevoie de duhovnici. Cine dintre noi-căci suntem o categorie cu totul aparte-nu și-a găsit duhovnicul, să-l caute. Altfel viața lui este o imposibilitate, un nonsens, nici măcar nu este o viață, ci o spaimă continuă de spectrele din el.

A fost o vreme când am strigat: "Suntem niște disperați ." A fost o vreme când am strigat:

"Suntem îngerii justițiarilor." A fost o vreme când am strigat: "Suntem desăvârșiți, căci nimeni nu a mai trecut prin experiența noastră abisală." Și ne-am trufit. Toate nu urmăreau decât să ne ascundă durerea și spaima și rușinea.

Acum a sosit vremea să ne încredințăm lui Dumnezeu. S-au vărsat sânge și lacrimi, a curs cerneală.
Experiența Piteștiului nu poate fi atacată decât numai din afară; și de cei care au trecut pe acolo, și de cei ce nu au trecut. Noi nu o putem cuprinde, fiindcă ea ne-a cuprins pe noi. Am fost niște prizonieri dezarmați și goi. Nimic nu ne-a putut apăra: nici educația, nici cultura, nici vitejia, nici deznădejdea. Dar ceea ce era profund bun în noi a mijit treptat, la unii mai târziu, la alții mai devreme, ca un mugure fragil care, biruitor, ridică asfaltul greu al șoselei și iese la lumină.

Profesiunea noastră este suferința, vocația noastră este salvarea în Iisus.
Practica noastră unică este sacrificiul. Iar sfârșitul nostru este cel din poezia lui Sergiu Mandinescu:

"Ah, Doamne, iată-mă aici la ceasul comorilor,
Sub lespede de grea de patimi și chin,
Îmbrățișându-mi durerea.
Aștept arhanghelul zorilor,
Aștept învierea.
În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin."
REEDUCARE (Tg. Ocna 1952)
Prof. Gh. Calciu-Dumitreasa

*

După exterminare a urmat profanarea mormintelor.
Cimitirul închisorii Aiud, așezat pe o colină numită "Dealul Spânzuraților", pentru că acolo, Românii au fost spânzurați de Unguri, este în curs de transformare. Acolo au fost îngropați deținuții politici ai acestei faimoase închisori, victime ale regimului comunist de exterminare.
Cea mai mare parte din morminte sunt anonime și fără cruci. În general familiile n'au fost anunțate de moartea lor. Dacă din întâmplare acestea au aflat, nu au putut decât pe ascuns să-și caute pe cei dragi.

În unele perioade când numărul morților a crescut din cauza înfometării și a tratamentului inuman la care au fost supuși, atunci au fost aruncați în gropi comune. Astăzi administrația orașului a parcelat cimitirul deținuților politici de la Aiud în loturi pe care le vinde. Cumpărătorii instalează pe aceste locuri până și crescătorii de porci, ducând astfel la dispariția urmelor mormintelor fără cruci.

*

Faimosul articol 209 din codul penal, în baza căruia s-au pronunțat milioane de ani de condamnare

Art. 209.—Constituie infracțiune de uneltire contra ordinii sociale și se pedepsește:

1. cu muncă silnică de la 15-25 ani și degradarea civică de la 5-10 ani, faptul de a iniția sau constitui, în țară sau în străinătate, organizații sau asociații care au drept scop schimbarea ordinii sociale existente în stat sau a formei de guvernământ democratice, ori de a activa în cadrul unei asemenea organizații sau asociații, ori de a adera la acestea, când fapta prezintă un caracter deosebit de grav, pedeapsa este cu moartea;

2. cu închisoare corecțională de la 3-10 ani și interdicție corecțională de la 3-5 ani:

a), faptul de a face propagandă, agitație, sau de a întreprinde orice acțiuni politice pentru

schimbarea ordinii sociale existente în stat sau a formei de guvernământ democratice sau din care ar rezulta un pericol pentru securitatea statului;

b). faptul de a ajuta în orice mod vreo organizație sau asociație din cele arătate la pct. 1 ori de a face propagandă sau întreprinde acțiuni în favoarea acestora ori a membrilor lor.

c). Faptele de ponegrire, calomniere, sau defăimare în public cu privire la orînduirea socială și de stat, la instituțiile de stat și organizațiile obștești, când acestea sînt săvîrșite fie de o singură persoană în mod organizat, fie de către două sau mai multe persoane asociate.

În cazul în care faptele prevăzute la lit. a și b prezintă un caracter deosebit de grav, pedeapsa este muncă

silnică de la 5-25 ani și degradarea civică de la 5-10 ani. Tentativa se pedepsește ca și infracțiunea consumată.

Secțiunea 1 bis Subminarea economiei naționale și sabotajul contrarevoluționar.

Art. 209(1).—Subminarea economiei naționale săvîrșită prin folosirea instituțiilor sau întreprinderilor de stat, ori sabotarea activității normale a acestora, precum și folosirea instituțiilor sau întreprinderilor de stat, ori

sabotarea activității acestora în folosul foștilor proprietari sau organizațiilor capitaliste interesate, se pedepsește cu muncă silnică de la 5 la 25 de ani și confiscarea averii, în cazul când faptele au provocat sau puteau să provoace urmări deosebit de grave, pedeapsa este moartea și confiscarea averii.

Art. 209(2).-Distrugerea sau degradarea de natură să submineze economia națională, prin explozii, incendii sau orice alte mijloace, a fabricilor, uzinelor, mașinilor, căilor de comunicație, apeductelor, instalațiilor telefonice, telegrafice sau radiofonice, a materialelor, construcțiilor, produselor industriale, produselor agricole sau a altor asemenea bunuri care servesc interesele obștești, se pedepsește cu muncă silnică de la 5 la 25 de ani și confiscarea averii în cazul când faptele au provocat sau puteau să provoace urmări deosebit de grave, pedeapsa este moartea și confiscarea totală a averii.

Art. 209(3).—Neîndeplinirea cu știință sau îndeplinirea voit neglijentă a anumitor obligații de natură a submina regimul de democrație populară constituie infracțiunea de sabotaj contrarevoluționar și se pedepsește cu muncă silnică de la 5 la 25 ani și confiscarea averii. în cazul când fapta a provocat sau putea să provoace urmări deosebit de grave, pedeapsa este moartea și confiscarea averii.

Art. 209(4).—Tentativa de săvârșirea infracțiunilor prevăzute în art. 209(1)-209(3) se pedepsește ca și infracțiunea consumată.

*

LISTA NEAGRA COLABORATIONISTI SI SCHINGIUTORI

LISTA NEAGRA - Listă reconstituită parțial cu persoanele vinovate de dezastrul țării și instaurarea comunismului în România

Agiu Constantin, Apostol Gheorghe, Bank Iosif, Banay Ladislau, Belea Miron, Birtaş Gavril, Borilă Petre, Bodnăraș Emil, Bodnarenco Pintilie, Brucan Silviu, Burcă Mihai, Burtică Constantin, Cambrea Nicolae, ..Ceașescu Elena, Ceașescu Nicolae, Iosif Chi-șinevschi, Liuba Chișinevschi, Constantinescu Miron, Coliu Dumitru, Dalea Mihai, Dăscălescu Constantin, Dincă Ion, Doncea Constantin, Drăghici Constantin, Fazecaș Ianoș, Florescu Mihai, Gaston Marin, Geamă-nu Grigore, Georgescu Teohari, Gheorhiu-Dej Gheor-ghe, Groza Mia, Groza Petre, Ioniță Ion, Iosza Bela, Iordăchesu Traian, Ionescu

Tudor-Plastografu, Imre Gal, Laslo Mayer, Lascăr Mihai, Levente Mihai, Luca Vasile, Mănescu Cornel,
Mănescu Manea, Maurer Ion-Gheorghe, Marinescu Mihai, Moghioroș Alexandru, Nicolschi Vanda, Niculi Ion, Pătrășcanu Lucrețiu, .. Pârvulescu Constantin, Pauker Ana, Pas Ion, Petrescu Dumitru, Popescu-Doreanu — Nicolae, Preoteasa Grigore, Rădăceanu Lothar, Rădulescu Gogu, Răutu
Leonte, Rangheț Iosif, Roșianu Mihai, Sencovici A-lexandru, Sălăjan Leontin, Stănescu, Stoica
Chivu, Stoica Gheorghe, Trofin Virgil, Vâlcu Vasile, Vasilache, Vasiliu-Rășcanu Constantin, Verdeț
Gheorghe, Vincze Ion, Voitec Ștefan, Zăroni Romulus.

Aviatori politici care au colaborat și susținut instaurarea comunismului

Alexandrescu Anton, Alexandrini Puiu, Argetoianu Constantin, Bejan Petre, Brătescu Zamfir,
Bunaciu Avram, Burducea Constantin, Bălan Nicolae, mitropolit, Cornățeanu Nicolae, Corneanu
Nicolae, Ghelmegeanu Mihai, Ionescu Emilian.general, Iustin Moiesescu patriarh, Ioanițescu D.R., Ion
D.Ion, Livezeanu Octav, Lupu Nicolae, Lupu Panait, Măță Alexandru, Marina Iustinian, patriarh, Mirto
Eduard, Plămădeală Antonie, mitropolit, Ralea Mihai, Stanciu Stoian, Tătărașcu Gheorghe, Titeanu
Eugen, Vlădescu Răcoasa, Vântu Gheorghe.

Personalități de știință și cultură care au colaborat și au contribuit la distrugerea
patrimoniului național și moral

Arghezi Tudor, Barbu Eugen, Bagdasar Florica, Bagdasar Nicolae, Beniuc Mihai, Bogza Geo,
Boureau Radu, Botez Demonstene, Cîmpina Barbu, Cîndea Virgil, Călinescu George, Cioculescu Șerban,
Constantinescu Mitiță, Constantinescu Petre-Iași, Daicovici Constantin, Dianu Romulus, Dimitriu Petru,
Florian Mircea, Georgescu George, Golimaș Aurel, Giurescu Constantin, Gheorghiu Mihnea, Mezincescu
Florica, Moraru Dumitru, Murgescu Constantin, Moisil Grigore, Iorgu Iordan, Niculescu Miron, Pas Ion,
Parhon Constantin , Porumbacu Veronica, Roller Mihai, Săvulescu Traian, Sadoveanu Mihai, Stancu
Zaharia, Stoilov Simion, Șelmaru Florica, Teodorescu Cicerone, Torna Ana, Vianu Tudor, Vinea Ion,
Voitec Ștefan, Zâne Gheorghe.

Procurori, și judecători care au condamnat la moarte și au pronunțat zeci de milioane de ani de închisoare, trimițând la exterminare oameni nevinovați

Achim Nicolae (lt.colonel), Andrei Dumitru (căpitan), Andrei Polak-Paul, Aldea Matei (colonel), Alexandrescu (colonel), Alexa Gh. (procuror general), Alexiu Paul (colonel), Ardeleanu Aurel (colonel), Atanasiu H. (colonel), Belu Nicolae (locotenent major), .. Burada A. (colonel), Cârdei Gheorghe (căpitan), Casandra Aurel (colonel), Cocos (lt.colonel), Constan-tinescu Nicolae (colonel), Cosma Vasile (colonel), Dalea Alexandru (căpitan), Dobrina Vasile, Făgăraș Alexandru, Finichi Paul (lt.colonel), Frățilă Alexandru (lt.colonel), Georgescu Alexandru (colonel), Gheorghe Fănică, Gheorghiescu Marin (colonel), Goldenberg (din Iași), Gregorian (colonel), Godină Aron (maior), Lascăr M. (colonel), Mănescu (căpitan), Marinescu (colonel), Matei Alexandru (lt. colonel), Mironescu Paul, .., Mociornița (general), Moldoveanu Atanase (colonel), Molnar Rudolf, Nicolae Grigore (colonel), Nicolau, Niculescu Radu-Cociu (general), Oconel Cireș, Petrescu Alexandru (general, cel mai mare călău), Petrescu Ion (colonel), Petrovici, Popescu Iorgu (maior), Popescu Pogrin (colonel), Predescu, Răduț Ștefan (colonel), Spulber Ion, (maior), Ștefănescu (colonel Timișoara), Stănescu (general), Stănescu Simian (colonel), Stâncă (din Brad), Stanciu (colonel), Stavrică Gheorghe, Stoica Ion (maior), Ștefăniuc, Teodorescu Ovidiu (căpitan), Toescu Louis (co lonel), Trăistaru Vasile, Tudor Lazăr (maior), Vlase Vasile (colonel), Voitinovici (procuror general), Vintilescu (lt.colonel), Zaharescu (căpitan), Zănescu Ion (colonel).

Torționari Ministerul de interne (București)

Albon (colonel), Bistran Iosif (anchetator), Boacă, Bogdan (colonel), Brânzaru, Bulz V. (maior), Burdea Grigore, Căndea Gheorghe (căpitan), Cârnu (căpitan), Cenușe (căpitan), Chițu Ion (căpitan), Ciobanu, Constantinescu (colonel), Cosmici (colonel), Cseller (colonel), Cumpănașu (general, fost preot), Curelea, David (locotenent), Deleanu (căpitan), Dima Ion (colonel), Dimcea (colonel), Dulgheru Alexandru Sașa (general), Enoiu (colonel), Ferfelea Ion, Firescu (fost șofer), Florea Cristian (căpitan), Florea Mihai (căpitan), Florescu (colonel), Georgescu (maior), Grigoriu, Hagi, Iacob, Iordanof, Lepădătescu Mircea

(anchetator-consilier), Leu (general), Marinca (maior), Mărgineanu Florin (căpitan), Marton (colonel), Mihăilescu Gheorghe (căpitan), Mihalache Gheorghe (căpitan), Moise (colonel), Moldoveanu (maior), Nicolschi Alexandru-Saşa (general), Nicolescu Ştefan, Niculescu Turli (colonel), Petrescu Nicolae (colonel), Postelnicu Traian, Purcaru (căpitan), Russu (căpitan), Sepeanu (colonel), Solomon, Sporea (căpitan), Stănciulescu (lt. clonel), Teodoru (colonel), Tericeanu (general), Udrea Ion (colonel), Urguloiu, Vasile Gheorghe.

Inchisoarea Aiud

Aldea, Ardeleanu, Bădilă, Barabaş, Biroş (locotenent), Blăjuţ, Boldur, Bogăţeanu (doctor), Bo-tezan, Colier (colonel, ciminal), Chirilă (căpitan), Cristea, Dogaru, Dorobanţu (maior, criminal), Farcaş, Filipescu, schingiuitor), Frăţilă, Gâlea, Iacob (colonel), Ionaş, Ioaniţescu (căpitan), Iordache Lulu (ofiţer politic, schingiuitor), Irimia , Ispas, Ivan, Lazăr (ofiţer politic, schingiuitor), Lorentz, Kerteş, Man, Mailat, Marcu Vasile I, Marcu Vasile II, Marcu O-limpiu, Mareş (maior, criminal), Moldovan Pavel, Moldovan, Mayer Vasile, Mayer Gheorghe, Mayer (trei fraţi, toţi schingiuitori), Năstase Dumitru, Naghy (ofiţer), Nistor, Oană, Nencu, Panait, Pavel, Popa, Teleky (ofiţer politic), Timirov (maior), Trandafir, Urdăreanu, Volcescu (maior), Volinschi(ofiţer).

Inchisoarea Bacău

Asaftei (căpitan), Anghel Nicolae, Fark (colonel), Herşcovici (colonel), Barbălată, Ionescu Alexandru, Levenson (Livezeanu), Munteanu, Mazăre, Mutică (locotenent), Mihalcea Aurel (maior), Mireanu (din comuna Mărgireşti), Ionescu Guiţă (căpitan din Piatra Neamţ), Pop Ion (colonel), Pantaş (colonel), Radu (general), Uşurelu (colonel), Timiraş, Stancu(ofiţer), Zelţer (din Dorhoi).

Baia Sprie

Cioară, Guleran, Pintea, Popa, Szabo Zoltan (maior).

Bicaz

Albu, Dogaru (căpitan, comandant) , Pietraru (ofiţer politic).

Botoşani

Alexandru (ofiţer), Dora (ofiţer politic), Nătăletu

Braşov

Alexandrescu (ofiţer), Ambruş (general), Brişcă Alexandru, Dobay, Dolnocy, Dorobanţu Florea (ofiţer), Koloşek, Lupuţ Constantin, Marton (căpitan), Mayer (ofiţer), Martinescu Alexandru, Olteanu, Pândeale (căpitan),

Pop, Proca (maior), Stoica, Szilaghy, Urzică (ofițer), Vârjan Nicolae.

Capul Midia

Borcea Liviu (maior), Bunescu (maior), Lupu (ofițer politic), Oancea (plutonier), Radu (căpitan), Tanasov (plutonier).

Cernavodă

Gherasim(ofițer), Ghine (politic), Stan (politic).

Cluj

Birtaş (ofițer), Barany (locotenent), Gavrilă, Timofi.

Craiova

Alexe Ștefan, Bădică (general), Dănescu (inspector), Iatagan, Ionescu Titus (căpitan), Lungu (colonel), Oancă (ofițer), Puțințelu, Popescu Toma (colonel), Mitran Constantin, Petrescu Vasile, Moldoveanu Marcel (chestor).

Dumbrăveni

Russu, (sublocotenent).

Galați

Alexandru, Florea, Goiciu Petre (comandant-călău), Pândeale.

Galata

Bărbieru, Șnaider, Zgâmbău.

Timișoara

Bugarschi, Brancovici Jiva, Indrei, Jivcov, Lăcătuș, Nedici Iosif, Nedici Vidosa (Vida), Moiş Puiu, Orcic (căpitan), Toth Mihai, Vid Teodor, Rafilă (comisar), Szanta Alexandru.

Galeș

Burghișan Petre (maior), Cornățeanu (maior), Dincă, Șerban.

Gherla

Alexandrescu (colonel), Ardeleanu, Avădanei, Bob (doi frați), Bodea, Bota, Bărbosu (doctor), Carciu, Chioreanu, Cseller, Corăbeanu Constantin (politic), Deneș, Dimiș, Domocoș, Gabor, Gheorghiu, Goiciu Petre (cel mai mare călău), Guști Petre, Istra-te, Messaroș, Mihalcea (ofițer politic, mare călău), Mihăilescu, Moghioroș, Naghi (ofițer), Pop I, Pop II, Potcoavă, Sabo, ..Șomlea (doi frați), Stan Petrică, Todea, Tudoran Petre, Sebesteny, Vomir, Zahanu.

Iași

Ceia, Ruscioru Modest.

Jilava

Bărbuică (mare schingiuitor), Bonciulică, Bragadi-reanu, Czaky, Cursaru (doctor), Fătu (criminal), Gea-mănu (criminal), Iamandi (criminal), Ivănică (criminal), Ionescu (doctoriță), Lis, Gheorghiu (colonel), Manta, Maromet (maior, schingiuitor, criminal), Ștefan (schingiuitor, criminal), Tudoran, Ungureanu.

Constanța

Goldenberg.

Deva

Bolog, Dincă Gheorghe (căpitan), Faur Nicolae, Galbeni Vasile (din Hunedoara), Hess, Manea Victor, Mihai Petru (locotenent), Nistor Vasile (colonel), Staicu Petre (din Sebeș), Tufiș.

Făgăraș

Berebența (locotenent), Brișcă Alexandru, Hozay, Iossu, Lazăr Tibo (Tiberiu), Popa, Paraschiv, Moraviev, Trâmbițașu, Zibileanu.

Ghencea

Berbece, Radu, Apostol (maior).

Grădina

Bolbea (căpitan), Donea (schingiuitor), Stratache, Troacă.

Grindu

Fecioru (maior, criminal), Furnică (schingiuitor).

Luciu Giurgeni

Coman (schingiuitor), Scarlat (schingiuitor).

Lugoj

Dragoș Petru, Vid Teodor.

Lagărul Km. 4

Crăciun, Huslău, Mărgărit.

Miercurea Ciuc (închisoare pentru femei)

Florescu, Păduraru.

Mislea (închisoare pentru femei)

Vișinescu (schingiuitor).

Câmpulung-Muscel

Dumitrache, Tericeanu

Ocnele Mari

Ceaușu, Filimon, Ionescu, Lupu, Traian, Suciu,

Oradea

Broitman, Cseller Ludovic (schingiuitor și criminal, Grad Tiberiu, Gutman, Kupfer, Litvin Ștefan, Naghy, Retezan (căpitan), Tilici (maior), Zoltan.

Peninsula

Chirion (schingiuitor, criminal), Cornățeanu, Geor-gescu (maior, criminal), Dobrescu (major), Lazăr Tiberiu (maior, schingiuitor), Dincă, Silișteanu (ofițer politic, schingiuitor), Șerban (sergent major, schingiuitor, criminal), Vornicu (ofițer politic, schingiuitor), Zamfirescu (major, schingiuitor).

Pitești

Ciobanu (criminal), Dumitrescu (criminal), Georgescu (criminal), Marina (ofițer politic, criminal), Mân-druță (criminal).

Ploiești

Dumitrescu Gheorghe (maior), Marin (locotenent-major), Badea (ofițer, criminal), Bizin (ofițer, criminal), Voicu (ofițer).

Piatra Neamț

Ionescu Guiță (maior, criminal), Mihalcea Aurel, Popa Ion, Șarpe Mihai, Ușurelu (colonel).

Poarta Albă

Fecioru (maior, criminal), Moraru (ofițer politic, criminal), Molodoveanu Ștefan (locotenent).

Periprava

Fecioru, Toth.

Râmnicul Sărat

Dumitrescu (doctor), Popescu Ion, Vișinescu (maior, criminal).

Salcia

Andrei (schingiuitor), Ioanițescu (schingiuitor), Grigoraș (locotenent, criminal), Simovici (schingiuitor).

Sibiu

Crăciun (colonel, schingiuitor), Dăncilă, Mezei Gheorghe (colonel), Nistor Victor (căpitan) , Schonfeld (căpitan).

Sighet-Maramureș

Bank (colonel), Bota, Ciolpan Dumitru (maior), Costin Vasile (ofițer politic), Coza (din Săpânța), Hritan (general), Medruț Cornel, Munteanu Vasile, Pop Partenie, Sabadâș Ileana, Sava Ion (maior), Zoltan Israel.

Stoenești

Buhuși, Grecu (din comuna Galbeni-Bacău, schingiuitor), Petrescu, Prisăcaru, Tătaru.

Săvinești

Fark (colonel).

Târgul Mureș

Fodor (locotenent), Herman. Văcărești Berbec, Constantinescu (colonel, criminal).

BIBLIOGRAFIE

Andre Fontaine, Histoire de la guerre froide, Paris, Fayard 1974

Dominique Desanti, Les Staliniens, Paris, Fayard 1975

Remus Radina, Testamentul din Morgă, Editura Ion Dumitru Munchen

Gheorghe Mazilu, In ghiarele securității, Ed. Freiburg

Doru Novacovici, Dincolo de gratii, Ed. Ion Dumitru

Grigore Dumitrescu, Demascarea